

2024

Výročné správy

- o plnení rozpočtu EÚ
za rozpočtový rok 2024
- a o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11.
Európskeho rozvojového fondu (ERF)
za rozpočtový rok 2024

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

SK

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Sociálne siete: @EUauditors

Viac doplňujúcich informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete. Sú dostupné cez server Európa (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025

Poznámka: Upozorňujeme, že z dôvodu zaokrúhlenia sa niektoré celkové sumy uvedené v dokumente nemusia rovnať súčtu jednotlivých položiek.

Podľa článku 287 ods. 1 a ods. 4 ZFEÚ, článku 264 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), a článku 42 ods. 2 a článku 43 nariadenia Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323, v spojení s článkom 279 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie), a článkom 92 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 806/2014 z 15. júla 2014, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1093/2010

Dvor audítorov Európskej únie prijal na svojich zasadnutiach v dňoch 3. a 10. júla 2025

VÝROČNÉ SPRÁVY

za rozpočtový rok 2024

Správy boli spolu s odpoveďami inštitúcií na pripomienky Dvora audítorov zaslané orgánom udeľujúcim absolutórium a ostatným inštitúciám.

V čase prijatia týchto správ boli členmi a členkami Dvora audítorov:

Tony Murphy (predseda), Nikolaos Milionis, Klaus-Heiner Lehne, Iliana Ivanova, Bettina Jakobsen, Jan Gregor, Mihails Kozlovs, Ildikó Gáll-Pelcz, Annemie Turtelboom, Ivana Maletić, François-Roger Cazala, Joëlle Elvinger, Helga Berger, Marek Opióła, Jorg Kristijan Petrovič, Stef Blok, George Marius Hyzler, Lefteris Christoforou, Laima Liucija Andrikiienė, Keit Pentus-Rosimannus, Katarína Kaszasová, João Leão, Alejandro Blanco Fernández, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, Petri Sarvamaa, Hans Lindblad, Lucian Romaşcanu

Obsah

	Strana
Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024	5
Odpovede inštitúcií na výročnú správu o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024	444
Výročná správa o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024	536
Odpovede Európskej komisie na výročnú správu o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024	573

Výroční správa o plnění rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024

Prácu na výročnej správe o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024 viedol Jan Gregor, člen pre výročnú správu. Spravodajcami zodpovednými za jednotlivé kapitoly boli títo členovia a tieto členky: Jan Gregor (kapitoly 1 a 11), Lefteris Christoforou (kapitola 2), Jorg Kristijan Petrovič (kapitoly 3 a 12), Katarína Kaszasová (kapitola 4), Mihails Kozlovs (kapitola 5), Stef Blok (kapitola 6), Klaus-Heiner Lehne (kapitola 7), Marek Opióła (kapitola 8), Laima Liucija Andrikenė (kapitola 9) a Ildikó Gáll-Pelcz (kapitola 10).

Zľava doprava: Ildikó Gáll-Pelcz, Mihails Kozlovs, Katarína Kaszasová, Jan Gregor, Laima Liucija Andrikenė, Stef Blok, Klaus-Heiner Lehne, Jorg Kristijan Petrovič, Lefteris Christoforou a Marek Opióła.

Obsah

	Strana
Všeobecný úvod	8
Kapitola 1	
Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie	11
Kapitola 2	
Rozpočtové a finančné riadenie	60
Kapitola 3	
Rozpočet EÚ a výsledky	111
Kapitola 4	
Príjmy	164
Kapitola 5	
Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	194
Kapitola 6	
Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	217
Kapitola 7	
Prírodné zdroje a životné prostredie	263
Kapitola 8	
Migrácia a riadenie hraníc	
Bezpečnosť a obrana	286
Kapitola 9	
Susedstvo a svet	309
Kapitola 10	
Európska verejná správa	331
Kapitola 11	
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	344
Kapitola 12	
Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2021	388
Dodatok	436
Odpovede inštitúcií	444

Úvod

0.1. Európsky dvor audítorov (EDA) je inštitúcia Európskej únie (EÚ) a externý audítor financií EÚ. V tejto funkcii pôsobíme ako nezávislý ochranca finančných záujmov všetkých občanov EÚ, a to predovšetkým zlepšovaním finančného riadenia EÚ.

0.2. V súlade so [Zmluvou o fungovaní Európskej únie](#) (ZFEÚ)¹ sa naša výročná správa o plnení rozpočtu EÚ vzťahuje na príjmy aj výdavky. Obsahuje naše *vyhlásenie o vierohodnosti*, ktoré odpovedá na otázku, či je účtovná závierka EÚ spoľahlivá a či bol rozpočet EÚ použitý v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi. Toto vyhlásenie dopĺňajú špecifické hodnotenia hlavných výdavkových oblastí rozpočtu EÚ. Tento rok naša výročná správa zahŕňa nové špecifické hodnotenie okruhu 6 *viacročného finančného rámca (VFR)* „Susedstvo a svet“. Samostatná výročná správa je venovaná Európskym rozvojovým fondom.

0.3. Všeobecný rozpočet EÚ prijíma každoročne Rada Európskej únie a Európsky parlament. V máji 2020 Rada Európskej únie prijala dočasný nástroj *NextGenerationEU (NGEU)*, ktorý bol zriadený v reakcii na sociálno-ekonomický vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a je financovaný prostredníctvom emisie dlhopisov. Z nástroja NGEU sa poskytujú finančné prostriedky na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)², na ktorý pripadá približne 90 % financovania NGEU, ako aj na navýšenie prostriedkov v existujúcich programoch VFR na obdobie 2021 – 2027, ktoré sa musia vynaložiť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. K zákonnosti a správnosti výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti predkladáme samostatné stanovisko.

0.4. Na všeobecný rozpočet EÚ, ako aj na financovanie nástroja NGEU sa vzťahuje *postup udelenia absolutória*. Pomocou tohto postupu Parlament na základe odporúčania Rady rozhoduje, či Európska komisia uspokojivo plnila svoje rozpočtové povinnosti. Naša výročná správa je spolu s našimi ďalšími produktmi základom pre postup udelenia absolutória. Po uverejnení zasielame výročnú správu národným parlamentom členských štátov, Európskemu parlamentu a Rade.

¹ Články 285 až 287 ZFEÚ.

² [Nariadenie \(EÚ\) 2021/241](#), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

0.5. Výročná správa má túto štruktúru:

- v **kapitole 1** sa nachádza vyhlásenie o vierohodnosti, zhrnutie výsledkov auditu spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných príjmových a výdavkových transakcií, vrátane informácií Komisie o správnosti, a zhrnutie nášho audítorského prístupu. Ďalej v tejto výročnej správe používame pojem „správnosť“ v rovnakom význame ako „zákonnosť a správnosť“,
- v **kapitole 2** predkladáme analýzu rozpočtového a finančného riadenia EÚ,
- v **kapitole 3** prezentujeme výkonnostné aspekty (t. j. *hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť*) plnenia rozpočtu so zameraním na analýzu a syntézu kľúčových informácií o výkonnosti z osobitných správ, ktoré sme prijali v roku 2024, výkonnosť výdavkových programov v okruhu 1 VFR a kontrolu prijatia opatrení na základe odporúčaní uvedených v našej správe o výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2021,
- v **kapitole 4** sú uvedené výsledky nášho testovania správnosti príjmových transakcií EÚ, preskúmania prvkov systémov vnútornej kontroly na riadenie príjmov a preskúmania *výročných správ o činnosti* Komisie,
- v **kapitolách 5 – 10** uvádzame výsledky nášho testovania správnosti transakcií a preskúmania výročných správ o činnosti Komisie, prvkov jej systémov vnútornej kontroly a iných mechanizmov riadenia, rozdelené podľa jednotlivých okruhov VFR na obdobie 2021 – 2027,
- v **kapitole 11** posudzujeme súlad s podmienkami platieb z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a prezentujeme naše preskúmanie *výročných správ o činnosti* Komisie, posúdenie vybraných systémov dohľadu a kontroly a náš audítorský prístup k Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti,
- v **kapitole 12** prezentujeme kontrolu prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2021,
- v **dodatku** informujeme o podmienených záväzkoch vyplývajúcich z toho, ako Komisia a Rada plnili svoje úlohy podľa nariadenia o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií.

0.6. Naším cieľom je prezentovať zistenia jasne a stručne. Nie vždy je možné vyhnúť sa používaniu termínov, ktoré sú špecifické pre EÚ, jej politiky a rozpočet či účtovníctvo a audit. Na našom webovom sídle sme preto uverejnili [glosár](#) s vysvetlením týchto

špecifických termínov. Termíny definované v glosári sa v jednotlivých kapitolách pri prvej zmienke objavujú v *kurzíve*.

0.7. V tejto správe sa uvádzajú aj odpovede Komisie na naše zistenia (prípadne odpovede ostatných inštitúcií a orgánov EÚ).

Kapitola 1

Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie

Obsah

	Body
Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora	I. – XL.
Úvod	1.1. – 1.3.
Spoľahlivosť účtovnej závierky	1.4. – 1.7.
Účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami	1.4. – 1.6.
Hlavné záležitosti auditu týkajúce sa finančných výkazov za rok 2024	1.7.
Správnosť transakcií	1.8. – 1.26.
Naše stanovisko sa týka rozpočtových príjmových a výdavkových transakcií	1.9. – 1.11.
Bez významných chýb v príjmoch, ale značná časť výdavkov je ovplyvnená významnými chybami	1.12. – 1.22.
K odhadovanej chybovosti stále najviac prispievajú chyby oprávnenosti, ktoré oproti minulému roku narástli	1.23. – 1.26.
Informácie Komisie o správnosti	1.27. – 1.37.
Chybovosť vykázaná Komisiou nie je priamo porovnateľná s naším odhadom chybovosti a pravdepodobne je podhodnotená	1.27. – 1.37.
Podozrenia z podvodu oznamujeme EPPO a úradu OLAF	1.38. – 1.45.
Záver	1.46. – 1.48.
Prílohy	
Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu	

Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

- a) konsolidovanú účtovnú závierku Európskej únie, ktorá pozostáva z konsolidovaných finančných výkazov¹ a správ o plnení rozpočtu² za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2024 a ktorú Komisia schválila 25. júna 2025;
- b) zákonnosť a správnosť príslušných *transakcií*, ako sa vyžaduje podľa článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že konsolidovaná účtovná závierka Európskej únie (EÚ) za rok končiaci sa 31. decembra 2024 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ k 31. decembru 2024, ako aj *výsledky* jej operácií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 2024/2509, 26.9.2024), s. 1, článok 249.

² *Tamže*, článok 250.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

III. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2024 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

IV. Aj za rok 2024 vydávame dve samostatné stanoviská k zákonnosti a správnosti výdavkov. Odráža to skutočnosť, že *Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)* je dočasný nástroj vytvorený a financovaný úplne odlišným spôsobom ako rozpočtové výdavky v rámci viacročných finančných rámcov (VFR).

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov

V. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočností opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov sú rozpočtové výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2024 významne ovplyvnené chybami.

Výrok s výhradou k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci RRF

VI. Zastávame názor, že s výnimkou vplyvu a možného vplyvu záležitostí opísaných v bode o základe pre vyjadrenie výroku s výhradou k zákonnosti a správnosti sú výdavky v rámci RRF schválené v účtovnej závierke RRF za rok končiaci sa 31. decembra 2024 zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Základ pre vyjadrenie stanovísk

VII. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) Medzinárodnej federácie účtovníkov (IFAC) a etickým kódexom a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódexov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. V tej časti tiež poskytujeme viac informácií o základe pre naše stanovisko k príjmom (pozri bod [XXXV](#)) a výdavkom RRF (pozri bod [XXXVII](#)). Splnili sme tiež požiadavky nezávislosti a etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy na vyjadrenie našich stanovísk.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti rozpočtových výdavkov

VIII. Náš odhad celkovej chybovosti rozpočtových výdavkov schválených v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2024 je 3,6 %. Podstatná časť týchto výdavkov je významne ovplyvnená chybami. Týka sa to výdavkov, na ktoré sa vzťahujú zložité pravidlá, najmä uhradených na základe nákladov, v ktorých je odhadovaná chybovosť 5,2 %. Tieto výdavky dosiahli v roku 2024 výšku 115,7 mld. EUR, čo predstavuje 68,9 % nášho kontrolovaného súboru³. Účinky chýb, ktoré sme zistili, sú teda vo výdavkoch schválených za daný rok významné i rozšírené.

Základ pre vyjadrenie výroku s výhradou k zákonnosti a správnosti výdavkov v rámci RRF

IX. Zistili sme nasledujúce kvantitatívne a kvalitatívne nedostatky:

- šesť z 28 platieb z RRF členským štátom (a súvisiacich zúčtovaní predbežného financovania) bolo ovplyvnených kvantitatívnymi zisteniami. Päť z týchto platieb bolo ovplyvnených významnými chybami. Poznamenávame, že celkový finančný vplyv kvantitatívnych zistení sa zvyšuje;
- nedostatky v *ex ante* posúdeniach Komisie;
- prípady vágne vymedzených míľnikov/cieľov, čo prispelo k voľnejšiemu posúdeniu ich uspokojivého splnenia;
- pretrvávajúce nedostatky v systémoch kontroly členských štátov;
- a problémy so spoľahlivosťou informácií, ktoré členské štáty uviedli vo svojich vyhláseniach riadiaceho subjektu.

X. Okrem toho sme zistili závažné nedostatky pri vymenúvaní sudcov v súvislosti s reformou na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov v Poľsku reformou disciplinárneho režimu pre sudcov. Na Súdnom dvore Európskej únie prebieha konanie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sa priamo týka tejto veci. Pred konečným rozhodnutím Súdneho dvora EÚ v tejto veci nevyjadríme v tejto fáze svoj záver o uspokojivom splnení týchto dvoch míľnikov. Uspokojivé splnenie týchto míľnikov bolo predpokladom platby z RRF pre Poľsku.

XI. Na základe týchto prvkov zastávame názor, že celkové účinky našich zistení sú významné, ale nie rozšírené v schválených výdavkoch v rámci RRF za daný rok.

Hlavné záležitosti týkajúce sa auditu

Posúdili sme záväzky týkajúce sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov

XII. Súvaha EÚ zahŕňa záväzok týkajúci sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ktorý bol na konci roku 2024 vo výške 93,1 mld. EUR (2023: 90,8 mld. EUR).

XIII. Väčšia časť tohto záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov sa vzťahuje na systém dôchodkového zabezpečenia úradníkov a ostatných zamestnancov Európskej únie a predstavuje 84,8 mld. EUR (2023: 82,7 mld. EUR). Záväzok zaznamenaný v účtovnej závierke predstavuje odhad súčasnej hodnoty očakávaných budúcich platieb, ktoré bude EÚ povinná uhradiť, aby vyrovnala dôchodkové záväzky.

XIV. Dávky uhrádzané v rámci dôchodkového systému sa účtujú na ťarchu rozpočtu EÚ. Hoci EÚ nevytvorila osobitný dôchodkový fond na pokrytie nákladov budúcich dôchodkových záväzkov, členské štáty spoločne ručia za vyplácanie dávok a úradníci prispievajú jednou tretinou nákladov na financovanie systému. Eurostat vypočítava tento záväzok každoročne v mene účtovníka Komisie s použitím parametrov, ako je vekový profil a stredná dĺžka života úradníkov EÚ a predpoklady o budúcich hospodárskych podmienkach. Tieto parametre a predpoklady posudzujú aj poistno-matematickí poradcovia Komisie.

XV. V roku 2024 zostal dôchodkový záväzok stabilný, pričom mierny nárast sa pripisuje očakávanému nárastu nákladov na služby a úroky. Okrem toho sa diskontná sadzba zvýšila o 0,3 %.

³ Ďalšie informácie uvádzame v našej výročnej správe za rok 2024, body [1.15](#) a [1.18](#).

XVI. Druhá najväčšia časť záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov je odhadovaný záväzok EÚ voči spoločnému systému zdravotného poistenia, ktorý na konci roka 2024 dosiahol 6,9 mld. EUR (2023: 6,3 mld. EUR). Tento záväzok sa týka nákladov na zdravotnú starostlivosť o zamestnancov EÚ vyplácaných v období po odchode zamestnancov do dôchodku (po odpočítaní ich príspevkov).

XVII. V rámci nášho auditu posudzujeme poistno-matematické predpoklady vykonané pre tieto systémy a výsledné ocenenie. Naše hodnotenie sa zakladá na práci, ktorú vykonali externí nezávislí poistno-matematickí experti. Kontrolujeme základné údaje, na ktorých sú založené výpočty, poistno-matematické parametre a výpočet záväzku. Preskúmavame aj prezentáciu záväzkov v konsolidovanej súvahe a v poznámkach ku konsolidovanej účtovnej závierke.

XVIII. V tejto súvislosti sme preskúmali aj neuhradený záväzok Spojeného kráľovstva týkajúci sa dôchodkového systému európskych úradníkov a spoločného systému zdravotného poistenia vo výške 9,9 mld. EUR (2023: 10,2 mld. EUR). Overili sme presnosť údajov použitých na výpočet a to, že Spojenému kráľovstvu bol pridelený len príslušný podiel celkového záväzku.

XIX. Dospeli sme k záveru, že odhad celkového záväzku týkajúceho sa dôchodkov a ostatných zamestnaneckých požitkov, ako aj podielu Spojeného kráľovstva na tomto záväzku, je verne uvedený v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke.

Posúdili sme významné koncoročné odhady uvedené v účtovnej závierke

XX. Na konci roka 2024 predstavovala odhadovaná hodnota vzniknutých oprávnených výdavkov, ktoré boli splatné prijímateľom, no ešte neboli požadované, výšku 160,7 mld. EUR (2023: 155,2 mld. EUR). Tieto sumy boli zaznamenané ako časovo rozlíšené náklady⁴.

XXI. Zvýšenie odhadu vo všetkých programoch je spôsobené najmä skutočnosťou, že predchádzajúce programové obdobie sa blíži ku koncu a že čerpanie finančných prostriedkov VFR na obdobie 2021 – 2027 bolo pomalšie, ako sa očakávalo. Hodnota skutočne predložených žiadostí bola teda nižšia, ako sa očakávalo, a na konci roka sa musel odhadnúť vyšší podiel. Časové rozlíšenie

⁴ Tvoria ich časovo rozlíšené náklady vo výške 66,8 mld. EUR na strane pasív v súvahe a 93,9 mld. EUR, ktoré znižujú hodnotu predbežného financovania, na strane aktív.

zaznamenané v súvislosti s RRF, ktoré vychádza z prognózy budúcich platieb, dosiahlo 7,9 mld. EUR (2023: 7,4 mld. EUR).

XXII. S cieľom posúdiť tieto odhady na konci roka sme preskúmali systém, ktorý Komisia vytvorila na výpočet rozdelenia účtovných období, a preverili sme jeho správnosť a úplnosť v rámci generálnych riaditeľstiev, v ktorých vznikla väčšina výdavkov. Počas auditu vzorky faktúr a platieb v rámci predbežného financovania sme preskúmali príslušné výpočty rozdelenia účtovných období s cieľom riešiť riziko nesprávnosti časového rozlíšenia.

XXIII. Dospeli sme k záveru, že odhad celkovej sumy časovo rozlíšených nákladov a iných záloh vyplatených členským štátom je verne uvedený v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke.

Posúdili sme vplyv vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine na účtovnú závierku

XXIV. Keďže EÚ poskytuje Ukrajine pomoc vo forme úverov a grantov, posúdili sme výpočty Komisie týkajúce sa súvisiacej expozície EÚ voči finančnému riziku, ako aj ich príslušnému základu s cieľom zabezpečiť, aby sa skutočné a potenciálne dôsledky náležite zohľadnili v účtovnej závierke EÚ. Spolu s nezávislým externým expertom sme posúdili výpočty Komisie s cieľom zabezpečiť, aby sa zohľadnili všetky relevantné informácie.

XXV. Dospeli sme k záveru, že prístup k vplyvu vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine na konsolidovanú účtovnú závierku je verne uvedený v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke.

Posúdili sme vplyv NGEU na účtovnú závierku

XXVI. Prostredníctvom nástroja NextGenerationEU (NGEU) zmobilizovala EÚ značné zdroje na zmiernenie sociálno-ekonomického vplyvu pandémie covidu-19. Na financovanie NGEU Európska komisia získava dlh na kapitálových trhoch. Tieto finančné prostriedky sa poskytujú členským štátom vo forme nenávratných grantov alebo pôžičiek až do výšky predtým dohodnutého prídeltu. Tieto činnosti mali významný vplyv na finančné výkazy. Najvýznamnejšou časťou NGEU je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF), prostredníctvom ktorého boli do konca roka 2024 vyplatené granty vo výške 197,5 mld. EUR a úvery vo výške 108,7 mld. EUR.

XXVII. V rámci našich bežných audítorských postupov sme kontrolovali aktíva, pasíva, príjmy a výdavky EÚ vrátane tých, ktoré sa týkajú NGEU. Dospeli sme k záveru, že sú verne zobrazené v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke.

Ďalšie pripomienky

Informácie uvedené v časti „Finančné udalosti roka“

XXVIII. Komisia je zodpovedná za poskytovanie „ďalších informácií“. Tento termín zahŕňa „Finančné udalosti roka“, avšak konsolidovanú účtovnú závierku ani našu správu o nej už nie. Naše stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke sa na tieto ostatné informácie nevzťahuje a my k nim žiadny záver s uistením nevydávame. V súvislosti s auditom konsolidovanej účtovnej závierky je našou zodpovednosťou prečítať ostatné informácie a posúdiť, či sú vo významnej miere v rozpore s konsolidovanou účtovnou závierkou alebo s poznatkami, ktoré sme získali v priebehu auditu, alebo či vyvolávajú dojem, že sú inak významne nesprávne. Ak dospejeme k záveru, že ostatné informácie obsahujú významné nesprávnosti, sme povinní o tejto skutočnosti zodpovedajúcim spôsobom informovať. V tejto súvislosti nemáme žiadne pripomienky.

Zaobchádzanie s výnosmi z výpožičiek na financovanie NGEU

XXIX. Poznamenávame, že sumy vypožičané na financovanie nenávratnej finančnej podpory NGEU sa v rozpočte a v konsolidovaných finančných výkazoch uvádzajú odlišne. Sumy vypožičané na financovanie nenávratnej finančnej podpory členským štátom v rámci NGEU, ktoré v roku 2024 predstavujú 29 % príjmov EÚ, sa považujú za vonkajšie pripísané príjmy, ktoré dopĺňajú schválený rozpočet, v súlade s nariadením o RRF. Výkaz finančných výsledkov nezahŕňa tieto sumy ako príjmy, ale zahŕňa výdavky súvisiace s nenávratnou finančnou podporou NGEU, čo vedie k negatívnemu vplyvu na hospodársky výsledok za daný rok. Negatívne hospodárske výsledky zvyšujú deficit čistých aktív, ako sa uvádza v súvahe EÚ, a preto sa musia financovať z budúcich rozpočtov.

Zodpovednosť vedenia

XXX. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a nariadením o rozpočtových pravidlách Komisia zodpovedá za vyhotovenie a predloženie konsolidovanej účtovnej závierky EÚ na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku *podvodu* alebo chyby. Vedenie zodpovedá za zabezpečenie toho, aby boli činnosti, finančné transakcie a informácie uvedené vo finančných výkazoch (zákony, nariadenia, zásady, pravidlá a štandardy) v súlade s orgánmi, ktoré ich spravujú. Konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, na ktorých sa zakladá účtovná závierka EÚ, nesie Komisia (článok 317 ZFEÚ).

XXXI. Pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti EÚ zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa účtovnú jednotku zrušiť alebo ukončiť činnosť, alebo nemá inú reálnu možnosť, ako to uskutočniť.

XXXII. Komisia zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva EÚ.

XXXIII. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) je účtovník Komisie povinný predložiť konsolidovanú účtovnú závierku EÚ na audit najprv v predbežnej podobe do 31. marca nasledujúceho roka a v konečnej podobe do 31. júla. Už predbežná účtovná závierka by mala pravdivo a verne vyjadrovať finančnú situáciu EÚ. Preto je nevyhnutné, aby boli všetky položky v predbežnej účtovnej závierke uvedené ako konečné výpočty, čo nám umožní vykonať našu úlohu v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách (hlava XIII) a v stanovených lehotách. K zmenám medzi predbežnou a konečnou účtovnou závierkou by za bežných okolností malo dôjsť len v dôsledku našich pripomienok.

Zodpovednosť audítora za audit konsolidovanej účtovnej závierky a príslušných transakcií

XXXIV. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v konsolidovanej účtovnej závierke EÚ nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite odhalia všetky významné nesprávnosti či porušenie pravidiel. Môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene predpokladať, že by jednotlivito alebo súhrnne ovplyvnili ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto konsolidovanej účtovnej závierky.

XXXV. V súvislosti s príjmami sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na hrubom národnom dôchodku, dani z pridanej hodnoty a nerecyklovanom odpade z plastových obalov štatistiky a údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Pri preskúmaní sa ďalej posudzujú systémy Komisie na spracovanie údajov až po prijatie príspevkov od členských štátov a ich zaznamenanie do konsolidovanej účtovnej závierky. Pri tradičných vlastných zdrojoch preskúmavame účtovné závierky colných úradov a analyzujeme tok cla až po prijatie súm Komisiou a ich zaznamenanie v účtovnej závierke. V prípade colných poplatkov existuje riziko, že ich dovozovia vnútroštátnym colným orgánom buď nedeklarujú, alebo ich deklarujú nesprávne. Skutočne vybrané dovozné clá preto nedosahujú výšku, ktorá by sa teoreticky mala vybrať. Tento rozdiel je známy ako „výpadok ciel“. Tieto uniknuté sumy nie sú zachytené v účtovných systémoch tradičných vlastných zdrojov členských štátov a nevzťahujú sa na naše audítorské stanovisko k príjmom.

XXXVI. V súvislosti s výdavkami preverujeme platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa týka všetkých kategórií platieb v momente, keď sa uhrádzajú, s výnimkou záloh. Skúmame zálohové platby, keď príjemca prostriedkov poskytol dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schválili zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XXXVII. Pokiaľ ide o výdavky v rámci RRF, na rozdiel od iných rozpočtových výdavkov je podmienkou pre platbu uspokojivé splnenie vopred stanovených míľnikov alebo cieľov. Ďalšími požiadavkami sú, aby sa ciele alebo míľniky, ktoré boli predtým uspokojivo splnené, nezvrátili a aby nedošlo k porušeniu zásady dvojitého financovania. Podmienky oprávnenosti stanovené v nariadení zahŕňajú dodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov. Náš audit sa preto zameriava na to, či boli splnené tieto podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti. Keďže súlad výdavkov vynaložených konečnými príjemcami s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami nie je podmienkou pre platby v rámci RRF, naše audítorské stanovisko sa nevzťahuje na správnosť výdavkov vynaložených konečnými príjemcami. V nariadení o RRF sa nestanovujú ďalšie kritériá výkladu pojmu „uspokojivo“, a preto sa Komisii ponecháva široký priestor na voľné uváženie pri posudzovaní uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov. Posúdenie kvalitatívnych výsledkov si vyžaduje niekoľko posudkov, čo vedie k rôznym možným výkladom. Toto riziko je prítomné najmä vtedy, keď sú míľniky alebo ciele navrhnuté vágne.

XXXVIII. Uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Rovnako:

- a) identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako i riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ v súvislosti s príslušnými transakciami, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy prijímané v reakcii na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutia, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie;
- b) oboznamujeme sa s vnútornou kontrolou, ktorá je relevantná pre audit, s cieľom navrhnúť vhodné audítorské postupy, nie však na účel vyjadrenia stanoviska k účinnosti vnútornej kontroly;
- c) hodnotíme primeranosť účtovných postupov uplatnených vedením a primeranosť účtovných odhadov vedenia a súvisiacich zverejnených informácií;
- d) vyjadrujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov aj o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami a podmienkami, ktorá môže vyvolať vážne pochybnosti o schopnosti účtovnej jednotky naďalej nepretržite pokračovať v činnosti; Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní v audítorskej správe upozorniť na príslušné informácie zverejnené v konsolidovanej účtovnej závierke alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sa zakladajú na audítorských dôkazoch získaných do dátumu našej správy. Budúce udalosti či podmienky však môžu viesť k tomu, že účtovná jednotka už nebude ďalej nepretržite pokračovať v činnosti.
- e) hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah konsolidovanej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či konsolidovaná účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti;
- f) získavame dostatok primeraných audítorských dôkazov, pokiaľ ide o finančné informácie o subjektoch v rámci rozsahu konsolidácie EÚ, ktoré umožnia vyjadriť stanovisko ku konsolidovanej účtovnej závierke a k príslušným transakciám. Zodpovedáme za riadenie auditu, dohľad nad ním a jeho vykonanie a za audítorské stanovisko nesieme výhradnú zodpovednosť.

XXXIX. S Komisiou a ostatnými kontrolovanými subjektmi komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a načasovaní auditu a o významných audítorských pripomienkach vrátane závažných nedostatkov vo vnútornej kontrole.

XL. Zo záležitostí prediskutovaných s Komisiou a inými kontrolovanými subjektmi vyberieme tie, ktoré boli pre audit konsolidovanej účtovnej závierky najvýznamnejšie, a predstavujú teda hlavné záležitosti týkajúce sa auditu za príslušné obdobie. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak zákon alebo právny predpis nezakazuje tieto skutočnosti zverejniť alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch určíme, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno reálne predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia pre verejný záujem.

10. júla 2025

Tony Murphy
predseda

Európsky dvor audítorov

12, rue Alcide De Gasperi L-1615 Luxembourg

Úvod

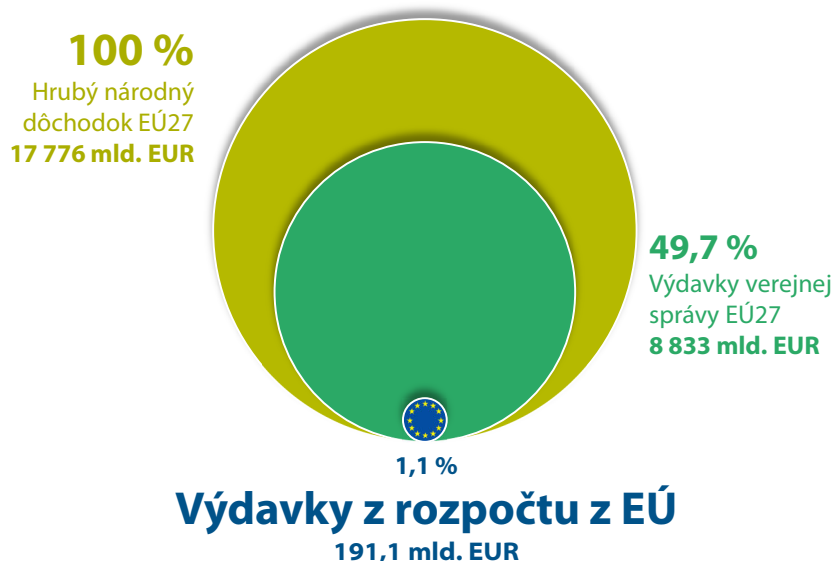
1.1. V tejto kapitole výročnej správy:

- a) sú uvedené informácie, z ktorých vychádza naše *vyhlásenie o vierohodnosti*, ako aj zhrnutie našich pripomienok a záverov o spoľahlivosti účtovnej závierky EÚ a správnosti príslušných príjmových *transakcií* a výdavkov *viacročného finančného rámca* (VFR);
- b) sú uvedené informácie o prípadoch podozrenia z podvodu, ktoré sme nahlásili Európskej prokuratúre (EPPO) a Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF), ako aj o našich auditoch týkajúcich sa opatrení EÚ v boji proti *podvodom*;
- c) sa podáva prehľad o našom audítorskom prístupe (pozri [prílohu 1.1](#)).

1.2. Celkové výdavky verejnej správy členských štátov v roku 2024 (8 833 mld. EUR) tvorili 49,7 % ich *hrubého národného dôchodku (HND)* (17 776 mld. EUR). Výdavky z rozpočtu EÚ dosiahli 191,1 mld. EUR, čo predstavuje 2,2 % celkových výdavkov verejnej správy členských štátov EÚ a 1,1 % ich HND (pozri [ilustráciu 1.1](#)). Po zohľadnení dodatočných platieb z *pripísaných príjmov* na granty *Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti* (RRF) vo výške 55,9 mld. EUR (pozri bod **2.22**) financovaných z dlhu EÚ dosiahli platby v roku 2024 celkovú výšku 247,0 mld. EUR⁵.

⁵ Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ za rok 2024, správy o plnení rozpočtu a vysvetľujúce poznámky, oddiel 6.3 VFR: Plnenie *platobných rozpočtových prostriedkov*.

Ilustrácia 1.1 – Výdavky z rozpočtu EÚ a výdavky verejnej správy EÚ27 v roku 2024 ako podiel na HND

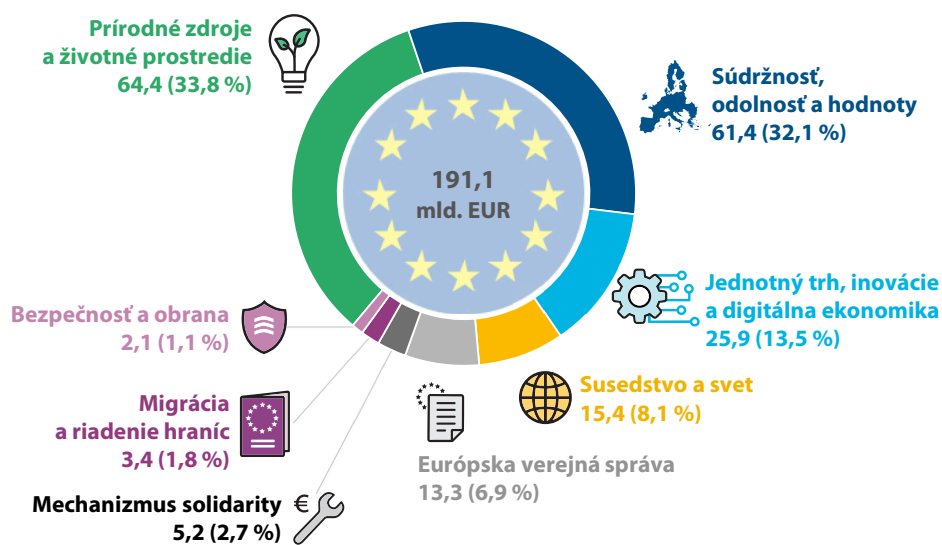

Zdroj: EDA na základe údajov o HND EÚ27 z konsolidovanej ročnej účtovnej závierky Európskej komisie za rok 2024 – príloha A – Príjmy; verejné výdavky členských štátov v EÚ27: Databáza Eurostatu — [Verejné príjmy, výdavky a hlavné súhrny](#) (údaje extrahované 22. apríla 2025); rozpočtové výdavky EÚ: Európska komisia – konsolidovaná ročná účtovná závierka Európskej únie za rok 2024.

1.3. Finančné prostriedky EÚ sa *prijímateľom* vyplácajú buď vo forme jednorazových platieb/ročných splátok, alebo vo forme série platieb v rámci viacročných výdavkových programov. Platby z rozpočtu EÚ na rok 2024 tvorilo predbežné financovanie vo výške 49,0 mld. EUR a iné platby vo výške 142,1 mld. EUR. Ako vyplýva z [ilustrácie 1.2](#), najväčší podiel na rozpočte EÚ predstavovali okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, za ktorými nasledoval okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“.

Ilustrácia 1.2 – Výdavky z rozpočtu EÚ v roku 2024 podľa okruhov VFR

(mld. EUR)

VFR 1 (kapitola 5)	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
VFR 2 (kapitola 6)	Súdržnosť, odolnosť a hodnoty
VFR 3 (kapitola 7)	Prírodné zdroje a životné prostredie
VFR 4 (kapitola 8)	Migrácia a riadenie hraníc
VFR 5 (kapitola 8)	Bezpečnosť a obrana
VFR 6 (kapitola 9)	Susedstvo a svet
VFR 7 (kapitola 10)	Európska verejná správa
Mechanizmus solidarity	(mimo VFR)

Zdroj: EDA.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami

1.4. Naše zistenia sa týkajú *konsolidovanej účtovnej závierky*⁶ EÚ (ďalej len „účtovná závierka“) za rozpočtový rok 2024. Účtovnú závierku sme dostali spolu s vyhlásením účtovníka dňa 30. júna 2025, v konečnom termíne na ich predloženie stanovenom v *nariadení o rozpočtových pravidlách*. K účtovnej závierke je pripojená časť s názvom Finančné udalosti roka⁷, ktorej sa naše audítorské stanovisko netýka. V súlade s audítorskými štandardmi sme však posúdili, či je uvedená časť v súlade s informáciami v účtovnej závierke.

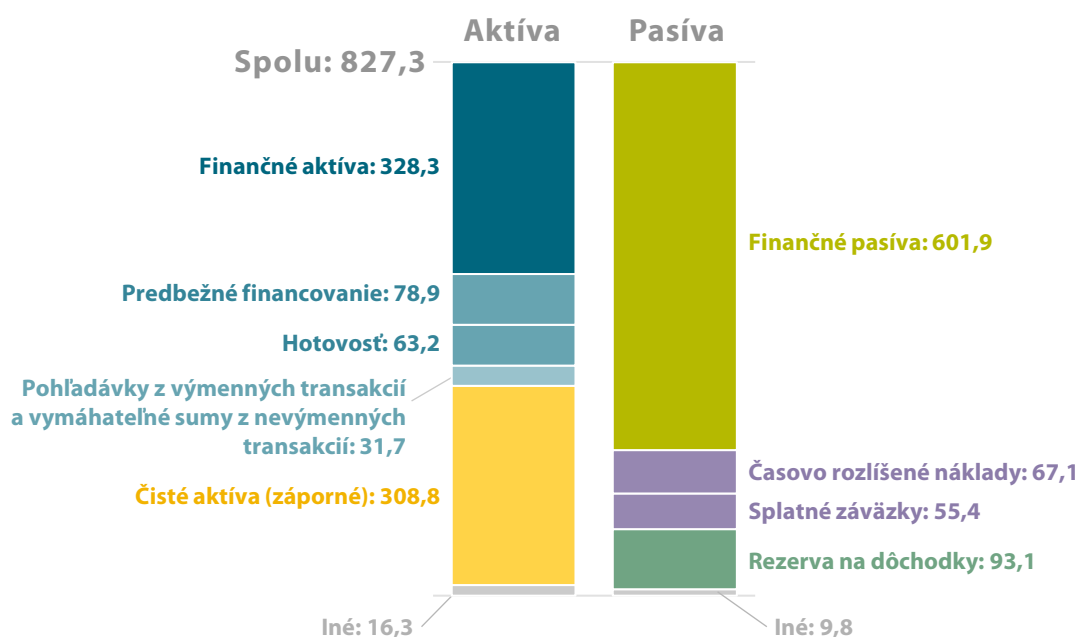
1.5. Z účtovnej závierky uverejnenej Komisiou vyplýva, že k 31. decembru 2024 dosiahli celkové pasíva výšku 827,3 mld. EUR a celkové aktíva výšku 518,5 mld. EUR. Rozdiel vo výške 308,8 mld. EUR predstavovali (záporné) čisté aktíva, ktoré pozostávali z rezerv a tej časti výdavkov, ktoré už vznikli Európskej únii do 31. decembra a ktoré musia byť financované z budúcich rozpočtov. Na *ilustrácii 1.3* je uvedené rozdelenie aktív a pasív. (Záporný) *hospodársky výsledok* za rok 2024 bol 97,2 mld. EUR. Sumy vynaložené na nástroj *NextGenerationEU* (NGEU) významne prispeli k záporným čistým aktívam a hospodárskemu výsledku.

⁶ Článok 247 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

⁷ Usmernenie k odporúčaným postupom č. 2 – Diskusia o finančných výkazoch a ich analýza, Rada pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor (IPSASB).

Ilustrácia 1.3 – Aktíva a pasíva EÚ k 31. decembru 2024

(mld. EUR)

Zdroj: EDA.

1.6. Pri audite sme zistili, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami. Výsledky našej práce týkajúcej sa finančného a rozpočtového riadenia finančných prostriedkov EÚ uvádzame v **kapitole 2**.

Hlavné záležitosti auditu týkajúce sa finančných výkazov za rok 2024

1.7. Hlavné záležitosti auditu sú tie, ktoré boli podľa nášho odborného úsudku pri audite finančných výkazov za bežné obdobie najvýznamnejšie. Týmto záležitostiam sme sa venovali v súvislosti s naším auditom finančných výkazov ako celku, ako aj pri formulovaní nášho stanoviska k nim, no nezaujíma k nim osobitné stanovisko. O hlavných záležitostiach týkajúcich sa auditu informujeme v našom vyhlásení o vierohodnosti.

Správnosť transakcií

1.8. Preskúmali sme príjmy a výdavky EÚ, aby sme posúdili, či sa získavali a vynakladali v súlade s platnými zákonmi a právnymi predpismi⁸. Nižšie uvádzame zhrnutie výsledkov našich auditov, ktoré sú podrobne uvedené za príjmy v **kapitole 4** a za výdavky v **kapitolách 5 – 10**. Nasledujúci prehľad nezahŕňa výsledky našej audítorskej práce týkajúcej sa výdavkov z RRF, ktoré sú uvedené v **kapitole 11**.

Naše stanovisko sa týka rozpočtových príjmových a výdavkových transakcií

1.9. V prípade príjmov sme získali primerané uistenie pre naše audítorské stanovisko posúdením vybraných hlavných systémov doplneným o testovanie transakcií. Vzorka 65 preskúmaných transakcií bola navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre všetky zdroje rozpočtových príjmov EÚ, ktoré zahŕňajú príjmy z *vlastných zdrojov* (clá a zdroje založené na dani z pridanej hodnoty (DPH) a zdroje založené na HND a nerecyklovanom odpade z plastových obalov) a príjmy pochádzajúce z iných zdrojov. Naša vzorka zahŕňala aj vonkajšie pripísané príjmy použité na financovanie nenávratnej (grantovej) zložky RRF, ktorá zahŕňa sumy vypožičané Komisiou v rámci nástroja NGEU (pozri body **4.2 – 4.4**). EÚ bude musieť tieto sumy v budúcnosti vrátiť. V roku 2024 nami kontrolovaný súbor príjmov dosiahol výšku 250,6 mld. EUR (pozri **ilustráciu 4.1**).

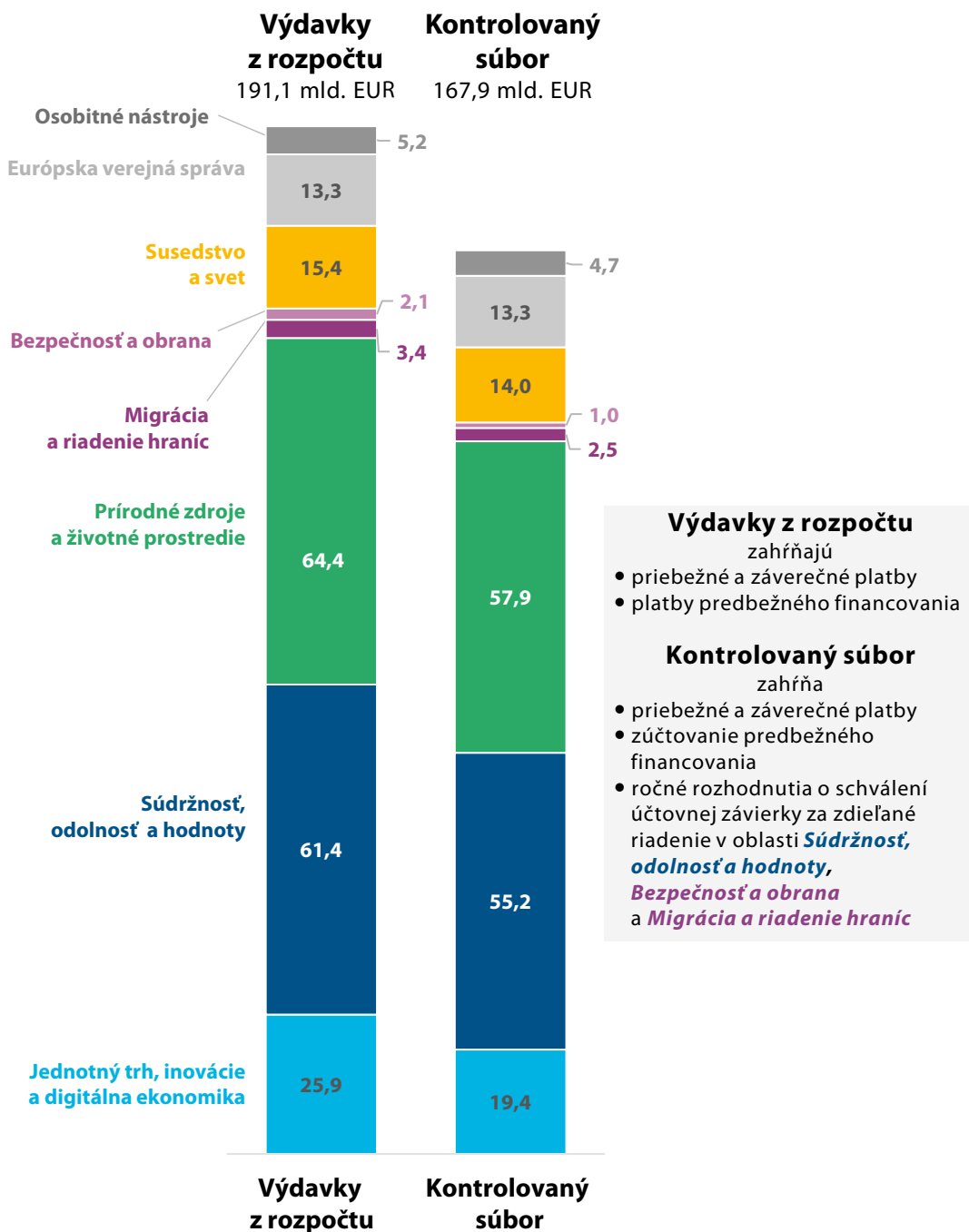
1.10. V prípade výdavkov sme vybrali reprezentatívnu vzorku 812 transakcií z nášho kontrolovaného súboru, ktorá zahŕňala *zúčtovanie* platieb v rámci predbežného financovania, ako aj priebežných a záverečných platieb schválených Komisiou (alebo inou inštitúciou alebo orgánom spravujúcim finančné prostriedky EÚ) a vyplatených z rozpočtu EÚ *konečným príjemcom*. Naše testovanie týchto transakcií prispelo k nášmu vyhláseniu o vierohodnosti a odhadu podielu nesprávnych transakcií v celom kontrolovanom súbore, v tých výdavkoch, ktoré považujeme za výdavky ovplyvnené významnými chybami (pozri bod **1.15**) a v každom okruhu VFR, za ktorý predkladáme špecifické posúdenie (okruhy 1, 2, 3 a 7). Preskúmané transakcie a príklady uvedené v tejto správe neposkytujú základ pre vyvodenie záverov o konkrétnych členských štátoch, prijímateľských krajinách alebo regiónoch (pozri bod **22**) *prílohy 1.1*).

⁸ Vrátane transakcií VFR na roky 2014 – 2020 a predchádzajúcich VFR.

1.11. Náš súbor výdavkov dosiahol v roku 2024 celkovú výšku 167,9 mld. EUR vrátane navýšení NGEU k existujúcim programom VFR na roky 2021 – 2027, ktoré sa musia vynaložiť v súlade s pravidlami platnými v jednotlivých odvetviach. Táto suma zahŕňa príspevky Spojeného kráľovstva, ako aj platby v prospech Spojeného kráľovstva v súlade s podmienkami dohody o vystúpení⁹. Na *ilustrácii 1.4* sú uvedené výdavky z rozpočtu EÚ a náš kontrolovaný súbor výdavkov v členení podľa okruhov VFR (rozpočtová oblasť) a typu platby: priebežné a záverečné platby, *zúčtovanie* predbežného financovania a ročné rozhodnutia o schválení účtovnej závierky (pozri body *19*) a *20*) *prílohy 1.1*).

⁹ Články 136 a 138 Dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

Ilustrácia 1.4 – Porovnanie nášho kontrolovaného súboru (167,9 mld. EUR) a výdavkov z rozpočtu EÚ (191,1 mld. EUR) podľa okruhov VFR v roku 2024

Zdroj: EDA.

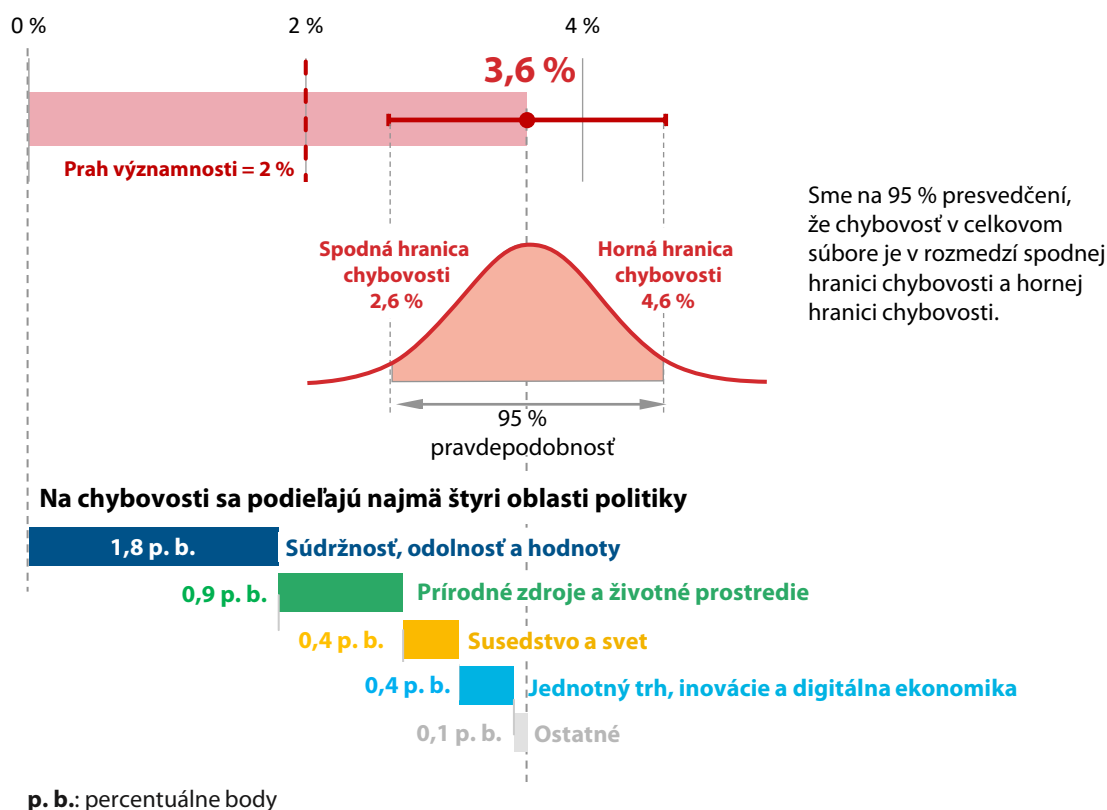
Bez významných chýb v príjmoch, ale značná časť výdavkov je ovplyvnená významnými chybami

1.12. V súvislosti so správnosťou príjmov a výdavkov EÚ sme dospeli k týmto hlavným zisteniam:

- a) **Príjmy:** Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že chybovosť v oblasti príjmov nebola významná. Systémy na riadenie príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Niektoré prvky systémov kontroly vzťahujúcich sa na správu výhrad k DPH a *otvorených bodov týkajúcich sa tradičných vlastných zdrojov (TVZ)* však boli čiastočne účinné. Čiastočne účinné bolo okrem toho aj poskytovanie informácií o výhradách k HND a vykazovanie údajov o vlastnom zdroji založenom na plastoch, ako aj niektoré prvky kľúčových vnútorných kontrol TVZ, ktoré sme posudzovali v troch členských štátoch (pozri **kapitolu 4**);
- b) **Výdavky:** z našich audítorských dôkazov vyplýva, že celková chybovosť¹⁰ bola významná na úrovni 3,6 %. Sme na 95 % presvedčení, že *odhadovaná chybovosť* v celkovom súbore je v rozmedzí od 2,6 % (spodná hranica chybovosti) do 4,6 % (horná hranica chybovosti). Na zvýšení chybovosti sa najviac podieľal okruh „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ (1,8 percentuálneho bodu), za ním nasledovali okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“ (0,9 percentuálneho bodu), „Susedstvo a svet“ (0,4 percentuálneho bodu) a „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ (0,4 percentuálneho bodu) (pozri **ilustráciu 1.5**).

¹⁰ Vymedzenie pojmu „chybovosť“ v **prílohe 1.1**, bode (25).

Ilustrácia 1.5 – Odhadovaná chybovosť vo výdavkoch a okruhy, ktoré k nej najviac prispeli v roku 2024

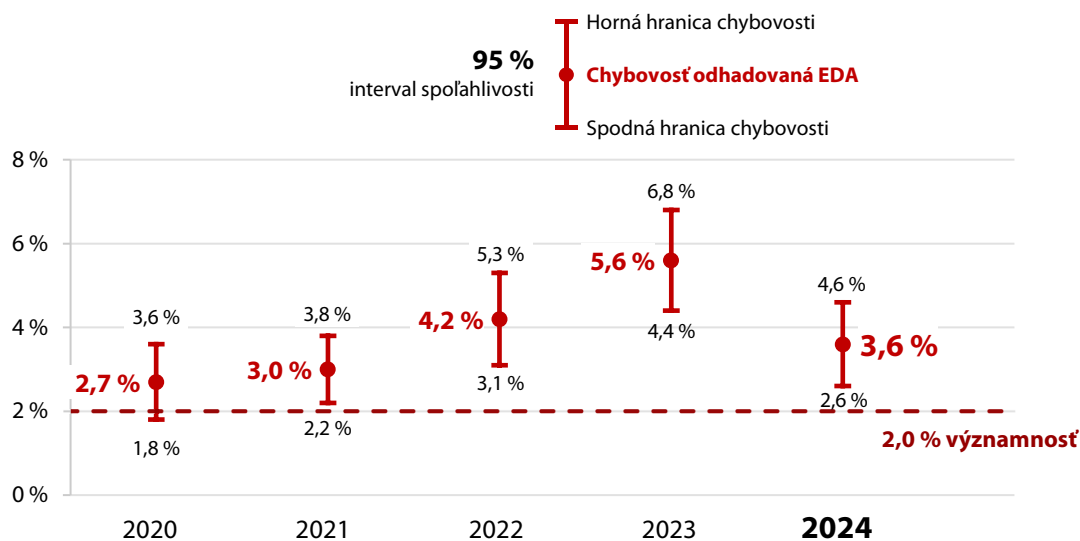

Zdroj: EDA.

1.13. Od roku 2021 zostáva spodná hranica nášho 95 % *intervalu spoľahlivosti*¹¹ pre odhadovanú chybovosť nad prahom významnosti 2,0 %. To znamená, že máme primerané uistenie, že chybovosť v kontrolovanom súbore presahuje *prah významnosti* v každom z týchto rokov. Na *ilustrácii 1.6* je porovnaná nami odhadovaná chybovosť v rokoch 2020 až 2024.

¹¹ Vysvetlenie 95 % intervalu spoľahlivosti pozri v bode (27) *prílohy 1.1*.

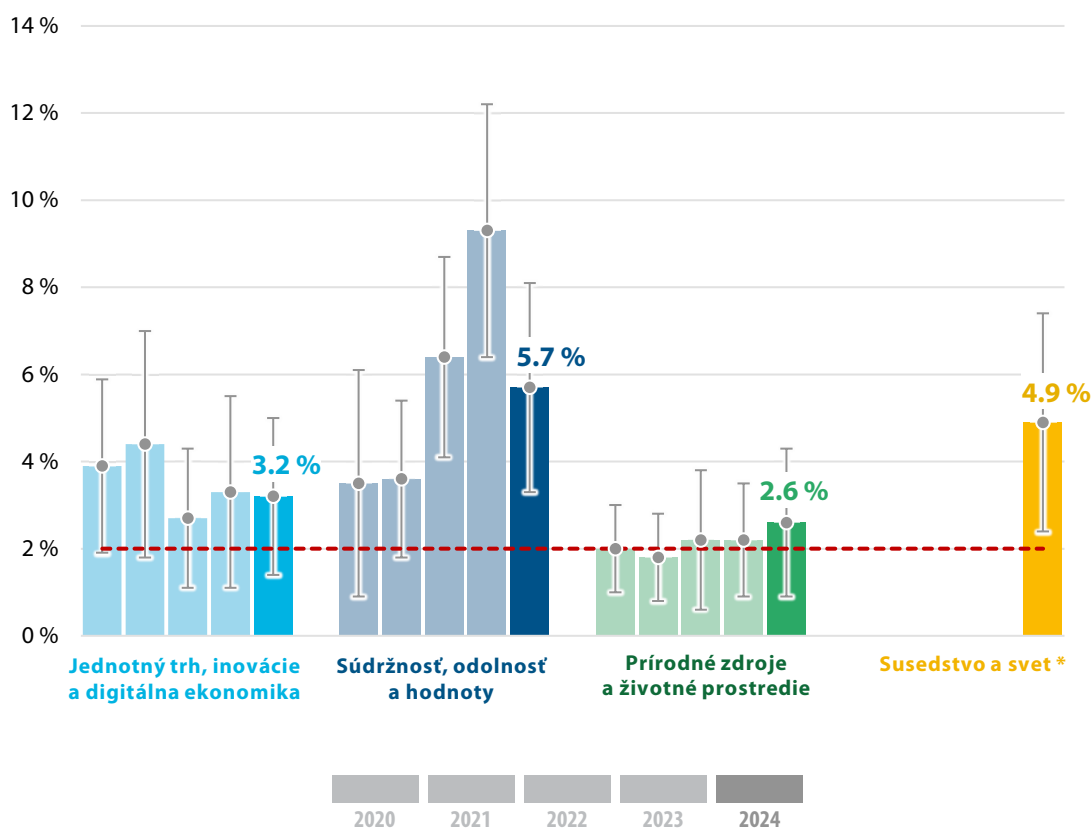
Ilustrácia 1.6 – Odhadovaná chybovosť (2020 – 2024)

Zdroj: EDA.

1.14. Na *ilustrácii 1.7* je porovnaná nami odhadovaná chybovosť v okruhoch „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, „Prírodné zdroje a životné prostredie“ a v rokoch 2020 až 2024 a je v nej uvedený náš odhad chybovosti za okruh „Susedstvo a svet“ v roku 2024. Ďalšie informácie sú uvedené v bodoch [1.19–1.22](#) a *kapitolách 5, 6, 7 a 9*.

Ilustrácia 1.7 – Odhadovaná chybovosť výdavkov v okruhoch 1,2, 3 a 6 VFR (2020 – 2024)

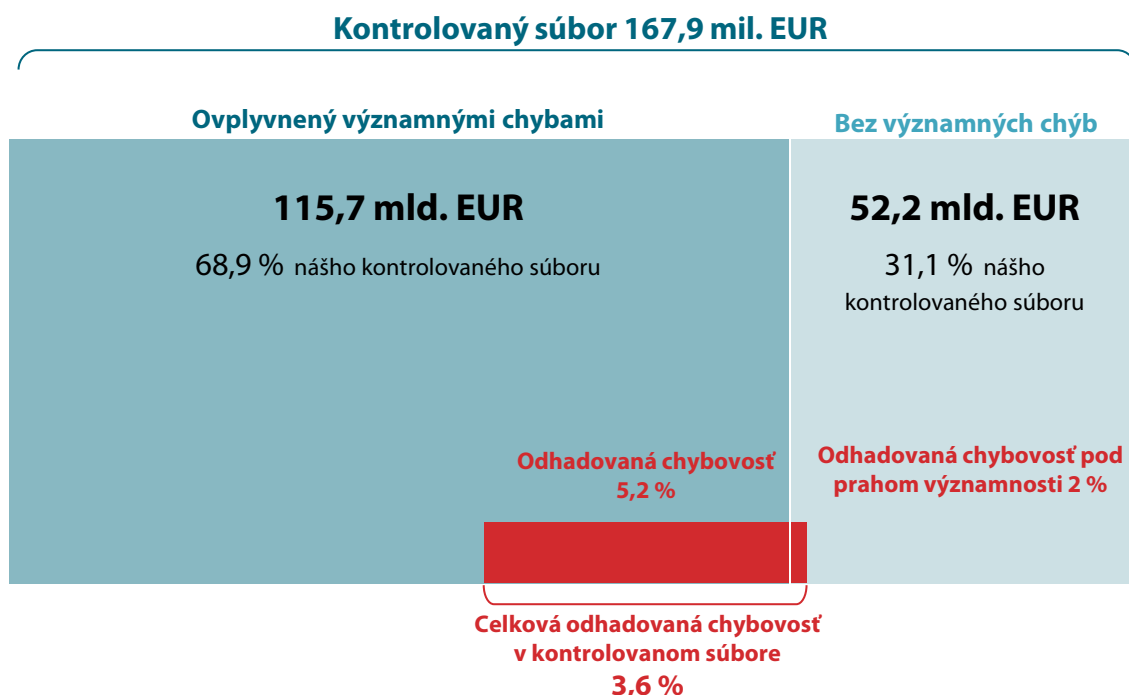

*V rokoch 2020 až 2023 sme neposkytli špecifické posúdenie okruhu „Susedstvo a svet“.

Zdroj: EDA.

1.15. Výsledky našich auditov v roku 2024 opätovne potvrdzujú naše posúdenie z predchádzajúcich rokov, že spôsob úhrady finančných prostriedkov má vplyv na riziko chýb. Na *ilustrácii 1.8* je znázornené, že kontrolované okruhy ovplyvnené významnými chybami predstavujú 68,9 % nášho kontrolovaného súboru (2023: 64,4 %). So zreteľom na výsledky nášho testovania vo všetkých okruhoch VFR odhadujeme chybovosť v tejto časti výdavkov na 5,2 % (2023: 7,9 %).

Ilustrácia 1.8 – Podiel nami kontrolovaného súboru v roku 2024 ovplyvneného významnými chybami

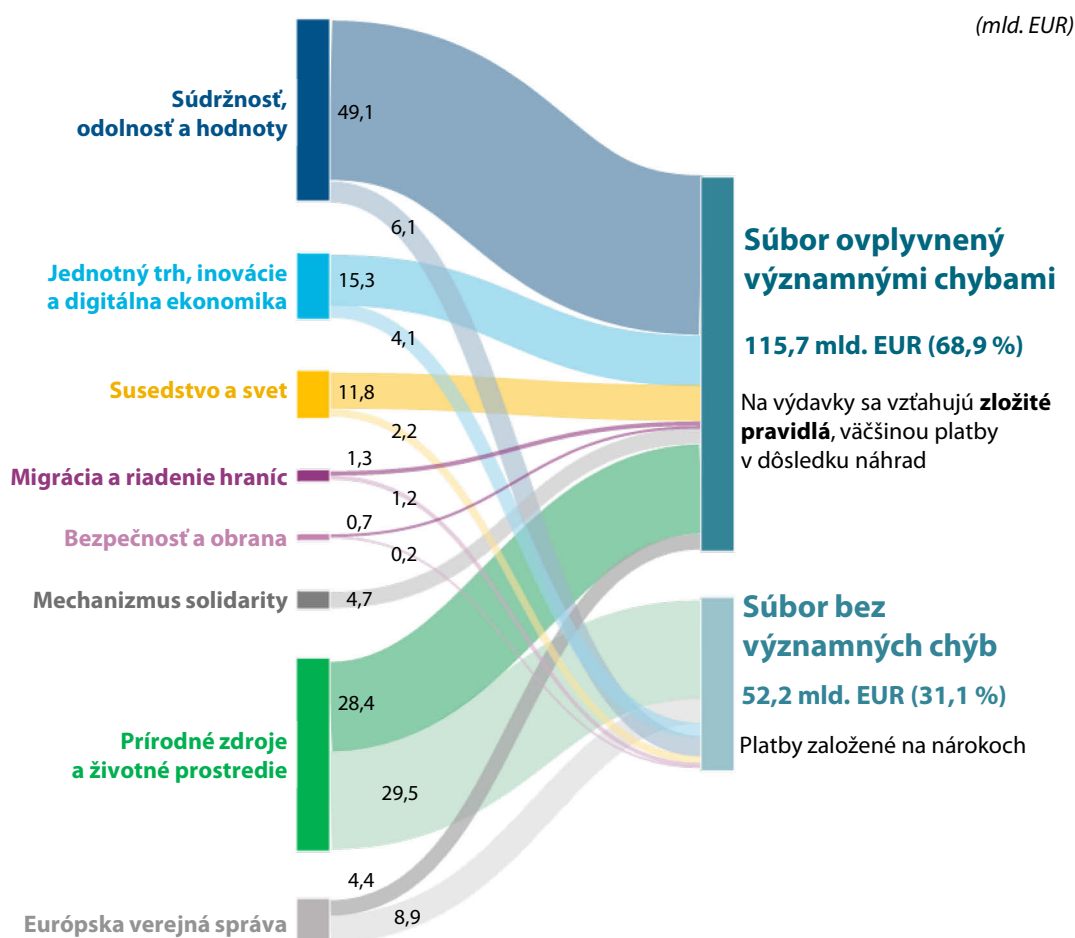
Zdroj: EDA.

1.16. Kontrolované oblasti ovplyvnené významnými chybami zahŕňali najmä **platby založené na náhrade nákladov**, keď prijímatelia musia predložiť žiadosti o náhradu oprávnených nákladov, ktoré im vznikli. Na tento účel musia okrem preukázania reálneho zapojenia do činnosti oprávnenej na podporu predložiť dôkazy o vzniknutých nákladoch, ktoré možno nahradiť. Musia pri tom dodržiavať často zložité pravidlá, v ktorých sa stanovuje, o náhradu čoho možno žiadať (oprávnenosť) a ako môžu náklady vzniknúť (pravidlá v oblasti *verejného obstarávania* alebo *štátnej pomoci*).

1.17. Dospeli sme k záveru, že 31,1 % nami kontrolovaného súboru neobsahuje významné chyby, čo znamená, že odhadovaná chybovosť v tejto časti výdavkov je pod prahom významnosti 2 % (pozri [ilustráciu 1.8](#)). Táto časť celkového súboru zahŕňa výdavky súvisiace s **platbami založenými na nárokoch**, v prípade ktorých musia prijímatelia spĺňať určité podmienky (napr. *priame platby* pre poľnohospodárov okrem *ekoschému*), ako aj časť administratívnych výdavkov (mzdy a dôchodky zamestnancov EÚ), rozpočtovú podporu pre krajiny mimo EÚ a študentské a iné akcie mobility v rámci programu Erasmus+ (pozri [ilustráciu 1.9](#)). V tejto časti výdavkov sa v predchádzajúcich rokoch nevyskytli významné chyby. Zistili sme však chyby týkajúce sa neoprávnených nákladov.

1.18. Z *ilustrácie 1.9* vyplýva, že okruh „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ (49,1 mld. EUR) má najväčší podiel na tej časti nášho kontrolovaného súboru, ktorá je ovplyvnená významnými chybami, a za ním nasledujú okruhy „Prírodné zdroje a životné prostredie“ (28,4 mld. EUR), „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ (15,3 mld. EUR) a „Susedstvo a svet“ (11,8 mld. EUR). V bodoch **1.19** – **1.22** sú zhrnuté naše zistenia týkajúce sa hlavných oblastí politiky.

Ilustrácia 1.9 – Rozdelenie nášho kontrolovaného súboru podľa chybovosti a okruhu VFR

Zdroj: EDA.

1.19. „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ (**kapitola 5**): podobne ako v predchádzajúcich rokoch zostávajú hlavným zdrojom chýb v tejto oblasti výdavky na výskum a inovácie (najmä program Horizont 2020), ktoré tvoria väčšinu platieb v rámci tohto okruhu. Chyby v tejto oblasti zahŕňajú rôzne kategórie neoprávnených nákladov (najmä neoprávnené priame náklady na zamestnancov, iné *priame náklady* a neoprávnené zadanie zákaziek subdodávateľom). Neoprávnené nepriame náklady sme zistili aj v projekte Nástroja na prepájanie Európy.

1.20. „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ (**kapitola 6**): výdavky v tejto oblasti sa realizujú najmä prostredníctvom *Európskeho fondu regionálneho rozvoja* (EFRR), *Kohézneho fondu* (KF) a *Európskeho sociálneho fondu plus* (ESF+) a zahŕňajú najmä platby založené na náhrade nákladov. Tento rok zostali odhadovaná chybovosť, ako aj počet chýb, ktoré sme zistili v tomto okruhu, naďalej značné, ale nižšie ako v predchádzajúcom roku. Hlavnými typmi chýb, ktoré sme vyčíslili, boli neoprávnené náklady a projekty, nezrovnalosti v postupoch verejného obstarávania a chýbajúce základné dokumenty.

1.21. „Prírodné zdroje a životné prostredie“ (**kapitola 7**): z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť bola významná v nasledujúcich oblastiach výdavkov ako celku: ekoschémy, rozvoj vidieka, trhové opatrenia a iné oblasti politiky v okruhu 3 VFR okrem *spoločnej poľnohospodárskej politiky* (SPP). Tieto oblasti predstavujú približne 54 % výdavkov v rámci tohto okruhu a majú podobu najmä náhrady nákladov. Administratívne chyby, neoprávnené výdavky, nedodržanie agroenvironmentálnych/klimatických záväzkov/záväzkov týkajúcich sa ekoschémy sú najčastejšími chybami zistenými v týchto oblastiach.

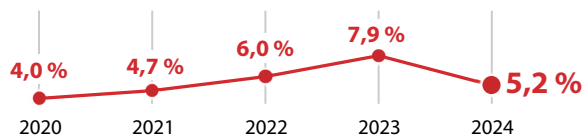
1.22. „Susedstvo a svet“ (**kapitola 9**): výdavky v tejto oblasti väčšinou vznikajú na základe náhrady výdavkov a zahŕňajú *vonkajšie činnosti* financované z rozpočtu EÚ. Všetky typy výdavkov v rámci tohto okruhu boli ovplyvnené významnými chybami okrem platieb *rozpočtovej podpory* a administratívnych výdavkov, ktoré predstavujú približne 15 %. Väčšina chýb zistených v tejto oblasti sa týkala neoprávnených nákladov, nedodržania pravidiel verejného obstarávania, chýbajúcich základných podkladových dokumentov a neoprávnených projektov či prijímateľov.

K odhadovanej chybovosti stále najviac prispievajú chyby oprávnenosti, ktoré oproti minulému roku narástli

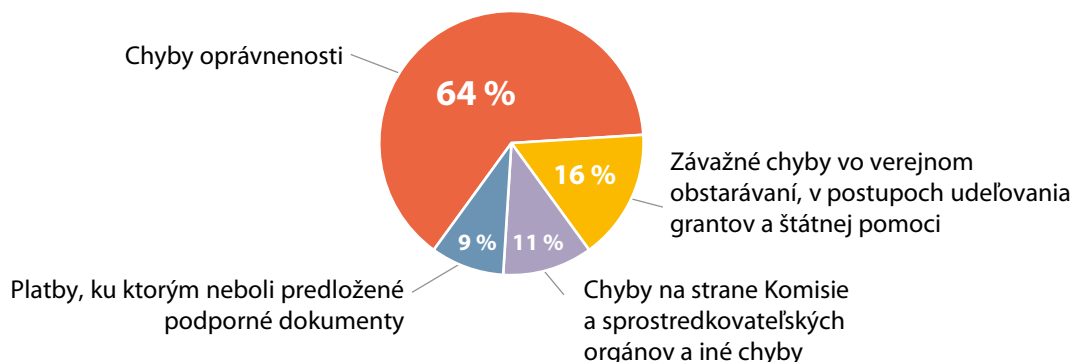
1.23. Ďalej podrobne opisujeme typy chýb zistené v tej časti kontrolovaného súboru, v ktorej pretrváva významná chybovosť. Na *ilustrácii 1.10* je porovnaná odhadovaná chybovosť v tejto časti kontrolovaného súboru a vývoj hlavných typov chýb v rokoch 2020 až 2024 a znázorňuje sa podiel každého typu chyby na odhadovanej chybovosti v roku 2024.

Ilustrácia 1.10 – Odhadovaná chybovosť v tej časti výdavkov, ktorá je ovplyvnená významnými chybami, a príspevok každého typu chyby

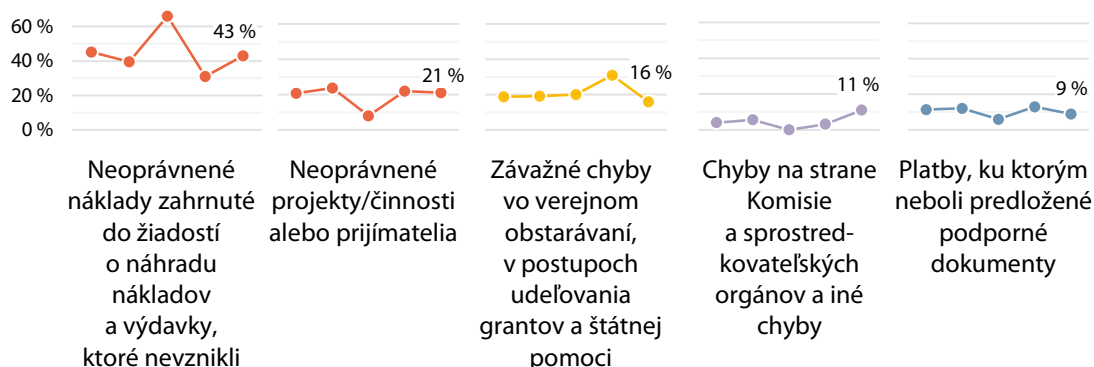
Odhadovaná chybovosť

Podiel chýb podľa typu v roku 2024

Vývoj typov chýb v rokoch 2020 až 2024

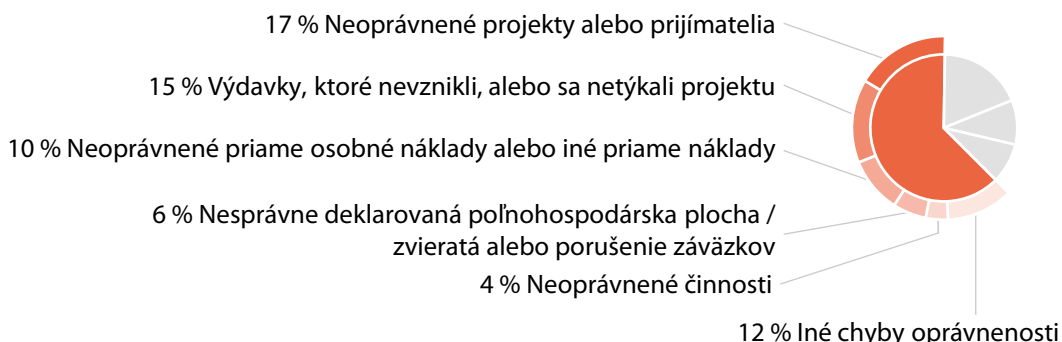

Zdroj: EDA.

1.24. V roku 2024 sme naďalej zisťovali chyby oprávnenosti, najmä v okruhoch „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“, „Prírodné zdroje a životné prostredie“, „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ a „Susedstvo a svet“, ktoré najviac prispeli k odhadovanej chybovosti v tej časti výdavkov, ktorá bola ovplyvnená významnými chybami, a to na úrovni 64 % (2023: 53 %). Z týchto chýb prispeli neoprávnené projekty alebo neoprávnení prijímatelia 17 %, výdavky, ktoré nevznikli alebo nesúviseli s projektom 15 %, neoprávnené priame náklady na zamestnancov alebo iné priame náklady 10 %, nesprávne deklarovanie poľnohospodárskej plochy / zvierat alebo porušenie záväzkov 6 % a neoprávnené činnosti 4 %] (pozri [ilustráciu 1.11](#)).

Ilustrácia 1.11 – Rozdelenie chýb oprávnenosti v roku 2024

Chyby oprávnenosti (64 %)

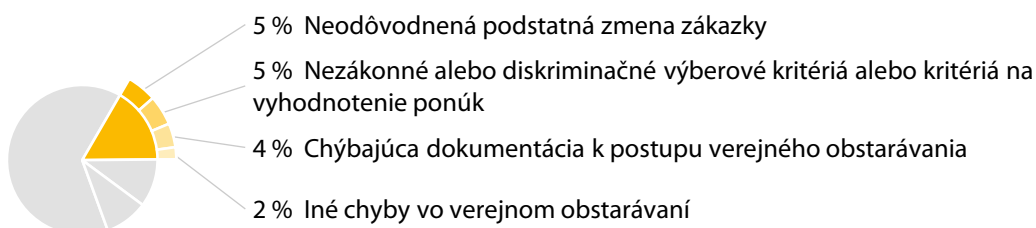

Zdroj: EDA.

1.25. Chyby týkajúce sa porušenia pravidiel verejného obstarávania a postupov udeľovania grantov najmä v okruhoch „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“ prispeli 16 % (2023: 31 %) k na nami odhadovanej chybovosti v tejto časti výdavkov v roku 2024. Tento pokles bol spôsobený najmä skutočnosťou, že v roku 2024 sme zistili menej prípadov nedodržania pravidiel štátnej pomoci v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“. Hlavnými typmi chýb zistených vo verejnom obstarávaní boli neodôvodnená podstatná zmena zákazky bez nového postupu verejného obstarávania alebo výzvy na predkladanie návrhov (ktoré prispeli k chybovosti 5 %), nezákonné alebo diskriminačné kritériá výberu alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk stanovené v oznámeniach o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch (ktoré prispeli k chybovosti 5 %) a chýbajúca dokumentácia postupov verejného obstarávania (ktoré prispeli 4 %) (pozri [ilustráciu 1.12](#)).

Ilustrácia 1.12 – Rozdelenie závažných chýb vo verejnom obstarávaní, v postupoch udeľovania grantov a v štátnej pomoci

Závažné chyby vo verejnom obstarávaní, v postupoch udeľovania grantov a štátnej pomoci (16 %)

Zdroj: EDA.

1.26. Okrem toho dva ďalšie typy chýb ovplyvnili chybovosť v tejto časti výdavkov. Po prvé, chyby Komisie a sprostredkovateľských orgánov a iné chyby, najmä zo strany členských štátov, v prípade transakcií súvisiacich s novozavedenými ekoschémami v okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“, prispeli 11 % (2023: 3 %) k odhadovanej chybovosti. Po druhé, platby, ku ktorým nebola predložená základná podporná dokumentácia, najmä v okruhoch „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“, prispeli 9 % (2023: 13 %).

Informácie Komisie o správnosti

Chybovosť vykázaná Komisiou nie je priamo porovnateľná s naším odhadom chybovosti a pravdepodobne je podhodnotená

1.27. Komisia nesie konečnú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ¹² bez ohľadu na spôsob riadenia (t. j. *priame, nepriame alebo zdieľané riadenie*).

1.28. Vo svojej *výročnej správe o riadení a výkonnosti* Komisia poskytuje hlavné súhrnné informácie o vnútornej kontrole a finančnom riadení, ktoré sú uvedené vo *výročných správach o činnosti* (VSČ) jednotlivých generálnych riaditeľstiev Komisie. Príslušní generálni riaditelia síce zodpovedajú za spoľahlivosť informácií uvedených vo výročných správach o činnosti, no výročnú správu o riadení a výkonnosti prijíma kolégium komisárov, ktoré teda v konečnom dôsledku preberá zodpovednosť za vypracovanie tejto správy a za informácie, ktoré sú v nej predstavené.

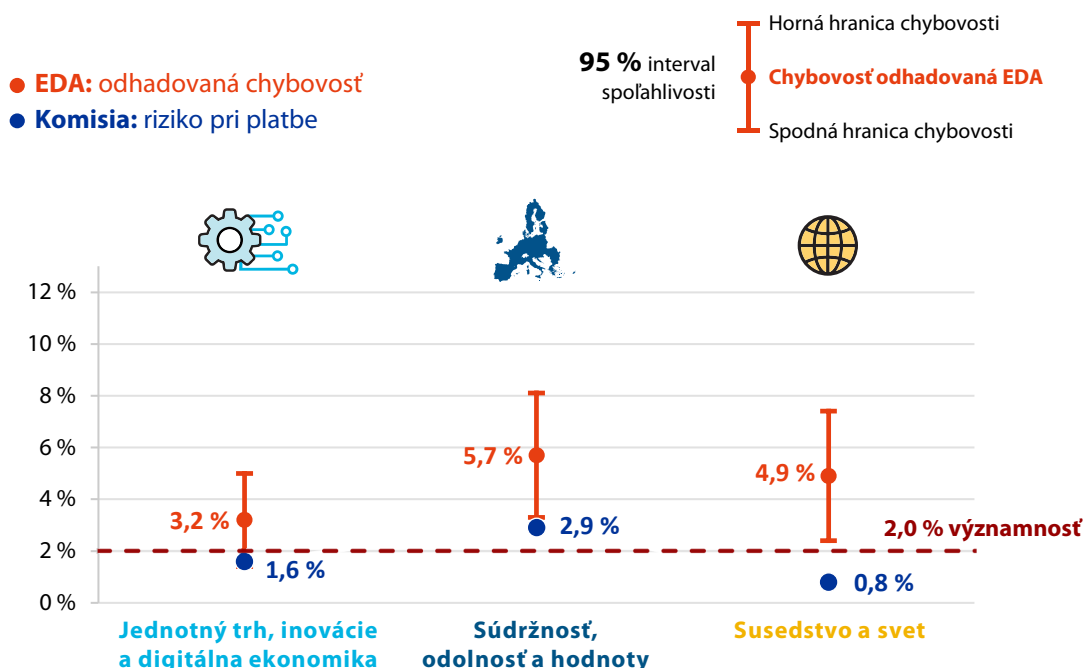
1.29. Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti Komisia predkladá svoj odhad rizika pri platbe¹³ v roku 2024 za všetky okruhy VFR okrem okruhu 3 “Prírodné zdroje a životné prostredie”. Na *ilustrácii 1.13* je uvedený odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v prípade okruhov VFR, za ktoré poskytujeme špecifické posúdenie, spolu s naším 95 % intervalom spoľahlivosti¹⁴ odhadovanej chybovosti. Údaje Komisie sú pod rozsahom nášho intervalu spoľahlivosti v prípade okruhov 2 a 6 a v spodnej polovici intervalu v prípade okruhu 1.

¹² Článok 317 ZFEÚ.

¹³ Podľa článku 253 ods. 1 písm. b) bodu i) *nariadenia o rozpočtových pravidlách* musí výročná správa o riadení a výkonnosti obsahovať odhad chybovosti vo výdavkoch EÚ.

¹⁴ Vysvetlenie 95 % intervalu spoľahlivosti pozri v bode *(28) prílohy 1.1*.

Ilustrácia 1.13 – Náš odhad chybovosti za rok 2024 a riziko pri platbe odhadované Komisiou v okruhoch 1, 2 a 6 VFR

Zdroj: EDA.

1.30. Existujú rôzne dôvody, prečo sú odhady Komisie nižšie ako nami odhadovaná chybovosť. Medzi tieto dôvody patria inherentné rozdiely medzi príslušnými úlohami a mandátmi Komisie a EDA, ale aj obmedzenia v *systémoch riadenia a kontroly* (pozri bod 1.34).

1.31. EDA je externým audítorom EÚ a poskytuje nezávislé audítorské stanovisko k *zákonnosti a správnosti* finančných transakcií v danom roku. EDA je pritom povinný informovať o všetkých prípadoch nezrovnalostí bez ohľadu na to, či sa môže uplatniť *finančná oprava*. Naopak Komisia sa zameriava na prípady nezrovnalostí, v ktorých vidí právne dôvody na vymáhanie príslušných súm. Komisia neuplatňuje finančnú opravu, ak je napríklad zistená nezrovnalosť spôsobená nedostatkom v jej vlastných operáciách.

1.32. Konkrétnejšie, odhad Komisie týkajúci sa „nezrovnalostí“ vychádza z vymedzenia uvedeného v *nariadení o spoločných ustanoveniach*: „nezrovnalosť je akékoľvek porušenie uplatniteľného práva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie rozpočtu Únie tým, že by bol zaťažený neoprávneným výdavkom“.

1.33. „Chybu“ vymedzujeme ako sumu finančných prostriedkov vyplatených z rozpočtu EÚ, v prípade ktorej neboli splnené podmienky na platbu. Naše vymedzenie preto zahŕňa nielen porušenia uplatniteľného práva vyplývajúce z konania alebo opomenutia zo strany hospodárskych subjektov, ale aj chyby poškodzujúce rozpočet EÚ, ktorých sa dopustili národné a regionálne správne orgány alebo samotná Komisia. Odhadovaná chybovosť, ktorú uvádzame, by sa navyše nemala vykladať ako ekvivalent sumy finančných opráv, ktoré môže Komisia potenciálne uložiť v súlade s platnými pravidlami.

1.34. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zistili obmedzenia v systémoch riadenia a kontroly, ktoré ovplyvňujú odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe v rôznych oblastiach politiky. Analýza obmedzení zistených v okruhoch 1, 2 a 6 VFR je uvedená v nasledujúcich bodoch.

1.35. Pokiaľ ide o okruh 1 VFR **„Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“** (celkové príslušné výdavky zo strany Komisie: 24 mld. EUR): odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe bol 1,6 %, v spodnej polovici nášho rozsahu chybovosti (intervalu spoľahlivosti) a pod nami odhadovanou chybovosťou 3,2 % (pozri body **5.10** a **5.40**). Tento okruh zahŕňa najmä výdavky, ktoré Komisia klasifikovala ako výdavky s nízkym rizikom (56 % celkových výdavkov v tomto okruhu). Kumulatívna *zvyšková chybovosť* Komisie v prípade programov *Horizont 2020*, *Horizont Európa* a *Digitálna Európa* je po zohľadnení nápravných opatrení približne 1,8 %. V prípade programu Horizont 2020 vychádza zo zistenej chybovosti. V prípade programov Horizont Európa a Digitálna Európa Komisia zatiaľ nemá chybovosť na základe dokončených *ex post kontrol*, a preto na odhad chybovosti použila cieľovú mieru maximálne 2 % (pozri body **5.41** a **5.42**).

1.36. pokiaľ ide o okruh 2 VFR **„Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“** (celkové príslušné výdavky zo strany Komisie: 62 mld. EUR): odhad Komisie bol 2,9 %, výrazne pod naším rozsahom chybovosti (pozri ilustráciu **6.6**). Tento okruh zahŕňa *operačné programy* klasifikované Komisiou najmä ako programy s nižším alebo stredným rizikom (61 % celkových výdavkov tohto okruhu) v závislosti od ich potvrdenej chybovosti. Za rok 2024 sme odhadli chybovosť v okruhu 2 VFR na 5,7 % (pozri bod **6.10**).

Komisia vypočítava chybovosť na účely riadenia a kontroly. Táto chybovosť je odvodená z mier vykázaných *orgánmi auditu*, ktoré Komisia overuje prostredníctvom administratívnych kontrol a auditov zhody založených na riziku. Avšak:

- administratívne kontroly majú inherentné obmedzenia v tom, že nie sú určené na odhaľovanie neoprávnených výdavkov, ktoré členské štáty neodhalili¹⁵. Takisto nie sú dostatočné, pokiaľ ide o odhaľovanie systémových nedostatkov v práci orgánov auditu,
- Komisia naďalej odhaľuje nezrovnalosti prostredníctvom svojich auditov zhody¹⁶. Keďže však vykonáva len obmedzený počet takýchto auditov a neextrapoluje výsledky na tú časť súboru výdavkov v oblasti súdržnosti, ktorá nie je predmetom jej auditu, existuje vysoké riziko, že mnohé chyby zostanú neodhalené a následne sa nezohľadnia pri stanovovaní celkovej chybovosti. Navýšenia a paušálne miery za nekontrolované programy zahrnuté do maximálnej miery Komisie od roku 2021 riešia tento problém len čiastočne¹⁷.

Okrem toho pravidelne nachádzame neodhalené chyby z dôvodu nedostatkov v auditorskej práci Komisie a orgánov auditu¹⁸. V dôsledku toho sme dospeli k záveru, že systémy riadenia a kontroly členských štátov stále nie sú vždy účinné pri predchádzaní nezrovnalostiam vo výdavkoch vykázaných prijímateľmi alebo pri ich odhaľovaní (pozri bod **6.65**). Riziko Komisie pri platbe je preto podhodnotené a skutočná chybovosť je pravdepodobne vyššia ako chybovosť vykázaná Komisiou.

1.37. Pokiaľ ide o okruh 6 VFR „**Susedstvo a svet**“ (celkové príslušné výdavky zo strany Komisie: 20 mld. EUR): odhad Komisie týkajúci sa rizika pri platbe (0,8 %) bol pod naším rozsahom chybovosti (pozri bod **9.28**). Komisia považuje 92 % výdavkov v rámci tohto okruhu za nízkorizikové. Výsledok uvedený v štúdii o zvyškovej chybovosti je hlavným prvkom použitým pri výpočte rizika pri platbe za tento okruh. V roku 2024 sa Komisia rozhodla zrevidovať metodiku štúdie o zvyškovej chybovosti s účinnosťou od roku 2025. Pri audite sme však zistili, že v metodike stále existujú určité nedostatky. Za rok 2024 sme chybovosť v okruhu 6 VFR odhadli na 4,9 %, čo naznačuje, že Komisia naďalej podhodnocuje riziko pri platbe.

¹⁵ [Preskúmanie 03/2024](#), body VI a 65 – 66.

¹⁶ Tamže, bod 68.

¹⁷ Tamže, body 41 a 42.

¹⁸ [Osobitná správa 26/2021](#): Správnosť výdavkov v politike súdržnosti EÚ – Komisia zverejňuje každoročne minimálnu odhadovanú chybovosť, ktorá nie je konečná.

Podozrenia z podvodu oznamujeme EPPO a úradu OLAF

1.38. Podvod je akýkoľvek zámerný akt alebo opomenutie v súvislosti s používaním alebo predložením nepravdivých, nesprávnych alebo neúplných výkazov alebo dokladov, neuvedením požadovaných informácií a nesprávnym použitím finančných prostriedkov EÚ¹⁹. Podvod má alebo môže mať škodlivé účinky na finančné záujmy EÚ.

1.39. Hlavnú zodpovednosť za predchádzanie podvodom a ich zisťovanie nesie vedenie kontrolovaného subjektu, ako aj osôb poverených jeho riadením. V článku 325 [Zmluvy o fungovaní Európskej únie \(ZFEÚ\)](#) sa vyžaduje, aby EÚ a jej členské štáty bojovali proti podvodom alebo inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy EÚ.

1.40. Ako externý audítor EÚ nemáme mandát na vyšetrovanie prípadov podozrenia z podvodu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. V rámci našej povinnosti podľa článku [287 ods. 2 ZFEÚ](#) podávať správy o “každom prípade nezrovnalosti”, ktorý zistíme pri skúmaní zákonnosti, správnosti a správneho finančného riadenia všetkých príjmov a výdavkov EÚ, sme však povinní oznamovať takéto prípady príslušným orgánom. Ešte pred začatím auditov zohľadňujeme riziko podvodu (pozri body [32](#) – [34](#)) v [prílohe 1.1](#)) a pravidelne preskúmavame naše postupy.

1.41. Európskej prokuratúre (EPPO) zasielame akékoľvek podozrenia z trestných činov, ktoré patria do jej právomoci a do ktorých sú zapojené zúčastnené členské štáty, a postupujeme Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) akékoľvek podozrenia z podvodu, korupcie alebo iného protiprávneho konania poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. Takéto podozrenia môžu vyplynúť buď z našej audítorskej práce (vrátane auditov výkonnosti) alebo z informácií, ktoré nám priamo oznámili tretie strany. EPPO a OLAF sa následne zaoberajú týmito prípadmi, rozhodujú o začatí vyšetrovania (v prípade EPPO) alebo administratívneho vyšetrovania (v prípade úradu OLAF) a podľa potreby spolupracujú s orgánmi členských štátov. Od marca 2022 postupujeme prípady podozrenia z podvodu Európskej prokuratúre aj úradu OLAF, ak záležitosť patrí do právomoci oboch orgánov.

¹⁹ Článok 3 [smernice \(EÚ\) 2017/1371](#) o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (smernica o ochrane finančných záujmov).

1.42. V roku 2024 sme úradu OLAF oznámili 19 prípadov (2023: 20 prípadov) podozrenia z podvodu, z ktorých 15 bolo zistených počas nášho auditu výdavkov za rok 2023, 3 počas nášho auditu výdavkov za rok 2022 a 1 v rámci auditu výkonnosti vykonaného v roku 2023, ktorý sa týkal programového obdobia 2017 – 2025. Na základe týchto oznámení úrad OLAF už začal šesť vyšetrení. Súčasne sme oznámili Európskej prokuratúre sedem z týchto prípadov, pričom Európska prokuratúra začala vyšetřovať všetky prípady. Ďalšie dva prípady týkajúce sa Poľska, ktoré boli pôvodne postúpené len úradu OLAF, boli postúpené Európskej prokuratúre začiatkom roka 2025, keď nadobudlo účinnosť vymenovanie poľského európskeho prokurátora do Európskej prokuratúry. Počas nášho auditu výdavkov za rok 2024 sme už zistili sedem prípadov podozrenia z podvodu.

1.43. Najčastejšími dôvodmi podozrenia z podvodu boli:

- o úmyselné použitie alebo predloženie nepravdivých, nesprávnych alebo neúplných vyhlásení alebo dokumentov a/alebo nezverejnenie informácií v rozpore s konkrétnou povinnosťou, čo malo za následok spreneveru alebo neoprávnené zadržiavanie finančných prostriedkov EÚ,
- o umelé vytváranie podmienok potrebných na financovanie EÚ,
- o zneužitie finančných prostriedkov, t. j. na iné účely, ako na ktoré boli pôvodne poskytnuté.

Úrad OLAF odporučil vymáhať sumu v celkovej výške 545,6 mil. EUR z uzavretých vyšetrení na základe informácií vyplývajúcich z našej audítorskej práce v rokoch 2010 až 2024, pričom mu bolo v tomto období postúpených 254 prípadov.

1.44. Okrem oznamovania prípadov Európskej prokuratúre a úradu OLAF uvádzame v tejto výročnej správe aj informácie o tom, ako Komisia a členské štáty vykonávali svoje politiky v oblasti rizika podvodov. V **kapitole 6** uvádzame, že sme zistili nedostatky v plánovaní a príprave audítorskej práce orgánov auditu, ako sú nedostatky v prístupoch k výberu vzorky a neúplné kontrolné zoznamy, ktoré neobsahovali konkrétne otázky týkajúce sa dvojitého financovania alebo podvodov (pozri bod **6.46**). Takisto uvádzame, že Komisia vo väčšine ohľadov vykonala odporúčanie 5.2 z našej výročnej správy za rok 2020 týkajúce sa sledovania rizika podvodu pri auditoch operácií orgánmi auditu (pozri prílohu **6.2**).

1.45. Podvody sú tiež predmetom iných samostatných auditov. V roku 2024 sme uverejnili osobitnú správu o vymáhaní výdavkov vykazujúcich nezrovnalosti²⁰, v ktorej sme dospeli k záveru, že systémy Komisie na riadenie a monitorovanie výdavkov vykazujúcich nezrovnalosti, ktoré vznikli prijímateľom finančných prostriedkov EÚ, sú čiastočne účinné. Začiatkom roka 2025 sme uverejnili aj osobitnú správu o podvodoch v oblasti DPH²¹. Dospeli sme k záveru, že finančné záujmy EÚ nie sú dostatočne chránené pred podvodmi v oblasti DPH pri dovoze, keď sa používajú zjednodušené dovozné colné režimy. Okrem toho sme zistili, že existujú vážne nedostatky v kontrolách členských štátov a nedostatky v spolupráci medzi členskými štátmi, na úrovni EÚ a v monitorovaní činností členských štátov zameraných na boj proti zneužívaniu týchto režimov zo strany Komisie. Okrem toho sme dospeli k záveru, že existujúce opatrenia nie sú primerané na účinné predchádzanie podvodom v oblasti DPH pri dovoze a ich odhaľovanie v rámci týchto režimov a na zachovanie rovnováhy medzi uľahčením obchodu a ochranou finančných záujmov EÚ. V súčasnosti vykonávame audit kontrolných systémov Komisie a členských štátov s cieľom predchádzať podvodom v rámci RRF, ako aj audit zriadenia orgánov EÚ bojujúcich proti podvodom a spôsobu, akým spolupracujú.

²⁰ **Osobitná správa 07/2024:** Systémy Komisie na vymáhanie výdavkov EÚ vykazujúcich nezrovnalosti – Potenciál vymôcť viac a rýchlejšie.

²¹ **Osobitná správa 08/2025:** Podvody v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze – Finančné záujmy EÚ nie sú dostatočne chránené v rámci zjednodušených dovozných colných režimov.

Závery

1.46. Účelom tejto kapitoly je podporiť audítorské stanovisko uvedené vo vyhlásení o vierohodnosti. V bodoch **1.47** a **1.48** predkladáme súvisiace výsledky auditu.

1.47. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

1.48. Pokiaľ ide o správnosť transakcií, dospeli sme k záveru, že v príjmových transakciách sa nevyskytli významné chyby. Pokiaľ ide o výdavky, z výsledkov nášho audítorského testovania reprezentatívnej vzorky 812 transakcií vyplýva, že odhadovaná chybovosť je 3,6 %. Dospeli sme k záveru, že podstatná časť týchto výdavkov je ovplyvnená významnými chybami. Týka sa to výdavkov, na ktoré sa vzťahujú zložité pravidlá, najmä uhradených na základe nákladov, v ktorých je odhadovaná chybovosť 5,2 %. Tieto výdavky dosiahli v roku 2024 výšku 115,7 mld. EUR, čo predstavuje 68,9 % nášho kontrolovaného súboru (2023: 64,4 %). Chyby týkajúce sa oprávnenosti a verejného obstarávania najviac prispeli k nami odhadovanej chybovosti.

Prílohy

Príloha 1.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

- 1) V tejto prílohe je uvedený náš prístup a metodika auditu spoľahlivosti účtovnej závierky EÚ a správnosti príjmových a výdavkových transakcií (rozpočtových výdavkov) viacročných finančných rámcov (VFR). Náš prístup k auditu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF), ktorý je odlišný a dočasný, je opísaný v **kapitole 11**.
- 2) Náš audítorský prístup navrhujeme tak, aby sme mohli zamýšľaným používateľom poskytnúť primerané uistenie. Naša [metodika auditu](#) je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi vydanými [Medzinárodnou federáciou účtovníkov \(IFAC\)](#) a [Medzinárodnou organizáciou najvyšších kontrolných inštitúcií \(INTOSAI\)](#). Zaručuje to, že naše audítorské stanoviská sa zakladajú na dostatočných a primeraných audítorských dôkazoch.
- 3) Predkladáme audítorské stanovisko (vyhlásenie o vierohodnosti) k spoľahlivosti účtovnej závierky a správnosti príslušných transakcií, ktoré dopĺňa špecifické posúdenia hlavných oblastí činností EÚ. Tieto posúdenia poskytujú podrobné výsledky auditov a závery týkajúce sa príslušných transakcií a systémov v týchto oblastiach.

ČASŤ 1 – Audítorský prístup k spoľahlivosti účtovnej závierky

- 4) Preskúmavame konsolidovanú účtovnú závierku EÚ, aby sme zistili, či je spoľahlivá. Účtovná závierka EÚ pozostáva:
 - a) z konsolidovaných finančných výkazov;
 - b) zo správ o plnení rozpočtu.
- 5) Konsolidovaná účtovná závierka by mala zo všetkých významných hľadísk verne zobrazovať:
 - a) finančnú situáciu Európskej únie na konci roka;
 - b) výsledky jej operácií a peňažné toky;
 - c) zmeny čistých aktív ku koncu roka.

- 6) V rámci auditu:
- a) porozumieme zložkám vnútornej kontroly;
 - b) hodnotíme účtovné kontrolné prostredie;
 - c) kontrolujeme fungovanie hlavných účtovných postupov a postupu koncoročnej účtovnej závierky;
 - d) analyzujeme hlavné účtovné údaje z hľadiska konzistentnosti a primeranosti;
 - e) analyzujeme a odsúhlasujeme účty a/alebo zostatky, ako aj súvisiace informácie;
 - f) vykonávame kontroly vecnej správnosti záväzkov, platieb a špecifických položiek súvahy na základe reprezentatívnych vzoriek a zohľadnenia významosti;
 - g) hodnotíme, či je celková prezentácia účtovnej závierky v súlade s uplatniteľným rámcom finančného výkazníctva;
 - h) vo vhodných prípadoch využívame v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi prácu iných audítorov, a to najmä pri audite činností súvisiacich s prijímaním a poskytovaním úverov riadených Komisiou, za ktoré boli k dispozícii externé audítorské správy.

ČASŤ 2 – Audítorský prístup k správnosti transakcií

- 7) Príslušné transakcie sú prevody finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ až ku konečným príjmom alebo prevody príjmov z členských štátov a iných zdrojov do rozpočtu EÚ.
- 8) Náš prístup k posudzovaniu toho, či boli pri výdavkových transakciách, na ktorých je založená účtovná závierka, dodržané pravidlá a právne predpisy EÚ, spočíva najmä v tom, že sa spoliehame na priame testovanie súladu na reprezentatívnej vzorke transakcií. Toto môže byť doplnené preskúmaním vybraných systémov riadenia a kontroly.
- 9) Audítorskú prácu si organizujeme a jej výsledky predkladáme podľa jednotlivých okruhov VFR v súlade so štruktúrou rozpočtu, o ktorej rozhodol zákonodarca.

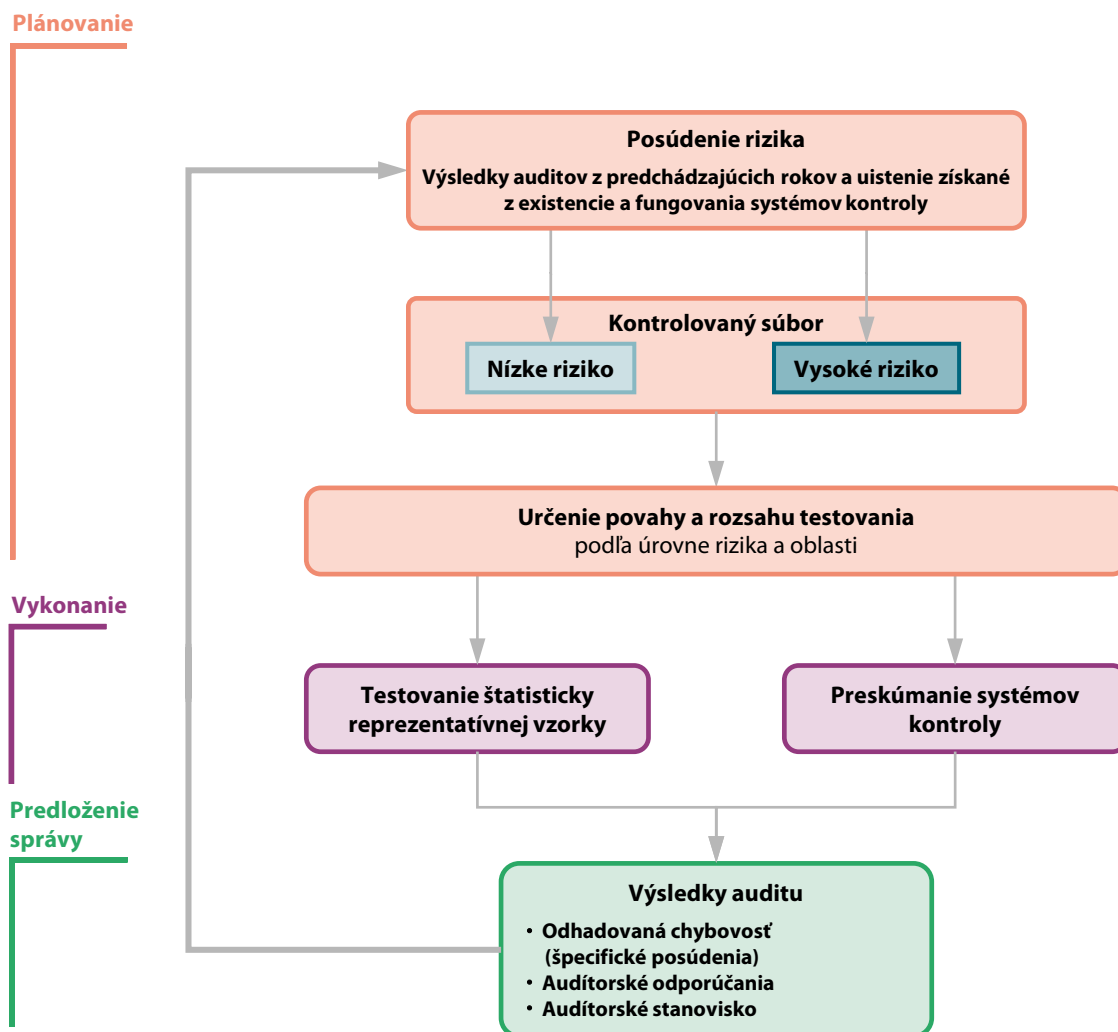
Preskúmanie systémov riadenia a kontroly

- 10) Komisia, iné inštitúcie a orgány EÚ, orgány členských štátov, prijímateľské krajiny a regióny zriaďujú systémy na riadenie rizík pre rozpočet a dohľad nad správnosťou transakcií a jej zaistenie. Každý rok skúmame vybrané systémy riadenia a kontroly a výsledky našej práce týkajúcej sa týchto systémov predkladáme spolu s odporúčaniami na zlepšenie v **kapitolách 4 – 10**.

Testovanie transakcií

- 11) Po vykonaní ročnej analýzy rizika, ktorá sa zakladá na spôsobe vyplácania finančných prostriedkov, výsledkoch našich predchádzajúcich auditov a našom posúdení systémov riadenia a kontroly, sme kontrolovaný súbor príslušných transakcií rozdelili na výdavky s vysokým a nízkym rizikom s cieľom vybrať našu reprezentatívnu vzorku. Túto klasifikáciu používame aj vo fáze podávania správ, aby sme na základe výsledkov našich auditov určili podiel nášho kontrolovaného súboru ovplyvneného významnou chybovosťou. **Na ilustrácii 1.14** je znázornené, ako ročná analýza rizík vychádza z výsledkov auditov z predchádzajúcich rokov.

Ilustrácia 1.14 – Proces ročného auditu výdavkov

Zdroj: EDA.

- 12) Najprv určíme celkovú veľkosť vzorky transakcií zo všetkých výdavkov EÚ na základe našej kategorizácie kontrolovaného súboru na výdavky s nízkym rizikom (najmä výdavky založené na nárokoch) a výdavky s vysokým rizikom (najmä výdavky založené na náhrade nákladov) a našich predpokladov týkajúcich sa odhadovanej chybovosti a štandardnej odchýlky. Hlavným dôvodom tohto prístupu je zefektívniť našu audítorskú prácu väčším zameraním sa na oblasti s vysokým rizikom a získať dostatočný základ na vyvodenie záveru, či je významná chybovosť, ktorú zistíme prostredníctvom našej práce, rozšírená (pozri body 37) a 38)).

- 13) Časti celkového súboru považujeme za nízkorizikové (pravdepodobne bez významných chýb), ak máme dostatočné dôkazy o tom, že odhadovaná chybovosť je pod prahom významnosti, a to na základe testovania vecnej správnosti, ktoré sme vykonali v predchádzajúcich rokoch, a prípadne na základe uistenia, ktoré môžeme vyvodiť z existencie a fungovania systémov kontroly. Výdavky považujeme za vysokorizikové (pravdepodobne ovplyvnené významnou chybovosťou), ak z výsledkov našej práce v predchádzajúcich rokoch vyplýva, že odhadovaná chybovosť je nad prahom významnosti a/alebo dôkazy zhromaždené k dnešnému dňu neumožňujú dospieť k inému záveru.
- 14) S cieľom určiť veľkosť vzorky za každý okruh VFR berieme do úvahy schválenú sumu výdavkov, naše rozdelenie súboru na výdavky s vysokým rizikom a nízkym rizikom a to, či poskytujeme alebo neposkytujeme špecifické posúdenie. Na tento účel používame model uistenia, ktorý vychádza z nášho kombinovaného posúdenia inherentného a kontrolného rizika a zohľadňuje uistenie, ktoré možno získať zo systémov riadenia a kontroly. V každom okruhu VFR, za ktorý predkladáme špecifické posúdenie (**kapitoly 5, 6, 7, 9 a 10**), testujeme reprezentatívnu vzorku transakcií, čo nám umožňuje odhadnúť chybovosť v danom okruhu.
- 15) Na určenie veľkosti vzorky príjmových transakcií používame aj kombinované posúdenie rizika.
- 16) Na výber žiadostí alebo platieb a na nižšej úrovni jednotlivých položiek v rámci transakcie používame stratifikovaný *výber vzorky podľa hodnoty peňažnej jednotky*). V prípade každej vybranej transakcie skúmame, ako sa vypočítala žiadosť alebo výška platby. To zahŕňa vysledovanie transakcie z rozpočtových účtov až po úroveň konečného príjemcu (napr. poľnohospodára, organizátora školenia či projektu rozvojovej pomoci), pričom sa na každej úrovni testuje súlad s pravidlami.

- 17) Určujeme, či sa žiadosť alebo platba uskutočnili na účely schválené v rozpočte a spresnené v právnych predpisoch a či boli v súlade s platnými zákonmi a predpismi EÚ. Patria medzi ne rozpočtové pravidlá ([ZFEÚ](#), [nariadenie o rozpočtových pravidlách](#)), základné právne predpisy stanovujúce príslušnú politiku, program alebo činnosť, všetky pravidlá alebo nariadenia stanovené v súlade s týmito základnými právnymi predpismi a zmluvný rámec. V súlade so zásadou subsidiarity sa mnohé pravidlá stanovujú na vnútroštátnej úrovni. Patria medzi ne nielen smernice, ktorými sa transponuje právo EÚ do vnútroštátneho práva (napr. smernice o verejnom obstarávaní), ale aj kritériá oprávnenosti pre mnohé systémy zdieľaného riadenia. Pri našom posúdení náležite zohľadňujeme výklad právnych predpisov EÚ a vnútroštátnych právnych predpisov vnútroštátnymi súdmi alebo nezávislými vnútroštátnymi a rozhodujúcimi orgánmi a Súdnym dvorom Európskej únie.
- 18) Pri testovaní príjmových transakcií (**kapitola 4**) sú východiskovým bodom nášho preskúmania vlastných zdrojov založených na hrubom národnom dôchodku, dani z pridanej hodnoty a nerecyklovanom odpade z plastových obalov štatistiky a údaje, na základe ktorých sa vypočítava výška týchto zdrojov. Pri tradičných vlastných zdrojoch skúmame účty colných úradov a tok ciel, znovu až po ich prijatie a zaznamenanie Komisiou.
- 19) Výdavky preskúmavame v momente, keď vznikli konečným príjemcom finančných prostriedkov EÚ pri vykonávaní činností a následne, keď Komisia tieto výdavky schválila (tzv. *schválené výdavky*). To platí pre všetky kategórie platieb. V praxi to znamená, že v našom celkovom súbore transakcií sú priebežné aj záverečné platby. Platby v rámci predbežného financovania (zálohy) neskúmame v čase ich uhradenia, ale vtedy, keď:
- a) konečný príjemca prostriedkov EÚ (napr. poľnohospodár, výskumná inštitúcia, spoločnosť realizujúca verejnú zákazku na práce alebo služby) predloží doklad o ich využití, t. j. keď sa dosiahol pokrok vo financovaných činnostiach a/alebo vznikli náklady;
 - b) Komisia (alebo iná inštitúcia alebo orgán spravujúci finančné prostriedky EÚ) schválila konečné použitie finančných prostriedkov (dosiahnutý pokrok a/alebo súvisiace náklady) zúčtovaním zálohy.

- 20) Zmeny zavedené od prijatia právnych predpisov VFR na obdobie 2014 – 2020 v oblasti súdržnosti mali vplyv na to, čo Komisia považuje za „schválené výdavky“ v tejto oblasti. Od roku 2017 náš kontrolovaný súbor za tento okruh VFR pozostáva z výdavkov zahrnutých v účtovnej závierke, ktorú každoročne schvaľuje Komisia. To znamená, že v rámci nášho prístupu sme testovali transakcie, v súvislosti s ktorými mali mať členské štáty v súlade s právnymi predpismi vykonané všetky relevantné nápravné opatrenia na opravu chýb, ktoré samy zistili. Cieľom nášho testovania transakcií v oblasti súdržnosti je okrem príspevku k vyhláseniu o vierohodnosti preskúmať činnosť orgánov auditu a dospieť k záveru o spoľahlivosti kľúčového ukazovateľa správnosti používaného Komisiou v tejto oblasti – zvyškovej chybovosti.
- 21) Naša audítorská vzorka je koncipovaná tak, aby poskytla odhad chybovosti za výdavky ako celok, a nie za jednotlivé transakcie (napr. konkrétny projekt). Chybovosť vykázaná za vybrané položky nákladov by sa nemala považovať za záver o súvisiacich transakciách, ale za priamy podiel na celkovej chybovosti vo výdavkoch EÚ.
- 22) Neskúmame transakcie v každom členskom štáte, prijímateľskom štáte a regióne každý rok. Ak uvádzame niektoré členské štáty, prijímateľské štáty a/alebo regióny, neznamená to, že podobné príklady sa inde nevyskytujú. Názorné príklady uvedené v tejto správe nepredstavujú základ na vyvodenie záverov o daných členských štátoch, prijímateľských krajinách a/alebo regiónoch.
- 23) Zvažujeme, či je možné efektívne využiť kontroly správnosti, ktoré už vykonali iní audítori. V prípade, že vo svojej audítorskej práci chceme v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi využiť výsledky týchto kontrol, posudzujeme nezávislosť a spôsobilosť príslušných audítorov, ako aj rozsah a adekvátnosť ich práce.
- 24) Pokiaľ ide o časť nášho kontrolovaného súboru týkajúceho sa agentúr a spoločných podnikov EÚ, využívame výsledky audítorskej práce vykonanej v súvislosti s našimi špecifickými ročnými správami o týchto agentúrach²² a podnikoch²³.

²² Výročná správa o agentúrach EÚ za rok 2023.

²³ Výročná správa o spoločných podnikoch EÚ za rok 2023.

Hodnotenie výsledkov testovania transakcií

- 25) Chybu vymedzujeme ako sumu finančných prostriedkov, ktoré sa z rozpočtu EÚ nemali vyplatiť. K chybám dochádza vtedy, keď sa peniaze nepoužívajú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ alebo osobitnými vnútroštátnymi predpismi.
- 26) Chyba sa môže týkať celej sumy jednotlivkej transakcie alebo jej časti. My posudzujeme, či sú chyby vyčísliteľné alebo nevyčísliteľné, teda či je možné zmerať, aká časť kontrolovanej sumy bola ovplyvnená chybou.
- 27) Celkový vplyv chýb určujeme zohľadnením kvalitatívnych aj kvantitatívnych aspektov. Pri kvalitatívnom hodnotení sa berie do úvahy dôležitosť porušených predpisov a závažnosť faktov a skutočné či potenciálne dôsledky. Kvantitatívne posúdenie je založené na vyčísliteľných chybách zistených testovaním vzorky transakcií, ktoré extrapolujeme, aby sme poskytli štatistický odhad – odhadovanú chybovosť. Okrem toho vypočítavame 95 % interval spoľahlivosti chybovosti v kontrolovanom súbore. To znamená rozpätie, v rámci ktorého sme na 95 % presvedčení, že sa nachádza chybovosť kontrolovaného súboru.
- 28) Chyby zistené a opravené pred našimi kontrolami a nezávisle od nich sa vylučujú z výpočtu chybovosti, pretože ich odhalenie a náprava sú dôkazom toho, že systémy dohľadu a kontroly fungujú účinne.
- 29) Naše kritériá na vyčíslenie **chýb vo verejnom obstarávaní** sa líšia od kritérií, ktoré používa Komisia alebo členské štáty. Vyčíslujeme len vážne porušenie pravidiel verejného obstarávania. Ako 100 % chyby vo verejnom obstarávaní vyčíslujeme len tie porušenia, v dôsledku ktorých nevyhrala najlepšia ponuka, a tým sa všetky výdavky v rámci tejto zákazky stali neoprávnené. Pre jednotlivé druhy porušenia pravidiel obstarávania nepoužívame paušálne sadzby na rozdiel od Komisie²⁴. Chyby vo verejnom obstarávaní zakladáme na sume neoprávnených výdavkov v preskúmaných transakciách. Od roku 2025 sme sa rozhodli zosúladiť našu metódu vyčíslovania chýb vo verejnom obstarávaní s metódou, ktorú používa Komisia v oblasti súdržnosti.

²⁴ [Rozhodnutie C\(2019\)3452](#), ktoré zahŕňa prílohu, v ktorej sa stanovujú usmernenia na určovanie finančných opráv, ktoré sa majú vykonať v prípade výdavkov financovaných EÚ v prípade nedodržania uplatniteľných pravidiel verejného obstarávania

- 30) V prípade okruhov VFR, za ktoré poskytujeme špecifické posúdenie, ako aj v prípade príjmov a za rozpočet EÚ ako celok uvádzame odhadovanú chybovosť vyjadrenú v percentách, v ktorej sa zohľadňujú len vyčísliteľné chyby. Medzi vyčísliteľné chyby patria neoprávnené náklady a projekty, porušenie zmluvných alebo grantových podmienok, nedodržanie pravidiel verejného obstarávania a pravidiel štátnej pomoci a chýbajúce základné podporné dokumenty. Odhadujeme aj spodnú hranicu chybovosti a hornú hranicu chybovosti.
- 31) Náš prístup nie je určený na zber údajov o frekvencii chýb v celom súbore. Údaje o počte chýb zistených v danom okruhu VFR, vo výdavkoch riadených určitým generálnym riaditeľstvom alebo výdavkoch v konkrétnom členskom štáte nie sú ukazovateľom frekvencie chýb v transakciách financovaných z prostriedkov EÚ ani v jednotlivých členských štátoch.

ČASŤ 3 – Audítorské postupy v súvislosti s podvodmi

- 32) Identifikujeme a posudzujeme riziko významných nesprávností v konsolidovanej účtovnej závierke, ako i riziko významného porušenia požiadaviek právnych predpisov EÚ v súvislosti s príslušnými transakciami, či už z dôvodu podvodu alebo chyby.
- 33) Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy prijímané v reakcii na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutia, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie;
- 34) Ak máme dôvod na podozrenie, že došlo k podvodnej činnosti, oznámime to Európskej prokuratúre a Európskemu úradu pre boj proti podvodom na základe ich právomocí.

Časť 4 Vyhlásenie o vierohodnosti – sformulovanie nášho audítorského stanoviska

- 35) Svoje stanovisko opierame o dostatočné a náležité audítorské dôkazy, ktoré získavame preskúmaním systémov riadenia a kontroly a testovaním transakcií.
- 36) Na základe svojej práce môžeme zaujať informované stanovisko k otázke, či chyby v súbore prekračujú prah významnosti alebo nie. Pri vydávaní stanoviska uplatňujeme 2,0 % prah významnosti. Do úvahy takisto berieme povahu, sumu a kontext chýb a ďalšie dostupné informácie (pozri bod 27)).

- 37) Ak zistíme významnú chybovosť a určíme jej vplyv na audítorské stanovisko, musíme určiť, či sú chyby v kontrolovanom súbore „rozšírené“²⁵. V prípade, že sú chyby významné a rozšírené, predkladáme záporné stanovisko.
- 38) Chyby alebo absencia audítorských dôkazov sa považujú za „rozšírené“, ak sa podľa úsudku audítora neobmedzujú na konkrétne prvky, účty alebo položky finančných výkazov (t. j. vyskytujú sa na rôznych účtoch alebo v rôznych testovaných transakciách). Aj ak sú takto obmedzené, stále sú rozšírené, ak tvoria alebo môžu tvoriť značnú časť finančných výkazov alebo ak sa týkajú zverejnenia informácií, ktoré sú zásadné pre pochopenie finančných výkazov osobami, ktoré ich využívajú.

ČASŤ 5 – Súvislosť medzi audítorským stanoviskom k spoľahlivosti účtovnej závierky a audítorským stanoviskom k správnosti transakcií

- 39) Keď audítori vydávajú audítorské stanoviská k spoľahlivosti účtovnej závierky aj k správnosti príslušných transakcií, ktoré slúžia ako jej podklad, v medzinárodných audítorských štandardoch²⁶ sa uvádza, že pozmenené stanovisko k správnosti transakcií automaticky nevedie k pozmeneniu stanoviska k spoľahlivosti účtovnej závierky.

²⁵ Medzinárodné audítorské štandardy (ISA) 705 (revidované), Zmeny stanoviska v správe nezávislého audítora.

²⁶ ISSAI 4000, bod 16.

Kapitola 2

Rozpočtové a finančné riadenie

Obsah

	Body
Úvod	2.1.
Rozpočtové a finančné riadenie v roku 2024	2.2. – 2.28.
Vplyvom NGEU platby v roku 2024 prekročili záväzky	2.2. – 2.11.
Nedávny trend takmer úplného využitia viazaných rozpočtových prostriedkov pokračoval aj v roku 2024	2.6. – 2.8.
Uskutočnené platby boli vyššie ako pôvodný plán a nižšie ako strop VFR	2.9. – 2.11.
Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia: VFR na roky 2014 – 2020 je takmer sfinalizovaný, zatiaľ čo úrovne VFR na roky 2021 – 2027 zostávajú nízke	2.12. – 2.19.
Čerpanie EŠIF na roky 2014 – 2020 dosiahlo úroveň 97 %, pričom 21 členských štátov prekročilo 95 % mieru	2.12. – 2.15.
Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 podľa NSU je i naďalej nízke	2.16. – 2.18.
Platby z EPFRV v rámci novej SPP sa v roku 2024 zrýchlili	2.19.
Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo nižšie, ako sa očakávalo, zatiaľ čo čerpanie navýšených prostriedkov NGEU sa v roku 2024 zrýchlilo	2.20. – 2.25.
Celkový objem neuhradených záväzkov začal v roku 2024 klesať, ale pomalšie, ako sa očakávalo	2.26. – 2.28.
Riziká a výzvy	2.29. – 2.69.
Zvyšujúce sa riziko zrušenia záväzkov a potreba urýchljeného vykonávania	2.29. – 2.31.
Riziká včasného čerpania prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	2.32. – 2.33.
V budúcich VFR sa bude musieť zohľadniť narastajúce zaťaženie vyplývajúce z úverových záväzkov NGEU	2.34. – 2.50.
Nesplatené prijaté úvery EÚ sa v roku 2024 zvýšili o viac ako 30 %	2.35. – 2.42.
Splácanie vypožičaných prostriedkov NGEU sa odkladá do budúcich VFR	2.43. – 2.47.

Očakávané náklady na pôžičky a úvery NGEU pre súčasný VFR sa v roku 2024 revidovali smerom nadol, ale stále by mohli byť dvojnásobné oproti pôvodným odhadom	2.48. – 2.50.
Z rozpočtu EÚ sa naďalej poskytovala podpora pre Ukrajinu počas ruskej útočnej vojny	2.51. – 2.56.
Expozícia rozpočtu EÚ sa naďalej zvyšuje	2.57. – 2.65.
Očakáva sa, že expozícia rozpočtu EÚ sa bude ďalej zvyšovať	2.60. – 2.61.
Kumulatívna finančná výkonnosť spoločného rezervného fondu je po prvýkrát kladná	2.62. – 2.65.
Inflácia v EÚ klesá späť k 2 %, čo obmedzuje jej ďalší nepriaznivý vplyv na súčasný VFR	2.66. – 2.69.
Závery a odporúčania	2.70. – 2.78.
Závery	2.70. – 2.78.
Odporúčanie	

Úvod

2.1. V tejto kapitole prezentujeme hlavné záležitosti týkajúce sa rozpočtového a finančného riadenia v súvislosti s rozpočtom EÚ na rok 2024 a jeho dodatočného financovania. Informujeme aj o rozpočtových a finančných rizikách a výzvach, ktorým môže EÚ čeliť v budúcich rokoch. Táto kapitola vychádza z nášho preskúmania plnenia rozpočtu EÚ a z preskúmaní dokumentov uverejnených Komisiou a inými zainteresovanými stranami. Zohľadňuje sa v nej aj naša práca predstavená v osobitných správach a stanoviskách.

Rozpočtové a finančné riadenie v roku 2024

Vplyvom NGEU platby v roku 2024 prekročili záväzky

2.2. V tomto oddiele analyzujeme plnenie rozpočtu EÚ v roku 2024. Bol to štvrtý rok vykonávania *viacročného finančného rámca* (VFR) na roky 2021 – 2027 i nástroja *NextGenerationEU* (NGEU).

2.3. Od roku 2023 do našej analýzy zahŕňame všetky typy viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov (ročné rozpočtové prostriedky, *prenesené rozpočtové prostriedky* a opätovne sprístupnené sumy, pripísané príjmy NGEU a iné typy pripísaných príjmov). Úvery sú mimorozpočtovými položkami, a teda nepatria do našej oblasti pôsobnosti.

2.4. Pri *revízii VFR v polovici trvania* schválenej vo februári 2024 sa zaviedla revidovaná technická úprava¹, ktorou sa okrem iného zvýšil strop viazaných rozpočtových prostriedkov VFR na rok 2024 zo 186,0 mld. EUR na 186,8 mld. EUR, pričom strop platobných rozpočtových prostriedkov VFR na rok 2024 zostal na úrovni 170,5 mld. EUR. Zriadila sa takisto *rezerva pre Ukrajinu a nástroj EURI* ako nové osobitné nástroje nad rámec stropov VFR.

2.5. Na *ilustrácii 2.1* je znázornený celkový rozpočet EÚ na rok 2024, ktorý je k dispozícii pre viazané a platobné rozpočtové prostriedky. Ročný rozpočet EÚ tvorí 85,8 % celkových dostupných viazaných rozpočtových prostriedkov a 54,3 % celkových dostupných platobných rozpočtových prostriedkov, zatiaľ čo pripísané príjmy NGEU, ostatné pripísané príjmy, prenesené rozpočtové prostriedky a opätovne sprístupnené sumy tvoria zvyšnú časť. Od roku 2024 sú záväzky z pripísaných príjmov NGEU obmedzené na administratívne výdavky Komisie².

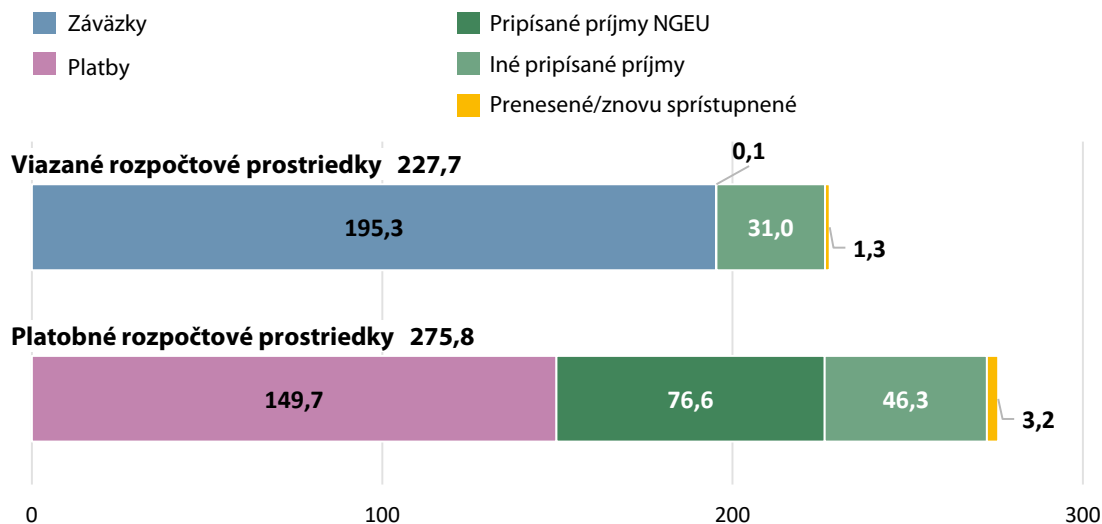
¹ COM(2024) 110.

² Článok 12 ods. 4 *nariadenia (EÚ) 2021/241*.

Ilustrácia 2.1 – Celkové dostupné rozpočtové prostriedky vrátane grantov NGEU v roku 2024

Ročný rozpočet EÚ:

(mld. EUR)

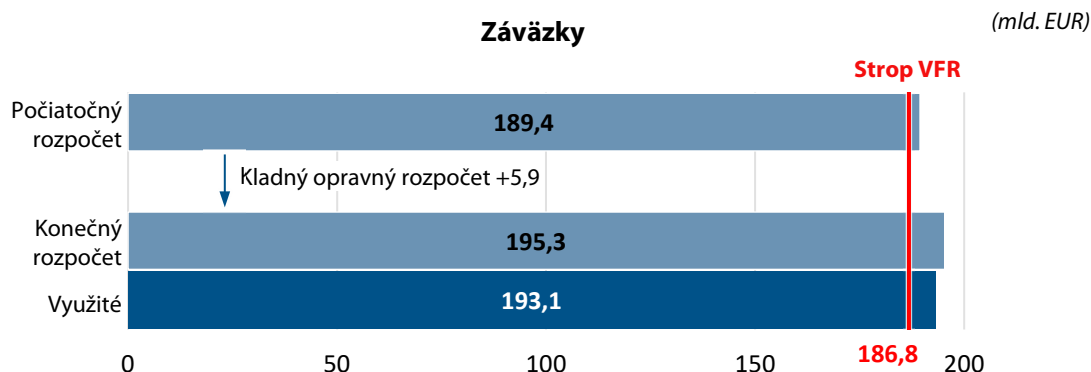
Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a ďalších údajov Komisie.

Nedávny trend takmer úplného využitia viazaných rozpočtových prostriedkov pokračoval aj v roku 2024

2.6. Rozpočtový orgán schválil [počiatočný ročný rozpočet EÚ na rok 2024](#) vo výške 189,4 mld. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov, pozri [ilustráciu 2.2](#). V roku 2024 bolo prijatých päť opravných rozpočtov. Opravné rozpočty mali celkový čistý dosah v podobe zvýšenia viazaných rozpočtových prostriedkov o 5,9 mld. EUR na 195,3 mld. EUR, čo presahuje strop VFR vo výške 186,8 mld. EUR. To bolo možné vďaka *osobitným nástrojom VFR*. Tieto nástroje poskytujú ďalšie finančné prostriedky nad rámec stropov VFR a sú určené na nové alebo nepredvídané udalosti.

2.7. Celkové záväzky prijaté v rámci konečného rozpočtu na rok 2024 dosiahli 193,1 mld. EUR, čo predstavovalo 98,9 % z dostupnej sumy. Nevyužité viazané rozpočtové prostriedky vo výške 2,2 mld. EUR pochádzali najmä z *Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR)* (0,8 mld. EUR), *Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI)* (0,5 mld. EUR) a *Kohézneho fondu (KF)* (0,2 mld. EUR). Z nevyužitých rozpočtových prostriedkov sa do roku 2025 preniesla 1,0 mld. EUR, z toho 0,5 mld. EUR pre NDICI a 0,3 mld. EUR pre *európsku rezervu na solidaritu*. Zostávajúce nevyužité prostriedky vo výške 1,2 mld. EUR prepadli. Z nich sa 1,1 mld. EUR týka pozastavených viazaných rozpočtových prostriedkov na základe [vykonávacieho rozhodnutia Rady 2022/2506](#).

Ilustrácia 2.2 – Plnenie ročných rozpočtových záväzkov EÚ na rok 2024

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

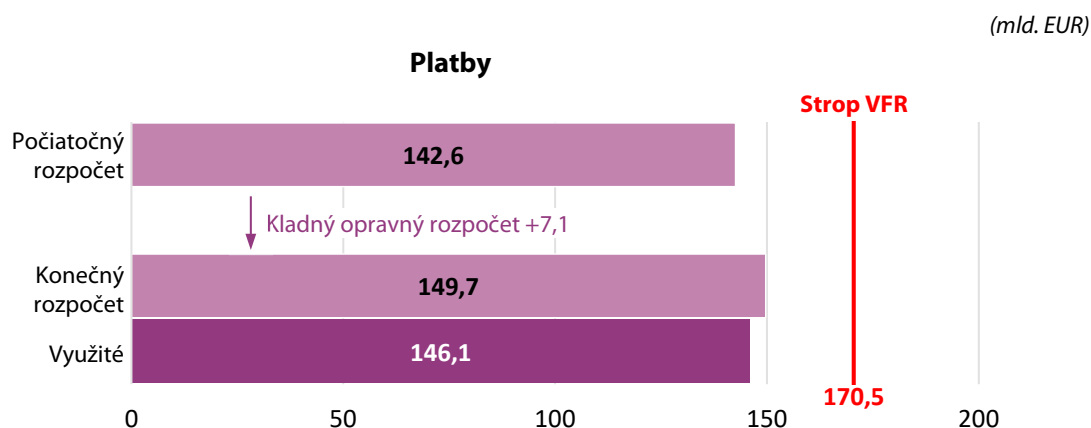
2.8. Vráťane dodatočných záväzkov vo výške 19,7 mld. EUR z pripísaných príjmov plus 0,9 mld. EUR z prenesených rozpočtových prostriedkov a opätovne sprístupnených súm dosiahli celkové záväzky v roku 2024 213,7 mld. EUR. Čerpanie rozpočtu na záväzky teda predstavovalo 93,9 % všetkých viazaných rozpočtových prostriedkov vo výške 227,7 mld. EUR.

Uskutočnené platby boli vyššie ako pôvodný plán a nižšie ako strop VFR

2.9. Platobné rozpočtové prostriedky v pôvodnom schválenom rozpočte na rok 2024 činili 142,6 mld. EUR, čo je menej ako strop VFR vo výške 170,5 mld. EUR, pozri [ilustráciu 2.3](#). V opravných rozpočtoch sa platobné rozpočtové prostriedky zvýšili o 7,1 mld. EUR, čím sa celkový konečný rozpočet zvýšil na 149,7 mld. EUR.

2.10. Celkové platby uskutočnené v rámci konečného rozpočtu dosiahli 146,1 mld. EUR, čo predstavovalo 97,6 % z dostupnej sumy. Z nevyužitých rozpočtových prostriedkov vo výške 3,6 mld. EUR bolo do roku 2025 prenesených celkovo 3,5 mld. EUR, z čoho 1,9 mld. EUR bolo určených na náklady na prijaté pôžičky a úvery NGEU. Zostávajúce nevyužité prostriedky vo výške 0,1 mld. EUR prepadli.

Ilustrácia 2.3 – Vykonávanie platieb z ročného rozpočtu EÚ na rok 2024

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

2.11. Vráťane dodatočných platieb vo výške 98,2 mld. EUR z pripísaných príjmov (najmä z nástroja NGEU a plánu REPowerEU) a prenesených a opätovne sprístupnených prostriedkov vo výške 2,7 mld. EUR dosiahli platby v roku 2024 celkovú výšku 247,0 mld. EUR. Čerpanie rozpočtu na platby teda dosiahlo 89,6 % všetkých platobných rozpočtových prostriedkov vo výške 275,8 mld. EUR.

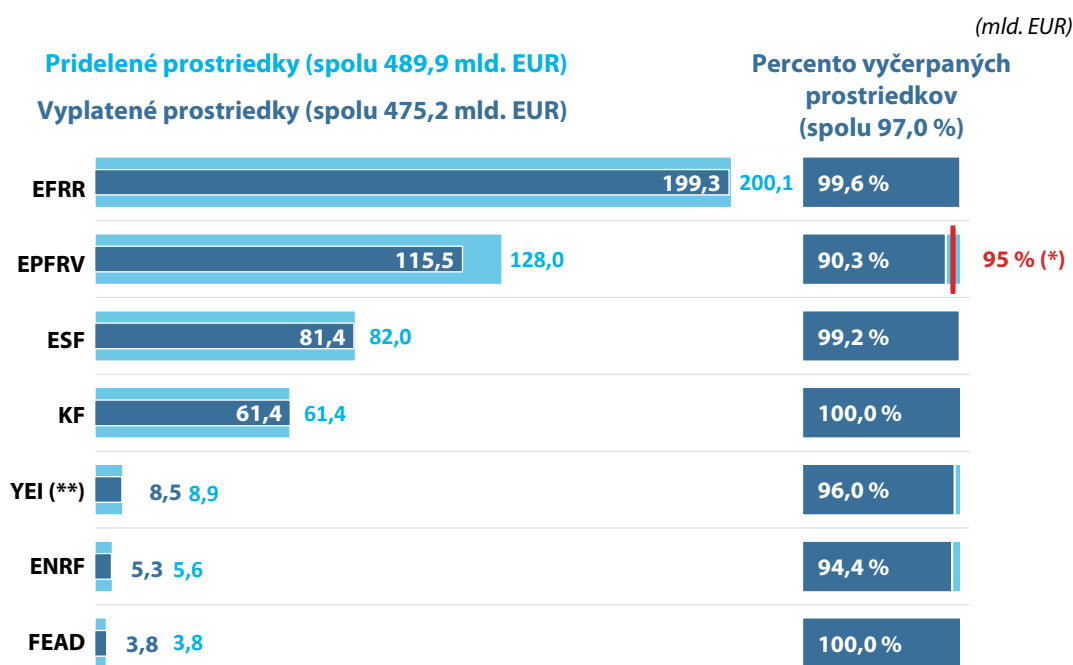
Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia: VFR na roky 2014 – 2020 je takmer sfinalizovaný, zatiaľ čo úrovne VFR na roky 2021 – 2027 zostávajú nízke

Čerpanie EŠIF na roky 2014 – 2020 dosiahlo úroveň 97 %, pričom 21 členských štátov prekročilo 95 % mieru

2.12. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) spoločne riadi Komisia a členské štáty. Údaje sa vykazujú na [online platforme otvorených údajov](#). Na konci roka 2024 dosiahli všetky platby z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 výšku 475,2 mld. EUR alebo 97,0 % z celkovej pridelenej sumy (489,9 mld. EUR). Platby uskutočnené v roku 2024 predstavovali 27,3 mld. EUR.

2.13. Na *ilustrácii 2.4* sú znázornené kumulatívne miery čerpania za každý EŠIF na konci roka 2024 s výnimkou zdrojov nástroja NGEU. Miera čerpania vyjadruje percentuálny podiel *platieb predbežného financovania a priebežných platieb* členským štátom z rozpočtu EÚ na vykázané výdavky v porovnaní s celkovou výškou pridelených súm na dané obdobie. Priebežné platby členským štátom sa vykonávajú po tom, ako členské štáty predložia Komisii žiadosti o platbu. V dôsledku toho miera čerpania, ktorú uvádzame, nemusí nevyhnutne vyjadrovať úplný pokrok v realizácii projektu ani celkovú sumu, ktorú už *prijímatelia* dostali od členských štátov.

Ilustrácia 2.4 – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 (okrem NGEU) na konci roka 2024

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV: Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ESF: Európsky sociálny fond
KF: Kohézny fond
YEI: iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
ENRF: Európsky námorný a rybársky fond
FEAD: Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby

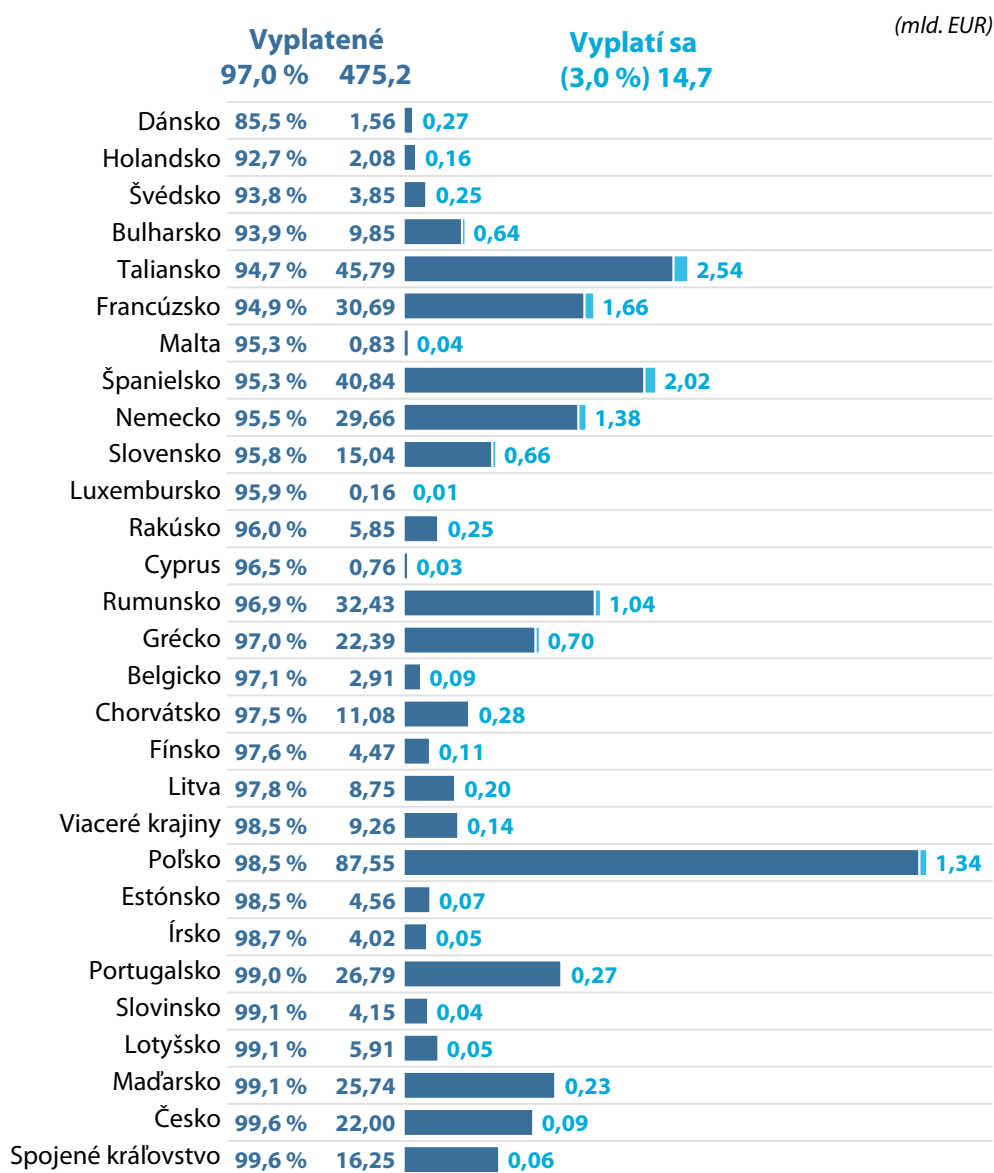
(*) Červená čiara označuje mieru čerpania bez dodatočných rozpočtových prostriedkov pre EPFRV na roky 2021 a 2022 vo výške 28,1 mld. EUR z VFR na roky 2021 – 2027. Do EPFRV boli pridelené tieto dodatočné prostriedky v dôsledku zavedenia dvojročného prechodného obdobia, po uplynutí ktorého sa v plnej miere stal súčasťou strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2023 – 2027.

(**) YEI zahŕňa osobitné rozpočtové prostriedky pridelené z ESF.

Zdroj: EDA na základe [platformy otvorených údajov Komisie](#) k 6. januáru 2025 a ďalších údajov Komisie.

2.14. Ďalší pokrok pri platbách z EŠIF v roku 2024 viedol k tomu, že 21 členských štátov vyčerpalo do konca roka 2024 viac ako 95 % pridelených prostriedkov z EŠIF, pozri [ilustráciu 2.5](#).

Ilustrácia 2.5 – Čerpanie finančných prostriedkov z EŠIF za obdobie 2014 – 2020 (okrem NGEU) na konci roka 2024

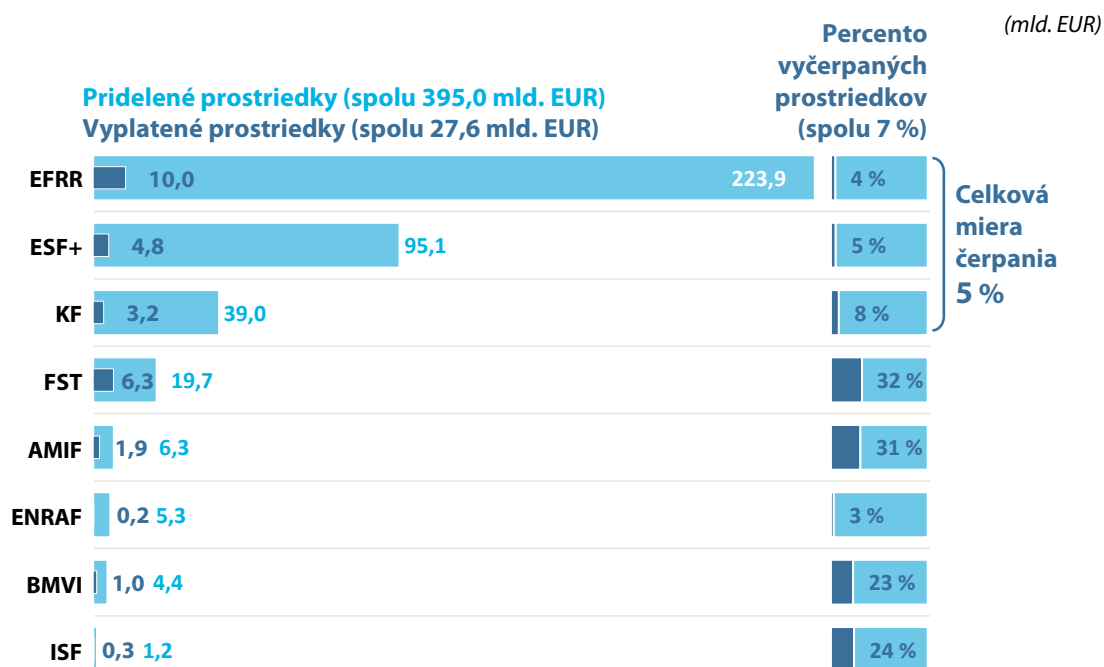
Zdroj: EDA na základe [platformy otvorených údajov Komisie](#) k 6. januáru 2025.

2.15. V roku 2024 sa lehota na predloženie konečných žiadostí o priebežné platby zo všetkých fondov EŠIF (okrem *Európskeho poľnohospodárskeho fondu rozvoja vidieka (EPFRV)*) predĺžila o jeden rok do 31. júla 2025. Konečný zostatok bude vyrovnaný do konca roka 2026.

Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na roky 2021 – 2027 podľa NSU je i naďalej nízke

2.16. V roku 2024 predstavovali ročné platby z fondov v rámci *zdieľaného riadenia* podľa *nariadenia o spoločných ustanoveniach* (NSU)³ 14,7 mld. EUR (2023: 6,3 mld. EUR), z čoho 5,2 mld. EUR boli platby predbežného financovania (2023: 4,1 mld. EUR) a 9,5 mld. EUR boli priebežné platby (2023: 2,2 mld. EUR). Na konci roku 2024 dosiahli celkové platby 27,6 mld. EUR, čo je len 7 % sumy určenej pre tieto fondy vo VFR na roky 2021 – 2027 (395 mld. EUR), pozri *ilustráciu 2.6*.

Ilustrácia 2.6 – Čerpanie finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na obdobie 2021 – 2027 podľa NSU, stav na konci roka 2024

Finančné prostriedky v rámci politiky súdržnosti

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF+: Európsky sociálny fond plus

KF: Kohézny fond

Iné fondy

FST: Fond na spravodlivú transformáciu

AMIF: Fond pre azyl, migráciu a integráciu

ENRAF: Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond

BMVI: Nástroj na riadenie hraníc a víza

ISF: Fond pre vnútornú bezpečnosť

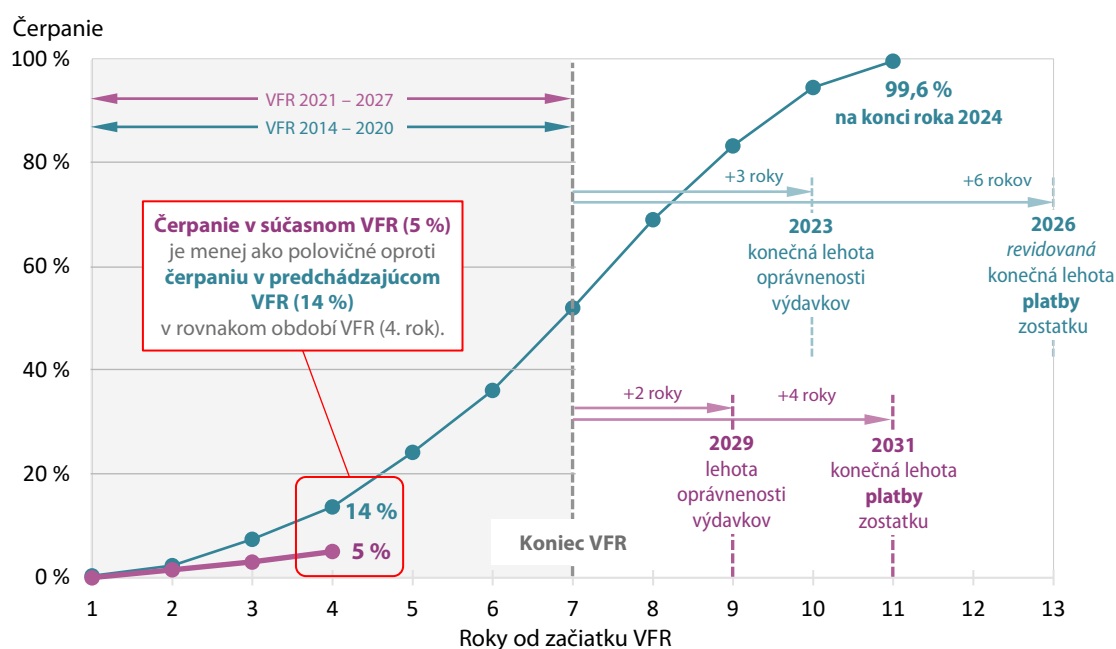
Poznámka: Sumy FST zahŕňajú údaje NGEU.

Zdroj: EDA na základe [platformy otvorených údajov Komisie](#) k 6. januáru 2025.

³ Nariadenie (EÚ) 2021/1060.

2.17. Implementácia fondov politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF+), ktoré predstavujú viac ako 90 % finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia podľa NSU na roky 2021 – 2027, zostalo nízke. Keď porovnáme ich vykonávanie (predbežného financovania a priebežných platieb) s predchádzajúcim *programovým obdobím* (pozri *ilustráciu 2.7*), celková miera čerpania týchto troch fondov bola do konca roka 2024 len 5 % v porovnaní so 14 % v rovnakom období predchádzajúceho VFR (koniec roka 2017). Vzhľadom na to, že koniec obdobia oprávnenosti príslušných výdavkov⁴ a lehota na vyplatenie konečného zostatku⁵ pre VFR na roky 2021 – 2027 sú stanovené o jeden rok skôr ako v predchádzajúcom programovom období, tlak na čerpanie finančných prostriedkov EÚ sa ešte zvýši.

**Ilustrácia 2.7 – Vykonávanie fondov politiky súdržnosti v 4. roku:
v súčasnom VFR je menej ako polovičné v porovnaní
s predchádzajúcim VFR**

Poznámka: Vrátane platieb predbežného financovania a priebežných platieb.

Zdroj: EDA na základe [platformy otvorených údajov Komisie](#) k 6. januáru 2025.

⁴ Článok 63 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

⁵ Tamže, článok 102 ods. 5.

2.18. *Ilustrácia 2.8* znázorňuje mieru čerpania finančných prostriedkov v jednotlivých členských štátoch.

Ilustrácia 2.8 – Miera čerpania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia na obdobie 2021 – 2027 podľa NSU, stav na konci roka 2024

(mld. EUR)

	Vyplatené	Vyplatí sa
	7 %	(93 %) 367,4
Španielsko	3,2 %	1,2 36,5
Portugalsko	3,3 %	0,8 22,4
Chorvátsko	3,3 %	0,3 8,9
Taliansko	4,0 %	1,8 41,9
Malta	4,7 %	0,04 0,9
Slovensko	4,9 %	0,6 12,1
Slovinsko	5,1 %	0,2 3,3
Lotyšsko	5,6 %	0,3 4,5
Írsko	6,0 %	0,1 1,1
Rumunsko	6,0 %	1,9 29,6
Poľsko	6,5 %	5,0 71,5
Belgicko	7,0 %	0,2 2,6
Francúzsko	7,7 %	1,4 17,2
Cyprus	8,3 %	0,1 1,1
Maďarsko	8,4 %	1,8 20,2
Bulharsko	8,6 %	1,0 10,2
Rakúsko	9,1 %	0,1 1,2
Nemecko	9,2 %	2,0 20,0
Viacere krajiny	9,3 %	0,9 8,8
Dánsko	10,0 %	0,1 0,6
Litva	11,8 %	0,8 6,0
Grécko	11,8 %	2,7 19,8
Estónsko	12,4 %	0,4 3,1
Česko	13,1 %	2,8 18,5
Luxembursko	15,5 %	0,01 0,07
Fínsko	16,6 %	0,4 1,9
Holandsko	17,4 %	0,4 1,7
Švédsko	19,8 %	0,5 1,9

Zdroj: EDA na základe [platformy otvorených údajov Komisie](#) k 6. januáru 2025.

Platby z EPFRV v rámci novej SPP sa v roku 2024 zrýchlili

2.19. Na EPFRV sa od roku 2023 vzťahujú nové nariadenia o *spoločnej poľnohospodárskej politike* (SPP)⁶. Čerpanie prostriedkov z EPFRV na obdobie 2023 – 2027 sa začalo v roku 2023, teda po prechodnom období 2021 – 2022⁷. Na konci roka 2024⁸ platby z EPFRV dosiahli 6,3 mld. EUR (2023: 0,7 mld. EUR) s mierou čerpania na úrovni 9,5 % v porovnaní s 1 % v roku 2023.

Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo nižšie, ako sa očakávalo, zatiaľ čo čerpanie navýšených prostriedkov NGEU sa v roku 2024 zrýchlilo

2.20. Vo februári 2023 Európsky parlament a Rada zmenili [nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) tak, aby do plánov členských štátov v rámci tohto mechanizmu mohla byť zahrnutá [kapitola REPowerEU](#), ktorá by umožnila postupne ukončiť závislosť EÚ od dovozu fosílnych palív z Ruska a pomohla bojovať proti zmene klímy. Do konca roku 2024 ju do svojich revidovaných plánov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zahrnuli všetky členské štáty okrem Bulharska.

2.21. Komisia bude financovať 26 doposiaľ schválených kapitol plánu REPowerEU z príjmov zo *systému obchodovania s emisiami (ETS)* vo výške až 19,5 mld. EUR a z pridelených prostriedkov z *pobrexitovej adaptačnej rezervy*⁹ do výšky až 2,1 mld. EUR. S financovaním z ETS a pobrexitovej adaptačnej rezervy nad rámec NGEU by celková suma grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane plánu REPowerEU mohla dosiahnuť 359,5 mld. EUR. To nezahŕňa administratívne výdavky, ktorých výška je veľmi malá. Zo sumy 359,5 mld. EUR zostáva vyčleniť 0,6 mld. EUR.

⁶ Nariadenie (EÚ) 2021/2115 a nariadenie (EÚ) 2021/2116.

⁷ Nariadenie (EÚ) 2020/2220.

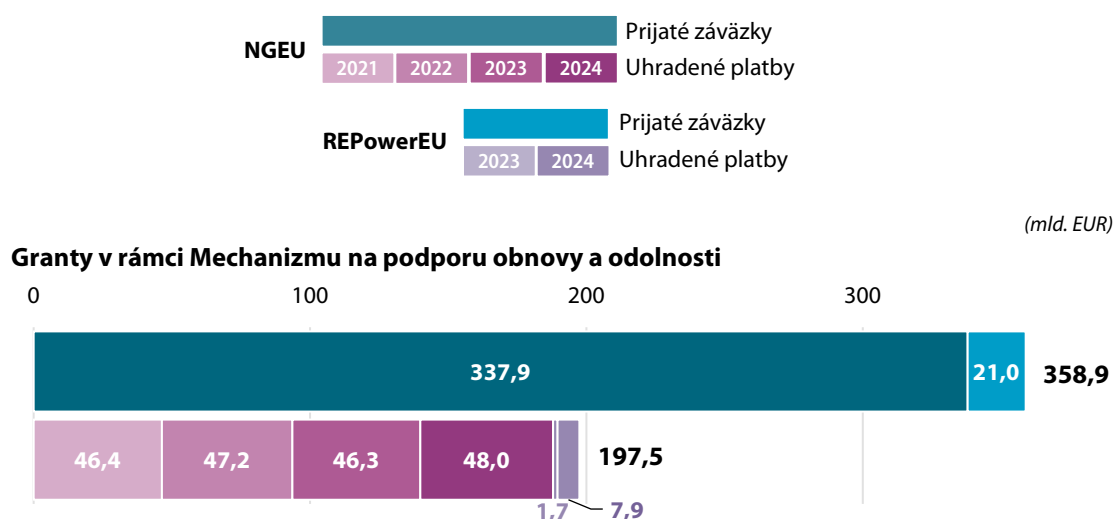
⁸ Platforma otvorených údajov Komisie k 31. marcu 2025.

⁹ Článok 21 nariadenia (EÚ) 2021/241 v znení zmenenom [nariadením \(EÚ\) 2023/435](#).

2.22. Ročné platby grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dosiahli v roku 2024 celkovú výšku 55,9 mld. EUR, z toho 7,9 mld. EUR sa financovalo z plánu REPowerEU a 48,0 mld. EUR z grantov NGEU. Ročné platby na granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financované z NGEU boli v júni 2023 len polovičné oproti očakávaniam Komisie (96 mld. EUR)¹⁰. V decembri 2024 však 15 členských štátov predložilo žiadosti o platbu v celkovej výške 58,5 mld. EUR¹¹.

2.23. S platbami do konca roka 2024 vo výške 197,5 mld. EUR z 358,9 mld. EUR prijatých záväzkov zostávajú k dispozícii granty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vo výške až 161,4 mld. EUR, ktoré sa majú vyplatiť do konca roka 2026, pozri [ilustráciu 2.9](#).

Ilustrácia 2.9 – Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa zdrojov, stav na konci roka 2024

Poznámka: Administratívne výdavky nie sú zahrnuté.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a ďalších údajov Komisie.

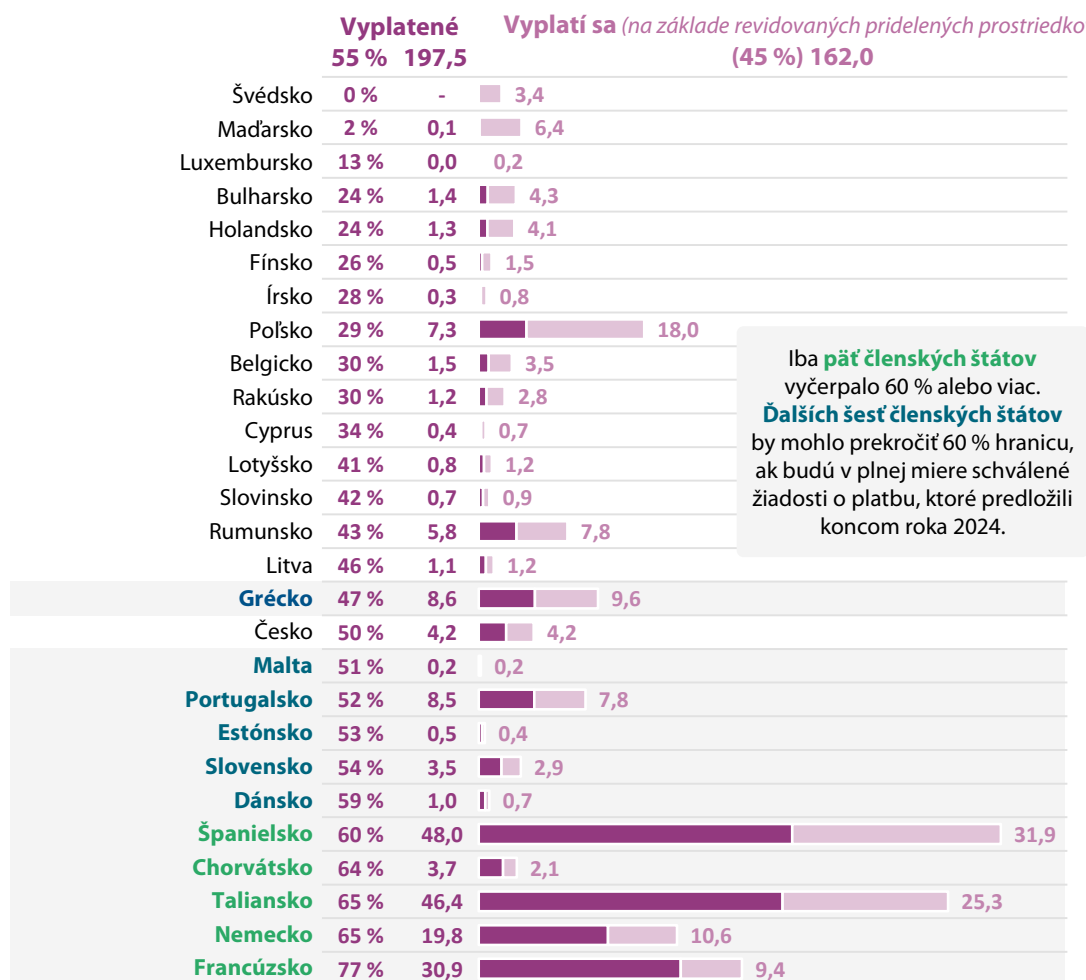
2.24. Existujú značné rozdiely v rozsahu, v akom členské štáty doteraz čerpali granty Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pozri [ilustráciu 2.10](#).

¹⁰ COM(2023) 390, tabuľka 3.

¹¹ Hodnotiaca tabuľka obnovy a odolnosti vypracovaná Komisiou, [časový prehľad](#).

Ilustrácia 2.10 – Vyplatené granty z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a sumy, ktoré už boli alebo ktoré sa majú vyplatiť, na základe revidovaných pridelených prostriedkov podľa členských štátov, stav na konci roka 2024

(mld. EUR)

Poznámky: Administratívne výdavky nie sú zahrnuté.

Suma, ktorá sa má vyplatiť, vychádza z revidovaných pridelených prostriedkov vrátane 0,6 mld. EUR, ktoré sa majú vyčleniť do konca roka 2026.

Švédsko predložilo svoju prvú žiadosť o platbu (1,6 mld. EUR) v decembri 2024. Maďarsko dostalo len predbežné financovanie a zatiaľ nepredložilo žiadnu žiadosť o platbu.

Zdroj: EDA na základe [hodnotiacej tabuľky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) a údajov Komisie.

2.25. Celkové záväzky z navýšenia prostriedkov NGEU na programy VFR dosiahli výšku 82,9 mld. EUR¹², pozri [ilustráciu 2.11](#). Ročné platby na navýšenie prostriedkov z nástroja NGEU na existujúce programy VFR dosiahli v roku 2024 24,6 mld. EUR, čo bolo oproti predchádzajúcim rokom výrazné zvýšenie (2021: 7,2 mld. EUR; 2022: 16,1 mld. EUR; 2023: 19,0 mld. EUR), a do konca roka 2024 dosiahli celkovú výšku 66,9 mld. EUR. V dôsledku toho možno do konca roka 2026 uskutočniť platby do výšky 16 mld. EUR. Prudký nárast platieb v rámci *Fondu na spravodlivú transformáciu (FST)* bol najmä dôsledkom mimoriadneho jednorazového predbežného financovania vyplateného v marci 2024 (5,9 mld. EUR)¹³ po prijatí nariadenia o platforme STEP¹⁴, ako sa uvádza v našej [výročnej správe za rok 2023](#)¹⁵.

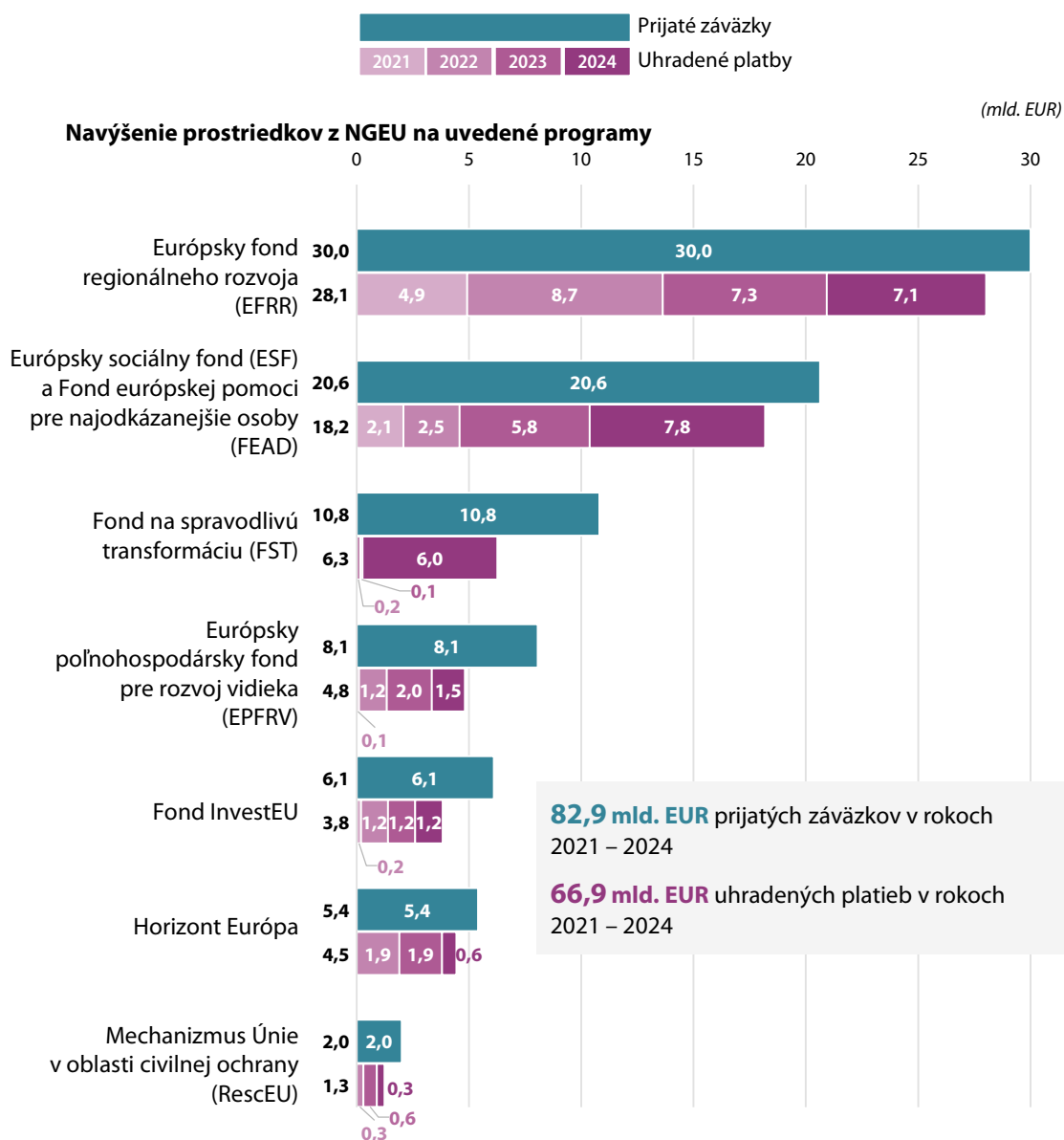
¹² Výročná správa za rok 2023, bod 2.26.

¹³ COM(2024) 276, s. 1.

¹⁴ Článok 11 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/795.

¹⁵ Výročná správa za rok 2023, bod 2.19.

Ilustrácia 2.11 – Využívanie NGEU vo vzťahu k navýšeniam programov EÚ, stav na konci roka 2024

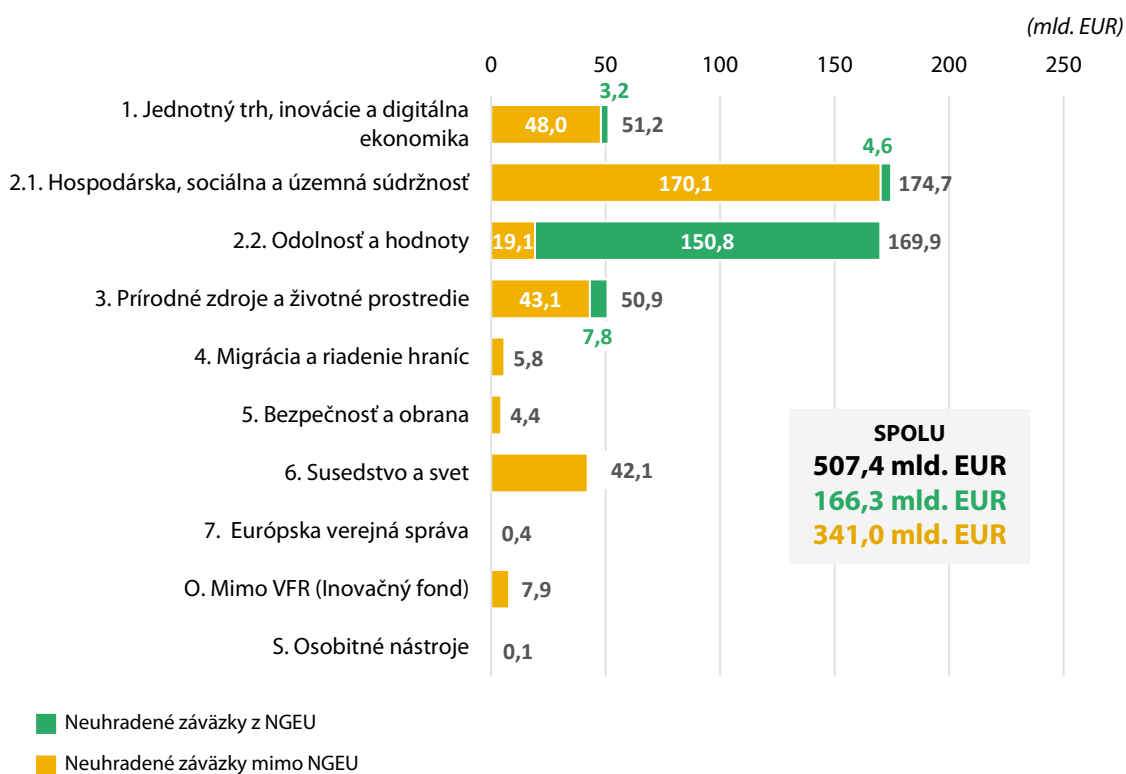

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

Celkový objem neuhradených záväzkov začal v roku 2024 klesať, ale pomalšie, ako sa očakávalo

2.26. Neuhradené záväzky sú súčtom prijatých záväzkov, ktoré zatiaľ neboli uhradené. Na konci roka 2024 dosiahli celkové neuhradené záväzky, ktoré sa budú musieť uhradiť v nasledujúcich rokoch, pokiaľ sa nezruší ich viazanosť, sumu 507,4 mld. EUR, z čoho 166,3 mld. EUR sa týkalo financovania grantov NGEU. Hoci neuhradené záväzky boli nižšie ako rekordná suma 543 mld. EUR v roku 2023, celková suma bola stále o 33,5 mld. EUR vyššia ako odhad Komisie z júna 2024 na úrovni 473,9 mld. EUR¹⁶. *Ilustrácia 2.12* obsahuje rozdelenie celkových neuhradených záväzkov, ako je uvedené.

Ilustrácia 2.12 – Celkové zostávajúce záväzky podľa zdroja a okruhu VFR, stav na konci roka 2024

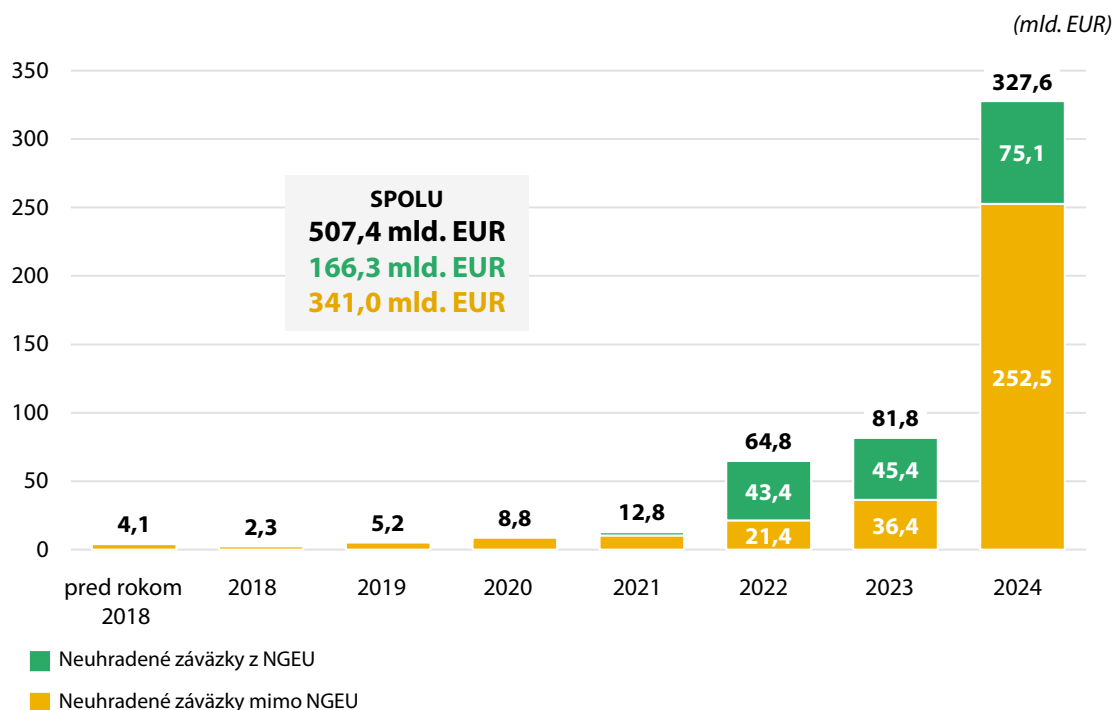
Poznámka: Inovačný fond je financovaný z pripísaných príjmov a mimo VFR, ale vykazuje sa v účtovnej závierke EÚ.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a správ o plnení rozpočtu z účtovného systému Komisie.

¹⁶ COM(2024) 276, tabuľka 4.

2.27. *Ilustrácia 2.13* znázorňuje celkové neuhradené záväzky na konci roka 2024 podľa roku pôvodu.

Ilustrácia 2.13 – Celkové neuhradené záväzky podľa roku pôvodu a druhu financovania, stav na konci roka 2024

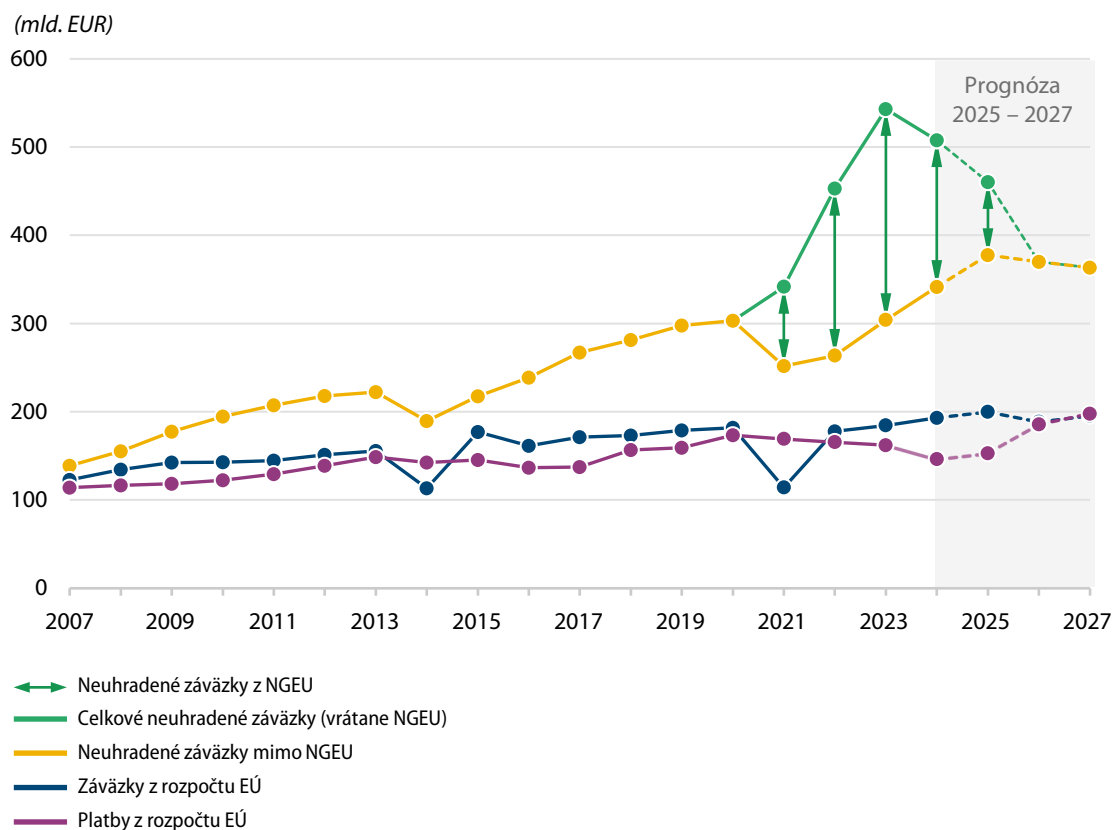
Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a správ o plnení rozpočtu z účtovného systému Komisie.

2.28. Očakáva sa, že objem neuhradených záväzkov NGEU v rokoch 2025 a 2026 klesne, keďže platby sa budú musieť uskutočniť do konca roka 2026 alebo sa ich viazanosť zruší. Očakáva sa však, že neuhradené záväzky zo súčasného VFR sa v nasledujúcich rokoch zvýšia. V roku 2024 Komisia upravila svoju prognózu neuhradených záväzkov z vykonávania VFR na konci roka 2027 smerom nahor z 322,9 mld. EUR¹⁷ na 364,7 mld. EUR¹⁸, pozri *ilustráciu 2.14*.

¹⁷ COM(2023) 390, tabuľka 4.

¹⁸ COM(2024) 276, tabuľka 4.

Ilustrácia 2.14 – Neuhradené záväzky, záväzky a platby v období 2007 až 2024 a prognóza na obdobie 2025 až 2027

Poznámka: Prognózy od roku 2025 nezahŕňajú prenosy ani pripísané príjmy okrem rozpočtových prostriedkov NGEU a Nástroja pre Ukrajinu.

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovaných ročných účtovných záznamov EÚ za roky 2007 – 2024, a [COM\(2024\) 276](#).

Riziká a výzvy

Zvyšujúce sa riziko zrušenia záväzkov a potreba urýchleného vykonávania

2.29. Podľa prognózy Komisie mal byť v roku 2024 objem zrušených záväzkov na obdobie 2025 – 2027 vo výške 8,8 mld. EUR¹⁹ (prognóza na rok 2023: 8,1 mld. EUR na roky 2024 – 2027²⁰). Toto zvýšenie odhadovaného objemu zrušených záväzkov nastalo prevažne v dôsledku programov politiky súdržnosti v rámci súčasného VFR a EPFRV. Zrušenie záväzkov z EPFRV sa očakáva po ukončení programov predchádzajúceho VFR v roku 2026, zatiaľ čo programy politiky súdržnosti vo VFR na roky 2021 – 2027 čelia značnému riziku zrušenia záväzkov od roku 2027.

2.30. V prípade KF, EFRR a ESF+ Komisia predpokladá celkový objem zrušenia záväzkov vo výške 2,7 mld. EUR. To je výrazné zvýšenie oproti prognóze na rok 2023 vo výške 2,2 mld. EUR a takmer sedemnásobok prognózy na rok 2022 vo výške 0,4 mld. EUR²¹. V prognóze sa predpokladá výrazné zrýchlenie čerpania týchto prostriedkov v rokoch 2026 a 2027. Ak sa tak nestane, sumy vystavené riziku zrušenia záväzkov sa budú naďalej zvyšovať, a to aj po zohľadnení očakávaného vplyvu platformy STEP²². Na to, aby členské štáty predišli tomuto riziku, musia využívanie finančných prostriedkov v porovnaní s rokmi 2014 – 2020 podstatne zrýchliť, pozri [ilustráciu 2.7](#). Okrem toho sa v rámci súčasného VFR oprávnenosť končí o 1 rok skôr a konečná platba zostatku sa takisto posúva o 1 rok, pozri [2.17](#). Naše odporúčanie z roku 2023²³, aby Komisia prijala opatrenia týkajúce sa programov, v prípade ktorých hrozí zrušenie záväzkov, je teda stále platné. Poznamenávame však, že 1. apríla 2025 Komisia predložila dva legislatívne návrhy týkajúce sa nariadení o fondoch politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027²⁴, ktorými by sa za určitých okolností mohlo znížiť riziko zrušenia viazanosti týchto fondov.

¹⁹ COM(2024) 276, tabuľka 2.

²⁰ COM(2023) 390, tabuľka 2.

²¹ COM(2022) 315, tabuľka 2.

²² COM(2024) 276, 2.3. Zrušené záväzky.

²³ Výročná správa za rok 2023, odporúčanie 2.1.

²⁴ COM(2025)123 a COM(2025)164.

2.31. Podľa Komisie²⁵ je väčšina týchto zrušených záväzkov oprávnená na využitie nástroja EURI²⁶, ktorý je určený na financovanie prekročenia nákladov na pôžičky NGEU nad rámec rozpočtových možností pred uvoľnením príspevkov členských štátov²⁷.

Riziká včasného čerpania prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

2.32. Na konci roka 2024 predstavovali platby grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členským štátom spolu 197,5 mld. EUR (55 % z celkovej dostupnej sumy), pozri *ilustráciu 2.9*. Tieto platby však nemusia nevyhnutne odrážať počet alebo význam míľnikov a cieľov, ktoré členské štáty dosiahli, a vzťah medzi získanými prostriedkami a dosiahnutými míľnikmi sa v jednotlivých členských štátoch líši.

2.33. V osobitnej správe o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti z roku 2024²⁸ sme dospeli k záveru, že v druhej polovici obdobia vykonávania mechanizmu existujú riziká, ktoré ohrozujú včasné čerpanie a dokončenie opatrení. Okrem toho koncentrácia míľnikov a cieľov v tejto fáze, najmä v prípade investícií, predstavuje značné riziko z hľadiska ich úplného čerpania, keďže investície si zvyčajne vyžadujú dlhší čas na realizáciu.

V budúcich VFR sa bude musieť zohľadniť narastajúce zaťaženie vyplývajúce z úverových záväzkov NGEU

2.34. Pri analýze dlhu EÚ sme skúmali pôžičky na finančných trhoch, ktoré pozostávajú najmä z dlhodobých dlhopisov. Z týchto pôžičiek sa financuje NGEU a finančná pomoc členským štátom aj krajinám mimo EÚ. *Ilustrácia 2.15* obsahuje rozpis programov EÚ financovaných z pôžičiek EÚ.

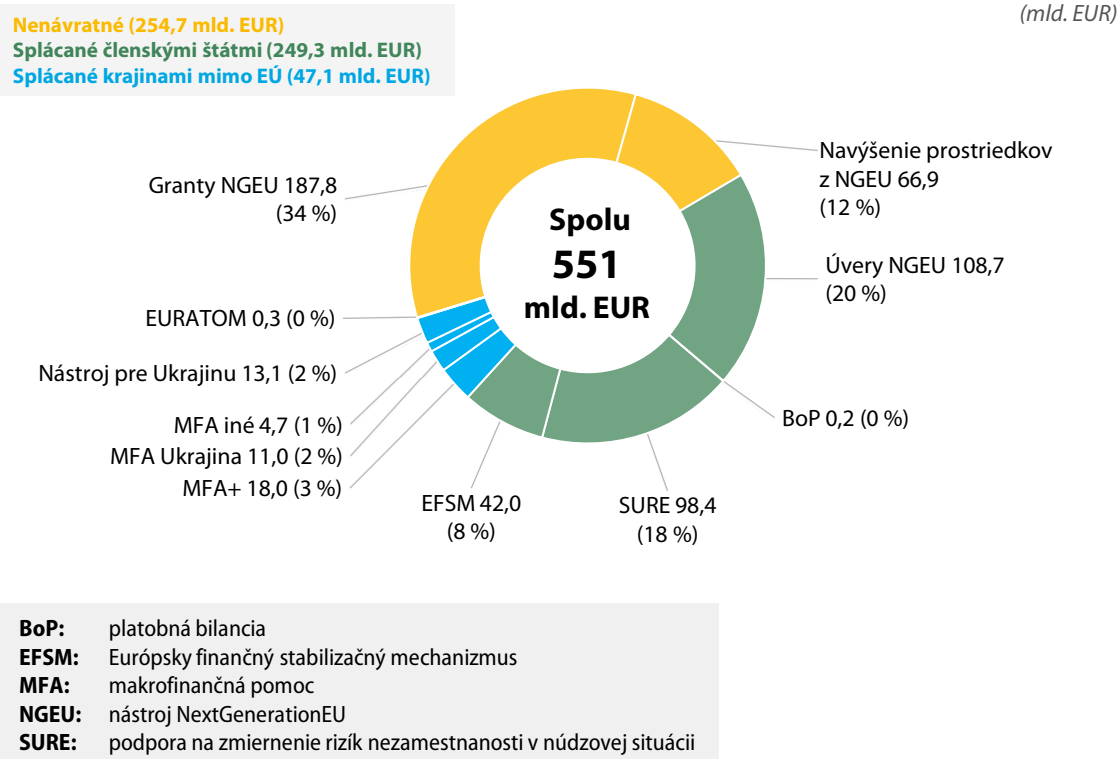
²⁵ COM(2024) 276, 2.3. Zrušené záväzky.

²⁶ Článok 1 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/765.

²⁷ Výročná správa za rok 2023, bod 2.32.

²⁸ Osobitná správa 13/2024.

Ilustrácia 2.15 – Programy financované z nesplatených pôžičiek EÚ, stav na konci roka 2024

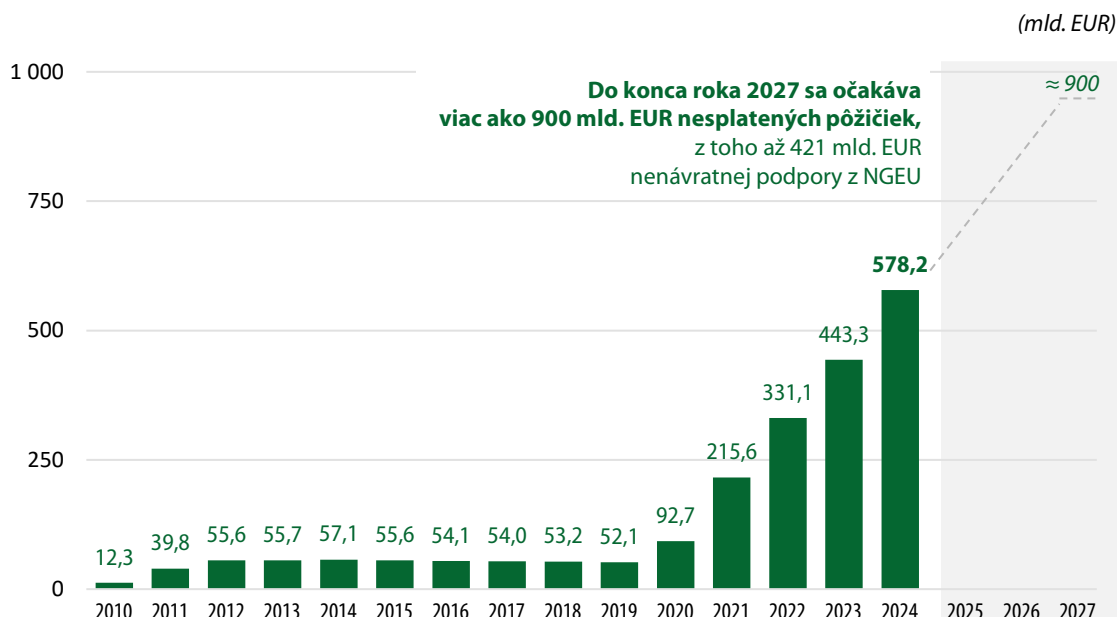
Poznámka: Tieto sumy nezahŕňajú časť grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financovaných z pobrexítovvej adaptačnej rezervy alebo ETS.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

Nesplatené prijaté úvery EÚ sa v roku 2024 zvýšili o viac ako 30 %

2.35. V posledných piatich rokoch Komisia výrazne zvýšila emisie dlhopisov, keďže sa pri financovaní väčších programov, ako sú SURE a NGEU, opierala o kapitálové trhy, pozri [ilustráciu 2.16](#). Do roku 2027 by nesplatené pôžičky EÚ mohli presiahnuť 900 mld. EUR, čo je takmer desaťnásobok úrovne z roku 2020 pred NGEU.

Ilustrácia 2.16 – Nesplatené dlhopisy EÚ od roku 2010

Poznámka: Emisie dlhopisov EÚ sú uvedené v hrubej nominálnej hodnote dlhu. Nie sú sem zahrnuté pokladničné poukážky EÚ (23,1 mld. EUR).

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a informácií poskytnutých Komisiou.

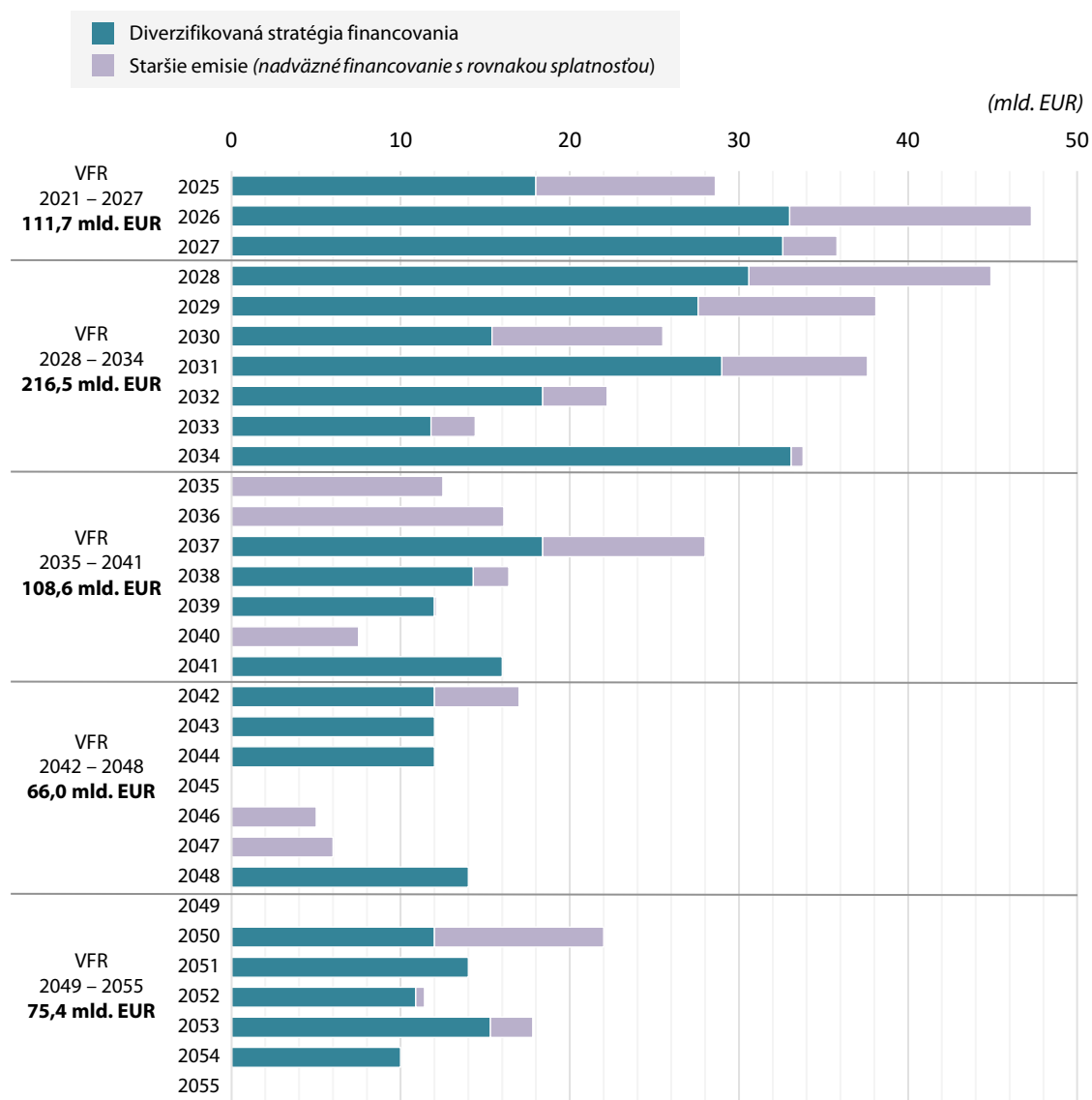
2.36. Z nesplatených dlhopisov EÚ vo výške 578,2 mld. EUR ku koncu roka 2024 bolo 254,7 mld. EUR (44 %) vyplatených na *nenávratnú podporu* z NGEU, ktorá nie je pre členské štáty viazaná na žiadnu povinnosť splácania. Táto suma nezahŕňa časť grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financovaných z pobrexitovej adaptačnej rezervy alebo ETS.

2.37. Od decembra 2022 Komisia prijala *diverzifikovanú stratégiu financovania*²⁹ ako svoj štandardný prístup k financovaniu programov finančnej pomoci prostredníctvom pôžičiek³⁰. Na konci roka 2024 bola nominálna hodnota nesplatených pôžičiek EÚ viac ako 601,3 mld. EUR (2023: 458,5 mld. EUR). Nesplatené pôžičky zahŕňali pokladničné poukážky EÚ v nominálnej hodnote 23,1 mld. EUR (2023: 15,2 mld. EUR). Tie majú splatnosť kratšiu ako 1 rok a sú emitované na riadenie likvidity. Na *ilustrácii 2.17* je zobrazená splatnosť pôžičiek EÚ okrem pokladničných poukážok EÚ podľa programového obdobia. Súčasná štruktúra splatnosti je rozdelená medzi súčasný VFR a nasledujúce VFR, čím sa zabezpečuje, že záväzky na splácanie sú rozložené v čase a nie sú sústredené do jedného VFR.

²⁹ Výročná správa za rok 2023, bod 2.36.

³⁰ Článok 224 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Ilustrácia 2.17 – Ročné objemy nesplatených dlhopisov EÚ so splatnosťou ku koncu roka 2024

Poznámka: Sumy sú uvedené v nominálnej hodnote. Nezahŕňajú pokladničné poukážky EÚ.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

2.38. Úverové operácie EÚ sú kryté záručným mechanizmom, ktorý má zabezpečiť, aby záväzky dlhovej služby bolo vždy možné splniť. Táto záruka sa poskytuje prostredníctvom manévrovacieho priestoru v rozpočte EÚ, ktorý predstavuje ročnú maržu medzi stropom vlastných zdrojov (t. j. maximálnou sumou, ktorú môže EÚ požadovať od členských štátov) a vlastnými zdrojmi potrebnými na financovanie skutočnej výšky platobných rozpočtových prostriedkov v rámci VFR. Na roky 2021 – 2027 je stály strop vlastných zdrojov stanovený na 1,4 % *hrubého národného dôchodku (HND)* EÚ. Rozpočet na rok 2024 zahŕňal vlastné zdroje vo výške 0,79 % HND EÚ na financovanie rozpočtových výdavkov³¹, čo znamená, že na konci roka bola k dispozícii rezerva na pokrytie rozpočtových záväzkov vo výške 0,61 %.

2.39. V praxi tento manévrovací priestor slúži ako záruka poslednej inštancie pre investorov: ak by EÚ mala problémy so splácaním svojho dlhu (napr. v dôsledku oneskorených alebo neúplných splátok zo strany príjemcov úverov), umožní Komisii požiadať členské štáty o dodatočné príspevky na splnenie týchto záväzkov. Pred každou takouto výzvou Komisia oznámi, že má zavedené opatrenia na zmiernenie rizika a riadenie likvidity³². Tento manévrovací priestor nie je vopred financovanou rezervou; ide len o mechanizmus na získanie platieb od členských štátov, ak štandardné rozpočtové zdroje EÚ a príjmy od dlžníkov nepostačujú na pokrytie splátok pôžičiek EÚ. Tento mechanizmus³³ predstavuje záväzný právny záväzok členských štátov.

2.40. Komisia každoročne predkladá zákonodarcovi EÚ správu o *podmienенých záväzkoch* vyplývajúcich z rozpočtových záruk a finančnej pomoci a o udržateľnosti týchto podmienených záväzkov³⁴. Na základe údajov dostupných ku koncu roka 2023 Komisia odhaduje, že dostupný manévrovací priestor v rámci stáleho stropu vlastných zdrojov po odpočítaní vlastných zdrojov potrebných na financovanie platobných rozpočtových prostriedkov z rozpočtu EÚ (okrem NGEU) predstavuje 114,7 mld. EUR v roku 2025, 89,1 mld. EUR v roku 2026 a 86,9 mld. EUR v roku 2027³⁵, pozri *ilustráciu 2.18*. Tieto údaje zodpovedajú 0,6 %, 0,5 % a 0,4 % HND EÚ.

³¹ Konsolidovaná ročná účtovná závierka EÚ za rok 2024, poznámka 6.7.

³² Tamže.

³³ Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053.

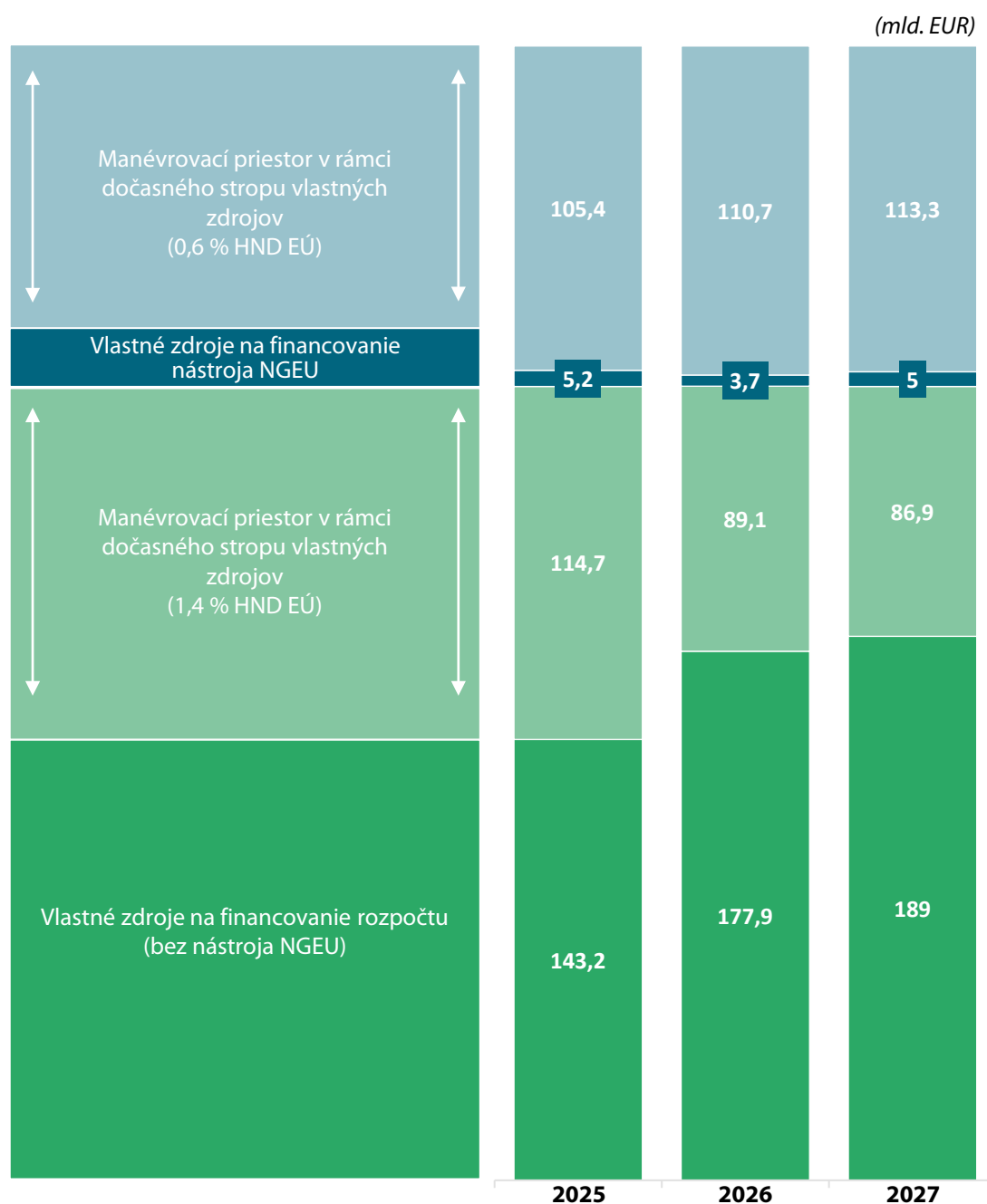
³⁴ COM(2024) 507.

³⁵ Tamže, prílohy.

2.41. Okrem manévrovacieho priestoru v rámci stáleho stropu vlastných zdrojov sa [rozhodnutím o vlastných zdrojoch](#) zaviedlo do roku 2058 dodatočné dočasné a výnimočné zvýšenie stropu vlastných zdrojov vo výške 0,6 % HND EÚ výlučne na zabezpečenie splácania úrok NGEU. Komisia odhaduje, že v období do roku 2027 zostane manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov k dispozícii takmer celý³⁶, pozri [ilustráciu 2.18](#).

³⁶ Tamže, prílohy.

Ilustrácia 2.18 – Manévrovací priestor v rámci stáleho a dočasného stropu vlastných zdrojov

Zdroj: EDA na základe COM(2024) 507.

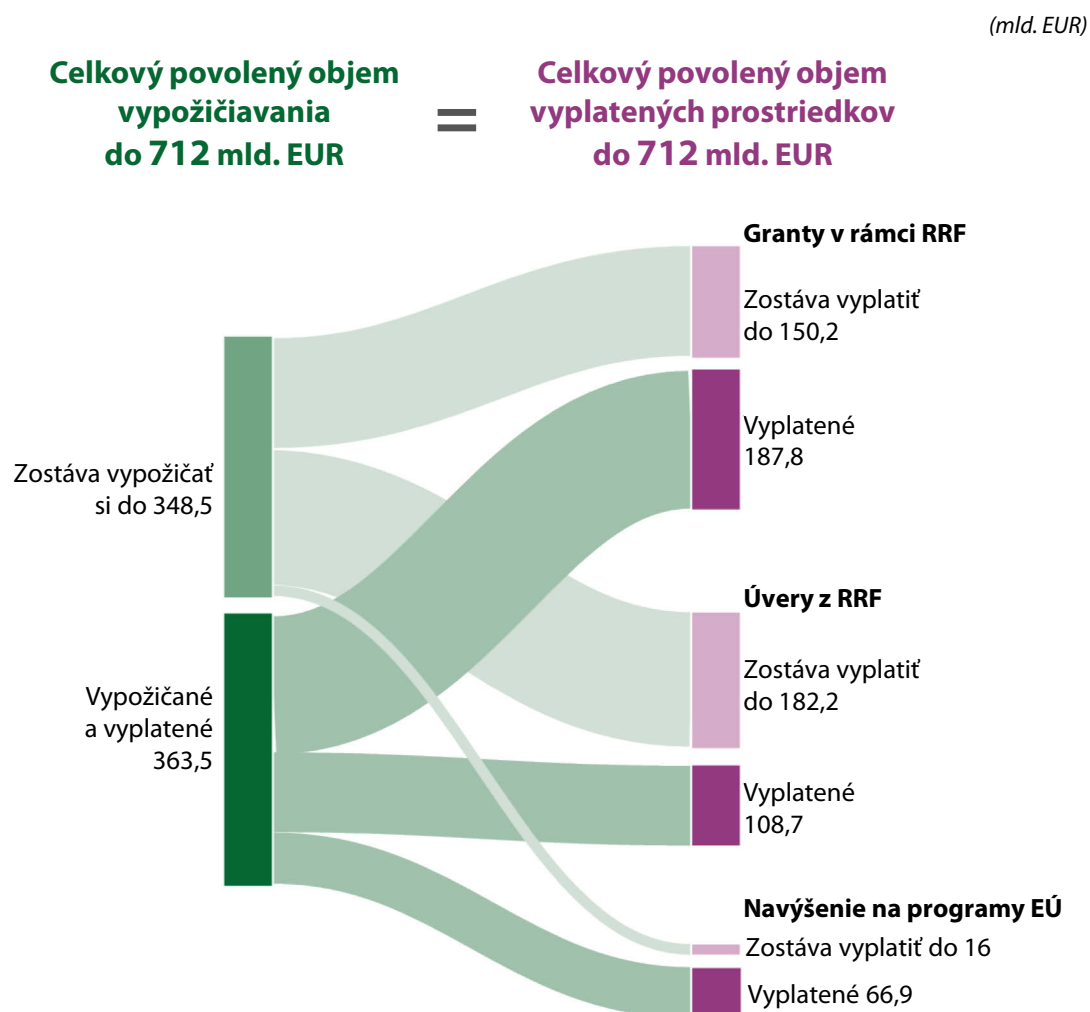
2.42. V záujme zabezpečenia udržateľnosti budúcich VFR bude potrebné zvážiť zvyšujúce sa bremeno záväzkov súvisiacich s pôžičkami, najmä splácanie istiny a úrokov, a dostupnosť príslušných záruk.

Splácanie vypožičaných prostriedkov NGEU sa odkladá do budúcich VFR

2.43. Program NGEU bol vytvorený s cieľom poskytnúť členským štátom finančné prostriedky vo výške až 712 mld. EUR, z toho až 291 mld. EUR bolo určených na úvery v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a až 421 mld. EUR na nenávratnú podporu prostredníctvom nástroja NGEU. Do konca roka 2024 EÚ vyplatila 363,5 mld. EUR, pozri [ilustráciu 2.19](#). EÚ si môže na NGEU do konca roka 2026 požičať až 348,5 mld. EUR. Po tomto dátume sa musia úverové operácie obmedziť výhradne na refinancovanie³⁷.

³⁷ Odôvodnenie 18 [rozhodnutia Rady \(EÚ, Euratom\) 2020/2053](#).

Ilustrácia 2.19 – Vyplácanie prostriedkov v rámci NGEU, stav na konci roka 2024

Poznámka: Úvery vykázané pod NGEU predstavujú len tie finančné prostriedky, ktoré boli do NGEU osobitne pridelené ku koncu roka 2024. Nezahŕňajú časť grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financovaných z pobrexítvej adaptačnej rezervy/ETS.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

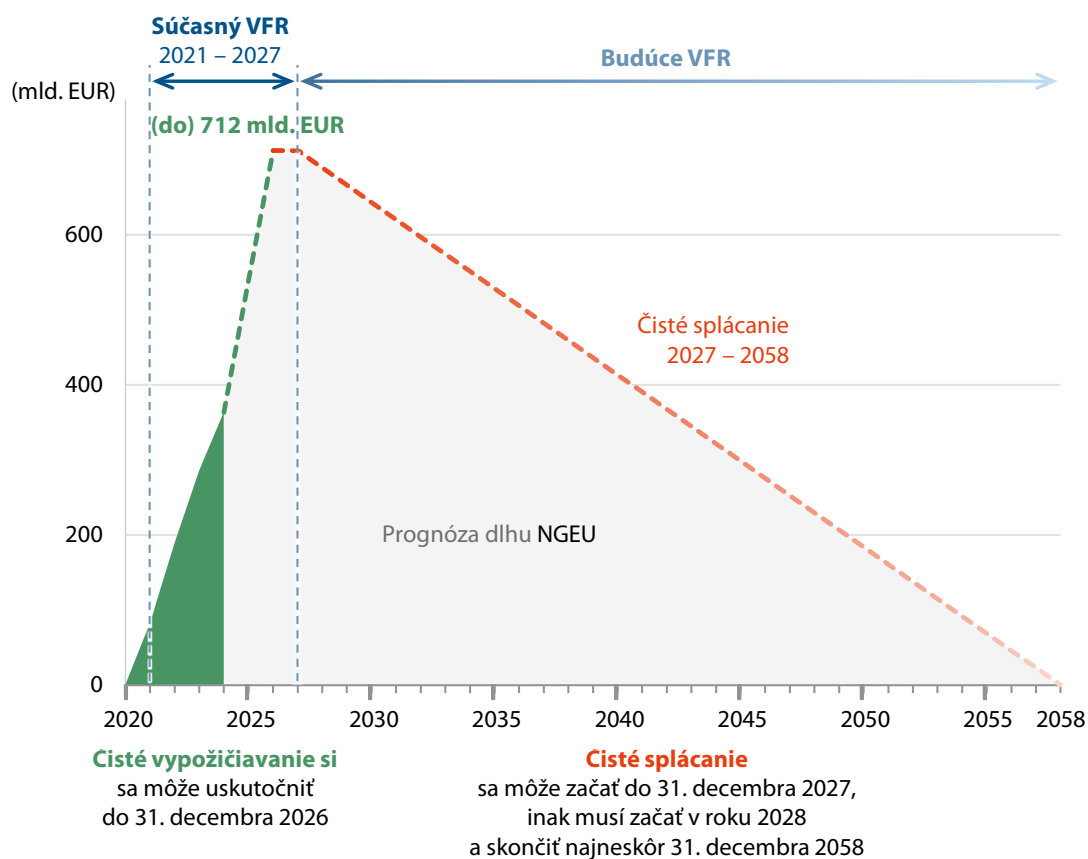
2.44. Splácanie vypožičaných prostriedkov v rámci NGEU sa môže začať pred koncom roka 2027, ak v rozpočtovom riadku zostanú k dispozícii nevyužívané rozpočtové prostriedky na pokrytie nákladov na financovanie NGEU. V opačnom prípade by sa náhrada mala začať v roku 2028 a skončiť najneskôr v roku 2058³⁸. Väčšina splátok je preto odložená do budúcich VFR, pretože splátkový kalendár musí byť konštantný a predvídateľný. Ročné splátky úverov v rámci NGEU sú obmedzené na 7,5 % maximálnej sumy nenávratnej podpory z NGEU³⁹ (t. j. 31,6 mld. EUR ročne).

2.45. *Ilustrácia 2.20* obsahuje prognózu dlhu NGEU za predpokladu maximálnej povolenej sumy vypožičaných prostriedkov v rámci NGEU a lineárneho splácania. V praxi však vypožičiavanie si a splácanie dlhu pravdepodobne nebude také lineárne.

³⁸ Tamže, článok 5 ods. 2.

³⁹ Tamže.

Ilustrácia 2.20 – Výhľad vývoja pôžičiek a splácania prostriedkov v rámci NGEU, stav na konci roka 2024

Poznámka: Úvery vykázané pod NGEU predstavujú len tie finančné prostriedky, ktoré boli do NGEU osobitne pridelené ku koncu roka 2024.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024 a [rozhodnutia Rady \(EÚ\) 2020/2053](#).

2.46. Na to, aby sa dosiahlo stabilné a predvídateľné znižovanie pohľadávok⁴⁰, je možné, že Komisia bude musieť dlhové nástroje s končiacou platnosťou refinancovať vydaním nových dlhových nástrojov, ktorými splatí staré nástroje po ich splatnosti⁴¹. Zmeny trhových podmienok by mohli viesť k vyšším alebo nižším nákladom na prijaté úvery a pôžičky, ktoré sa v prípade úverov NGEU súvisiaceho s grantmi a navýšením prostriedkov NGEU⁴² budú musieť hradiť z rozpočtu EÚ. Zákonnodarca EÚ a Komisia sa dohodli, že výdavky z rozpočtu EÚ súvisiace so splácaním NGEU by nemali viesť k neprimeranému zníženiu programových výdavkov alebo investičných nástrojov v rámci súčasného VFR⁴³. Bez toho, aby bola dotknutá výška budúcich VFR, by splátkový kalendár úverov a pôžičiek na nenávratnú podporu NGEU mohol ovplyvniť celkové platobné rozpočtové prostriedky budúcich VFR. Všetky náklady, ktoré vzniknú EÚ v súvislosti s vypožičiavaním si finančných prostriedkov na úvery NGEU, vrátane nákladov spojených s úrokovými sadzbami a iných finančných rizík, znášajú prijímajúce členské štáty.

2.47. Európska rada vo februári 2024 súhlasila s tým, aby sa výnosy z akýchkoľvek nových vlastných zdrojov zavedených po roku 2023 použili na predčasné splatenie vypožičaných prostriedkov v rámci NGEU⁴⁴. V našom stanovisku k návrhu Komisie⁴⁵ sme uviedli, že dostupné informácie nám neumožnili posúdiť, či by očakávané ročné príjmy postačovali aj na pokrytie potrieb splácania NGEU, ako sa plánovalo. Od návrhu Komisie z roku 2023 rokovania nepokročili tak, aby umožnili zavedenie týchto nových vlastných zdrojov. Schválenie nových vlastných zdrojov však nie je predpokladom schopnosti EÚ splácať pôžičky NGEU.

⁴⁰ Tamže.

⁴¹ COM(2024) 93, príloha.

⁴² Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom 2023/2825, článok 11 ods. 1.

⁴³ Medziinštitucionálna dohoda zo 16. decembra 2020, príloha II.

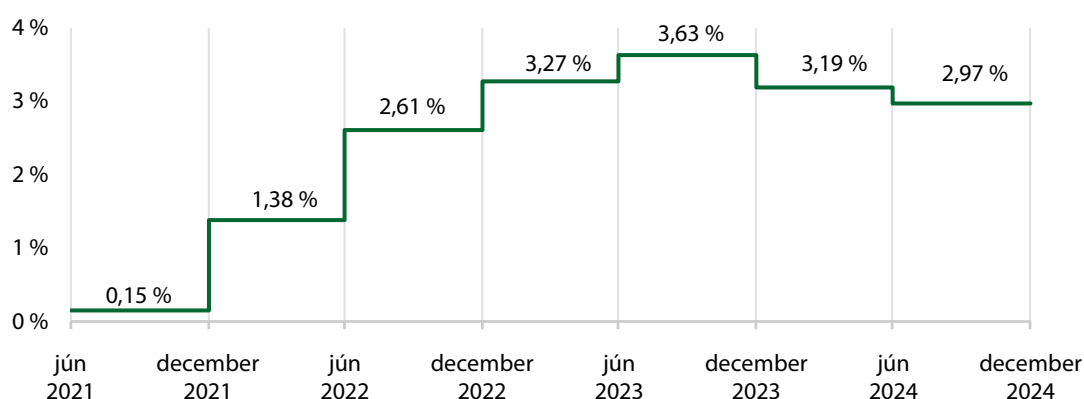
⁴⁴ EUCO 2/24.

⁴⁵ Stanovisko 04/2023, bod 20.

Očakávané náklady na pôžičky a úvery NGEU pre súčasný VFR sa v roku 2024 revidovali smerom nadol, ale stále by mohli byť dvojnásobné oproti pôvodným odhadom

2.48. Celkové pridelené prostriedky dohodnuté v roku 2020 na pokrytie nákladov na financovanie nástroja NGEU vo VFR na roky 2021 – 2027 predstavovali 14,9 mld. EUR v rámci okruhu 2b VFR a sú určené na financovanie platieb úrokov a kupónov súvisiacich s vypožičiavaním si prostriedkov v rámci NGEU⁴⁶. Odhady na rok 2020 vychádzali z očakávaných úrokových sadzieb úverov v rozmedzí od 0,55 % v roku 2021 do 1,15 % v roku 2027⁴⁷. Skutočné úrokové sadzby však výrazne vzrástli⁴⁸, čo malo nepriaznivý vplyv na hraničné náklady EÚ na financovanie. Náklady na financovanie dosiahli najvyššiu úroveň 3,63 % v roku 2023, pričom v roku 2021 to bolo 0,15 %. V prvej polovici roka 2024 začali klesať⁴⁹, pozri *ilustráciu 2.21*.

Ilustrácia 2.21 – Zmena nákladov EÚ na financovanie

Poznámka: Náklady na financovanie jednotlivých časových úsekov vychádzajú zo sadzby v čase vykazovania, ale môžu sa meniť v dôsledku meniacich sa trhových podmienok.

Zdroj: EDA na základe COM(2025) 70.

⁴⁶ *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2024* (časť *Financial Programming 2025 – 2027*, s. 9).

⁴⁷ Informačný dokument *Revision of the EU's long-term budget for 2021 to 2027* vypracovaný výskumnou službou Európskeho parlamentu, s. 7.

⁴⁸ *Key ECB interest rates*.

⁴⁹ COM(2025) 70.

2.49. Podľa Komisie dosiahli úrokové výdavky na nenávratnú podporu NGEU v rokoch 2021 – 2024 výšku 5,4 mld. EUR (v roku 2024 to bolo 3,4 mld. EUR). Táto suma bola takmer o 50 % vyššia ako pôvodná prognóza vo výške 3,7 mld. EUR⁵⁰. Komisia očakáva, že v roku 2025 zaplatí na úrokoch približne 5 mld. EUR⁵¹, 8 mld. EUR v roku 2026⁵² a od 10,5 do 11,9 mld. v roku 2027⁵³. Celkové úrokové výdavky v súčasnom VFR by sa tak mohli pohybovať v rozmedzí 29 až 30,4 mld. EUR, čo je viac ako dvojnásobok pôvodnej prognózy Komisie, ktorá predstavovala 14,9 mld. EUR⁵⁴.

2.50. V roku 2024 bol v informačnom dokumente, ktorý si nechal vypracovať Európsky parlament⁵⁵, uvedený odhad, že celkové úrokové platby na nenávratnú podporu NGEU by sa v nasledujúcom VFR (2028 – 2034) mohli pohybovať v rozmedzí od 70,9 do 73,8 mld. EUR.

Z rozpočtu EÚ sa naďalej poskytovala podpora pre Ukrajinu počas ruskej útočnej vojny

2.51. Podľa Komisie EÚ a jej členské štáty zmobilizovali na podporu Ukrajiny a jej obyvateľov od začiatku ruskej útočnej vojny do konca roka 2024 viac ako 130 mld. EUR, pozri *ilustráciu 2.22*.

⁵⁰ Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v prostriedkoch na záväzky) – bežné ceny, riadok 2.6. Financovanie a splácanie – NextGenerationEU.

⁵¹ *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2026*, časť *Policy highlights*, 3.4.3. *Recovery and resilience cluster*).

⁵² Tamže.

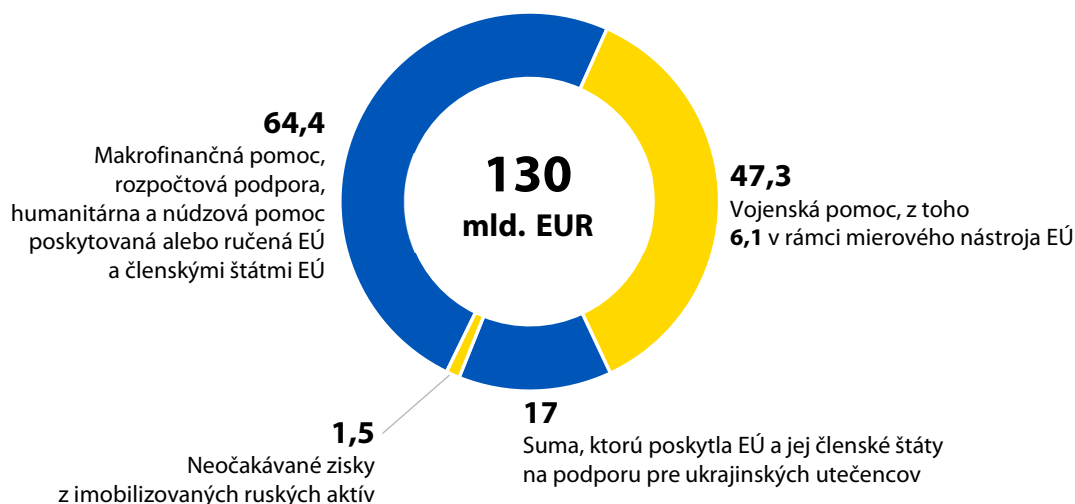
⁵³ *Statement of estimates of the Commission for the financial year 2026* (časť *Financial Programming 2027*, 2.2.2. *Sub-Heading 2b – Resilience and values*, a príloha 3.5).

⁵⁴ Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v prostriedkoch na záväzky) – bežné ceny, riadok 2.6. *Financing and repayment – NextGenerationEU*.

⁵⁵ *Management of debt liabilities in the EU budget under the post-2027 MFF*.

Ilustrácia 2.22 – Podpora EÚ pre Ukrajinu od začiatku ruskej útočnej vojny

(mld. EUR)

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

2.52. Vo februári 2024 zákonodarca EÚ zriadil [Nástroj pre Ukrajinu](#), prostredníctvom ktorého sa má v rokoch 2024 až 2027 poskytnúť Ukrajine podpora až do výšky 50 mld. EUR. Do konca roka 2024 sa v rámci Nástroja pre Ukrajinu zmobilizovalo 19,6 mld. EUR, z čoho 13,1 mld. EUR predstavovali úvery.

2.53. V rámci III. piliera Nástroja pre Ukrajinu môže EÚ dotovať náklady Ukrajiny na prijaté úvery a pôžičky počas súčasného obdobia VFR v prípade úverov v rámci nástroja pre Ukrajinu aj mimoriadnych úverov v rámci *makrofinančnej pomoci* poskytnutých v roku 2022. V roku 2024 predstavovala úroková dotácia spojená s mimoriadnymi úvermi makrofinančnej pomoci 0,2 mld. EUR. Dotácie na úvery z Nástroja pre Ukrajinu budú mať vplyv na rozpočet až od roku 2025. V informačnom dokumente pre Európsky parlament⁵⁶ sa však odhaduje, že za predpokladu, že Ukrajina nebude počas nasledujúceho VFR platiť EÚ žiadne úroky z úverov, mohlo by to v rokoch 2028 až 2034 viesť k dodatočnému zaťaženiu rozpočtu EÚ vo výške približne 1,65 mld. EUR ročne alebo celkovo 11,5 mld. EUR.

⁵⁶ *Management of debt liabilities in the EU budget under the post-2027 MFF.*

2.54. V októbri 2024 Európsky parlament a Rada zriadili Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu⁵⁷ s cieľom poskytovať podporu EÚ Ukrajine v rámci iniciatívy G7 nazwanej „Úvery na urýchlenie mimoriadnych príjmov pre Ukrajinu“. V rámci tejto iniciatívy EÚ vyplatí v niekoľkých tranžiach v priebehu roka 2025 mimoriadny úver v rámci makrofinančnej pomoci vo výške 18,1 mld. EUR⁵⁸. Rovnako ako v prípade úverov v rámci Nástroja pre Ukrajinu a odchylna od nariadenia o rozpočtových pravidlách⁵⁹, ani pri tomto úvere sa nevyžaduje tvorba rezerv v spoločnom rezervnom fonde (SRF)⁶⁰.

2.55. Očakáva sa, že splácanie tohto úveru sa pokryje budúcim prísunom mimoriadnych príjmov z ruských štátnych aktív zmrazených v rámci sankcií EÚ uvalených na Rusko. Upozorňujeme však na právne zložitosť spojené so zmrazením ruských aktív a využívaním neočakávaných ziskov⁶¹. Okrem toho je potrebné sankcie pravidelne opätovne schvaľovať, čo si vyžaduje jednomyseľný súhlas všetkých členských štátov EÚ. To znamená, že ak dôjde k zmenám v právnom rámci alebo nebude dosiahnutý konsenzus medzi členskými štátmi, tieto mimoriadne príjmy sa môžu znížiť, čo môže mať finančné dôsledky pre budúce rozpočty EÚ. Keďže tieto úvery sú v konečnom dôsledku zaručené rozpočtom EÚ a uvedeným manévrovacím priestorom, môže byť pod vplyvom akýchkoľvek faktorov ovplyvňujúcich neočakávané zisky nutné buď znížiť výdavky z rozpočtu EÚ, alebo zvýšiť finančné príspevky členských štátov, aby bola v prípade nesplácania zo strany Ukrajiny zachovaná fiškálna stabilita.

⁵⁷ Nariadenie (EÚ) 2024/2773.

⁵⁸ *Annex to the G7 Finance Ministers' Statement on Extraordinary Revenue Acceleration (ERA) Loan initiative.*

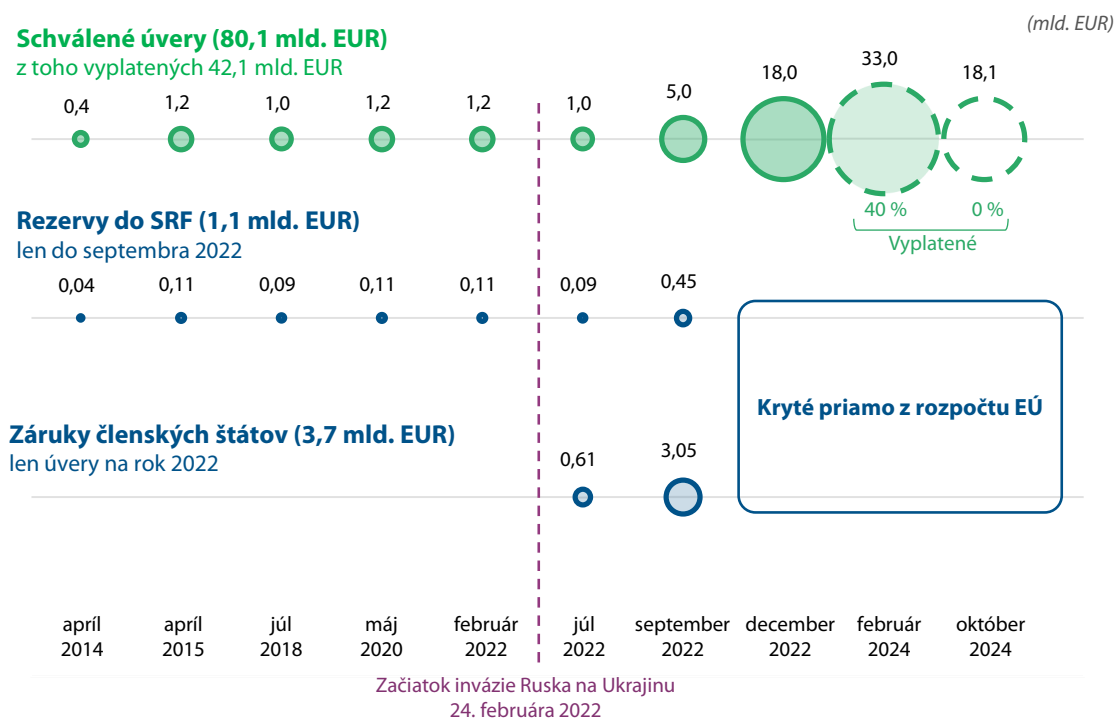
⁵⁹ Článok 214 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁶⁰ Článok 14 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/2773.

⁶¹ Výskumná služba Európskeho parlamentu, *Legal options for confiscation of Russian state assets to support the reconstruction of Ukraine*, február 2024, s. 41.

2.56. Ku koncu roka 2024 predstavovali schválené úvery pre Ukrajinu, buď nesplatené, alebo ešte nevyplatené, až 80,1 mld. EUR, z ktorých bolo vyplatených 42,1 mld. EUR. Komisia zároveň v ročnej účtovnej závierke EÚ vykázala opravnú položku na zníženie hodnoty úverov, ktoré už boli Ukrajine vyplatené, vo výške 15,8 mld. EUR (2023: 8,8 mld. EUR). Táto opravná položka odráža očakávané straty počas celej doby splatnosti úverov. Prehľad schválených úverov pre Ukrajinu nesplatených ku koncu roka 2024 je uvedený na **ilustrácii 2.23**. Okrem toho Euratom poskytol spoločnosti Energoatom úvery vo výške 0,3 mld. EUR, ku ktorým sa vytvorila opravná položka vo výške 0,1 mld. EUR. V apríli 2024 Ukrajina splatila 0,6 mld. EUR z predchádzajúcich úverov v súlade s plánovanou splatnosťou.

Ilustrácia 2.23 – Harmonogram schválených úverov Ukrajine, ktoré neboli uhradené alebo sa majú vyplatiť, vrátane rezerv a záruk členských štátov

Poznámky: Grafika nezahrňa nesplatenú pôžičku 0,3 mld. EUR, ktorú Euratom vyplatil spoločnosti Energoatom.

Na konci roka 2024 bolo potrebné ešte uhradiť 0,34 mld. EUR rezerv do SRF na úvery z roku 2022.

Zdroj: EDA na základe platných právnych predpisov a konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

Expozícia rozpočtu EÚ sa naďalej zvyšuje

2.57. Pri analýze expozície rozpočtu EÚ sme zohľadnili:

- a) rozpočtové záruky EÚ na vypožičiavanie si prostriedkov na trhoch, ktoré boli zdrojom financovania úverov poskytnutých členským štátom alebo krajinám mimo EÚ, v prípade nesplácania týchto úverov;
- b) záväzky, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti, ak nastane konkrétna udalosť, ktoré sa vykazujú v ročnej účtovnej závierke ako *podmienené záväzky* a tvoria ich *rozpočtové záruky*, ktoré už boli poskytnuté na vyplatené sumy⁶².

2.58. Výsledná expozícia rozpočtu EÚ dosiahla na konci roka 2024 celkovú výšku 342 mld. EUR, čo bolo oproti 298,0 mld. EUR na konci roka 2023 zvýšenie o 14,8 %. Na *ilustrácii 2.24* sa zobrazuje súčasná expozícia rozpočtu EÚ a systém ochrany, ktorý je zavedený s cieľom zabezpečiť, aby EÚ mohla plniť svoje dlhové záväzky.

⁶² Poznámka 4.1.1 v konsolidovanej ročnej účtovnej závierke EÚ za rok 2024.

Ilustrácia 2.24 – Celková expozícia rozpočtu EÚ na konci roka 2024 podľa zdroja expozície a krytia rizika

(mld. EUR)	Expozícia rozpočtu EÚ		Systém ochrany PRED čerpaním prostriedkov z rozpočtu EÚ	Systém ochrany PO čerpaním prostriedkov z rozpočtu EÚ
	2023	2024		
Úvery NGEU	79,2	108,7	–	Manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov (0,6 % HND EÚ)
Úvery SURE	98,4	98,4		Manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov (1,4 % HND EÚ) + Záruky členských štátov (25 %)
Úvery z EFSM	42,8	42,0		Manévrovací priestor v rámci dočasného stropu vlastných zdrojov (1,4 % HND EÚ)
Úvery na podporu platobnej bilancie	0,2	0,2		
Úvery v rámci MFA+ pre Ukrajinu	18,0	18,0		
Úvery v rámci Nástroja pre Ukrajinu	–	13,1	Spoločný rezervný fond (9 %) + Dobrovoľná záruka členských štátov (61 %)	–
Výnimočné pôžičky v rámci MFA pre Ukrajinu	6,0	6,0		
Úvery v rámci MFA pre Ukrajinu	5,6	5,0		
Záruka pre Ukrajinu	–	0,1		
Pôžičky Euratomu pre Energoatom	0,3	0,3		
Záruka EFSI	21,6	21,0		
Záruka v rámci mandátu na poskytovanie vonkajších úverov	19,9	19,2		
Záruka EFSD	0,5	0,5		
Záruka NDICI-EFSD+	0,6	1,3		
Záruka InvestEU	1,4	3,5		
Ostatné úvery MFA	3,6	4,7		
Spolu	298	342		

Poznámky: Ilustrácia vychádza z prístupu uvedeného v bode 2.57.

Miery tvorby rezerv v zložkách v zodpovednosti členských štátov v rámci záruky InvestEU sa môžu líšiť od bežnej miery. Každá suma, ktorá nie je krytá rezervami, je krytá protizárukami poskytnutými členskými štátmi.

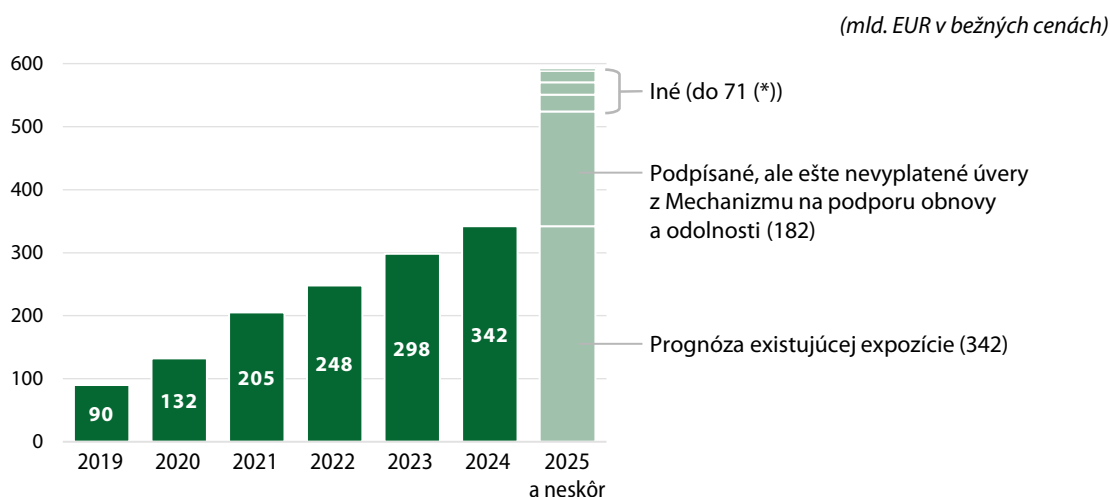
Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

2.59. V októbri 2024 Komisia dospela k záveru⁶³, že na základe údajov z konca roka 2023 bude dostupný manévrovací priestor do konca roku 2027 dostatočný na pokrytie potenciálnych strát vyplývajúcich zo záväzkov zabezpečených manévrovacím priestorom, a to z operácií NGEU aj mimo NGEU, pozri *ilustráciu 2.18*.

Očakáva sa, že expozícia rozpočtu EÚ sa bude ďalej zvyšovať

2.60. Očakáva sa, že expozícia rozpočtu EÚ sa bude ďalej zvyšovať a do roku 2027 dosiahne až 567 mld. EUR, pozri *ilustráciu 2.25*.

Ilustrácia 2.25 – Minulá a predpokladaná expozícia rozpočtu EÚ

(*) Ostatné do 71:

- Rozpočtové záruky na schválené, ale zatiaľ nevyplatené operácie (do 27)
- Nástroj pre Ukrajinu (do 19,9)
- Mechanizmus spolupráce v oblasti úverov pre Ukrajinu (do 18,1)
- Nástroj pre západný Balkán (do 4)
- Nástroj pre Moldavsko (do 1,5)
- Makrofinančná pomoc Jordánsku (do 0,5)

Poznámka: Ilustrácia vychádza z prístupu uvedeného v bode 2.57, ale na rok 2025 a na ďalšie roky sa nezohľadňuje splácanie úverov splatných v rokoch 2025 – 2027.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

⁶³ COM(2024) 507, Závery.

2.61. Celkovú expozíciu možno rozdeliť na ročnú expozíciu, čo je maximálna suma, ktorú je potrebné pokryť z rozpočtu EÚ alebo manévrovacieho priestoru⁶⁴ v prípade platobnej neschopnosti v danom roku. Komisia nám na základe údajov z konca roku 2023 poskytla údaje o ročnej expozícii rozpočtu EÚ vyplývajúce z finančnej pomoci členským štátom a krajinám mimo EÚ, ako aj z *mandátu na poskytovanie vonkajších úverov* (ELM). Na rok 2025 sme vypočítali, že celková expozícia predstavuje 14,5 mld. EUR. Tento údaj však nezahŕňa ročnú expozíciu zostávajúcich programov, na ktoré sa vzťahujú rozpočtové záruky (EFSI, InvestEU, EFSD a EFSD+). V roku 2022 sme odporučili⁶⁵, aby Komisia uverejnila svoj odhad týkajúci sa celkovej ročnej expozície.

Kumulatívna finančná výkonnosť spoločného rezervného fondu je po prvýkrát kladná

2.62. Od roku 2021 aktíva *spoločného rezervného fondu* (SRF) združujú všetky rezervy na finančné záväzky EÚ vyplývajúce z rozpočtových záruk, úverov na finančnú pomoc a úverového nástroja Euratom⁶⁶.

2.63. K 31. decembru 2024 predstavovala trhovú hodnotu aktív SRF 23,2 mld. EUR (2023: 18,8 mld. EUR). Prostriedky SRF sú rozdelené do zložiek zodpovedajúcich jednotlivým prispievateľským nástrojom⁶⁷, pozri *ilustráciu 2.26*.

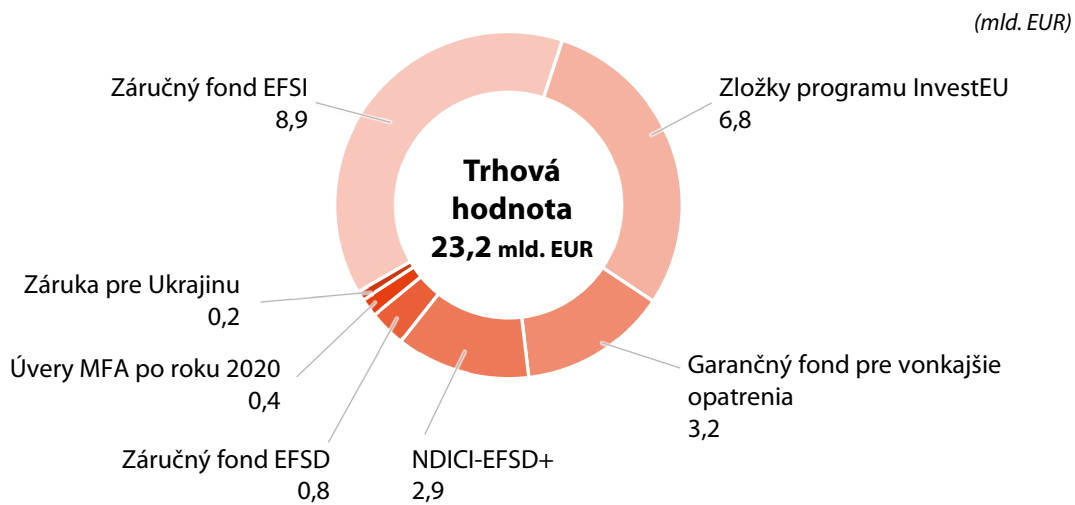
⁶⁴ Osobitná správa 05/2023, ilustrácia 2.

⁶⁵ Výročná správa za rok 2022, odporúčanie 2.3.

⁶⁶ Článok 212 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁶⁷ C(2020) 131/03, článok 3.

Ilustrácia 2.26 – Spoločný rezervný fond a jeho zložky, stav na konci roka 2024

EFSI: Európsky fond pre strategické investície
NDICI: Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce
EFSD+: Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus
EFSD: Európsky fond pre udržateľný rozvoj
MFA: makrofinančná pomoc

Poznámka: Suma 0,6 mld. EUR z aktív vykázaných v rámci zložiek programu InvestEU je alokovaná do zložiek v zodpovednosti členských štátov (Česko, Fínsko, Rumunsko, Malta, Bulharsko, Grécko), ktoré sú financované samostatne z vnútroštátnych alebo regionálnych príspevkov.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej ročnej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

2.64. Cieľom Komisie pri riadení SRF je prinajmenšom chrániť vložený kapitál (zachovanie kapitálu)⁶⁸. Po kladnej výkonnosti vo výške 0,8 mld. EUR v roku 2024 bola po prvýkrát kladná aj kumulatívna (nerealizovaná) finančná výkonnosť portfólia od jeho vzniku v roku 2021 (1,4 % alebo 0,3 mld. eur).

⁶⁸ COM(2024) 180, časť 2.

2.65. Komisia môže zo SRF čerpať prostriedky na krytie odlivu hotovosti potrebnej v prípade čerpania záruk v súvislosti s operáciami v krajinách EÚ aj mimo EÚ a v prípade neplnenia záväzkov zo strany krajín mimo EÚ pred použitím prostriedkov z rozpočtu EÚ. Hoci nikdy nedošlo k neschopnosti splácať v rámci makrofinančnej pomoci (MFA) a úverov Euratomu, kumulatívne čisté výzvy na úhradu zlyhaných operácií a zníženie hodnoty kapitálových investícií v rámci rozpočtových záruk predstavovali na konci roka 2023 1,2 mld. EUR, z čoho 0,9 mld. EUR sa týkalo mandátu na poskytovanie vonkajších úverov⁶⁹, ktorého rezervy sú v rámci Garančného fondu pre vonkajšie opatrenia (GFEA).

Inflácia v EÚ klesá späť k 2 %, čo obmedzuje jej ďalší nepriaznivý vplyv na súčasný VFR

2.66. V nariadení o VFR sa stanovujú maximálne ročné stropy (viazané a platobné rozpočtové prostriedky) v cenách roku 2018⁷⁰. Úprava na bežné ceny v ročnom rozpočte EÚ sa vykonáva s pevným 2 % ročným percentuálnym nárastom (deflátorom). Kúpna sila rozpočtu EÚ sa znižuje (alebo zvyšuje) o rozdiel medzi fixným deflátorom a priemernou mierou inflácie.

2.67. Priemerná inflácia v EÚ sa v roku 2022 výrazne zvýšila na 9,2 %, potom sa v roku 2023 znížila na 6,4 %⁷¹ a v roku 2024 na 2,6 %⁷², pozri *ilustráciu 2.27*. Komisia predpokladá ďalší pokles tejto miery na 2,3 % v roku 2025 a 1,9 % v roku 2026⁷³. Pre eurozónu Komisia predpokladá priemernú infláciu na úrovni 2,1 % v roku 2025 a 1,7 % v roku 2026⁷⁴. To je vo všeobecnosti v súlade so súčasnými prognózami Európskej centrálnej banky pre eurozónu vo výške 2,0 % v roku 2025 a 1,6 % v roku 2026⁷⁵.

⁶⁹ Návrh všeobecného rozpočtu Európskej únie na rok 2025 – pracovný dokument, časť XI, s. 67.

⁷⁰ Príloha I k nariadeniu (EÚ, Euratom) 2020/2093.

⁷¹ Harmonizovaný index miery inflácie spotrebiteľských cien uverejnený Eurostatom.

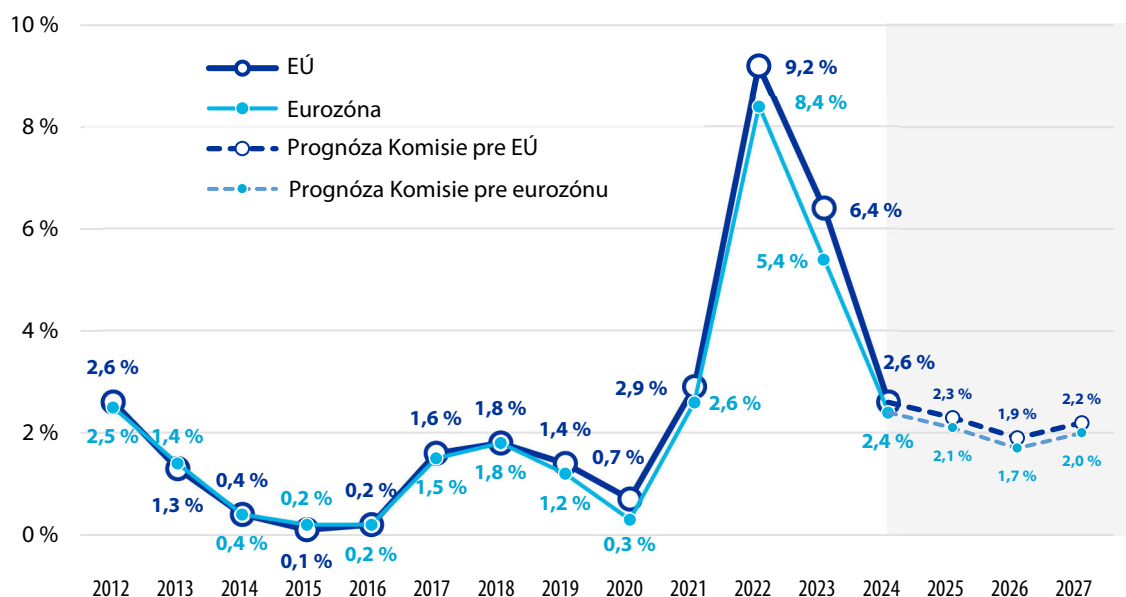
⁷² Európska hospodárska prognóza – jar 2025.

⁷³ Tamže.

⁷⁴ Tamže.

⁷⁵ Makroekonomické prognózy Európskej centrálnej banky k júnu 2025.

Ilustrácia 2.27 – Priemerná ročná miera inflácie v EÚ a eurozóne (2012 – 2027)

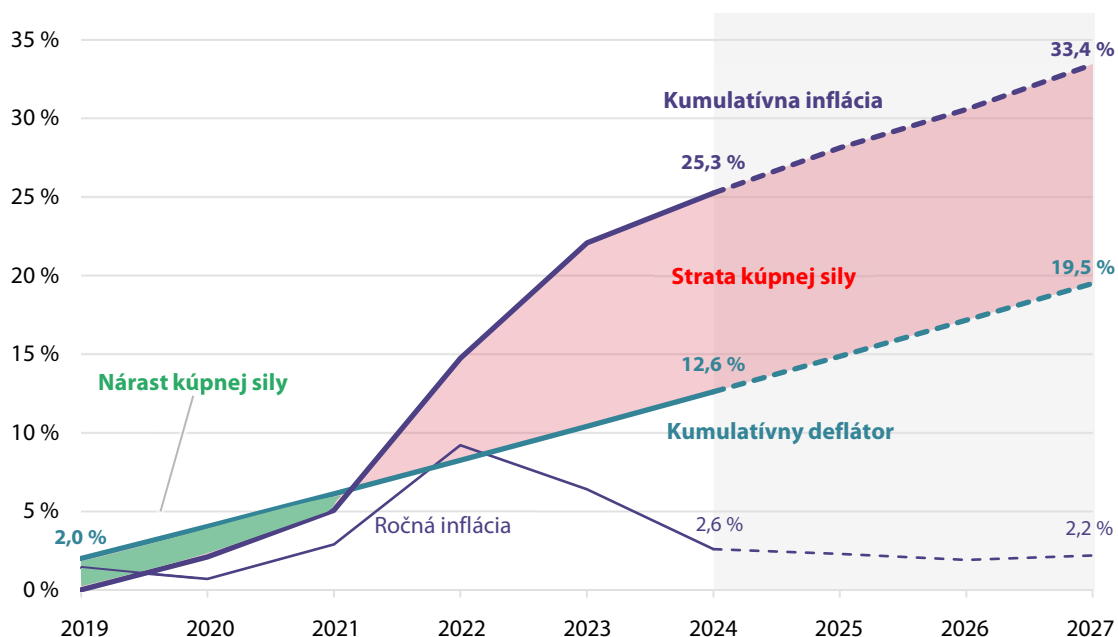
Zdroj: EDA na základe Eurostatu a Európskej hospodárskej prognózy Komisie – jar 2025 a na rok 2027 IMF Inflation rate, average consumer prices.

2.68. Inflačné otrasy v rokoch 2022 a 2023 výrazne prekročili 2 % ročný deflátor, ktorý používa Komisia, čo malo negatívny vplyv na kúpnu silu rozpočtu EÚ. Vzhľadom na inflačný výhľad Komisie⁷⁶ a MMF⁷⁷ odhadujeme, že rozpočet EÚ by mohol do konca roka 2027 stratiť približne 13,9 percentuálneho bodu svojej kúpnej sily, pozri *ilustráciu 2.28*. V tomto odhade zohľadňujeme nedávnu a predpokladanú mieru inflácie, ktorá klesá späť k 2 %.

⁷⁶ Európska hospodárska prognóza – jar 2025.

⁷⁷ MMF – Inflation rate, average consumer prices.

Ilustrácia 2.28 – Zmeny kúpnej sily rozpočtu EÚ (2019 – 2027)

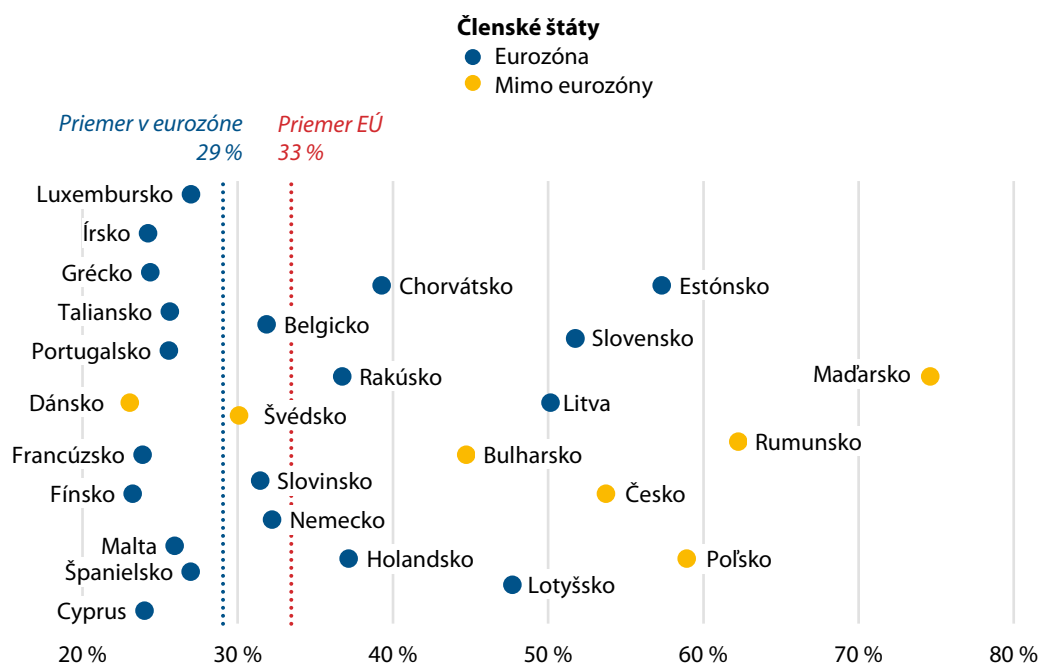
Poznámka: Na základe hodnôt z roku 2018.

Zdroj: EDA na základe Eurostatu, Európskej hospodárskej prognózy Komisie – jar 2025 a na rok 2027 IMF *Inflation rate, average consumer prices*.

2.69. Ročný fixný deflátor 2 % poskytuje jednoduchý a predvídateľný rámec pre rozpočtové plánovanie počas celého VFR. Do konca roka 2021 bol v podstate v súlade s historickým vývojom cenových hladín⁷⁸. Fixný deflátor však neumožňuje prispôsobiť rozpočet EÚ neočakávaným hospodárskym podmienkam, najmä prudkému zvýšeniu inflácie. Okrem toho inflácia neovplyvňuje všetky členské štáty v rovnakej miere, pozri [ilustráciu 2.29](#).

⁷⁸ *The impact of inflation on the EU budget*, november 2022.

Ilustrácia 2.29 – Očakávaná kumulatívna inflácia podľa členských štátov v období 2019 – 2027

Zdroj: EDA na základe Eurostatu, Európskej hospodárskej prognózy Komisie – jar 2025 a na rok 2027 IMF *Inflation rate, average consumer prices*.

Závery a odporúčania

Závery

2.70. V roku 2024 sa využili takmer všetky viazané a platobné rozpočtové prostriedky v ročnom rozpočte EÚ. Vplyvom NGEU boli celkové platby v roku 2024 vyššie ako celkové záväzky. Čerpanie EŠIF na roky 2014 – 2020 dosiahlo 97 %, zatiaľ čo celkové platby finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenie podľa NSU predstavovali len 7 % sumy týchto prostriedkov z VFR na roky 2021 – 2027. Kumulatívna medzera v čerpaní fondov politiky súdržnosti (EFRR, KF a ESF+), ktoré spolu predstavujú viac ako 90 % týchto fondov, zodpovedá oneskoreniu vo vykonávaní o viac ako 1 rok v porovnaní s VFR na roky 2014 – 2020. Pozri body [2.2](#) – [2.19](#).

2.71. Ročné platby grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v celkovej výške 55,9 mld. EUR v roku 2024 boli o polovicu nižšie, ako Komisia očakávala v júni 2023 (96 mld. EUR). V decembri 2024 však 15 členských štátov predložilo žiadosti o platbu vo výške 58,5 mld. EUR. Z 358,9 mld. EUR v záväzkoch na granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo do konca roka 2024 vyplatených 197,5 mld. EUR (55 %), pričom do konca roka 2026 zostáva vyplatiť 161,4 mld. EUR (45 %). Ročné platby v rámci NGEU na navýšenie existujúcich programov VFR dosiahli v roku 2024 24,6 mld. EUR, čo predstavuje výrazný nárast v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi a celková suma sa tak do konca roka 2024 zvýši na 66,9 mld. EUR (81 %). Pozri body [2.20](#) – [2.25](#).

2.72. Do konca roka 2024 dosiahli celkové neuhradené záväzky vrátane financovania grantov v rámci NGEU sumu 507,4 mld. EUR. To predstavuje pokles oproti rekordne vysokej sume 543 mld. EUR z minulého roka, ale je to o 33,5 mld. EUR viac ako odhad Komisie z júna 2024. Pozri body [2.26](#) – [2.28](#).

2.73. Riziká zrušenia záväzkov sa v roku 2024 zvýšili, pričom prognózy na obdobie 2025 – 2027 sa zvýšili na 8,8 mld. EUR. Ak členské štáty implementáciu finančných prostriedkov výrazne nezrýchlia, sumy vystavené riziku sa budú naďalej zvyšovať. Pozri body [2.29](#) – [2.31](#).

2.74. Na konci roka 2024 predstavovali platby grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členským štátom celkovo 197,5 mld. EUR (55 %). Koncentrácia mílnikov a cieľov, najmä v oblasti investícií, v neskoršej fáze obdobia vykonávania tohto mechanizmu však predstavuje riziko pre včasné a úplné čerpanie. Pozri body **2.32** – **2.33**.

2.75. Celkové úrokové výdavky v rámci NGEU v súčasnom VFR by sa mohli pohybovať v rozmedzí 29 až 30,4 mld. EUR, čo je viac ako dvojnásobok oproti pôvodnej prognóze Komisie vo výške 14,9 mld. EUR. Očakáva sa, že pôžičky EÚ súvisiace aj nesúvisiace s NGEU sa do konca súčasného VFR výrazne zvýšia, pričom väčšina splátok sa odloží na budúce VFR. V záujme zabezpečenia udržateľnosti budúcich VFR bude potrebné zohľadniť zvyšujúce sa bremeno záväzkov súvisiacich s pôžičkami, dostupnosť primeraných záruk a potrebu zabezpečiť dostatočné zdroje na vykonávanie programov EÚ. Bez toho, aby bola dotknutá výška budúcich VFR, by splátkový kalendár úverov a pôžičiek na nenávratnú podporu NGEU mohol ovplyvniť celkové platobné rozpočtové prostriedky budúcich VFR. Pozri body **2.34** – **2.50**.

2.76. Od začiatku ruskej agresívnej vojny do konca roka 2024 zmobilizovali EÚ a jej členské štáty na podporu Ukrajiny a jej obyvateľov viac ako 130 mld. EUR. Z tejto sumy EÚ vyplatila 42,1 mld. EUR vo forme úverov, pričom ďalších 38 mld. EUR sa má ešte vyplatiť. Pozri body **2.51** – **2.56**.

2.77. Expozícia rozpočtu EÚ z rozpočtových záruk a podmienených záväzkov EÚ sa zvýšila z 298 mld. EUR v roku 2023 na 342 mld. EUR v roku 2024 a očakáva sa, že do roka 2027 sa zvýši na 567 mld. EUR. Na konci roka 2024 boli poskytnuté ďalšie úvery z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vo výške 182 mld. EUR, ktoré však ešte neboli vyplatené, pozri *ilustráciu 2.25*. V roku 2024 sa kumulatívna finančná výkonnosť SRF prvýkrát od jeho založenia dostala do kladných čísel. K 31. decembru 2024 predstavovala trhovú hodnotu aktív SRF 23,2 mld. EUR. Pozri body **2.57** – **2.65**.

2.78. Inflačné otrasy v rokoch 2022 a 2023 síce spôsobili zníženie kúpnej sily rozpočtu EÚ, ale situácia sa do určitej miery stabilizovala, pričom nedávna a predpokladaná miera inflácie sa blíži k 2 %. Pozri body **2.66** – **2.69**.

Odporúčanie

Odporúčanie 2.1 – Zabezpečiť, aby sa pri splácaní NGEU zohľadňovalo vykonávanie programov EÚ.

Komisia by mala navrhnúť a zaviesť vhodné harmonogramy splácania pôžičiek na podporu NGEU, ktoré nie sú návratné, tak, aby sa pri tom zohľadňovalo vykonávanie existujúcich a budúcich programov EÚ.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2026.

Kapitola 3

Rozpočet EÚ a výsledky

Obsah

	Body
Úvod	3.1.
Časť 1 – Výsledky našich auditov výkonnosti: hlavné odkazy	3.2. – 3.40.
Úvod	3.2. – 3.7.
Reakcia EÚ na obnovu po kríze	3.8. – 3.11.
Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov	3.12. – 3.18.
Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu	3.19. – 3.25.
Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje	3.26. – 3.32.
Fiškálne politiky a verejné financie v EÚ	3.33. – 3.38.
Hlavné inštitucionálne zainteresované strany	3.39. – 3.40.
Európsky parlament	3.39.
Rada Európskej únie	3.40.
Časť 2 – Výkonnosť <i>programov</i> v okruhu 1 viacročného finančného rámca	3.41. – 3.85.
Úvod	3.41. – 3.42.
Rozsah a prístup	3.43.
Rámec vykazovania výkonnosti bol stabilný a poskytovali informácie v súlade s pokynmi	3.44. – 3.46.
Zlepšila sa koncepcia ukazovateľov výkonnosti, ale stále existujú nedostatky vo vysledovateľnosti vykazovaných výsledkov	3.47. – 3.62.
Ukazovatele výkonnosti sú v súčasnom období VFR navrhnuté lepšie, až na niektoré výnimky	3.47. – 3.52.
Vo vysledovateľnosti vykazovaných výsledkov sú nedostatky	3.53. – 3.62.

Existovala jasná metodika na posudzovanie pokroku pri plnení cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ale posúdenie bolo optimistické 3.63. – 3.77.

Domnievame sa, že pokrok pri dosahovaní cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti je nižší ako v hodnotení Komisie 3.63. – 3.68.

Súčasný programy sú väčšinou na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľových hodnôt, zatiaľ čo programy z predchádzajúceho obdobia čiastočne splnili svoje ciele 3.69. – 3.77.

Záver a odporúčania 3.78. – 3.85.

Časť 3 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z našej správy o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roku 2021 3.86. – 3.89.

Prílohy

Príloha 3.1 – Diskusia o osobitných správach vo výboroch Európskeho parlamentu

Príloha 3.2 – Príklady včasných opatrení prijatých Komisiou v nadväznosti na odporúčania v osobitných správach EDA z roku 2024

Príloha 3.3 – Okruh 1 – Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch)

Príloha 3.4 – Štruktúra riadenia a vykonávania programov

Príloha 3.5 – Stav kľúčových ukazovateľov výkonnosti k 31. 12. 2023 na základe posúdenia EDA

Príloha 3.6 – Kontrola vykonávania predchádzajúcich odporúčaní uvedených v správe Európskeho dvora audítorov o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roka 2021

Úvod

3.1. Tohoročná kapitola týkajúca sa *výkonnosti* zahŕňa tieto témy:

- o časť 1 – *výsledky* a hlavné odkazy z osobitných správ o výkonnosti za rok 2024, ako aj súvisiace informácie od Komisie a rozpočtových a legislatívnych orgánov (Európsky parlament a Rada),
- o časť 2 – analýza spôsobu, akým Komisia vo svojej výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR) za rok 2023 uviedla informácie týkajúce sa výkonnosti v rámci *viacročného finančného rámca* (VFR) v okruhu 1 „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“,
- o časť 3 – vykonanie odporúčaní uvedených v našej [správe o výkonnosti rozpočtu za rok 2021](#).

Časť 1 – Výsledky našich auditov výkonnosti: hlavné odkazy

Úvod

3.2. V našich osobitných správach sa skúma, do akej miery sa pri plnení rozpočtu EÚ uplatňovali zásady *správneho finančného riadenia*¹. Správy sú zamerané na hlavné ciele týkajúce sa výkonnosti a zhody s právnymi predpismi. V roku 2024 sme uverejnili 28 osobitných správ o mnohých výzvach, ktorým EÚ čelí v rôznych výdavkových oblastiach a politikách.

3.3. Naša audítorská práca bola zameraná na nasledujúce strategické oblasti, ktoré sú v súlade so [stratégiou EDA na obdobie 2021 – 2025](#) prioritné:

- o reakcia EÚ na obnovu po kríze,
- o zvýšenie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov,
- o odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu,
- o zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje a
- o fiškálne politiky a verejné financie v EÚ.

3.4. Na [ilustrácii 3.1](#) uvádzame prehľad všetkých osobitných správ, ktoré sme uverejnili v roku 2024, podľa strategických oblastí.

¹ Článok 33 [nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie](#), september 2024.

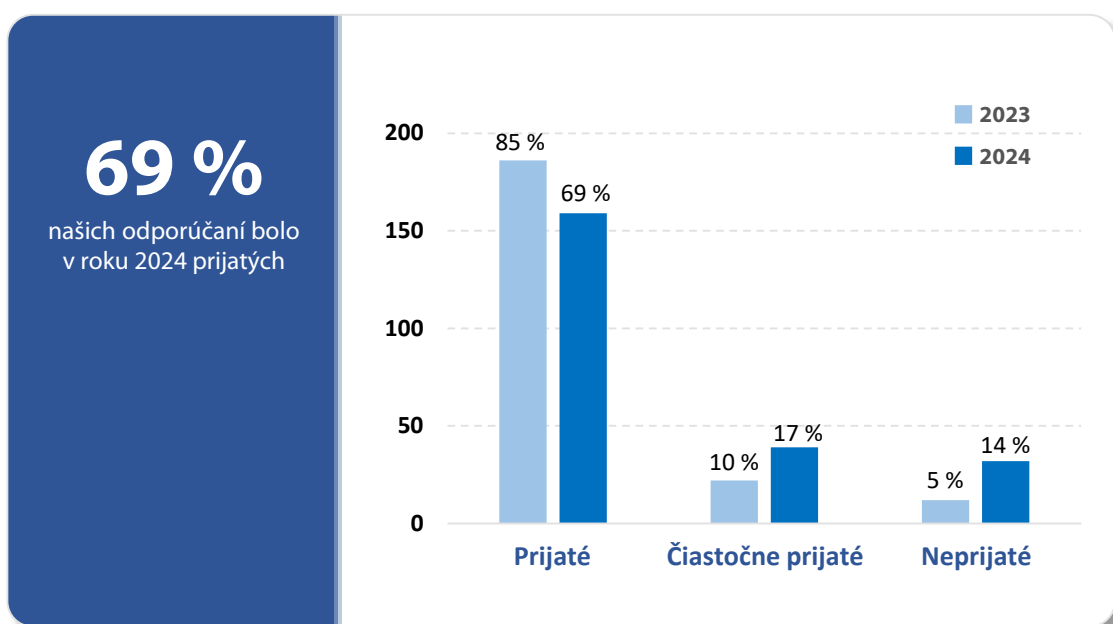
Ilustrácia 3.1 – Strategické oblasti EDA zahrnuté v osobitných správach v roku 2024

 Reakcia EÚ na obnovu po kríze	▪ Osobitná správa 12/2024: Reakcia EÚ na pandémie COVID-19 ▪ Osobitná správa 13/2024: Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ▪ Osobitná správa 25/2024: Digitalizácia zdravotníctva
 Konkurencieschopnosť	▪ Osobitná správa 04/2024: Dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky ▪ Osobitná správa 08/2024: Ambície EÚ v oblasti umelej inteligencie ▪ Osobitná správa 10/2024: Uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ ▪ Osobitná správa 11/2024: Priemyselná politika EÚ v oblasti obnoviteľného vodíka ▪ Osobitná správa 21/2024: Štátna pomoc v časoch krízy ▪ Osobitná správa 23/2024: Označovanie potravín v EÚ
 Odolnosť a európske hodnoty	▪ Osobitná správa 02/2024: Koordinácia úloha Európskej služby pre vonkajšiu činnosť ▪ Osobitná správa 03/2024: Právny štát v EÚ ▪ Osobitná správa 05/2024: Register transparentnosti EÚ ▪ Osobitná správa 06/2024: Nástroj pre utečencov v Turecku ▪ Osobitná správa 17/2024: Trustový fond EÚ pre Afriku ▪ Osobitná správa 18/2024: Finančná podpora EÚ na systémy zdravotnej starostlivosti vo vybraných partnerských krajinách ▪ Osobitná správa 26/2024: Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín v EÚ ▪ Osobitná správa 28/2024: Presadzovanie práva EÚ
 Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje	▪ Osobitná správa 01/2024: Znižovanie emisií oxidu uhličitého osobných automobilov ▪ Osobitná správa 09/2024: Bezpečnosť dodávok plynu v EÚ ▪ Osobitná správa 14/2024: Zelená transformácia ▪ Osobitná správa 15/2024: Adaptácia na zmenu klímy v EÚ ▪ Osobitná správa 19/2024: Ekologické poľnohospodárstvo v EÚ ▪ Osobitná správa 20/2024: Plány spoločnej poľnohospodárskej politiky
 Fiškálna politika a verejné financie	▪ Osobitná správa 07/2024: Systémy Komisie na vymáhanie výdavkov EÚ vykazujúcich nezrovnalosti ▪ Osobitná správa 16/2024: Príjmy EÚ založené na nerecyklovanom odpade z plastových obalov ▪ Osobitná správa 22/2024: Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ ▪ Osobitná správa 24/2024: Verejná služba EÚ ▪ Osobitná správa 27/2024: Boj proti škodlivým daňovým režimom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam právnických osôb

Zdroj: EDA.

3.5. Kontrolované subjekty majú právo odpovedať na naše pripomienky². Tieto odpovede, v ktorých tiež uvádzajú, či prijímajú alebo neprijímajú naše odporúčania, sa uverejňujú spolu s osobitnými správami. Naše osobitné správy z roku 2024 obsahovali 230 odporúčaní (220 v roku 2023) týkajúcich sa širokej škály tém. Kontrolované subjekty prijali v plnej miere 69 % našich odporúčaní a čiastočne 17 % (pozri *ilustráciu 3.2*). Takmer polovica neprijatých odporúčaní bola sústredená v troch³ našich osobitných správach.

Ilustrácia 3.2 – Prijatie odporúčaní z osobitných správ z roku 2024 v porovnaní s rokom 2023

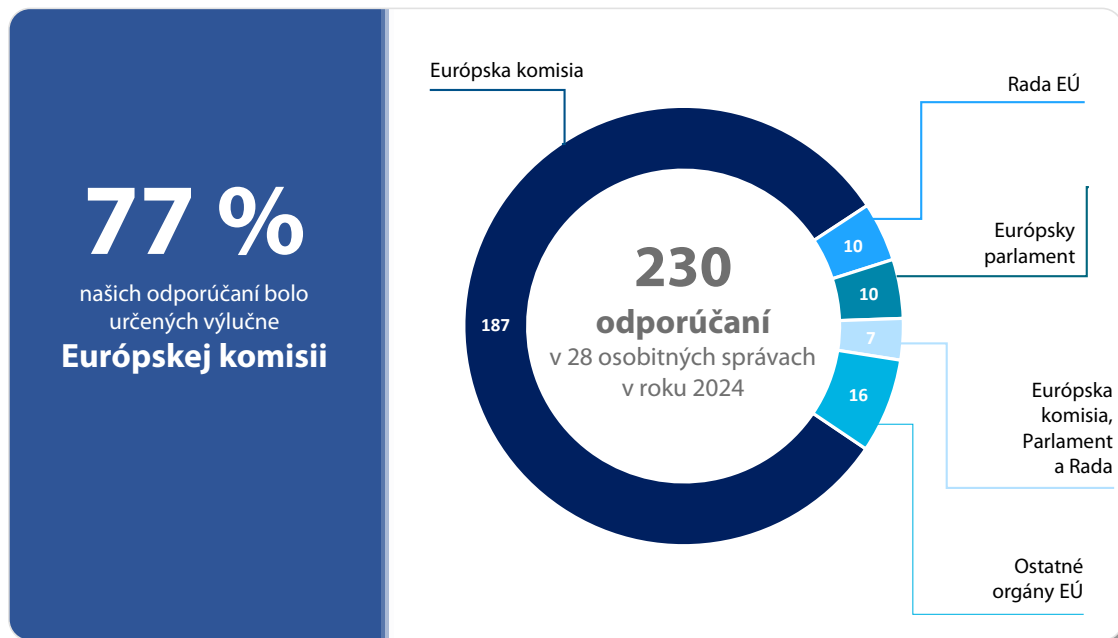
Zdroj: EDA.

² Tamže, článok 265.

³ Osobitné správy: 05/2024, 08/2024 a 22/2024.

3.6. Väčšina našich odporúčaní bola určená Európskej komisii (pozri [ilustráciu 3.3](#)).

Ilustrácia 3.3 – Prehľad odporúčaní podľa kontrolovaných subjektov

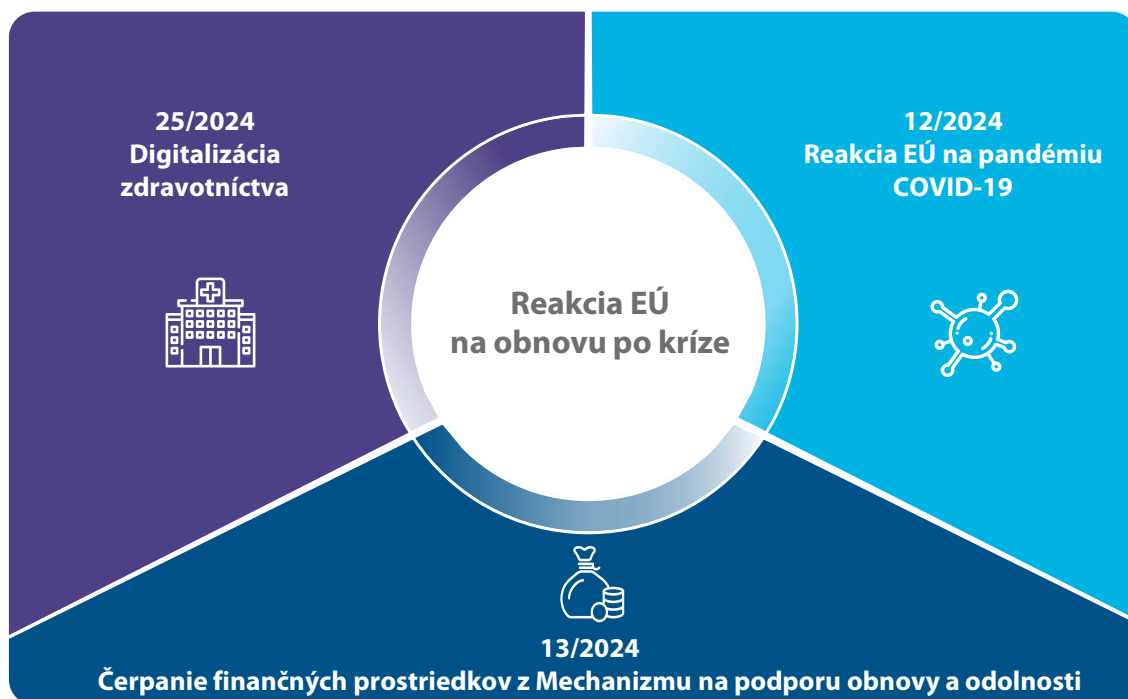
Zdroj: EDA.

3.7. V nasledujúcich bodoch uvádzame hlavné odkazy našich osobitných správ podľa strategických oblastí. Dopĺňa ich prehľad odkazov na naše osobitné správy zo strany Rady a Európskeho parlamentu v jeho uznesení o *absolutóriu*. Odkazujeme aj na diskusie o osobitných správach vo výboroch Parlamentu do konca mája (pozri [prílohu 3.1](#)) a uvádzame príklady včasných opatrení prijatých Komisiou (pozri [prílohu 3.2](#)). Tieto informácie dopĺňajú stanovisko Komisie uvedené v jej odpovediach na naše osobitné správy a nie je nimi dotknutá pravidelná kontrola prijatia následných opatrení, ktorú vykonávame po troch rokoch.

Reakcia EÚ na obnovu po kríze

3.8. V roku 2024 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili tri osobitné správy (pozri [ilustráciu 3.4](#)).

Ilustrácia 3.4 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „reakcia EÚ na obnovu po kríze“ uverejnené v roku 2024

Zdroj: EDA.

3.9. Dve zdravotnícke agentúry EÚ – Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb a Európska agentúra pre lieky – spolu s Komisiou zohrali dôležitú úlohu v reakcii EÚ na **pandémiu ochorenia COVID-19**. Dospeli sme k záveru⁴, že hoci neboli plne pripravené na dlhotrvajúcu zdravotnú krízu, obe agentúry vo všeobecnosti zvládli krízu COVID-19 dobre. Takisto sme zistili, že Komisia a agentúry využívali skúsenosti získané počas pandémie.

⁴ Osobitná správa 12/2024.

3.10. Pandémia ochorenia COVID-19 zdôraznila význam **digitalizácie zdravotnej starostlivosti**. Zistili sme⁵, že Komisia v rámci svojho mandátu účinne podporovala členské štáty pri digitalizácii ich systémov zdravotnej starostlivosti. Po pandémii sa posilnil politický rámec EÚ a Komisia poskytla členským štátom usmernenia týkajúce sa finančných prostriedkov EÚ a zároveň monitorovala pokrok. Členské štáty však čelili prekážkam pri využívaní finančných prostriedkov EÚ a Komisia ani väčšina členských štátov nemala ucelený prehľad o tom, ako sa finančné prostriedky využívali.

3.11. Pokiaľ ide o čerpanie prostriedkov z [Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) (RRF), dospeli sme k záveru⁶, že prebieha s oneskoreniami. Hoci Komisia a členské štáty prijali opatrenia na riešenie týchto oneskorení, dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu bolo naďalej vystavené rizikám.

⁵ Osobitná správa 25/2024.

⁶ Osobitná správa 13/2024.

Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov

3.12. V roku 2024 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili šesť osobitných správ (pozri *ilustráciu 3.5*).

Ilustrácia 3.5 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „hospodárska konkurencieschopnosť EÚ“ uverejnené v roku 2024

Zdroj: EDA.

3.13. V oblasti **bezpečnosti cestnej premávky** sme zistili⁷, že Komisia v rámci svojej koordinačnej úlohy stanovila prístup bezpečného systému EÚ s ambicióznymi cieľmi znížiť do roku 2030 počet úmrtí a vážnych zranení na cestách o polovicu a do roku 2050 sa priblížiť k nule. Komisia pri monitorovaní pokroku členských štátov čelila problémom. Takisto sme zistili nedostatky v činnosti Komisie a vo výbere spolufinancovaných projektov. Zistili sme, že pri súčasnej miere pokroku a bez ďalšieho úsilia EÚ a členských štátov nie je dosiahnutie týchto ambiciózných cieľov pravdepodobné.

⁷ Osobitná správa 04/2024.

3.14. Hoci sa opatrenia Komisie týkali hlavných rozmerov, ktoré sú dôležité pre rozvoj ekosystému EÚ pre **umelú inteligenciu (AI)**, zistili sme⁸, že do konania auditu mali tieto opatrenia obmedzený účinok a neurýchlili investície do AI v súlade so svetovými lídrami. Opatrenia Komisie a členských štátov neboli účinne koordinované, keďže Komisii chýbali potrebné nástroje riadenia a informácie.

3.15. Zistili sme⁹, že uznávanie **odborných kvalifikácií** v EÚ je základný, ale málo a nejednotne používaný mechanizmus na uplatňovanie práva občanov vykonávať povolanie v inom členskom štáte. Uplatňovanie súvisiacej **smernice EÚ o uznávaní odborných kvalifikácií** stále vykazovalo nedostatky a informácie poskytované občanom neboli vždy spoľahlivé. Orgány členských štátov nezačlenili mechanizmus varovania do postupu uznávania.

3.16. Komisia vytýčila smer na vytvorenie trhu s **obnoviteľným vodíkom** vo svojej vodíkovej stratégii a v pláne *REPowerEU* s financovaním vo výške 18,8 mld. EUR na obdobie 2021 – 2027. Dospeli sme k záveru¹⁰, že Komisia bola čiastočne úspešná pri vytváraní vhodných podmienok pre vznikajúci trh s vodíkom a súvisiaci hodnotový reťazec. Právny rámec je zväčša prijatý, ale stále pretrvávajú určité výzvy, napríklad prijatie budúcich strategických rozhodnutí o tom, ako postupovať ďalej bez vytvárania nových strategických závislostí.

3.17. V nadväznosti na narušenie hospodárstva, ku ktorému došlo v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 a ruskej útočnej vojny proti Ukrajine, sme zistili,¹¹ že Komisia pohotovo reagovala na potreby **štátnej pomoci** v členských štátoch, ale že existovali nedostatky v tom, ako podporu monitorovala, ako aj v súdržnosti pravidiel.

3.18. Zistili sme¹², že **označovanie potravín** v EÚ môže spotrebiteľom pomôcť robiť pri nákupe potravín informovanejšie rozhodnutia, ale v právnom rámci EÚ sú zjavné medzery. Nedostatky sa prejavujú aj v systémoch monitorovania, podávania správ, kontroly a sankcií. To viedlo k tomu, že spotrebiteľia sa stretávajú s etiketami, ktoré môžu byť mätúce alebo zavádzajúce, prípadne im nie vždy rozumejú.

⁸ Osobitná správa 08/2024.

⁹ Osobitná správa 10/2024.

¹⁰ Osobitná správa 11/2024.

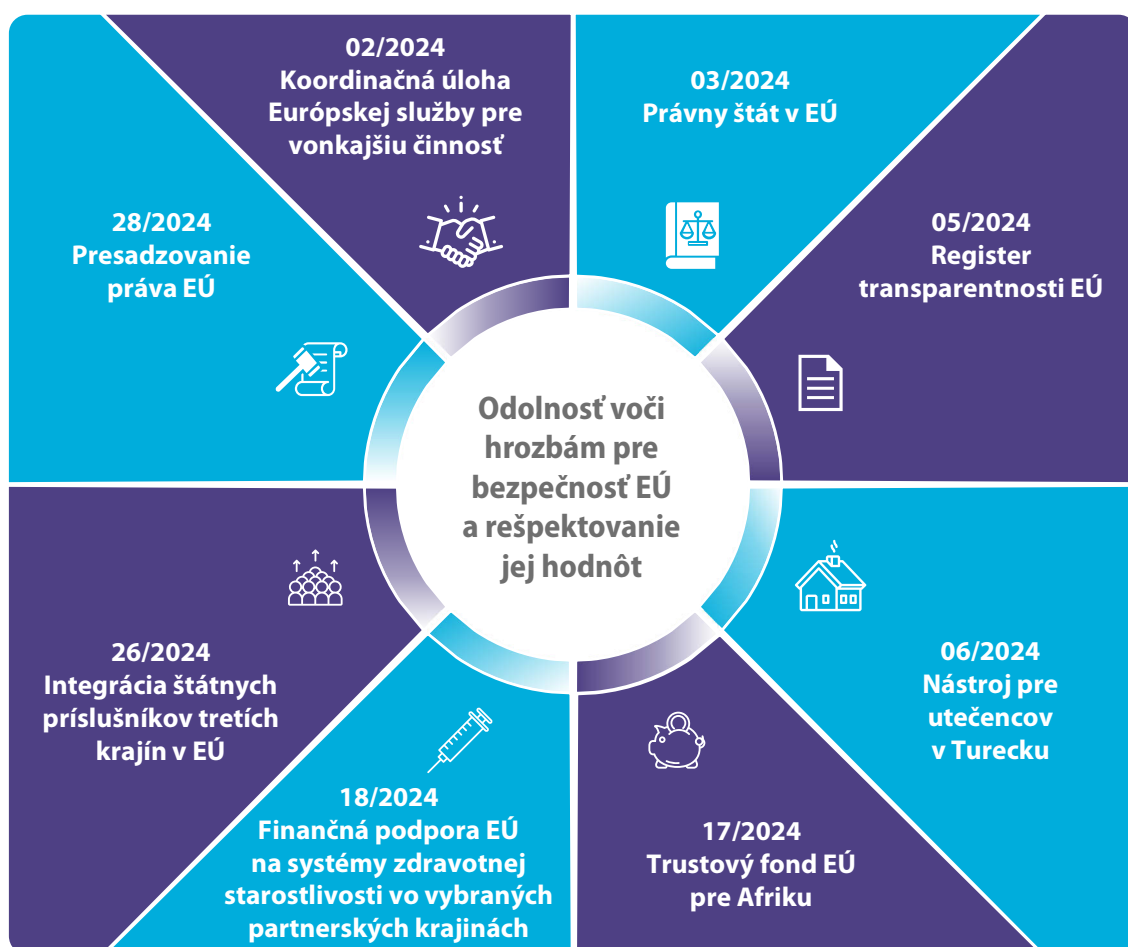
¹¹ Osobitná správa 21/2024.

¹² Osobitná správa 23/2024.

Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu

3.19. V roku 2024 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili osem osobitných správ (pozri *ilustráciu 3.6*).

Ilustrácia 3.6 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „odolnosť a európske hodnoty“ uverejnené v roku 2024

Zdroj: EDA.

3.20. Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) je diplomatická služba Európskej únie. Zistili sme¹³, že **koordinácia ESVČ**, a to interne, ako aj s Komisiou a Radou, bola väčšinou účinná, čo služby umožnilo poskytovať vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku náležitú podporu pri plnení jeho mandátu. Zistili sme však určité nedostatky v riadení informácií, personálnom obsadení a podávaní správ.

¹³ Osobitná správa 02/2024.

3.21. Zistili sme¹⁴, že spolu s osobitnými ustanoveniami Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a nariadenia o spoločných ustanoveniach pre politiku súdržnosti sa nariadením o *podmienenosti* z roku 2020 lepšie chránia finančné záujmy EÚ pred porušovaním zásad **právneho štátu** a že opatrenia, ktoré sa doteraz prijali pre jednu krajinu, sú v súlade s nariadením. Niektoré aspekty nariadenia sa však ťažko uplatňovali a existovalo viacero rizík, ktoré by mohli výrazne oslabiť *účinnosť* prijatých opatrení.

3.22. Dospeli sme k záveru, že¹⁵ Komisia zlepšila svoje riadenie s cieľom odhaľovať a naprávať **porušenia práva EÚ**, no uzatváranie prípadov nesplnenia povinnosti stále trvá príliš dlho.

3.23. Dospeli sme k záveru¹⁶, že medziinštitucionálna dohoda o **registri transparentnosti** z roku 2021 obsahuje hlavné prvky požadované medzinárodnými zásadami rámca lobizmu a register transparentnosti poskytuje užitočné informácie, ktoré občanom umožňujú sledovať lobistické postupy. Nedostatky a medzery v týchto informáciách však znižujú transparentnosť lobistických činností v troch signatárskych inštitúciách.

3.24. V oblasti migrácie a podpory utečencov sme zistili nasledujúce skutočnosti.

- Z **nástroja pre utečencov v Turecku** sa poskytuje v zložitej situácii relevantná podpora a Komisia vykonala naše predchádzajúce odporúčania, a zlepšila tak riadenie nástroja. V rámci nástroja však bolo možné dosiahnuť lepší pomer ceny a kvality a väčší preukázateľný *vplyv*¹⁷.
- V projektoch podporovaných z **Núdzového trustového fondu Európskej únie pre Afriku** bolo vykázané dosiahnutie mnohých výsledkov. Podpora z fondu však naďalej nie je dostatočne zameraná na dohodnuté priority¹⁸.

¹⁴ Osobitná správa 03/2024.

¹⁵ Osobitná správa 28/2024.

¹⁶ Osobitná správa 05/2024.

¹⁷ Osobitná správa 06/2024.

¹⁸ Osobitná správa 17/2024.

- o Podpora z **Fondu pre azyl, migráciu a integráciu** zohrala významnú úlohu pri integrácii štátnych príslušníkov tretích krajín v EÚ, ale jej vplyv zatiaľ nebolo možné preukázať¹⁹.

3.25. EÚ poskytuje **finančné prostriedky** na systémy zdravotnej starostlivosti **svojich partnerských krajín**. Dospeli sme k záveru²⁰, že Komisia pridelila finančné prostriedky podľa svojich všeobecných priorít. Metodika prideľovania finančných prostriedkov však bola ovplyvnená nedostatkami, účinnosť projektov obmedzovali problémy s koordináciou a udržateľnosťou a monitorovanie neposkytovalo úplný obraz o činnostiach Komisie v sektore zdravotníctva.

Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje

3.26. V roku 2024 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili šesť osobitných správ (pozri [ilustráciu 3.7](#)).

Ilustrácia 3.7 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje“ uverejnené v roku 2024

Zdroj: EDA.

¹⁹ Osobitná správa 26/2024.

²⁰ Osobitná správa 18/2024.

3.27. Od roku 2020, keď začali pre emisie platiť prísnejšie cieľové hodnoty, emisie oxidu uhličitého (CO₂) z nových osobných automobilov začali výrazne klesať. Je to spôsobené najmä výrazným zavádzaním elektrických vozidiel, zatiaľ čo **emisie CO₂** z automobilov so spaľovacími motormi ostali nezmenené. Dospeli sme k záveru²¹, že hoci Komisia zbierala a overovala údaje o emisiách CO₂ z automobilov v súlade s nariadením, o presnosti emisií CO₂ uvedených výrobcami v osvedčeníach o zhode nových automobilov neexistuje dostatočné uistenie.

3.28. Ruská útočná vojna proti Ukrajine, ktorá začala vo februári 2022, vyvolala v EÚ krízu **dodávok plynu** a jeho cenovej dostupnosti. Otestoval sa tým rámec EÚ pre bezpečnosť dodávok plynu. Zistili sme, že²² rámec rieši bezpečné dodávky plynu nerovnomerne a že vplyv opatrení prijatých v reakcii na zneužívanie dodávok plynu Ruskom ako zbrane nie je vždy zjavný.

3.29. V oblasti **adaptácie na zmenu klímy** sme zistili, že²³ celkový rámec EÚ pre adaptačnú politiku bol spoľahlivý, ale pri jeho vykonávaní sa vyskytli nedostatky a medzery. Zatiaľ čo väčšina projektov, ktoré sme kontrolovali, sa účinne zaoberala klimatickými rizikami, niektoré mali malý alebo nemali žiadny vplyv na zvyšovanie adaptívnej schopnosti a niektoré z nich môžu viesť k nesprávnej adaptácii.

3.30. V oblasti **ekologického poľnohospodárstva** sme zistili, že²⁴ v stratégii EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo chýbajú dôležité prvky, ako sú vyčísliteľné ciele a spôsob merania pokroku. Finančné prostriedky EÚ pomohli zvýšiť ekologickú plochu, ale environmentálne a trhové ciele neboli dostatočne zohľadnené.

3.31. V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členské štáty plánovali vynaložiť na opatrenia v oblasti klímy približne 275 mld. EUR z piliera **zelenej transformácie**. Pri analýze²⁵ sme zistili nedostatky v koncepcii mechanizmu a v implementácii opatrení v oblasti zelenej transformácie. Zaznamenali sme, že sledovanie výdavkov v oblasti klímy sa vo veľkej miere spolieha na približné odhady a niektoré koeficienty mohli viesť k nadhodnoteniu.

²¹ Osobitná správa 01/2024.

²² Osobitná správa 09/2024.

²³ Osobitná správa 15/2024.

²⁴ Osobitná správa 19/2024.

²⁵ Osobitná správa 14/2024.

3.32. Cieľom novej *spoločnej poľnohospodárskej politiky* (SPP) na obdobie 2023 – 2027, ktorá vychádza z **plánov SPP** vymedzených jednotlivými členskými štátmi, je zvýšiť ambície v oblasti životného prostredia a klímy. Zistili sme, že²⁶ plány novej SPP sú ekologickejšie ako v predchádzajúcej SPP, ale nezodpovedajú ambíciám EÚ v oblasti klímy a životného prostredia. Chýbajú kľúčové prvky na posudzovanie ekologickej výkonnosti.

Fiškálne politiky a verejné financie v EÚ

3.33. V roku 2024 sme o témach v tejto strategickej oblasti uverejnili päť osobitných správ (pozri *ilustráciu 3.8*).

Ilustrácia 3.8 – Osobitné správy týkajúce sa strategickej oblasti „fiškálne politiky a verejné financie“ uverejnené v roku 2024

Zdroj: EDA.

²⁶ Osobitná správa 20/2024.

3.34. V oblasti **vymáhania výdavkov, pri ktorých sa zistili nezrovnalosti**, od prijímateľov finančných prostriedkov EÚ sme zistili, že²⁷ v rámci priameho a *nepriameho riadenia* Komisia zabezpečuje, aby boli výdavky vykazujúce nezrovnalosti zaznamenané správne a okamžite, no ich vymáhanie jej trvá príliš dlho. Pri *zdieľanom riadení* je navyše miera prostriedkov vymožených na úrovni *prijímateľov*, ktoré boli poskytnuté z *Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu* (EPZF), vo všeobecnosti nižšia ako miera vymožených prostriedkov pri priamom a nepriamom riadení. Od roku 2006 sa nezlepšila a medzi členskými štátmi existujú značné rozdiely v miere vymožených prostriedkov a miere odpisov. V oblasti súdržnosti Komisia nemonitoruje systémy vymáhania v členských štátoch, keďže výdavky vykazujúce nezrovnalosti sa stiahnu a nemajú vplyv na rozpočet EÚ

3.35. Posúdili sme zavedenie nového **vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov** vyprodukovanom v členských štátoch. Zistili sme, že²⁸ členské štáty neboli dostatočne pripravené a použité údaje neboli dostatočne porovnateľné alebo spoľahlivé.

3.36. Posudzovali sme systémy Komisie a členských štátov, ktoré majú predchádzať **dvojitému financovaniu** z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na jednej strane a z fondov politiky súdržnosti a **Nástroja na prepájanie Európy** na strane druhej. Zistili sme, že²⁹ využívané financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, vedie k vyššiemu riziku dvojitého financovania.

3.37. Vzhľadom na čoraz náročnejšie okolnosti, ktorým EÚ čelí, sme zistili³⁰, že inštitúcie EÚ riešili vznikajúce priority prerozdelením zamestnancov **verejnej služby EÚ** tam, kde to bolo najviac potrebné, a diverzifikáciou spôsobov nábora. Viac sa spoliehali na zamestnancov s pracovnými zmluvami na dobu určitú, hoci to prináša riziká pre kontinuitu činností. Inštitúcie mali problémy prilákať niektoré profily a nevyužili všetky možnosti flexibility vo svojom **pracovnoprávnom rámci**, pokiaľ ide o výkonnosť zamestnancov a kariérne príležitosti.

²⁷ Osobitná správa 07/2024

²⁸ Osobitná správa 16/2024.

²⁹ Osobitná správa 22/2024.

³⁰ Osobitná správa 24/2024.

3.38. Pokiaľ ide o úsilie **bojovať proti škodlivým daňovým režimom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam právnických osôb**, zistili sme, že³¹ EÚ v rámci svojich obmedzených právomocí v oblasti priameho zdaňovania prijala právny rámec a využívala podporné nástroje ako prvú líniu obrany proti systémovým škodlivým daňovým praktikám. Zistili sme však nedostatky v tom, ako sa tieto pravidlá implementovali, a konštatovali sme, že na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni neexistuje spoločný rámec monitorovania výkonnosti.

Hlavné inštitucionálne zainteresované strany

Európsky parlament

3.39. Uznesenie Európskeho parlamentu o absolutoriu za rok 2023, ktoré sa zaoberá Komisiou, *výkonnými agentúrami a európskymi rozvojovými fondmi*, obsahuje odkaz na 12³² z našich 28 správ uverejnených v roku 2024. Ako príklady možno uviesť:

- o Parlament sa niekoľkokrát odvolal na našu správu³³ o registri transparentnosti EÚ. Komisia v nej bola napríklad vyzvaná, aby zaviedla potrebné prostriedky na zabezpečenie toho, aby všetci zástupcovia záujmových skupín, ktorí sa obracajú na inštitúcie EÚ, boli zaregistrovaní v registri transparentnosti. Okrem toho bola Komisia vyzvaná, aby navrhla zmenu prílohy II k Medziinštitucionálnej dohode z 20. mája 2021, aby sa od zástupcov záujmových skupín vyžadovalo, aby uvádzali svojich finančných podporovateľov v registri transparentnosti EÚ, aj keď v ňom uvádzajú, že zastupujú len záujmy svojich členov.
- o V súvislosti s našou správou³⁴ o systémoch Komisie na vymáhanie výdavkov EÚ vykazujúcich nezrovnalosti Parlament vyzval Komisiu, aby uprednostnila vymáhanie peňazí na základe *príkazov na vymáhanie* a aby informovala Výbor pre kontrolu rozpočtu o dosiahnutom pokroku.

³¹ Osobitná správa 27/2024.

³² Osobitné správy: 03/2024, 05/2024, 07/2024, 13/2024, 14/2024, 15/2024, 16/2024, 17/2024, 18/2024, 19/2024, 20/2024 a 22/2024.

³³ Osobitná správa 05/2024.

³⁴ Osobitná správa 07/2024

- o V súvislosti s našou správou³⁵ o čerpaní finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Parlament naliehal na Komisiu, aby v prípade potreby prijala rozhodné a rýchle opatrenia vrátane uloženia *finančných opráv* a aby v plnej miere využila ustanovenia nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ak v kontrolných systémoch členských štátov pretrvávajú nedostatky.
- o Pokiaľ ide o našu správu³⁶ o dvojitom financovaní z rozpočtu EÚ, Parlament sa domnieva, že v záujme dodržiavania zásad *doplnkovosti* a komplementárnosti, ale s cieľom vyhnúť sa riziku dvojitého financovania, by tie isté opatrenia, ktoré sú už zahrnuté v iných národných plánoch, v rámci ktorých sa využíva financovanie EÚ (napr. súdržnosť, poľnohospodárstvo atď.), buď nemali byť zahrnuté do plánov obnovy a odolnosti, alebo by mali byť dôkladnejšie opísané, aj keď s nimi nie sú spojené žiadne náklady. Okrem toho Parlament vyzval Komisiu, aby zostala ostražitá a aktívna pri identifikácii akýchkoľvek potenciálnych situácií dvojitého financovania.

Rada Európskej únie

3.40. Do konca mája 2025 Rada vypracovala závery k 17 z našich 28 správ uverejnených v roku 2024. V záveroch Rady sa celkovo podporili naše odporúčania a obsahovali dodatočné pripomienky, pričom niektoré z nich sú podrobne uvedené ďalej:

- o V nadväznosti na našu správu³⁷ o znižovaní emisií oxidu uhličitého z osobných automobilov Rada vyzvala Komisiu, aby v rámci *fóra na výmenu informácií o presadzovaní právnych predpisov o chemikáliách* nadviazala na spoluprácu s orgánmi členských štátov pre typové schvaľovanie s cieľom vypracovať a využívať harmonizované elektronické osvedčenia o typovom schválení, v ktorých sú údaje štruktúrované.
- o Pokiaľ ide o našu správu³⁸ o trustovom fonde EÚ pre Afriku, Rada vyzvala Komisiu, aby vypracovala udržateľné prístupy na dosiahnutie väčšej súdržnosti medzi rozvojovou a migračnou politikou. To by zahŕňalo udržateľné riešenie základných príčin neoprávnenej migrácie. Podpora by sa mala poskytnúť na technické a odborné vzdelávanie a prípravu, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať posilneniu postavenia žien ako aktérok zmien v záujme *udržateľného rozvoja*.

³⁵ Osobitná správa 13/2024.

³⁶ Osobitná správa 22/2024.

³⁷ Osobitná správa 01/2024.

³⁸ Osobitná správa 17/2024.

- o Pokiaľ ide o naše správy o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti³⁹ a v rámci [nariadenia \(EÚ\) 2021/241](#), Rada vyzvala Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi pokračovala v hľadaní konkrétnych spôsobov, ako zefektívniť proces podávania správ, zabrániť duplicite a znížiť administratívnu prácu súvisiacu s vykonávaním tohto nástroja a zároveň zabezpečiť primeranú ochranu finančných záujmov Únie.
- o V súvislosti s našou správou⁴⁰ o adaptácii na zmenu klímy Rada vyzvala Komisiu, aby poskytla riešenia a príklady osvedčených a najlepších postupov v súvislosti s financovaním adaptačných opatrení vo verejnom a v súkromnom sektore.

³⁹ Osobitné správy: [13/2024](#), [14/2024](#) a [22/2024](#).

⁴⁰ Osobitná správa [15/2024](#).

Časť 2 – Výkonnosť *programov* v okruhu 1 viacročného finančného rámca

Úvod

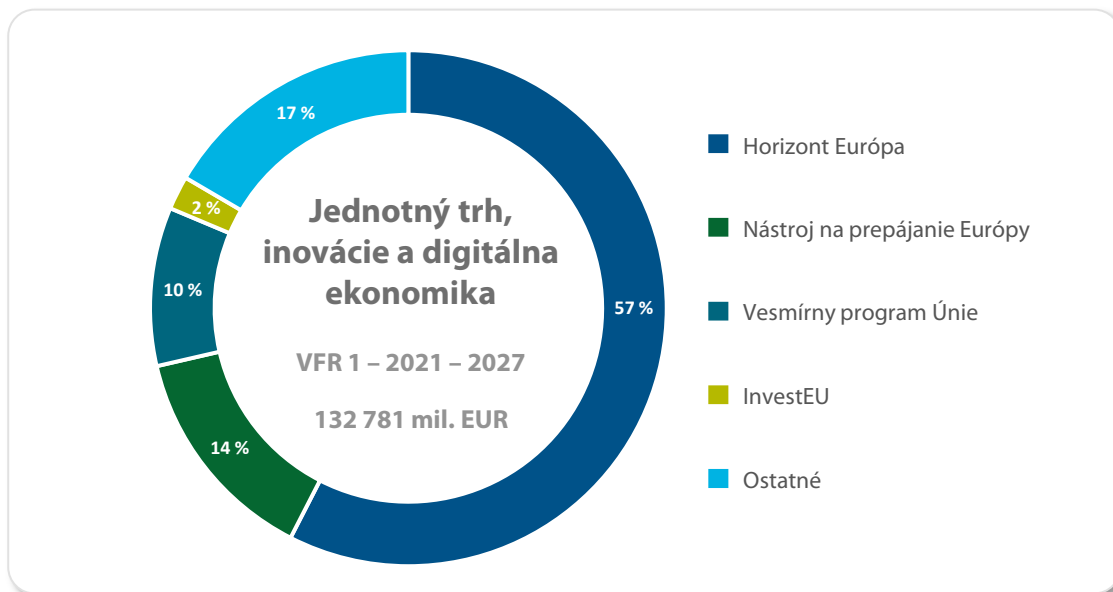
3.41. Pri skúmaní správ Komisie o výkonnosti sa každý rok zameriavame na konkrétnu oblasť. Tento rok sme sa zaoberali dostupnými informáciami o výkonnosti v okruhu 1 „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, ktoré boli uvedené vo *vyhláseniach o výkonnosti programov (PPS) vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023* (AMPR).

3.42. Na okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ boli pôvodne pridelené rozpočtové prostriedky vo výške 132 781 mil. EUR. Program *Horizont Európa* (76 400 mil. EUR) predstavuje viac ako polovicu tohto rozpočtu. Jeho kľúčovým cieľom je uľahčiť spoluprácu a posilniť vplyv výskumu a inovácií v rámci rozvoja, podpory a vykonávania politík EÚ pri riešení globálnych výziev. V **kapitole 5** našej výročnej správy sú uvedené naše zistenia týkajúce sa *správnosti* výdavkov z tohto okruhu VFR.

Rozsah a prístup

3.43. Analyzovali sme výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti, čo je výročná správa Komisie o výkonnosti rozpočtu EÚ na vysokej úrovni. Kontrolovali sme, či bol pri vyhláseniach o výkonnosti programov za okruh 1 VFR vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023 správne uplatnený rámec Komisie na vykazovanie výkonnosti. Zohľadnili sme svoju predchádzajúcu audítorskú prácu a preskúmali sme, ako sa použili ukazovatele na vykazovanie výkonnosti. Pri všetkých štyroch programoch zaradených do vzorky (*Horizont Európa*, *Nástroj na prepájanie Európy (NPE)*, *Vesmírny program EÚ* a *InvestEU*) sme preskúmali spoľahlivosť informácií o výkonnosti vrátane ukazovateľov uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov. Keďže *program Horizont Európa* predstavuje 57 % celkového rozpočtu okruhu 1 VFR (pozri *prílohu 3.3* a *ilustráciu 3.9*), vykonali sme podrobné testovanie vykazovaných ukazovateľov. Štruktúra riadenia a vykonávania programov je zhrnutá v *prílohe 3.4*. Takisto sme posúdili celkový pokrok v oblasti ukazovateľov.

Ilustrácia 3.9 – Okruh 1 VFR na obdobie 2021 – 2027

Zdroj: Európska komisia, Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch) – ceny z roku 2018.

Rámec vykazovania výkonnosti bol stabilný a poskytovali informácie v súlade s pokynmi

3.44. V [preskúmaní výročnej správy o riadení a výkonnosti za rok 2023](#) sme opísali, ako Komisia pripravuje výročnú správu o riadení a výkonnosti. Rámec vykazovania pre výročnú správu o riadení a výkonnosti zostal stabilný, pričom pokyny vydala správna rada Komisie. Vo vyhláseniach o výkonnosti programov, ktoré sme skúmali, sa tieto pokyny dodržiavali.

3.45. Rozpočtové údaje uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programov za programy zaradené do vzorky pochádzali z účtovného systému Komisie. V týchto vykázaných údajoch sme nezistili významné chyby, okrem toho, že celkový rozpočet programu Horizont Európa na obdobie 2021 – 2027 bol podhodnotený o 367 mil. EUR v dôsledku prerozdelenia finančných prostriedkov.

3.46. Generálne riaditeľstvo pre rozpočet (GR BUDG) kontroluje kvalitu údajov zahrnutých do výročnej správy o riadení a výkonnosti. V našom [preskúmaní výročnej správy o riadení a výkonnosti za rok 2022](#) sú tieto kontroly podrobnejšie vysvetlené. Zistili sme, že väčšina kvantitatívnych odkazov na programy, ktoré sme skúmali vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za 2023, bola založená na relevantných podporných dôkazoch.

Zlepšila sa koncepcia ukazovateľov výkonnosti, ale stále existujú nedostatky vo výsledovateľnosti vykazovaných výsledkov

Ukazovatele výkonnosti sú v súčasnom období VFR navrhnuté lepšie, až na niektoré výnimky

3.47. Celkovo sa domnievame, že kľúčové ukazovatele výkonnosti vo vyhláseniach o výkonnosti programov, ktoré boli zaradené do vzorky, na *programové obdobia* 2014 – 2020, ako aj 2021 – 2027 boli vo veľkej miere vymedzené v súlade so zásadou SMART, čo znamená, že boli „konkrétne“, „merateľné“, „dosiahnuteľné“, „realistické“ a „časovo ohraničené“. Kľúčové ukazovatele výkonnosti použité pre programy na roky 2014 – 2020 sa však dostatočne nezaoberali výsledkami (NPE na obdobie 2014 – 2020) a vplyvmi (*Horizont 2020* a NPE na obdobie 2014 – 2020) (pozri [tabuľku 3.1](#)), čo znamená, že ich užitočnosť pri posudzovaní výkonnosti programov bola obmedzená. Nástroj NPE 2014 – 2020 zahŕňal najmä ukazovatele *výstupov*, ktorými sa meralo množstvo (napr. počet čerpacích staníc, počet vytvorených Wi-Fi hotspotov). Program *Horizont 2020* obsahoval dva ukazovatele vplyvu, ale posledný vykázaný rok, pokiaľ ide o jeden z nich, bol rok 2016, po ktorom údaje chýbali.

Tabuľka 3.1 – Druhy kľúčových ukazovateľov výkonnosti

Program	Vstup	Výstup	Výsledok	Vplyv	Spolu
2014 – 2020					
Horizont 2020	–	■■■■■■■	■■■■■■■■■	■■	28
NPE	■■	■■■■■■■■■	■	–	17
2021 – 2027					
Horizont Európa	–	■■■■■■■■■	■■■■■■■■■	■■■■■■■■■	27
NPE	■■■■	■■■■■■■■■	–	–	16
InvestEU	–	■■■■■■■■■	■■■■■■■■■	■■■■■■■■■	59
Vesmírny program EÚ	–	■■■■■	■■■■■■■■■	■■■■■■■■■	34
Spolu	6	64	71	40	181

Zdroj: EDA na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti priložených k návrhom rozpočtov za rok 2022 a 2025.

3.48. Nariadenia obsahovali vyváženejší súbor ukazovateľov pre tri programy na obdobie 2021 – 2027. V prípade nástroja NPE na obdobie 2021 – 2027 sa kľúčové ukazovatele výkonnosti stanovené v právnych predpisoch programu vzťahujú na ukazovatele *vstupov* a *výstupov*, zatiaľ čo ukazovatele *výsledkov* a *vplyvu* boli vypracované neskôr v *pracovnom dokumente útvarov Komisie*, ktorý sa zaoberá rámcom monitorovania a hodnotenia. Tieto údaje neboli zahrnuté do tabuliek s údajmi o výkonnosti, ktoré boli priložené k návrhu rozpočtu na rok 2025.

3.49. V hodnoteniach dvoch programov na roky 2014 – 2020, ktoré vykonala Komisia (hodnotenie v polovici trvania v prípade nástroja NPE a *ex post* hodnotenie v prípade programu Horizont 2020), sa uvádzajú nedostatky v systémoch monitorovania výkonnosti. Konceptia ukazovateľov programu Horizont 2020 bola označená za nedostatočnú, pokiaľ ide o posudzovanie výsledkov⁴¹ s chýbajúcimi východiskovými a cieľovými hodnotami, a informácie o výkonnosti založené na vlastných hláseniach prijímateľov by mohli obsahovať nepresnosti⁴². V hodnotení nástroja NPE sa konštatovalo, že ukazovatele výkonnosti pre nadradené ciele politiky neboli vypracované dostatočne, aby sa nimi mohli merať vplyvy⁴³.

3.50. V *osobitnej správe 24/2023* „Inteligentné mestá – Konkrétne riešenia, ale roztrieštenosť ohrozuje ich širšie prijatie“ sme dospeli k záveru, že nedostatok vhodných ukazovateľov obmedzuje meranie vplyvu programu.

3.51. V súbore nástrojov Komisie pre *lepšiu právnu reguláciu* sa odporúča, aby boli ukazovatele „vierohodné pre neodborníkov, jednoznačné a jednoducho interpretovateľné“. Pokiaľ ide o obdobie 2021 – 2027, domnievame sa, že dva z ukazovateľov programu Horizont Európa (pozri *rámček 3.1*) a jeden z ukazovateľov Vesmírneho programu EÚ bolo ťažké interpretovať.

Rámček 3.1

Príklad ťažko interpretovateľných ukazovateľov programu Horizont Európa

Jedným z ukazovateľov programu Horizont Európa sú „celkové odhadované účinky využívania výsledkov financovaných programom na riešenie identifikovaných politických priorít Únie a globálnych výziev (vrátane *cieľov udržateľného rozvoja*) vrátane prínosu k cyklu tvorby politík a právnych predpisov (ako sú normy a štandardy) (viacrozmerné: pre každú identifikovanú prioritu)“. Interpretácia ukazovateľa je zložitá, čo zvyšuje riziko menej presného vykazovania.

⁴¹ *Ex post* hodnotenie programu Horizont 2020, rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu, (COM(2024) 49 final), s. 5.

⁴² Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade – *Ex post* hodnotenie programu Horizont 2020, rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu, (SWD(2024) 29 final, časť 2/2), s. 34.

⁴³ Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o hodnotení Nástroja na prepájanie Európy (NPE) v polovici trvania, (SWD(2018) 44 final/2), s. 93.

3.52. V prípade InvestEU neboli dva z ôsmich ukazovateľov uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov dostatočne konkrétne. V ukazovateľoch „zmobilizované investície“ a „multiplikačný efekt“ nie je dostatočne jasne špecifikované, či sa vzťahujú na schválené, podpísané alebo vyplatené operácie. Čitateľ, ktorý o to má záujem, by sa musel oboznámiť s definíciami týchto ukazovateľov obsiahnutými v *metaúdajoch ukazovateľov* v spise návrhu rozpočtu na rok 2025, aby sa dozvedel, že oba ukazovatele sa týkajú schválených operácií. Bez takýchto informácií by čitateľ mohol nadhodnotiť vykazovaný výkon.

Vo výsledovateľnosti vykazovaných výsledkov sú nedostatky

3.53. Preskúmali sme hodnoty jednotlivých kľúčových ukazovateľov výkonnosti uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov. Hoci sme v súčasnom programovom období zaznamenali zlepšenie, stále sme zistili nedostatky vo výsledovateľnosti podkladových údajov, ako je zhrnuté v *tabuľke 3.2*.

Tabuľka 3.2 – Výsledovateľnosť údajov pre kľúčové ukazovatele výkonnosti zahrnuté vo vyhláseniach o výkonnosti programov

Program	Vysledovateľnosť				Spolu
	Dobrá	Čiastočná	Slabá	Žiadna	
	Zdroj dôkazov				
	Úplný a zosúladený podrobný zoznam	Čiastočný alebo nezosúladený podrobný zoznam	Snímka obrazovky zo systému	Vysledovateľnosť	
2014 – 2020					
Horizont 2020	0	0	5	0	5
NPE na obdobie 2014 – 2020	3	1	0	0	4
2021 – 2027					
Horizont Európa	7	2	0	0	9
NPE na obdobie 2021 – 2027	8	0	0	0	8
Vesmírny program EÚ	5	1	0	0	6
InvestEU	2	6	0	0	8
Spolu	25	10	5	0	40

Poznámka: Komisia vybrala 40 kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré sa majú uvádzať vo vyhláseniach o výkonnosti programov, z celkového počtu 181 kľúčových ukazovateľov výkonnosti použitých pre programy zaradené do vzorky.

Zdroj: EDA.

Obdobie 2014 – 2020

3.54. Komisia získava kľúčové ukazovatele výkonnosti za program Horizont 2020 a za NPE na obdobie 2014 – 2020 na základe údajov zozbieraných od prijímateľov. Podrobnosti súvisiace s číselnými údajmi sú však k dispozícii len k samotnému dátumu vykazovania, potom sa údaje menia v dôsledku nových záznamov v systéme.

3.55. Pokiaľ ide o program Horizont 2020, Komisia mohla svoje údaje uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programov pre kľúčové ukazovatele výkonnosti doložiť snímkami obrazovky zo systému, na ktorých sú uvedené súčty údajov k dátumu vykazovania, ale nedokázala poskytnúť ďalšie podrobnosti. Systém Komisie nám neumožnil skontrolovať presnosť týchto kľúčových ukazovateľov výkonnosti. Nedostatok podrobností v súvislosti s vykazovanými kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti pre program Horizont 2020 výrazne obmedzuje spoľahlivosť prezentovaných údajov. Tento problém s výsledovateľnosťou údajov už identifikovali útvary Komisie.

3.56. V prípade nástroja NPE na obdobie 2014 – 2020 nám Komisia poskytla podrobné zoznamy konkrétnych údajov o výkonnosti, ktoré podporujú kľúčové ukazovatele výkonnosti vykázané vo vyhláseniach o výkonnosti programov.

Obdobie 2021 – 2027

Horizont Európa

3.57. V hodnotení programu Horizont 2020⁴⁴ sa poukázalo na problém „viacnásobného započítavania“ výsledkov projektov. Komisia zlepšila svoj prístup k monitorovaniu výkonnosti programu Horizont Európa tým, že v určitých dátumoch exportovala kópiu vykázaných údajov o projekte. Projektoví úradníci Komisie overujú dokumenty s pravidelnými správami, ktoré pripravujú prijímatelia, v kontraste s predchádzajúcim programovým obdobím, v ktorom sa kľúčové ukazovatele výkonnosti zakladali na priebežných správach prijímateľov a nepodliehali takémuto overovaniu.

⁴⁴ Ex post hodnotenie programu Horizont 2020, rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu (SWD(2024) 29 final, časť 2/2), príloha II (s. 34).

3.58. Údaje od Generálneho riaditeľstva pre výskum a inováciu (GR RTD) sa zhromažďujú v základnom IT systéme, zatiaľ čo údaje zo Spoločného výskumného centra (JRC) a Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) sa poskytujú GR RTD e-mailom. Vo vykazovaných ukazovateľoch sme zistili niekoľko nepresností. Pokiaľ ide o dva kľúčové ukazovatele výkonnosti týkajúce sa recenzovaných vedeckých publikácií a výskumných pracovníkov zapojených do zvyšovania úrovne zručností, zistili sme nezrovnalosti v údajoch poskytnutých GR RTD, a to dvojité započítanie položiek v prípade údajov JRC a nezosúladené podrobné zoznamy v prípade EIT. V hodnotení v polovici trvania⁴⁵ sa vykonávanie ustanovení o monitorovaní a podávaní správ z nariadenia o programe Horizont Európa považuje za „častočne dokončené“.

NPE na obdobie 2021 – 2027

3.59. V prípade nástroja NPE na obdobie 2021 – 2027 nám Komisia poskytla podrobný zoznam všetkých ukazovateľov zahrnutých vo vyhláseniach o výkonnosti programov a my sme ich mohli porovnať s vykazovanými číslami.

Vesmírny program EÚ

3.60. Získali sme podporné dôkazy pre kľúčové ukazovatele výkonnosti zahrnuté vo vyhláseniach o výkonnosti programov pre Vesmírny program EÚ. Všetky kľúčové ukazovatele výkonnosti boli vykázané ako na dobrej ceste k splneniu, ale v prípade dvoch z nich (prieskumy spokojnosti používateľov EÚ so službami *Galileo* a *EGNOS*) boli vykázané údaje založené na 51, resp. 62 odpovediach na prieskumy. Tieto prieskumy sa uskutočnili prostredníctvom otvorenej výzvy na webovom sídle programu. Na základe registrovaných používateľov webového sídla by to znamenalo, že miera „odozvy“ by bola 9 % v prípade systému *Galileo* a 2 % v prípade systému *EGNOS*. Tieto miery „odozvy“ považujeme za príliš nízke na to, aby poskytli spoľahlivý obraz o spokojnosti používateľov. Okrem toho tri kľúčové ukazovatele výkonnosti vo vyhláseniach o výkonnosti programu, ktoré sa týkajú spokojnosti používateľov, sa vzťahujú na situáciu v predchádzajúcich rokoch: dva (*Galileo* a *EGNOS*) sa vzťahujú na rok 2022 a jeden (*Copernicus*) na rok 2021.

⁴⁵ Pracovný dokument útvarov Komisie – Priebežné hodnotenie rámcového programu pre výskum a inovácie Horizont Európa (2021 – 2024), ([SWD\(2025\) 110 final](#)), s. 100.

3.61. V našej [osobitnej správe 07/2021](#) sme analyzovali Vesmírny program EÚ a odporučili sme, aby Komisia monitorovala dosahovanie cieľov na základe súboru vhodných ukazovateľov výkonnosti. Toto odporúčanie (pozri **prílohu 12.1** ku **kapitole 12**) sme v tomto roku sledovali a vyhodnotili sme, že odporúčanie bolo v niektorých ohľadoch splnené.

InvestEU

3.62. V prípade InvestEU pochádzajú zdrojové údaje pre vykazované kľúčové ukazovatele výkonnosti z prevádzkových správ implementujúcich partnerov, ktoré neobsahujú údaje na úrovni projektov, ale na úrovni finančných produktov. Komisia nemohla poskytnúť informácie na úrovni projektu, keďže program InvestEU sa realizuje prostredníctvom nepriameho riadenia a úroveň kontrol uplatňovaných Komisiou je založená na kontrolách primeranosti a hodnovernosti a monitorovacích návštevách. V prípade potreby a na požiadanie sú implementujúci partneri povinní poskytnúť podrobné informácie o predložených údajoch.

Existovala jasná metodika na posudzovanie pokroku pri plnení cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ale posúdenie bolo optimistické

Domnievame sa, že pokrok pri dosahovaní cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti je nižší ako v hodnotení Komisie

3.63. V prípade oboch období VFR Komisia používa štandardnú metodiku posudzovania pokroku pri dosahovaní kľúčových ukazovateľov výkonnosti v rámci vyhlásení o výkonnosti programov ako „dosiahnuté“, „na dobrej ceste“, „mierny pokrok“, „vyžaduje si pozornosť“ alebo „bez údajov“.

3.64. Metodika posudzovania sa používa aj v tabuľkách s údajmi o výkonnosti, ktoré Komisia prikladá k návrhu rozpočtu. V tabuľkách s údajmi o výkonnosti sa vykazujú ukazovatele programu vrátane podrobností, ako sú východiská, míľniky, skutočný pokrok, cieľové hodnoty, typy ukazovateľov, zdroje a koncové dátumy. Míľniky sa neposkytujú dôsledne. To komplikuje posudzovanie pokroku vo vykonávaní.

3.65. Analyzovali sme posúdenie pokroku, ktoré Komisia uviedla v prípade vyhlásení o výkonnosti programov za rok 2023, ktoré sme vybrali do vzorky, za obe obdobia, pričom sme použili podobnú metodiku, aká je opísaná v prílohe k našej [správe o výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2019](#). V 19 % prípadov (34 zo 181) sa naše posúdenie výkonnosti líšilo od posúdenia Komisie ([tabuľka 3.3](#)). To by sa dalo vysvetliť aj tým, že v posúdení Komisie sa zohľadňujú prebiehajúce projekty, ktoré ešte nie sú viditeľné vo vykazovaných údajoch.

Tabuľka 3.3 – Posudzovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti – Komisia a Európsky dvor audítorov

Program	EK	EDA	EK	EDA	EK	EDA	EK	EDA	EK	EDA	Spolu
	Dosiahnuté		Na dobrej ceste		Mierny pokrok		Vyžaduje si pozornosť		Neposudzovalo sa		
2014 – 2020											
Horizont 2020	2	2	15	14	6	3	0	3	5	6	28
NPE 2014 – 2020	1	2	12	4	4	2	0	9	0	0	17
2021 – 2027											
Horizont Európa	0	0	6	5	2	3	0	0	19 (*)	19 (*)	27
NPE 2021 – 2027	0	0	14	10	2	3	0	3	0	0	16
InvestEU	0	0	6	6	0	0	0	0	53	53	59
Vesmírny program EÚ	0	0	23	24	0	0	0	3	11	7	34
Spolu	3	4	76	63	14	11	0	18	88	85	181

(*) Strednodobé a dlhodobé ukazovatele sa budú merať, keď to bude relevantné (v čase správy AMPR za rok 2023 bolo priskoro), ako sa uvádza v prílohe k [výkonnostnému rámcu pre rozpočet EÚ](#).

Poznámka: Európska komisia (EK).

Zdroj: EDA.

3.66. V [rámcu 3.2](#) sú uvedené dva príklady z programov na obdobie 2014 – 2020, pri ktorých sa domnievame, že posúdenie pokroku Komisiou nebolo v súlade s výsledkami, ktoré boli vo vyhláseniach o výkonnosti programov uvedené ako dosiahnuté.

Rámček 3.2

Príklad nadhodnotených posúdení kľúčových ukazovateľov výkonnosti uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov (2014 – 2020)

Horizont 2020

Ukazovateľ	Východisková situácia	Pokrok	Cieľová hodnota	Výsledky k 31.12.2023	Posúdenie Komisie
Patentové prihlášky a udelené patenty pre všetky spoločenské výzvy	0	13 %	3,0 v roku 2025	0,38 v porovnaní s cieľovou hodnotou 3,0	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programov Horizont Európa (AMPR za rok 2023).

NPE na obdobie 2014 – 2020

Ukazovateľ	Východisková situácia	Pokrok	Cieľová hodnota	Výsledky k 31.12.2023	Posúdenie Komisie
NPE v odvetví dopravy – trate v prevádzke vybavené Európskym systémom riadenia železničnej dopravy	0	6 %	5 491 v roku 2024	326 km z 5 491 km	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti NPE na obdobie 2021 – 2027 (AMPR za rok 2023).

V oboch prípadoch sa posúdenie „mierny pokrok“ nejaví ako realistické, keďže vykázané výsledky sú ku koncu roka 2023, preto na dosiahnutie očakávaných cieľových hodnôt zostáva veľmi málo času. Naše posúdenie týchto dvoch ukazovateľov je „vyžaduje si pozornosť“.

Komisia uvádza podrobnosti o vývoji ukazovateľa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti a očakáva, že pokrok sa pri oboch ukazovateľoch výrazne zrýchli.

3.67. Pokiaľ ide o obdobie 2021 – 2027, keďže programy sú v počiatočných fázach, Komisia má ešte čas na dokončenie vykonávania programu. Posudzovanie pokroku je sťažené, pretože aj keď existujú priebežné cieľové hodnoty, nie sú zahrnuté vo vyhláseniach o výkonnosti programov. Vo vyhláseniach o výkonnosti programov sa porovnáva výsledok na konci roka 2023 s cieľovou hodnotou na konci programového obdobia. V [rámčeku 3.3](#) sa uvádza niekoľko príkladov.

Rámček 3.3

Príklad nadhodnotených posúdení kľúčových ukazovateľov výkonnosti uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov (2021 – 2027)

Horizont Európa

Ukazovateľ	Východisková situácia	Pokrok	Cieľová hodnota	Výsledky k 31. 12. 2023	Posúdenie Komisie
Recenzované vedecké publikácie programu Horizont Európa	0	2 %	179 000 v roku 2030	2 843 v porovnaní s cieľovou hodnotou 179 000	Mierny pokrok

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programov Horizont Európa (AMPR za rok 2023).

NPE na obdobie 2021 – 2027

Ukazovateľ	Východisková situácia	Pokrok	Cieľová hodnota	Výsledky do roku 31.12.2023	Posúdenie Komisie
Počet čerpacích staníc s alternatívnym palivom vybudovaných alebo zmodernizovaných s podporou programu	0	1 %	38 000 v roku 2029	497 čerpacích staníc s alternatívnym palivom z celkového počtu 38 000	Na dobrej ceste

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti NPE na obdobie 2021 – 2027 (AMPR za rok 2023).

Pokiaľ ide o ukazovateľ programu Horizont Európa, je ťažké pochopiť posúdenie, že ide o mierny pokrok, bez toho, aby sme odkázali na cieľ 5 100 na rok 2023, ktorý Komisia uvádza v tabuľke s údajmi o výkonnosti na podporu návrhu rozpočtu na rok 2025.

V prípade ukazovateľa NPE sa posúdenie „na dobrej ceste“ javí optimistické v porovnaní s cieľovou hodnotou na rok 2029 a s priebežnou cieľovou hodnotou 12 000 na rok 2026 v tabuľke s údajmi o výkonnosti, ktorá je podkladom pre návrh rozpočtu na rok 2025.

Komisia uvádza podrobnosti o vývoji ukazovateľa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti a očakáva, že pokrok sa pri oboch ukazovateľoch výrazne zrýchli.

3.68. V prípade programu InvestEU boli vo vyhláseniach o výkonnosti programov uvedené všetky štyri ukazovatele s cieľovými hodnotami stanovenými podľa nariadenia spolu so štyrmi ďalšími ukazovateľmi bez stanovených cieľových hodnôt, čo obmedzuje možnosť posúdiť pokrok pri dosahovaní cieľov programu. V súbore nástrojov lepšej právnej regulácie sa odporúča používať vysvetlené cieľové hodnoty, aby sa hodnota ukazovateľa uviedla do kontextu.

Súčasný programy sú väčšinou na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľových hodnôt, zatiaľ čo programy z predchádzajúceho obdobia čiastočne splnili svoje ciele

3.69. Kľúčové ukazovatele výkonnosti poskytujú užitočné informácie o pokroku a dosahovaní cieľov. Určenie rozsahu, v akom sa financovanými opatreniami riešili potreby na úrovni EÚ, sa však nemôže posudzovať len na základe toho, či sa splnili cieľové hodnoty ukazovateľov; to si vyžaduje hodnotenie Komisiou po realizácii programu. V nasledujúcich bodoch sa uvádza pokrok ukazovateľov na základe nášho posúdenia informácií uvedených v tabuľkách s údajmi o výkonnosti, ktorý sa v niektorých prípadoch líšil od pokroku, ktorý uviedla Komisia (pozri bod 3.65).

Obdobie 2014 – 2020

3.70. Takisto sme preskúmali niektoré ukazovatele programu Horizont 2020, ktoré boli naposledy uvedené v [pracovných dokumentoch k návrhu rozpočtu na rok 2022](#). Spolu s tabuľkami s údajmi o výkonnosti, ktoré boli pripojené k návrhu rozpočtu na rok 2025, sa v rámci programu Horizont 2020 predložilo 28 ukazovateľov ([príloha 3.5](#)), z ktorých 16 (57 %) vykazuje, že cieľová hodnota bola dosiahnutá alebo že jej dosiahnutie bolo na dobrej ceste. Domnievame sa, že z hľadiska vykazovaných ukazovateľov program dosiahol svoje ciele len čiastočne, najmä preto, že sa blíži k svojmu ukončeniu. Len pri dvoch zo šiestich cieľov programu („excelentná veda“ a „Spoločné výskumné centrum“) sa vykazujú všetky ukazovatele ako „dosiahnuté“ alebo „na dobrej ceste“.

3.71. V *ex post* hodnotení programu Horizont 2020 sa uvádza⁴⁶, že program Horizont 2020 zohral dôležitú úlohu pri vytváraní spoločnosti a hospodárstva založeného na vedomostiach a inováciách. Upriamuje však pozornosť na skutočnosť, že hoci sa „v rámci programu Horizont 2020 splnili niektoré z jeho cieľových hodnôt či kľúčové ukazovatele výkonnosti, nedosiahli sa všetky“.

3.72. V prípade programu NPE na obdobie 2014 – 2020, ktorý sa podobne ako program Horizont 2020 blíži ku koncu, sa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložilo 17 ukazovateľov (*príloha 3.5*), pričom v prípade 11 (65 %) sa pravdepodobne nedosiahnu ich cieľové hodnoty, z čoho vyplýva, že program celkovo nedosahuje svoje ciele. Len pri dvoch zo šiestich cieľov programu („verejné misie“ a „moderné siete“) sa vykazujú všetky ukazovatele ako dosiahnuté alebo na dobrej ceste.

3.73. Uverejnenie *ex post* hodnotenia obdobia 2014 – 2020 sa plánuje začiatkom roka 2026. V hodnotení v polovici trvania sa dospelo k záveru⁴⁷, že v nariadení o NPE chýbajú relevantné, dobre vymedzené a spoľahlivé kľúčové ukazovatele výkonnosti.

Obdobie 2021 – 2027

3.74. V tabuľkách s údajmi o výkonnosti sa predložilo 27 ukazovateľov (*príloha 3.5*) za program Horizont Európa, ktoré sa týkali troch špecifických cieľov. Každý zo špecifických cieľov zahŕňal šesť ukazovateľov, ktoré zodpovedajú strednodobým a dlhodobým obdobiam a za ktoré zatiaľ nie sú k dispozícii údaje. Išlo o ukazovatele výsledkov a vplyvu a program bol ešte len v počiatočných fázach realizácie. Päť (56 %) z deviatich vykázaných ukazovateľov je na dobrej ceste k splneniu cieľových hodnôt. Podľa hodnotenia v polovici trvania⁴⁸ je program na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich cieľov.

3.75. V prípade programu NPE na obdobie 2021 – 2027 sa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložilo 16 ukazovateľov (*príloha 3.5*), ktoré sa týkali troch špecifických cieľov, pričom 10 (63 %) zo 16 ukazovateľov je na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich cieľových hodnôt.

⁴⁶ *Ex post* hodnotenie programu Horizont 2020, rámcového programu EÚ pre výskum a inováciu (*SWD(2024) 29 final*), s. 93 a 97.

⁴⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie o hodnotení Nástroja na prepájanie Európy (NPE) v polovici trvania (*SWD(2018) 44 final/2*), s. 15.

⁴⁸ Pracovný dokument útvarov Komisie – Priebežné hodnotenie rámcového programu pre výskum a inovácie Horizont Európa (2021 – 2024) (*SWD(2025) 110 final*), s. 97.

3.76. V prípade programu InvestEU sa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložilo 59 ukazovateľov (*príloha 3.5*), ktoré sa týkali siedmich špecifických cieľov. Vzhľadom na trhovo orientovaný charakter programu InvestEU však päť z týchto špecifických cieľov, ktoré mali celkovo 37 ukazovateľov, neobsahovalo cieľové hodnoty, ktoré sa mali dosiahnuť, čo obmedzovalo možnosť posúdiť pokrok pri dosahovaní cieľov programu. Okrem toho Komisia v hodnotení v polovici trvania uviedla⁴⁹, že v prípade ukazovateľov založených na schváleniach na rozdiel od vyplatených prostriedkov (napríklad tzv. zmobilizované investície) vykazované údaje predstavujú skôr očakávania než skutočné výsledky.

3.77. V prípade Vesmírneho programu EÚ sa v tabuľkách s údajmi o výkonnosti predložilo 34 ukazovateľov (*príloha 3.5*) zameraných na šesť špecifických cieľov, pričom 24 (71 %) z 34 ukazovateľov je na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľových hodnôt.

Záver a odporúčania

3.78. Rámec Komisie na vykazovanie výkonnosti bol stabilný a odkazy Komisie na výkonnosť okruhu 1 VFR v jej výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023 boli v súlade s inštitucionálnymi pokynmi. Vo vykazovaných údajoch sme zistili menšie nezrovnalosti (body *3.44 – 3.46*).

3.79. Celkovo boli ukazovatele výkonnosti vykázané za obe obdobia vo vyhláseniach o výkonnosti programov založené na zásade SMART. Ukazovatele sa v období 2021 – 2027 zlepšili, aby sa lepšie vzťahovali na celú škálu výkonnosti programu, od vstupov až po vplyv. NPE však stále nemá ukazovatele výsledkov alebo vplyvu (bod *3.47*). V niektorých prípadoch bolo ukazovatele ťažké interpretovať (body *3.51* a *3.52*).

3.80. Vo výsledovateľnosti údajov, z ktorých vychádzajú ukazovatele výkonnosti, boli nedostatky, najmä v prípade programu Horizont 2020. To výrazne oslabuje ich spoľahlivosť (bod *3.55*). Hoci Komisia zlepšila spôsob kontroly týchto údajov v prípade programu Horizont Európa, aj tak sme ešte zistili nezrovnalosti v podkladových údajoch (body *3.53* a *3.57 – 3.58*).

⁴⁹ Pracovný dokument útvarov Komisie – Priebežné hodnotenie Programu InvestEU (SWD(2024) 228 final), s. 37.

3.81. Vykázané ukazovatele výkonnosti za Vesmírny program EÚ nereprezentovali v plnej miere názory používateľov programu a my sme už v minulosti odporučili, aby Komisia používala vhodné ukazovatele výkonnosti (body 3.60 a 3.61).

3.82. Komisia predkladá správy o pokroku pri dosahovaní kľúčových ukazovateľov výkonnosti v rámci vyhlásení o výkonnosti programov. Pri 19 % ukazovateľoch zahrnutých do vzorky vyhlásení o výkonnosti programov sme pokrok vyhodnotili odlišne. V prípade väčšiny z nich sme sa dospeli k záveru, že plnenie výsledkov nenapreduje tak dobre, ako sa domnievala Komisia (body 3.63 – 3.67). V prípade InvestEU 50 % ukazovateľov uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov nemalo stanovenú cieľovú hodnotu (bod 3.68), čo obmedzuje možnosť posúdiť pokrok pri dosahovaní cieľov programu.

3.83. V prípade programu Horizont 2020 aj nástroja NPE na obdobie 2014 – 2020 sa domnievame, že z menej ako polovice ukazovateľov výkonnosti vyplýva, že výsledky boli dosiahnuté alebo sú na dobrej ceste (body 3.70 – 3.73). Oba tieto programy sa blížila k dokončeniu.

3.84. V prípade programov na obdobie 2021 – 2027 a ukazovateľov, za ktoré sú k dispozícii údaje, je pokrok v programe Horizont Európa, Nástroji na prepájanie Európy a Vesmírnom programe EÚ buď na dobrej ceste alebo sa dosiahol mierny pokrok. V prípade InvestEU väčšina ukazovateľov nemala žiadne cieľové hodnoty, preto ich nemožno použiť na posúdenie pokroku (bod 3.76).

3.85. Na základe našich záverov predkladáme tieto odporúčania:

Odporúčanie 3.1 – Ďalej zlepšovať výsledovateľnosť údajov na podporu vykazovania kľúčových ukazovateľov výkonnosti

S cieľom ešte viac zvýšiť spoľahlivosť kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré Komisia uvádza vo vyhláseniach o výkonnosti programov, by mala zabezpečiť, aby existovalo jasné a zdokumentované prepojenie medzi podkladovými údajmi o výkonnosti a sumami vykázanými vo vyhláseniach o výkonnosti programu.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2025

Odporúčanie 3.2 – Zlepšiť monitorovanie ukazovateľov

S cieľom uľahčiť lepšie vykazovanie výkonnosti počas vykonávania programov by Komisia mala na meranie priebežného pokroku stanoviť viac ako jeden míľnik počas programového obdobia pre tie ukazovatele, pri ktorých je to relevantné.

Cieľový dátum vykonania: pri vypracúvaní správy o výkonnosti nasledujúceho VFR

Odporúčanie 3.3 – Zlepšiť posudzovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti

V záujme zlepšenia posudzovania pokroku plnenia cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti uvedených vo vyhláseniach o výkonnosti programov by Komisia mala zdôvodniť posudky, ktoré sa spoliehajú na iné informácie ako potvrdené údaje.

Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2025

Časť 3 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z našej správy o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roku 2021

3.86. V tejto časti sú uvedené informácie o kontrole prijatia opatrení na základe odporúčaní uvedených v našej správe o výkonnosti rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2021.

3.87. Správa obsahovala dve odporúčania, pričom každé odporúčanie bolo rozdelené na tri čiastkové odporúčania. Tieto odporúčania a čiastkové odporúčania boli určené Komisii, ktorá ich akceptovala.

3.88. Uskutočnili sme preskúmanie s cieľom posúdiť, do akej miery boli identifikované nedostatky odstránené. Dve zo šiestich čiastkových odporúčaní mali byť vykonané tento rok. Dospeli sme k záveru, že jedno z nich bolo vykonané v plnej miere, zatiaľ čo druhé bolo vykonané vo väčšine ohľadov. Cieľové dátumy zvyšných štyroch čiastkových odporúčaní boli spojené s prípravou VFR na obdobie po roku 2027, ktorá v čase nášho auditu ešte prebiehala. V prípade troch z nich sme mohli posúdiť pokrok dosiahnutý pri ich vykonávaní a zistili sme, že vo väčšine ohľadov už boli vykonané.

3.89. Komisia sa domnieva, že nový účtovný systém SUMMA ponúka lepšie technické možnosti sledovania výdavkov súvisiacich s horizontálnymi prioritami. Komisia má v úmysle pri ďalšom VFR a pred rozšírením sledovania takýchto výdavkov posúdiť relevantnosť, ako aj náklady a prínosy každého nového vývoja v oblasti IT. V súčasnosti sa v súlade so základnými právnymi požiadavkami príslušných programov automatizovaným spôsobom prostredníctvom účtovného systému sledujú a vykazujú len výdavky na klímu. V prípade ostatných horizontálnych priorít, ako je biodiverzita, digitálna ekonomika a rodová rovnosť, sa Komisia spolieha na manuálne zadávané údaje, čo je časovo náročný proces náchylný na chyby. Prehľad stavu vykonávania dvoch odporúčaní je uvedený v [prílohe 3.6](#).

Prílohy

Príloha 3.1 – Diskusie o osobitných správach vo výboroch Európskeho parlamentu

Číslo správy	Názov správy	Výbor
Osobitná správa 01/2024	Znižovanie emisií oxidu uhličitého osobných automobilov	ENVI
Osobitná správa 02/2024	Koordinačná úloha Európskej služby pre vonkajšiu činnosť	CONT, AFET
Osobitná správa 03/2024	Právny štát v EÚ	CONT, BUDG, LIBE DRFMG
Osobitná správa 04/2024	Dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky	TRAN
Osobitná správa 05/2024	Register transparentnosti EÚ	CONT
Osobitná správa 06/2024	Nástroj pre utečencov v Turecku	CONT
Osobitná správa 07/2024	Systémy Komisie na vymáhanie výdavkov EÚ vykazujúcich nezrovnalosti	CONT
Osobitná správa 08/2024	Ambície EÚ v oblasti umelej inteligencie	IMCO, LIBE
Osobitná správa 09/2024	Bezpečnosť dodávok plynu v EÚ	
Osobitná správa 10/2024	Uznávanie odborných kvalifikácií v EÚ	IMCO, CULT
Osobitná správa 11/2024	Priemyselná politika EÚ v oblasti obnoviteľného vodíka	
Osobitná správa 12/2024	Reakcia EÚ na pandémiu COVID-19	SANTE
Osobitná správa 13/2024	Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	CONT, REGI
Osobitná správa 14/2024	Zelená transformácia	CONT, BUDG
Osobitná správa 15/2024	Adaptácia na zmenu klímy v EÚ	CONT, ENVI

Číslo správy	Názov správy	Výbor
Osobitná správa 16/2024	Príjmy EÚ založené na nerecyklovanom odpade z plastových obalov	BUDG
Osobitná správa 17/2024	Trustový fond EÚ pre Afriku	CONT, DEVE, LIBE
Osobitná správa 18/2024	Finančná podpora EÚ na systémy zdravotnej starostlivosti vo vybraných partnerských krajinách	
Osobitná správa 19/2024	Ekologické poľnohospodárstvo v EÚ	AGRI
Osobitná správa 20/2024	Plány spoločnej poľnohospodárskej politiky	CONT, AGRI, ENVI
Osobitná správa 21/2024	<i>Štátna pomoc</i> v časoch krízy	
Osobitná správa 22/2024	Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ	CONT, BUDG
Osobitná správa 23/2024	Označovanie potravín v EÚ	ENVI
Osobitná správa 24/2024	Verejná služba EÚ	CONT, BUDG
Osobitná správa 25/2024	Digitalizácia zdravotníctva	SANTE
Osobitná správa 26/2024	Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín v EÚ	
Osobitná správa 27/2024	Boj proti škodlivým daňovým režimom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam právnických osôb	FISC
Osobitná správa 28/2024	Presadzovanie práva EÚ	PETI

Zdroj: EDA, dátum ukončenia 31. mája.

Príloha 3.2 – Príklady včasných opatrení prijatých Komisiou v nadväznosti na odporúčania v osobitných správach EDA z roku 2024

Reakcia EÚ na obnovu po kríze

V [prílohe V](#) k správe Komisie o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorá bola uverejnená v októbri 2024 a týkala sa čerpania finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, sa vykonali dve veci: bližšie sa objasnil pojem *koneční príjemcovia* podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a podrobne sa vymedzil rozsah uverejnených údajov o 100 konečných príjemcoch, ktorí získali najvyššiu sumu finančných prostriedkov na vykonávanie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Údaje o nových platbách, splnených *míľnikoch* a *cieľoch* a konečných príjemcov boli zverejnené v [hodnotiacej tabuľke obnovy a odolnosti](#).

Zvyšovanie hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ v prospech všetkých občanov

V septembri 2024 Komisia prijala [usmernenie k cieľom spotreby obnoviteľných palív nebiologického pôvodu v odvetviach priemyslu a dopravy](#), ako aj štyri [usmerňovacie dokumenty](#) na podporu členských štátov pri transpozícii revidovaných smerníc o obnoviteľných zdrojoch energie a energetickej *efektívnosti* do vnútroštátneho práva a ich vykonávaní.

[Správa o preskúmaní programu partnerstva pre čistý vodík](#) bola uverejnená v novembri 2024.

Na základe návrhov Komisie Parlament a Rada prijali v decembri 2024 [smernicu o posilnení cezhraničného presadzovania pravidiel cestnej premávky](#).

V marci 2025 bolo prijaté oznámenie o *únii zručností*, pričom jedným z cieľov je uznávanie zručností a kvalifikácií na celom jednotnom trhu. Na rok 2025 je naplánovaná správa o vykonávaní smernice o uznávaní odborných kvalifikácií.

Odolnosť voči hrozbám pre bezpečnosť EÚ a rešpektovanie európskych hodnôt slobody, demokracie a právneho štátu

V máji 2024 Komisia dokončila svoju [analýzu situácie v oblasti právneho štátu v Poľsku](#) a usúdila, že už neexistuje jasné riziko vážneho porušenia zásad právneho štátu.

V decembri 2024 [Komisia usúdila, že Maďarsko dostatočne neriešilo porušenia zásad právneho štátu](#), a preto zachováva opatrenia na ochranu rozpočtu EÚ.

V decembri 2024 Komisia prijala dve rozhodnutia o opatreniach na zabezpečenie transparentnosti. [Prvé](#) sa týka stretnutí medzi členmi Komisie a zástupcami záujmových skupín a [druhé](#) sa týka stretnutí medzi zamestnancami Komisie na riadiacich pozíciách a zástupcami záujmových skupín.

Zmena klímy, životné prostredie a prírodné zdroje

Pokiaľ ide o Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a jeho príspevok k zelenej transformácii, Komisia na základe našich odporúčaní v júli 2024 aktualizovala [usmernenia](#) k plánom obnovy a odolnosti a vo februári 2025 vydala oznámenie: [Na ceste k budúcnemu viacročnému finančnému rámcu](#).

V marci 2025 Komisia vydala [technické usmernenie k uplatňovaniu zásady „výrazne nenarušiť“](#) podľa nariadenia o Sociálno-klimatickom fonde.

V decembri 2024 vydala Komisia v oblasti adaptácie na zmenu klímy [podpornú štúdiu o potrebách adaptácie na zmenu klímy a cezhraničných investícií na realizáciu siete TEN-T](#). Vo februári 2025 Komisia vydala [správu o vykonávaní rámcovej smernice o vode a smernice o povodniach](#).

Štúdia s názvom [Hrubý odhad potenciálu strategických plánov SPP \(EÚ-18\) na zmiernenie zmeny klímy v období 2023 – 2027](#), ktorú financovala Komisia, bola uverejnená v novembri 2024.

Na konci roka 2023 Komisia prijala právne predpisy, v ktorých stanovujú postupy overovania v prevádzke vzťahujúce sa na emisie CO₂ z automobilov a dodávok.

V roku 2024 Komisia uverejnila svoju prvú [správu](#) a [pracovný dokument útvarov Komisie](#) o skutočných emisiách z ľahkých úžitkových vozidiel, ako aj údaje z praxe zozbierané v rokoch 2021 a 2022.

Vo februári 2025 Komisia vydala oznámenie o zvýšení konkurencieschopnosti a príťažlivosti agropotravinárskeho sektora: [Vízia pre agropotravinársky sektor](#).

Fiškálna politika a verejné financie

V septembri 2024 bolo prijaté [nariadenie o rozpočtových pravidlách \(prepracované znenie\)](#), ktoré sa zosúladiť s balíkom pravidiel viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, prinieslo zlepšenia týkajúce sa krízového riadenia a ďalej posilnilo ochranu finančných záujmov EÚ.

V októbri 2024 Komisia v [prílohe IV](#) k správe o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ďalej objasnila koncepciu dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) v októbri 2024 takisto zverejnil [výzvu na predkladanie ponúk](#) na výber nového dodávateľa (dodávateľov) na poskytovanie počítačových testov. Od začiatku roka 2025 je v prevádzke nový systém prihlasovania do výberových konaní EPSO – [Jednotný portál pre uchádzačov](#).

Príloha 3.3 – Okruh 1 – Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch)

mil. EUR, v cenách z roku 2018

Program	Rozpočet	Dodatočné financovanie*	Spolu
1. Výskum a inovácia	83 159	8 500	91 659
Horizont Európa	76 400	8 500	84 900
Výskum a odborná príprava Euratomu	1 757		1 757
Medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor (ITER)	5 000		5 000
Iné	2		2
2. Európske strategické investície	29 366	6 600	35 966
InvestEU	2 800	6 600	9 400
Nástroj na prepájanie Európy –Doprava	11 384		11 384
Nástroj na prepájanie Európy – Energetika	5 180		5 180
Nástroj na prepájanie Európy – Digitalizácia	1 832		1 832
Program Digitálna Európa	6 761		6 761
Iné	146		146
Decentralizované agentúry	1 263		1 263
3. Jednotný trh	5 861		5 861
Program pre jednotný trh (vrátane COSME)	3 735		3 735
Program EÚ pre boj proti podvodom	161		
Spolupráca v oblasti daní (FISCALIS)	239		
Spolupráca v oblasti colníctva (COLNÍCTVO)	843		
Iné	72		72
Decentralizované agentúry	811		811
4. Vesmír	13 443		13 443
Vesmírny program EÚ	13 202		13 202
Decentralizované agentúry	241		241
REZERVA	952		952
Celkový rozpočet okruhu 1 VFR	132 781		147 881

* Mimo rozpočtových prostriedkov EÚ prostredníctvom NextGenerationEU alebo článku 5 nariadenia o VFR.

Zdroj: Európska komisia, Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 (v záväzkoch) – ceny z roku 2018.

Príloha 3.4 – Štruktúra riadenia a vykonávania programov

Program	Režim vykonávania	Gestorské GR	Pridružené GR
Horizont 2020 Horizont Európa	Pre oba programy: - <i>Priame riadenie</i> generálnych riaditeľstiev prostredníctvom výkonných agentúr a Spoločného výskumného centra. - <i>Nepriame riadenie</i> prostredníctvom európskych partnerstiev a EIT, ESA, Agentúry pre európsky globálny navigačný satelitný systém atď.	RTD	AGRI, CLIMA, CNECT, DEFIS, EAC, EMPL, ENER, ENV, GROW, HOME, MARE, MOVE, SANTE, JRC
NPE na obdobie 2014 – 2020 NPE na obdobie 2021 – 2027	Priame riadenie zo strany agentúry CINEA pre sektory dopravy a energetiky a zo strany HADEA pre digitálny sektor.	MOVE, CNECT, ENER	
InvestEU	Nepriame riadenie prostredníctvom skupiny EIB a ďalších implementujúcich a poradenských partnerov.	ECFIN/GROW	
Vesmírny program EÚ	Hlavne nepriame riadenie s Agentúrou Európskej únie pre vesmírny program, Európskou vesmírnou agentúrou a Európskou organizáciou pre využívanie meteorologických satelitov, ako aj s inými poverenými subjektmi.	DEFIS	

Zdroj: Vyhlásenia o výkonnosti programov Komisie.

Príloha 3.5 – Stav kľúčových ukazovateľov výkonnosti k 31. 12. 2023 na základe posúdenia EDA

Horizont 2020

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti					Spolu
	Dosiahnuté	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	Žiadna cieľová hodnota	
Spoločnosť a hospodárstvo založené na znalostiach a inováciách	–	–	1	1	1	3
Excelentná veda	1	4	–	–	–	5
Vedúce postavenie priemyslu	1	3	–	1	2	7
Spoločenské výzvy	–	2	1	1	3	7
Európsky inovačný a technologický inštitút	–	3	1	–	–	4
Spoločné výskumné centrum	–	2	–	–	–	2
Spolu	2	14	3	3	6	28
	7 %	50 %	11 %	11 %	21 %	

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhov rozpočtu od roku 2022 do roku 2025.

Horizont Európa

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti				Spolu
	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Žiadna cieľová hodnota	Žiadne údaje	
Vedecká stránka	–	3	–	6	9
Technologická a hospodárska stránka	3	–	–	6	9
Spoločenská stránka	2	–	1	6	9
Spolu	5	3	1	18	27
	56 %	33 %	11 %		

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

NPE na obdobie 2014 – 2020

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti				Spolu
	Dosiahnuté	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	
<i>Interoperabilita</i>	–	–	–	6	6
Efektívna doprava	–	–	–	3	3
Zvýšenie konkurencieschopnosti	–	1	1	–	2
Dodávky energie	–	1	1	–	2
Verejné misie	1	1	–	–	2
Moderné siete	1	1	–	–	2
Spolu	2	4	2	9	17
	12 %	24 %	12 %	53 %	

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

NPE na obdobie 2021 – 2027

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti			Spolu
	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	
Doprava	4	–	3	7
Energetika	3	2	–	5
Digitalizácia	3	1	–	4
Spolu	10	3	3	16
	63 %	19 %	19 %	

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

InvestEU

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti		Spolu
	Na dobrej ceste	Žiadna cieľová hodnota	
Podpora finančných a investičných operácií, ktoré prispievajú k všeobecným cieľom InvestEU	5	16	21
Podpora finančných a investičných operácií v oblasti udržateľnej infraštruktúry	0	15	15
Podpora finančných a investičných operácií v oblasti výskumu, inovácie a digitalizácie [...]	0	2	2
Zlepšenie prístupu k financovaniu a jeho dostupnosti pre MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou [...]	0	9	9
Zlepšenie prístupu k mikrofinancovaniu a financovaniu sociálnych podnikov a ich dostupnosti, podpora finančných a investičných operácií súvisiacich so sociálnymi investíciami, kompetenciami a zručnosťami a rozvíjanie a konsolidácia trhov sociálnych investícií	0	10	10
V rámci Poradenského centra InvestEU poskytovanie poradenskej podpory verejným a súkromným partnerom pri identifikácii, príprave a rozvoji investičných projektov.	0	1	1
Vytvorenie verejne dostupného webového portálu InvestEU, na ktorom budú zverejnení navrhovatelia projektov usadení v EÚ	1	0	1
Spolu	6	53	59
	10 %	90 %	

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

Vesmírny program EÚ

Špecifický cieľ	Posúdenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti					Spolu
	Na dobrej ceste	Mierny pokrok	Vyžaduje si pozornosť	Žiadna cieľová hodnota	Žiadne údaje	
Bezpečné služby určovania polohy, navigácie a určovania času	15	–	–	–	1	16
Presné a spoľahlivé údaje z pozorovania Zeme	4	–	2	2	–	8
Monitorovanie, sledovanie a identifikácia vesmírnych objektov a vesmírneho odpadu	5	–	–	–	–	5
Spoľahlivé, bezpečné a nákladovo efektívne satelitné komunikačné služby	–	–	–	–	2	2
Bezpečná a nákladovo efektívna spôsobilosť v oblasti prístupu do vesmíru	–	–	1	–	–	1
Podpora rozvoja silného vesmírneho hospodárstva EÚ	–	–	–	1	1	2
Spolu	24	–	3	3	4	34
	71 %	0 %	9 %	9 %	12 %	

Zdroj: EDA, na základe tabuliek s údajmi o výkonnosti z návrhu rozpočtu na rok 2025.

Príloha 3.6 – Kontrola vykonávania predchádzajúcich odporúčaní uvedených v správe Európskeho dvora audítorov o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roka 2021

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; žiadne informácie.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nie relevantné.

Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
		Miera vykonania	Poznámky
Lepšie začlenenie horizontálnych politických priorít do výkonnostného rámca Komisia by mala lepšie začleniť horizontálne politické priority do výkonnostného rámca pri súčasnom zohľadnení nákladov a realizovateľnosti svojho prístupu tak, že: Odporúčanie 1 písm. a): na základe výsledkov svojho pilotného projektu týkajúceho sa ukazovateľov výkonnosti účinkov rozpočtových výdavkov na horizontálne priority a na základe vyvodených záverov vykoná vhodné opatrenia;			Cieľový dátum vykonania je príprava VFR po roku 2027. Komisia zahrnula do prílohy I k výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023 oddiel o horizontálnych prioritách. Okrem toho Komisia v rámci podávania správ o klíme v novembri 2024 vydala tretiu výročnú správu o vplyve zelených dlhopisov <i>NextGenerationEU</i>. Komisia plánuje v súvislosti s prípravou ďalšieho VFR vykonať ďalšiu prácu na súhrne ukazovateľov na úrovni rozpočtu EÚ.

Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
		Miera vykonania	Poznámky
Odporúčanie 1 písm. b): zdokonalí metodiku sledovania výdavkov v oblasti rodovej rovnosti, posilní minimálne kritériá na pridelovanie bodov používaných ako ukazovatele rodovej rovnosti v EÚ a v budúcich legislatívnych návrhoch, ktorými sa rodová rovnosť začleňuje do programov;			Cieľový dátum vykonania je príprava VFR po roku 2027. Vyhlásenia o výkonnosti programov, ktoré sú priložené k výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023, obsahujú príslušné informácie rozdelené podľa rodovej príslušnosti, ktoré sú k dispozícii pre každý program. Posilnenie metodiky sledovania rodovej rovnosti sa uskutočňuje v súvislosti s prípravou ďalšieho VFR.
Odporúčanie 1 písm. c) analyzuje, či sledovať výdavky podporujúce digitálnu transformáciu a ciele udržateľného rozvoja, a rozhodne, ako ich sledovať.			Cieľový dátum vykonania je príprava VFR po roku 2027. Komisia vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za roky 2022 a 2023 podala správu o odhadovanom rozpočtovom príspevku rôznych výdavkových programov EÚ na digitálnu agendu EÚ. V prípade cieľov udržateľného rozvoja sa vo vyhláseniach Komisie o výkonnosti programov neuvádzali výdavky, ale uvádzali sa príklady príspevkov k jednotlivým cieľom. Komisia plánuje pri príprave VFR po roku 2027 ďalej analyzovať sledovanie digitálnych výdavkov a cieľov udržateľného rozvoja v nasledujúcom VFR.

Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
		Miera vykonania	Poznámky
Posilniť podávanie správ o horizontálnych politických prioritách vo výročnej správe o riadení a výkonnosti a v programových vyhláseniach Na to, aby sa zlepšila spoľahlivosť informácií o horizontálnych politických prioritách, ktoré sa vykazujú v súbore <i>integrovaných finančných správ a správ o zodpovednosti</i>, v jednotlivých programoch, ako aj v celom rozpočte EÚ, Komisia by mala: Odporúčanie 2 písm. a): v čo najväčšej možnej miere uvádzať presné finančné a nefinančné informácie o horizontálnych politických prioritách vo výročnej správe o riadení a výkonnosti;			S cieľom zahrnúť a zlepšiť podávanie správ o horizontálnych prioritách Komisia aktualizovala svoje pokyny na prípravu návrhu rozpočtu a vo svojich vyhláseniach o výkonnosti programov. Proces zabezpečenia spoľahlivosti podkladových údajov však nie je plne automatizovaný a vo veľkej miere sa spolieha na manuálne zadávanie údajov.
Odporúčanie 2 písm. b): vo výročnej správe o riadení a výkonnosti i v programových vyhláseniach podávať správy o využívaní výdavkov, ktoré súčasne prispievajú k niekoľkými horizontálnym politickým prioritám, aby boli zdôraznené synergie medzi týmito politikami, a rozvíjať svoj budúci nový účtovný systém na sledovanie finančných prostriedkov;			Cieľový dátum vykonania je výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2023, s výnimkou budúceho účtovného systému, ktorý by mal byť zavedený v nasledujúcom VFR. Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti 2023 sa zlepšilo podávanie správ o horizontálnych prioritách a synergiách medzi nimi. Pokiaľ však ide o podávanie správ v súvislosti s nasledujúcim VFR, Komisia plánuje posúdiť relevantnosť a vykonať analýzu nákladov a prínosov všetkých ďalších zlepšení svojho nového účtovného systému, ako aj všetkých ďalších požiadaviek na podávanie správ pre príjemcov prostriedkov z rozpočtu EÚ.

Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
		Miera vykonania	Poznámky
Odporúčanie 2 písm. c) vo výročnej správe o riadení a výkonnosti vykazovať celkové príslušné výdavky rozpočtu, ktoré sú označené ako výdavky s pozitívnym vplyvom na rodovú rovnosť.			Vykazovanie rodovej rovnosti vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023 zahŕňalo súhrnné sumy aj bodové hodnotenie programov s intervenciami v oblasti rodovej rovnosti.

Zdroj: EDA.

Kapitola 4

Prijmy

Obsah

	Body
Úvod	4.1. – 4.8.
Stručný opis	4.2. – 4.3.
Rozsah auditu a audítorský prístup	4.4. – 4.8.
Správnosť transakcií	4.9.
Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly	4.10. – 4.35.
Komisia ukončila <i>cyklus overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024 podľa plánu</i>	4.11. – 4.13.
Overovanie údajov o HND Komisiou je poznačené meškaním na strane členských štátov	4.14. – 4.15.
Počet výhrad k DPH a počet otvorených bodov týkajúcich sa TVZ sa rýchlo znižoval, dlhodobé problémy však pretrvávajú	4.16. – 4.18.
Nadálej nachádzame nedostatky v správe a spôsobe účtovania TVZ v členských štátoch	4.19. – 4.23.
Údaje členských štátov o plastoch nie sú v plnom súlade s pravidlami EÚ	4.24. – 4.26.
Zavádzanie colnej reformy sprevádzajú riziká oneskorení	4.27. – 4.30.
Posúdenie Komisie týkajúce sa zjednodušeného systému vlastného zdroja založeného na DPH nezahŕňalo vplyv na príspevky členských štátov	4.31. – 4.35.
Výročné správy o činnosti	4.36. – 4.37.
Záver a odporúčania	4.38. – 4.41.
Záver	4.38. – 4.39.
Odporúčania	4.40. – 4.41.
Prílohy	
Príloha 4.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Príloha 4.2 – Počet nevyriešených výhrad týkajúcich sa vlastných zdrojov založených na HND, DPH a plastoch a otvorených bodov týkajúcich sa TVZ k 31. decembru 2024

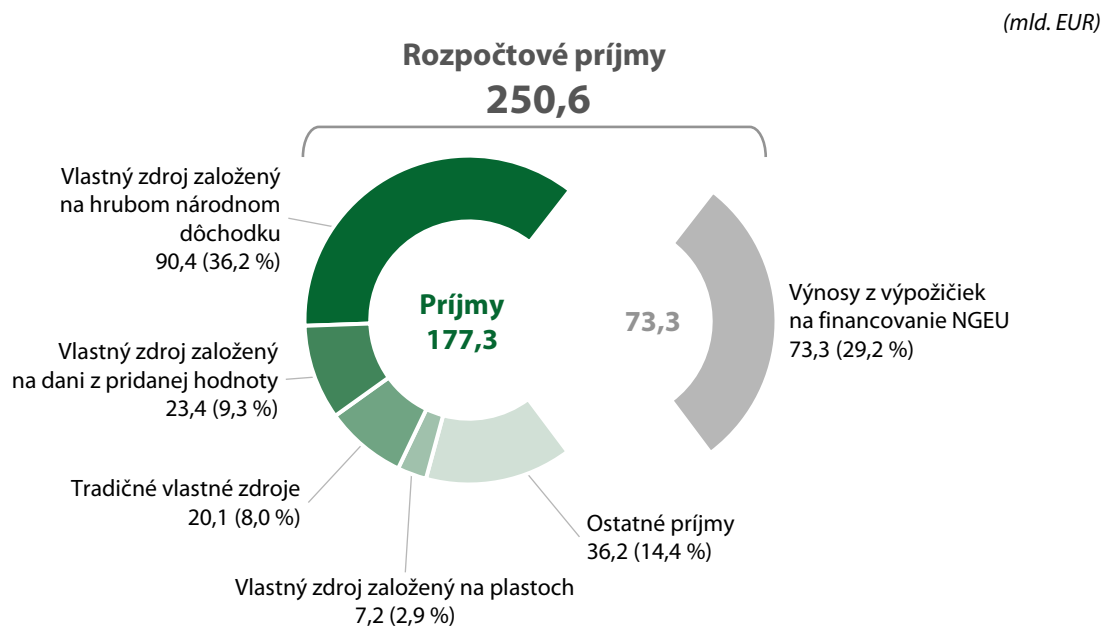
Príloha 4.3 – Postup zostavovania výkazov TVZ zahŕňajúcich clá (vybraných a zatiaľ nevybraných) a ich zaznamenanie v účtovnej závierke a rozpočte EÚ

Príloha 4.4 – Čistý vplyv zmrazenia váženej priemernej sadzby na hodnote z roku 2016 (so zmenami príspevkov založených na DPH a HND)

Úvod

4.1. V tejto kapitole sa uvádzajú naše zistenia v oblasti príjmov, ktoré zahŕňajú štyri rôzne kategórie *vlastných zdrojov*, iných príjmov a súm vypožičaných na financovanie výdavkov nástroja *NextGenerationEU* (NGEU). Na *ilustrácii 4.1* sa nachádza prehľad príjmov v roku 2024.

Ilustrácia 4.1 – Príjmy – prehľad za rok 2024 (*)

(*) Celková suma 250,6 mld. EUR predstavuje príjmy EÚ uvedené v správach o plnení rozpočtu za rok 2024, ktoré boli vypracované na základe upravených pravidiel hotovostného účtovníctva. Suma vo výške 175,8 mld. EUR vo výkaze finančných výsledkov za rok 2024 je vypočítaná pomocou akruálneho účtovníctva. Výnosy z vypožičaných prostriedkov na financovanie nástroja NGEU sú v súlade s nariadením 2020/2094¹ uvedené v správach o plnení rozpočtu ako príjmy, ale do výkazu finančných výsledkov v súlade s účtovnými pravidlami ako príjmy zahrnuté nie sú.

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

¹ Nariadenie (EÚ) 2020/2094, ktorým sa zriaďuje Nástroj Európskej únie na obnovu s cieľom podporiť obnovu po kríze COVID-19.

Stručný opis

4.2. V roku 2024 pochádzalo 56 % príjmov EÚ z vlastných zdrojov²:

- a) **vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND)** tvorí 36 % príjmov EÚ a využíva sa na vyrovnanie rozpočtu EÚ po výpočte príjmov zo všetkých ostatných zdrojov. Každý členský štát prispieva proporcionálne podľa svojho HND;
- b) **vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH)** tvorí 9 % príjmov EÚ. Zodpovedá percentuálnemu podielu z príjmov členských štátov z DPH;
- c) **tradičné vlastné zdroje (TVZ)** zabezpečujú 8 % príjmov EÚ. Zahŕňajú clá z dovozu vyberané členskými štátmi. Do rozpočtu EÚ plynie 75 % celkovej sumy a zvyšných 25 % si členské štáty ponechávajú na pokrytie nákladov spojených s výberom;
- d) **vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov (vlastný zdroj založený na plastoch)** tvorí 3 % príjmov EÚ. Počíta sa uplatnením jednotnej sadzby na hmotnosť nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vyprodukovaného v každom členskom štáte.

4.3. Sumy vypožičané na financovanie nenávratnej finančnej podpory členskými štátmi z nástroja NGEU predstavujú 29 % príjmov EÚ. Medzi ďalšie významné zdroje patria príspevky a náhrady vyplývajúce z dohôd a *programov* EÚ, ktoré tvoria 11 % príjmov EÚ. Patria sem prostriedky vymožené od členských štátov v oblastiach súdržnosti, odolnosti a hodnôt, jednotného trhu, inovácií a digitálnej ekonomiky, ako aj príspevky krajín mimo EÚ na programy a činnosti EÚ.

² Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2020/2053 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie.

Rozsah auditu a auditorský prístup

4.4. Naším cieľom je poskytnúť stanovisko k príjmovým *transakciám* a prispieť k *vyhláseniu o vierohodnosti*. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme preskúmali:

- a) *reprezentatívnu vzorku 65 príkazov na vymáhanie* vydaných Komisiou (vrátane desiatich príkazov na vymáhanie týkajúcich sa grantov NGEU;
- b) systémy Komisie:
 - i) na overenie, či údaje členských štátov o HND, DPH a odpade z plastových obalov sú vhodným základom pre výpočet a výber príspevkov vlastných zdrojov;
 - ii) na overenie, či majú členské štáty účinné systémy na výber, vykazovanie a úhradu správnych súm TVZ do rozpočtu EÚ;
 - iii) na výpočet súm vyplývajúcich z úprav vlastných zdrojov;
- c) systémy na správu a účtovanie TVZ v troch členských štátoch (Česko, Taliansko a Švédsko) vybraných na základe sumy cla, ktorú odviedli do rozpočtu EÚ, i nášho vlastného posúdenia rizík;
- d) spoľahlivosť informácií o *správnosti* vlastných zdrojov vo *výročných správach o činnosti* Generálneho riaditeľstva pre rozpočet (GR BUDG) a úradu Eurostat.

4.5. Naše posúdenie systémov Komisie na výpočet príspevkov založených na HND, DPH a plastoch vychádzalo zo štatistík a údajov poskytnutých členskými štátmi a overených Komisiou.

4.6. Pri TVZ dovozcovia nedeklarujú vnútroštátnym colným orgánom niektoré clá alebo ich deklarujú nesprávne, čo vedie k nižšiemu objemu vybraných dovozných ciel – tzv. *výpadku ciel*. Tento výpadok nie je zachytený v účtovných systémoch členských štátov pre TVZ a naše auditorské stanovisko o správnosti príjmov sa naň nevzťahuje. Keďže však výpadok ciel môže ovplyvniť výšku ciel vybraných členskými štátmi, aj naďalej posudzujeme opatrenia EÚ na jeho zníženie a na zmiernenie rizika neúplných TVZ.

4.7. V máji 2023 Komisia predložila legislatívny návrh colnej reformy EÚ³.

Na základe míľnikov v tomto návrhu sme preskúmali pokrok, ktorý Komisia dosiahla pri príprave zavádzania reformy. Akčný plán⁴ Komisie v colnej oblasti zo septembra 2020 už nesledujeme, pretože Komisia začlenila väčšinu nevykonaných opatrení do návrhu colnej reformy a prestala o akčnom pláne vypracúvať interné správy.

4.8. Preskúmali sme aj správu Komisie o fungovaní systému vlastného zdroja založeného na DPH⁵ po jeho zjednodušení v roku 2021. Naším cieľom bolo posúdiť, či správa plne odráža vplyv tohto zjednodušenia.

³ COM(2023) 258.

⁴ Oznámenie Komisie – Posunutie colnej únie na ďalšiu úroveň: akčný plán (COM(2020) 581), 28. september 2020.

⁵ COM(2024) 569.

Správnosť transakcií

4.9. V tejto časti uvádzame pripomienky k správnosti príjmových transakcií, na ktorých je založená účtovná závierka EÚ. Náš záver vychádza z preskúmania reprezentatívnej vzorky príjmových transakcií a z posúdenia systémov Komisie na overovanie, výpočet a výber príjmov. Z nášho preskúmania vzorky 65 príkazov na vymáhanie vyplynulo, že ani jeden z nich neobsahoval *vyčísliteľnú chybu*.

Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

4.10. Preskúmali sme niekoľko systémov kontroly (pozri bod 4.4). Naše pripomienky k týmto systémom nemajú vplyv na naše stanovisko k správnosti príjmov EÚ (pozri **kapitolu 1**). Poukazujeme v nich však na nedostatky pri výbere jednotlivých kategórií vlastných zdrojov. Ďalšie nedostatky sme zistili v opatreniach EÚ zameraných na zníženie výpadku cieľ a zmiernenie rizika neúplnosti TVZ.

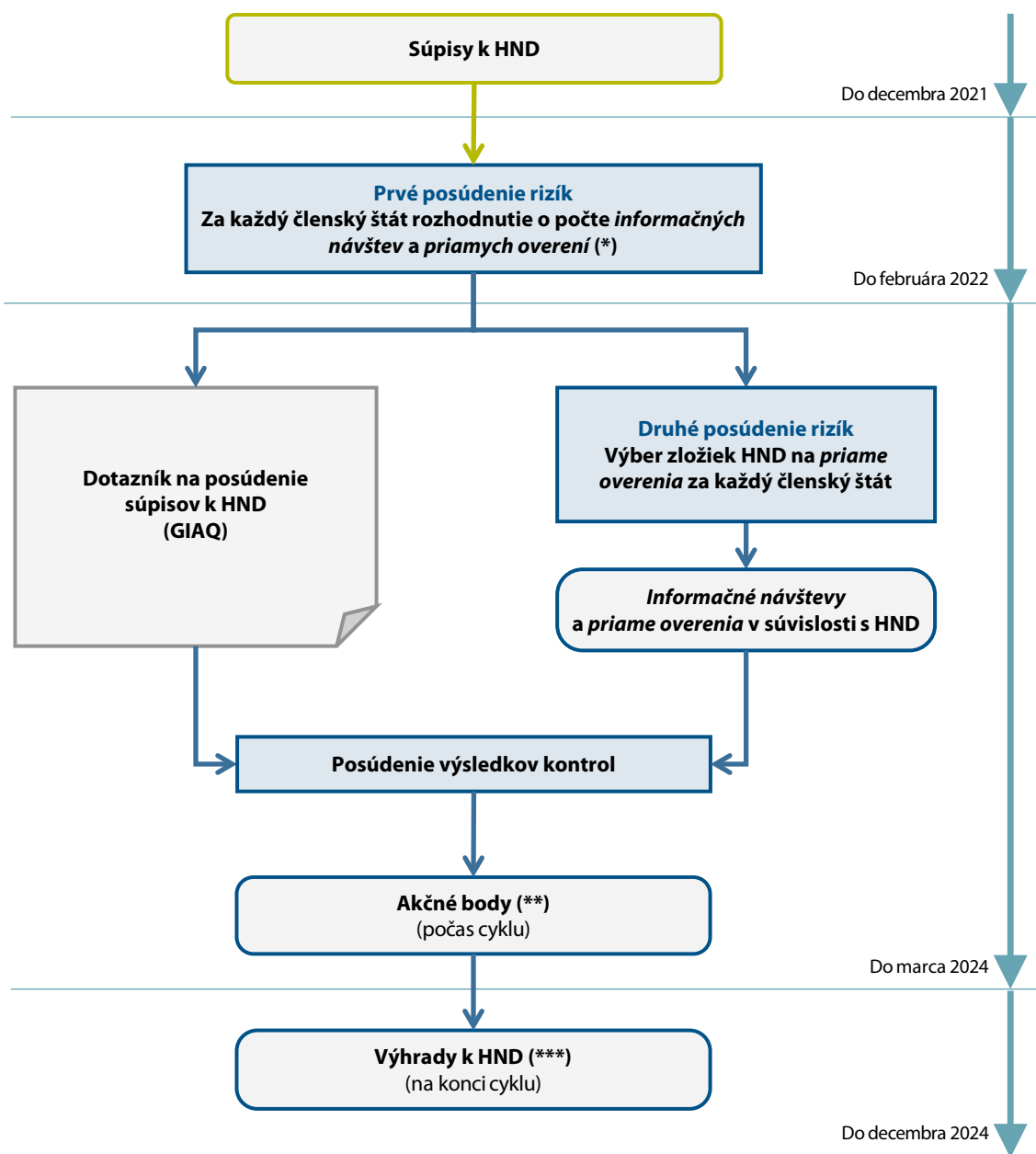
Komisia ukončila *cyklus overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024 podľa plánu*

4.11. Komisia skúmala v rámci viacročného procesu, či členské štáty zostavujú svoje národné účty v súlade s právnymi požiadavkami⁶ a či sú údaje o HND spoľahlivé, úplné a porovnateľné⁷. Na základe vzorky šiestich členských štátov sme zistili, že Komisia dodržala harmonogram a postupy stanovené pre cyklus overovania (pozri *ilustráciu 4.2*).

⁶ Nariadenie (EÚ) č. 549/2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii.

⁷ Nariadenie (EÚ) 2019/516 o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách.

Ilustrácia 4.2 – Cyklus overovania vlastného zdroja založeného na HND za obdobie 2020 – 2024

(*) Výsledky posúdenia rizika:

	Informačné návštevy minimálny počet návštev	Priame overenia minimálny počet overení
Nízke riziko	1	1
Stredné riziko	1	2
Vysoké riziko	2	3

(**) Členské štáty a Eurostat sa dohodnú na akčných bodoch s cieľom zaviesť metodické zmeny, objasniť alebo doplniť informácie obsiahnuté v súpise k HND alebo body, ktoré má zaviesť Eurostat.

(***) Výhrady sú ochranným opatrením, ktoré majú zabrániť riziku, že opravy údajov o HND používaných na účely vlastných zdrojov (pri ktorých existujú obavy) budú po štyroch rokoch podľa právnych predpisov premlčané.

Zdroj: Rámcové dokumenty expertnej skupiny pre HND pre cyklus overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024.

4.12. V decembri 2024 Komisia ukončila cyklus overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024 tým, že vzniesla 86 *výhrad k HND* (v roku 2023 bola vznesená jedna výhrada). Výhrady sa predkladajú, keď Komisia zistí nedostatky, ktoré predstavujú závažné riziko pre spoľahlivosť, porovnateľnosť a úplnosť údajov o HND. Vo väčšine prípadov sú členské štáty povinné poskytnúť informácie na riešenie týchto výhrad do roku 2026. Pokiaľ ide o cyklus overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024, Komisia sa po zavedení nového národného účtovného štandardu⁸ rozhodla využiť rozsiahle a podrobné kolo kontrol vykonaných v predchádzajúcom cykle 2016 – 2019. V porovnaní s predchádzajúcim cyklom 2016 – 2019 to viedlo k výrazne nižšiemu počtu vznesených výhrad (86 v porovnaní s 300).

4.13. V súlade s odporúčaním, ktoré sme uviedli vo *výročnej správe za rok 2020* (pozri *prílohu 4.1*), Komisia skrátila pre cyklus overovania údajov o HND za roky 2020 – 2024 obdobie na revíziu údajov o vlastných zdrojoch založených na HND z desať na šesť rokov tým, že vzniesla výhrady k údajom za rok 2018 a nasledujúce roky. Pre Komisiu i členské štáty sa tým znížila rozpočtová neistota, keďže príspevky založené na HND sa môžu zmeniť, kým výhrady zostávajú otvorené.

⁸ Európsky systém účtov (ESA 2010).

Overovanie údajov o HND Komisiou je poznačené meškaním na strane členských štátov

4.14. K 31. decembru 2024 zostávalo nevyriešených 23 výhrad k údajom o HND z cyklu overovania 2016 – 2019 (okrem toho existovala ešte jedna nevyriešená výhrada z cyklu 2020 – 2024, pozri [prílohu 4.2](#)). Zistili sme, že do konca roka 2024 členské štáty poskytli informácie týkajúce sa 13 z 23 nevyriešených výhrad za cyklus 2016 – 2019. Komisia tieto informácie v tom čase overovala. Pokiaľ ide o zvyšných desať výhrad (osem s konečným termínom v roku 2021 a dve v roku 2022) a o výhradu z cyklu 2020 – 2024 s konečným termínom v roku 2024, päť dotknutých členských štátov⁹ poskytlo v stanovenej lehote len čiastočné informácie.

4.15. V dôsledku toho, že členské štáty neposkytli potrebné informácie načas, sa oneskorila práca Komisie na overovaní a obmedzila jej schopnosť výhrady zrušiť. Môže to tiež viesť k hromadeniu nevyriešených výhrad v dotknutých členských štátoch aj v Komisii, v dôsledku čoho vzniká riziko ďalších oneskorení pri riešení nových výhrad vznesených Komisiou pri ukončení cyklu overovania údajov o HND za obdobie 2020 – 2024.

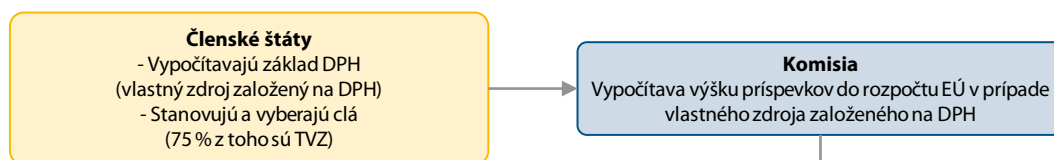
Počet výhrad k DPH a počet otvorených bodov týkajúcich sa TVZ sa rýchlo znižoval, dlhodobé problémy však pretrvávajú

4.16. Na [ilustrácii 4.3](#) je znázornený postup, ktorý Komisia používa na overenie výpočtu základov DPH a TVZ členskými štátmi. V [prílohe 4.2](#) je uvedený prehľad nevyriešených výhrad a otvorených bodov ku koncu roka 2024, ktoré Komisia vzniesla v súvislosti so zistenými nedostatkami. V porovnaní s minulým rokom sa počet výhrad k údajom o DPH výrazne znížil zo 67 na 40 (zníženie o 40 %) a počet otvorených bodov týkajúcich sa TVZ klesol z 274 na 204 (o 26 %). Miera poklesu je v tejto súvislosti výrazne vyššia ako v roku 2023, keď predstavovala 17 % v prípade výhrad k DPH a 3 % v prípade výhrad týkajúcich sa TVZ.

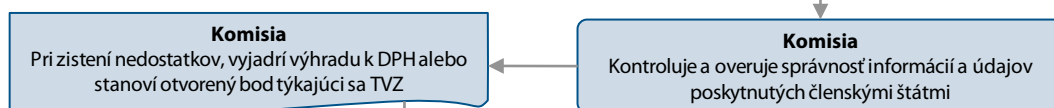
⁹ Bulharsko, Chorvátsko, Luxembursko, Malta a Rumunsko.

Ilustrácia 4.3 – Proces overovania základov DPH a tradičných vlastných zdrojov členských štátov

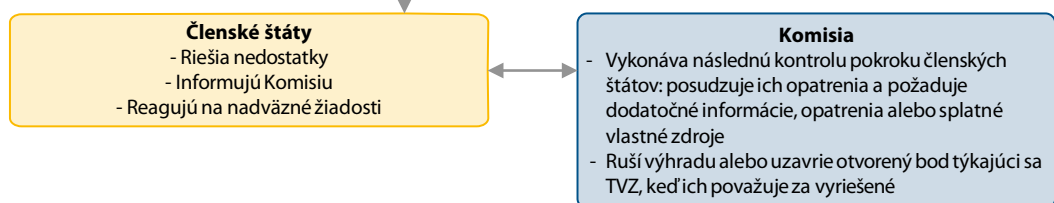
KROK 1: Výpočet

KROK 2: Overovanie

KROK 3: Následné opatrenia

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.17. V roku 2024 Komisia zrušila 32 výhrad týkajúcich sa DPH vznesených podľa rozhodnutia o vlastných zdrojoch z roku 2014¹⁰ (29 v roku 2023). Vzhľadom na zavedenie zjednodušených výkazov DPH v súlade s rozhodnutím o vlastných zdrojoch z roku 2020¹¹ zároveň vzniesla menej nových výhrad (päť v roku 2024 oproti 15 v roku 2023). Počet dlhodobo nevyriešených výhrad (otvorených viac než päť rokov) sa v priebehu roka znížil z desať na šesť. Štyri zo zvyšných šiestich výhrad však platia už deväť rokov alebo viac. Takisto sme zaznamenali, že v prípade troch zo šiestich výhrad Komisia v roku 2024 pri ich rušení nijako nepokročila.

4.18. Počet dlhodobo nevyriešených otvorených bodov týkajúcich sa TVZ sa do konca roka 2024 znížil zo 103 na 80 (22 %). Pre Komisiu však neboli prioritou dlhodobo nevyriešené otvorené body a ich relatívny podiel sa nezmenil – tvoria takmer 40 %.

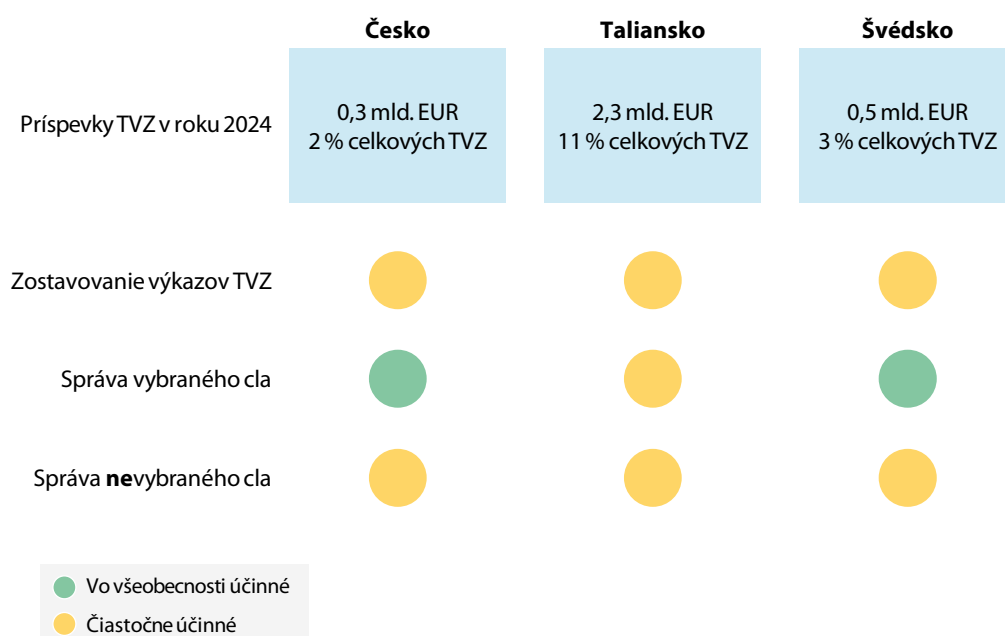
¹⁰ Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2014/335 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie.

¹¹ Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2020/2053, ktorým sa ruší rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2014/335.

Nadálej nachádzame nedostatky v správe a spôsobe účtovania TVZ v členských štátoch

4.19. Preskúmali sme, ako Česko, Taliansko a Švédsko vypracúvajú výkazy TVZ (vrátane výkazu vybraných cieľ a výkazu stanovených, ale zatiaľ nevybraných cieľ)¹², ako aj ich postupy na správu TVZ, ktoré majú uhradiť do rozpočtu EÚ (pozri [prílohu 4.3](#)). Posúdenie hlavných systémov vnútornej kontroly členských štátov pre TVZ prezentujeme na [ilustrácii 4.4](#).

Ilustrácia 4.4 – Posúdenie hlavných systémov vnútornej kontroly pre TVZ vo vybraných členských štátoch

Zdroj: EDA.

4.20. Zistili sme, že v Česku a vo Švédsku boli niektoré clá zaznamenané v nesprávnych stĺpcoch výkazov TVZ. V Taliansku sme zistili nezrovnalosti medzi niektorými údajmi vo výkaze stanovených, ale zatiaľ nevybraných cieľ a súvisiacimi rozpismi, ktoré poskytli talianske orgány.

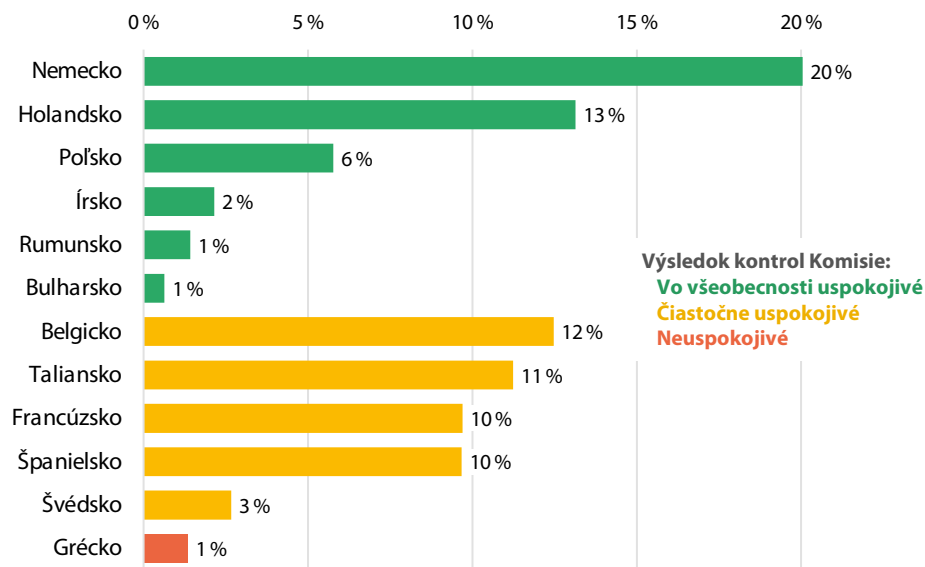
4.21. Takisto sme zaznamenali, že správu vybraných cieľ v Taliansku ovplyvnilo meškanie pri prijímaní administratívnych rozhodnutí o opravách vybraných cieľ. K oneskoreniam dochádzalo aj pri zaznamenávaní opráv a úhrade príslušných súm dovozcom.

¹² Rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2018/194, ktorým sa stanovujú vzory výkazov o stave účtov, pokiaľ ide o nároky na vlastné zdroje, zmenené [rozhodnutím \(EÚ\) 2022/523](#).

4.22. Pri auditoch v týchto troch členských štátoch sme odhalili niekoľko nedostatkov týkajúcich sa správy cieľ, ktoré boli stanovené, ale ešte neboli vybrané. V Česku sme zaznamenali prípady oneskorenia pri stanovovaní colného dlhu, v Taliansku nesprávne rozdelenie čiastkových platieb medzi clá a národné príjmy a vo Švédsku neschopnosť urýchlene vymôcť colný dlh a odpísať nevymožiteľné clá.

4.23. Aj Komisia neustále odhaľuje a oznamuje podobné nedostatky týkajúce sa správy a účtovania cieľ, ktoré ešte neboli v členských štátoch vybrané. V roku 2024 Komisia v rámci programu inšpekcií navštívila 12 členských štátov s cieľom posúdiť spoľahlivosť ich výkazov TVZ. Komisia vyhodnotila systémy a postupy týkajúce sa účtov TVZ v šiestich členských štátoch ako všeobecne uspokojivé. V piatich štátoch boli vyhodnotené ako čiastočne uspokojivé a v jednom ako neuspokojivé (pozri [ilustráciu 4.5](#)).

Ilustrácia 4.5 – Posúdenie Komisie týkajúce sa spoľahlivosti výkazov TVZ

Percentá vyjadrujú podiel členského štátu na celkových TVZ vybraných za rok 2024

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Údaje členských štátov o plastoch nie sú v plnom súlade s pravidlami EÚ

4.24. V roku 2024 predložili členské štáty Komisii ročné výkazy so štatistickými údajmi o hmotnosti vyprodukovaného a recyklovaného odpadu z plastových obalov na účely vlastného zdroja založeného na plastoch za rok 2022 a revidované údaje za rok 2021. Expertná skupina pre štatistiky o odpade z plastových obalov, ktorá je zložená zo zástupcov všetkých členských štátov a ktorej predsedá Komisia, vo svojom stanovisku za rok 2024 uviedla, že tieto údaje sú primerané z hľadiska spoľahlivosti, porovnateľnosti a úplnosti, no zároveň uznala, že ďalšie zlepšovanie výpočtov odpadu z plastových obalov je nepretržitý proces.

4.25. Na odhad vyprodukovaného odpadu z plastových obalov musia členské štáty použiť dve rôzne metódy zostavovania údajov a vyvážením ich výsledkov dospieť k jednému odhadu¹³. Preskúmali sme, či členské štáty túto požiadavku splnili. Zistili sme, že 18 členských štátov predložilo údaje na základe dvoch metód (14 v roku 2023), pričom jeden členský štát (na rozdiel od žiadneho v roku 2023) výsledky vyvážil (pozri [ilustráciu 4.6](#)). Použitím oboch metód a ich vyvážením sa zabezpečí porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov poskytnutých členskými štátmi. V osobitnej správe 16/2024¹⁴ o vlastnom zdroji založenom na plastoch sme odporučili, aby Komisia spolu s členskými štátmi do roku 2026 zlepšila porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov používaných na výpočet príspevkov členských štátov.

¹³ Nariadenie (EÚ) 2023/595, ktorým sa stanovuje vzor výkazu týkajúceho sa vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov.

¹⁴ Osobitná správa 16/2024: Príjmy EÚ založené na nerecyklovanom odpade z plastových obalov – Problematický začiatok skomplikovaný nedostatočne porovnateľnými a spoľahlivými údajmi.

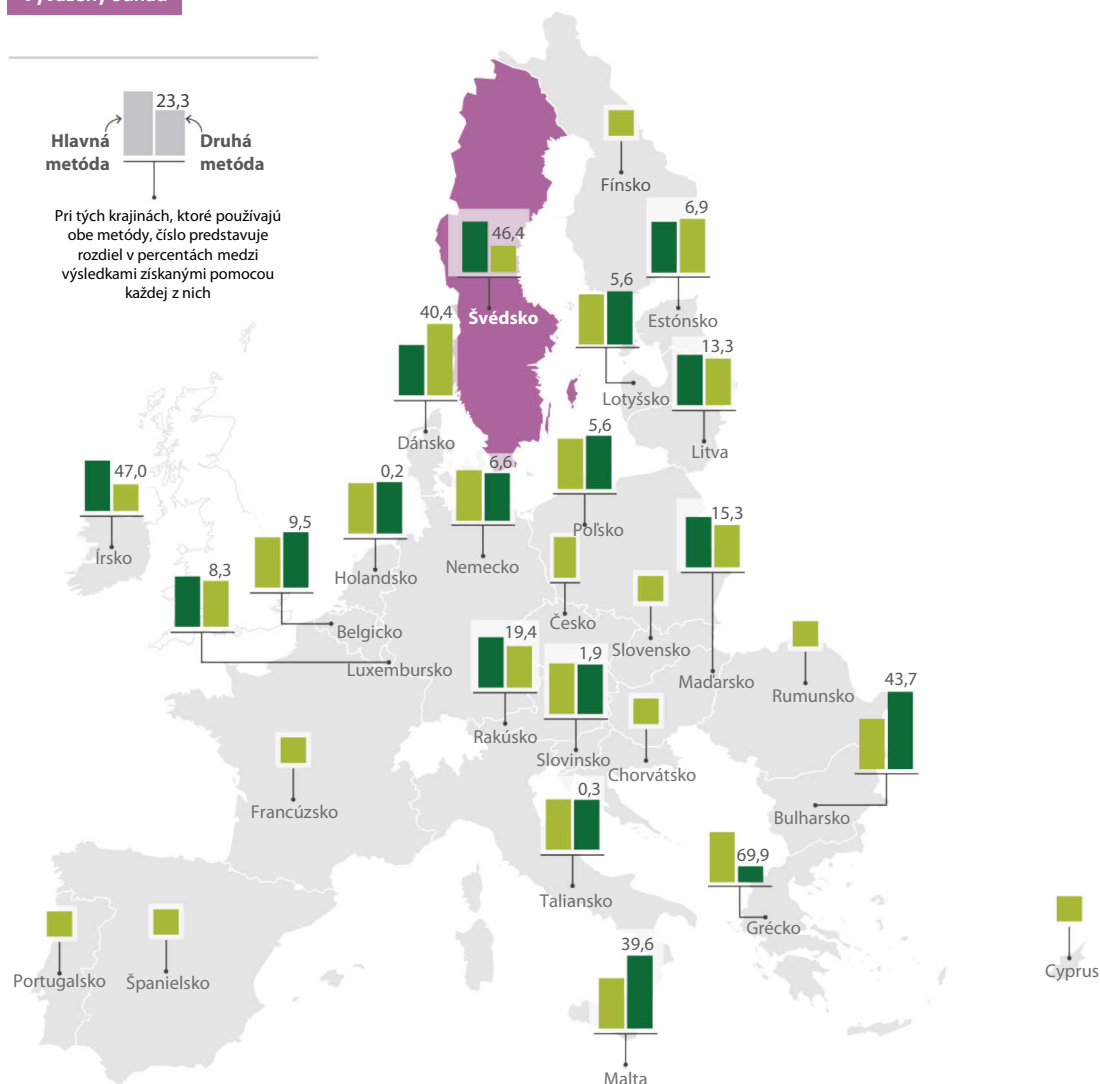
Ilustrácia 4.6 – Metódy používané členskými štátmi na odhad vyprodukovaného odpadu z plastových obalov

Používané metódy

Množstvo uvedené na trh

Analýza odpadu

Vyvážený odhad

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

4.26. V roku 2024 Komisia pokračovala v práci na súčasnom cykle overovania za obdobie 2023 – 2026, v rámci ktorej vykonala formálne inšpekčné návštevy v 12 členských štátoch. Do konca roka 2024 Komisia vzniesla desať výhrad, ktoré sa týkali predovšetkým dvoch metód zostavovania údajov, voči štyrom z týchto členských štátov (pozri [prílohu 4.2](#)). Ďalšie výhrady týkajúce sa ostatných členských štátov môžu byť vznesené v roku 2025, po ukončení príslušných inšpekčných cyklov.

Zavádzanie colnej reformy sprevádzajú riziká oneskorení

4.27. V návrhu colnej reformy, ktorý Komisia uverejnila v máji 2023, sa predpokladalo, že reforma sa bude zavádzať postupne počas 10 až 15 rokov. Podľa návrhu by sa mal v roku 2026 zriadiť nový orgán, *Colný orgán EÚ* (EUCA), ktorý bude zodpovedať za riadenie rizík na úrovni EÚ a mal by byť plne funkčný do roku 2028. Okrem toho by malo do roku 2028 začať v prvotnej obmedzenej prevádzkovej fáze fungovať *Colné dátové centrum EÚ*, centralizovaný súbor systémov, ktorý má nahradiť súčasnú colnú IT infraštruktúru v členských štátoch a ktorý by bol riešením pre elektronický obchod.

4.28. V roku 2024 prijal Európsky parlament legislatívne uznesenie k návrhu colnej reformy¹⁵. Vyzval v ňom k skoršiemu uvedeniu dátového centra do plnej prevádzky, ako sa pôvodne plánovalo. V apríli 2025 diskusie v Rade Európskej únie ešte stále prebiehali. Začiatkom roka 2025 Komisia oznámila¹⁶, že je pripravená spolupracovať so spoluzákonodarcami na predsunutí častí navrhovanej reformy na rok 2026 s cieľom riešiť problémy spojené s prudkým nárastom dovozu tovaru s nízkou hodnotou v rámci elektronického obchodu.

4.29. Pripomíname, že kým reforma nie je prijatá a zavedená, naďalej budú pretrvávať nedostatky, ktoré sme zistili v minulosti, napríklad chýbajúca analýza finančných rizík¹⁷ zahŕňajúca celú EÚ a problémy pri výbere správnych súm DPH a cla za tovar a služby predávané cez internet¹⁸. Dodávame tiež, že kým reforma nie je prijatá, Komisia sa nemôže plne pripraviť na jej vykonávanie.

¹⁵ EP-PE_TC1-COD(2023)0156.

¹⁶ **Oznámenie Komisie:** Komplexný súbor nástrojov EÚ pre bezpečný a udržateľný elektronický obchod.

¹⁷ **Osobitná správa 04/2021:** Colné kontroly – Nedostatočná harmonizácia bráni presadzovaniu finančných záujmov EÚ.

¹⁸ **Osobitná správa 12/2019:** Elektronický obchod – Mnoho výziev pri výbere DPH a ciel zostáva vyriešiť.

4.30. V roku 2024 sme zaznamenali, že hoci Komisia podnikla niektoré prvé prípravné kroky na zavedenie colnej reformy, nevypracovala plán, ktorý by obsahoval podrobné harmonogramy a rozdelenie zodpovednosti a umožnil by sledovať pokrok. Reforma je rozsiahly, komplexný projekt. Právne predpisy sú stále vo fáze návrhu a vzhľadom na pôvodný harmonogram Komisie na ich zavedenie a výzvy Parlamentu na jeho urýchlenie (pozri body 4.27 – 4.28), existujú značné riziká, že colná reforma sa neuskutoční podľa pôvodne plánovaného časového rámca.

Posúdenie Komisie týkajúce sa zjednodušeného systému vlastného zdroja založeného na DPH nezahrňalo vplyv na príspevky členských štátov

4.31. V roku 2021 Komisia zjednodušila systém vlastného zdroja založeného na DPH s cieľom zefektívniť príslušné výpočty a znížiť administratívnu záťaž na seba i členské štáty. Toto zjednodušenie zahŕňalo odstránenie väčšiny úprav a výnimiek a zmrazenie *váženej priemernej sadzby*, ktorá sa uplatňuje počas celého obdobia *viacročného finančného rámca* 2021 – 2027, na jej hodnote z roku 2016. Vďaka tomu nemusia členské štáty každý rok vypočítavať novú váženú priemernú sadzbu.

4.32. V roku 2024 Komisia v súlade s právnou požiadavkou¹⁹ vydala správu obsahujúcu prvé posúdenie zmien, v ktorej dospela k záveru, že nový systém účinne zjednodušil výpočty a je vhodný na výber vlastného zdroja založeného na DPH. Podľa správy Komisie členské štáty uznali pozitívny vplyv zjednodušenia na ich administratívnu záťaž.

4.33. V správe sa spomínajú aj obavy niektorých členských štátov v súvislosti so zmrazením váženej priemernej sadzby na úrovni z roku 2016, ktorá v plnej miere neodráža zmeny sadzieb DPH. Komisia však v správe dospela k záveru, že rozdiely medzi zmrazenou váženou priemernou sadzbou a sadzbou DPH, ktorá by sa použila v predchádzajúcom systéme, v rokoch 2021 až 2024 zväčša nepresiahli jeden percentuálny bod.

¹⁹ Nariadenie (EHS, Euratom) č. 1553/89, článok 13a.

4.34. Porovnali sme príspevky členských štátov založené na DPH vypočítané pomocou zmrazenej váženej priemernej sadzby s príspevkami, ktoré by platili v predchádzajúcom systéme vlastného zdroja založeného na DPH. Použitie zmrazenej váženej priemernej sadzby viedlo k celkovému zníženiu vlastného zdroja založeného na DPH o 1,6 mld. EUR za dané obdobie (3 % celkových príspevkov založených na DPH). Príspevky piatich členských štátov založené na DPH sa v danom období znížili o viac ako 5 %, zatiaľ čo v prípade jedného členského štátu sa zvýšili o 4 %.

4.35. Toto zníženie nemalo vplyv na celkový rozpočet EÚ, pretože bolo vyvážené vďaka *vyrovnávacej úlohe vlastného zdroja založeného na HND*, ktorý kompenzuje pokles príjmov z ostatných zdrojov. Vypočítali sme dodatočné príspevky založené na HND, ktoré museli členské štáty uhradiť, aby vykompenzovali zníženie vlastného zdroja založeného na DPH o 1,6 mld. EUR z dôvodu používania zmrazenej váženej priemernej sadzby z roku 2016. Kombinovaný výsledok výpočtov DPH aj HND je uvedený v [prílohe 4.4](#). Relatívne nedotknuté boli len členské štáty, ktorých základ DPH je obmedzený na 50 % ich základu HND, alebo tie, ktorých sadzby DPH zostali v rokoch 2021 až 2023 stabilné. V prípade niektorých členských štátov je čistý vplyv použitia zmrazenej váženej priemernej sadzby z roku 2016 významný. Príspevok dvoch členských štátov bol o viac než 100 mil. EUR nižší, ako by prispeli, keby sa zmrazená vážená priemerná sadzba nepoužívala, a príspevok troch členských štátov bol o viac než 100 mil. EUR vyšší. Táto analýza nebola súčasťou správy Komisie.

Výročné správy o činnosti

4.36. Informácie o správnosti vlastných zdrojov uvedené vo výročných správach o činnosti za rok 2024, ktoré uverejnili GR BUDG a Eurostat, vo všeobecnosti potvrdili naše zistenia a závery.

4.37. GR BUDG vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2024 uviedlo, že dokončilo vyčíslenie strát TVZ vyplývajúcich z podhodnotenia dovozu textilu a obuvi z Číny v období 2011 – 2017 v prípade siedmich členských štátov²⁰. Kumulatívna suma strát TVZ v dôsledku podhodnotenia všetkými zostávajúcimi členskými štátmi sa v účtovnej závierke EÚ k 31. decembru 2024 odhaduje na 0,9 mld. EUR a súvisiace úroky z omeškania na 0,3 mld. EUR. GR BUDG plánuje dokončiť výpočty za zostávajúce členské štáty v priebehu roka 2025.

²⁰ Rakúsko, Nemecko, Írsko, Luxembursko, Holandsko, Slovensko a Švédsko.

Záver a odporúčania

Záver

4.38. Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že chybovosť v oblasti príjmov nebola významná. Systémy týkajúce sa príjmov, ktoré sme preskúmali, boli vo všeobecnosti účinné. Niektoré prvky systémov kontroly vzťahujúcich sa na správu výhrad k DPH a otvorených bodov týkajúcich sa TVZ však boli čiastočne účinné (pozri body [4.17](#) a [4.18](#)). Čiastočne účinné bolo okrem toho aj poskytovanie informácií o výhradách k HND a vykazovanie údajov o vlastnom zdroji založenom na plastoch, ako aj niektoré prvky kľúčových vnútorných kontrol TVZ, ktoré sme posudzovali v troch členských štátoch (pozri body [4.15](#), [4.20](#) – [4.22](#) a [4.25](#)).

4.39. Zistili sme tiež, že existujú riziká pre včasné zavedenie colnej reformy a že prvá hodnotiacia správa Komisie o reforme vlastného zdroja založeného na DPH nezahŕňala informácie o vplyve reformy na príspevky členských štátov (pozri body [4.30](#) a [4.34](#)). Tieto nedostatky nemajú vplyv na naše audítorské stanovisko k správnosti príjmov, pretože sa priamo netýkajú transakcií, na ktorých je založená účtovná závierka.

Odporúčania

4.40. V [prílohe 4.1](#) sa uvádzajú výsledky z kontroly prijatia našich predchádzajúcich odporúčaní. Preskúmali sme štyri odporúčania z našich výročných správ za roky 2020, 2021 a 2022, ktoré sa mali vykonať v priebehu roka 2024. Zistili sme, že Komisia vykonala v plnej miere dve odporúčania a jedno v niektorých ohľadoch. Pokiaľ ide o posledné odporúčanie, časť bola vykonaná v plnej miere a ostatné prvky už neboli aktuálne.

4.41. Na základe našich zistení a záverov za rok 2024 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 4.1 – Urýchliť prípravy na zavedenie navrhovanej colnej reformy

Zintenzívniť opatrenia na zabezpečenie včasného zavedenia colnej reformy po jej prijatí, a to vypracovaním plánu, v ktorom budú stanovené podrobné harmonogramy a rozdelenie zodpovednosti za monitorovanie pokroku, pokiaľ ide o:

- a) zriadenie a počiatočnú prevádzku Colného orgánu EÚ dovtedy, kým nedosiahne prevádzkovú kapacitu na plnenie vlastného rozpočtu;
- b) vývoj, prevádzkovanie a údržbu Colného dátového centra EÚ.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2026

Prílohy

Príloha 4.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2020	Komisii odporúčame, aby: Odporúčanie 3.1: preskúmala a aktualizovala spôsob, akým bude v budúcich viacročných cykloch overovať údaje členských štátov o HND, aby sa proces ešte viac zefektívnili a skrátilo sa obdobie, počas ktorého zostávajú údaje o HND po konci cyklu otvorené.			Pozri bod 4.13 .

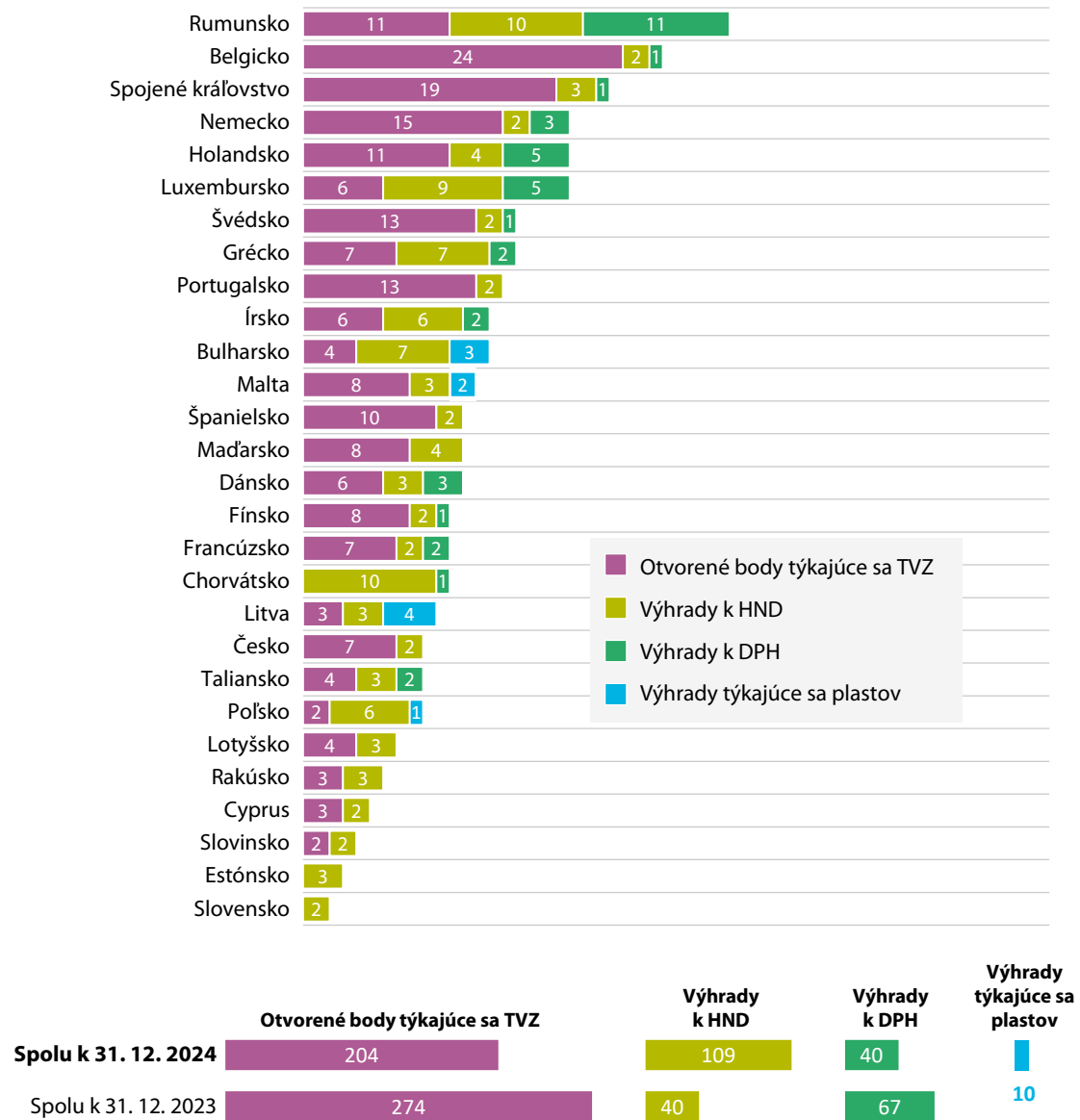
Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Komisii odporúčame: Odporúčanie 3.2: preskúmať svoje postupy na riadenie výhrad k DPH s cieľom stanoviť pre vnútroštátne orgány harmonizovanejšie a prísnejšie lehoty a zefektívniť následnú kontrolu a rušenie výhrad.			Komisia v tomto ohľade zatiaľ neaktualizovala svoje vnútorné postupy. Na konci roka 2024 Komisia ešte stále vykonávala preskúmanie svojich vnútorných postupov, aby zohľadnila nové zjednodušené výkazy DPH a zmeny právneho rámca zavedené zjednodušeným systémom DPH.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame:			
	Odporúčanie 4.1: preskúmať svoje postupy riadenia prípadov neuplatňovania smernice o DPH, ktoré by mohli mať vplyv na rozpočet EÚ, a to:			
	a) systematickým monitorovaním harmonogramov rôznych krokov <i>postupu v prípade nesplnenia povinnosti</i> , ako aj iných opatrení na presadzovanie práva zameraných na riešenie nesúladu, a prijímaním včasných opatrení na zabránenie nadmerným oneskoreniam;	✓		Odporúčanie 4.1 písm. a): Komisia (Generálne riaditeľstvo pre dane a colnú úniu) dokončila preskúmanie svojho vnútorného rámca na monitorovanie riadenia opatrení na presadzovanie pravidiel. Väčšina prípadov nesplnenia povinnosti týkajúcich sa smernice o DPH, ktoré na konci roka 2022 ešte neboli vyriešené, bola uzavretá.
	b) posúdením, či má nesúlad ovplyvňujúci vlastný zdroj založený na DPH zistený v jednom členskom štáte prierezový charakter a či sa preto môže vzťahovať na iné členské štáty;	✓		Odporúčanie 4.1 písm. b) a c): V marci 2025 Komisia po prijatí zmeneného nariadenia č. 1553/89 členským štátom oznámila, ako bude pristupovať k uplatňovaniu článku 3 ods. 2 písm. c). Podľa tohto prístupu by sa výpočet opravy vyžadoval len v prípadoch, keď bola vo veci nedodržania pravidiel zaslaná formálna výzva a členský štát uznal porušenie alebo nedodržanie právnych predpisov, ktoré potvrdil Súdny dvor Európskej únie. Komisia by tak mohla vzniesť výhrady vo veci neuplatňovaniu smernice o DPH len vtedy, ak bola splnená jedna z týchto podmienok.
	c) prijatím včasných opatrení a prípadným stanovením prierezových výhrad, ktorými sa zabezpečí správna úhrada príspevkov členských štátov založených na DPH do rozpočtu EÚ.	✓		

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame: Odporúčanie 4.2: bezodkladne uzavrieť opätovné posudzovanie žiadostí prijatých od členských štátov (pred májom 2022, na ktoré sa nevzťahujú regulačné obmedzenia), ktoré vyjadrili nesúhlas s prvotným posúdením prípadov odpisov TVZ zo strany Komisie.			Komisia dokončila opätovné posúdenie všetkých 59 nevyriešených prípadov odpisov týkajúcich sa žiadostí členských štátov, ktoré nesúhlasili s pôvodným posúdením odpisu Komisiou (prípady oznámené do 3. mája 2022).

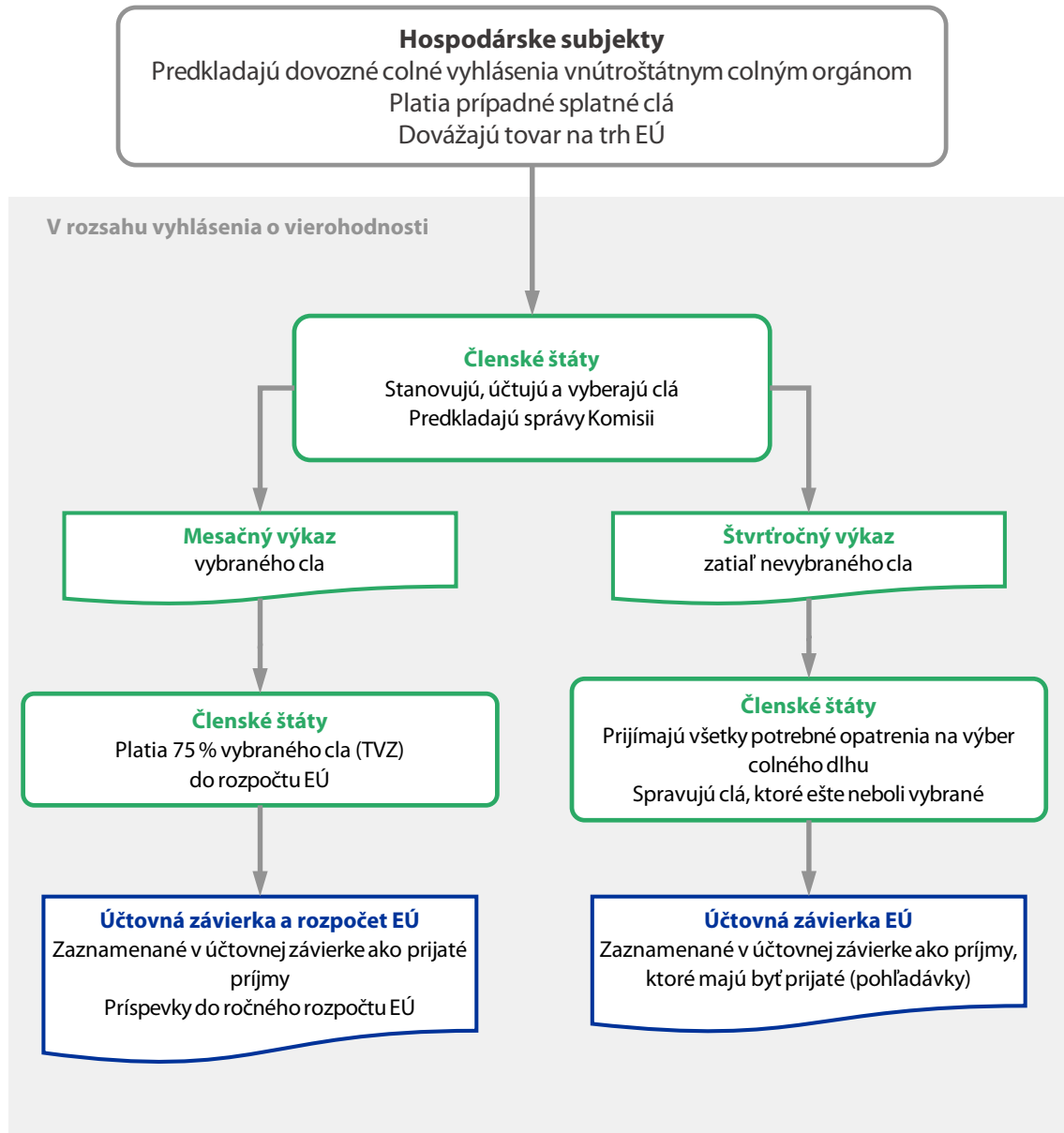
Zdroj: EDA.

Príloha 4.2 – Počet nevyriešených výhrad týkajúcich sa vlastných zdrojov založených na HND, DPH a plastoch a otvorených bodov týkajúcich sa TVZ k 31. decembru 2024

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Príloha 4.3 – Postup zostavovania výkazov TVZ zahrňajúcich clá (vybraných a zatiaľ nevybraných) a ich zaznamenanie v účtovnej závierke a rozpočte EÚ

Zdroj: EDA na základe súčasnej legislatívy a pravidiel EÚ.

Príloha 4.4 – Čistý vplyv zmrazenia váženej priemernej sadzby na hodnote z roku 2016 (so zmenami príspevkov založených na DPH a HND)

(tis. EUR)

Členské štáty	2021	2022	2023	Spolu (2021 – 2023)
Belgicko	13 673	5 066	-20 708	-1 969
Bulharsko	755	123	-3 550	-2 672
Česko	-13 357	-9 611	-9 084	-32 051
Dánsko	11 466	12 491	14 496	38 452
Nemecko	-160 432	-171 094	-136 900	-468 426
Estónsko	895	981	1 186	3 062
Írsko	-12 716	-2 206	-12 126	-27 047
Grécko	-36 160	-32 781	-34 930	-103 871
Španielsko	-2 891	-11 790	-61 953	-76 634
Francúzsko	90 276	91 400	157 123	338 799
Chorvátsko	1 859	2 153	2 733	6 745
Taliansko	52 989	-34 879	-15 308	2 803
Cyprus	729	813	996	2 538
Lotyšsko	1 218	1 180	1 851	4 248
Litva	1 914	618	736	3 268
Luxembursko	1 590	1 653	2 062	5 304
Maďarsko	-9 243	-4 853	-5 482	-19 579
Malta	441	491	625	1 558
Holandsko	58 296	88 046	109 661	256 003
Rakúsko	-32 646	20 170	35 049	22 573
Poľsko	17 739	19 435	-66 926	-29 752
Portugalsko	2 765	7 564	9 454	19 784
Rumunsko	-22 033	-27 162	-20 864	-70 059
Slovinsko	814	634	2 621	4 069
Slovensko	-527	-1 299	-6 732	-8 558
Fínsko	8 081	8 477	12 383	28 942
Švédsko	24 505	34 380	43 585	102 470
Spolu	0	0	0	0

Poznámka: Záporné sumy predstavujú zníženie príspevkov členských štátov a kladné sumy zvýšenie príspevkov.

Zdroj: EDA.

Kapitola 5

Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika

Obsah

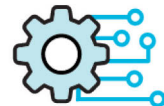
	Body
Úvod	5.1. – 5.9.
Stručný opis	5.2. – 5.8.
Rozsah auditu a audítorský prístup	5.9.
Správnosť transakcií	5.10. – 5.33.
Chyby vo výskumných programoch	5.15. – 5.30.
Osobné náklady sú najviac ovplyvnené chybami	5.15. – 5.16.
Niektorí prijímatelia sa ešte len musia prispôbiť zmenám, ktoré boli zavedené pravidlami pre program Horizont Európa	5.17. – 5.18.
Niektorí prijímatelia žiadajú neoprávnené náklady na výskumných pracovníkov vyslaných z iných organizácií	5.19. – 5.20.
Ostatné chyby v osobných nákladoch	5.21.
Iné neoprávnené <i>priame náklady</i>	5.22. – 5.24.
Zjednodušenie prostredníctvom paušálneho financovania	5.25. – 5.30.
Chyby v projektoch infraštruktúry	5.31. – 5.33.
Preskúmanie riadenia finančnej podpory tretím stranám v oblasti výskumu zo strany Komisie	5.34. – 5.39.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	5.40. – 5.43.
Záver a odporúčania	5.44. – 5.47.
Záver	5.44. – 5.45.
Odporúčania	5.46. – 5.47.
Prílohy	
Príloha 5.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní pre okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“	

Úvod

5.1. V tejto kapitole uvádzame zistenia týkajúce sa okruhu 1 VFR „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“. Na *ilustrácii 5.1* sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2024.

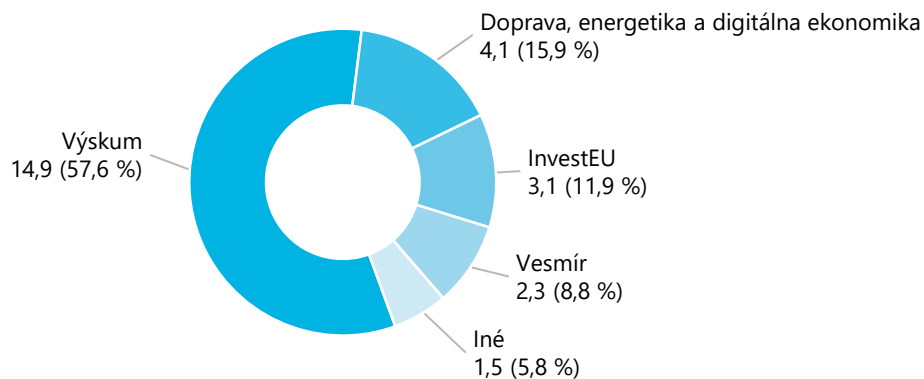
Ilustrácia 5.1 – Platby a kontrolovaný súbor

Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika
25,9 mld. EUR (13,5 % rozpočtových výdavkov EÚ)

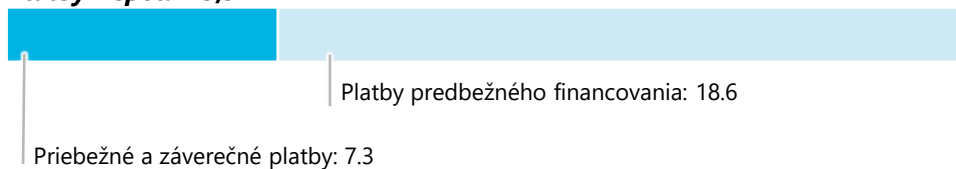
(mld. EUR)

Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov

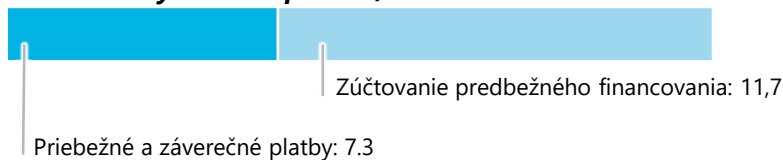

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 25,9

Kontrolovaný súbor – spolu 19,0

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

Stručný opis

5.2. Programy financované v rámci okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ sú rôznorodé a ich cieľom je financovať projekty, ktoré okrem iného prispievajú k výskumu a inováciám, rozvoju európskej infraštruktúry v odvetviach dopravy, energetiky a digitálnych technológií, komunikácií, digitálnej transformácie a jednotného trhu a vesmírnej politiky.

5.3. Väčšinu výdavkov na programy v rámci tohto okruhu riadi priamo Komisia, a to aj prostredníctvom *výkonných agentúr*. Zostávajúce časti rozpočtu v rámci okruhu 1 VFR plnia *spoločné podniky* a *decentralizované agentúry* (pozri príslušné oddiely v príslušných špecifických výročných správach za rozpočtový rok 2024).

5.4. Hlavnými *programami* pre výskum a inovácie sú *Horizont Európa* na obdobie 2021 – 2027 a jeho predchodca *Horizont 2020* (H2020) na obdobie 2014 – 2020. V roku 2024 tieto programy predstavovali približne dve tretiny *transakcií* v oblasti výskumu, ktoré sme kontrolovali.

5.5. Z okruhu 1 VFR sa financujú aj projekty infraštruktúry, napríklad *Nástroj na prepájanie Európy (NPE)*, *Fond InvestEU* a vesmírne programy, napríklad *Galileo* (globálny satelitný navigačný systém EÚ), Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie (EGNOS), Copernicus, európsky program pozorovania Zeme.

5.6. Prevažná časť výdavkov na výskum v rámci programov Horizont a NPE má formu grantov pre verejných alebo súkromných *prijímateľov*, ktorí sa zúčastňujú na projektoch. Komisia spočiatku poskytuje predbežné financovanie prijímateľom po podpísaní dohody o grante. V prípade grantov, ktorými sa preplácajú skutočné náklady, čo je najbežnejší typ financovania výskumu, prijímatelia vykazujú svoje skutočné náklady a sú im uhradené zodpovedajúcim spôsobom. Pri udelení grantov formou *jednorazových platieb* sa prijímateľom vypláti vopred stanovená paušálna suma za každý dokončený pracovný modul bez ohľadu na skutočne vynaložené náklady, t. j. finančná podpora sa vypláca po dokončení pracovných modulov.

5.7. Vesmírne programy sú vo všeobecnosti riadené nepriamo špecializovanými vykonávacími orgánmi (ako je Európska vesmírna agentúra a Agentúra EÚ pre vesmírny program), ktorým sa náklady uhrádzajú na základe ich skutočných výdavkov na programy.

5.8. Finančné nástroje (t. j. úvery, záruky a kapitálové investície) v rámci Programu InvestEU implementuje najmä Európska investičná banka alebo Európsky investičný fond, ktoré zas využívajú finančných sprostredkovateľov.

Rozsah auditu a audítorský prístup

5.9. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme v tomto okruhu VFR v roku 2024 preskúmali:

- a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 127 transakcií, ktorá zahŕňala všetky výdavkové oblasti v rámci tohto okruhu VFR. Pozostávala z 99 transakcií v oblasti výskumu a inovácií (65 za program Horizont 2020 a 34 za program Horizont Európa) a 28 v rámci ostatných programov (najmä 10 transakcií v rámci NPE, 4 finančných nástrojov a 6 transakcií týkajúcich sa vesmírnych programov a programov jednotného trhu). Kontrolovaní prijímatelia mali sídlo v 17 členských štátoch a štyroch štátoch mimo EÚ;
- b) riadenie *finančnej podpory tretím stranám* v rámci výskumných programov Komisiou;
- c) informácie o *správnosti* uvedené vo *výročných správach o činnosti* Generálneho riaditeľstva pre komunikačné siete, obsah a technológie (GR CNECT) a *Výkonnej agentúry Európskej rady pre výskum* (ERCEA) a následne zahrnuté do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti* (AMPR).

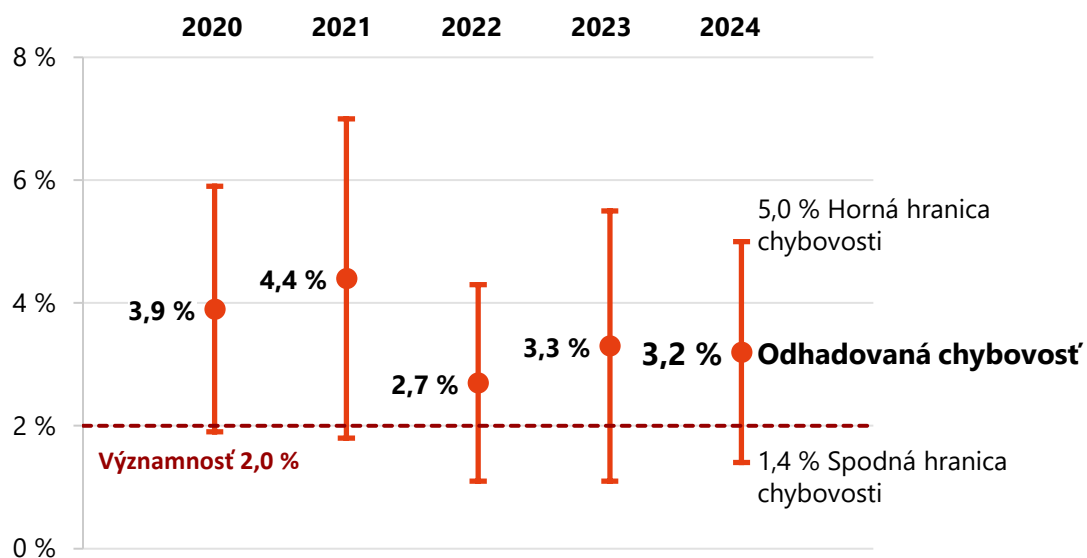
Zohľadnili sme aj výsledky našich ročných auditov 11 agentúr EÚ, Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) a spoločných podnikov, ktoré plnia rozpočet v rámci okruhu 1 VFR. Tie boli uvedené v našich špecifických výročných správach za rozpočtový rok 2023 a vychádzali z preskúmania 222 transakcií.

Správnosť transakcií

5.10. Zo 127 transakcií, ktoré sme preskúmali, 32 (25 %) obsahovalo *chyby*. Na základe 28 chýb, ktoré sme vyčíslili, a dodatočných chýb zistených v transakciách realizovaných agentúrami EÚ, spoločnými podnikmi a EIT odhadujeme chybovosť na 3,2 % (pozri [ilustráciu 5.2](#)).

Ilustrácia 5.2. – Odhadovaný vplyv vyčísliteľných chýb

Odhadovaná chybovosť

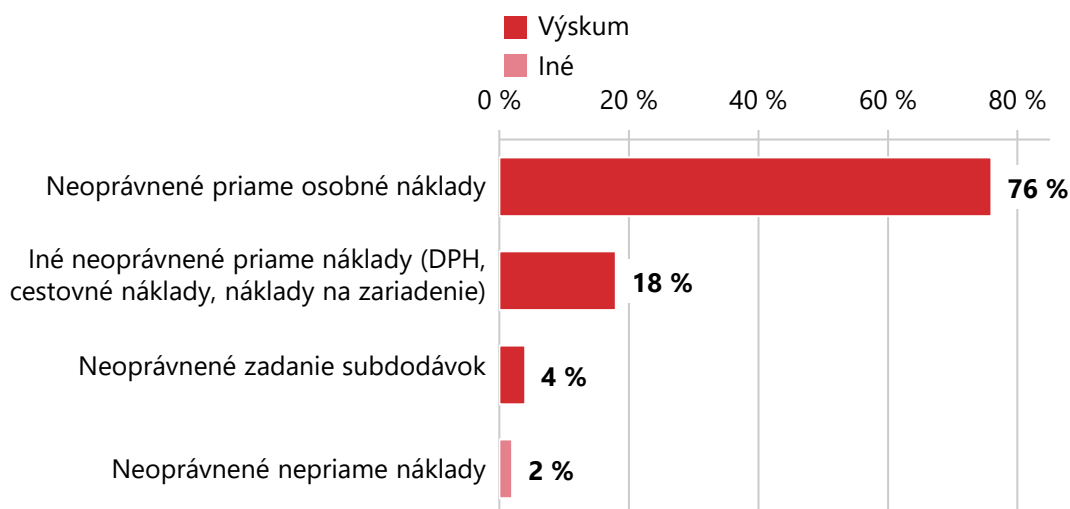
Veľkosť vzorky (transakcie)

2020	2021	2022	2023	2024
133	130	127	127	127

Zdroj: EDA.

5.11. Na [ilustrácii 5.3](#) je uvedené rozdelenie nami *odhadovanej chybovosti* za rok 2024 podľa typu chýb s rozlíšením transakcií v oblasti výskumu a ostatných transakcií.

Ilustrácia 5.3 – Rozdelenie odhadovanej chybovosti podľa typu chyby

Zdroj: EDA.

5.12. Výskum je naďalej vysoko rizikovým výdavkovým programom. *Vyčísľiteľné chyby* sme zistili v 26 z 99 kontrolovaných výskumných transakcií v rámci našej reprezentatívnej vzorky (26 %). Pri našom audite sme nezistili významné rozdiely medzi programom Horizont 2020 a programom Horizont Európa, pokiaľ ide o správnosť výdavkov, a to aj napriek zjednodušeniam zavedeným v rámci programu Horizont 2020 na uľahčenie vykazovania nákladov prijímateľov.

5.13. V prípade ostatných programov a činností sme zistili chyby v troch z 28 transakcií v našej vzorke, z ktorých dve boli *vyčísľiteľné* (obe sa týkali NPE).

5.14. Komisia ešte pred našimi auditmi v niekoľkých prípadoch, ktoré sme vybrali do vzorky, uplatnila nápravné opatrenia, ktoré nemali významný vplyv na nami odhadovanú chybovosť za túto kapitolu.

Chyby vo výskumných programoch

Osobné náklady sú najviac ovplyvnené chybami

5.15. Zistili sme chyby týkajúce sa osobných nákladov, ktoré predstavujú najväčší podiel nákladov na väčšinu výskumných projektov, v 24 (t. j. 24 %) z 99 preskúmaných transakcií v oblasti výskumu. Medzi programom Horizont 2020 a programom Horizont Európa opäť nie sú významné rozdiely.

5.16. Okrem uvedených vyčísliteľných chýb sme vykázali aj dve nevyčísliteľné chyby vyplývajúce z nesprávneho uplatňovania pravidiel výpočtu osobných nákladov v projektoch programu Horizont Európa.

Niektorí prijímatelia sa ešte len musia prispôbiť zmenám, ktoré boli zavedené pravidlami pre program Horizont Európa

5.17. V rámci programu Horizont 2020 musia prijímatelia vypočítať ročné alebo mesačné hodinové sadzby za svojich zamestnancov a vynásobiť ich počtom hodín strávených na projektoch EÚ. V rámci programu Horizont Európa sa však pravidlá zmenili s cieľom zjednodušenia: prijímatelia musia teraz vypočítať denné sadzby a vynásobiť ich počtom dní (ekvivalenty dní) strávených prácou na projektoch EÚ.

5.18. Z našich auditov však vyplynulo, že nie všetci prijímatelia sa prispôbili novým pravidlám. V 5 z 34 transakcií programu Horizont Európa v našej vzorke sme zistili, že prijímatelia buď stále používali predchádzajúcu metódu výpočtu, alebo v plnej miere nedodržali nové pravidlá. V troch z nich to viedlo k nesprávnym žiadostiam o preplatenie nákladov.

Niektorí prijímatelia žiadajú neoprávnené náklady na výskumných pracovníkov vyslaných z iných organizácií

5.19. Oba výskumné programy umožňujú prijímateľom nárokovať si osobné náklady na výskumných pracovníkov priamo zamestnaných inou organizáciou a vyslaných k nim – pokiaľ druhá organizácia nie je prijímateľom toho istého projektu, pričom v takom prípade má právo nárokovať si náklady len zamestnávajúci prijímateľ. Okrem toho v oboch programoch sa obmedzujú oprávnené náklady na skutočné náklady, ktoré vznikli organizácii, ktorá ich zamestnáva, a tieto náklady musí schváliť Komisia.

5.20. V štyroch transakciách v našej vzorke sme zistili chyby v nákladoch súvisiacich s vyslanými osobami. Príklad uvádzame v [rámciku 5.1](#).

Rámček 5.1

Príklad chyby v nárokových nákladoch na vyslaných výskumných pracovníkov

Verejný subjekt v Belgicku vykázal náklady na dvoch výskumných pracovníkov v rámci grantu programu Horizont 2020, pričom obaja boli vyslaní inými organizáciami.

V prípade jedného z nich prijímateľ uzavrel dohodu o vyslaní s inou organizáciou, ktorá ho nezamestnávala priamo, ale prostredníctvom spoločnosti s jedným zamestnancom. Požiadavky oprávnenosti nákladov na zamestnancov teda neboli splnené. Tieto náklady však mohli byť oprávnené ako náklady na subdodávky pod podmienkou predchádzajúceho oznámenia a schválenia Komisiou.

Druhým výskumným pracovníkom bol doktorand, ktorý pracoval pre prijímateľa, ale bol zamestnancom univerzity, ktorá bola v skutočnosti iným prijímateľom na základe tej istej dohody o grante. To opäť nie je v súlade s pravidlami oprávnenosti.

Ostatné chyby v osobných nákladoch

5.21. Ďalšie chyby v osobných nákladoch zahŕňali použitie odhadovaných súm namiesto skutočných nákladov, vykázanie nákladov, ktoré prijímateľovi nevznikli, a účtovanie dní projektu počas neprítomnosti. Príklad uvádzame v [rámčeku 5.2](#).

V našej vzorke sme takisto zistili tri prípady, keď priemerné náklady neboli vypočítané v súlade s účtovnou praxou prijímateľa alebo pravidlami Komisie.

Rámček 5.2

Príklad prijímateľa, ktorý požadoval náklady za čas, ktorý nebol strávený na kontrolovanom projekte

Neziskový prijímateľ v Belgicku dostal grant z programu Horizont Európa a vykázal náklady na zamestnancov pracujúcich na projekte počas 12-mesačného vykazovaného obdobia.

Prijímateľ si nárokoval náklady za 215 dní na jednu osobu, čo je maximálny možný počet dní v rámci programu Horizont Európa. Osoba zaznamenala 261,5 dňa práce na projekte, zatiaľ čo zo záznamov prijímateľa vyplývalo, že táto osoba bola neprítomná z dôvodu ročnej dovolenky, krátkodobej práceneschopnosti a iných dôvodov počas 55,5 dňa, a teda odpracovala len 206 dní. Náklady, ktoré si prijímateľ nárokoval, boli preto príliš vysoké.

Iné neoprávnené *priame náklady*

5.22. Hlavnou podmienkou oprávnenosti nákladov je, že musia byť vynaložené v súvislosti s akciou a potrebné na jej vykonanie. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch¹ sme zistili, že táto podmienka nebola splnená v štyroch transakciách, ktoré sme kontrolovali v roku 2024. V dvoch prípadoch prijímateľ požadoval náklady na konferencie, ktoré nemali priamu súvislosť s projektom alebo zahŕňali spoločenské podujatia, ktoré pre projekt neboli potrebné.

5.23. Zistili sme tiež 4 chyby vo výkazoch nákladov na zariadenia v 12 výskumných projektoch, v ktorých sme tieto náklady kontrolovali. Príklad uvádzame v [rámčeku 5.3](#).

¹ Výročná správa za rok 2023, bod 5.22; výročná správa za rok 2022, bod 5.22.

Rámček 5.3

Príklad chyby v nárokových nákladoch na zariadenie

Prijímatelia môžu potrebovať zakúpiť špecializované zariadenie na realizáciu výskumného projektu a sú oprávnení požadovať príslušné náklady na odpisy. Ak si prijímateľ prenájíma zariadenie, môže si nárokovať náklady až do výšky nákladov na odpisy podobného majetku.

V rámci jedného projektu programu Horizont Európa súkromný subjekt v Írsku nesprávne vykázal náklady na lízing dvoch strojov namiesto nižších nákladov na odpisy podobného zariadenia.

5.24. Napokon sme takisto zistili 10 vyčísliteľných chýb v iných kategóriách nákladov v našej vzorke. Zahŕňali vykázanie odpočítateľnej *DPH*, neoprávnené interne fakturované tovary a služby, náklady vzniknuté po kontrolovanom vykazovanom období, chýbajúce podporné dokumenty a použitie nesprávnych výmenných kurzov.

Zjednodušenie prostredníctvom paušálneho financovania

5.25. V rámci programu Horizont Európa môže Komisia takisto poskytovať finančnú podporu na výskumné projekty prostredníctvom grantov formou jednorazovej platby, ak je táto možnosť uvedená v pracovných programoch alebo vo výzve na predkladanie návrhov. Financovanie jednorazovou platbou je zjednodušeným vykazovaním nákladov stanoveným v článku 125 *nariadenia o rozpočtových pravidlách*, ktoré si vyžaduje, aby sa podrobné odhady nákladov poskytovali vopred za každú kategóriu nákladov na prijímateľa a pracovný modul. Pred podpísaním dohody o grante odborníci, s ktorými Komisia uzavrela zmluvu, posúdia odhady nákladov v porovnaní s navrhovanými činnosťami, aby sa zabezpečilo, že sú primerané a nie sú neúmerné. Komisia následne vyplatí výšku grantu na základe „riadneho vykonávania“ pracovných modulov, ktoré posúdili odborníci.

5.26. V našom stanovisku² k pravidlám účasti na akciách v rámci siedmeho rámcového programu sme uviedli, že „jednorázové sumy sú vhodné pre jasne definované pracovné moduly v rámci každého projektu“ a poznamenali sme, že „ťažkosti s implementáciou takejto schémy by vznikli predovšetkým v situáciách, kedy došlo k oneskoreniu pracovných modulov, alebo ak by boli dokončené len čiastočne či nahradené inými činnosťami“. V našej následnej osobitnej správe³ o opatreniach zameraných na zjednodušenie zavedených do programu Horizont 2020 sme odporučili, aby Komisia zintenzívnila testovanie jednorázových platieb a začala nové pilotné iniciatívy, „aby identifikovala najvhodnejšie typy projektov, posúdila prípadné nedostatky a navrhla primerané nápravné prostriedky“.

5.27. Naša výročná správa za rok 2022⁴ obsahovala preskúmanie postupov Komisie na poskytovanie jednorázových platieb na financovanie výskumu, a najmä „jednorázových platieb“, v prípade ktorých je suma určená na pokrytie úplného financovania projektu zo strany EÚ.

5.28. V júli 2024 Komisia posúdila použitie jednorázového financovania v rámci programov Horizont 2020 a Horizont Európa⁵. Hlavným výsledkom bolo, že prijímatelia zastávajú názor, že táto forma financovania presúva zameranie z nákladov na vedecký obsah projektov a znižuje administratívnu záťaž spojenú s riadením grantov a vykazovaním nákladov. Poznamenávame však, že Komisia ešte neukončila žiadne *ex post* technické preskúmania vykonávania grantov formou jednorázových platieb (proces sa začal práve koncom roka 2024).

5.29. V roku 2024 sme skontrolovali jednu (našu prvú) jednorázovú platbu. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v [rámčeku 5.4](#).

² Stanovisko 1/2006.

³ Osobitná správa 28/2018, odporúčanie 2.

⁴ Výročná správa za rok 2022, body 5.25 – 5.32.

⁵ *Assessment of Lump Sum Funding*, Európska komisia, júl 2024.

Rámček 5.4

Príklad auditu grantu formou jednorazovej platby

Verejný prijímateľ v Holandsku sa zúčastnil projektu v oblasti biomedicíny. Komisia poskytla na celý projekt 6 mil. EUR vo forme jednorazového financovania, z čoho 2 mil. EUR boli pridelené kontrolovanému prijímateľovi. Projekt bol rozdelený na 11 pracovných modulov, ktoré realizovalo 7 prijímateľov. Celková výška grantu a jednotlivé sumy splatné prijímateľom za každý pracovný modul boli stanovené na základe odhadov nákladov prijímateľov a ich hodnotenia expertmi.

Kontrolovali sme prvú *priebežnú platbu* vzťahujúcu sa na účasť prijímateľa na pracovných moduloch 1 až 4, ktoré boli vykázané ako ukončené v čase platby.

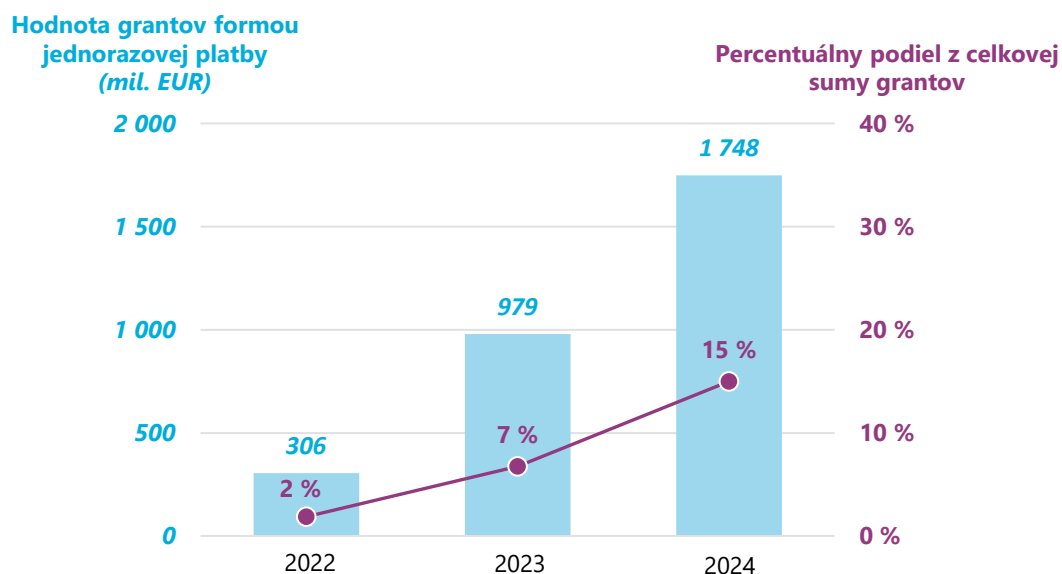
Preskúmali sme projektové dokumenty, ktoré prijímateľ predložil Komisii, ako aj ďalšie informácie poskytnuté počas auditu s cieľom overiť, či prijímateľ realizoval svoju časť pracovných modulov. Posúdili sme aj to, či sa zdroje určené v rozpočte použili podľa plánu.

Zistili sme, že prijímateľ nekúpil konkrétnu položku vybavenia (s odhadovanými nákladmi približne 25 000 EUR), ktorá bola súčasťou podpísanej dohody o grante, ale použil iný nástroj, ktorý už vlastnil. Prijímateľ však túto zmenu prístupu v správach o projektoch neuviedol. Komisia usúdila, že dva súvisiace pracovné moduly boli vykonané uspokojivo, a vyplatila súvisiace jednorazové platby (spolu 742 000 EUR) v plnej výške.

Na základe informácií získaných počas auditu nie je jasné, či bolo zahrnutie tejto konkrétnej položky vybavenia do návrhu rozpočtu potrebné a odôvodnené.

5.30. Komisia plánuje do roku 2027 poskytnúť najmenej 50 % rozpočtu (vyčleneného na výzvy) v rámci programu Horizont Európa vo forme financovania jednorazovou platbou. K dnešnému dňu je však takéto financovanie obmedzené. Predstavovalo len približne 15 % všetkých grantov podpísaných v roku 2024, ako je uvedené na *ilustrácii 5.4*. Očakávame preto, že sa financovanie formou jednorazových platieb bude v nadchádzajúcich rokoch nachádzať v našej vzorke častejšie.

Ilustrácia 5.4 – Hodnota a podiel grantov formou jednorazových platieb v rámci programu Horizont Európa v rokoch 2022 – 2024

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Chyby v projektoch infraštruktúry

5.31. V prípade projektov infraštruktúry v rámci programu NPE sa veľká väčšina nákladov nárokuje na práce a štúdie vykonané dodávateľmi. Prijímatelia si môžu nárokovať aj osobné náklady, ak sú priamo spojené s vykonávaním akcie a nezahŕňajú žiadne *nepriame náklady*. Vo všeobecnosti sú nepriame náklady vrátane výdavkov na administratívu, ľudské zdroje a odbornú prípravu v tejto súvislosti neoprávnené.

5.32. Zistili sme jeden prípad, keď prijímateľ vykázal nepriame náklady, ktoré nie sú oprávnené (pozri [rámcik 5.5](#)).

Rámček 5.5

Príklad prijímateľa, ktorý vykázal nepriame náklady v rámci projektu NPE

Vo Francúzsku bol zriadený verejný subjekt, ktorý konkrétne riadi časť dopravného projektu NPE. Vo svojom výkaze nákladov za kontrolované obdobie prijímateľ zahrnul náklady týkajúce sa osoby pracujúcej v tíme ľudských zdrojov na horizontálnych úlohách, ako je nábor, mzdy a odborná príprava, ktoré nemohli byť priamo pripísané na projekt.

Zodpovedajúce náklady preto neboli oprávnené na financovanie z prostriedkov EÚ a prijímateľ ich nemal zahrnúť do svojej žiadosti.

5.33. V inej transakcii v rámci NPE sme zistili nesúlad medzi nákladmi, ktoré prijímateľ vykázal Komisii, a príslušnými platbami zaznamenanými v jej účtovnom systéme. Zistili sme tiež, že prijímateľ vykonal postup verejného obstarávania pre tento projekt, ktorý nebol v súlade s ustanoveniami dohody o grante ani s internými pravidlami prijímateľa.

Preskúmanie riadenia finančnej podpory tretím stranám v oblasti výskumu zo strany Komisie

5.34. V rámci výskumných programov sa finančná podpora tretím stranám využíva na poskytovanie podpory všeobecne menším projektom a subjektom. Komisia spolu s výkonnými agentúrami uzatvára dohody o grante s jedným alebo viacerými prijímateľmi, ktorí pôsobia ako vykonávacie orgány poskytovaním grantov tretím stranám.

5.35. Maximálna suma, ktorú môže tretia strana získať prostredníctvom tohto druhu financovania, je 60 000 EUR, pokiaľ nie je v pracovnom programe alebo vo výzve stanovené inak, ako sa vymedzuje v článku 207 [nariadenia o rozpočtových pravidlách](#). Prijímatelia, ktorí rozdeľujú podporu tretím stranám, sú povinní zabezpečiť, aby tretie strany dodržiavali osobitné povinnosti vrátane tých, ktoré sa týkajú konfliktu záujmov, dôverylosti a etiky, a aby dodržiavali právo EDA na audit.

5.36. Túto tému sme vybrali na hĺbkové posúdenie z dôvodu špecifických rizík spojených s inými subjektmi, ktoré rozdeľujú a kontrolujú finančné prostriedky EÚ, ako aj výrazného zvýšenia tohto druhu financovania. Výška finančnej podpory prostredníctvom grantov v rámci programu Horizont 2020 dosiahla 2,5 mld. EUR za celé programové obdobie. Do konca roka 2024 bol tento druh podpory v rámci programu Horizont Európa už viac než dvojnásobne vyšší (5,5 mld. EUR).

5.37. Preskúmali sme usmernenia Komisie k riadeniu takýchto grantov a preskúmali sme 11 transakcií, ktoré boli v našich vzorkách za okruh 1 VFR za roky 2023 a 2024.

5.38. Z našich auditov vyplynulo, že:

- o prahová hodnota 60 000 EUR bola prekročená v 9 z týchto 11 prípadov (s individuálnymi grantmi do 330 000 EUR) bez riadneho odôvodnenia výnimky v pracovnom programe alebo vo výzve. To nie je v súlade s právnymi požiadavkami. Podľa Komisie sú vyššie granty inherentne potrebné pre určité typy akcií. Toto vysvetlenie považujeme za nedostatočné na odôvodnenie financovania jednotlivých tretích strán, ktoré prekročilo uvedenú prahovú hodnotu,
- o len v troch z 11 prípadov boli všetky povinnosti požadované na základe dohôd EÚ o grante zahrnuté do dohôd uzavretých s prijímateľmi a tretími stranami. V ďalších dvoch prípadoch boli niektoré z nich zahrnuté, ale vo zvyšných šiestich prípadoch boli všetky tieto povinnosti zo zmluvných podmienok vynechané. V jednej transakcii tretia strana spochybnila naše práva na audit z dôvodu chýbajúcich zodpovedajúcich ustanovení v jej dohode s prijímateľom a prístup k dôkazom potrebným na náš audit nám bol udelený až po rozsiahlej komunikácii.

5.39. Okrem toho sme zistili, že od prijímateľov, ktorých Komisia poverila riadením finančnej podpory tretím stranám, sa nevyžaduje, aby preukázali *účinnosť* svojich kontrol na zabezpečenie správnosti výdavkov EÚ. Zastávame názor, že to predstavuje osobitné riziko pre *správne finančné riadenie* a ochranu finančných záujmov EÚ.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

5.40. Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2024 týkajúce sa rizika pri platbe odhadovaného za okruh 1 VFR na 1,6 %. Tento percentuálny podiel sa nachádza na spodnej hranici nášho rozsahu odhadovanej chybovosti, ako je to vo väčšine rokov, a pod prahom významnosti.

5.41. V roku 2024 hlavné výdavky GR CNECT súviseli s programami Horizont 2020, Horizont Európa a Digitálna Európa, zatiaľ čo výdavky ERCEA sa týkali programov Horizont 2020 a Horizont Európa. Pokiaľ ide o program Horizont 2020, Komisia vypočítala a predložila jedinú kumulatívnu reprezentatívnu zistenú chybovosť vo výške približne 3,6 % za tento program. Kumulatívna *zvyšková chybovosť* po zohľadnení nápravných opatrení je približne 1,8 % (individuálna chybovosť je približne 1,8 % v prípade GR CNECT a 0,9 % v prípade agentúry ERCEA).

5.42. Keďže v druhom polroku 2024 sa začali *ex post* audity programov Horizont Európa a Digitálna Európa, v prípade týchto programov ešte nie je k dispozícii zistená chybovosť. GR CNECT a ERCEA preto použili svoj cieľ maximálne 2 % pre zvyškovú chybovosť týchto programov ako odhadovanú chybovosť.

5.43. Zastávame názor, že výročné správy o činnosti GR CNECT a ERCEA obsahujú informácie, ktoré mali k dispozícii, a na základe nich poskytujú verný obraz o finančnom riadení, pokiaľ ide o správnosť transakcií súvisiacich s výdavkami v okruhu 1 VFR.

Závery a odporúčania

Závery

5.44. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ bola významná. V prípade tohto okruhu VFR z testovania transakcií vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 3,2 %.

5.45. Hlavným faktorom prispievajúcim k chybám v okruhu 1 VFR sú neoprávnené alebo nesprávne vykázané osobné náklady vo výdavkoch na výskum. Napriek všetkým zjednodušujúcim opatreniam zavedeným do právneho základu v priebehu času a usmerneniach Komisie pre prijímateľov sa situácia už roky nezmenila⁶. Značný počet prijímateľov má stále ťažkosti so správnym uplatňovaním pravidiel, a to aj v rámci programu Horizont Európa. V tejto súvislosti poznamenávame, že cieľom Komisie je ďalej zvýšiť využívanie financovania formou jednorazovej platby, aby sa zjednodušilo vykazovanie projektov a vyplácanie finančnej podpory EÚ.

Odporúčania

5.46. V [prílohe 5.1](#) sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročných správach za rok 2021, 2022 a 2023 a ktoré mali byť vykonané do roku 2024. Komisia vykonala štyri odporúčania v plnej miere, jedno odporúčanie vo väčšine ohľadov, zatiaľ čo jedno odporúčanie nebolo vykonané.

5.47. Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2024 Komisii odporúčame:

⁶ Výročná správa za rok 2018, bod 5.16, výročná správa za rok 2019, bod 4.11, výročná správa za rok 2020, bod 4.13, výročná správa za rok 2021, bod 4.12, výročná správa za rok 2022, bod 5.13 a výročná správa za rok 2023, bod 5.13.

Odporúčanie 5.1 – Preskúmať vykonávanie grantov formou jednorazovej platby

Preskúmať reprezentatívnu vzorku grantov formou jednorazovej platby a analyzovať skúsenosti získané z doterajšieho vykonávania grantov formou jednorazovej platby a metódy použité na stanovenie finančnej podpory EÚ s cieľom poskytnúť vstupy pre budúce využívanie financovania jednorazovou platbou.

Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2026.

Odporúčanie 5.2 – Zlepšiť riadenie finančnej podpory pre tretie strany

- a) Stanoviť minimálne normy kontroly, ktoré majú prijímatelia uplatňovať s cieľom zabezpečiť účinné kontroly správnosti výdavkov EÚ.
- b) Požadovať, aby sa príslušné povinnosti vyplývajúce z dohody o grante EÚ odrážali aj v dohodách uzavretých medzi prijímateľmi a tretími stranami alebo v pravidlách prijímateľov oznámených tretím stranám.
- c) Dostatočne odôvodniť, ak pracovné programy alebo výzvy umožňujú podporu jednotlivých tretích strán v sume nad 60 000 EUR.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Prílohy

Príloha 5.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní pre okruh „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; žiadne informácie.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Odporúčame Komisii do polovice roka 2024 (Horizont Európa): Odporúčanie 1: Dôrazne podporovať využívanie sprievodcu osobnými nákladmi (pozri bod 4.25) (sprístupneného na portáli pre účastníkov), a to najmä niektorými kategóriami prijímateľov, ktorí sú náchylnejší na chyby, ako sú MSP a noví účastníci (v prípade programu Horizont 2020).			V prípade programu Horizont Európa: GR RTD očakáva, že sprievodca bude pripravený v roku 2025.
2022	Odporúčame Komisii do konca roka 2024: Odporúčanie 1 písm. b) – Vyhodnotiť financovanie formou jednorazovej platby Pred ďalšími výzvami v rámci programu Horizont Európa posúdiť vhodnosť použitia grantov financovaných			

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	jednorazovými platbami na projekty s vysokým rozpočtom a stanoviť maximálnu sumu pre takéto granty.			
	Odporúčame Komisii do konca roka 2023: Odporúčanie 2 – Zlepšiť hodnotenia odborníkov týkajúce sa grantov financovaných jednorazovou platbou V prípade grantov formou jednorazovej platby zabezpečiť, aby sa odborné hodnotenia žiadostí o grant, najmä v nich uvedených návrhov rozpočtu, vykonávali s náležitým ohľadom na príslušné referenčné hodnoty a aby boli riadne zdokumentované.			
	Odporúčame Komisii do prvého štvrtroku 2024: Odporúčanie 3 – Vymedziť jasnejšie požiadavky na vykonávanie grantov v rámci programu Horizont Európa V prípade grantov formou jednorazovej platby bližšie špecifikovať požiadavky na riadne vykonávanie vrátane prvkov každého pracovného modulu, ktoré podnietia platbu, ako aj poskytnúť podrobné usmernenia tým, ktorí sú zapojení do posudzovania vykonávania projektov.			Komisia preskúmala väčšinu usmernení s cieľom objasniť požiadavky na riadne vykonávanie grantov formou jednorazovej platby. Ďalšie kolo revízie prebieha a niektoré revidované usmernenia boli zverejnené pred júnom 2025.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčame Komisii do polovice roka 2024: Odporúčanie 4 – Vymedziť rozsah <i>ex post</i> kontrol grantov formou jednorazovej platby V prípade grantov formou jednorazovej platby vymedziť rozsah <i>ex post</i> kontrol, ktoré by mali zahŕňať oblasti s vyšším rizikom, ako sú pravidlá verejného obstarávania, neexistencia konfliktu záujmov a využívanie zdrojov uvedených v dohode o grante.			
2023	Odporúčame Komisii do konca roka 2024: Odporúčanie 3 – Vypracovať usmernenia k <i>ex ante</i> kontrolám verejného obstarávania Ďalej rozpracovať usmernenia opísaním rozsahu kontrol, ktoré sa majú vykonať pri <i>ex ante</i> kontrolách verejného obstarávania v rámci projektov NPE, pokiaľ ide o súlad uplatňovaných podmienok účasti a kritérií na vyhodnotenie ponúk s kritériami uverejnenými v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania.			

Zdroj: EDA.

Kapitola 6

Súdržnosť, odolnosť a hodnoty

Obsah

	Body
Úvod	6.1. – 6.9.
Stručný opis	6.2. – 6.5.
Ciele politiky a výdavkové nástroje	6.2.
Riadenie fondov	6.3. – 6.5.
Rozsah auditu a audítorský prístup	6.6. – 6.9.
Správnosť transakcií	6.10. – 6.38.
Výsledky testovania transakcií	6.10. – 6.15.
Zdieľané riadenie	6.16. – 6.31.
Neoprávnené náklady a projekty	6.16. – 6.22.
Zistené porušenia pravidiel vnútorného trhu týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci	6.23. – 6.27.
Chýbajúce základné podporné dokumenty	6.28. – 6.29.
Finančné nástroje	6.30. – 6.31.
Transakcie riadené priamo alebo nepriamo Komisiou	6.32. – 6.34.
Správne finančné riadenie	6.35.
Iné výdavky	6.36. – 6.38.
Správa a riadenie	6.39. – 6.62.
Naše posúdenie práce orgánov auditu	6.39. – 6.51.
V prípade 44 % hodnoty balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme kontrolovali v roku 2024, je zvyšková chybovosť nad prahom významnosti	6.39. – 6.43.
Nedostatky v práci orgánov auditu znižujú mieru, do akej sa môže Komisia spoľahnúť na ich výsledky	6.44. – 6.51.
Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti	6.52. – 6.62.
Komisia zastáva názor, že miera neoprávnených výdavkov v schválených účtovných závierkach v oblasti súdržnosti je významná	6.54. – 6.58.
Uzatváranie programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020	6.59. – 6.62.

Záver a odporúčania	6.63. – 6.68.
Záver	6.63. – 6.66.
Odporúčania	6.67. – 6.68.

Prílohy

Príloha 6.1 – Prehľad našej vzorky transakcií zdieľaného riadenia a súvisiacich zistení na účely vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2024

Príloha 6.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“

Úvod

6.1. V tejto kapitole sa uvádzajú naše zistenia týkajúce sa okruhu 2 *viacročného finančného rámca (VFR)* „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“. Na *ilustrácii 6.1* sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2024 a uvádza veľkosť nášho kontrolovaného súboru.

Ilustrácia 6.1 – Platby a kontrolovaný súbor

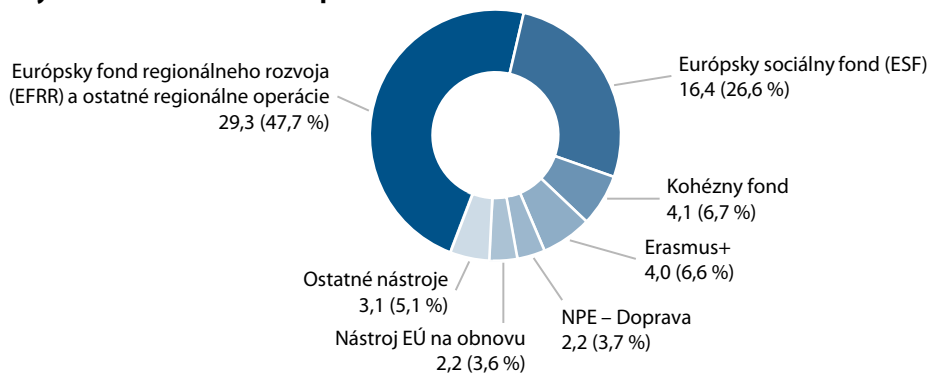
Súdržnosť, odolnosť a hodnoty

61,4 mld. EUR (32,1 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

(mld. EUR)

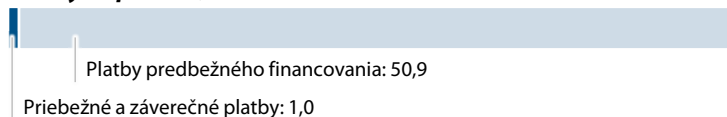
Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov

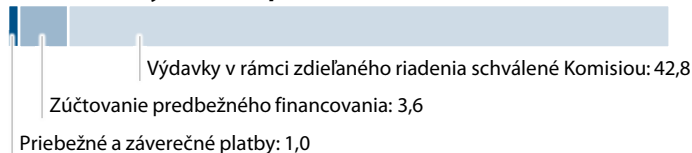
Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť (podokruh 2a)

Platby – spolu 51,9

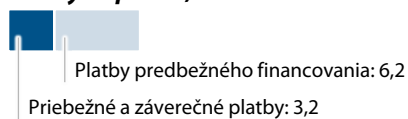

Kontrolovaný súbor – spolu 47,5

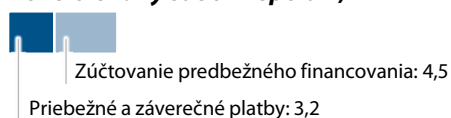

Odolnosť a hodnoty (podokruh 2b)

Platby – spolu 9,4

Kontrolovaný súbor – spolu 7,7

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

Stručný opis

Ciele politiky a výdavkové nástroje

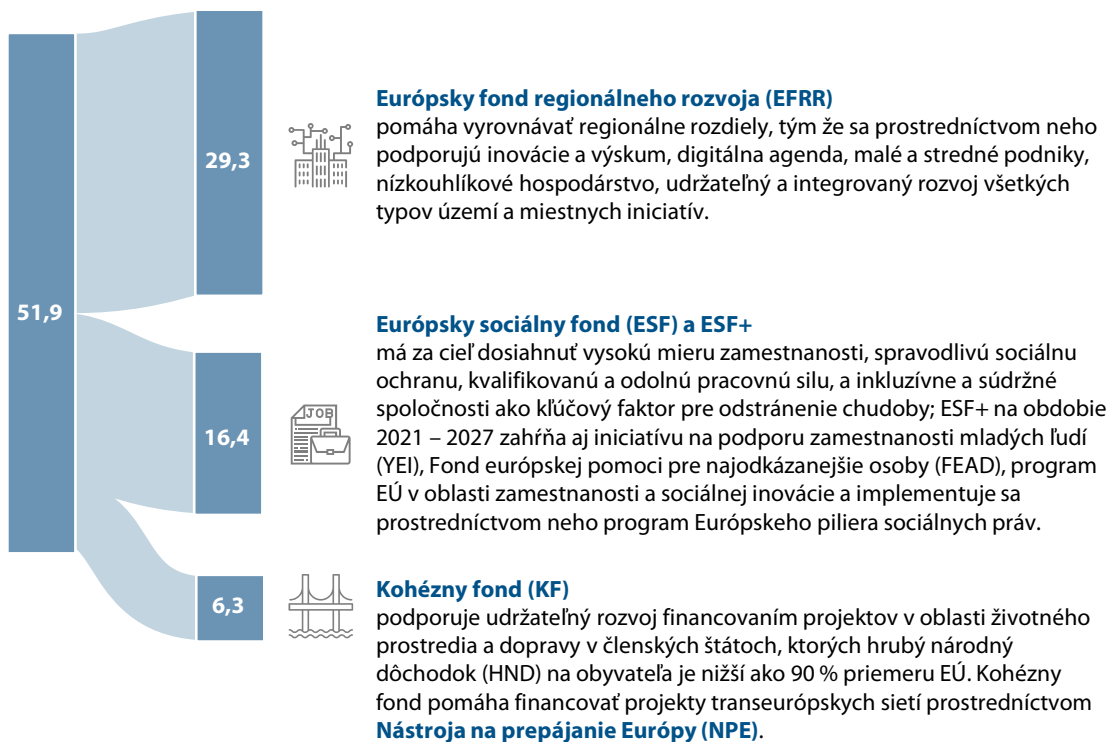
6.2. Výdavky v rámci tohto okruhu sú zamerané na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi EÚ (podokruh 2a) a na opatrenia na podporu a ochranu hodnôt EÚ, čím sa zvyšuje odolnosť EÚ voči súčasným a budúcim výzvam (podokruh 2b). Na *ilustrácii 6.2* sú uvedené politické ciele okruhu 2 VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ (podokruh 2a¹ a podokruh 2b) a súvisiace fondy a nástroje.

¹ Články 162 a 174 až 178 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

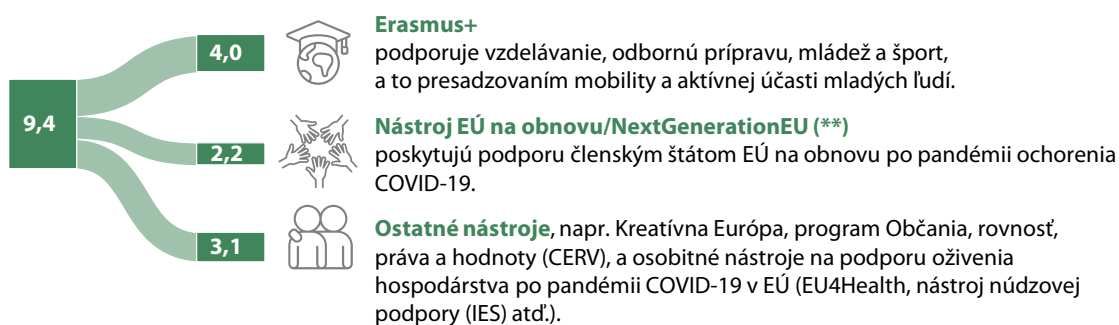
Ilustrácia 6.2 – Ciele politiky a platby

(mld. EUR (*))

Podokruh 2a – Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť
má za cieľ znižovať rozdiely v rozvoji jednotlivých členských štátov/regiónov EÚ.

Podokruh 2b – Odolnosť a hodnoty
má za cieľ posilňovať odolnosť EÚ presadzovaním hodnôt EÚ.

(*) Výdavky v okruhu 2 VFR v roku 2024.

(**) Suma 2,2 mld. EUR zahŕňa najmä úroky z úverov.

Zdroj: EDA.

Riadenie fondov

6.3. Fondy politiky súdržnosti (EFRR/KF a ESF) sa implementujú v rámci *zdieľaného riadenia*. Na *ilustrácii 6.3* sú opísané procesy riadenia, kontroly a uistenia a súvisiace úlohy a zodpovednosť.

Ilustrácia 6.3 – Procesy riadenia, kontroly a uistenia v programovom období 2014 – 2020

(*) V článku 130 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 sa úhrada *priebežných platieb* obmedzuje na 90 %.

Zdroj: EDA.

6.4. Proces kontroly a uistenia sa opiera o kombinovanú prácu zameranú na *správnosť* na všetkých úrovniach uvedených na *ilustrácii 6.3*. Riadiace orgány sú „prvou obrannou líniou“ a v členských štátoch sú orgánom zodpovedným za *správnosť* platieb. Členské štáty osvedčujú ročnú účtovnú závierku každého *operačného programu (OP)* a podávajú správy Komisii, ktorá nesie konečnú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ. Orgány auditu poskytujú uistenie tým, že Komisii oznamujú *zvyškovú chybovosť* výdavkov, za ktoré sú zodpovedné. Všeobecným cieľom je zabezpečiť, aby miera *nezrovnalosti* v ročných účtovných závierkach operačných programov neprekročila 2 % (*prah významnosti pre zákonnosť a správnosť*) vykazanej sumy.

6.5. Okruh 2 VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ zahŕňa aj financovanie EÚ prostredníctvom *programov* alebo opatrení, ktoré riadia buď priamo *generálne riaditeľstvá (GR)* Komisie, aj prostredníctvom výkonných agentúr EÚ², alebo sú riadené nepriamo s podporou partnerských organizácií alebo iných subjektov, napr. vnútroštátnych agentúr programu *Erasmus+*, v podokruhu 2b (pozri *ilustráciu 6.2*).

Rozsah auditu a auditorský prístup

6.6. Cieľom našej auditorskej práce bolo prispieť k celkovému *vyhláseniu o vierohodnosti*, ako je to opísané v *prílohe 1.1*, a poskytnúť posúdenie *správnosti* výdavkov jednak v rámci okruhu 2 VFR ako celku, ako aj za fondy politiky súdržnosti (podokruh 2a). Posudzovali sme pri tom spoľahlivosť práce orgánov auditu i útvaru Komisie pre audit.

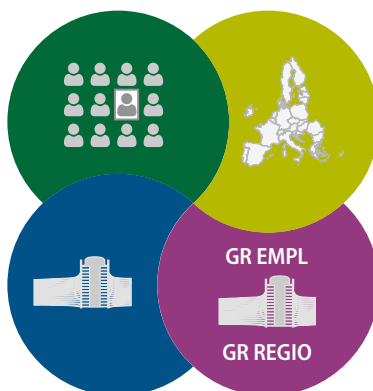
6.7. Uplatniac auditorský prístup a metódy uvedené v *prílohe 1.1* sme za tento okruh VFR v roku 2024 preskúmali prvky opísané na *ilustrácii 6.4*.

² GR COMM, GR DIGIT, GR EMPL, GR REGIO, Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA), Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu (HaDEA) a Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA) v súvislosti s výdavkami v našom kontrolovanom súbore za rok 2024.

Ilustrácia 6.4 – Kontrolované prvky

Štatisticky reprezentatívna **vzorka 223 transakcií**, ktorá pokrýva celú škálu výdavkov v okruhu 2 VFR. Naším cieľom bolo odhadnúť chybovosť v tomto okruhu a prispieť k vyhláseniu o vierohodnosti.

Práca Komisie v súvislosti s preskúmaním a potvrdením zvyškovej chybovosti uvedenej v balíkoch dokumentov na účely uistenia za obdobie 2014 – 2020 a jej audítorská práca týkajúca sa aspektov správnosti týchto balíkov.

Práca, ktorú vykonali **orgány auditu** s cieľom potvrdiť informácie uvedené v 30 balíkoch dokumentov na účely uistenia za obdobie 2014 – 2020, ktoré sa týkali 189 transakcií, ktoré predtým orgány kontrolovali.

Informácie o správnosti vo **výročných správach o činnosti GR EMPL a GR REGIO** a následne uvedené vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR).

Zdroj: EDA.

6.8. Celkový súbor vo výške 55,2 mld. EUR (pozri *ilustráciu 6.1*) zahŕňa výdavky v rámci zdieľaného riadenia (45,6 mld. EUR) z rôznych *programových období*:

- a) **2014 – 2020:** 45,1 mld. EUR v schválených účtovných závierkach predložených za 409 operačných programov a 344 *balíkov dokumentov na účely uistenia* za účtovný rok 2022/2023;
- b) **2007 – 2013 a 1999 – 2006:** 0,3 mld. EUR zo 14 operačných programov (sedem z každého obdobia), ktoré Komisia uzavrela alebo čiastočne uzavrela v roku 2024;
- c) **2021 – 2027:** 0,2 mld. EUR v schválených účtovných závierkach predložených za 11 programov za účtovný rok 2022/2023.

6.9. **223** transakcií bolo vybraných nasledovne (podrobnosti o rozdelení transakcií v našej vzorke sú uvedené na *ilustrácii 6.5*):

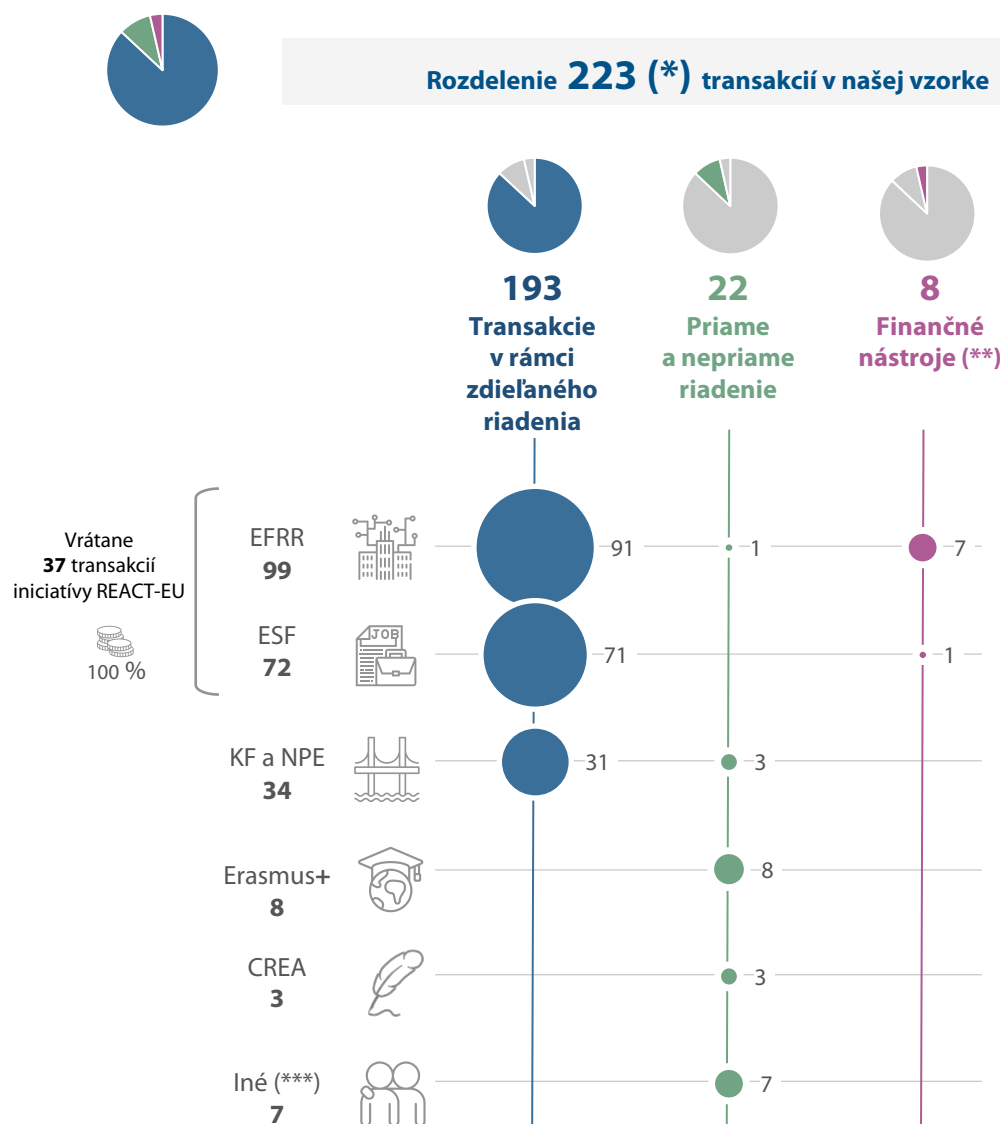
a) použitím dvojfázovej metódy výberu vzorky:

- 2014 – 2020: **189** transakcií vybraných zo vzorky orgánov auditu zo 409 operačných programov vo výške 42,7 mld. EUR. Najprv sme vybrali 30 balíkov (29 v roku 2023) z obdobia 2014 – 2020 spomedzi výdavkov, ktoré boli osvedčené v 344 balíkoch dokumentov na účely uistenia v roku 2024, ktoré skontrolovali orgány auditu a ktoré Komisia akceptovala. Za obdobia, ktoré predchádzali obdobiu 2014 – 2020, sme nevybrali žiadne transakcie,
- 2021 – 2027: **štyri** transakcie vybrané z desiatich programov vo výške 0,2 mld. EUR. Za obdobie 2021 – 2027 sme vzorku vybrali priamo z výdavkov programu osvedčených v ročnej účtovnej závierke a prijatých Komisiou. Vybrali sme jeden program a štyri transakcie z tohto programu. Na preskúmanie transakcií sme použili priame testovanie bez ohľadu na to, či boli podrobené auditu zo strany *orgánu auditu*,

b) použitím jednofázového prístupu:

- finančné nástroje: **osem** transakcií vybraných na základe súm vyplatených prostredníctvom finančných nástrojov a vykázaných členskými štátmi v rámci 125 operačných programov vo výške 2,4 mld. EUR (v porovnaní so 124 operačnými programami a 3,0 mld. EUR za rok 2023),
- *priame a nepriame riadenie* Komisiou: **22** transakcií z výdavkov programov vo výške 9,7 mld. EUR.

Ilustrácia 6.5 – Prehľad vzorky

(*) Okrem 223 transakcií v okruhu 2 VFR sme kontrolovali aj **dve** transakcie **Fondu solidarity Európskej únie (FSEÚ)** (pozri body 6.36 – 6.38).

(**) V rámci **ôsmich finančných nástrojov** bol vykonaný audit 53 úverov, 20 záruk, desiatich kapitálových investícií a dvoch poplatkov za správu.

(***) **Iné transakcie**: dve sa týkali zmlúv Komisie na služby a práce, dve dohôd o príspevku s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) a Európskou investičnou bankou (EIB), jedna programu *Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV)*, jedna transakcia z programu *EU4Health* (výroba vakcín) a jedna sa týkala nákladov na financovanie nástroja *NextGenerationEU (NGEU)* (úrokové sadzby v rámci *Nástroja na podporu obnovy a odolnosti (RRF)*).

Zdroj: EDA.

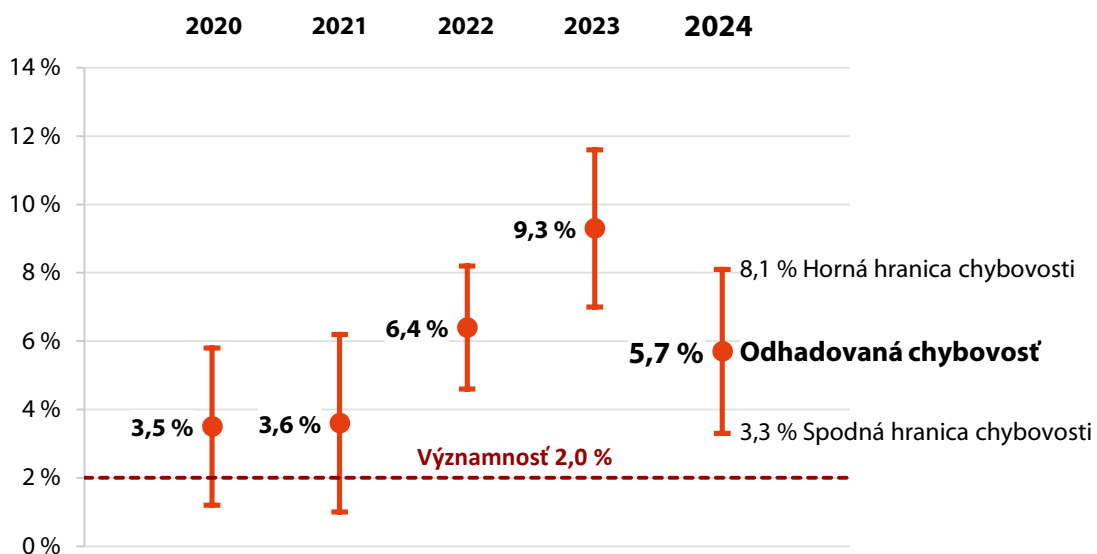
Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

6.10. Náš odhad chybovosti za okruh 2 VFR za rok 2024 znovu presahuje 2 % prah významnosti a je na úrovni 5,7 % (pozri [ilustráciu 6.6](#)). Tento odhad je založený na audite 223 transakcií, v ktorých sme zistili a vyčíslili 44 *chýb* (49 chýb vo vzorke 238 transakcií v roku 2023), ktoré orgány auditu neodhalili alebo ak ich odhalili, neopravili ich dostatočne. Náš odhad zahŕňa aj zistenia orgánov auditu, ktoré v tých istých transakciách vykázali 47 chýb (52 v roku 2023). Pri zostavovaní odhadu sme zohľadnili opravy vykonané *orgánmi zodpovednými za programy* (celková hodnota 248,5 mil. EUR).

Ilustrácia 6.6 – Odhadovaný vplyv vyčísliteľných chýb

Odhadovaná chybovosť

Veľkosť vzorky (transakcie)

2020	2021	2022	2023	2024
213	243	260	238	223

Zdroj: EDA.

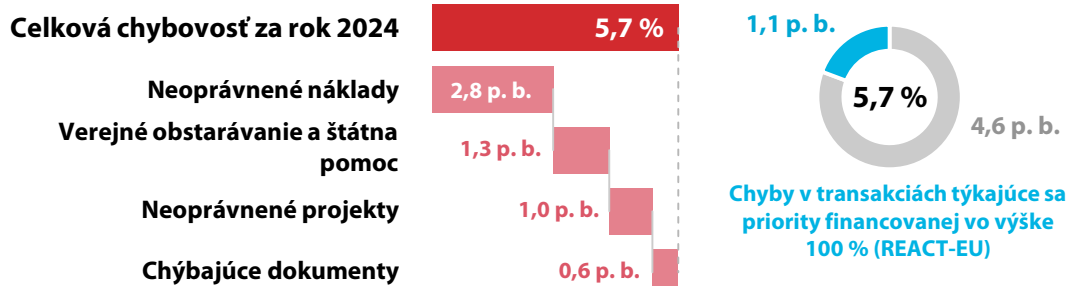
6.11. EÚ prijala od začiatku roka 2020 niekoľko opatrení na riešenie problémov s využívaním fondov politiky súdržnosti, akým bol napríklad vplyv pandémie ochorenia COVID-19. Tieto opatrenia zahŕňali zjednodušenia postupov v súvislosti s výdavkami za obdobie 2014 – 2020 a možnosť 100 % financovania zo strany EÚ. Naša vzorka zahŕňala projekty, pri ktorých bola využitá iniciatíva *REACT-EU*, z ktorej sa poskytli dodatočné finančné prostriedky s mierou financovania EÚ až do výšky 100 %. Odstránenie požiadavky, aby boli programy spolufinancované z vnútroštátnych alebo zo súkromných zdrojov, je však v rozpore s dlhodobou zaužívanou zásadou: povinné vnútroštátne alebo súkromné financovanie je zárukou prijatia záväzku a zodpovednosti zo strany členských štátov (alebo prijímateľov) a zaisťuje pridanú hodnotu investícií podporených z prostriedkov EÚ³.

6.12. Na *ilustrácii 6.7* je porovnaná tohtoročná *odhadovaná chybovosť* v percentuálnych bodoch s údajmi za minulý rok. Znázorňuje aj celkový podiel odhadovaných hodnôt chybovosti (pozri kruhový graf) za 12 transakcií súvisiacich s financovaním z REACT-EU.

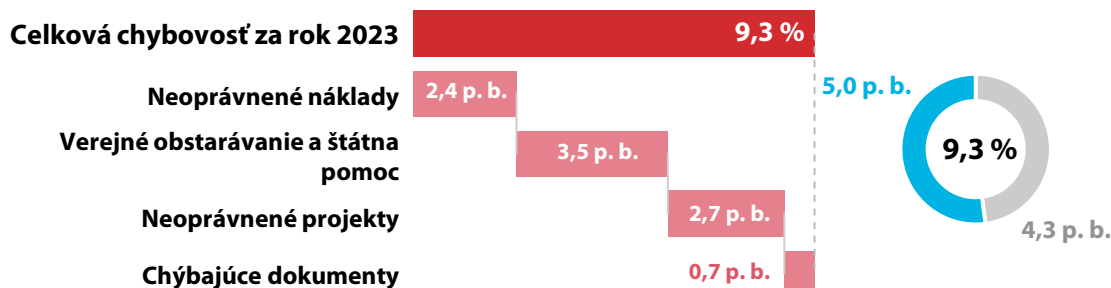
³ [Preskúmanie 03/2024](#): Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020, bod 162.

Ilustrácia 6.7 – Porovnanie podielu na odhadovanej chybovosti podľa kategórie

2024

2023

p. b.: percentuálne body

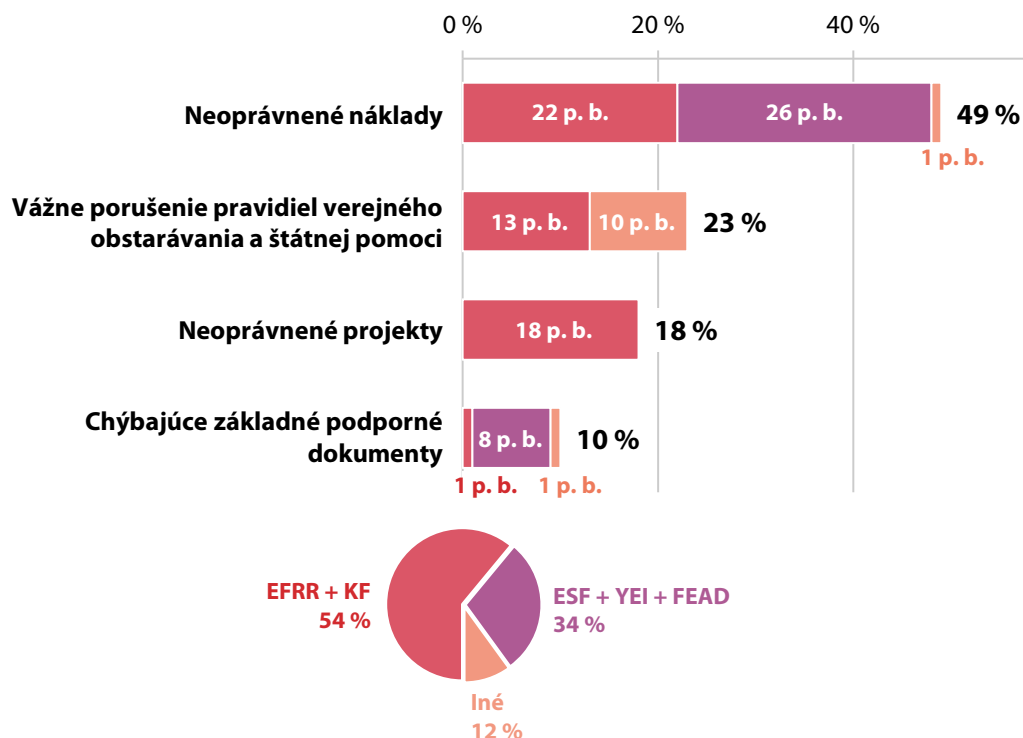
Zdroj: EDA.

6.13. 47 vyčísliteľných chýb, ktoré vykázali orgány auditu, sa týkalo neoprávnených nákladov (32), nezrovnalostí v *postupoch verejného obstarávania* (9), chýbajúcej podpornej dokumentácie (7), účtovných chýb a chýb vo výpočtoch (2) a problémov v súvislosti so *zjednodušeným vykazovaním nákladov* (1)⁴. Členské štáty uplatnili *finančné opravy* s cieľom napraviť jednotlivé zistené chyby a znížiť zvyškovú chybovosť na úroveň 2 % prahu významnosti alebo pod túto úroveň. V nami odhadnutej chybovosti sú tieto opravy zohľadnené.

6.14. Na *ilustrácii 6.8* je znázornené, aký podiel na celkovej chybovosti má 44 vyčísliteľných chýb, ktoré sme odhalili navyše k tým, ktoré zistili alebo dostatočne neopravili orgány auditu v tých istých transakciách. Viac informácií o jednotlivých kategóriách chýb uvádzame v bodoch 6.16 – 6.34.

⁴ Jedna transakcia môže byť ovplyvnená viac než jedným typom chyby.

Ilustrácia 6.8 – Podiel chýb, ktoré sme zistili, na celkovej chybovosti

p. b.: percentuálne body

Zdroj: EDA.

6.15. V [prílohe 6.1](#) je uvedený prehľad našej vzorky transakcií a zistení týkajúcich sa transakcií, ku ktorým sme dospeli v 27 členských štátoch a Spojenom kráľovstve⁵ za podokruh 2a VFR.

Zdieľané riadenie

Neoprávnené náklady a projekty

6.16. Keď orgány členských štátov deklarujú výdavky Komisii vo svojich účtovných závierkach, osvedčujú, že tieto výdavky vznikli v súlade s príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami a že pomoc bola udelená prijímateľom alebo na operácie, ktoré splnili podmienky oprávnenosti operačného programu. Balík dokumentov na účely uistenia obsahuje výslovné vyhlásenie riadiaceho subjektu, že tieto výdavky sú plne zákonné a správne.

⁵ Programy Spojeného kráľovstva v období 2014 – 2020 sú stále súčasťou výdavkov okruhu 2 VFR.

Neoprávnené náklady

6.17. Neoprávnené náklady sú najčastejšou chybou, ktorú zisťujú orgány auditu. Podľa ich správ bolo tohto typu 32 (68 %) chýb spomedzi všetkých chýb zistených v účtovnom roku 2022/2023, pričom sa uplatnila spoločná typológia dohodnutá s Komisiou.

6.18. V našej vzorke sme našli ďalších 24 prípadov neoprávnených nákladov, ktoré orgány auditu neodhalili ani napriek tomu, že kontrolovali tie isté transakcie. Celkovo týchto 24 prípadov tvorilo 63 % z celkového počtu vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili v zdieľanom riadení, a približne 2,7 percentuálneho bodu z odhadovanej chybovosti (47 % podiel na chybách).

6.19. Hlavnými príčinami neoprávnenosti boli nedodržanie pravidiel oprávnenosti stanovených v dohodách o financovaní a chyby pri výpočtoch nákladov. V [rámčeku 6.1](#) je uvedený príklad neoprávnených výdavkov.

Rámček 6.1

Nesplnené očakávania: projekt nezabezpečil služby študentom so zdravotným postihnutím

Projekt ESF v Poľsku, ktorý realizovala súkromná vysoká škola, mal za cieľ zlepšiť prístup študentov so zdravotným postihnutím k vzdelávacím zdrojom. Na tento účel sa *prijímateľ* zaviazal poskytovať služby vrátane online vzdelávacej platformy a knižničného systému.

Z nášho auditu vyplynulo, že online knižničné služby buď neboli funkčné, alebo neplnili svoj účel. Prijímateľ okrem toho nesprevádzkoval online vzdelávaciu platformu. Študenti so zdravotným postihnutím tak boli pripravení o zamýšľané prínosy týchto opatrení. Keďže prijímateľ porušil dohodu o *grante* tým, že nezabezpečil plánované služby, príslušné projektové náklady sú neoprávnené. Projekt je tiež neúčinným využitím zdrojov EÚ.

6.20. 12 transakcií v našej vzorke sa týkalo nákupu vakcín a liekov proti ochoreniu COVID-19. V [rámčeku 6.2](#) uvádzame podrobnejšie informácie o vzorke transakcií súvisiacich s vakcínami a o výsledkoch našej práce zameranej na súvisiace výdavky.

Rámček 6.2

Transakcie týkajúce sa vakcín a liekov proti ochoreniu COVID-19 vybrané do vzorky

Spomedzi 223 transakcií v našej vzorke sa 12 týkalo vakcín proti ochoreniu COVID-19, pre ktoré boli pravidlá politiky súdržnosti výnimočne pozmenené. Všetkých 12 transakcií má retroaktívny charakter, keďže súvisiace výdavky boli vybrané na financovanie z EÚ v rokoch 2022 a 2023 po tom, ako ich členské štáty pôvodne financovali a realizovali zo svojich štátnych rozpočtov.

Tieto transakcie tvoria 5,4 % vzorky a týkajú sa:

- Španielska: päť transakcií (celkové verejné výdavky vo výške 2,8 mil. EUR) financovaných v plnej výške (100 %) z EFRR v rámci iniciatívy REACT-EU (*Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe*) prostredníctvom národného operačného programu,
- Talianska: dve transakcie spolufinancované (75 % a 79 %) z regionálnych operačných programov EFRR a jeden projekt (ktorý vzhľadom na svoju veľkosť predstavuje štyri transakcie v našej vzorke) financovaný v plnej výške z EFRR v rámci iniciatívy REACT-EU prostredníctvom národného operačného programu. Celkové verejné výdavky vykázané za tieto transakcie predstavujú 1 169,9 mil. EUR,
- Portugalska: jedna transakcia (celkové verejné výdavky vo výške 214,2 mil. EUR) financovaná v plnej výške z EFRR v rámci iniciatívy REACT-EU prostredníctvom národného operačného programu.

Neoprávnené náklady

Kontrolovali sme výdavky na vakcíny proti ochoreniu COVID-19 spolufinancované z regionálnych operačných programov (celkové verejné výdavky vo výške 144,9 mil. EUR), ktoré si objednalo Taliansko na základe predbežnej kúpnej zmluvy medzi Komisiou a výrobcom, uzavretej v mene členských štátov. Pri niektorých dávkach Komisia uhradila časť nákladov na vakcíny vopred, vďaka čomu sa znížila jednotková cena za dávku, ktorú mali zaplatiť členské štáty.

Zistili sme, že prijímateľ pri výpočte jednotkovej ceny za dávku na účely deklarovania výdavkov na financovanie EÚ neodpočítal sumu zodpovedajúcu tejto zálohovej platbe. V dôsledku toho prijímateľ žiadal o úhradu niektorých nákladov, ktoré mu v skutočnosti nevznikli a ktoré už navyše boli predtým zaplatené z rozpočtu EÚ.

Aj v Portugalsku sme v súvislosti s transakciou týkajúcou sa vakcín proti ochoreniu COVID-19 zistili neoprávnené výdavky vrátane prípadov, keď boli vakcíny predané do krajín EÚ aj mimo EÚ a neoprávnene deklarované na získanie 100 % financovania z EFRR v rámci iniciatívy REACT-EU.

Pri audite sme navyše zistili aj nedostatky v systémoch monitorovania a kontroly Španielska a Portugalska. Išlo najmä o to, že IT systémy zabezpečujúce rôzne časti procesu neboli vzájomne prepojené. To malo za následok, že po dodaní vakcín výrobcom neboli úplne výsledovateľné.

6.21. V rámci auditu transakcií súvisiacich s vakcínami sme kontrolovali aj postupy verejného obstarávania, ktoré Komisia uskutočnila v mene členských štátov s cieľom uzavrieť kúpne zmluvy. Zistili sme niekoľko problémov, napríklad nedostatočnú dokumentáciu z rokovaní s dodávateľmi o podmienkach zmlúv vrátane ceny a počtu dávok. V súlade s našou metodikou⁶ sme tieto nezrovnalosti nevyčíslili. Upozorňujeme, že Všeobecný súd Európskej únie vo svojom rozsudku zo 14. mája 2025⁷ o prístupe verejnosti k určitým dokumentom súvisiacim s obstarávaním vakcín proti ochoreniu COVID-19 pripomenul požiadavku transparentnosti, ktorá inštitúciám ukladá povinnosť vyhotoviť a uchovávať dokumentáciu týkajúcu sa ich činností spôsobom, ktorý nie je svojvoľný a je predvídateľný, a rozhodol, že Komisia si nespĺnila povinnosti vyplývajúce zo zásady riadnej správy vecí verejných.

Neoprávnené projekty

6.22. Identifikovali sme tri úplne neoprávnené projekty, dva v Maďarsku, jeden v Česku a jeden čiastočne neoprávnený projekt v Portugalsku, ktoré v období 2014 – 2020 získali podporu, hoci nespĺňali kritériá uvedené v príslušných výzvach na predkladanie návrhov. Tieto projekty predstavovali 8 % všetkých vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili v zdieľanom riadení, a približne 0,9 percentuálneho bodu z odhadovanej chybovosti (16 % podiel na chybovosti). V [rámčeku 6.3](#) uvádzame príklad neoprávneného projektu.

⁶ ECA, [Vyčísl'ovanie chýb vo verejnom obstarávaní](#).

⁷ [Rozsudok](#) Všeobecného súdu Európskej únie zo 14. mája 2025, *Stevi a The New York Times/Komisia*, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483, predovšetkým články 59 a 85.

Rámček 6.3

Zmena kritérií s cieľom umožniť, aby sa neoprávnený projekt stal oprávneným

Kontrolovali sme projekt financovaný z EFRR v Maďarsku zameraný na rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostnej siete. Vo výzve na výber projektov bol stanovený povinný cieľ (podmienka účasti) zabezpečiť prístup k sieti pre určitý minimálny počet nových koncových bodov.

Riadiaci orgán podpísal dohodu o grante s prijímateľom na základe záväzku, že tento povinný cieľ splní. Zistili sme, že prijímateľ požiadal riadiaci orgán o zmenu tohto kritéria tri roky po dátume ukončenia projektu, pretože realizovaný projekt nesplnil cieľovú hodnotu. Riadiaci orgán následne znížil povinný počet nových koncových bodov. Týmto postupom diskriminoval uchádzačov, ktorí mohli predložiť výhodnejšiu ponuku, ak by bol nižší cieľ známy v čase, keď vypracúvali a predkladali svoje projektové prihlášky.

Zmena povinnej podmienky po zrealizovaní projektu predstavuje porušenie *nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU)*, *pravidiel štátnej pomoci*, vnútroštátnych právnych predpisov a výzvy na predkladanie návrhov.

Z týchto dôvodov považujeme projekt za neoprávnený.

Zistené porušenia pravidiel vnútorného trhu týkajúce sa verejného obstarávania a štátnej pomoci

15 prípadov nedodržania pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania

6.23. Pravidlá verejného obstarávania sú zásadne dôležité na zabezpečenie hospodárneho a efektívneho vynakladania verejných financií pri dodržiavaní zásad transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie. Okrem toho verejné obstarávanie je kľúčovou súčasťou účinného fungovania jednotného trhu EÚ. V *osobitnej správe 28/2023* konštatujeme, že hospodárska súťaž vo verejnom obstarávaní sa v priebehu posledného desaťročia znížila⁸. Kontrolujeme súlad transakcií s pravidlami verejného obstarávania EÚ stanovenými v nariadení o spoločných ustanoveniach⁹ i s vnútroštátnymi pravidlami verejného obstarávania.

⁸ *Osobitná správa 28/2023*: Verejné obstarávanie v EÚ – Menšia hospodárska súťaž v prípade zákaziek zadávaných na práce, tovar a služby za desať rokov do roku 2021.

⁹ Článok 6 NSU.

6.24. V 15 postupoch, ktoré sme skontrolovali v rámci našej vzorky, sme zistili prípady nedodržania pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania, a to v Česku, Nemecku, Grécku, vo Francúzsku, v Rumunsku a Spojenom kráľovstve, ako aj na úrovni Komisie v súvislosti s obstarávaním vakcín a liekov proti ochoreniu COVID-19 (pozri bod 6.21). Vyčíslili sme tri prípady vážneho porušenia pravidiel verejného obstarávania EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel vrátane ustanovení stanovených vo vykonávacích pravidlách operačných programov. Jeden takýto príklad uvádzame v **rámčeku 6.4**. Tieto prípady tvorili 8 % z celkového počtu vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili v zdieľanom riadení, teda približne 0,8 percentuálneho bodu z odhadovanej chybovosti (14 % podiel na chybách).

Rámček 6.4

Prijímateľ neuskutočnil trhovú konzultáciu

Prijímateľ vo Francúzsku dostal finančné prostriedky z EFRR na výstavbu zariadenia na výrobu bioplynu. Podľa vykonávacích pravidiel a dohody o financovaní bol prijímateľ povinný uskutočniť súťažné konanie (z franc. *mise en concurrence*) s cieľom získať väčší počet cenových ponúk a vyhnúť sa tiež v tomto postupe akémukoľvek konfliktu záujmov.

Zistili sme, že prijímateľ trhovú konzultáciu neuskutočnil a zákazku na stavebné práce zadal firme v stopercentnom vlastníctve tej istej skupiny. Odôvodnenie prijímateľa spočívalo hlavne v tvrdení, že na výstavbu zariadenia na výrobu bioplynu malo kapacitu len veľmi málo zhotoviteľov, pretože projekt bol pomerne rozsiahly, takže bolo ťažké zistiť, aké ceny by si účtovali iní dodávatelia.

My sme však našli tri podobné projekty financované tým istým riadiacim orgánom, kde prijímatelia získali cenové ponuky od viacerých dodávateľov. Hoci boli tieto informácie dostupné, riadiaci orgán aj orgán auditu chybné akceptovali vysvetlenia prijímateľa a projekt aj príslušné výdavky vyhodnotili ako oprávnené.

Vzhľadom na vážne porušenie povinnosti prijímateľa zorganizovať trhovú konzultáciu a predísť konfliktu záujmov sme všetky náklady fakturované prepojeným zhotoviteľom vyhodnotili ako neoprávnené.

6.25. 12 z 15 prípadov nedodržania pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania spomenutých v bode 6.23 sme nevyčíslili, pretože podľa našej metodiky nemali priamy vplyv na uhradenú platbu.

Štyri projekty, v ktorých boli porušené pravidlá štátnej pomoci

6.26. Cieľom článku 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) je zabezpečiť, aby pomoc poskytovaná členským štátom alebo zo štátnych zdrojov nenarúšala hospodársku súťaž a obchod v rámci EÚ. Ak štátna pomoc prekračuje strop *de minimis*¹⁰, členské štáty ju musia oznámiť Komisii. Komisia musí následne rozhodnúť, či je táto pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom, a dať výslovný súhlas. Členské štáty môžu štátnu pomoc poskytnúť aj vtedy, ak sa na ňu vzťahuje *všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách (GBER)* alebo iný režim výnimiek.

6.27. Tento rok sme zistili štyri projekty, pri ktorých boli porušené pravidlá štátnej pomoci EÚ: dva v Nemecku, jeden v Poľsku a jeden v Holandsku. Vyčíslili sme dva prípady (Nemecko a Poľsko), ktoré podľa nášho názoru mali získať menší objem finančných prostriedkov z verejných zdrojov, ako dostali (pozri [rámcček 6.5](#)). Tieto projekty predstavovali 5 % všetkých vyčísliteľných chýb, ktoré sme zistili v zdieľanom riadení a mali 0,5 % podiel na chybovosti. Zvyšné dva prípady nemali priamy vplyv na uhradenú platbu, a preto sme ich neklasifikovali ako vyčísliteľné.

Rámček 6.5

Pri projekte regionálneho rozvoja bola prekročená povolená intenzita štátnej pomoci

V Nemecku sme kontrolovali projekt EFRR, z ktorého bola poskytnutá podpora firme na výstavbu nového hotela. Podpora bola poskytnutá v rámci schémy štátnej pomoci na regionálne investičné projekty *malých a stredných podnikov (MSP)*.

Podľa platných pravidiel štátnej pomoci je výška pomoci obmedzená na 20 % oprávnených nákladov na projekt, ak je prijímateľ klasifikovaný ako malý podnik, a na nižšiu hranicu, ak je prijímateľom stredný podnik (15 %).

V čase podpisu dohody o grante v roku 2020 považoval riadiaci orgán prijímateľa za malý podnik a ten tak získal podporu zodpovedajúcu tomuto zaradeniu. Prijímateľ však podporované činnosti začal realizovať v roku 2019 po tom, ako získal potvrdenie prijatia svojej prihlášky podanej v roku 2018, a to na základe možnosti tzv. skorého začatia opatrenia (z nem. *vorzeitiger Massnahmenbeginn*), ktorá existuje v Nemecku. V čase, keď prijímateľ začal realizovať podporované činnosti, bol stredne veľkým podnikom. Keďže podporená činnosť začala, keď bol stredne veľkým podnikom, ale pomoc mu bola udelená pod podmienkou, že je klasifikovaný ako malý podnik, prijímateľ dostal štátnu pomoc, ktorá presahovala intenzitu povolenú v pravidlách. Toto zistenie preto klasifikujeme ako vyčísliteľnú chybu.

¹⁰ Nariadenie (EÚ) č. 1407/2013.

Chýbajúce základné podporné dokumenty

6.28. Od prijímateľov a orgánov zodpovedných za programy sa vyžaduje, aby mali systémy a postupy, ktoré zabezpečujú primeraný *audítorský záznam* na preukázanie oprávnenosti výdavkov. To zahŕňa vedenie dostatočných a primeraných dokumentárnych záznamov o dôkazoch podporujúcich závery auditu¹¹. V nariadení o spoločných ustanoveniach sa okrem toho vyžaduje, aby sa dokumentácia uchovávala aspoň dva alebo tri roky po schválení účtovnej závierky¹². Získanie a uchovávanie náležitej dokumentácie je nevyhnutné na účinné fungovanie systémov kontroly.

6.29. Zistili sme, že podporné informácie ani dokumentácia neboli k dispozícii v ôsmich transakciách, ktoré sme preskúmali. Boli sme nútení vyčíslieť šesť z týchto chýb, pretože ani orgány zodpovedné za programy, ani prijímatelia nedokázali poskytnúť základné dokumenty preukazujúce súlad s podmienkami oprávnenosti. V *rámčeku 6.6* je uvedený príklad takéhoto prípadu. Tieto prípady tvorili 16 % transakcií, v ktorých sme zistili vyčísliteľné chyby v oblasti zdieľaného riadenia, a 0,5 percentuálneho bodu z odhadovanej chybovosti (9 % podiel na chybách).

Rámček 6.6

Poskytnutie poradenských služieb nebolo preukázané

V Holandsku sme kontrolovali operáciu ESF zameranú na poskytovanie aktívnej podpory a poradenských služieb firmám v súvislosti s bezpečnosťou na pracovisku.

Zistili sme, že na preukázanie skutočného poskytnutia niektorých poradenských služieb vo vykazovanom období chýbali dôkazy. Okrem toho sme zistili, že niektoré vyúčtované cestovné náklady neboli riadne zdôvodnené. Faktúry boli prijaté bez toho, aby sa overili vykázané vzdialenosti.

Finančné nástroje

6.30. Finančné nástroje – najmä úvery, záruky a vlastný kapitál – sú návratnou formou podpory. Vyplácanie prostriedkov prostredníctvom finančných nástrojov sa znížilo z 3,0 mld. EUR v účtovnom roku 2021/2022 na 2,4 mld. EUR v kontrolovanom účtovnom roku 2022/2023.

¹¹ Medzinárodné audítorské štandardy (ISA) 500 – Audítorské dôkazy a 230 – Audítorská dokumentácia.

¹² Článok 140 ods. 1 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

6.31. V prípade ôsmich kontrolovaných transakcií, ktoré sa týkali 83 *konečných príjemcov* a dvoch poplatkov za správu, sme zistili, že šesť konečných príjemcov získalo podporu napriek tomu, že buď investovali v neoprávnenom hospodárskom odvetví, alebo nedodržali kritériá oprávnenosti (štyria v Nemecku, jeden v Grécku a jeden v Maďarsku). V prípade Nemecka sme zistili aj to, že správca fondu požadoval úhradu určitých poplatkov, hoci tie isté poplatky účtoval konečným príjemcom. Na základe týchto problémov boli vyčíslené tri chyby s vplyvom na tri transakcie z ôsmich, ktoré sme skontrolovali (pozri [rámček 6.7](#)). Tieto výdavky nesmú byť pri ukončení operačného programu započítané ako oprávnené pre finančné nástroje. Podiel prípadov, ktoré sme vyčíslili, je zohľadnený na [ilustrácii 6.6](#).

Rámček 6.7

Úver poskytnutý na neoprávnené investície do nehnuteľností

Prostredníctvom *finančného nástroja* boli na podporu podnikania v Grécku poskytnuté malým a stredným podnikom úvery a bonifikácia úrokovej sadzby. Podľa vnútroštátnych pravidiel sa z tohto nástroja nemôžu financovať činnosti v oblasti nehnuteľností, s výnimkou *produktívnych investícií*, ani poskytnúť nepriame financovanie tzv. konečnému spotrebiteľovi¹³ na súkromné účely.

Zistili sme, že jeden konečný príjemca použil úver financovaný z prostriedkov EÚ na kúpu nehnuteľnosti s bazénom. Nehnuteľnosť už obýval hlavný akcionár konečného príjemcu a následne mu bola prenajatá za nižšie ako trhové nájomné. Navyše predávajúcim bol *finančný sprostredkovateľ*, ktorý úver udelil. Finančný sprostredkovateľ (komerčná banka) o týchto skutočnostiach vedel, no úver schválil aj napriek tomu, že vedel, že nie je oprávnený na získanie podpory EÚ.

Prenájom tejto nehnuteľnosti hlavnému akcionárovi konečného príjemcu nemožno považovať za produktívnu investíciu. Úver bol navyše neoprávnenou nepriamou finančnou podporou pre akcionára.

¹³ Článok 1a zákona č. 2251/1994.

Transakcie riadené priamo alebo nepriamo Komisiou

6.32. V tejto časti správy prezentujeme zistenia týkajúce sa výdavkov, ktoré Komisia riadi priamo alebo nepriamo, t. j. nie v rámci zdieľaného riadenia. Zistili sme štyri chyby v transakciách projektov, ktoré Komisia podporovala priamo prostredníctvom Európskej výkonnej agentúry pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA), Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA) a EIB, ktoré sme vyčíslili (pozri [rámček 6.8](#)).

Rámček 6.8

Osobné náklady vykázané v rozpore s dohodou o grante

Tento rok sme kontrolovali projekt v Dánsku spolufinancovaný z *programu Kreatívna Európa* na obdobie 2021 – 2027, v rámci ktorého *výkonná agentúra Komisie (EACEA)* prideliла spoločnosti grant na podporu kreatívneho priemyslu prostredníctvom vývoja a prieskumu trhu.

Zistili sme, že prijímateľ pri výpočte a vykazovaní osobných nákladov porušil dohodu o grante. Konkrétne nepoužil povinnú metódu výpočtu dennej sadzby a pracovný čas zaznamenaný v systéme evidencie pracovného času neprepočítal na ekvivalenty dňa. Z našich prepočtov vyplynulo, že deklarované osobné náklady boli nadhodnotené v štyroch z piatich kontrolovaných prípadov.

6.33. Neoprávnené náklady, ktoré tvorili nadhodnotené osobné náklady, sme zistili aj v rámci opatrenia financovaného z programu Erasmus+ v Grécku a Portugalsku.

6.34. Celkové vyčíslené prípady v rámci priameho a nepriameho riadenia predstavujú približne 0,7 percentuálneho bodu nami odhadovanej chybovosti. Podiel prípadov, ktoré sme vyčíslili, je zohľadnený na [ilustrácii 6.6](#).

Správne finančné riadenie

6.35. Rozpočet EÚ sa musí plniť zákonne a správne a v súlade so *správnym finančným riadením*, ktoré zahŕňa zásady *hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti*. V nariadení o spoločných ustanoveniach¹⁴ sa od členských štátov vyžaduje, aby pri využívaní fondov politiky súdržnosti tieto zásady dodržiavali. Pri audite sme odhalili šesť prípadov, keď tieto zásady neboli dodržané: jeden v Česku, tri v Taliansku (pozri **rámček 6.9**) a dva v Poľsku.

Rámček 6.9

Nízka váha priradená cene znižuje pravdepodobnosť, že bola zvolená ekonomicky najvýhodnejšia ponuka

V Taliansku sme kontrolovali dva projekty EFRR: jeden bol zameraný na renováciu a obnovu budovy kultúrneho dedičstva a druhý zahŕňal výstavbu protipovodňovej hrádze. Verejní obstarávatelia zorganizovali otvorené postupy verejného obstarávania na realizáciu príslušných prác.

V súvisiacich výzvach bola kritériom na udelenie grantu „*ekonomicky najvýhodnejšia ponuka*“, ktorá predstavuje najlepší pomer ceny a kvality. V súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi v oblasti verejného obstarávania sa v špecifikáciách obstarávania uvádzala relatívna váha, ktorá sa mala uplatniť pri jednotlivých kritériách (kritériá kvality a cena), aby bolo možné porovnať rôzne ponuky a stanoviť, ktorá predstavuje najlepší pomer ceny a kvality.

Použitá metóda mala zabezpečiť, aby sa vybrali kvalitné práce a zároveň zohľadnili ceny, ktoré ponúkali uchádzači. Zistili sme však, že verejní obstarávatelia priradili v týchto dvoch prípadoch kritériu ceny len 10 % váhu. V príručke o verejnom obstarávaní sa ako príklad uvádza, že *váha ceny nižšia ako 30 % je obvykle príliš nízka na to, aby mala na výsledok významný vplyv*¹⁵.

Zásada hospodárnosti, ktorá je súčasťou správneho finančného riadenia, znamená, že pre verejných obstarávateľov musí byť prioritou nielen kvalita, množstvo a včasnosť, ale aj najlepšia cena. Hoci verejní obstarávatelia postupovali v súlade s vnútroštátnymi pravidlami, a transakcia bola preto správna, domnievame sa, že takáto nízka váha ceny vyvoláva riziko, že nebola vybraná ekonomicky najvýhodnejšia ponuka.

¹⁴ Článok 125 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

¹⁵ Príručka o verejnom obstarávaní v Komisii.

Iné výdavky

6.36. Počas auditu rozpočtových výdavkov za rok 2024 sme preskúmali dve grantové platby uhradené z [Fondu solidarity Európskej únie \(FSEÚ\)](#) po zemetraseniach v Chorvátsku. FSEÚ ponúka členským štátom a krajinám zapojeným do prístupových rokovaní finančnú pomoc po vážnych prírodných katastrofách a (od roku 2020) v mimoriadnych núdzových situáciách v oblasti verejného zdravia.

6.37. Podľa nariadenia o FSEÚ je cieľom fondu dopĺňať úsilie príslušných krajín a pokryť časť ich výdavkov na základné núdzové opatrenia a opatrenia na obnovu. Finančné prostriedky sa môžu použiť na financovanie opatrení, ako je opätovné uvedenie infraštruktúry do fungujúceho stavu, poskytnutie dočasného ubytovania a vyčistenie oblastí postihnutých pohromou.

6.38. Podľa nariadenia o FSEÚ¹⁶ musí Komisia predložiť Európskemu parlamentu a Rade výročnú správu o činnosti fondu do 1. júla nasledujúceho roka. Konštatujeme, že Komisia od roku 2019 nepredložila Európskemu parlamentu a Rade žiadnu *výročnú správu o činnosti* (VSČ) FSEÚ.

¹⁶ Článok 12 [nariadenia Rady \(ES\) č. 2012/2002](#).

Správa a riadenie

Naše posúdenie práce orgánov auditu

V prípade 44 % hodnoty balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme kontrolovali v roku 2024, je zvyšková chybovosť nad prahom významnosti

6.39. Tento rok sme posudzovali prácu 22 orgánov auditu z celkového počtu 119 v 15 členských štátoch a Spojenom kráľovstve. Naša vzorka zahŕňala 30 balíkov dokumentov na účely uistenia spadajúcich do ich zodpovednosti. S výnimkou jedného prípadu orgány auditu vykázali Komisii zvyškovú chybovosť rovnajúcu sa 2 % alebo nižšiu.

6.40. Komisia upravila zvyškovú chybovosť piatich z 30 balíkov dokumentov na účely uistenia v našej vzorke na viac ako 2 % vo VŠČ GR REGIO a GR EMPL, pričom zohľadnila vlastnú audítorskú prácu a predbežné výsledky našich auditov za rozpočtový rok 2024.

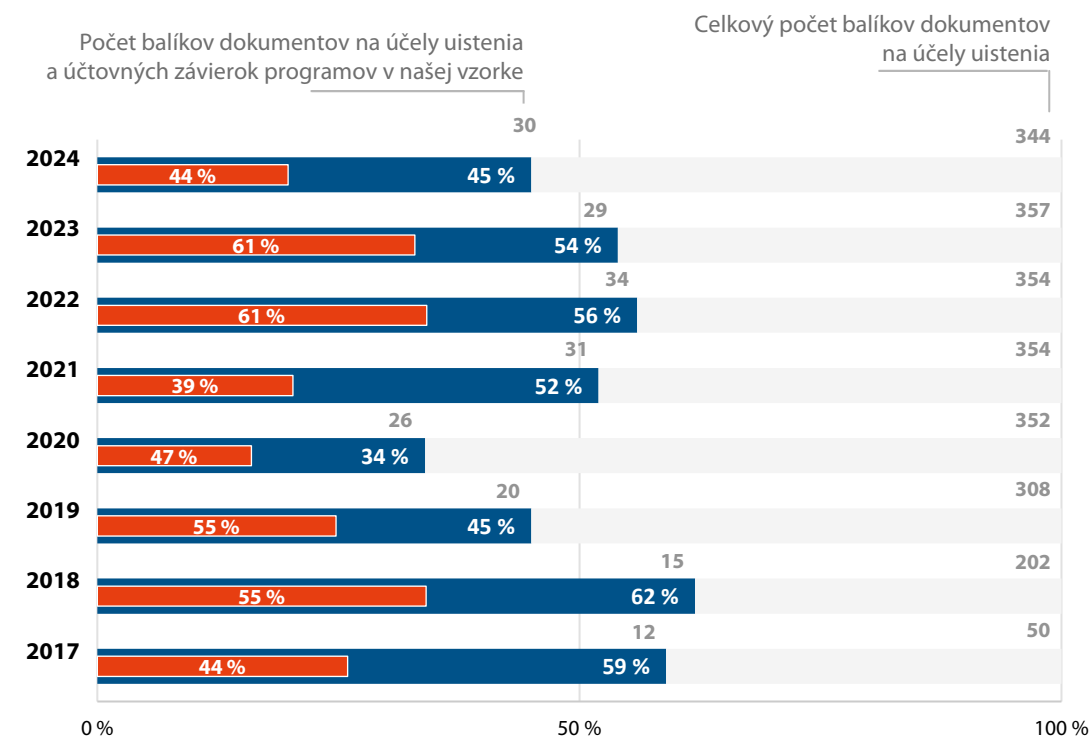
6.41. Vzhľadom na chyby zistené Komisiou a naše vlastné audítorské zistenia z našej práce na tohtoročnej vzorke vyplýva, že zvyšková chybovosť bola v 16 z 30 kontrolovaných balíkov dokumentov na účely uistenia vyššia ako 2 %.

6.42. Balíky dokumentov na účely uistenia, ktoré sme skontrolovali, tvoria významný podiel výdavkov, ktoré *certifikačné orgány* osvedčili pre Komisiu (2024: 45 %). Od roku 2017 naša ročná vzorka zahŕňa od 34 % do 62 % výdavkov osvedčených v ročných účtovných závierkach (pozri modré stĺpce na [ilustrácii 6.9](#)).

6.43. Od roku 2017 sme chyby klasifikovali ako vyčísliteľné v 69 zo 110 balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré sme skontrolovali aspoň raz. Ide o chyby, ktoré orgány auditu pri kontrolách tých istých transakcií neodhalili. Zaznamenali sme, že podiel balíkov dokumentov na účely uistenia so zvyškovou chybovosťou presahujúcou 2 % neklesol pod 39 % výdavkov v našich vzorkách (pozri červené stĺpce na [ilustrácii 6.9](#)). Svedčí to o pretrvávajúcich nedostatkoch v práci orgánov auditu, ktoré sa v rámci práce Komisie na uistení dostatočne neriešia.

Ilustrácia 6.9 – Kontrolované balíky dokumentov na účely uistenia a balíky dokumentov so zvyškovou chybovosťou nad 2 % (2017 až 2024)

Vzorka balíkov dokumentov na účely uistenia EDA (% z celkovej hodnoty), z toho balíky dokumentov na účely uistenia so zvyškovou chybovosťou nad 2 %

Zdroj: EDA.

Nedostatky v práci orgánov auditu znižujú mieru, do akej sa môže Komisia spoľahnúť na ich výsledky

6.44. V práci 20 z 22 orgánov auditu, ktoré sme kontrolovali, sme zistili rôzne typy nedostatkov. Tieto nedostatky ovplyvnili 137 zo 189 transakcií, ktoré sme preskúmali. Chyby, ktoré sme zistili v týchto transakciách, mohli a mali zistiť orgány auditu pri svojich kontrolách. Znamená to, že Komisia sa na výsledky ich práce môže spoliehať len v menšej miere.

6.45. Niektoré zo 138 transakcií boli ovplyvnené viacerými nedostatkami.

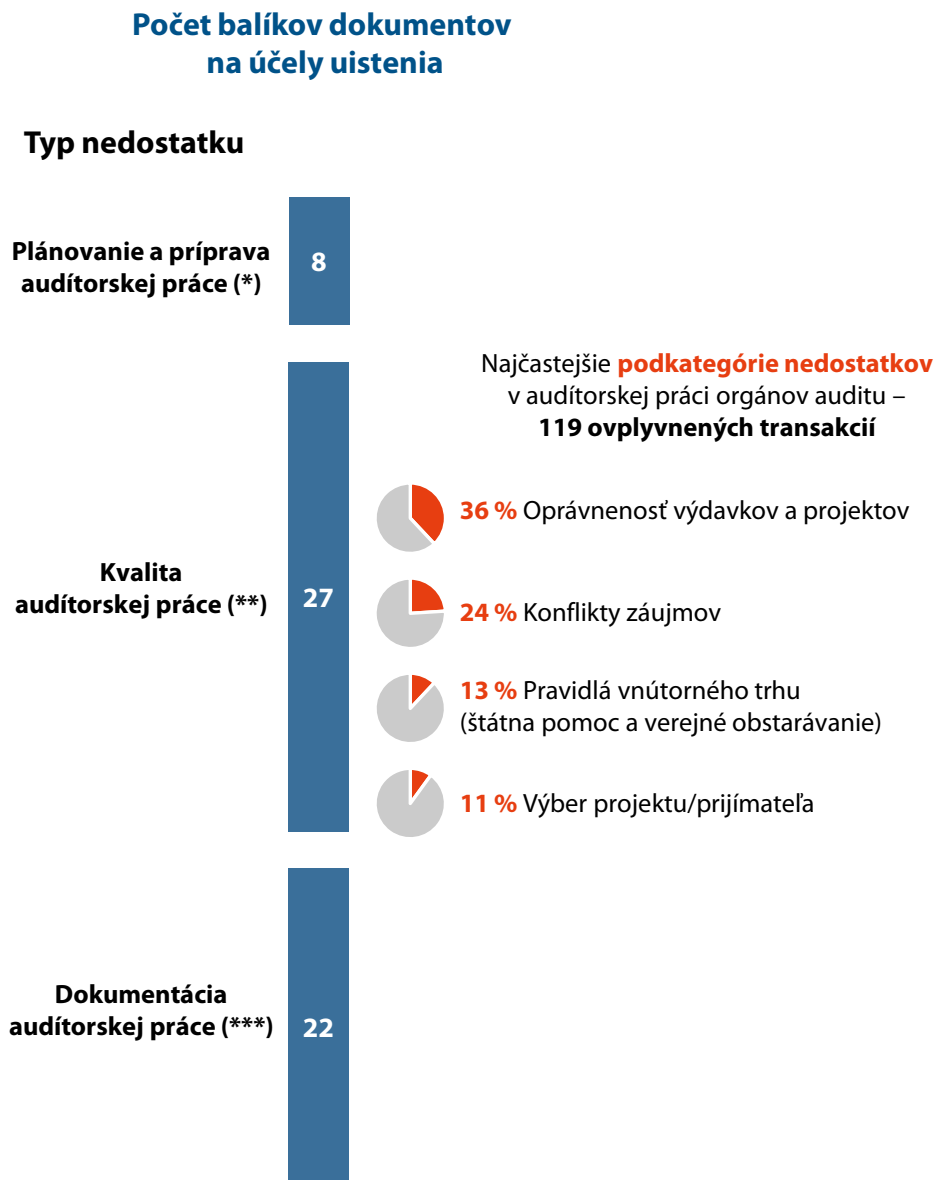
Nedostatky sme zistili v týchto oblastiach:

- plánovanie a príprava audítorskej práce orgánov, napríklad nedostatky v prístupoch k výberu vzorky a neúplné kontrolné zoznamy (kontrolné zoznamy neobsahovali niektoré konkrétne otázky o štátnej pomoci, dvojitom financovaní, lehotách pre platby, *podvodoch* atď., hoci sú orgány auditu povinné tieto záležitosti kontrolovať),
- kvalita vykonanej audítorskej práce,
- dokumentácia tejto práce.

6.46. Príslušné audítorské postupy sme museli zopakovať v prípade 138 transakcií zo 189 (73 %). V súvislosti s 89 transakciami (47 %) sme sa museli obrátiť na riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány alebo prijímateľov na mieste a požiadať ich o potrebné podporné dokumenty a iné dôkazy, pretože orgány auditu ich buď nezhrmali alebo neuchovali, čo je v rozpore s požiadavkami audítorských štandardov (pozri bod [6.28](#)).

6.47. Na [ilustrácii 6.10](#) sú uvedené nedostatky, ktoré sme zistili a vykázali na úrovni orgánov auditu podľa počtu balíkov dokumentov na účely uistenia.

Ilustrácia 6.10 – Typy nedostatkov zistených na úrovni orgánov auditu

(*) Česko, Nemecko, Taliansko, Litva, Holandsko a Švédsko.

(**) Česko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Maďarsko, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo.

(***) Česko, Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Litva, Maďarsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko a Švédsko.

Zdroj: EDA.

6.48. V **rámčeku 6.10** uvádzame príklad vážneho nedostatku v audítorskej práci a vykazovaní orgánu auditu.

Rámček 6.10

Nedostatky v audítorskej práci a vykazovaní orgánu auditu

Pri audite v Holandsku sme zistili nedostatky v plánovaní, príprave a kvalite práce orgánu auditu v súvislosti s operačným programom fondu ESF.

Zistili sme, že orgán auditu riadne neposúdil uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci ani neidentifikoval výdavky, ktoré boli z niekoľkých dôvodov neoprávnené (pozri **rámček 6.6**).

Pri audite niektorých operácií orgán auditu nedokázal z úplného zoznamu projektových nákladov určiť, ktoré výdavky boli vykázané Komisii. Musel preto na základe tohto zoznamu zostaviť čiastkovú vzorku. Orgán auditu potom niektoré chyby, ktoré zistil, nahradil výdavkami, ktoré prijímateľ vykázal nad rámec dohody o grante. Tento postup nebol v súlade s nariadením o spoločných ustanoveniach ani s usmernením Komisie k spracovaniu chýb¹⁷ a viedol k tomu, že orgán auditu podhodnotil *celkovú zvyškovú chybovosť (RTER)*.

6.49. Zistili sme prípad operačného programu, na ktorý bola uplatnená paušálna oprava a pri ktorom orgán auditu znovu neoveril, či boli náklady zákonné a správne (pozri **rámček 6.11**).

Rámček 6.11

Pretrvávajúca absencia kontrol zvyšuje riziko nesúladu s pravidlami

V Maďarsku sme kontrolovali projekt EFRR v rámci OP Hospodársky rozvoj a inovácie. Vnútroštátne orgány uplatnili na základe výsledkov auditu Komisie paušálnu opravu na všetky projektové náklady *prioritnej osi 2*, ktoré vznikli pred februárom 2022.

¹⁷ Oddiel 2.2.3 „Výdavková ‚rezerva‘ na úrovni projektov“ v **usmernení** pre členské štáty o výročnej kontrolnej správe a audítorskom stanovisku, ktoré majú vykazovať orgány auditu, ako aj o spracovaní chýb.

Druhý rok po sebe¹⁸ sme zistili, že orgán auditu neskontroloval určité aspekty osobných nákladov (kvalifikácia zamestnancov a zvýšenie platov), ktorých sa týkala paušálna oprava.

Zistili sme tiež, že pri finančnom nástroji v rámci inej prioritnej osi toho istého operačného programu orgán auditu neskontroloval oprávnenosť konečných príjemcov a investícií, v súvislosti s ktorými bola uplatnená 10 % paušálna oprava.

V nariadení o spoločných ustanoveniach¹⁹ sa od orgánov auditu vyžaduje, aby overovali, či sú náklady zákonné a správne, a od členských štátov, aby od prijímateľov vymáhali neoprávnené finančné prostriedky bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje paušálna oprava. Chýbajúce kontroly a nevymáhanie prostriedkov oslabuje odrádzajúci účinok, ktorý má zabrániť tomu, aby prijímatelia porušovali platné právne predpisy.

6.50. V operačnom programe EFRR v Chorvátsku sme však našli nasledujúce prvky osvedčených postupov (pozri [rámček 6.12](#)).

Rámček 6.12

Vzor osvedčených postupov – zlepšenia v práci orgánu auditu

OP Konkurencieschopnosť a súdržnosť na obdobie 2014 – 2020 realizovaný v Chorvátsku sme od roku 2019 kontrolovali šesťkrát vrátane projektov Kohézneho fondu a EFRR a finančných nástrojov. Pri predchádzajúcich auditoch sme opakovane zistili systémové nedostatky v práci a dokumentácii orgánu auditu.

Tento rok sme takéto nedostatky nenašli. Naopak, náš audit potvrdil, že orgán auditu prijal nápravné opatrenia a svoju prácu a dokumentáciu zlepšil na základe našich predchádzajúcich zistení. Dôkazom toho boli:

- účinnejšie kontrolné zoznamy a kvalitnejšie vykonaná audítorská práca,
- podrobné kontrolné zoznamy a pracovné dokumenty, ktoré nám umožnili vysledovať postup takmer úplne podľa audítorského záznamu,
- audítorské spisy a dokumentácia usporiadané a označené kódmi tak, aby boli ľahko prístupné.

Tieto zlepšenia sú príkladom osvedčenej praxe.

¹⁸ Výročná správa za rok 2023, rámček 6.9.

¹⁹ Článok 122 ods. 2 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

6.51. V reakcii na [preskúmanie EDA 03/2024](#) o zákonnosti a správnosti výdavkov na súdržnosť v období 2014 – 2020 Komisia a orgány auditu v decembri 2024 spoločne schválili akčný plán, ktorý pozostáva zo série možných iniciatív na zlepšenie kapacít orgánov auditu v oblasti odhaľovania nezrovnalostí²⁰. Navyše Komisia na základe našich záverov o tom, že *audity zhody* sú účinnejšie na odhaľovanie nezrovnalostí ako administratívne previerky, zrevidovala svoj prístup tak, aby zvýšila rozsah svojich kontrol na mieste. Účinnosť týchto opatrení bude možné posúdiť v budúcnosti.

Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti

6.52. Výročné správy o činnosti sú hlavným nástrojom generálnych riaditeľstiev Komisie na informovanie o tom, či majú primerané uistenie, že kontrolné postupy zabezpečujú zákonnosť výdavkov. V roku 2024 Komisia dospela k záveru, že *systémy riadenia a kontroly* členských štátov (riadiace orgány/sprostredkovateľské orgány, orgány auditu) nefungovali dobre v 23 z 313 operačných programov pod vedením GR REGIO (14,7 % posudzovaných výdavkov) a v 11 z 211 operačných programov pod vedením GR EMPL (4,5 % posudzovaných výdavkov).

6.53. So zreteľom na audítorské výsledky Komisie i naše vlastné zistenia (44 neodhalených chýb – bod [6.14](#), nedostatky v práci orgánov auditu – bod [6.44](#)), súhlasíme so záverom Komisie, že na konci programového obdobia 2014 – 2020 systémy riadenia a kontroly nefungovali účinne vo všetkých členských štátoch. To má vplyv aj na spoľahlivosť chybovostí vyčíslených Komisiou, pretože sa pri nich spolieha na tieto vnútroštátne systémy (pozri aj body [6.44](#) – [6.49](#) a [rámček 6.10](#) a [rámček 6.11](#)).

Komisia zastáva názor, že miera neoprávnených výdavkov v schválených účtovných závierkach v oblasti súdržnosti je významná

6.54. V oblasti súdržnosti Komisia používa na výpočet váženej priemernej zvyškovej chybovosti jednotlivé zvyškové chybovosti vykázané členskými štátmi, výsledky vlastnej práce týkajúcej sa správnosti a iné dostupné informácie, napríklad výsledky našej audítorskej práce. Túto chybovosť vykazuje ako *klúčový ukazovateľ výkonnosti (KPI)* týkajúci sa zákonnosti a správnosti programov za obdobie 2014 – 2020.

²⁰ VŠČ GR REGIO za rok 2024, s. 43.

6.55. Za účtovný rok 2022/2023 GR REGIO vykázalo vyššiu celkovú zvyškovú chybovosť v rámci zdieľaného riadenia za programy z obdobia 2014 – 2020, a to vo výške 2,5 % (2,1 % za účtovný rok 2021/2022). Maximálna chybovosť bola 3,6 %²¹. Aj GR EMPL vykázalo vyššiu chybovosť ako za predchádzajúci rok, a to na úrovni 2,2 % (1,6 % v roku 2021/2022), pričom maximálna chybovosť dosiahla 3,0 %²². Maximálna miera má riešiť riziko chýb mimo vzorky transakcií v operačných programoch, na ktorých je chybovosť založená. Maximálna miera môže zahŕňať aj tzv. navýšenie alebo paušálnu sadzbu za nekontrolované operačné programy²³. Hoci Komisia zvýšila kľúčové ukazovatele výkonnosti v oblasti súdržnosti uvedené v jej výročných správach o činnosti za rok 2024, stále boli nižšie ako spodná hranica našej odhadovanej chybovosti (pozri *ilustráciu 6.6*).

6.56. Pokiaľ ide o programy na obdobie 2021 – 2027, Komisia vo svojich výročných správach o činnosti uviedla, že vo februári 2024 bolo prijatých 11 balíkov dokumentov na účely uistenia za GR REGIO a GR EMPL. Vzhľadom na obmedzený počet programov, za ktoré boli v roku 2024 predložené balíky dokumentov na účely uistenia, neboli balíky dostatočne reprezentatívne, a odhad rizika pri platbe je preto na úrovni 2 % (paušálna sadzba). Z tohto dôvodu GR REGIO a GR EMPL na rozdiel od obdobia 2014 – 2020 nevypočítali svoje príslušné kľúčové ukazovatele výkonnosti (pozri bod 6.55).

6.57. Vo *výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR)* za rok 2024 Komisia²⁴ uvádza tieto ukazovatele:

- o okruh 2 VFR (ako celok): kombinované riziko pri platbe vo výške 2,9 %, na základe súm vystavených riziku vypočítaných jednotlivými generálnymi riaditeľstvami. Konštatujeme, že tento ukazovateľ presahuje úroveň 1,6 %, ktorú Komisia vypočítala za celý rozpočet EÚ,
- o všetky fondy politiky súdržnosti (ako celok): kombinované riziko pri platbe vo výške 2,3 % až 3,2 %, tiež na základe odhadov súm vystavených riziku stanovených generálnymi riaditeľstvami a na základe ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

²¹ Odhadované celkové riziko pri platbe za výdavky GR REGIO za rok 2024 (vrátane všetkých programových období a spôsobov riadenia) sa pohybuje od 2,30 % do 3,29 %.

²² Odhadované celkové riziko pri platbe za výdavky GR EMPL za rok 2024 (vrátane všetkých programových období a spôsobov riadenia) sa pohybuje od 2,16 % do 2,82 %.

²³ Príloha 7D k VSČ GR REGIO a GR EMPL za rok 2024.

²⁴ Zväzok II AMPR za rok 2024, príloha 2, s. 103 – 106, a zväzok III, príloha 5, s. 20 – 22.

6.58. GR REGIO²⁵ dospelo vo svojej výročnej správe o činnosti k celkovému záveru, že aj napriek výsledkom kontrol a opravám vykonaným na úrovni členských štátov, zostala v schválených účtovných závierkach EFRR/KF za rok, 2024 významná miera nesprávnych výdavkov. GR EMPL²⁶ dospelo v súvislosti ESF/YEI a FEAD k tomu istému záveru. Ako sme uviedli v našom [preskúmaní](#) rámca uistenia v oblasti súdržnosti, domnievame sa, že Komisia podhodnocuje chybovosť, ktorú vykazuje, hoci s naším celkovým záverom, že vo výdavkoch na súdržnosť je významná miera chýb, súhlasí. V **kapitole 1** (bod **1.36**) je opísaný rozdiel medzi našou chybovosťou a chybovosťou vypočítanou Komisiou.

Uzatváranie programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020

6.59. Lehota pre členské štáty na predloženie dokumentov o ukončení programov z obdobia 2007 – 2013 uplynula 31. marca 2017, hoci bola opakovane predĺžená. Na konci roka 2024 bola situácia nasledovná:

- GR REGIO úplne ukončilo 282 z 322 operačných programov na obdobie 2007 – 2013, čo je len o tri viac ako v roku 2023. Zostávajúcich 40 operačných programov z programového obdobia 2007 – 2013 je predbežne ukončených.
- GR EMPL ukončilo 101 zo 118 operačných programov a predbežne ukončilo 15 operačných programov. Len dva rumunské operačné programy ESF sú stále otvorené. Komisia vo svojej výročnej správe o činnosti uvádza, že tieto dva programy predbežne ukončí v roku 2025.

6.60. V prípade 40 predbežne ukončených programov GR REGIO a 15 predbežne ukončených programov GR EMPL Komisia súhlasila s uhradením čiastočnej platby pri ukončení, ktorá sa týka len súm, ktoré nie sú sporné. Zadržala všetky výdavky, v ktorých sú možné nezrovnalosti alebo ktoré sú predmetom vyšetrovania na úrovni členského štátu alebo EÚ. V súvislosti s väčšinou týchto predbežne ukončených programov stále prebiehajú vnútroštátne postupy, čo má za následok zdĺhavý proces ukončovania, a je ťažké predpovedať dátum úplného ukončenia. Vzhľadom na pomalý priebeh sa zvyšuje riziko prekryvania s ukončovaním operačných programov za programové obdobie 2014 – 2020, čo môže viesť k ďalším oneskoreniam.

²⁵ VSČ GR REGIO za rok 2024, s. 9.

²⁶ VSČ GR EMPL za rok 2024, s. 8.

6.61. Pokiaľ ide o programové obdobie 2014 – 2020, v nariadení o platforme [STEP](#) sa pre členské štáty predĺžila lehota na predloženie konečných balíkov dokumentov na účely uistenia, a to do 15. februára 2026. Komisia však informovala o ukončení desiatich operačných programov z obdobia 2014 – 2020 (dva v roku 2023 a osem v roku 2024).

6.62. GR REGIO vo svojej výročnej správe o činnosti uviedlo, že z 313 doteraz neukončených programov boli do 1. marca 2025 predložené balíky dokumentov na účely uistenia za 58 programov. Podobne GR EMPL uviedlo, že z 211 doteraz neukončených programov boli balíky dokumentov na účely uistenia predložené za 43 programov. Obe generálne riaditeľstvá začnú o stave ukončovania týchto programov informovať až vo výročných správach o činnosti za rok 2025.

Záver a odporúčania

Záver

6.63. Odhadujeme, že celková chybovosť v okruhu VFR „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ za rozpočtový rok 2024 dosahuje 5,7 %.

6.64. Z nášho auditu vyplynulo, že sú potrebné ďalšie zlepšenia, pokiaľ ide o to, ako rámec uistenia pre výdavky v oblasti súdržnosti uplatňujú orgány zodpovedné za programy v členských štátoch aj Komisia, keďže štruktúra uistenia pre zdieľané riadenie zostáva v období 2021 – 2027 podobná.

6.65. Z našej práce vyplýva, že kontroly riadiacich orgánov nie vždy účinne zabraňujú nezrovnalostiam vo výdavkoch vykázaných prijímateľmi ani ich neodhaľujú. Nedostatky, ktoré sme zistili v práci niekoľkých orgánov auditu zahrnutých do našej vzorky (pozri body **6.44** – **6.49**) okrem toho v súčasnosti obmedzujú to, do akej miery sa na ich prácu možno spoľahnúť. Prepočítaná chybovosť prekračovala 2 % prah významnosti v 16 z 30 balíkov dokumentov na účely uistenia za obdobie 2014 – 2020. Komisia upravila zvyškovú chybovosť na hodnotu vyššiu ako 2 % v prípade piatich z týchto balíkov.

6.66. Od roku 2017 tvoria balíky dokumentov na účely uistenia v našich ročných vzorkách stále viac než tretinu výdavkov schválených Komisiou. Podiel výdavkov, ktoré sú zahrnuté v balíkoch dokumentov na účely uistenia, so zvyškovou chybovosťou vyššou ako 2 %, je stále významný – 44 % v roku 2024 (pozri *ilustráciu 6.9*).

Odporúčania

6.67. V *prílohe 6.2* sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní, ktoré sme predložili vo *výročnej správe za rok 2021*. Komisia vykonala jedno odporúčanie v plnej miere a jedno v niektorých ohľadoch. Ďalej sme preskúmali tri odporúčania z výročných správ za roky **2022** a **2023**, ktoré sa mali vykonať do konca roka 2024. Jedno z nich bolo vykonané v plnej miere. Posudzovali sme aj odporúčania z výročných správ za roky **2017**, **2018**, **2019** a **2020**, ktoré zatiaľ neboli vykonané v plnej miere, ale stále sú aktuálne.

6.68. Na základe zistení a záverov za rok 2024 Komisii odporúčame:

Odporúčanie 6.1 – Zabezpečiť, aby orgány auditu zlepšili spôsob, akým fungujú

Prostredníctvom administratívnych previerok a auditov zabezpečiť, aby orgány auditu posilnili svoje kapacity v oblasti kontroly a odhaľovania nezrovnalostí tým, že overí, či:

- a) správne plánujú výber vzoriek a vyberajú na audit reprezentatívnu, dostatočnú a relevantnú vzorku z výdavkov deklarovaných Komisii v súlade s nariadením o spoločných ustanoveniach;
- b) potvrdzujú, že splnenie kritérií oprávnenosti je preukázané dostatočnými, primeranými a spoľahlivými dôkazmi;
- c) uchovávajú náležitú dokumentáciu na podporu audítorského záznamu vrátane audítorského spisu s jasným registrom a odkazmi na i) dôkazové dokumenty, ii) podrobné kontrolné zoznamy a iii) pracovné dokumenty vrátane opisu testovaných položiek, súvisiacich výpočtov a vzorcov.

Cieľový dátum vykonania: od roku 2026

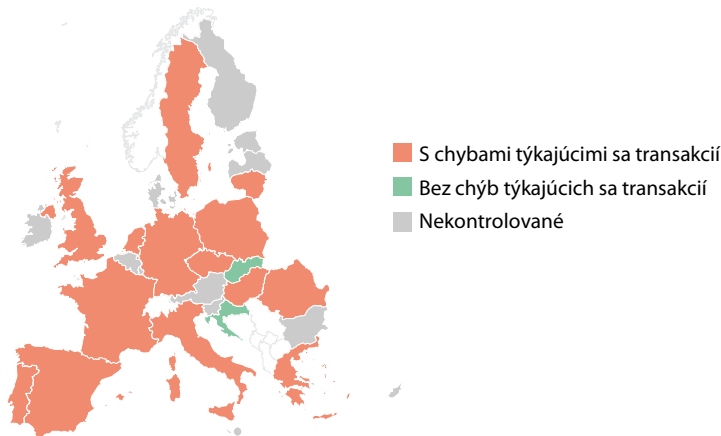
Odporúčanie 6.2 – Obnoviť kontroly po uložení paušálnych sadzieb

Zabezpečiť, aby v prípade zistenia systematických nedostatkov v (operačných) programoch a následného uplatnenia paušálnej sadzby orgány členských štátov nepoužívali mechanizmus paušálnej opravy na to, aby sa vyhli povinnosti kontrolovať oprávnenosť výdavkov pred ich vykázaním Komisii, a aby v prípade potreby jednotlivo vymáhali finančné prostriedky.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025

Prílohy

Príloha 6.1 – Prehľad našej vzorky transakcií zdieľaného riadenia a súvisiacich zistení na účely vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2024

Členský štát (*)	Príspevok EÚ (mil. EUR)	Kontrolované transakcie	Zistenia týkajúce sa transakcií	
			Vyčísliteľné chyby	Nevyčísliteľné chyby
Poľsko	9 002	41	6	1
Taliansko	5 775	27	3	3
Rumunsko	3 670	13	-	3
Španielsko	3 532	17	7	3
Česko	2 596	18	2	6
Nemecko	2 583	12	4	3
Portugalsko	2 369	10	4	4
Maďarsko	2 595	9	4	2
Grécko	2 152	16	2	1
Francúzsko	2 076	7	1	2
Chorvátsko	1 775	5	-	-
Spojené kráľovstvo	1 559	7	-	1
Slovensko	1 507	6	-	-
Litva	949	4	-	1
Bulharsko	854	-		
Lotyšsko	463	-		
Estónsko	401	-		
Slovinsko	390	-		
Švédsko	330	5	2	-
Belgicko	288	-		
Fínsko	184	-		
Malta	171	-		
Holandsko	135	4	3	3
Cyprus	107	-		
Rakúsko	40	-		
Dánsko	35	-		
Luxembursko	19	-		
Írsko	10	-		
SPOLU	45 567	201	38	33

(*) Naša vzorka nie je určená na vyvodenie záverov o jednotlivých členských štátoch.

Zdroj: EDA.

Príloha 6.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní v okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; žiadne informácie.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané.

Rok	Odporúčanie EDA	Prijatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2017	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: zabezpečiť, aby boli mechanizmy auditu pre finančné nástroje riadené EIF primerané na úrovni finančných sprostredkovateľov. Ak EIB/EIF použije dohodnuté postupy s externými audítormi, Komisia by mala vymedziť minimálne podmienky takýchto zmlúv s ohľadom na potrebu zabezpečiť uistenie, najmä povinnosť dostatočnej auditorskej práce na úrovni členského štátu. (Cieľový dátum vykonania: okamžite)			V <i>súhrnnom nariadení</i> sa zaviedla požiadavka, aby orgány auditu vykonávali systémové audity a audity operácií finančných nástrojov na úrovni finančných sprostredkovateľov, vrátane finančných nástrojov riadených skupinou EIB, ale vynímajúc programy <i>iniciatívy na podporu MSP</i> zriadených pred 2. augustom 2018. Komisia prijala dodatočné opatrenia tým, že do metodiky auditu finančných nástrojov zahrnula odporúčanie, aby orgány auditu vykonávali audit finančných sprostredkovateľov pri nástrojoch vykonávaných skupinou EIB bez ohľadu na to, kedy boli zriadené. Metodika však nemôže rozšíriť regulačný mandát orgánov auditu. Komisia poskytla dôkaz o tom, že v niektorých členských štátoch už orgány auditu vykonávajú kontroly na úrovni finančných sprostredkovateľov. Z našich auditov v roku 2020 a 2022 (SMEi Španielsko) však vyplynulo, že tieto kontroly sa ešte nevykonávajú systematicky (v členskom štáte, ktorý sme kontrolovali, externý audítor ani orgány auditu nevykonali žiadne audity na úrovni finančných sprostredkovateľov). Neboli poskytnuté žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukazovali, že to bolo v roku 2024 napravené.

Rok	Odporúčanie EDA	Priatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 3: vyriešiť nedostatky, ktoré sme zistili pri overovaní práce orgánov auditu v rámci auditov Komisie týkajúcich sa správnosti. (Cieľový dátum vykonania: okamžite)			Pozri body 6.58 – 6.64 výročnej správy za rok 2018 , body 5.48 – 5.62 výročnej správy za rok 2019 , body 5.43 – 5.44 výročnej správy za rok 2020 , body 5.40 – 5.43 výročnej správy za rok 2021 , bod 6.47 výročnej správy za rok 2022 , body 6.50 – 6.53 výročnej správy za rok 2023 body 6.44 – 6.49 tohtoročnej výročnej správy. Hoci Komisia zvýšila počet auditov zhody, stále nachádzame nedostatky v práci orgánov auditu.
	Odporúčanie 4: vyriešiť zložitosť informácií uvádzaných vo VSČ GR REGIO a GR EMPL, ktoré sa týkajú rámca kontroly a uistenia na roky 2014 – 2020, a to prostredníctvom: (...) iii) uverejňovania celkovej zvyškovej chybovosti v podokruhu 1b VFR za každý účtovný rok. (Cieľový dátum vykonania: jún 2019)			

Rok	Odporúčanie EDA	Prijatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 5: zabezpečiť zmenu mechanizmov auditu v súlade s návrhom Komisie pre finančné nástroje v právnom rámci po roku 2020 tak, aby sa na výpočet zvyškovej chybovosti použilo len skutočné čerpanie finančných prostriedkov na úrovni konečných príjemcov. (Cieľový dátum vykonania: pred začiatkom vykonávania legislatívneho rámca na obdobie po roku 2020)			V nariadení o spoločných ustanoveniach na obdobie 2021 – 2027 (nariadenie (EÚ) 2021/1060) sa stanovuje jednotná zálohová platba v súvislosti s finančnými nástrojmi, ktorá sa má zahrnúť do prvej žiadosti o platbu. Vo svojich odpovediach na zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní vo výročnej správe za rok 2020 Komisia uviedla, že má v úmysle prijať delegovaný akt, v ktorom sa od orgánov auditu bude vyžadovať, aby túto zálohovú platbu vylúčili z kontrolovaného súboru. Komisia teraz toto stanovisko prehodnotila a uviedla, že táto počiatočná záloha zostane súčasťou kontrolovaného súboru za príslušný účtovný rok.
	Odporúčanie 6: vykonať dostatočné kontroly správnosti s cieľom vyvodiť závery o účinnosti práce orgánov auditu a získať primerané uistenie o správnosti výdavkov najneskôr vo VŠČ, ktoré uverejňuje po roku schválenia účtov. (Cieľový dátum vykonania: okamžite)			Pozri bod 5.64 výročnej správy za rok 2021 .

Rok	Odporúčanie EDA	Prijatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2018	Komisii odporúčame: Odporúčanie 6.1 – Mechanizmy auditu programov iniciatívy na podporu MSP zabezpečiť, aby: sa pravidelné kontroly založené na reprezentatívnej vzorke úhrad konečným prijímateľom vykonávali na úrovni finančných sprostredkovateľov buď orgánom auditu alebo audítorom, ktorého vyberie skupina EIB, sa pri kontrolách, ktoré neboli dostatočné, vypracovali a vykonali náležité kontrolné opatrenia, aby sa zabránilo možnosti významnej nezrovnalosti výdavkov pri ukončení programu. (Cieľový dátum vykonania: okamžite)			Pri našich predchádzajúcich auditoch sa potvrdilo, že EIF už zlepšil alebo zlepšuje svoje systémy monitorovania a kontroly a dobrovoľne rozšíril používanie správ o primeranom uistení na programy SMEi. Hoci uznávame, že niektoré orgány auditu už vykonali overovanie na úrovni finančných sprostredkovateľov, úplná účinnosť týchto opatrení sa zatiaľ nepreukázala. Ako príklad uvádzame výsledky auditu SMEi v Španielsku, ktorý sa vykonával v kontexte <i>vyhlásenia o vierohodnosti</i> za rok 2022.
2019	Odporúčanie 5.2 – Opatrenie na zvýšenie spoľahlivosti zvyškových chybovostí, ktoré vykázali orgány auditu analyzovať hlavné zdroje nezistených chýb a vypracovať potrebné opatrenia spolu s orgánmi auditu s cieľom zlepšiť spoľahlivosť vykázaných zvyškových chybovostí. (Cieľový dátum vykonania: jún 2021)			Napriek úsiliu Komisie, ako sa uvádza vo VŠČ GR REGIO (2019: s. 25, 2020: s. 41 – 43 a 2021: s. 32 – 33) a GR EMPL (2019: s. 37, 2020: s. 43 – 44 a 2021: s. 49), z našich auditov od roku 2020 nevyplýva, že by v tomto ohľade došlo k výraznému zlepšeniu (pozri napríklad bod 5.38 výročnej správy za rok 2020, body 5.40 a 5.41 výročnej správy za rok 2021, body 6.48, 6.49 a 6.50 výročnej správy za rok 2022, body 6.50 – 6.53 výročnej správy za rok 2023, a body 6.44 – 6.49 tohtoročnej výročnej správy. Komisia vykonala analýzu hlavných zdrojov nezistených chýb.

Rok	Odporúčanie EDA	Prijatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2020	Komisii odporúčame: Odporúčanie 5.2 – Sledovanie rizika podvodu pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu výslovne nabádať orgány auditu, aby do svojich kontrolných zoznamov začlenili konkrétne otázky týkajúce sa rizík podvodov a aby zdokumentovali kroky prijaté na riešenie takýchto rizík zistených v priebehu auditu. Orgány auditu by mali spolupracovať s vnútroštátnymi koordinačnými útvarmi pre boj proti podvodu a mali by zohľadňovať prípady podozrenia z podvodu alebo preukázaného podvodu oznámené Komisii prostredníctvom systému riadenia nezrovnalostí (IMS). Na naše odporúčanie odkazujeme aj v osobitnej správe 06/2019. (Cieľový dátum vykonania: jún 2022)			
2021	Odporúčanie 5.2 – Príspevok vnútroštátnych schém k cieľom ESF zabezpečiť, aby v prípade, že operačné programy vychádzajú z existujúcich vnútroštátnych systémov, implementovaná operácia účinne prispievala k cieľom programu, najmä so zreteľom na situáciu zistenú v tomto roku v súvislosti s účastníkmi, ktorí <i>nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET)</i> v španielskych operačných programoch ESF/YEI. (Cieľový dátum vykonania: november 2022)			Komisia prijala opatrenia v súvislosti s prípadom zo Španielska spomenutým v odporúčaní. Nezaoberala sa však otázkou, ako operácie financované prostredníctvom operačných programov založených na existujúcich vnútroštátnych systémoch účinne prispievajú k plneniu cieľov programov.

Rok	Odporúčanie EDA	Prijatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 5.6 – Právny štát vo svojich výročných správach o činnosti poskytovať informácie o prebiehajúcich postupoch pre právny štát proti členským štátom a ako môžu ovplyvniť uistenie, ktoré Komisia môže získať o správnosti výdavkov zo systémov uistenia a kontroly príslušných krajín. (Cieľový dátum vykonania: apríl 2023 (nasledujúce VSČ))			
2022	Odporúčanie 6.3 – Tematické audity konfliktu záujmov plánovať a vykonávať cielené tematické audity konfliktov záujmov za programy v rokoch 2021 – 2027 na základe vlastného posúdenia rizika a so zreteľom na zistené nedostatky. (Cieľový dátum vykonania: december 2024)			
	Odporúčanie 6.5 – Spoľahlivosť vlastných vyhlásení zabezpečiť, aby mali orgány auditu zavedené primerané metódy na kontrolu platnosti a spoľahlivosti vlastných vyhlásení a vymieňať si osvedčené postupy s osobitným zreteľom na situáciu zistenú v tomto roku. (Cieľový dátum vykonania: december 2023).			Berieme na vedomie, že Komisia v tejto súvislosti prijala niekoľko opatrení, a berieme na vedomie, že Komisia plánuje ďalej šíriť osvedčené postupy.

Rok	Odporúčanie EDA	Priatie zo strany Komisie	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2023	Odporúčanie 6.2 – Harmonizovať prístup ku chybám vo verejnom obstarávaní v rámci priameho a zdieľaného riadenia zaviesť harmonizovaný prístup k nezrovnalostiam vo verejnom obstarávaní v prípade projektov financovaných v rámci priameho aj zdieľaného riadenia, ako sú projekty financované z <i>NPE</i> aj EFRR. Nezrovnalosti vyplývajúce z porušenia tých istých právnych ustanovení by mali viesť k rovnakému vyhodnoteniu a rovnakej miere opravy. (Cieľový dátum vykonania: december 2024)	⊗	⊗	

Zdroj: EDA.

Kapitola 7

Prírodné zdroje a životné prostredie

Obsah

	Body
Úvod	7.1. – 7.16.
Stručný opis	7.2. – 7.14.
Ciele a oblasti politiky	7.2. – 7.4.
Výdavkové nástroje a rámce	7.5. – 7.14.
Rozsah auditu a audítorský prístup	7.15. – 7.16.
Správnosť transakcií	7.17. – 7.28.
Výsledky testovania transakcií	7.17. – 7.28.
Priame platby	7.21. – 7.22.
Rozvoj vidieka, trhové opatrenia a ostatné oblasti politiky	7.23. – 7.28.
Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia	7.29. – 7.42.
Správy GR AGRI a GR CLIMA o správnosti výdavkov	7.29. – 7.36.
Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)	7.37.
Preskúmanie nových systémoch vykazovania výkonnosti	7.38. – 7.42.
Záver a odporúčania	7.43. – 7.48.
Záver	7.43. – 7.44.
Odporúčania	7.45. – 7.48.
Prílohy	
Príloha 7.1 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch a Spojenom kráľovstve	
Príloha 7.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní	

Úvod

7.1. V tejto kapitole sa uvádzajú naše zistenia týkajúce sa okruhu 3 *viacročného finančného rámca (VFR)* „Prírodné zdroje a životné prostredie“. Na *ilustrácii 7.1* sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2024.

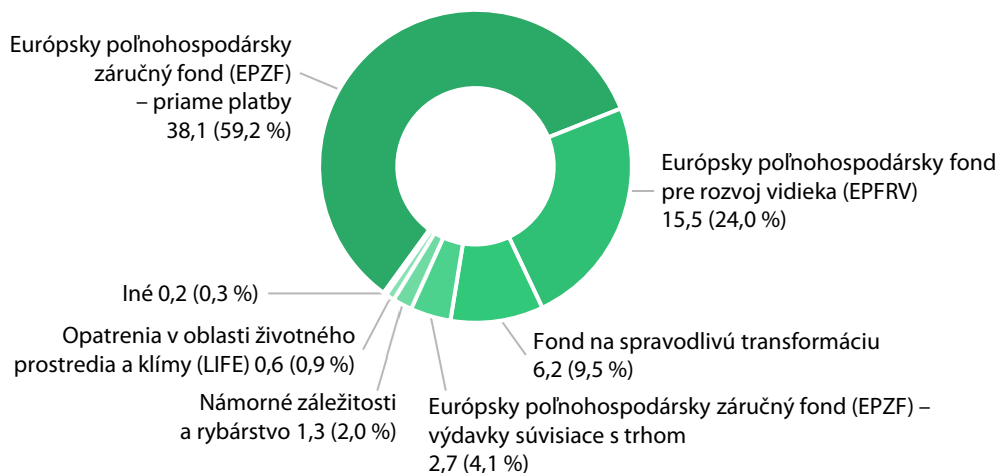
Ilustrácia 7.1 – Platby a kontrolovaný súbor

Prírodné zdroje a životné prostredie
64,4 mld. EUR (33,7 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov

(mld. EUR)

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 64,4

Kontrolovaný súbor – spolu 57,9

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

Stručný opis

Ciele a oblasti politiky

7.2. V roku 2024 *spoločná poľnohospodárska politika (SPP)* predstavovala (87,3 %) výdavkov EÚ na okruh „Prírodné zdroje a životné prostredie“. Hoci Európska komisia, a predovšetkým Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI), nesie konečnú zodpovednosť za SPP, o jej riadenie sa delí s *platobnými agentúrami* v členských štátoch, ktoré sú zodpovedné za zabezpečenie *zákonnosti a správnosti* výdavkov vykázaných Komisii. SPP má tri všeobecné ciele na obdobie 2023 – 2027¹:

- podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť,
- podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrenia v oblasti klímy,
- posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí.

7.3. Okruh 3 VFR zahŕňa aj *Fond na spravodlivú transformáciu (FST)*, ktorý bol zriadený na obdobie 2021 – 2027 na podporu regiónov a ľudí postihnutých prechodom ku klimateckej neutralite². Predstavuje 9,5 % platieb v rámci tohto okruhu. Takmer všetky platby z FST v roku 2024 boli nezúčtované predbežné financovanie, ktoré nezahŕňame do kontrolovaného súboru.

7.4. Tento okruh VFR zahŕňa aj výdavky EÚ na námornú a rybársku politiku financované z *Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF)* v rámci zodpovednosti Generálneho riaditeľstva pre námorné záležitosti a rybárstvo (GR MARE) a *program LIFE* pre životné prostredie a ochranu klímy, za ktorý zodpovedá Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie (GR ENV), Generálne riaditeľstvo pre oblasť klímy (GR CLIMA) a Generálne riaditeľstvo pre energetiku (GR ENER).

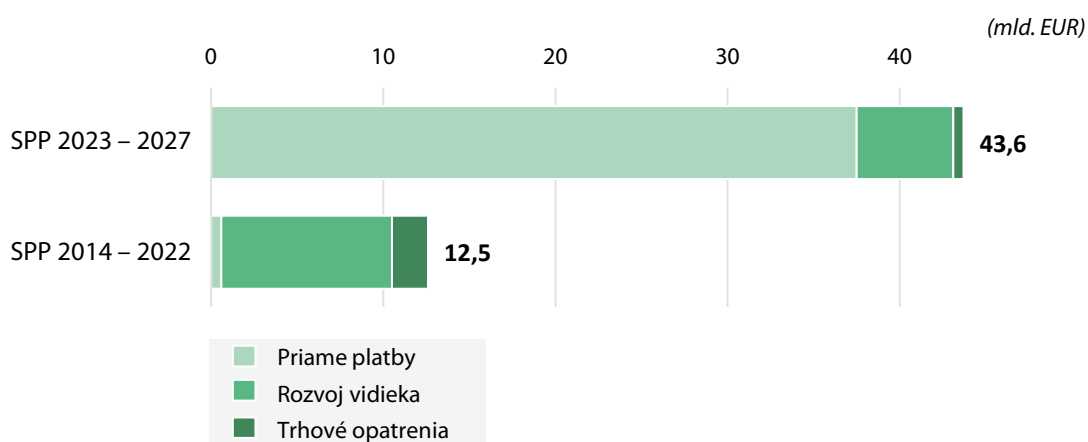
¹ Článok 5 *nariadenia (EÚ) 2021/2115*, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP).

² Článok 2 *nariadenia (EÚ) 2021/1056*, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu.

Výdavkové nástroje a rámce

7.5. Na obdobie 2023 – 2027 členské štáty vypracovali *strategické plány SPP*, ktoré sa vzťahujú na výdavky z *Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF)* a *Európskeho poľnohospodárskeho fondu rozvoja vidieka (EPFRV)*. Celkovo sa 43,6 mld. EUR z 56,0 mld. EUR platieb v rámci SPP v roku 2024 realizovalo na základe *strategických plánov SPP*, zatiaľ čo 12,5 mld. EUR sa uskutočnilo v rámci SPP na obdobie 2014 – 2022. Pozri [ilustráciu 7.2](#):

Ilustrácia 7.2 – Typ výdavkov SPP podľa období

Zdroj: EDA.

7.6. Hlavnými výdavkovými nástrojmi („intervenciami“) SPP v roku 2024 boli:

- *priame platby* poľnohospodárom, ktoré sú plne financované z rozpočtu EÚ (EPZF),
- národné a regionálne *programy rozvoja vidieka* členských štátov spolufinancované z rozpočtu EÚ (EPFRV) a členských štátov,
- poľnohospodárske *trhové opatrenia* plne financované z rozpočtu EÚ (EPZF) s výnimkou určitých opatrení, ako sú opatrenia na propagáciu agropotravinárskeho sektora, ktoré spolufinancujú členské štáty.

7.7. Priame platby predstavovali 59,2 % výdavkov v okruhu 3 VFR (38,1 mld. v roku 2024). Takmer všetky priame platby v roku 2024 sa uskutočnili na základe strategických plánov SPP na obdobie 2023 – 2027 (36,9 mld. EUR). Hlavné intervencie vo forme priamych platieb boli nasledovné:

- „základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti“ (19,0 mld. EUR) a „komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti“ (4,0 mld. EUR), v rámci ktorých sa poskytuje podpora príjmov na základe plochy poľnohospodárskej pôdy deklarovanej poľnohospodármi,
- „ekoschémy“ (8,6 mld. EUR), nový typ intervencie zavedený v rámci SPP na obdobie 2023 – 2027, na podporu poľnohospodárskych postupov, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti klímy a životného prostredia a k dobrým životným podmienkam zvierat. V rámci ekoschémy musí *prijímateľ* spĺňať požiadavky, ktoré presahujú rámec príslušných povinných požiadaviek týkajúcich sa hospodárenia a *noriem dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (GAEC)*. Príklad uvádzame v [rámčeku 7.1](#),
- „viazaná podpora príjmu“ (4,4 mld. EUR) pre konkrétne typy poľnohospodárskych výrobkov, napr. hovädzie a teľacie mäso alebo bielkovinové plodiny.

Rámček 7.1

Príklad ekoschémy na pestovanie extenzívnych trávnych porastov

Vo Fínsku poľnohospodár dostal platby v rámci ekoschémy na pestovanie extenzívnych trávnych porastov. Táto schéma má zlepšiť biodiverzitu. Na fotografii je parcela so starými prírodnými trávnyimi porastmi, ktorá sa rozvinula na viacdruhové prostredie podporujúce rôzne rastliny, poľné vtáky a hmyz. Počas nášho auditu sme potvrdili, že prijímateľ dodržal podmienky oprávnenosti.

Zdroj: EDA.

7.8. Priame platby poľnohospodárom sú založené na nárokoch, to znamená, že ich získanie závisí od splnenia určitých podmienok. Takéto platby predstavujú nižšie riziko *chýb* ako platby, ktoré vznikli v dôsledku preplatenia výdavkov, ak stanovené pravidlá nie sú príliš zložité (pozri bod **1.18**). S výnimkou niektorých ekoschém zastávame názor, že podmienky na získanie priamych platieb nie sú zložité.

7.9. Priame platby riadi každý členský štát prostredníctvom *integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS)*, ktorý prepája databázy podnikov, žiadosti o pomoc a registre zvierat a poľnohospodárskych oblastí. IACS zahŕňa *systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS)*, *systém geopriestorových žiadostí (GSA)* a *systém monitorovania plôch (AMS)*. IACS pomáha poľnohospodárom pri vypĺňaní žiadostí o pomoc a poskytuje dôkazy o ich činnostiach, čo umožňuje platobným agentúram, aby ich kontrolovali. To umožňuje opraviť niektoré chyby v žiadostiach o pomoc pred platbou a znižuje riziko chýb.

7.10. Na rozvoj vidieka pripadalo 24,0 % výdavkov v okruhu 3 VFR (15,5 mld. v roku 2023) a tieto výdavky tvorili:

- o platby poľnohospodárom na základe environmentálnych a klimatických kritérií (6,9 mld. EUR) uplatňovaných na poľnohospodársku plochu alebo počet zvierat v podniku („vzťahujúce sa na plochu alebo zvieratá“, na ktoré sa vzťahuje aj IACS členských štátov),
- o pomoc na investičné projekty (8,6 mld. EUR), ktoré majú podporiť sociálny a hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach („nevzťahujúca sa na plochu“).

7.11. V roku 2024 sa väčšina výdavkov členských štátov na rozvoj vidieka naďalej týkala *záväzkov* v rámci národných a regionálnych *programov rozvoja vidieka* na obdobie 2014 – 2022 (9,9 mld. EUR). Podľa dohody o vystúpení Spojeného kráľovstva prebiehali programy rozvoja vidieka tohto bývalého členského štátu až do konca roka 2023 a ukončené boli v roku 2024.

7.12. Trhové opatrenia v oblasti poľnohospodárstva, ktoré tvorili 4,1 % výdavkov v okruhu 3 VFR (2,7 mld. EUR), zahŕňajú niekoľko režimov, napríklad podporu pre organizácie výrobcov v sektore ovocia a zeleniny a podporu na reštrukturalizáciu viníc, z ktorých každá má vlastné podmienky oprávnenosti. Trhové opatrenia v sektore vinohradníctva a vinárstva majú zvýšiť konkurencieschopnosť výrobcov a pomôcť im prispôbiť sa požiadavkám trhu.

7.13. Zvyšné 3,2 % výdavkov v okruhu 3 VFR, najmä v rámci Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRF) a programu LIFE, tiež zahŕňajú rôzne výberové kritériá, požiadavky oprávnenosti a metódy vyplácania prostriedkov.

7.14. Podmienky oprávnenosti pre ekoschémy, pre väčšinu výdavkov na rozvoj vidieka, trhové opatrenia a oblasti politiky v okruhu 3 VFR mimo SPP sú zložitejšie ako podmienky pre priame platby (okrem ekoschémy) a riziko chýb je vyššie (pozri bod **1.18**).

Rozsah auditu a audítorský prístup

7.15. Cieľom našej audítorskej práce bolo prispieť k celkovému *vyhláseniu o vierohodnosti*, ako je to opísané v **prílohe 1.1** a poskytnúť posúdenie správnosti výdavkov v rámci tohto okruhu VFR. V roku 2024 sme v súvislosti s týmto okruhom VFR preskúmali:

- a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 228 *transakcií*, ktorá zahŕňala všetky výdavky v rámci tohto okruhu VFR vrátane:
 - o 65 priamych platieb, ktoré sa týkali hlavných režimov,
 - o 35 transakcií v rámci ekoschémy,
 - o 41 transakcií v oblasti rozvoja vidieka týkajúcich sa plochy alebo zvierat,
 - o 63 transakcií v oblasti rozvoja vidieka, ktoré sa netýkali plochy (investičné projekty),
 - o 14 transakcií súvisiacich s trhovými opatreniami,
 - o 10 transakcií v rámci oblastí politiky mimo SPP, vrátane šiestich transakcií v rámci ENRF, troch v rámci programu LIFE a jednej na základe dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva,
- b) informácie o správnosti uvedené vo *výročných správach o činnosti* (VŠČ) GR AGRI a GR CLIMA a zahrnuté do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti* (AMPR).

7.16. Skontrolovali sme 228 transakcií, ktoré sa týkali 19 členských štátov³ a Spojeného kráľovstva. Z 218 transakcií v rámci SPP sa 128 týkalo SPP na obdobie 2023 – 2027 a išlo najmä o priame platby a 90 transakcií sa týkalo SPP na obdobie 2014 – 2022, pričom išlo najmä o opatrenia v oblasti rozvoja vidieka a trhové opatrenia.

³ Bulharsko, Česko, Dánsko, Nemecko, Írsko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Litva, Maďarsko, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Fínsko a Švédsko.

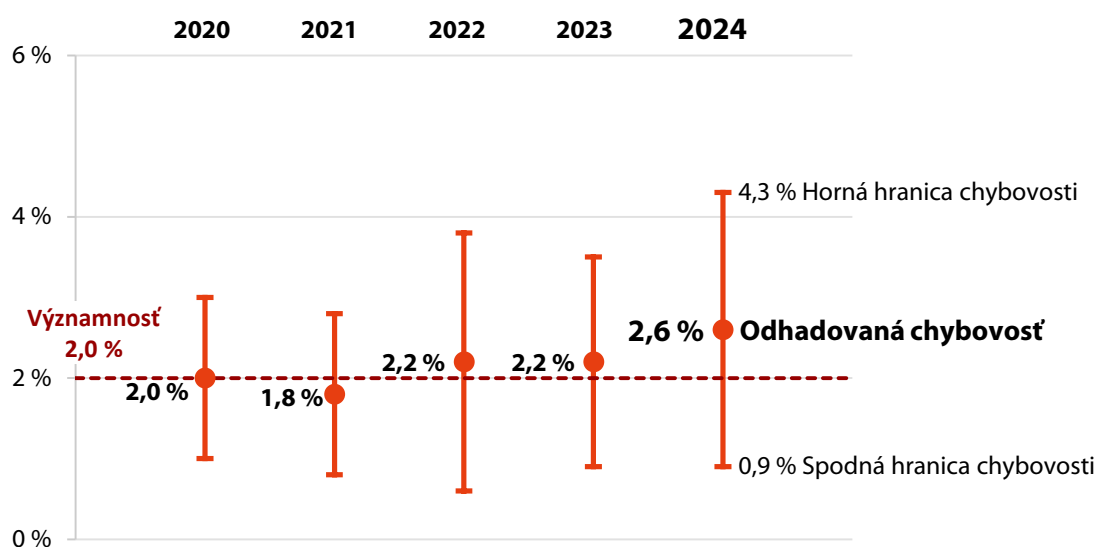
Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

7.17. Z 228 preskúmaných transakcií obsahovalo chyby 39 transakcií (17 %). Na základe 22 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 2,6 % (pozri [ilustráciu 7.3](#)).

Ilustrácia 7.3 – Výsledky testovania transakcií

Odhadovaná chybovosť

Veľkosť vzorky (transakcie)

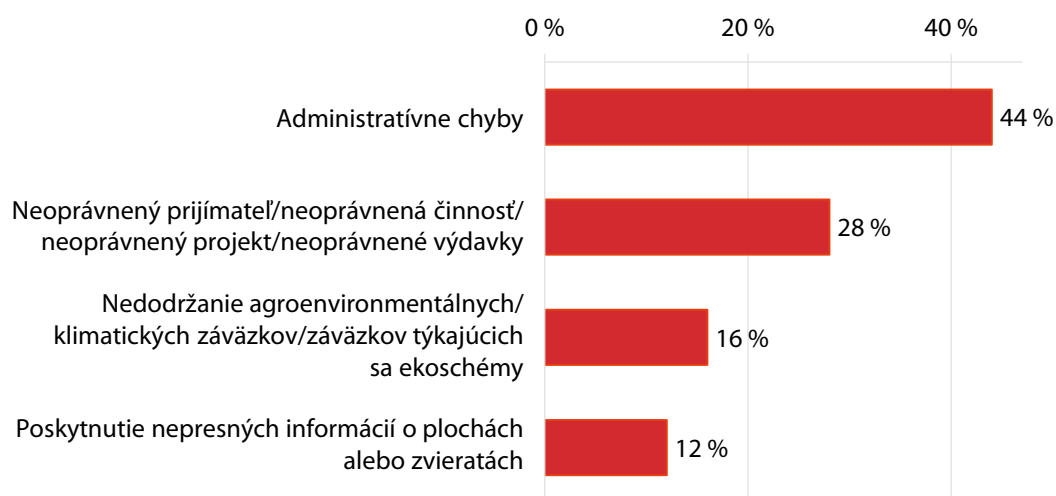
2020	2021	2022	2023	2024
218	212	218	218	228

Zdroj: EDA.

7.18. Zo všetkých zistených vyčísliteľných chýb (8) najviac pripadalo na transakcie v rámci ekoschémy spolu s transakciami v oblasti rozvoja vidieka (8). Tri vyčísliteľné chyby sme našli v priamych platbách (okrem ekoschémy), dve v trhových opatreniach a jednu vo výdavkoch mimo SPP. Takisto sme zistili 19 prípadov nedodržania pravidiel, ktoré nemali vplyv na chybovosť. Prehľad výdavkov v okruhu 3 VFR a výsledkov nášho testovania transakcií podľa členských štátov je zhrnutý v [prílohe 7.1](#).

7.19. Na [ilustrácii 7.4](#) je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2024 podľa kategórií chýb.

Ilustrácia 7.4 – Veľká časť odhadovanej chybovosti súvisí s administratívnymi chybami

Zdroj: EDA.

7.20. Orgány členských štátov prijali nápravné opatrenia, ktoré mali priamy vplyv na 51 transakcií vo vzorke. Tieto opatrenia boli relevantné pre naše výpočty, pretože znížili náš odhad chybovosti za túto kapitolu o 0,4 percentuálneho bodu. V 13 prípadoch *vyčísliteľných chýb* mali orgány členských štátov dostatok informácií, aby predišli chybám alebo ich odhalili a opravili pred schválením výdavkov. Ak by členské štáty riadne využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, odhadovaná chybovosť za túto kapitolu by bola nižšia o 2,2 percentuálneho bodu.

Priame platby

7.21. V 65 testovaných transakciách priamych platieb (okrem ekoschém) sme zistili tri vyčísliteľné chyby: dve nadhodnotenia plochy alebo počtu zvierat v rámci základnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti a neoprávnenú platbu podpory v rámci systému POSEI pre najvzdialenejšie regióny⁴.

⁴ Program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter (POSEI). [Nariadenie \(EÚ\) č. 228/2013](#) o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie.

7.22. V 35 transakciách ekoschém sme zistili 8 vyčísliteľných chýb. Päť z nich bolo na úrovni konečného prijímateľa vrátane dvoch prípadov nadmerného deklarovania plochy, dvoch prípadov nedodržania záväzku týkajúceho sa ekoschémy alebo nesprávneho uplatňovania pravidiel a jedného neoprávneného prijímateľa. Tri chyby boli na úrovni riadiaceho orgánu, všetky z dôvodu nedostatočného právneho rámca alebo nesprávneho uplatňovania pravidiel, čo poukazuje na všeobecnú zložitosť ekoschém v prvom roku vykonávania. V [rámčeku 7.2](#) sa nachádza príklad chyby, keď požiadavky na ekoschému nešli nad rámec požiadaviek stanovených vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Rámček 7.2

Príklad nedostatku vo vnútroštátnych predpisoch týkajúcich sa ekoschémy

V Nemecku prijímateľ dostal platbu v rámci ekoschémy na podporu uplatňovania poľnohospodárskych postupov na ochranu prírody v oblastiach sústavy Natura 2000. Podľa nariadenia o strategických plánoch SPP⁵ členské štáty v rámci takýchto ekoschém okrem iného poskytujú len platby vzťahujúce sa na záväzky, ktoré presahujú rámec príslušných povinných požiadaviek stanovených vo vnútroštátnom práve. Poľnohospodár požiadal o kompenzačné platby v rámci ekoschémy za nevykonanie opatrení na svojej pôde, ako je vykopávanie nového alebo úprava existujúceho odvodňovacích systémov, násypov, hrádzí alebo výkopov. V prípade niektorých pozemkov poľnohospodára však väčšina týchto opatrení už bola zakázaná vnútroštátnymi právnymi predpismi pre chránené prírodné oblasti, a preto poľnohospodár nemal byť oprávnený na získanie platieb za ne.

⁵ Článok 31 ods. 5 písm. b) [nariadenia \(EÚ\) 2021/2115](#).

Rozvoj vidieka, trhové opatrenia a ostatné oblasti politiky

Výdavky na rozvoj vidieka týkajúce sa plochy alebo zvierat

7.23. Preskúmali sme 41 platieb na rozvoj vidieka na základe plochy alebo počtu zvierat vykázaných poľnohospodármi. Zahŕňali platby za splnenie osobitných *agroenvironmentálno-klimatických záväzkov*, kompenzačné platby na ekologické poľnohospodárstvo, platby poľnohospodárom v oblastiach s prírodnými prekážkami a kompenzačné platby na poľnohospodárske činnosti v chránených oblastiach sústavy Natura 2000. Zo 41 platieb sa 21 týkalo SPP na obdobie 2023 – 2027 a 20 SPP na obdobie 2014 – 2022.

7.24. Zo 41 transakcií týkajúcich sa plochy alebo zvierat v oblasti rozvoja vidieka, ktoré sme testovali, dve obsahovali vyčísliteľné chyby: jedna sa týkala nadhodnotenia oprávnenej plochy a druhá nesúladu s dobrými životnými podmienkami zvierat v chove ošípaných.

Investičné projekty

7.25. Preskúmali sme 63 platieb na investičné projekty v oblasti rozvoja vidieka, ako sú investície do hmotného majetku, pomoci na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov a riadenie rizík (poistenie). Zo 63 platieb sa 7 týkalo SPP na obdobie 2023 – 2027 a 56 SPP na obdobie 2014 – 2022.

7.26. V šiestich platbách sme vyčíslili chyby, ktoré vznikli, pretože prijímatelia deklarovali výdavky alebo činnosti, ktoré nespĺňali podmienky oprávnenosti. V jednom prípade bola chyba spôsobená tým, že poľnohospodár nespĺnil podmienky na získanie podpory na neproduktívne investície (pozri [rámček 7.3](#)).

Rámček 7.3

Príklad poľnohospodára, ktorý nesplnil podmienky na vyplatenie investičnej podpory

V Írsku prijímateľ požiadala o podporu na neproduktívne investície spojené s agroenvironmentálnym klimatickým opatrením. Na získanie podpory sa prijímateľ zaviazal vytvoriť vegetačnú oblasť vedľa potoku, ktorý ju chráni pred znečistením („Riparská nárazníková zóna“), a to oplotením parcely, aby sa zabránilo zásahu zvierat. Počas našej kontroly na mieste sme zistili, že plocha nebola úplne oplatená a elektrické oplatenie, ktoré bolo nainštalované, nefungovalo, pretože bolo zarastené vegetáciou a na niektorých miestach ležalo na zemi.

Zdroj: EDA.

Trhové opatrenia

7.27. V 14 testovaných transakciách trhových opatrení sme vyčíslili chyby v dvoch prípadoch.

Námorné záležitosti, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy

7.28. Pokiaľ ide o námorné záležitosti, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy, kontrolovali sme 10 transakcií a zistili sme jednu vyčísliteľnú chybu v transakcii *zdieľaného riadenia* v rámci EFNR.

Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Správy GR AGRI a GR CLIMA o správnosti výdavkov

7.29. V roku 2024 sa uplatňovali dva súbory opatrení na podávanie správ GR AGRI o správnosti výdavkov, a to nový model uistenia založený na výkonnosti pre výdavky na strategické plány SPP a rámec súladu z SPP na obdobie 2014 – 2022. Tento rámec sa naďalej uplatňuje na výdavky mimo strategických plánov SPP vrátane zostávajúcich platieb, ktoré členské štáty uskutočnili počas roka v rámci svojich programov rozvoja vidieka na obdobie 2014 – 2022. Pokiaľ ide o výdavky v rámci strategických plánov SPP, Komisia ani členské štáty nie sú povinné poskytnúť odhady rizika chýb pri platbe.

7.30. Každý členský štát je povinný poskytnúť GR AGRI „balík uisťujúcich dokumentov“. Tento balík zahŕňa ročnú účtovnú závierku výdavkov a novú *výročnú správu o výkonnosti* za každú platobnú agentúru a vyhlásenie riadiaceho subjektu od jej riaditeľa. V tomto vyhlásení sa uvádza, že poskytnuté informácie sú úplné a presné a že systémy správy a riadenia fungujú správne vrátane systémov na zabezpečenie zákonnosti a správnosti vykázaných výdavkov. Balík zahŕňa aj správy a stanoviská nezávislých *certifikačných orgánov*, pokiaľ ide o finančné účty platobných agentúr, systémy správy a riadenia, výročnú správu o výkonnosti a zákonnosť a správnosť výdavkov mimo strategických plánov SPP.

7.31. Pokiaľ ide o výdavky v rámci strategických plánov SPP, na ktoré sa vzťahuje nový model uistenia založený na výkonnosti (42,9 mld. EUR), GR AGRI posúdilo riziko výdavkových intervencií na základe správ certifikačných orgánov a svojej vlastnej audítorskej práce. Za rok 2024 Komisia posúdila 82 % výdavkov na strategické plány SPP ako výdavky s nízkym rizikom, 11 % ako výdavky so stredným rizikom a zvyšných 7 % ako vysokorizikové. Výdavky s nízkym rizikom zodpovedajú intervenciám, ktoré nie sú ovplyvnené možnými závažnými nedostatkami v ich systémoch správy a riadenia. Väčšina nízkorizikových výdavkov sa týka priamych platieb a inej podpory, na ktorú sa vzťahuje IACS (33,8 mld. EUR).

7.32. Pokiaľ ide o ekoschémy, GR AGRI zastáva názor, že hoci sú veľmi dôležitým nástrojom politiky, niektoré majú vyššiu mieru inherentnej zložitosti a ich správne vykonávanie sa ukázalo ako náročné. Komisia celkovo usúdila, že 26 % výdavkov na ekoschémy bolo pokrytých systémami správy a riadenia, ktoré buď nefungujú, alebo fungujú len čiastočne (a teda s vysokým alebo stredným rizikom), na rozdiel od 10 % v prípade intervencií vo forme priamych platieb (okrem ekoschémy).

7.33. Pokiaľ ide o výdavky mimo strategických plánov SPP, na ktoré sa vzťahuje rámec súladu z SPP na obdobie 2014 – 2022 (12,5 mld. EUR), GR AGRI naďalej používalo chybovosť vykázanú platobnými agentúrami. Vykonáva úpravy na základe výsledkov auditov certifikačných orgánov a na základe vlastných auditov platobných agentúr a výdavkov. To mu umožňuje vypočítať „riziko pri platbe“ za priame platby, rozvoj vidieka a trhové opatrenia.

7.34. Za rok 2024 GR AGRI vypočítalo „odhadovanú sumu vystavenú riziku pri platbe“ na približne 2,8 % výdavkov vo výške 12,5 mld. EUR mimo strategických plánov SPP, vrátane približne 5,9 % za priame platby, 2,8 % za rozvoj vidieka a 2,0 % z 2,1 mld. EUR za trhové opatrenia. Číselný údaj za priame platby nie je porovnateľný s údajmi z predchádzajúcich rokov, keďže sa vo veľkej miere týka podpory najvzdialenejších regiónov v rámci programu POSEI, ktorá predstavovala len približne 1,2 % priamych platieb (0,5 mld. EUR).

7.35. Za rok 2024 GR AGRI kombinovalo výsledok platieb založených na výkonnosti a na základe súladu s predpismi a vyhodnotilo 77 % výdavkov na SPP ako nízkorizikové, 10 % ako výdavky stredným rizikom a 13 % ako vysokorizikové. Na porovnanie, GR AGRI uvádza vo výročnej správe o činnosti za rok 2024 odhad výdavkov na SPP s nízkym rizikom za rok 2023 vo výške 69 %, keď celková „odhadovaná suma vystavená riziku pri platbe“ bola 1,9 %.

7.36. Vykonali sme aj obmedzené preskúmanie informácií o správnosti uvedených vo výročnej správe o činnosti GR CLIMA. Skonštatovali sme, že metodika výpočtu rizika pri platbe a *ukončení* v prípade GR CLIMA bola v súlade s usmerneniami Komisie.

Výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)

7.37. Komisia už vo svojej výročnej správe o riadení a výkonnosti neuvádza odhad rizika pri platbe v prípade „Prírodných zdrojov“, keďže len na 23 % okruhu sa vzťahujú rámce súladu GR AGRI, GR MARE, GR ENV a GR CLIMA.

Preskúmanie nových systémoch vykazovania výkonnosti

7.38. V rámci nášho auditu za rok 2024 sme zhromaždili a analyzovali informácie o zavedení výročných správ o výkonnosti nasledovne:

- o v prípade 19 krajín v našej vzorke sme vykonali prieskum s cieľom zhromaždiť informácie o ich mechanizmoch podávania správ, informačných systémoch a mechanizmoch spracovania údajov,
- o v prípade deviatich platobných agentúr, v ktorých naša vzorka zahŕňala transakcie v rámci strategických plánov SPP, sme skontrolovali, ako boli výstupy zodpovedajúce kontrolovaným platbám zaznamenané v systémoch výročnej správy o výkonnosti platobných agentúr,
- o v prípade 76 národných a regionálnych platobných agentúr a koordinačných orgánov sme analyzovali posúdenia certifikačných orgánov týkajúce sa riadneho fungovania zložky podávania správ o výkonnosti v systémoch správy a riadenia a presnosť a úplnosť ich výročných správ o výkonnosti.

7.39. Na základe nášho prieskumu sme zistili, že systémy platobných agentúr na podávanie správ o výkonnosti boli v roku 2024 stále vo vývoji. Zatiaľ čo 18 platobných agentúr automatizovalo tvorbu ukazovateľov výkonnosti, dve uviedli, že používajú manuálny alebo čiastočne automatizovaný prístup na vytvorenie niektorých kľúčových ukazovateľov výstupov vo svojich výročných správach o výkonnosti za rok 2024. Vzhľadom na prebiehajúci vývoj sa modernizované informačné systémy na vypracovanie výročných správ o výkonnosti ešte nepodrobili úplnému testovaniu s cieľom overiť ich súlad s medzinárodnými normami informačnej bezpečnosti (ISO 27001).

7.40. V čase konania nášho auditu a v prípade deviatich platobných agentúr s transakciami v rámci strategických plánov SPP sme dokázali prepojiť uhradené platby a výstupy zaznamenané v ich informačných systémoch na vypracovanie výročných správ o výkonnosti.

7.41. Členské štáty predložili svoje prvé úplné výročné správy o výkonnosti za rozpočtový rok 2024 do 3. marca 2025 spolu so správami certifikačných orgánov. Zistili sme, že certifikačné orgány zhodnotili 93 % systémov platobných agentúr na podávanie správ o výkonnosti ako „fungujúce“ alebo „fungujúce dobre“. Ostatné systémy boli zhodnotené ako „čiastočne fungujúce“, čo naznačuje menšie nedostatky. Pokiaľ ide o presnosť ukazovateľov výstupov a výsledkov, certifikačné orgány posúdili 92 % ukazovateľov platobných agentúr ako „fungujúce“ alebo „fungujúce dobre“.

7.42. Z výsledkov nášho preskúmania vyplýva, že výročné správy o výkonnosti boli z väčšej časti zavedené podľa plánu. V súvislosti s vykázanými údajmi sme nezistili žiadne problémy. Pokiaľ ide o zriadenie a návrh systémov podávania správ o výkonnosti, akreditačné kritériá pre platobné agentúry a koordinačné orgány sa vzťahujú na riadne zavedenie informačných systémov. To zahŕňa systémy podávania správ o výkonnosti navrhnuté v rámci ich rozsahu pôsobnosti. Členské štáty musia zabezpečiť, že systémy riadenia informačnej bezpečnosti majú náležitú certifikáciu a že tieto systémy riadne fungujú.

Záver a odporúčania

Záver

7.43. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a predložili v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v oblasti „Prírodné zdroje a životné prostredie“ ako celku bola významná (pozri bod 7.17). V prípade tohto okruhu VFR z testovania transakcií vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 2,6 %.

7.44. Z našich výsledkov vyplýva, že chybovosť nebola významná v prípade priamych platieb (okrem ekoschémy), ktoré tvoria 46 % výdavkov v rámci tohto okruhu VFR, zatiaľ čo v ostatných výdavkových oblastiach ako celku (ekoschémy, rozvoj vidieka, trhové opatrenia, námorné záležitosti, rybárstvo, životné prostredie a opatrenia v oblasti klímy), ktoré tvoria 54 % výdavkov, bola chybovosť stále významná.

Odporúčania

7.45. Kontrola prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní, ktoré sme uviedli v našej výročnej správe za rok 2021, sa vykonala už v roku 2023⁶. Komisia vykonala tieto odporúčania v plnej miere.

7.46. Preskúmali sme aj tie odporúčania z výročných správ za roky 2022 a 2023, ktoré si vyžadovali buď okamžité opatrenia alebo sa mali vykonať v priebehu roka 2024. Jedno odporúčanie z výročnej správy za rok 2022 malo byť vykonané v roku 2024 (pozri prílohu 7.2).

7.47. Odporúčanie 7.1 uvedené vo výročnej správe za rok 2022 týkajúce sa monitorovania kvality údajov o poľnohospodárskej ploche považujeme za vykonané. Je to v súlade s naším posúdením, že Komisia každoročne hodnotí správy o hodnotení kvality systému *identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS)*, ktoré jej členské štáty predkladajú, a kontroluje úplnosť správ a navrhovaných nápravných opatrení.

7.48. Na základe našich zistení a záverov za rok 2024 odporúčame Komisii:

⁶ Výročná správa za rok 2023, príloha 7.2.

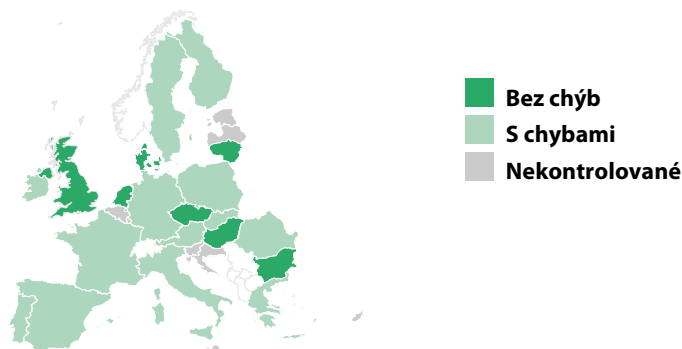
Odporúčanie 7.1 – Podporovať členské štáty pri navrhovaní ich ekoschém

Vzhľadom na význam ekoschém pri dosahovaní cieľov v oblasti životného prostredia a klímy poskytnúť dodatočnú podporu členským štátom pri navrhovaní menej zložitých schém bez toho, aby sa ohrozili ich ambície, a to na základe výmeny poznatkov a odborných znalostí získaných počas vykonávania pôvodných schém z obdobia 2023 – 2027.

Cieľový dátum vykonania: 2026.

Prílohy

Príloha 7.1 – Informácie o opatreniach EÚ v členských štátoch a Spojenom kráľovstve

Členský štát / krajina (*)	Príspevok EÚ (mil. EUR)	Kontrolované transakcie	Vyčísliteľné chyby	Nevyčísliteľné chyby
Výdavky SPP	56 300	218	21	16
Francúzsko	9 737	30	2	2
Španielsko	7 332	30	2	4
Nemecko	6 303	14	1	2
Taliansko	6 143	23	1	1
Poľsko	4 819	19	1	1
Rumunsko	3 197	12	3	
Grécko	2 694	7	1	3
Maďarsko	1 978	8		
Portugalsko	1 543	9	2	1
Írsko	1 520	5	1	
Rakúsko	1 271	9	4	1
Bulharsko	1 213	8		
Dánsko	999	5		
Česko	983	4		
Holandsko	976	4		
Švédsko	911	8	1	1
Litva	878	5		
Fínsko	779	5	1	
Slovensko	647	9	1	
Spojené kráľovstvo	254	4		
Nekontrolované členské štáty	2 122	–	–	–
Iné politiky	8 100	10	1	3
SPOLU	64 400	228	22	19

(*) Naša vzorka nie je určená na vyvodenie záverov na úrovni členských štátov.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Príloha 7.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame: Odporúčanie 7.1: Monitorovanie kvality údajov o poľnohospodárskej ploche Vzhľadom na to, že poľnohospodárska plocha bude základom ukazovateľov výkonnosti v rámci novej SPP na obdobie 2023 – 2027, pokračovať v monitorovaní toho, nakoľko presne členské štáty posudzujú oprávnenú plochu v systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov. Cieľový dátum vykonania: 2024			

Zdroj: EDA.

Kapitola 8

Migrácia a riadenie hraníc
Bezpečnosť a obrana

Obsah

	Body
Úvod	8.1. – 8.9.
Stručný opis	8.2. – 8.6.
Migrácia a riadenie hraníc	8.2. – 8.3.
Bezpečnosť a obrana	8.4.
Vykonávanie programov v rámci zdieľaného riadenia	8.5. – 8.6.
Rozsah auditu a audítorský prístup	8.7. – 8.9.
Správnosť transakcií	8.10. – 8.13.
Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly	8.14. – 8.16.
Preskúmanie práce orgánov auditu v súvislosti s ich výročnými kontrolnými správami a auditmi výdavkov	8.14. – 8.16.
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	8.17. – 8.19.
Záver a odporúčania	8.20. – 8.22.
Záver	8.20.
Odporúčania	8.21. – 8.22.
Prílohy	
Príloha 8.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruhy „Migrácia a riadenie hraníc“ a „Bezpečnosť a obrana“	

Úvod

8.1. V tejto kapitole predkladáme zistenia týkajúce sa okruhu 4 *viacročného finančného rámca (VFR)* „Migrácia a riadenie hraníc“ a okruhu 5 „Bezpečnosť a obrana“. Na *ilustrácii 8.1* a *ilustrácii 8.2* sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v týchto okruhoch v roku 2024.

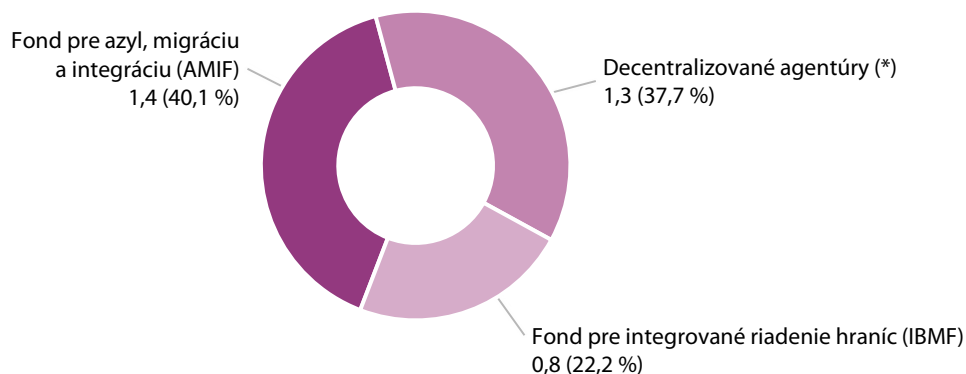
Ilustrácia 8.1 – Platby a kontrolovaný súbor – Migrácia a riadenie hraníc

Migrácia a riadenie hraníc
3,4 mld. EUR (1,8 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

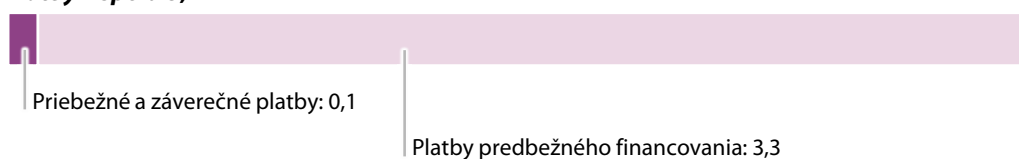
(mld. EUR)

Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov

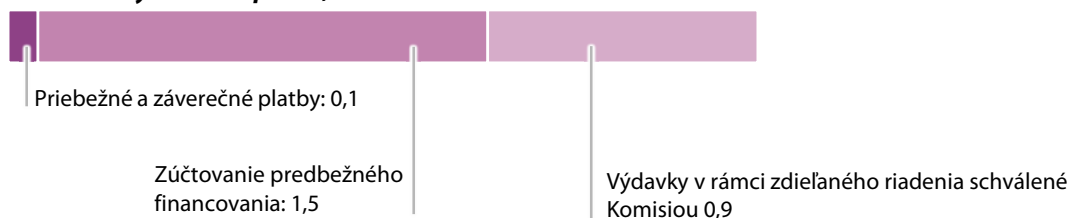

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 3,4

Kontrolovaný súbor – spolu 2,5

(*) O platbách decentralizovaným agentúram informujeme v našej výročnej správe o agentúrach EÚ.

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

Ilustrácia 8.2 – Platby a kontrolovaný súbor – Bezpečnosť a obrana

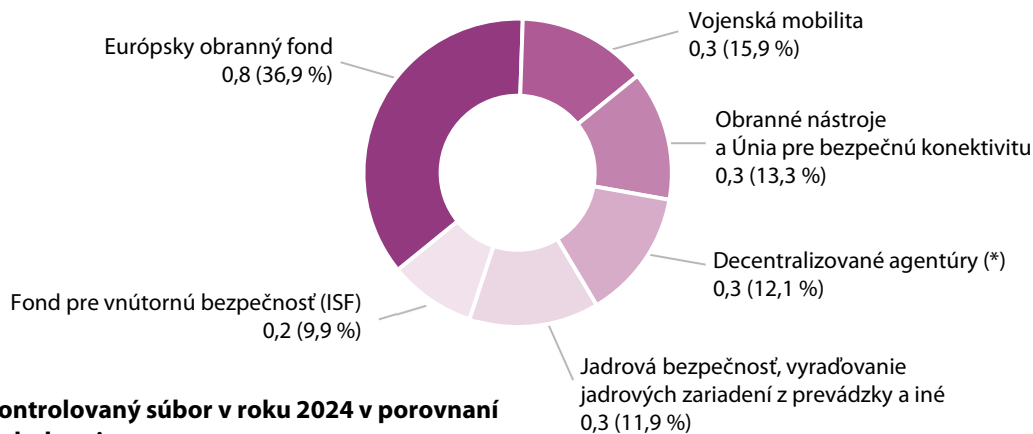
Bezpečnosť a obrana

2,1 mld. EUR (1,1 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

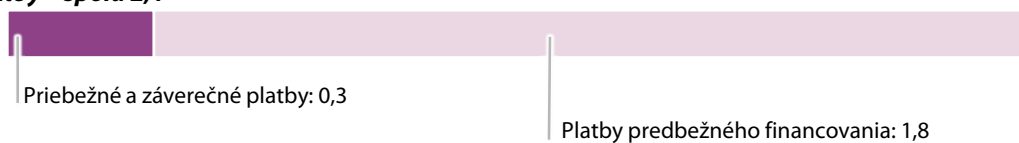
(mld. EUR)

Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov / oblastí výdavkov

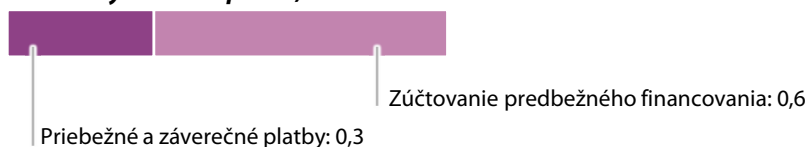

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 2,1

Kontrolovaný súbor – spolu 1,0

(*) O platbách decentralizovaným agentúram informujeme v našej výročnej správe o agentúrach EÚ.

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky EÚ za rok 2024.

Stručný opis

Migrácia a riadenie hraníc

8.2. Okruh 4 VFR na roky 2021 – 2027 zahŕňa oblasti politiky migrácie a riadenia hraníc. Podrobnosti sú uvedené na [ilustrácii 8.1](#). V roku 2024 sa podstatná časť výdavkov v tomto okruhu stále týkala dokončenia projektov a programov z VFR na roky 2014 – 2020 a súvisela s ukončením činnosti *Fondu pre azyl, migráciu a integráciu*¹ (AMIF) a nástroja *ISF – hranice a víza*². Tieto nástroje, ktoré sú v súčasnosti v procese likvidácie, boli vo VFR na roky 2021 – 2027 nahradené novým fondom AMIF³ a *Nástrojom finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku*⁴ (BMVI) *Fondu pre integrované riadenie hraníc*.

8.3. Ďalšou významnou výdavkovou oblasťou v okruhu 4 VFR je financovanie *decentralizovaných agentúr* ([Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž](#) (Frontex), [Agentúra Európskej únie pre azyl](#) (EUAA) a [Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti](#) (eu-LISA)).

¹ Nariadenie (EÚ) č. 516/2014, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu.

² Nariadenie (EÚ) č. 515/2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz.

³ Nariadenie (EÚ) 2021/1147, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu.

⁴ Nariadenie (EÚ) 2021/1148, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

Bezpečnosť a obrana

8.4. Vo VFR na roky 2021 – 2027 je okruh 5 venovaný bezpečnosti a obrane. Podrobnosti sú uvedené na [ilustrácii 8.2](#). Zložka „bezpečnosť“ zahŕňa financovanie z Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ISF) na roky 2021 – 2027⁵ a dokončenie projektov a programov financovaných z nástroja Fondu pre vnútornú bezpečnosť – polícia na roky 2014 – 2020⁶, ktoré v roku 2024 tvorili významnú časť výdavkov v tejto oblasti. Táto zložka zahŕňa aj financovanie vyradovania jadrových zariadení z prevádzky v Bulharsku, Litve a na Slovensku a financovanie decentralizovaných agentúr EÚ v oblasti bezpečnosti ([Agentúra Európskej únie pre drogy](#) (EUDA), do 1. júla 2024 Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA)), [Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva](#) (Europol) a [Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva](#) (CEPOL). Zložka „obrana“ zahŕňa Program rozvoja európskeho obranného priemyslu (EDIDP)⁷ a Európsky obranný fond⁸, ktoré podporujú projekty spolupráce v oblasti obrany vo všetkých fázach výskumu a vývoja a riadi ich Generálne riaditeľstvo Komisie pre obranný priemysel a vesmír (GR DEFIS). V rámci tejto zložky sa podporuje aj vojenská mobilita, a to prostredníctvom osobitného rozpočtu v rámci *Nástroja na prepájanie Európy*⁹, ktorý sa týka prispôsobenia úsekov *transeurópskej dopravnej siete* na dvojaké civilno-vojenské využitie. V rámci Európskeho obranného fondu sa financujú aj osobitné projekty súvisiace s vojenskou mobilitou.

⁵ Nariadenie (EÚ) 2021/1149, ktorým sa zriaďuje Fond pre vnútornú bezpečnosť.

⁶ Nariadenie (EÚ) č. 513/2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia.

⁷ Nariadenie (EÚ) 2018/1092, ktorým sa zriaďuje Program rozvoja európskeho obranného priemyslu.

⁸ Nariadenie (EÚ) 2021/697, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond.

⁹ Nariadenie (EÚ) 2021/1153, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy.

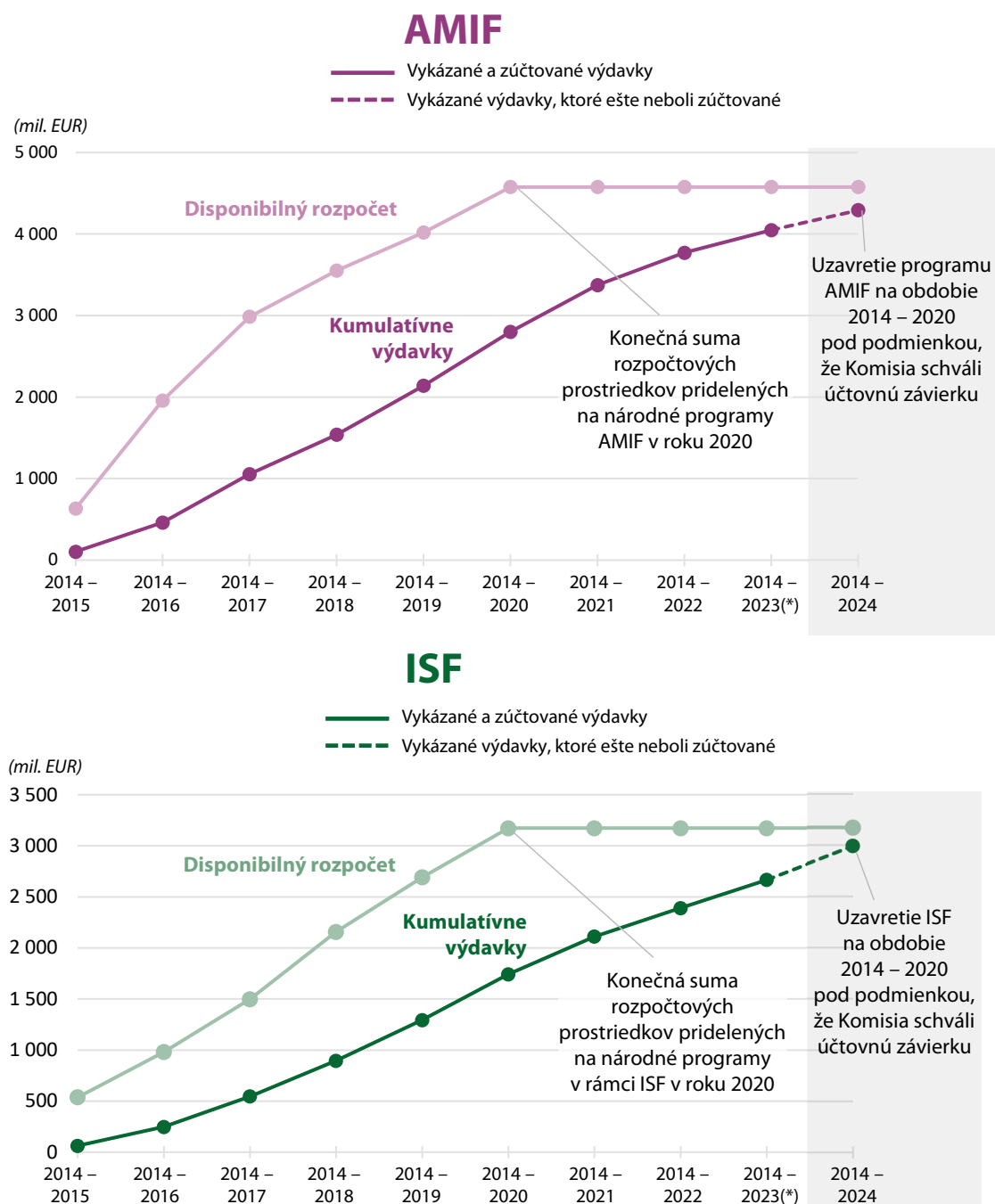
Vykonávanie programov v rámci zdieľaného riadenia

8.5. Na riadení väčšej časti finančných prostriedkov fondov AMIF a ISF v období 2014 – 2020 a väčšej časti finančných prostriedkov fondov AMIF, BMVI a ISF v období 2021 – 2027 sa podieľajú členské štáty (alebo štyri krajiny pridružené k schengenskému priestoru – Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko) a Generálne riaditeľstvo Komisie pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME). Pokiaľ ide o obdobie 2021 – 2027, všetky finančné prostriedky pre Lichtenštajnsko riadi priamo Komisia. V rámci tohto mechanizmu členské štáty plnia viacročné *programy*, ktoré schválila Komisia.

8.6. V **bode 2.16** sa uvádzajú informácie o vykonávaní programov v rámci zdieľaného riadenia AMIF a ISF na roky 2021 – 2027. Pri kumulatívnom posúdení členské štáty urýchlili vykonávanie programov na roky 2014 – 2020 od roku 2020, keďže finančné prostriedky na toto obdobie sa museli vynaložiť do konca júna 2024¹⁰ a konečná účtovná závierka predložiť do 31. decembra 2024. Významnú časť finančných prostriedkov (12 % alebo 528 mil. EUR v prípade AMIF a 16 % alebo 505 mil. EUR v prípade ISF) však bolo potrebné zúčtovať, kým Komisia neschválila túto konečnú účtovnú závierku. Na **ilustrácii 8.3** sú znázornené výdavky, ktoré členské štáty vykázali Komisii na preplatenie od začiatku *programového obdobia* 2014 – 2020.

¹⁰ Nariadenie (EÚ) 2022/585, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 514/2014, č. 516/2014 a 2021/1147.

Ilustrácia 8.3 – Pokrok programov zdieľaného riadenia v rámci AMIF a ISF na roky 2014 – 2020

(*) Vo všeobecnosti členské štáty deklarujú výdavky AMIF/ISF Komisii na schválenie v roku nasledujúcom po roku, v ktorom vznikli. Účtovná závierka Komisie za rok 2024 teda obsahuje výdavky, ktoré vznikli členskými štátmi v roku 2023.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie (programy a rozhodnutia o schválení účtov do konca roka 2024).

Rozsah auditu a auditorský prístup

8.7. Za rok 2024 sme uplatnili auditorský prístup a metódy stanovené v **prílohe 1.1** pre okruhy 4 a 5 VFR, pričom sme zohľadnili výsledky našich *auditov zhody* v agentúrach. Preskúmali sme vzorku 23 *transakcií*, ktorá prispela k formulácii nášho celkového *vyhlásenia o vierohodnosti*. Táto vzorka však nie je reprezentatívna pre výdavky v rámci týchto okruhov VFR, a preto nám neumožňuje *odhadnúť chybovosť* týchto okruhov. Vzorku tvorilo:

- a) 12 transakcií v rámci *zdieľaného riadenia* s členskými štátmi (Francúzsko, Taliansko, Litva, Portugalsko a Švédsko v prípade okruhu 4 VFR a Poľsko v prípade okruhu 5 VFR);
- b) sedem transakcií v rámci *priameho riadenia* Komisie (štyri za okruh 4 VFR, tri za okruh 5 VFR);
- c) štyri transakcie v rámci *nepriameho riadenia* (dve za okruh 4 VFR, dve za okruh 5 VFR).

8.8. Preverovali sme vybrané systémy kontroly prostredníctvom preskúmania:

- a) *výročných kontrolných správ* vnútroštátnych *orgánov auditu* za rok 2023 pre AMIF (Nemecko, Fínsko a Švédsko) a BMVI (Chorvátsko, Litva a Fínsko) v rámci VFR na roky 2021 – 2027;
- b) práce, ktorú tieto orgány auditu vykonali v súvislosti s ročnou účtovnou závierkou AMIF alebo BMVI svojho členského štátu na účely vypracovania auditorských stanovísk, ktoré zaslali Komisii. Posudzovali sme, či tieto orgány auditu¹¹:
 - i) zaviedli primerané postupy na vypracovanie spoľahlivých auditorských stanovísk a výročných kontrolných správ;
 - ii) použili vhodnú metodiku výberu vzorky;
 - iii) vybrali do vzorky dostatočný počet transakcií na to, aby mohli vyvodiť záver o celom súbore;
 - iv) správne vypočítali chybovosť.

¹¹ Podľa [nariadenia \(EÚ\) 2021/1060](#).

8.9. Skontrolovali sme aj informácie o správnosti uvedené vo *výročnej správe o činnosti* (VŠČ) GR HOME a následne uvedené vo *výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti* (AMPR).

Správnosť transakcií

8.10. Z 23 transakcií, ktoré sme preskúmali, bolo osem ovplyvnených *chybami*. Vyčíslili sme tri takéto chyby, ktoré mali finančný vplyv na sumy účtované na ťarchu rozpočtu EÚ. Týkali sa výdavkov, ktoré nepatria do obdobia vykonávania, chýbajúcich základných podporných dokumentov a iných druhov neoprávnených výdavkov. Príklady chýb, ktoré sme vyčíslili, sú uvedené v [rámčeku 8.1](#).

Rámček 8.1

Výdavky, ktoré nepatria do obdobia vykonávania

Kontrolovali sme projekt AMIS v oblasti presídľovania v rámci zdieľaného riadenia s Portugalskom. Tento projekt bol realizovaný od júla 2021 do septembra 2023. Projekt poskytoval priamu právnu a sociálnu podporu, ako aj poradenstvo v oblasti odbornej prípravy a zamestnania utečencom usadeným v Portugalsku. Zameriaval sa na potreby presídlených skupín a ich dlhodobú integráciu a autonómiu v portugalskej spoločnosti s osobitným dôrazom na programy výučby portugalského jazyka.

Zaznamenali sme, že žiadosť o úhradu nákladov obsahovala faktúru za nákup elektrickej energie, ktorá zahŕňala dodávky elektrickej energie, ktorá nespadala do obdobia vykonávania.

V dôsledku toho sme 3,7 % súvisiacich nákladov na projekt považovali za neoprávnené výdavky.

8.11. Zistili sme tiež sedem prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení, ktoré nemali žiadny finančný vplyv na rozpočet EÚ. Týkali sa napríklad nedostatkov v postupoch udeľovania *grantov*, nedostatkov v monitorovaní projektov a v postupoch verejného obstarávania. Príklady chýb, ktoré sme zistili, sú uvedené v [rámčeku 8.2](#).

Rámček 8.2

Nedostatky v postupoch udeľovania grantov

Kontrolovali sme štyri otvorené výzvy na predkladanie návrhov v rámci zdieľaného riadenia v rámci ISF – hranice a AMIF vo Francúzsku a v Portugalsku.

Vo Francúzsku boli návrhy zamerané na posilnenie bezpečnosti na vonkajších hraniciach EÚ. V Portugalsku bolo cieľom poskytovať služby na uľahčenie integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín.

V prípade Francúzska sme zistili, že uchádzači o granty neboli riadne informovaní o procese hodnotenia. Neboli uverejnené dôležité informácie o metodike hodnotenia, napr. uplatňované prahové hodnoty alebo rôzne váhy vzťahujúce sa na jednotlivé kritériá.

V prípade Portugalska sme zistili, že metóda bodovania neumožňovala správne zoradiť projekty podľa ich prínosu, keďže bolo možné udeliť len body 1, 3 a 5. Výsledkom bolo, že 19 projektových žiadostí získalo presne rovnaké bodové hodnotenie a poradie. Keďže dostupné finančné prostriedky nestačili na financovanie všetkých projektov, žiadosti boli vybrané na základe poradia, v akom boli doručené, a nie uplatnením spoľahlivých kritérií na zoradenie projektov na základe kvality ich návrhov.

Finančné prostriedky EÚ nie sú v plnom rozsahu využívané na zamýšľaný účel

Kontrolovali sme projekt ISF – hranice v rámci zdieľaného riadenia s Francúzskom. Tento projekt bol realizovaný od januára 2019 do decembra 2021. Pozostával zo štúdie uskutočniteľnosti a štúdie na vypracovanie projektu s cieľom začleniť osobitné sledovacie zariadenia do konkrétneho typu lietadiel, ktoré sa majú používať výlučne na účely zvýšenia bezpečnosti vonkajších hraníc EÚ (schengenský priestor). Pre oneskorenia sa následná inštalácia zariadenia potom financovala prostredníctvom prepojeného projektu v rámci BMVI (2021 – 2027). Napriek tomu boli oba projekty navrhnuté ako jedna investícia a na výber dodávateľa pre štúdiu na vypracovanie projektu aj inštaláciu sa uskutočnilo jedno výberové konanie.

Zistili sme, že v niektorých prípadoch boli vybavené lietadlá nasadené mimo schengenského priestoru v rozpore s platnými legislatívnymi a zmluvnými požiadavkami nástroja ISF, podľa ktorých musia takéto projekty prispievať k vnútornej bezpečnosti hraníc EÚ. Podľa informácií poskytnutých francúzskymi orgánmi predstavovalo nasadenie lietadiel mimo schengenského priestoru približne tretinu času letu.

Avšak vzhľadom na to, že francúzske orgány neposkytli žiadne podporné dôkazy, ktoré by potvrdzovali skutočné nasadenie, projekt je ovplyvnený nevyčísliteľnou chybou.

8.12. Našli sme aj dve transakcie v našej vzorke, ktoré síce neboli ovplyvnené chybami týkajúcimi sa správnosti, no neboli pri nich dodržané zásady *správneho finančného riadenia*. Týkali sa nedostatočnej ochrany vybavenia financovaného z prostriedkov EÚ a vrátenia *dane z pridanej hodnoty* verejným orgánom nad rámec vzniknutých nákladov, čo bolo v rozpore s usmerneniami Komisie. V [rámčeku 8.3](#) uvádzame príklad zistených prípadov.

Rámček 8.3

Nedostatočná ochrana vybavenia financovaného z prostriedkov EÚ

Kontrolovali sme projekt AMIF v rámci priameho riadenia v Grécku s cieľom poskytnúť migrantom ubytovacie zariadenia v gréckych hotspotoch. Maximálna výška oprávnených výdavkov je 276 mil. EUR a prebiehajúci projekt realizuje zodpovedný grécky orgán. Naša transakcia sa týkala tretej *priebežnej platby* vo výške 52,9 mil. EUR. V októbri 2024 sme vykonali návštevy na mieste v týchto zariadeniach na ostrovoch Samos a Kos.

Zistili sme, že počas prvých dvoch rokov prevádzky došlo k značným škodám na základnom vybavení (napr. nábytok a príslušenstvo). Okrem toho boli hasiace prístroje presunuté zo svojich pôvodných plánovaných miest v celom zariadení a umiestnené spôsobom, ktorý sťažuje ich použitie v prípade potreby – pozri fotografiu nižšie.

Zdroj: EDA vykonáva kontroly projektu na mieste.

8.13. Niektoré medzinárodné organizácie nám poskytli len obmedzený prístup k dokumentom. Odmietli nám ich odovzdať, ale umožnili nám nahliadnuť do nich len na obmedzený čas. Domnievali sa, že zmluvné dojednania s Komisiou im to umožňujú. To bránilo v plánovaní, vo vykonávaní a v kontrole kvality nášho auditu. Naše právo na poskytnutie všetkých dokumentov alebo informácií potrebných na plnenie našej úlohy je uvedené v článku 287 [Zmluvy o fungovaní Európskej únie](#). Súvisiace pripomienky sme už uviedli vo výročných správach¹² a v našom [stanovisku 10/2018](#)¹³. Možnosť svojvoľného výkladu nášho práva na prístup k dokumentom, ktorý vedie k nezákonnému bráneniu možnosti vykonávať náš audit, poukazuje na nedostatočnú presnosť zmluvných dojednaní. Po ukončení audítorskej práce a pred uzavretím auditu všetky medzinárodné organizácie okrem jednej nakoniec umožnili stiahnutie požadovaných dokumentov, ale len na dobrovoľnej báze v rámci pilotného projektu. Túto otázku preto nepovažujeme za účinne vyriešenú.

¹² [Výročná správa za rok 2023](#), bod 9.17, a výročné správy o Európskych rozvojových fondoch za roky [2018](#), [2020](#) a [2023](#).

¹³ [Stanovisko 10/2018](#) k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, bod 18.

Preskúmanie zložiek systémov vnútornej kontroly

Preskúmanie práce orgánov auditu v súvislosti s ich výročnými kontrolnými správami a auditmi výdavkov

8.14. Členské štáty predložili v roku 2024 svoju prvú ročnú účtovnú závierku programov AMIF a BMVI za roky 2021 – 2027.

8.15. Päť orgánov auditu, ktoré sme preskúmali, vypracovalo a zaviedlo podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ o ich činnosti vo výročnej kontrolnej správe. Zistili sme však, že fínsky orgán auditu nevykonával žiadne audity operácií týkajúce sa vykázaných výdavkov (*jednorazové sumy*) v ročnej účtovnej závierke AMIF. Komisia to vedela, ale akceptovala stanovisko orgánu auditu a vyplatila konečný zostatok bez námietkového konania. Zistili sme tiež, že švédsky orgán auditu nevykonával za kontrolované finančné obdobie auditorskú prácu týkajúcu sa systémov. V dôsledku toho niektoré zložky auditorských výrokov bez výhrad, ktoré vydali oba orgány auditu, neboli podporené dostatočnou auditorskou prácou, čo môže obmedziť úroveň poskytnutého uistenia.

8.16. Vybrali sme 14 auditorských spisov od tých istých piatich orgánov auditu. Tieto súbory sme použili na overenie podkladovej auditorskej práce a toho, či zahŕňala určité kľúčové požiadavky¹⁴. Celkovo sme zistili, že orgány auditu mali podrobné plány auditov a ich závery boli založené na podrobných kontrolných zoznamoch. Zistili sme však niektoré nedostatky. Príklad uvádzame v [rámcu 8.4](#).

¹⁴ Kľúčová požiadavka 12 – primerané systémové audit, kľúčová požiadavka 13 – primerané audit operácií a kľúčová požiadavka 15 – primerané postupy na vypracovanie spoľahlivého auditorského stanoviska a na prípravu výročnej kontrolnej správy, ako sa stanovuje v prílohe XI k [nariadeniu \(EÚ\) 2021/1060](#).

Rámček 8.4

Nedostatky v práci orgánov auditu

Členský štát a fond	Nedostatky	Potenciálny vplyv
Švédsko, AMIF	Nedostatočná dokumentácia ku kontrolám vykonaným s cieľom potvrdiť súlad vykázaných výdavkov s kľúčovými požiadavkami na oprávnenosť.	Riziko neodhalenia neoprávnených výdavkov.
Fínsko, BMVI	Po zistení chyby v postupe verejného obstarávania sa neuplatnila žiadna finančná oprava.	Riziko nesprávnosti účtovnej závierky.
	<i>Audítorský záznam (audit trail)</i> nebol úplný a použité kontrolné zoznamy neboli aktuálne.	Riziko týkajúce sa spoľahlivosti stanoviska orgánu auditu.
Litva, BMVI	Audítorské štandardy pre audit finančných výkazov neboli primerané.	

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

8.17. Za rozpočtový rok 2024 sme preskúmali výročnú správu o činnosti GR HOME. Naša analýza sa zamerala na to, či GR HOME prezentovalo informácie o správnosti vo svojej výročnej správe o činnosti v súlade s pokynmi Komisie a dôsledne uplatňovalo metodiku na odhad budúcich opráv.

8.18. Zistili sme, že odhady GR HOME týkajúce sa celkového rizika pri platbe a ukončení boli vypočítané a vykázané vo výročnej správe o riadení a výkonnosti v súlade s internou metodikou. GR HOME odhadlo, že zo všetkých výdavkov v roku 2024 (3 507,5 mil. EUR) bola celková suma vystavená riziku pri platbe 44,6 mil. EUR (1,3 %) a celkové riziko pri ukončení vyplývajúce z jeho odhadovaných budúcich opráv vo výške 3,6 mil. EUR bolo 41,0 mil. EUR.

8.19. Generálna riaditeľka GR HOME vyhlásila, že získala primeranú istotu, že zdroje pridelené na činnosti opísané vo výročnej správe o činnosti sa použili na zamýšľané účely a v súlade so zásadou správneho finančného riadenia, ale s určitými *výhradami*. Keďže počet transakcií, ktoré kontrolujeme, tvorí len malý podiel všetkých transakcií, za ktoré zodpovedá GR HOME, toto vyhlásenie nemôžeme na základe výsledkov našej audítorskej práce overiť.

Záver a odporúčania

Záver

8.20. Na základe preskúmania transakcií a systémov poukazujeme na štyri oblasti, v ktorých je priestor na zlepšenie. Hoci na to, aby sme mohli odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR (pozri bod 8.7), sme nekontrolovali dostatočný počet transakcií, z výsledkov nášho auditu vyplýva, že vzhľadom na frekvenciu chýb, ktoré sme zistili, ide o oblasť s vysokým rizikom. Výsledky testovania transakcií sú zohľadnené v našom vyhlásení o vierohodnosti.

Odporúčania

8.21. V *prílohe 8.1* sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe dvoch odporúčaní, ktoré sme uviedli vo výročnej správe za rok 2021 a vo výročnej správe za rok 2022. Komisia vykonala všetky odporúčania v plnej miere.

8.22. Na základe našich zistení a záverov za rok 2024 odporúčame Komisii:

Odporúčanie 8.1 – Prijat' ďalšie kroky na zabezpečenie úplného prístupu k dokumentom

Prijat' ďalšie kroky s cieľom zabezpečiť, aby medzinárodné organizácie poskytli Dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie jeho úlohy v súlade so ZFEÚ. Zabezpečiť najmä to, aby zmluvné dojednania s medzinárodnými organizáciami boli jasné a aby sa v nich v plnej miere rešpektovalo právo Dvora audítorov dostať na jeho žiadosť akýkoľvek dokument alebo informácie potrebné na výkon jeho audítorských funkcií.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Odporúčanie 8.2 – Poskytnúť členským štátom ďalšie usmernenie k platným pravidlám, ktorými sa riadia výzvy na predkladanie návrhov

Poskytovať *riadiacim orgánom* členských štátov v rámci zdieľaného riadenia ďalšie usmernenia týkajúce sa ich povinností dodržiavať zásady rovnakého zaobchádzania a transparentnosti pri vykonávaní výziev na predkladanie návrhov s cieľom riešiť nedostatky v postupoch udeľovania grantov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.

Odporúčanie 8.3 – Kontrolovať prijatie opatrení k zisteným nedostatkom v práci orgánov auditu

Kontrolovať, či sa riešia zistené nedostatky v práci audítorských orgánov, a keď sa zistí spochybnenie audítorského výroku bez výhrad, zaviesť vhodné kontrolné opatrenia s cieľom znížiť riziko neodhalenia neoprávnených výdavkov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Prílohy

Príloha 8.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruhy „Migrácia a riadenie hraníc“ a „Bezpečnosť a obrana“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: Poskytnúť ďalšie usmernenia prijímateľom opatrení Únie a núdzovej pomoci a orgánom členských štátov zodpovedným za vykonávanie financovania GR HOME, pokiaľ ide o dodržiavanie: a) pravidiel zhromažďovania vhodnej podpornej dokumentácie, ktorú možno predložiť v prípade kontrol alebo auditov;			Odporúčanie bolo vykonané v plnej miere. Komisia poskytla k opatreniam Únie a núdzovej pomoci usmernenia počas rôznych rokovaní (napr. úvodné zasadnutia, <i>ad hoc</i> technické zasadnutia, monitorovacie zasadnutia) s prijímateľmi, aby vykonala časť a) odporúčania, ktorá sa týkala pravidiel uchovávaní primeraného audítorského záznamu. Komisia zorganizovala v júni 2024 webinár pre orgány členských štátov zodpovedné

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	b) povinnosť dodržiavať vnútroštátne pravidlá verejného obstarávania pri nákupe tovaru alebo služieb.)			za vynakladanie finančných prostriedkov GR HOME. Časť b) odporúčania vykonala Komisia pred koncom roka 2024.
2021	Odporúčanie 2: Vykonávať lepšie cielené <i>ex ante</i> kontroly oprávnenosti výdavkov, najmä v prípade núdzovej pomoci, s osobitným zameraním na potenciálne riziká súvisiace s: a) druhom výdavkov (napr. obstarávanie); b) druhom prijímateľa (napr. prijímatelia s malými alebo žiadnymi skúsenosťami s financovaním z EÚ). Komisia by pritom mala zohľadniť skutočnosť, že využívanie osvedčení o audite na podporu žiadostí prijímateľov o platbu má obmedzenia.	✓		Odporúčanie bolo vykonané v plnej miere. Komisia zaviedla stratégiu na úrovni GR, ktorá spája rôzne existujúce kontrolné prvky a vykonávala lepšie cielené <i>ex ante</i> kontroly. Keďže EDA vydal podobné odporúčanie vo svojej výročnej správe o opatreniach Únie za rok 2022 (pozri ďalej), Komisia sa rozhodla riešiť tieto dve odporúčania spoločne s cieľom zabezpečiť jednotný prístup ku všetkým opatreniam riadeným priamo GR HOME.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Vykonávať lepšie cielené <i>ex ante</i> kontroly oprávnenosti výdavkov týkajúcich sa opatrení Únie, s osobitným zameraním na potenciálne riziká súvisiace napríklad s typom výdavkov (napr. osobné výdavky, vybavenie, verejné obstarávanie) alebo typom prijímateľa. Komisia by pri príprave posúdenia rizika mala zohľadniť, že osvedčenia o audite na podporu žiadostí prijímateľov o platbu majú obmedzenia.			Odporúčanie bolo vykonané v plnej miere. Pozri poznámky k vykonávaniu predchádzajúceho odporúčania.

Zdroj: EDA.

Kapitola 9

Susedstvo a svet

Obsah

	Body
Úvod	9.1. – 9.10.
Stručný opis	9.2. – 9.8.
Rozsah auditu a audítorský prístup	9.9. – 9.10.
Správnosť transakcií	9.11. – 9.23.
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	9.24. – 9.28.
Výročná správa o činnosti GR ECHO	9.24. – 9.26.
Výročná správa o činnosti GR INTPA	9.27.
Výročná správa o riadení a výkonnosti	9.28.
Iné skutočnosti	9.29.
Záver a odporúčania	9.30. – 9.33.
Záver	9.30.
Odporúčania	9.31. – 9.33.
Prílohy	
Príloha 9.1 – Platby GR NEAR a GR INTPA podľa krajín	
Príloha 9.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Susedstvo a svet“	

Úvod

9.1. V tejto kapitole predkladáme zistenia týkajúce sa okruhu 6 *viacročného finančného rámca (VFR)* „Susedstvo a svet“. Na *ilustrácii 9.1* sa nachádza prehľad hlavných činností a výdavkov v rámci tohto okruhu v roku 2024.

Ilustrácia 9.1 – Platby a kontrolovaný súbor

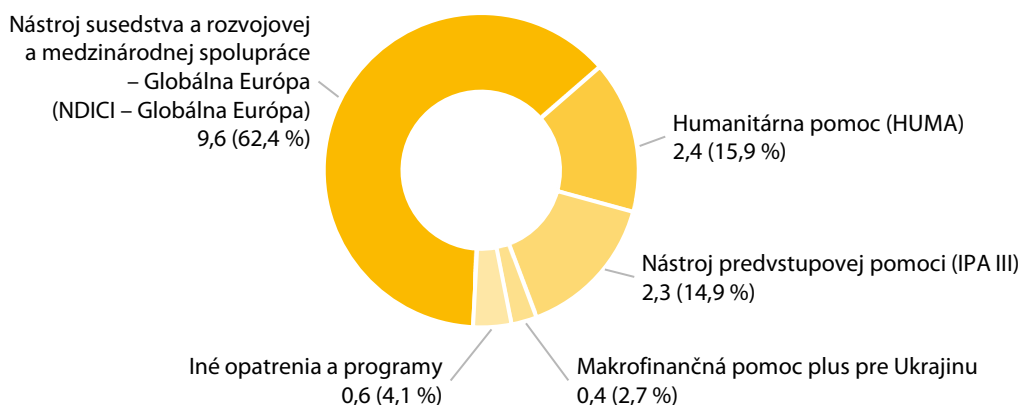
Susedstvo a svet

15,4 mld. EUR (8,0 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

Platby v roku 2024 rozdelené podľa fondov

(mld. EUR)

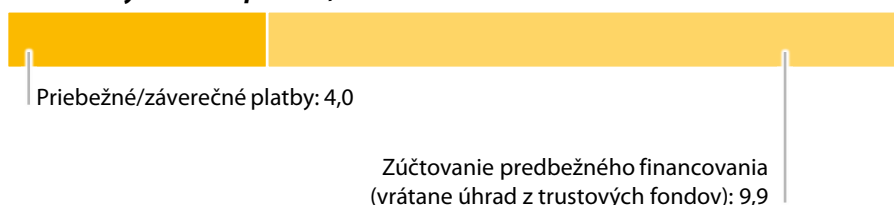

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 15,4

Kontrolovaný súbor – spolu 14,0

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

Stručný opis

9.2. Táto oblasť výdavkov zahŕňa niekoľko nástrojov financovania, predovšetkým *Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa)*¹, rozpočet na humanitárnu pomoc a nástroj predvstupovej pomoci².

9.3. Všeobecným cieľom nástroja NDICI – Globálna Európa je podporovať a presadzovať hodnoty, zásady a základné záujmy EÚ vo svete a pomáhať pri podpore multilateralizmu a silnejších partnerstiev s krajinami mimo EÚ. Nástroj NDICI – Globálna Európa spája 11 predchádzajúcich nástrojov z VFR na obdobie 2021 – 2027 vrátane nástroja európskeho susedstva a Európskych rozvojových fondov (ktoré neboli súčasťou rozpočtu EÚ).

9.4. EÚ poskytuje aj humanitárnu pomoc založenú na potrebách ľudí postihnutých katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou a prírodnými nebezpečenstvami s osobitným zameraním na najzraniteľnejšie skupiny ľudí.

9.5. Všeobecným cieľom nástroja predvstupovej pomoci je podporovať *prijímateľské* krajiny pri schvaľovaní a zavádzaní reforiem potrebných na dosiahnutie súladu s hodnotami EÚ so zreteľom na členstvo, a tým prispievať k ich stabilite, bezpečnosti a prosperite.

9.6. Tieto nástroje *vonkajšej činnosti* sa využívajú v náročnom geopolitickom a organizačnom prostredí. Ich činnosti sa vykonávajú v rôznych regiónoch s odlišnými právnymi a inštitucionálnymi rámcami, čo si vyžaduje schopnosť prispôbiť sa rozličným regulačným a operačným podmienkam.

9.7. Hlavnými generálnymi riaditeľstvami a útvarmi vykonávajúcimi vonkajšiu činnosť EÚ v roku 2024 boli Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR), Generálne riaditeľstvo pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (GR ECHO) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI). Od 1. februára 2025 je GR NEAR rozdelené na dve samostatné generálne riaditeľstvá: Generálne riaditeľstvo pre rozširovanie a východné susedstvo (GR ENEST) a Generálne riaditeľstvo pre Blízky východ, severnú Afriku a Perzský záliv (GR MENA).

¹ Nariadenie (EÚ) 2021/947, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa.

² Nariadenie (EÚ) 2021/1529, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III).

9.8. V roku 2024 dosiahli *platby* v okruhu „Susedstvo a svet“ výšku 15,4 mld. EUR (*predbežné financovanie, priebežné a záverečné platby*) a boli vyplatené prostredníctvom niekoľkých nástrojov (pozri *ilustráciu 9.1*) a metód poskytovania. Patria medzi ne zákazky na práce, dodávky a služby, ďalej *granty*, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, *rozpočtová podpora* a iné ciele formy rozpočtovej pomoci v krajinách mimo EÚ (pozri *prílohu 9.1*). Celkové platby v tomto okruhu sa zvýšili z 15,2 mld. EUR v roku 2023 na 15,4 mld. EUR v roku 2024.

Rozsah auditu a auditorský prístup

9.9. Uplatniac auditorský prístup a metódy opísané v *prílohe 1.1* sme v roku 2024 preskúmali 139 *transakcií*:

- a) štatisticky reprezentatívnu vzorku 137 transakcií, ktorá zahŕňala všetky výdavky v rámci tohto okruhu VFR. Do vzorky sme vybrali 57 transakcií GR NEAR, 47 transakcií GR INTPA, 18 transakcií GR ECHO a sedem transakcií FPI, ako aj osem transakcií z iných generálnych riaditeľstiev (GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI), GR pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru (GR EAC), GR pre životné prostredie (GR ENV), GR pre podporu štrukturálnych reforiem (GR REFORM), GR pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a GR pre obchod (GR TRADE), a Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA)). Naším cieľom bolo odhadnúť chybovosť v tomto okruhu VFR a prispieť k vyhláseniu o vierohodnosti;
- b) dve transakcie týkajúce sa Nástroja pre Ukrajinu. Na rozdiel od makrofinančnej pomoci plus pre Ukrajinu (pozri *ilustráciu 9.1*) sa na financovanie tohto nástroja nevzťahuje ročný strop VFR. *Výsledky* našej auditorskej práce týkajúcej sa týchto transakcií nemajú *vplyv* na *odhadovanú chybovosť* v okruhu 6 VFR „Susedstvo a svet“, ale ovplyvňujú celkovú odhadovanú chybovosť.

9.10. Takisto sme preskúmali:

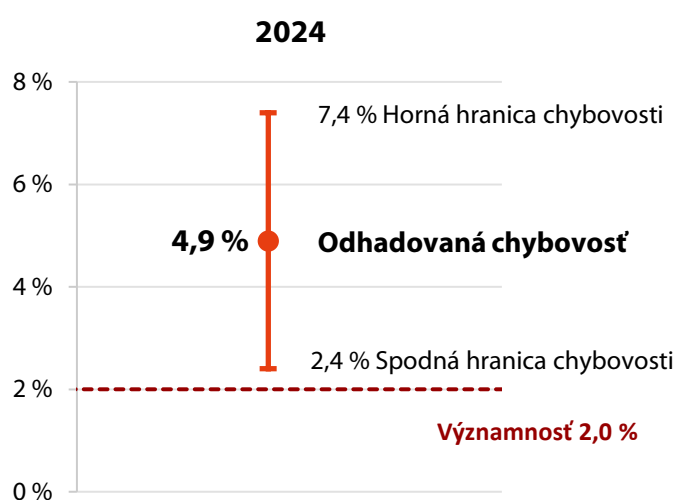
- a) informácie o *správnosti* uvedené vo *výročných správach o činnosti (VSČ)* GR ECHO a GR INTPA, jednotnosť metód použitých na odhad súm vystavených riziku, budúcich opráv a vymožených súm, i to, ako boli tieto sumy uvedené vo *výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR)*;
- b) následné opatrenia prijaté na základe našich predchádzajúcich odporúčaní.

Správnosť transakcií

9.11. Na rozdiel od predchádzajúcich rokov, za rok 2024 predkladáme osobitné posúdenie správnosti príslušných transakcií za okruh 6 VFR „Susedstvo a svet“. Zo 137 transakcií, ktoré sme preskúmali, 56 (40,9 %) obsahovalo chyby. Na základe 42 chýb, ktoré sme vyčíslili, chybovosť odhadujeme na 4,9 % (pozri [ilustráciu 9.2](#)).

Ilustrácia 9.2 – Výsledky testovania transakcií

Odhadovaná chybovosť

Veľkosť vzorky (transakcie)

2024
137

Zdroj: EDA.

9.12. Na [ilustrácii 9.3](#) je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2024 podľa typu chýb.

Ilustrácia 9.3 – Rozdelenie odhadovanej chybovosti podľa typu chýb

Zdroj: EDA.

9.13. Našli sme rôzne typy chýb, ktoré mali vplyv na viaceré transakcie a ktoré sa pri auditoch v posledných rokoch objavovali opakovane (pozri príklady v [rámčeku 9.1](#), [rámčeku 9.2](#) a [rámčeku 9.3](#)). Hlavnými typmi chýb boli:

- o tzv. kaskádové vykazovanie *nepriamych nákladov* účtovaných Únii (t. j. nepriame náklady subimplementujúcich organizácií boli vykázané ako súčasť priamych nákladov prijímateľa, a nad rámec nepriamych nákladov, ktoré už prijímateľ vyúčtoval). Ku kaskádovej štruktúre vykonávania sme vydali odporúčanie v osobitnej správe o systémoch zdravotnej starostlivosti v partnerských krajinách³,
- o zahrnutie neoprávnených mzdových nákladov, ako sú *rezervy* a nepriame náklady,
- o použitie nesprávnych výmenných kurzov,
- o nedodržanie pravidiel *verejného obstarávania*,
- o zúčtovanie zálohových platieb vykázaných ako vzniknuté náklady.

³ [Osobitná správa 18/2024](#): Finančná podpora EÚ na systémy zdravotnej starostlivosti vo vybraných partnerských krajinách – Sledujú sa všeobecné strategické ciele, ale intervencie sú ovplyvnené problémami s koordináciou a udržateľnosťou, odporúčanie 4.

9.14. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch sa veľká časť chýb, ktoré sme zistili, týkala zmlúv, ktoré plnili organizácie podrobené *posúdeniu pilierov* (medzinárodné organizácie, medzinárodné finančné inštitúcie a štátne agentúry) v rámci *nepriameho riadenia*. V prípade takýchto zmlúv Komisia akceptovala výdavky na základe finančnej správy a vyhlásenia riadiaceho subjektu. Vyhlásenie riadiaceho subjektu je vlastné vyhlásenie organizácie podrobenej posúdeniu pilierov, v ktorom sa potvrdzuje, že finančné informácie sú predložené náležite, sú úplné, presné a v súlade s povinnosťami stanovenými v zmluve. Zo 42 chýb, ktoré sme vyčíslili (pozri bod **9.11**), 26 súviselo s týmito zmluvami a ich podiel na odhadovanej chybovosti tvoril 3,1 percentuálneho bodu.

9.15. Niektoré medzinárodné organizácie a medzinárodné finančné inštitúcie znovu zaslali dokumentáciu oneskorene, v dôsledku čoho sa oneskorila aj naša práca (pozri **prílohu 9.2**, odporúčanie 1 z roku 2020). Obmedzili náš prístup k dokumentom tak, že sme ich mali k dispozícii len na dočasné nahliadnutie v elektronickom formáte určenom len na čítanie, a teda nám ich nezaslali. To skomplikovalo plánovanie, vykonávanie a kontrolu kvality nášho auditu. Týkalo sa to 19 transakcií, ktoré sme kontrolovali. Tieto problémy pretrvávajú napriek úsiliu Komisie riešiť ich prostredníctvom neustálej komunikácie s príslušnými medzinárodnými organizáciami (pozri bod **8.13** v **kapitole 8** tejto správy a bod **26** našej výročnej správy o ERF).

9.16. Príklady niektorých chýb, ktoré sme vyčíslili, sú uvedené v **rámčeku 9.1**.

Rámček 9.1

Neoprávnené výdavky: nepriame náklady deklarované ako priame – kaskádové vykazovanie nákladov

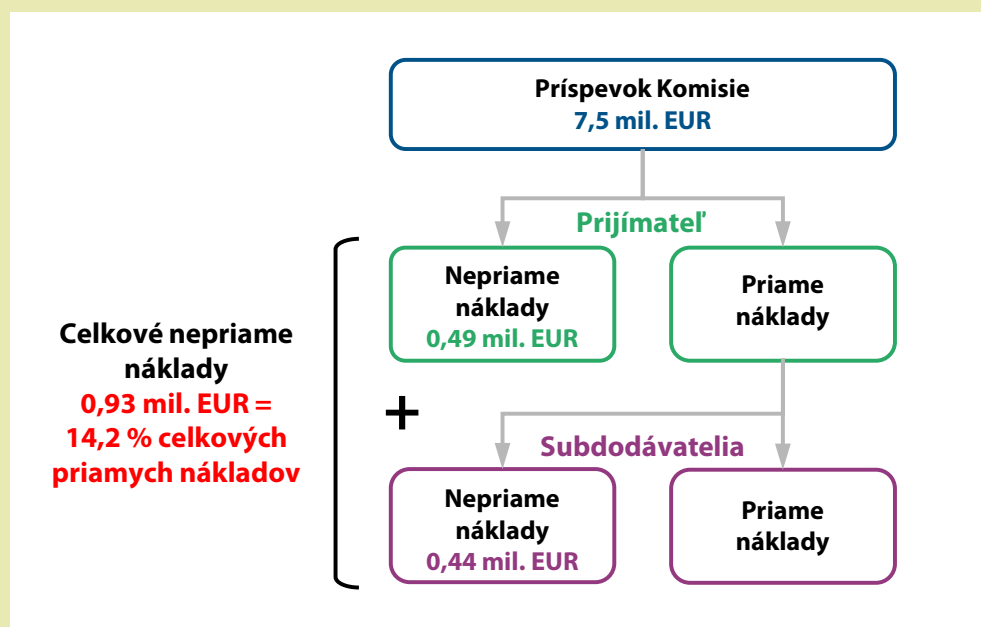
GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru v hodnote 3,1 mil. EUR vystavenú na základe dohody o delegovaní podpísanej s rozvojovou agentúrou členského štátu a realizovanej prostredníctvom nepriameho riadenia. Celková hodnota zmluvy bola 8,4 mil. EUR, pričom príspevok EÚ predstavoval 7,5 mil. EUR.

Kontrolovaná faktúra bola založená na finančnej správe za celé obdobie vykonávania od júla 2019 do júna 2021.

Agentúra požadovala od EÚ platbu za nepriame náklady vo výške 0,49 mil. EUR, vypočítanú na základe zmluvne dohodnutej maximálnej sadzby vo výške 6,95 % priamych nákladov. Pri audite sme však zistili tzv. kaskádové vykázanie nepriamych nákladov: rozvojová agentúra zadala vykonávanie dohody iným organizáciám a nepriame náklady týchto organizácií zahrnula do svojich vykázaných priamych nákladov.

Agentúra vo svojej finančnej správe pre Komisiu skonsolidovala finančné výkazy organizácií a všetky ich výdavky vykázala ako priame náklady. Vlastné správy týchto organizácií však zahŕňali nepriame náklady vo výške 0,44 mil. EUR. Po pripočítaní tejto sumy k sume 0,49 mil. EUR predstavujú nepriame náklady 0,93 mil. EUR (14,2 % priamych nákladov), čo je výrazne viac ako zmluvne dohodnutý limit 6,95 %. Tieto dodatočné náklady považujeme za neoprávnené.

Zdroj: EDA.

Neoprávnené výdavky: rezervy zahrnuté do mzdových nákladov

GR ECHO

Skontrolovali sme faktúru v hodnote 1,2 mil. EUR vystavenú na základe *dohody o príspevku* podpísanej s medzinárodnou organizáciou a realizovanej prostredníctvom nepriameho riadenia. Odhadované náklady súvisiace so zmluvou predstavovali 7,6 mil. EUR a čiastočne ich financovala EÚ (50,2 %).

Pri audite výdavkov vykázaných prostredníctvom tejto faktúry sme preskúmali mesačný príspevok do tzv. separačného fondu pre zamestnanca pracujúceho na projekte financovanom z prostriedkov EÚ. Tento príspevok, vypočítaný ako pevne stanovený percentuálny podiel základného platu zamestnanca, je určený na pokrytie potenciálnych budúcich nákladov alebo náhrad, ktoré môžu organizácii vzniknúť v prípade odchodu zamestnanca.

Zistili sme, že tento príspevok je vo svojej podstate rezervou – vyčlenenou na pokrytie potenciálnych budúcich výdavkov – a preto je jednoznačne neoprávnený na financovanie EÚ. Dospeli sme k záveru, že príčinou tejto chyby bolo nejasné vymedzenie pojmu „rezervy“ v dohode o príspevku a súvisiacich usmerneniach.

Chýbajúce základné podporné dokumenty: nedostatočný audítorský záznam výpočtu jednotkových nákladov

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru v hodnote 1,4 mil. EUR vystavenú na základe dohody o grante podpísanej s medzinárodnou organizáciou a realizovanej prostredníctvom nepriameho riadenia. Odhadované náklady súvisiace so zmluvou predstavovali 5,3 mil. EUR a čiastočne ich financovala EÚ (91,4 %).

Faktúra sa týkala zúčtovania nákladov na základe finančnej správy predloženej medzinárodnou organizáciou za obdobie do 10. júna 2024.

Podrobne sme skontrolovali desať nákladových položiek. V troch prípadoch sme nedokázali získať dostatočné dôkazy, aby sme overili, že výpočty jednotkových nákladov boli správne alebo v súlade s podmienkami oprávnenosti. Tieto náklady považujeme za neoprávnené.

9.17. V prípade desiatich *vyčísliteľných chýb* mala Komisia dostatok informácií, aby im predišla alebo ich odhalila a napravila pred schválením výdavkov. Ak by Komisia riadne využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii, odhadovaná chybovosť by bola o 1,4 percentuálneho bodu nižšia.

9.18. Zistili sme aj 34 prípadov nedodržania právnych a finančných ustanovení, ktoré však nemali priamy finančný vplyv na rozpočet EÚ. V **rámčeku 9.2** sú uvedené príklady chýb, ktoré sme nevyčíslili.

Rámček 9.2

Nejasné technické špecifikácie vo verejnom obstarávaní

GR NEAR

Skontrolovali sme faktúru v hodnote 6,3 mil. EUR vystavenú na základe zmluvy na nákup IT vybavenia pre orgány verejnej správy prijímateľskej krajiny. Zmluva v celkovej hodnote 9,6 mil. EUR sa realizovala prostredníctvom nepriameho riadenia a v plnej výške ju financovala EÚ.

Komisia zadala zákazku prostredníctvom postupu verejného obstarávania. Počas nášho auditu sme zistili, že technické špecifikácie uvedené v súťažných podkladoch neboli dostatočne konkrétne, pokiaľ ide o minimálne technické požiadavky na produkty, ktoré mali byť dodané.

Zložitá koncepcia pravidiel týkajúcich sa výmenných kurzov

GR NEAR a GR INTPA

Skontrolovali sme výdavky deklarované prostredníctvom dvoch rôznych faktúr vystavených na základe dohôd o grante v rámci priameho riadenia uzavretých s mimovládnyimi organizáciami (MVO).

Cena niektorých položiek v týchto faktúrach bola uvedená v miestnej mene. Prijímatelia nedokázali poskytnúť informácie, ktoré by nám umožnili overiť, či bol výmenný kurz použitý na prepočet súm na eurá, t. j. menu vykazovania, v súlade s pravidlami stanovenými v dohode o grante.

Dospeli sme k záveru, že tento problém bol dôsledkom zložitej koncepcie pravidiel týkajúcich sa prepočtu meny v dohode o grante.

Absencia vhodného účtovného systému

GR INTPA

Skontrolovali sme faktúru v hodnote 0,65 mil. EUR vystavenú na základe dohody o grante podpísanej s konzorciom mimovládnych organizácií a realizovanej prostredníctvom *priameho riadenia*. Konečné náklady súvisiace so zmluvou predstavovali 0,8 mil. EUR a čiastočne ich financovala EÚ (80 %).

V dohode o grante sa stanovovalo, že prijímatelia majú na finančné riadenie zákazky používať „primeraný účtovný systém a podvojný účtovníctvo“. Pri audite sme však zistili, že jedna z mimovládnych organizácií vykonávajúcich zákazku primeraný účtovný systém nepoužívala. Dôsledkom toho bol chýbajúci auditorský záznam, čo nám sťažilo vysledovanie, identifikáciu a overovanie výdavkov, ktoré vznikli tejto mimovládnej organizácii pri vykonávaní dohody o grante.

9.19. Ďalej sme zistili aj nedostatok inej povahy: išlo o prípad systematickej chyby súvisiacej so zahrnutím nepriamych nákladov do mzdových nákladov. V **rámčeku 9.3** sa uvádzajú podrobnejšie informácie o tomto prípade.

Rámček 9.3

Systematický nedostatok

GR INTPA

Skontrolovali sme výdavky deklarované prostredníctvom troch rôznych faktúr vystavených na základe dohôd o delegovaní podpísaných s medzinárodnou organizáciou.

Pri audite výdavkov na zamestnancov sme zistili, že táto organizácia systematicky zahŕňala do mzdových nákladov náklady, ktoré sú vo svojej podstate nepriame, napríklad vedenie mzdovej agendy, bezpečnosť, IT a odbornú prípravu. Tieto náklady potom v kontrolovaných faktúrach vykázala ako priame náklady.

Okrem toho sme počas nášho auditu nedostali podporné dokumenty, ktoré by potvrdzovali, že tieto náklady skutočne vznikli, dali sa identifikovať a boli vypočítané správne. Preto sme ich ako priame náklady vyhodnotili ako neoprávnené.

Kedže tento problém sa zistil v troch faktúrach tejto medzinárodnej organizácie týkajúcich sa výdavkov za rok 2024 a bol zistený už v predchádzajúcich rokoch, považujeme ho za systematický nedostatok na strane medzinárodnej organizácie.

9.20. V priebehu rokov sme v dvoch výdavkových oblastiach neustále nachádzali menší počet chýb, ktorý súvisel so špecifickými platobnými podmienkami v týchto oblastiach. Týmito oblasťami sú i) rozpočtová podpora a ii) projekty, pri ktorých sa uplatňuje tzv. *konceptuálny prístup*. V roku 2024 sme skontrolovali tri transakcie rozpočtovej podpory a desať transakcií s konceptuálnym prístupom.

9.21. Rozpočtová podpora je príspevok do všeobecného rozpočtu príslušného štátu alebo rozpočtu určeného na konkrétnu politiku či cieľ. Platby rozpočtovej podpory financované zo všeobecného rozpočtu EÚ dosiahli v roku 2024 výšku 1,2 mld. EUR. Preskúmali sme, či Komisia dodržala podmienky upravujúce platby rozpočtovej podpory partnerským krajinám a overila, či tieto krajiny splnili podmienky oprávnenosti (napr. dostatočné zlepšenie riadenia verejných financií). Náš audit týkajúci sa správnosti nemôže siahť za fázu vyplatenia pomoci *prijímajúcej* krajine Komisiou, pretože tieto finančné prostriedky sa následne zlučujú s rozpočtovými zdrojmi tejto krajiny.

9.22. Keď sa príspevky Komisie na projekty s viacerými darcami zlúčia s príspevkami ostatných darcov a nie sú vyčlenené na konkrétne identifikovateľné položky výdavkov, Komisia na základe konceptuálneho prístupu predpokladá, že pravidlá oprávnenosti EÚ boli pri výdavkoch dodržané, ak súhrnná zlúčená suma zahŕňa dostatok oprávnených výdavkov na pokrytie príspevku EÚ. Tento prístup sme v relevantných prípadoch zohľadnili pri testovaní vecnej správnosti.

9.23. Pri overovaní správnosti transakcií sme zaznamenali aj príklady účinných kontrol zo strany Komisie. Jeden takýto príklad uvádzame v [rámčeku 9.4](#).

Rámček 9.4

Účinné kontroly zúčtovania predbežného financovania vyplateného medzinárodným organizáciám

GR NEAR

Skontrolovali sme faktúru vystavenú na základe dohody o príspevku podpísanej s medzinárodnou organizáciou a realizovanej v oblasti Balkánu v rámci nepriameho riadenia.

Faktúra sa týkala zúčtovania nákladov vynaložených do 31. decembra 2023. Komisia požiadala medzinárodnú organizáciu, aby pri predkladaní svojej finančnej správy rozlišovala medzi už vynaloženými výdavkami, záväzkami, ktoré ešte neboli uhradené, a zálohami vyplatenými iným organizáciám, ktoré v jej mene vykonávali projektové činnosti financované z prostriedkov EÚ.

Toto rozlíšenie umožnilo Komisii zúčtovať a schváliť ako oprávnené len tie výdavky, ktoré skutočne vznikli, a vyhnúť sa tak zúčtovaniu neoprávnených nákladov.

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

Výročná správa o činnosti GR ECHO

9.24. Preskúmali sme VSČ GR ECHO za rozpočtový rok 2024. Zamerali sme sa na to, či GR ECHO prezentovalo informácie o správnosti vo svojej VSČ v súlade s pokynmi Komisie a či dôsledne uplatňovalo metodiku na odhad budúcich opráv a vymožených súm.

9.25. Z celkových výdavkov schválených v roku 2024 (3 605 mil. EUR) GR ECHO odhadlo celkovú sumu vystavenú riziku v čase platby na 15,56 mil. EUR (0,43 %). Hodnotu opráv vyplývajúcich z kontrol v nasledujúcich rokoch odhadlo na 3,5 mil. EUR (0,1 % celkovej sumy príslušných výdavkov).

9.26. Generálny riaditeľ GR ECHO vyhlásil, že finančná expozícia generálneho riaditeľstva neprekračuje *prah významnosti* vo výške 2 % celkových schválených výdavkov. Keďže počet transakcií, ktoré sme kontrolovali, tvorí len malý podiel všetkých transakcií, za ktoré zodpovedá GR ECHO (pozri bod **9.9 písm. a)**), toto vyhlásenie nemôžeme na základe výsledkov našej audítorskej práce overiť.

Výročná správa o činnosti GR INTPA

9.27. Podrobné výsledky nášho preskúmania VSČ GR INTPA za rok 2024 sú uvedené vo výročnej správe o 9., 10. a 11. Európskom rozvojovom fonde (ERF).

Výročná správa o riadení a výkonnosti

9.28. Preskúmali sme informácie vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti (AMPR) za rok 2024 týkajúce sa odhadovaného rizika pri platbe v oblastiach politiky v okruhu „Susedstvo a svet“. Komisia vypočítala riziko pri platbe za tento okruh VFR vo výške 0,8 %. Tento percentuálny podiel sa nachádza pod naším rozsahom odhadovanej chybovosti a pod prahom významnosti.

Iné skutočnosti

9.29. Kontrolovali sme dve transakcie týkajúce sa grantov poskytnutých v rámci Nástroja pre Ukrajinu, ktoré sa týkajú výdavkov mimo ročných stropov VFR (pozri bod 9.9). Pri audite týchto transakcií sme nedospeli k žiadnym zisteniam. Keďže tieto platby nepatria do okruhu 6 VFR, príslušné výsledky auditu nemajú vplyv na odhadovanú chybovosť v tomto okruhu, ovplyvňujú však našu celkovú odhadovanú chybovosť.

Záver a odporúčania

Záver

9.30. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a prezentovali v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Susedstvo a svet“ bola významná. Z nášho testovania transakcií za tento okruh VFR vyplýva, že odhadovaná celková chybovosť je 4,9 %.

Odporúčania

9.31. V *prílohe 9.2* sú uvedené zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní uvedených v našich predchádzajúcich výročných správach. Odporúčanie 1 z výročnej správy za rok 2020, ktoré sa týka úplného a včasného prístupu k dokumentom, stále považujeme za vykonané len v niektorých ohľadoch. Okrem toho sme v našej výročnej správe za rok 2023 uviedli, že Komisia vykonala v plnom rozsahu všetky tri odporúčania, ktoré sme predložili vo výročnej správe za rok 2021.

9.32. Preskúmali sme aj tri odporúčania z výročnej správy za rok 2022, ktoré si vyžadovali okamžité opatrenia alebo sa mali vykonať v priebehu rokov 2023 a 2024. Komisia vykonala všetky z nich v plnej miere.

9.33. Na základe našich zistení a záverov za rok 2024 predkladáme Komisii tieto odporúčania:

Odporúčanie 9.1 – Zabezpečiť, aby prijímatelia dodržiavali zmluvné limity nákladov nepriamej povahy

Komisia by mala stanoviť postupy na zabezpečenie toho, aby sa pred zúčtovaním predbežného financovania alebo uhradením platieb vykonali kontroly, pri ktorých sa overí, či prijímatelia nedeklarovali v rámci priamych nákladov nepriame náklady, ktoré vznikli organizáciám vykonávajúcim v mene prijímateľov projektové činnosti financované z prostriedkov EÚ. Pri týchto kontrolách je potrebné sa uistiť, že celková suma požadovaná ako platba za nepriame náklady nepresahuje zmluvne dohodnutú paušálnu sadzbu. V *nariadení o rozpočtových pravidlách* sa stanovuje, že pri dohodách o grante táto sadzba nesmie presiahnuť 7 %.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

Odporúčanie 9.2 – Zaistiť jasné a jednotné vymedzenie pojmu „rezervy“ v zmluvných podmienkach a usmerneniach

V záujme odstránenia nejednoznačnosti, zaistenia jednotného výkladu a zníženia rizika chýb by Komisia mala vo svojich zmluvných podmienkach a usmerneniach pre prijímateľov jasne definovať a štandardizovať pojem „rezervy“.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

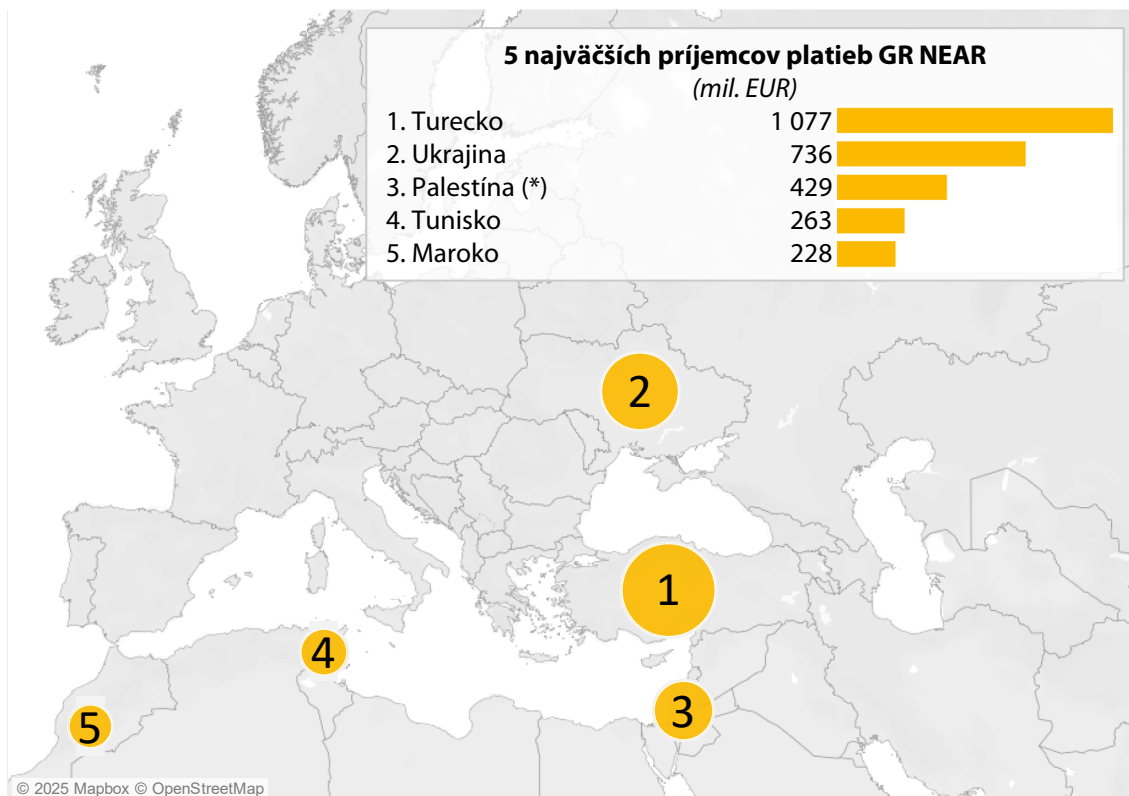
Odporúčanie 9.3 – Zjednodušiť a štandardizovať pravidlá prepočtu meny v dohodách o grante

V záujme jednotnosti a zníženia administratívnej záťaže a rizika chýb by Komisia mala zjednodušiť a štandardizovať pravidlá prepočtu meny v dohodách o grante.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026

Prílohy

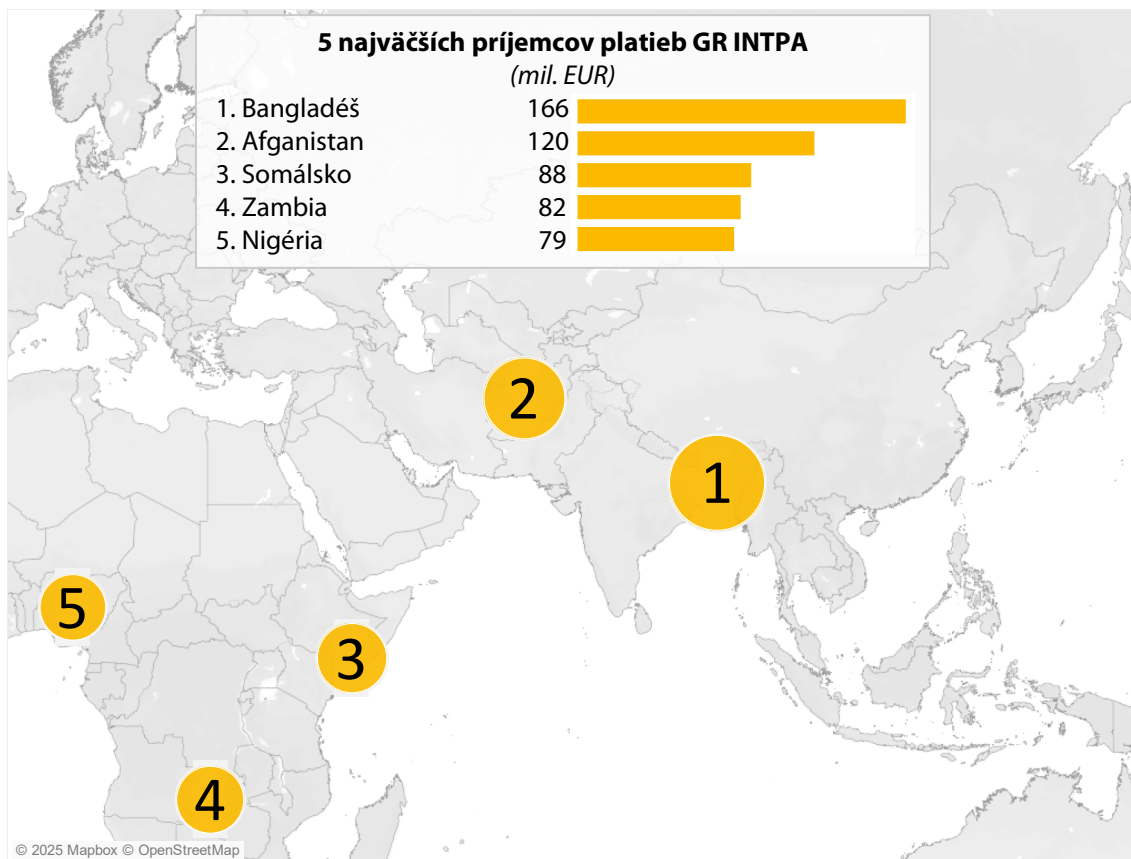
Príloha 9.1 – Platby GR NEAR a GR INTPA podľa krajín

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

GR NEAR: 5 najväčších príjemcov v predchádzajúcich rokoch (mil. EUR)							
2020		2021		2022		2023	
Maroko	411	Turecko	127	Ukrajina	714	Turecko	992
Turecko	314	Moldavsko	109	Tunisko	268	Ukrajina	399
Tunisko	248	Maroko	106	Egypt	124	Srbsko	338
Palestína (*)	174	Egypt	88	Palestína (*)	120	Palestína (*)	223
Gruzínsko	119	Jordánsko	70	Maroko	102	Maroko	195

(*) Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.

Zdroj: Mapy v pozadí © Mapbox a © OpenStreetMap s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0](#) (CC BY-SA).

GR INTPA: 5 najväčších príjemcov v predchádzajúcich rokoch (mil. EUR)							
2020		2021		2022		2023	
Bangladéš	153	Bangladéš	140	Afganistan	200	Afganistan	135
Afganistan	138	Irak	103	Kongo (Kinshasa)	79	Bangladéš	120
Mjanmarsko/Barma	74	Pakistan	89	Pakistan	76	Irak	81
Irak	59	Nepál	85	Etiópia	76	Pakistan	79
Kambodža	50	Afganistan	77	Jemen	69	Kongo (Kinshasa)	76

Príloha 9.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Susedstvo a svet“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2020	Komisia odporúča: Odporúčanie 1: podniknúť kroky, aby medzinárodné organizácie poskytli Dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie našej úlohy v súlade so ZFEÚ, a to nielen vo formáte na čítanie. Časový rámec: do konca roka 2021			Komisia zintenzívnila komunikáciu s medzinárodnými organizáciami o našom prístupe k dokumentom. Niektoré medzinárodné organizácie aj naďalej poskytujú prístup k podpornej dokumentácii len vo formáte na čítanie alebo neposkytujú prístup ku všetkým požadovaným podporným dokumentom (pozri bod 9.15).
2021	Komisia odporúča: Odporúčanie 1: prijať primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa všetky záväzky alebo zálohové platby, ktoré prijímatelia vo svojich finančných správach vykázali ako náklady, ktoré im vznikli, odpočítali pred uhradením platieb alebo zúčtovaním. Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2023			

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Komisií odporúčame: Odporúčanie 2: posilniť kontroly pri koncipovaní dohôd o financovaní v súvislosti s rozpočtovou podporou s cieľom stanoviť v dohodách o financovaní jasné podmienky týkajúce sa prevodu finančných prostriedkov do štátnej pokladnice v centrálnej banke prijímajúcej krajiny a platného výmenného kurzu. Tieto podmienky by mali byť v súlade s usmerneniami k rozpočtovej podpore. Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2023			
2021	GR NEAR odporúčame: Odporúčanie 3: vo výročnej správe o činnosti za rok 2022 a v budúcich výročných správach o činnosti zverejniť typ a hodnotu zmlúv vylúčených z celkového súboru použitého na účely štúdie o zvyškovej chybovosti. Cieľový dátum vykonania: vo výročnej správe o činnosti za rok 2022			

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2022	Komisii odporúčame: Odporúčanie 1: posilniť kontroly s cieľom zabrániť neoprávneným zmenám návrhov vo fáze uzatvárania zmlúv pri udeľovaní grantov na základe výziev na predkladanie návrhov. Cieľový dátum vykonania: jún 2024			
2022	Komisii odporúčame: Odporúčanie 2: vykonať posúdenia rizík v súlade s príručkou postupov s cieľom zabezpečiť, aby sa platby predbežného financovania vo výške od 60 000 EUR do 300 000 EUR bez bankovej záruky uhrádzali len vtedy, ak sa riziko vyhodnotí ako nízke. Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2024			
2022	GR NEAR odporúčame: Odporúčanie 4: zlepšiť kontroly s cieľom vylúčiť príkazy na vymáhanie nevyužitého predbežného financovania z výpočtu nápravnej schopnosti GR NEAR. Cieľový dátum vykonania: od výročnej správy o činnosti za rok 2023			

Zdroj: EDA.

Kapitola 10

Európska verejná správa

Obsah

	Body
Úvod	10.1. – 10.4.
Stručný opis	10.3.
Rozsah auditu a audítorský prístup	10.4.
Správnosť transakcií	10.5. – 10.19.
Pripomienky k preskúmaným transakciám	10.6. – 10.19.
Európsky parlament	10.7. – 10.13.
Európska komisia	10.14. – 10.18.
Európska služba pre vonkajšiu činnosť	10.19.
Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia	10.20.
Záver a odporúčania	10.21. – 10.24.
Záver	10.21.
Odporúčania	10.22. – 10.24.
Prílohy	
Príloha 10.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Európska verejná správa“	

Úvod

10.1. V tejto kapitole predkladáme zistenia týkajúce sa okruhu 7 VFR „Európska verejná správa“. Na [ilustrácii 10.1](#) sa nachádza prehľad výdavkov inštitúcií a orgánov EÚ v rámci tohto okruhu v roku 2024.

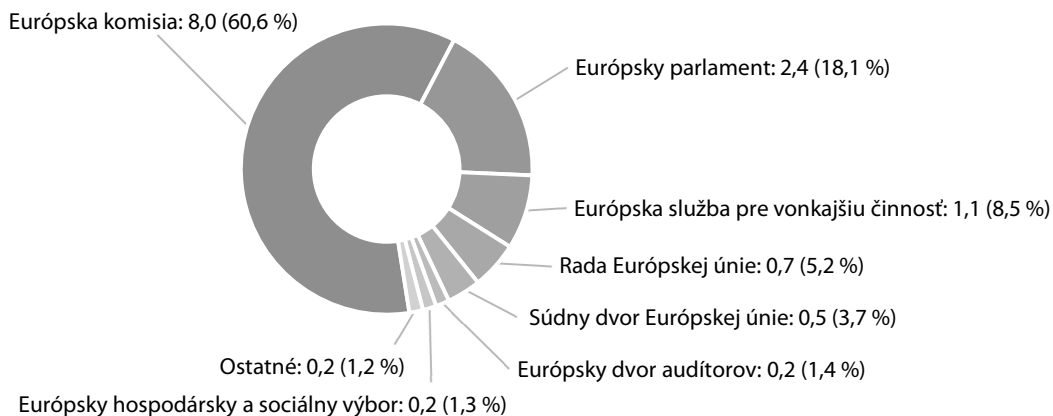
Ilustrácia 10.1 – Platby a kontrolovaný súbor

Európska verejná správa
13,3 mld. EUR (6,9 % výdavkov z rozpočtu EÚ)

(mld. EUR)

Prehľad platieb v roku 2024 podľa inštitúcií

Kontrolovaný súbor v roku 2024 v porovnaní s platbami

Platby – spolu 13,3

Priebežné a záverečné platby: 13,1

Platby predbežného financovania: 0,1

Kontrolovaný súbor – spolu 13,3

Priebežné a záverečné platby: 13,1

Zúčtovanie predbežného financovania: 0,2

Zdroj: EDA na základe údajov z konsolidovanej účtovnej závierky Európskej únie za rok 2024.

10.2. O agentúrach a spoločných podnikoch EÚ a o európskych školách predkladáme samostatné správy. Naše špecifické výročné správy o týchto orgánoch sú uverejnené na našom [webovom sídle](#).

Stručný opis

10.3. Administratívne výdavky zahŕňajú výdavky na ľudské zdroje vrátane dôchodkov, ktoré v roku 2024 predstavovali približne 69 % celkových výdavkov, a výdavky na budovy, zariadenie, energiu, komunikáciu a informačné technológie. Z našej dlhoročnej práce vyplýva, že riziko je pri týchto výdavkoch nízke.

Rozsah auditu a audítorský prístup

10.4. Uplatniac audítorský prístup a metódy uvedené v **prílohe 1.1** sme za tento okruh VFR v roku 2024 preskúmali:

- a) *štatisticky reprezentatívnu vzorku 70 transakcií, ktorá zahŕňala celé spektrum výdavkov v rámci tohto okruhu za každú inštitúciu a orgán EÚ. Naším cieľom bolo odhadnúť chybovosť a prispieť k vyhláseniu o vierohodnosti;*
- b) *informácie o správnosti uvedené vo výročných správach o činnosti všetkých inštitúcií a orgánov EÚ vrátane generálnych riaditeľstiev a úradov Komisie, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť za administratívne výdavky¹, ako sú uvedené vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti.*

¹ GR pre ľudské zdroje a bezpečnosť, Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov, Úrad pre infraštruktúru a logistiku v Bruseli a Luxemburgu a GR pre digitálne služby.

Správnosť transakcií

10.5. Zo 70 preskúmaných transakcií obsahovalo chyby 16 transakcií (23 %). Na základe troch chýb, ktoré sme dokázali vyčíslieť, odhadujeme, že chybovosť je pod *prahom významnosti*. Ostatné chyby neboli vyčísliteľné.

Pripomienky k preskúmaným transakciám

10.6. Naše pripomienky sa týkajú Európskeho parlamentu, Európskej komisie a *Európskej služby pre vonkajšiu činnosť*. V súvislosti s Radou Európskej únie, so Súdnyim dvorom Európskej únie, s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom, Európskym výborom regiónov, Európskym ombudsmanom a európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov sme nezistili žiadne významné problémy. Externý audítor našej inštitúcie neinformoval o žiadnych významných problémoch.

Európsky parlament

10.7. Naša vzorka 15 transakcií zahŕňala jednu platbu politickej skupine a jednu platbu politickej strane. Ako sme už informovali, naposledy vo [výročnej správe za rok 2023](#), interné pravidlá² prijaté Predsedníctvom Európskeho parlamentu na riadenie *rozpočtových prostriedkov* politických skupín neboli úplne zosúladené s *nariadením o rozpočtových pravidlách*, pretože umožňujú použiť pri zákazkách s vysokou hodnotou *rokovacie konanie* namiesto verejnej alebo užšej súťaže, čo obmedzuje hospodársku súťaž.

10.8. Skúmaná politická skupina udelila tri takéto zákazky s vysokou hodnotou. V dvoch z týchto prípadov si okrem toho nevyžiadala dostatočný počet ponúk, a nedodržala teda úplne pravidlá Európskeho parlamentu³. V jednom prípade politická skupina predĺžila rámcovú zmluvu o 18 mesiacov s vyššími jednotkovými cenami. Podľa nášho posúdenia táto zmena obmedzila hospodársku súťaž.

² Pravidlá týkajúce sa rozpočtovej položky 400, naposledy zmenené 15. júla 2024.

³ Tamže.

10.9. Ďalšie chyby sme našli vo výdavkoch deklarovaných politickou skupinou. Pri niektorých nákupoch politická skupina deklarovala *vratnú DPH*, ale o jej vrátenie následne nepožiadala, čoho výsledkom bola strata pre rozpočet EÚ. Okrem toho pri úhrade cestovných výdavkov zamestnancom skupina použila paušálnu sadzbu, ktorá nadhodnotila skutočné náklady. O rovnakých problémoch sme informovali aj v našej [výročnej správe za rok 2022](#).

10.10. V nariadení o rozpočtových pravidlách⁴ sa stanovuje, že z rozpočtu EÚ sa môžu poskytovať finančné prostriedky európskym politickým stranám vzhľadom na skutočnosť, že prispievajú k formovaniu európskeho politického povedomia a k vyjadrovaniu politickej vôle občanov Únie. Domnievame sa, že právny základ, podľa ktorého sa určuje, ktoré náklady sú oprávnené, sa môže interpretovať rôzne. Kontrolovali sme jednu takúto transakciu, keď neoprávnené výdavky, ktoré pôvodne vykázala politická strana, už Parlament získal späť.

10.11. V transakcii v prospech európskej politickej strany sme našli nevyčísliteľné chyby. Išlo o nejasné podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk, nedostatky vo vyhodnocovaní ponúk a v jednom prípade o chýbajúcu formálnu zmluvu.

10.12. V *dohodách o príspevku* medzi Európskym parlamentom a politickými stranami sa vyžaduje, aby strany predchádzali konfliktom záujmov. Skúmaná politická strana nemala na tento účel stanovené jasné postupy. O rovnakom zistení sme informovali aj v našej [výročnej správe za rok 2023](#). Parlament nevydal jasné usmernenia k tomu, ako sa má táto požiadavka vykladať.

10.13. Preskúmali sme 13 ďalších transakcií a zistili sme nedostatky v dvoch postupoch verejného obstarávania vedených Európskym parlamentom. Jeden sa týkal zmluvy v oblasti informačných technológií so špecificky stanoveným obdobím trvania šesť rokov. Táto dĺžka zmluvy však nebola dostatočne zdôvodnená, hoci v nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovuje, že takéto zmluvy majú byť spravidla obmedzené na štyri roky, s výnimkou riadne odôvodnených prípadov.

⁴ Článok 221 [nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ, Euratom\) 2018/1046](#) z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012.

Európska komisia

10.14. Pri preskúmaní 25 platieb sme zistili osem nevyčísliteľných chýb, z ktorých štyri sa týkali vyplácania miezd alebo dôchodkov. V troch z týchto prípadov dôchodkové spisy neobsahovali aktuálne potvrdenie o žití partnera dôchodcu, ktoré je potrebné na potvrdenie trvajúceho nároku na príspevky. Komisia vyvíja nový systém na zlepšenie kontrol nárokov.

10.15. Jedna transakcia sa týka platby za IT služby zabezpečené externým poskytovateľom, pri ktorej požiadavky týkajúce sa vzdelania a certifikácie, ktoré sú potrebné na stanovenie dennej sadzby, neboli jasne a jednotne uvedené v súťažných podkladoch.

10.16. Jedna transakcia uhradená inou inštitúciou súvisela s rámcovou zmluvou, ktorú riadila Komisia a ktorá sa týkala nákupu zariadenia a obstarania profesionálnych služieb. Nebolo tu dostatočne zdôvodnené špecifické šesťročné trvanie, podobne ako v prípade Európskeho parlamentu opísanom v bode [10.13](#).

10.17. Jedna transakcia, ktorú tiež uhradila iná inštitúcia, sa týkala platu, ktorého vyplácanie riadila Komisia. Rodinné prídavky boli nesprávne vyplatené zamestnancovi, ktorý nenahlásil nedávne zmeny svojej osobnej situácie. Chyba bola dôsledkom nedostatku v súvisiacom algoritme IT systému, ktorý Komisia odvtedy zlepšila.

10.18. Jedna transakcia sa týkala platby Komisie vo výške 85 mil. EUR za pokračujúce právo využívať (tzv. užívacie právo) budovy v Bruseli, ktoré predala. Išlo o prvú z troch ročných splátok podľa zmluvy podpísanej v apríli 2024, ktorá sa týkala predaja 23 budov za 900 mil. EUR a užívacieho práva k 17 z nich, pričom obdobia užívania jednotlivých budov boli stanovené až do roku 2029. Zmluva na predaj bola uzatvorená a užívacie právo bolo udelené po výzve Komisie na predloženie ponúk. Komisia dostala len jednu ponuku, a to od belgickej štátnej spoločnosti, ktorá predložila orientačnú ponuku ešte pred vyhlásením výzvy Komisie na predloženie ponúk. Podmienkou výzvy bolo, aby uchádzači poskytli bankovú záruku vo výške 80 mil. EUR platnú šesť mesiacov, aby tak zaručili záväzok plniť zmluvu vrátane doložky o užívaní práve. Jediný uchádzač predložil záruku vo vlastnom mene a s platnosťou len dva mesiace. Komisia ju akceptovala a v tejto dvojmesačnej lehote platnosti uzavrela s uchádzačom zmluvu. Zistili sme, že záruka nespĺňala pôvodné požiadavky stanovené vo výzve na predkladanie žiadostí. Konštatujeme tiež, že hodnotiaci výbor Komisie nebol dostatočne nezávislý, pretože všetci jej členovia boli podriadení príslušnému *povoľujúcemu úradníkovi*.

Európska služba pre vonkajšiu činnosť

10.19. Preskúmali sme 15 transakcií a našli dve *vyčísliteľné chyby*. Jedna sa týkala podstatnej zmeny zmluvy bez platného postupu verejného obstarávania a bez opatrení na účely *ex post* uverejnenia. Druhá spočívala v použití nesprávneho výmenného kurzu pri zaúčtovaní platby nájomného.

Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

10.20. Vo výročných správach o činnosti, ktoré sme preskúmali, sa neuvádzali informácie o výskyte významnej miery chýb, čo zodpovedá našim kontrolným zisteniam (pozri bod [10.5](#)).

Záver a odporúčania

Záver

10.21. Z celkových audítorských dôkazov, ktoré sme získali a prezentovali v tejto kapitole, vyplýva, že chybovosť vo výdavkoch v okruhu „Európska verejná správa“ nebola významná.

Odporúčania

10.22. V [prílohe 10.1](#) sú uvedené zistenia z našej kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili Európskemu parlamentu a Európskej službe pre vonkajšiu činnosť vo [výročnej správe za rok 2021](#).

10.23. Vo výročnej správe za rok 2022 sme odporučili⁵, aby administratíva Európskeho parlamentu posilnila usmernenia k čerpaniu rozpočtových prostriedkov politickými skupinami a navrhla predsedníctvu Parlamentu opatrenia, na základe ktorých budú politické skupiny povinné účinne uplatňovať interné pravidlá a dodržiavať postupy verejného obstarávania. Z našich zistení za roky 2023⁶ a 2024 (pozri bod [10.8](#)) vyplýva, že toto odporúčanie je stále veľmi relevantné.

10.24. Na základe nášho auditu predkladáme tieto odporúčania:

Odporúčanie 10.1 – Posilniť kontroly pred zadávaním zákaziek na IT služby v Komisii

S cieľom zabezpečiť, aby Komisia platila externým poskytovateľom za IT služby správne sadzby, by mala v súťažných podkladoch jasnejšie vymedziť požiadavky týkajúce sa kvalifikácií, čím sa posilnia kontroly dodržiavania pravidiel (pozri bod [10.15](#)).

Cieľový dátum vykonania: pre postupy verejného obstarávania vyhlásené po 1. júni 2026

⁵ Pozri [výročnú správu za rok 2022](#), bod 10.19.

⁶ Pozri [výročnú správu za rok 2023](#), body 10.9 – 10.10.

Odporúčanie 10.2 – Posilniť nezávislosť hodnotiacich výborov pre transakcie, ktoré sa týkajú predaja majetku

S cieľom posilniť nezávislosť hodnotiacich výborov pre transakcie, ktoré sa týkajú predaja majetku, by Komisia mala zabezpečiť, aby členovia výborov neboli hierarchicky podriadení zodpovednému povoľujúcemu úradníkovi (pozri bod [10.18](#)).

Cieľový dátum vykonania: pre hodnotiace výbory vymenované po 1. júni 2026

Prílohy

Príloha 10.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní za okruh „Európska verejná správa“

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Odporúčame: Odporúčanie 1: Administratíva Európskeho parlamentu by mala zrevidovať svoje usmernenia k uplatňovaniu pravidiel <i>verejného obstarávania</i> politickými skupinami a predsedníctvu Parlamentu by mala navrhnúť revíziu týchto pravidiel s cieľom lepšie ich zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách. Uplatňovanie týchto pravidiel by mala lepšie monitorovať. Termín: do konca roku 2023			Administratíva Parlamentu nezrevidovala usmernenia k uplatňovaniu pravidiel verejného obstarávania politickými skupinami a predsedníctvu Parlamentu nenavrholo vykonanie revízie týchto pravidiel s cieľom lepšie ich zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách. V pravidlách Parlamentu sa tak pri zákazkách s vysokou hodnotou stále nevyžaduje verejný alebo <i>užší postup verejného obstarávania</i>. Hoci administratíva Parlamentu zorganizovala pre politické skupiny školenia a poskytla im pomoc s uplatňovaním pravidiel verejného obstarávania, hlavné aspekty nášho odporúčania neriešila. Vo výročných správach za roky 2022, 2023 a 2024 sme informovali o podobných zisteniach týkajúcich sa verejného obstarávania politickými skupinami ako v roku 2021.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2021	Odporúčame: Odporúčanie 2: ESVČ by mala prijať primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť uplatňovanie pravidiel obstarávania delegáciami EÚ, napríklad skvalitnenie odborného vzdelávania a zlepšenie usmernení a vzorov dokumentov. Termín: do konca roku 2023			ESVČ zlepšila odborné vzdelávanie, usmernenia aj vzory dokumentov týkajúce sa uplatňovania pravidiel obstarávania delegáciami EÚ. Potrebne sú ešte ďalšie opatrenia v súvislosti s klasifikáciou postupov verejného obstarávania v účtovnom systéme.
2021	Odporúčame: Odporúčanie 3: ESVČ by mala zlepšiť odbornú prípravu a usmernenia týkajúce sa postupov prijímania miestnych zamestnancov v delegáciách EÚ tak, aby boli v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania. Mala by tiež posilniť dohľad nad tým, ako delegácie EÚ dokumentujú príslušné kroky procesu prijímania zamestnancov. Termín: do konca roku 2023			ESVČ prijala významné nápravné opatrenia vrátane vydania lepších usmernení k postupom prijímania miestnych zamestnancov v delegáciách EÚ, vylepšených vzorov oznámení o voľných pracovných miestach a používania štandardných kontrolných zoznamov. Je potrebné ešte viac zlepšiť vzor a v plnej miere zaviesť usmernenia do praxe.

Zdroj: EDA.

Kapitola 11

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Obsah

	Body
Úvod	11.1. – 11.10.
Stručný opis Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	11.1. – 11.6.
Ciele politiky	11.2.
Rámec riadenia a kontroly	11.3. – 11.4.
Stav vykonávania	11.5. – 11.6.
Rozsah auditu a audítorský prístup	11.7. – 11.10.
Naše posúdenie súladu s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti	11.11. – 11.26.
Plnenie niektorých míľnikov/cieľov nie je uspokojivé	11.13. – 11.17.
Dvojité financovanie	11.18. – 11.21.
Zrušenie	11.22. – 11.23.
Niektoré opatrenia začali pred obdobím oprávnenosti	11.24. – 11.26.
Naše preskúmanie vybraných systémov monitorovania a kontroly	11.27. – 11.43.
Členské štáty nevykonávajú okamžite väčšinu otvorených audítorských odporúčaní Komisie týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení	11.27. – 11.32.
Systémy členských štátov nie sú dostatočne účinné	11.33. – 11.40.
Potreba <i>míľnikov pre kontroly</i>	11.33. – 11.35.
Nedostatky v systémoch niektorých členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci	11.36. – 11.39.
Nedostatky v žiadostiach o platbu	11.40.
Komisia má obmedzené informácie o odhalených podvodoch	11.41. – 11.43.
Vysledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF	11.44. – 11.49.
Vysledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF nie je vo všetkých členských štátoch systematická	11.45. – 11.49.

**Problémy týkajúce sa návrhu opatrení, míľnikov
a cieľov** 11.50. – 11.52.

**Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadenia
výkonnosti** 11.53. – 11.57.

Záverý a odporúčania 11.58. – 11.61.

Záverý 11.58. – 11.60.

Odporúčania 11.61.

Prílohy

Príloha 11.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

Príloha 11.2 – Výsledky auditu

**Príloha 11.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe
predchádzajúcich odporúčaní**

Úvod

Stručný opis Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

11.1. *Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF)* bol zriadený [nariadením \(EÚ\) 2021/241](#) (ďalej len „nariadenie“), ktoré nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Vo februári 2023 bolo nariadenie zmenené, aby členské štáty mohli doplniť „kapitolu *REPowerEU*“ do svojich národných plánov obnovy a odolnosti¹, a vo februári 2024², aby členské štáty mohli zahrnúť do svojich národných plánov obnovy a odolnosti ako odhadované náklady výšku peňažného príspevku na účely zriadenia *Platformy strategických technológií pre Európu (STEP)*. Z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa podporujú reformy a investície v členských štátoch od začiatku pandémie covidu-19 vo februári 2020 (od 1. februára 2022 v prípade *REPowerEU*) až do 31. decembra 2026.

Ciele politiky

11.2. Hlavným cieľom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je zmierniť hospodárske a sociálne dôsledky pandémie covidu-19 a zároveň budovať hospodárstva členských štátov, aby boli odolnejšie a lepšie pripravené na budúce výzvy vrátane urýchlenia ich pokroku k zelenej a digitálnej transformácii. V pláne *REPowerEU* – reakcii EÚ na globálne narušenie trhu s energiou spôsobené útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine – sa doplnil ďalší cieľ, a to ukončiť závislosť EÚ od ruských fosílnych palív transformáciou energetického systému EÚ.

¹ Nariadenie (EÚ) 2023/435.

² Nariadenie (EÚ) 2024/795.

Rámec riadenia a kontroly

11.3. Komisia vykonáva mechanizmus prostredníctvom *priameho riadenia*, čo znamená, že Komisia je priamo zodpovedná za jeho vykonávanie. Platby v rámci RRF sú podmienené tým, že členské štáty uspokojivo splnia *míľniky a ciele* stanovené v prílohách k *vykonávacím rozhodnutiam Rady* o schválení príslušných národných plánov obnovy a odolnosti³. Ďalšími požiadavkami sú, aby sa ciele alebo míľniky, ktoré boli predtým uspokojivo splnené, nezvrátili a aby nedošlo k porušeniu zásady dvojitého financovania. Podmienky oprávnenosti stanovené v *nariadení* zahŕňajú dodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov (okrem riadne odôvodnených prípadov)⁴. Členské štáty musia zabezpečiť, aby využívanie finančných prostriedkov bolo v súlade s platnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi, najmä pokiaľ ide o predchádzanie *podvodom*, korupcii a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu. Členské štáty môžu požiadať o vyplatenie prostriedkov až dvakrát za rok, ak poskytnú dostatok dôkazov o uspokojivom splnení súvisiacich míľnikov a cieľov. K žiadostiam o platbu musia pripojiť aj zhrnutie auditov a vyhlásenie riadiaceho subjektu týkajúce sa poskytnutých informácií.

11.4. V súlade s požiadavkami *nariadenia* Komisia overuje uspokojivé plnenie míľnikov a cieľov, čo je podmienkou platieb z RRF. To znamená, že podmienkou na získanie platby z RRF pre členské štáty nie je súlad výdavkov s pravidlami EÚ ani s pravidlami členského štátu. Ako sme informovali v predchádzajúcich rokoch, ide o významný rozdiel⁵ z hľadiska našej audítorskej práce v porovnaní s inými oblasťami rozpočtu EÚ, v ktorých posudzujeme súlad so všetkými príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami až po úroveň konečného príjemcu (napr. oprávnenosť vzniknutých nákladov alebo súlad s pravidlami *štátnej pomoci a verejného obstarávania*)⁶.

³ *Nariadenie 2021/241*, článok 24 ods. 2.

⁴ *Tamže*, články 5, 9 a 17 ods. 2 a 24 ods. 3.

⁵ *Výročná správa za rok 2023*, bod XXXVIII.

⁶ *Tamže*, bod 11.13.

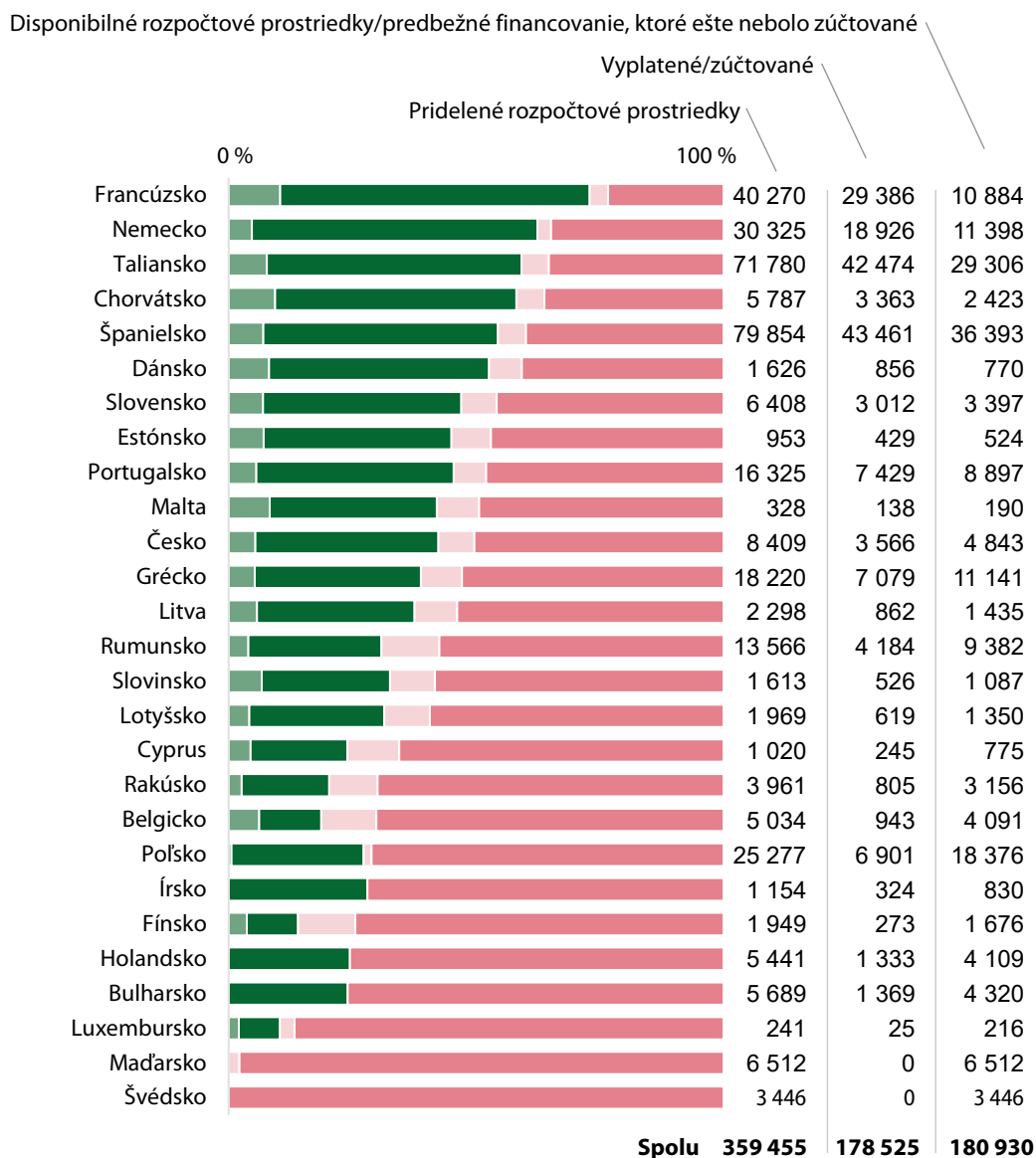
Stav vykonávania

11.5. Do konca roka 2024 Komisia uhradila 65 *grantových* platieb (jednu v roku 2021, 13 v roku 2022, 23 v roku 2023 a 28 v roku 2024) v celkovej výške 178,5 mld. EUR. To znamená, že uhradila len 50 % celkovo dostupnej sumy, pričom do konca obdobia vykonávania RRF v auguste 2026 zostávajú menej než dva roky (pozri *ilustráciu 11.1*). Informácie o celkových sumách, ktoré členské štáty vyplatili *konečným príjmom*⁷, nie sú k dispozícii.

⁷ *Osobitná správa 13/2024: Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti* – Postupuje sa s oneskorením a naďalej je ohrozené dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu, body 53 – 54.

Ilustrácia 11.1 – Pokrok pri grantových platbách z RRF členským štátom k 31. decembru 2024

(mil. EUR)

	2021	2022	2023	2024	Spolu
Predbežné financovanie	36 372	271	1 691	2 412	40 746
Vyplatené	10 000	46 897	46 325	53 484	156 706
Zúčtovanie	1 494	6 803	7 152	6 370	21 819

- Zúčtované predbežné financovanie
- Vyplatené
- Predbežné financovanie, ktoré ešte nebolo zúčtované
- Disponibilné pridelené prostriedky

Zdroj: EDA.

11.6. V roku 2024 sa v predbežných posúdeniach Komisie zistilo, že šesť míľnikov a cieľov v piatich žiadostiach o grantovú platbu nebolo uspokojivo splnených. V dôsledku toho ich Komisia čiastočne pozastavila (pozri [tabuľku 11.1](#)). Členské štáty majú od dátumu pozastavenia 6 mesiacov na to, aby konali.

Tabuľka 11.1 – Žiadosti o grantovú platbu pozastavené Komisiou v roku 2024

Členský štát	Míľniky / ciele (Nesplnené uspokojivo / celok)	Dostupný rozpočet na platby (mil. EUR)	Pozastavená suma (mil. EUR)	Dátum pozastavenia	Stav (k polovici roka 2025)
Belgicko	1/20	631,6	31,0	16.9.2024	Uzavreté na základe revízie národného plánu obnovy a odolnosti
Česko	2/63	1 482,5	260,3	18.12.2024	Prebieha
Španielsko	1/61	9 882,6	158,1	19.7.2024	Prebieha
Taliansko	1/23	3 130,2	110,1	26.7.2024	Uzavreté na základe revízie národného plánu obnovy a odolnosti
Cyprus	1/38	115,0	43,1	14.11.2024	Prebieha

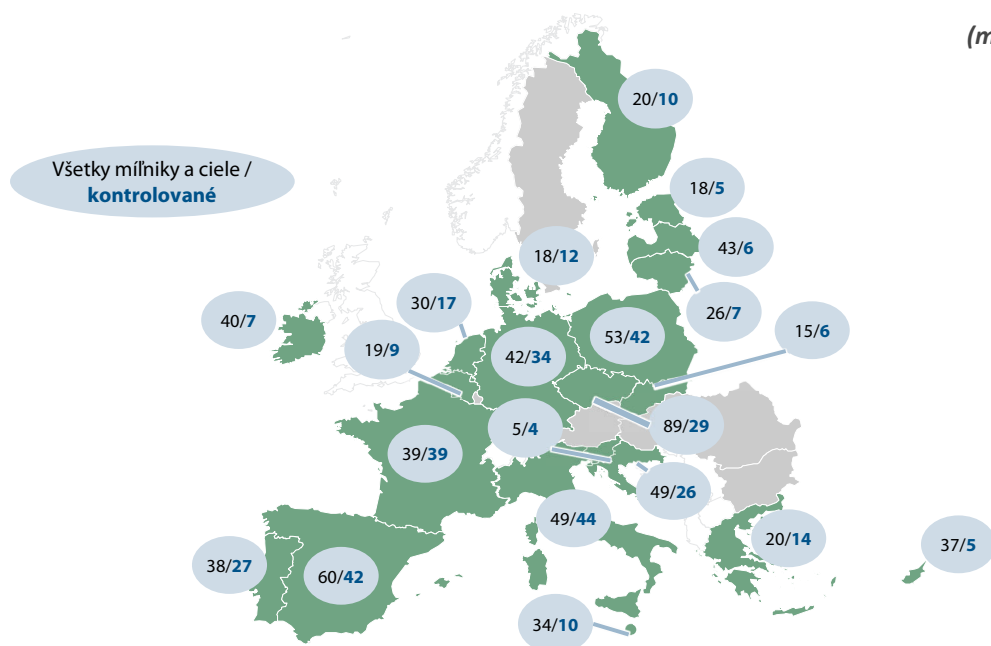
Zdroj: EDA.

Rozsah auditu a auditorský prístup

11.7. Výdavky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2024 dosiahli celkovú výšku 59,9 mld. EUR a náš audit sa týkal všetkých 28 grantových platieb v celkovej výške 53,5 mld. EUR a súvisiaceho *zúčtovania* predbežného financovania v celkovej výške 6,4 mld. EUR (pozri [ilustráciu 11.2](#)). Náš audit sa nevzťahuje na správnosť výdavkov, ktoré vznikli konečným príjemcom, ani na úverovú zložku RRF (pozri [prílohu 11.1](#)).

Ilustrácia 11.2 – Celkové a kontrolované míľniky a ciele, na ktorých sú založené výdavky RRF v roku 2024

(mil. EUR)

Členský štát	Výdavky	Kontrolovaný súbor		Vzorka pre audit		Percentuálny podiel všetkých kontrolovaných míľnikov/cieľov
		Celkový počet míľnikov	Celkový počet cieľov	Počet kontrolovaných míľnikov	Počet kontrolovaných cieľov	
Belgicko	943	18	1	8	1	47 %
Česko (*)	2 499	55	34	9	20	33 %
Dánsko	510	6	12	5	7	67 %
Nemecko	14 581	16	26	8	26	81 %
Estónsko	143	15	3	3	2	28 %
Írsko	324	35	5	4	3	18 %
Grécko	1 155	16	4	10	4	70 %
Španielsko	11 277	41	19	23	19	70 %
Francúzsko	8 663	15	24	15	24	100 %
Chorvátsko (*)	949	30	19	14	12	53 %
Taliansko (*)	5 675	26	23	21	23	90 %
Cyprus	147	32	5	3	2	14 %
Lotyšsko	388	40	3	3	3	14 %
Litva (*)	239	24	2	5	2	27 %
Malta	78	29	5	5	5	29 %
Holandsko	1 333	25	5	12	5	57 %
Poľsko (*)	6 901	52	1	41	1	79 %
Portugalsko (*)	2 688	24	14	13	14	71 %
Slovinsko	164	5	0	4	0	80 %
Slovensko	924	15	0	6	0	40 %
Fínsko	273	20	0	10	0	50 %
Spolu	59 854	539	205	222	173	53 %

(*) V roku 2024 bola uskutočnená viac než jedna platba.

Pokiaľ ide o výber míľnikov a cieľov, pozri [prílohu 11.1](#) body 9 až 11.

Zdroj: EDA.

11.8. V súlade s audítorským prístupom stanoveným v [prílohe 11.1](#) sme na účely nášho stanoviska k správnosti výdavkov z RRF za rok 2024 preskúmali:

- a) 222 míľnikov a 173 cieľov (spolu 395) zahrnutých v žiadostiach o 28 grantových platieb z roku 2024 s cieľom posúdiť, či spĺňajú podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti. Toto posúdenie zahŕňalo:
 - i) administratívnu kontrolu predbežných posúdení Komisie vrátane 12 míľnikov a cieľov spojených so systémami auditu a kontroly členských štátov;
 - ii) kontroly na mieste týkajúce sa 26 míľnikov a cieľov v piatich členských štátoch (Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko a Taliansko);
- b) štyri *ex post audit* Komisie (Česko, Dánsko, Estónsko a Poľsko) s cieľom posúdiť, či boli vykonané účinne s cieľom poskytnúť mieru uistenia;
- c) vykonávanie odporúčaní členskými štátmi vyplývajúcich z *ex post* auditov Komisie týkajúcich sa míľnikov a cieľov;
- d) správy Generálneho riaditeľstva Komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) o správnosti výdavkov z RRF za rok 2024 v jeho *výročnej správe o činnosti (VŠČ)* a spôsob, akým sa tieto informácie uvádzajú vo *výročnej správe o riadení a výkonnosti (AMPR)*.

11.9. Vzhľadom na význam transparentnosti pre ochranu finančných záujmov EÚ⁸ sme v prípade tých členských štátov, v ktorých sme vykonali kontroly na mieste, preskúmali aj výsledovateľnosť grantových finančných prostriedkov z RRF od ich vyplatenia zo štátneho rozpočtu až po konečných príjemcov aj ďalej (napr. dodávateľov alebo subdodávateľov).

11.10. Okrem toho sme preskúmali 38 verejných obstarávaní v piatich členských štátoch (Česko, Nemecko, Grécko, Španielsko a Francúzsko) a 37 prípadov štátnej pomoci v šiestich členských štátoch (Česko, Dánsko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko a Taliansko) v súvislosti s platbami z RRF uhradenými v roku 2024. Cieľom tejto práce bolo dospieť k záveru, či boli vykonané v súlade s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami.

⁸ Nariadenie o rozpočtových pravidlách, odôvodnenie 11 a článok 36 ods. 3.

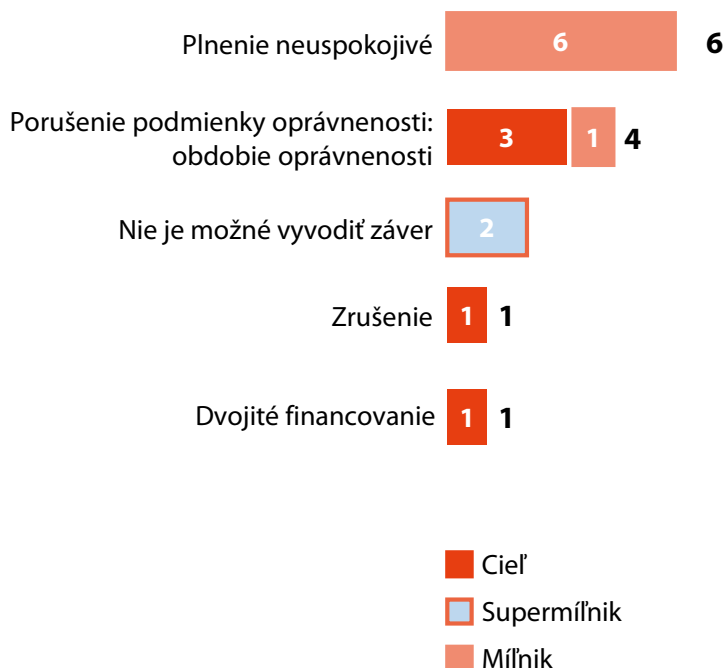
Naše posúdenie súladu s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti

11.11. Zistili sme, že 12 z 395 preskúmaných míľnikov a cieľov bolo ovplyvnených zisteniami s finančným vplyvom (pozri [prílohu 11.2](#)). Týkali sa šiestich z 28 platieb z RRF (a súvisiacich zúčtovaní predbežného financovania) v šiestich členských štátoch. Dospeli sme k záveru, že minimálny finančný vplyv 12 zistení je nad naším *prahom významnosti*. Nedospeli sme k záveru o uspokojivom splnení dvoch míľnikov pre „audity a kontroly“ súvisiacich s reformou súdnictva v Poľsku z dôvodov vysvetlených nižšie (pozri bod [11.16](#)). Tieto míľniky sa musia splniť predtým, ako Komisia môže danému členskému štátu vyplatiť akúkoľvek platbu.

11.12. Vzhľadom na povahu modelu výdavkov z RRF a keďže sa metodika⁹ Komisie na pozastavenie platieb opiera o mnohé úsudky, ktoré môžu viesť k rôznym výkladom, neposkytujeme *chybovosť* porovnateľnú s inými výdavkovými oblasťami EÚ (pozri [prílohu 11.1](#)). Na [ilustrácii 11.3](#) sú uvedené jednotlivé typy našich zistení týkajúcich sa porušení podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti.

⁹ [COM\(2023\) 99 final](#): Príloha II k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania – Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ.

Ilustrácia 11.3 – Typy zistení týkajúcich sa podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti

Zdroj: EDA.

Plnenie niektorých míľnikov/cieľov nie je uspokojivé

11.13. V *nariadení* sa nestanovujú kritériá výkladu pojmu „uspokojivo“ v súvislosti s plnením míľnikov a cieľov. Pri ich posudzovaní Komisia akceptuje minimálne odchýlky v podstate, forme, načasovaní a sumách¹⁰. Poznamenávame, že v prípade kvalitatívnych kritérií sa toto posúdenie opiera o mnohé úsudky, čo vedie k niekoľkým možným výkladom toho, či boli míľniky alebo ciele uspokojivo splnené.

11.14. V rámci našich kontrol sme zistili šesť míľnikov v piatich platbách, ktoré neboli uspokojivo splnené. Zistili sme, že nie všetky prvky požadované v rámci *míľnika* alebo *cieľa* boli splnené a že tieto chýbajúce prvky predstavovali viac než minimálnu prijateľnú odchýlku (pozri príklad v *rámčeku 11.1*). Komisia napriek tomu uhradila príslušné platby. V jednom zo šiestich prípadov Komisia pri svojom predbežnom posúdení vychádzala z údajov a kontrol predložených členským štátom bez vykonania ďalšieho testovania s cieľom posúdiť jeho spoľahlivosť. V tomto jednom prípade sme požiadali členský štát o ďalšie informácie, ktoré sme potrebovali na vyvodenie záveru o splnení príslušného míľnika.

¹⁰ Tamže, príloha I.

11.15. Okrem toho sme v posúdení Komisie zistili ďalších 12 prípadov nedostatkov, ktoré nemali vplyv na uspokojivé splnenie mílnika/cieľa. V týchto prípadoch Komisia nevykonala dostatočné kontroly na posúdenie spoľahlivosti poskytnutých údajov a kontrol a požiadali sme členské štáty o ďalšie informácie, ktoré sme potrebovali na vyvodenie záveru.

Rámček 11.1

Mílnik nebol splnený uspokojivo

Španielsky mílnik 408 – “Zmena výpočtového obdobia na výpočet starobného dôchodku”

Opis mílnika (Vykonávacie rozhodnutie Rady): „Nadobudnutie účinnosti právnej úpravy na zmenu výpočtového obdobia, ktorou sa predlžuje obdobie na výpočet starobného dôchodku“.

Splnenie bolo odôvodnené nadobudnutím účinnosti kráľovského zákonného dekrétu 2/2023 zo 16. marca 2023 o naliehavých opatreniach na predĺženie práv dôchodcov, zníženie rodových rozdielov a vytvorenie nového rámca udržateľnosti pre verejný dôchodkový systém 1. apríla 2023.

Dve požiadavky stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady pre Španielsko sa týkali nového pravidla o príspevkovom období použitom na výpočet referenčného obdobia (článok 209 ods. 1) a zahrnutia období, v ktorých príspevky nie sú splatné (článok 322), kým sa nezníži rodový rozdiel (41. prechodné ustanovenie). Niektoré dôležité ustanovenia, ktorými sa riešia tieto dve hlavné požiadavky, nadobudnú účinnosť až 1. januára 2026. Vo vykonávacom rozhodnutí Rady sa nestanovuje žiadna výnimka týkajúca sa nadobudnutia účinnosti. Okrem toho toto oneskorenie je v rozpore so skutočnosťou, že španielske orgány považujú opatrenia zavedené kráľovským dekrétom za mimoriadne aj naliehavé.

Komisia vydala kladné predbežné posúdenie uspokojivého splnenia mílnika 12. marca 2024 a zodpovedajúcu platbu uhradila 26. júla 2024. Vo svojom posúdení uviedla, že čas medzi prijatím tohto zákona a skutočným uplatnením jeho ustanovení predstavoval minimálnu odchýlku, keďže bol obmedzený a zároveň primeraný.

Zastávame názor, že na to, aby bol mílnik uspokojivo splnený, musia byť uplatniteľné príslušné ustanovenia zákona (t. j. musia nadobudnúť účinnosť, nie len byť prijaté alebo uverejnené). Takisto považujeme čas medzi platbou a dátumom podania žiadosti za viac ako minimálnu odchýlku v načasovaní. Keďže príslušné prvky právnych predpisov nenadobudli účinnosť do jedného roka od uskutočnenia platby, dospeli sme k záveru, že mílnik nebol uspokojivo splnený.

Zistili sme aj mílniky/ciele, ktoré neboli uspokojivo splnené v platbách pre Grécko, Francúzsko, Chorvátsko a Poľsko.

11.16. Prvá platba pre Poľsko zahŕňala dva mílniky zamerané na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov reformou disciplinárneho režimu pre sudcov s cieľom zlepšiť súdnu ochranu. V súvislosti s vymenovaním sudcov sme zistili závažné nedostatky. Vzhľadom na prebiehajúcu vec Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ) C-517/24 týkajúcu sa návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré priamo súvisí s touto záležitosťou, sme sa však v tejto fáze rozhodli nevysloviť záver o uspokojivom splnení týchto dvoch mílnikov. Uspokojivé splnenie týchto mílnikov bolo predpokladom platby z RRF pre Poľsku (pozri [rámček 11.2](#)).

Rámček 11.2

Závažné nedostatky v súvislosti s vymenovaním sudcov

Poľský mílnik F1G – “Nadobudnutie účinnosti reformy na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov”

Tento mílnik si vyžadoval, aby Poľsko zreformovalo konkrétne prvky disciplinárneho režimu uplatniteľného na sudcov.

Na splnenie tohto mílnika poľské orgány zmenili zákon o najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony („zákon“). Zákon nadobudol účinnosť 15. júla 2022 a poľské orgány okrem toho prijali aj rôzne ďalšie opatrenia.

Jednou z piatich požiadaviek mílnika je, že sa reformou „vo všetkých prípadoch týkajúcich sa sudcov vrátane disciplinárnych prípadov a prípadov zbavenia imunity sudcov určí rozsah právomoci komory Najvyššieho súdu okrem existujúcej disciplinárnej komory, ktorá spĺňa požiadavky vyplývajúce z článku 19 ods. 1 ZEÚ. Tým sa zabezpečí, aby uvedené prípady preskúmal nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom (...)“. Na splnenie požiadavky uvedenej v tomto bode Poľsko zriadilo komoru pre profesijnú zodpovednosť, ktorá nahradí zrušenú disciplinárnu komoru vo všetkých disciplinárnych prípadoch a prípadoch zbavenia imunity sudcov.

Základom posúdenia Komisie aj nášho posúdenia bola vec Súdneho dvora Európskej únie C-791/19 týkajúca sa nezávislosti a nestrannosti zrušenej disciplinárnej komory. V súlade s touto vecou je naše posúdenie, či orgán predstavuje nezávislý a nestranný súd, založené na troch prvkoch: 1. objektívne okolnosti, za ktorých bol tento orgán zriadený; 2. charakteristiky tohto orgánu; a 3. spôsob vymenovania jeho členov. Zistili sme, že charakteristiky komory pre profesijnú zodpovednosť a objektívne

okolnosti, za ktorých bola zriadená, sú v súlade s normami, ktoré sa očakávajú od nezávislého a nestranného súdu, čo znamená, že splnila dva z troch prvkov.

Zistili sme však, že spôsob, akým boli vymenovaní členovia tejto komory, mohol narušiť nezávislosť a nestrannosť komory. Konkrétne, komora pozostávala zo štyroch sudcov, ktorí nespĺňali kritériá nezávislosti a nestrannosti, ako sa na ne odkazuje v predchádzajúcom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-718/21. Okrem toho sme identifikovali dvoch ďalších sudcov vymenovaných do komory pre profesijnú zodpovednosť, ktorí boli pôvodne vymenovaní na základe odporúčania poľskej národnej súdnej rady, ktorá je z väčšej časti zložená z členov vybraných zákonodarným orgánom. Takisto sme zistili, že v praxi týchto šiest sudcov nebolo vylúčených z verejných zasadnutí komory, keďže o 69 % všetkých vecí predložených komore rozhodovali senáty, ktoré zahŕňali aspoň jedného z týchto sudcov.

Zákon obsahuje aj overovací mechanizmus na preskúmanie, či sudca spĺňa kritériá nezávislosti a nestrannosti. Zistili sme však, že šesť vyššie uvedených sudcov mohlo zasadať v senátoch vykonávajúcich tieto overenia a že aspoň jeden z nich tak skutočne urobil v prípade 21 % požadovaných overení.

Poľský míľnik F2G – “Nadobudnutie účinnosti reformy na nápravu situácie sudcov ovplyvnených rozhodnutiami disciplinárnej komory Najvyššieho súdu v disciplinárnych veciach a veciach týkajúcich sa imunity sudcov”

Toto opatrenie je určené na nápravu situácie sudcov ovplyvnených rozhodnutiami disciplinárnej komory Najvyššieho súdu v disciplinárnych veciach a veciach týkajúcich sa imunity sudcov. V tomto míľniku sa vyžaduje, aby Poľsko zabezpečilo, aby títo sudcovia mali prístup k súdnym preskúmaniam a aby veci, o ktorých už rozhodla disciplinárna komora, preskúmal súd, ktorý spĺňa požiadavky článku 19 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii.

Zistili sme však, že väčšina senátov rozhodujúcich vo veciach sudcov ovplyvnených konečnými disciplinárnymi rozhodnutiami disciplinárnej komory zahŕňala aspoň jedného „protiprávne“ vymenovaného sudcu (pozri vyššie).

Podľa nášho názoru záver o nezávislosti a nestrannosti komory pre profesijnú zodpovednosť je zásadne dôležitý pre posúdenie uspokojivého splnenia týchto míľnikov. Poznamenávame, že táto záležitosť je v súčasnosti predmetom prebiehajúceho návrhu Súdneho dvora Európskej únie na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-517/24. Pred rozhodnutím Súdneho dvora EÚ v tejto veci nevyjadríme svoj záver o nezávislosti a nestrannosti komory pre profesijnú zodpovednosť, a tak o uspokojivom splnení týchto míľnikov.

Uspokojivé splnenie týchto dvoch míľnikov bolo predpokladom platieb z RRF Poľsku v roku 2024 vo výške 6,9 mld. EUR.

11.17. Zistili sme aj štyri prípady nejasne vymedzených míľnikov alebo cieľov, ktoré Komisia takisto identifikovala a zdokumentovala vo svojom predbežnom posúdení. Poznamenávame, že ak sú míľniky a ciele vymedzené vágne, kritériá na posúdenie ich splnenia sú takisto nejasné.

Dvojité financovanie

11.18. Zabránenie dvojitému financovaniu je kľúčovou zásadou oprávnenosti výdavkov EÚ¹¹, ktorá má zásadný význam pre ochranu finančných záujmov EÚ¹². Neexistencia dvojitého financovania je zároveň predpokladom *správneho finančného riadenia* rozpočtu EÚ¹³.

11.19. V *nariadení* sa uvádza tradičné vymedzenie dvojitého financovania¹⁴ založené na nákladoch, hoci platby z RRF nie sú náhradou vzniknutých oprávnených nákladov, ale odmenou za uspokojivé splnenie míľnikov a cieľov¹⁵. V rámci RRF sa dvojité financovanie môže vyskytnúť, keď sa tie isté príslušné náklady na míľnik alebo cieľ financujú dvakrát a/alebo keď sa tie isté výstupy/výsledky vykazujú, a teda financujú dvakrát. Rovnaký výstup nemožno financovať dvakrát z rozpočtu EÚ, aj keď jeden z príslušných finančných nástrojov nie je založený na nákladoch.

11.20. V *osobitnej správe 22/2024* sme dospeli k záveru, že systémy vytvorené a zavedené Komisiou a členskými štátmi zatiaľ nie sú dostatočné na primerané zmiernenie zvýšeného rizika dvojitého financovania z RRF a zároveň z fondov politiky súdržnosti alebo Nástroja na prepájanie Európy.

11.21. Zistili sme jeden prípad dvojitého financovania v Chorvátsku (pozri príklad v *rámčeku 11.3*).

¹¹ Nariadenie o rozpočtových pravidlách, článok 191 ods. 3.

¹² Nariadenie Rady (ES, EURATOM) č. 2988/95, článok 1.

¹³ Nariadenie o rozpočtových pravidlách, odôvodnenie 130 a články 36 a 63.

¹⁴ Nariadenie, článok 9.

¹⁵ *Osobitná správa 22/2024*: Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ: Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika vyplývajúceho z toho, že model financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je spojený s nákladmi, bod 101.

Rámček 11.3

Cieľ financovaný z RRF a iných fondov EÚ

Chorvátsky cieľ 217 – “Nové programy odbornej prípravy zavedené v rámci programu odbornej prípravy sudcov”

Opis cieľa (Vykonávacie rozhodnutie Rady): „V rámci programu odbornej prípravy pre súdnych úradníkov a úradníkov justičných orgánov sa dokončí šesť nových vzdelávacích programov v Justičnej akadémii: (...)“

Zistili sme, že tri z týchto šiestich programov odbornej prípravy boli spolufinancované aj z Európskeho sociálneho fondu, z ktorého už bolo uhradených 4,03 mil. EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekty vo výške 4,74 mil. EUR. Okrem toho Generálne riaditeľstvo Komisie pre podporu štrukturálnych reforiem financovalo štvrtý program odbornej prípravy.

Hoci bol cieľ deklarovaný ako opatrenie s nulovými nákladmi, Chorvátsko dostalo finančné prostriedky z RRF na jeho uspokojivé splnenie. Výstup tohto cieľa bol preto financovaný z rozpočtu EÚ dvakrát.

Zrušenie

11.22. V [nariadení](#) sa stanovuje, že opatrenia týkajúce sa predtým splnených míľnikov a cieľov, sa nesmú zrušiť. Od členských štátov sa vyžaduje, aby to potvrdili vo vyhlásení riadiaceho subjektu, ktoré je pripojené k žiadosti o platbu.

11.23. Zistili sme jeden prípad zrušenia gréckeho cieľa týkajúceho sa zriadenia a plnej prevádzky 50 zariadení starostlivosti o duševné zdravie. Tento cieľ bol zahrnutý v tretej žiadosti Grécka o platbu. V našej výročnej správe za rok 2023 sme zistili, že nebol uspokojivo splnený, keďže päť z 50 zariadení nebolo v prevádzke, čo znamená, že nemali minimálnu personálnu kapacitu požadovanú v usmerneniach gréckeho ministerstva zdravotníctva. Počas našej kontroly na mieste sme zistili, že v čase štvrtej platby pre Grécko nebolo v prevádzke päť ďalších zariadení. Časť cieľa, ktorý sme vo výročnej správe za rok 2023 považovali za splnený, bola teda v roku 2024 zrušená ([ilustrácia 11.3](#)).

Niektoré opatrenia začali pred obdobím oprávnenosti

11.24. V [nariadení](#) sa stanovuje, že v rámci RRF sa môžu financovať len opatrenia, ktoré sa začali od 1. februára 2020¹⁶, ale neuvádzajú sa v ňom ďalšie kritériá, ktoré by vymedzovali, čo predstavuje „začiatok“ opatrenia. V októbri 2024 Komisia vydala usmernenie¹⁷, v ktorom objasnila, že „začiatok“ opatrenia vykladá ako začiatok vykonávania tohto opatrenia v praxi, keď vzniknú náklady.

11.25. Ako sme už uviedli¹⁸, zastávame názor, že za začiatok opatrenia by sa mal považovať dátum prvého (právneho) *záväzku* (napr. vo forme zmluvy, objednávky alebo rozhodnutia o financovaní), keďže ide o začiatok prvej činnosti súvisiacej s opatrením. V takejto zmluve alebo rozhodnutí o financovaní sa stanovuje povinnosť a spúšťa sa hospodárska a výrobná činnosť na úrovni dodávateľov a subdodávateľov a vedie k výsledkom v následných platbách.

11.26. Zistili sme, že projekty týkajúce sa jedného míľnika a troch cieľov pre dve platby sa začali pred februárom 2020. Tieto projekty preto nemali byť financované z RRF (pozri [rámček 11.4](#)).

¹⁶ Nariadenie, článok 17 ods. 2.

¹⁷ [COM\(2024\) 474 final](#): Príloha II k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

¹⁸ [Výročná správa za rok 2023](#), bod 11.22.

Rámček 11.4

Príklad nedodržania obdobia oprávnenosti

Francúzsky míľník 7-22 – “Investície na posilnenie digitálnych zariadení na ministerstve vnútra”

Opis míľnika (Vykonávacie rozhodnutie Rady):

„Ukončenie šiestich opatrení na posilnenie digitálnych zariadení na ministerstve vnútra: • Štátna medzirezortná sieť, • IT základňa územnej správy štátu • Plán video ochrany policajnej prefektúry • Bezpečnosť siete • Odolnosť dátového centra • Varovný a informačný systém obyvateľstva“.

Počas našej kontroly na mieste vo Francúzsku sme posúdili dôkazy, ktoré poskytli vnútroštátne orgány a zohľadnila Komisia, o dokončení výstražného a informačného systému pre obyvateľstvo, ktorý spočíval v inštalácii 98 sirén. Zistili sme, že objednávka na nákup 13 sirén z našej vzorky 30 sirén bola s dátumom spreď 1. februára 2020.

Zistili sme nedodržanie obdobia oprávnenosti aj v platbe Česku.

Naše preskúmanie vybraných systémov monitorovania a kontroly

Členské štáty nevykonávajú okamžite väčšinu otvorených audítorských odporúčaní Komisie týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení

11.27. V súlade s *nariadením o rozpočtových pravidlách*¹⁹ a dohodami o financovaní podpísanými s členskými štátmi Komisia vykonáva *ex post* audity na odhaľovanie a nápravu chýb týkajúcich sa operácií po ich schválení. Týmto auditmi sa kontroluje správnosť platieb.

11.28. V našej predchádzajúcej výročnej správe sme zdôraznili, že nedostatky v systémoch monitorovania a kontroly členských štátov pretrvávajú a že *ex post* auditmi Komisie sa odhalili mnohé takéto nedostatky²⁰. Naše posúdenie sa preto tento rok zameralo na vykonávanie odporúčaní Komisie.

11.29. Od roku 2021 bolo predložených 20 záverečných audítorských správ Komisie, ktoré sa týkajú míľnikov a cieľov so 591 odporúčaniami pre 15 členských štátov. Komisia usúdila, že k 30. aprílu 2025 bolo vykonaných 417 (71 %) odporúčaní a zvyšných 174 (29 %) bolo otvorených. Komisia kategorizuje svoje zistenia ako zásadne dôležité, veľmi dôležité, dôležité alebo žiaduce. Zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia môžu viesť k *výhrade* vo výročnej správe o činnosti Komisie, ak ich členské štáty ešte neakceptovali, odmietli ich alebo ich nevykonali. Tieto zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia môžu tiež predstavovať závažné porušenie povinností vyplývajúcich z dohody o financovaní a môžu viesť k paušálnej oprave²¹.

11.30. V prípade väčšiny (64 %) zo 136 odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení, ktoré zostali otvorené, lehota na vykonanie stanovená v audítorskej správe uplynula (pozri *ilustráciu 11.4*).

¹⁹ Nariadenie o rozpočtových pravidlách, článok 74 ods. 6.

²⁰ Výročná správa za rok 2023, body 11.33 – 11.42.

²¹ Dohoda o financovaní, príloha I.

Ilustrácia 11.4 – Oneskorenia vo vykonávaní otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení

Zdroj: EDA.

11.31. V *tabuľke 11.2* je uvedený počet odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení ohľadom systémov (deviatich členských štátov s otvorenými odporúčaniami) s podrobnosťami o ich vykonávaní.

Tabuľka 11.2 – Väčšina otvorených odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení je po uplynutí termínu

	Zásadne dôležité			Veľmi dôležité		
	Otvorené 		Uzav- reté 	Otvorené 		Uzav- reté
	Otvorené (pred uplynutím lehoty)	Otvorené (po uplynutí lehoty)		Otvorené (pred uplynutím lehoty)	Otvorené (po uplynutí lehoty)	
Nedostatky v systémoch kontroly členských štátov a ochrane finančných záujmov EÚ						
Nedostatky v kontrolách konfliktu záujmov, dvojitého financovania, podvodu a korupcie	-	6	16	27	19	31
Neprimerané alebo nedostatočné kontroly dodržiavania pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel (vrátane verejného obstarávania a štátnej pomoci) alebo dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“	-	-	1	8	11	9
Podozrenie z podvodu	-	3	-	-	2	4
Nedostatočné alebo obmedzené používanie systému Arachne ako nástroja na odhaľovanie rizík	-	-	-	1	2	3
Nedostatky v žiadosti o platbu						
Neoprávnené deklarované projekty alebo položky	-	-	2	-	4	-
Nedostatky v auditoch vykonaných vnútroštátnymi orgánmi auditu (nesprávne posúdenie, metodické nedostatky atď.)	-	-	-	6	10	7
Neprimeraný alebo nedostatočný <i>auditorský záznam</i> alebo proces správy údajov	-	3	37	3	7	60

Iné nedostatky (vrátane registračného systému)						
Nedostatočný zber údajov v rozpore s článkom 22 ods. 2 písm. d) nariadenia	-	2	9	4	-	6
Nedostatočná administratívna kapacita/školenia alebo jasná organizačná štruktúra	-	-	2	-	11	20
Nedodržanie pravidiel zverejňovania	-	4	2	-	3	39
Spolu (Počet odporúčaní/ členských štátov)	-	18/4	69/10	49/3	69/7	179/12

Zdroj: EDA.

11.32. Preskúmali sme vykonávanie 10 odporúčaní, ktoré Komisia považovala za vykonané v plnej miere. Zistili sme, že jedno dôležité odporúčanie bolo vykonané len čiastočne, keďže v prípade niektorých prvkov sme nedostali dôkazy o vykonaní.

Systémy členských štátov nie sú dostatočne účinné

Potreba *míľnikov pre kontroly*

11.33. Ak Komisia počas svojich auditov zistí nedostatky v systéme kontroly členského štátu, môže pri revízii národného plánu obnovy a odolnosti danej krajiny pridať *míľniky pre kontroly*. Pridaním míľnikov pre kontroly sa blokujú všetky budúce platby z RRF, kým ich členský štát uspokojivo nesplní. Existenciu míľnikov pre kontroly považujeme za pozitívny krok v zlepšovaní systémov kontroly členských štátov²². Naznačuje to však aj to, že systémy členských štátov nie sú úplne účinné. Nedostatky v systémoch kontroly tých členských štátov, ktorých druhá alebo následná platba bola podmienená dosiahnutím míľnikov pre kontroly, predstavujú riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ, kým nie sú dosiahnuté, čo môže mať vplyv na správnosť výdavkov.

²² Preskúmanie 02/2025. Orientácia na výkon, vyvodzovanie zodpovednosti a transparentnosť – poučenia z nedostatkov RRF, bod 63.

11.34. Dospeli sme k záveru, že 12 míľnikov týkajúcich sa systémov kontroly členských štátov (Belgicko, Dánsko, Írsko, Holandsko, Poľsko a Fínsko) a grantových platieb z RRF v roku 2024, boli uspokojivo splnené. Komisia však požiadala Belgicko, Írsko a Fínsko o dodatočné záväzky. Hoci podľa nášho názoru tieto dodatočné záväzky nespochybňujú uspokojivé splnenie míľnikov pre kontroly týchto členských štátov, poukazujú na to, že v ich vnútroštátnych systémoch boli potrebné ďalšie menšie zlepšenia.

11.35. K druhej alebo tretej žiadosti o platbu príslušného členského štátu boli pridané tri míľniky pre kontroly (v prípade dvoch členských štátov sa týkali registračných systémov na monitorovanie vykonávania RRF, ako aj systémov na ochranu finančných záujmov EÚ) počas revízie národných plánov obnovy a odolnosti. Zvyšných deväť míľnikov pre kontroly sa týkalo prvých žiadostí o platbu.

Nedostatky v systémoch niektorých členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci

11.36. Ochrana finančných záujmov EÚ si vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili súlad projektov RRF so všetkými platnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami. V našej [osobitnej správe 09/2025](#) sme posúdili, či systémy výdavkov z RRF zabezpečujú súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci. Zistili sme, že práca, z ktorej vychádzali vyhlásenia riadiacich subjektov niektorých členských štátov, ktoré sme preskúmali, neposkytovala dostatočné uistenie pre nedostatky v rozsahu, kvalite, načasovaní a dokumentácii kontrol.

11.37. Hoci dodržiavanie pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci vo všeobecnosti nemá vplyv na správnosť finančných prostriedkov, ktoré Komisia vypláca z RRF členským štátom, tieto pravidlá sú dôležité na zabezpečenie účinného vnútorného trhu. Porušovanie týchto pravidiel je pretrvávajúcim problémom v oblasti súdržnosti aj v iných oblastiach rozpočtových výdavkov. V rámci našej práce na RRF v roku 2024 sme zistili nasledujúce nedostatky v 22 jednotlivých postupoch verejného obstarávania, ktoré nevyvolávajú pochybnosti o správnosti príslušných postupov alebo prípadov:

- a) chýbajúce kontroly na predchádzanie konfliktu záujmov/odhaľovanie konfliktu záujmov (18 prípadov v štyroch členských štátoch);
- b) nedostatky pri odôvodnení použitia naliehavého postupu (dva prípady v jednom členskom štáte);

- c) nedostatok pri odhadovaní hodnoty obstarávania a trvania projektu, čo viedlo k výrazným rozdielom medzi súťažnými podkladmi a skutočne podpísanými zmluvami (dva prípady v jednom členskom štáte).

11.38. Poznamenávame, že v zhrnutí auditov štyroch členských štátov (Belgicko, Francúzsko, Slovinsko a Fínsko) (z 28) sa zistili a vykázali nedostatky v kontrolách postupov verejného obstarávania, zatiaľ čo dva orgány auditu v zhrnutí auditov (Estónsko a Grécko) vykázali deväť porušení pravidiel verejného obstarávania. Tie viedli k odporúčaniam vnútroštátnych orgánov auditu.

11.39. Pri preskúmaní prípadov štátnej pomoci sme zistili, že členské štáty používajú elektronické vnútroštátne registre štátnej pomoci ako svoj hlavný nástroj na zabezpečenie súladu s pravidlami EÚ o štátnej pomoci. Jeden členský štát²³ sa spoliehal na vlastné vyhlásenia konečných príjemcov s cieľom overiť, či nie sú podnikmi v ťažkostiach alebo sú malým alebo stredným podnikom, ako aj overiť pomoc *de minimis*, ktorú predtým dostali.

Nedostatky v žiadostiach o platbu

11.40. Zistili sme aj nedostatky vo vyhláseniach riadiaceho subjektu piatich členských štátov (Česko, Španielsko, Francúzsko, Chorvátsko a Slovensko). Cieľom týchto vyhlásení je poskytnúť uistenie, že informácie predložené spolu so žiadosťami o platbu sú úplné, presné a spoľahlivé²⁴. Členské štáty by mali do svojich vyhlásení riadiaceho subjektu pre Komisiu zahrnúť *výhrady* a v prípade potreby ju upozorniť na chýbajúce dôkazy. Zistili sme, že päť členských štátov si pri predkladaní žiadosti o platbu uvedomovalo nedostatočné dôkazy o uspokojivom splnení niektorých míľnikov a cieľov. Ani jeden z členských štátov však vo svojom vyhlásení riadiaceho subjektu neuviedol výhradu, v ktorej by zdôraznil, že míľnik/cieľ bol v čase žiadosti o platbu splnený len čiastočne.

²³ Osobitná správa 09/2025: Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci, tabuľka 4.

²⁴ Nariadenie, článok 22 ods. 2 písm. c).

Komisia má obmedzené informácie o odhalených podvodoch

11.41. Pokiaľ ide o ochranu finančných záujmov EÚ, v predchádzajúcom preskúmaní²⁵ sme zdôraznili, že Komisia musí získať dostatočné uistenie od členských štátov o *účinnosti* vnútroštátnych systémov na predchádzanie podvodom, korupcii a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu. V porovnaní s fondmi politiky súdržnosti sa Komisia vo väčšej miere spolieha na systémy členských štátov²⁶. Členské štáty sú povinné oznamovať prípady podozrenia z podvodu v integrovanom informačnom systéme, ale vo vyhlásení riadiaceho subjektu, ktoré je priložené ku každej žiadosti o platbu. V súčasnosti vykonávame audit s cieľom posúdiť, či sú systémy zavedené Komisiou a členskými štátmi pre RRF účinné pri ochrane finančných záujmov EÚ pred podvodmi.

11.42. Kľúčovým ukazovateľom rizika podvodu je rozsah podozrení podvodov. Jediné dostupné údaje na úrovni EÚ o rozsahu odhalených podozrení z podvodu v rámci RRF pochádzajú z výročnej správy Európskej prokuratúry (EPPO) za rok 2024. Koncom roka 2024 Európska prokuratúra riešila 311 aktívnych prípadov týkajúcich sa nástroja NextGenerationEU. Všetky z nich okrem štyroch sa týkali RRF, čo predstavuje približne 17 % všetkých aktívnych vyšetrovaní podvodov v oblasti výdavkov. Odhadované poškodenie finančných záujmov EÚ je 2,8 mld. EUR, čo predstavuje 30 % (2023: 25 %) celkových odhadovaných škôd vyplývajúcich zo všetkých podvodov v oblasti výdavkov EÚ²⁷. To je v protiklade s nízkym počtom prípadov (päť), ktoré vykázali členské štáty vo vyhláseniach riadiaceho subjektu pripojených k žiadostiam o platbu v roku 2024.

11.43. Vnútroštátne orgány auditu poskytujú Komisii uistenie o tom, či sú systémy kontroly členských štátov účinné pri predchádzaní závažným nezrovnalostiam (vrátane podvodov), ich odhaľovaní a náprave. Dvanásť z 28 zhrnutí auditov, ktoré sme preskúmali a ktoré sa týkali deviatich členských štátov (Belgicko, Česko, Írsko, Grécko, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Poľsko, Fínsko), poukázalo na nedostatky v *systémoch riadenia a kontroly* týchto krajín na zabezpečenie ochrany finančných záujmov EÚ.

²⁵ [Preskúmanie 01/2023](#): Financovanie EÚ prostredníctvom politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Porovnávací analýza, bod 107.

²⁶ [Nariadenie](#), článok 22 ods. 1.

²⁷ [Výročná správa Európskej prokuratúry za rok 2024](#).

Vysledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF

11.44. Vysledovateľnosť financovania, ktorú možno vymedziť²⁸ ako schopnosť sledovať tok peňazí od ich zdroja až po miesto určenia, je dôležitá pre ochranu finančných záujmov EÚ. Umožňuje identifikáciu fyzických osôb, ktoré v konečnom dôsledku priamo alebo nepriamo využívajú finančné prostriedky EÚ. V súčasnosti vykonávame audit transparentnosti a vysledovateľnosti financovania z RRF. Cieľom tohto auditu je posúdiť, či Komisia a členské štáty zabezpečujú jasnú vysledovateľnosť, včasné monitorovanie, presné posúdenie nákladov a transparentné zverejňovanie informácií o financovaní z RRF a jeho vykonávaní.

Vysledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF nie je vo všetkých členských štátoch systematická

11.45. V [nariadení](#) sa členským štátom neukladá povinnosť zbierať a uverejňovať informácie o výdavkoch, ktoré vznikli konečným príjemcom pri plnení míľnikov alebo cieľov, ani poskytovať takéto informácie spolu so svojimi žiadosťami o platby z RRF. Sú však povinné zhromažďovať údaje na účely auditu a kontroly a poskytovať porovnateľné informácie o využívaní finančných prostriedkov vrátane informácií o konečných príjemcoch, (sub)dodávateľoch a konečných užívateľoch výhod²⁹. Od členských štátov sa však vyžaduje, aby tieto informácie zverejnili len v prípade 100 “konečných príjemcov”, ktorí získali najviac finančných prostriedkov^{30, 31}.

²⁸ Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO), „Systémy riadenia kvality – Základné informácie a slovník“, ISO 9000:2015.

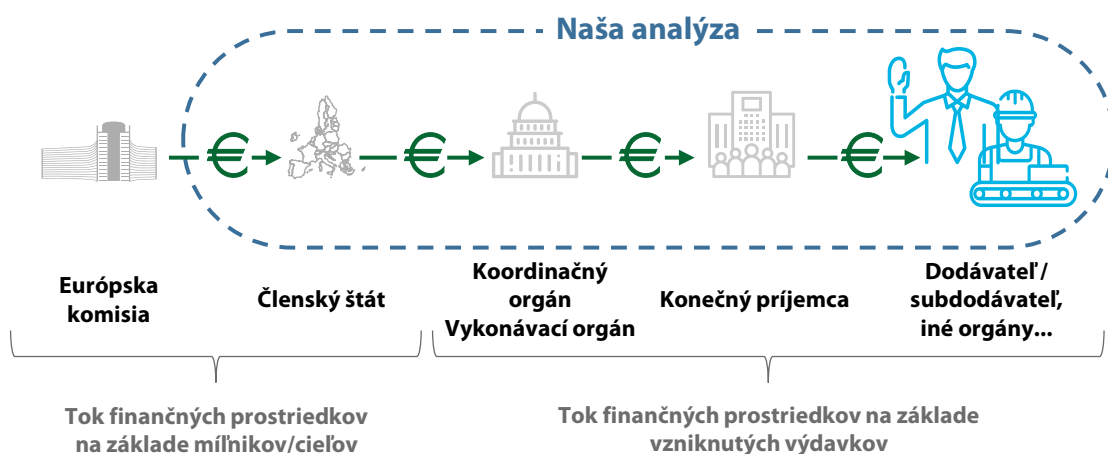
²⁹ Nariadenie, článok 22 ods. 2 písm. d), bod i) – iv).

³⁰ Preskúmanie 02/2025, bod 90.

³¹ Nariadenie 2023/435, článok 1 ods. 10.

11.46. Posúdili sme vnútroštátne systémy piatich členských štátov (Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko a Taliansko) s cieľom zistiť, či dokázali vysledovať finančné prostriedky z RRF zo štátneho rozpočtu až po konečných príjemcov a ďalej (napr. dodávateľov alebo subdodávateľov) a poskytnúť údaje o výdavkoch, ktoré vznikli konečným príjemcom (pozri [ilustráciu 11.5](#)). Analyzovali sme aj to, ako členské štáty vykladajú pojem „koneční príjemcovia“ vrátane metódy, ktorú používajú na zostavenie svojich zoznamov 100 najväčších konečných príjemcov v súlade s článkom 25 písm. a) [nariadenia](#).

Ilustrácia 11.5 – Tok finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Zdroj: EDA.

11.47. Dva z piatich členských štátov (Taliansko a Grécko) mali zavedené systémy, ktoré ústredným orgánom umožnili sledovať tok finančných prostriedkov z RRF až po výdavky, ktoré vznikli konečným príjemcom (pozri [rámcik 11.5](#)).

Rámček 11.5

Taliansky systém na sledovanie finančných prostriedkov z RRF až po konečného príjemcu

V Taliansku sa všetky finančné prostriedky z RRF (granty a úvery) pripisujú na osobitný bežný účet otvorený v štátnej pokladnici a určený na riadenie finančných prostriedkov prúdiacich medzi Talianskom a EÚ. Finančné prostriedky z RRF sa potom prevedú na dva samostatné bežné účty, jeden na granty a jeden na úvery. Verejné finančné prostriedky potrebné na vykonávanie opatrení RRF sa predbežne financujú zo štátneho rozpočtu na základe finančných prostriedkov RRF pridelených každému vykonávajúcemu orgánu.

Ústredný útvar (taliansky koordinačný orgán RRF) zabezpečuje, aby sa finančné prostriedky sprístupnili na každé opatrenie RRF až do výšky celkových vzniknutých výdavkov na základe žiadostí predložených príslušnými vykonávacími orgánmi (napr. ministerstvami). Vykonávacie orgány uskutočňujú súvisiace platby subjektom zodpovedným za vykonávanie jednotlivých projektov alebo konečným príjemcom finančných prostriedkov (v prípadoch, keď je vykonávací orgán aj implementačným orgán).

Na monitorovanie a zabezpečenie výsledovateľnosti týchto finančných tokov Taliansko používa informačný systém ReGIS. Poskytuje informácie o projektoch RRF vrátane: a) mien konečných príjemcov finančných prostriedkov z RRF; b) sumy pridenej konečným príjemcom na vykonávanie projektov RRF; c) opatrenia, na ktoré príslušný projekt prispieva, a d) výdavkov vykázaných/vzniknutých konečným príjemcom.

Informácie o sumách pridelených jednotlivým implementačným orgánom/konečným príjemcom a výdavkoch, ktoré majú k dispozícii, sú na [vnútroštátnom webovom sídle](#).

11.48. Z údajov, ktoré sme zhromaždili, vyplýva, že ku koncu roka 2024 vznikli konečným príjemcom v Taliansku a Grécku výdavky vo výške 49 % a 39 % z celkových súm plánovaných v ich štátnych rozpočtoch na reformy a investície RRF. To predstavuje 76 % (v prípade Talianska) a 82 % (v prípade Grécka) celkovej sumy prijatej od Komisie. Zistili sme, že systémy zavedené v dvoch členských štátoch (Španielsko a Francúzsko) nezabezpečili systematický zber údajov o výdavkoch, ktoré vznikli konečným príjemcom finančných prostriedkov z RRF, zatiaľ čo v jednom členskom štáte (Nemecko) nám boli poskytnuté na požiadanie za päť opatrení RRF (pozri [tabuľku 11.3](#)).

Tabuľka 11.3 – Grantové platby a vzniknuté výdavky

Členský štát	A. Celková suma plánovaných grantov z RRF (mld. EUR)	B. Celková suma grantov z RRF, ktoré Komisia vyplatila (mld. EUR)	C. Celková suma, ktorú koneční príjemcovia vykázali ako výdavky (mld. EUR)	Náklady v porovnaní s pridelenými prostriedkami vo vykonávacom rozhodnutí Rady (C/A)	Výdavky v porovnaní s vyplatenými prostriedkami Komisiou (C/B)
Nemecko	30,3	19,8	Neposkytnuté	Nie je k dispozícii	Nie je k dispozícii
Grécko	18,2	8,6	7,0	39 %	82 %
Španielsko	79,9	48,0	Neposkytnuté	Nie je k dispozícii	Nie je k dispozícii
Francúzsko	40,3	30,9	Neposkytnuté	Nie je k dispozícii	Nie je k dispozícii
Taliansko	71,8	46,4	35,2	49 %	76 %

Zdroj: EDA na základe údajov členských štátov.

11.49. Preskúmali sme metodiku, ktorú členské štáty použili pri zverejňovaní 100 najväčších konečných príjemcov, a zistili sme výrazné rozdiely v type zverejnených informácií. V súlade s usmerneniami Komisie³² dva členské štáty (Nemecko a Taliansko) vykázali skutočne vyplatené sumy. Dva členské štáty (Grécko a Španielsko) však vykázali pridelené sumy (t. j. zahrnuté do rozpočtu) a jeden štát (Francúzsko) vykázal vyplatené sumy, ale v niektorých prípadoch len na úrovni sprostredkovateľských orgánov a v niektorých prípadoch v kombinácii s vnútroštátnym financovaním. Okrem toho Španielsko vykázalo len údaje týkajúce sa opatrení s míľnikmi a cieľmi predloženými na platbu Komisii, ktoré v plnej miere neodrážajú vykonávanie prebiehajúcich opatrení. Všetky sú v rozpore s usmerneniami Komisie³³.

³² COM(2024) 474 final, príloha V, Príloha k správe Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

³³ Tamže.

Problémy týkajúce sa návrhu opatrení, míľnikov a cieľov

11.50. V tejto časti kapitoly uvádzame záležitosti, ktoré priamo nesúvisia s naším *vyhlásením o vierohodnosti*, ale poukazujú na nedostatky v návrhu opatrení, míľnikov a cieľov. Osobitné správy³⁴ a naše preskúmanie³⁵ poskytujú ucelenejší prehľad o aspektoch správneho finančného riadenia týkajúcich sa RRF.

11.51. Míľníkmi a cieľmi sa meria pokrok členských štátov pri realizácii investícií a reforiem uvedených v ich národných plánoch obnovy a odolnosti, a teda aj plnenie cieľov RRF. S cieľom zabezpečiť, aby tieto míľniky a ciele boli zmysluplné a v súlade so zásadami správneho finančného riadenia, je dôležité, aby sa vzťahovali na všetky hlavné prvky príslušnej reformy alebo investície, najmä na jej dokončenie³⁶.

11.52. Zistili sme päť prípadov reforiem alebo investícií, pri ktorých sa míľniky alebo ciele buď nevzťahovali na všetky prvky, alebo dokončenie nebolo zachytené míľnikom či cieľom, alebo míľnik bol pre opatrenie irelevantný (podobné prípady sa zistili v predchádzajúcich rokoch³⁷). Poznamenávame, že niektoré z týchto prípadov boli riešené prostredníctvom revízie vykonávacích rozhodnutí Rady.

³⁴ **Osobitná správa 21/2022:** Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou – Celkovo primerané, ale riziká pri vykonávaní pretrvávajú.

Osobitná správa 26/2023: Rámec monitorovania výkonnosti pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Meria napredovanie implementácie, na zachytenie výkonnosti však nestačí.

Osobitná správa 13/2024: Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Postupuje sa s oneskorením a naďalej je ohrozené dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu.

Osobitná správa 10/2025: Reformy trhu práce stanovené v národných plánoch obnovy a odolnosti – Niektoré výsledky sa dosiahli, na riešenie štrukturálnych problémov však nestačia.

Osobitná správa 14/2024: Zelená transformácia – Nejasný príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

³⁵ **Preskúmanie 02/2025.**

³⁶ **Osobitná správa 26/2023**, body 30 – 32.

³⁷ **Výročná správa za rok 2022**, bod 11.36 a **výročná správa za rok 2023**, body 11.44 – 11.46.

Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadení výkonnosti

11.53. Výročné správy o činnosti sú hlavným nástrojom generálnych riaditeľstiev Komisie na vykazovanie, či majú primerané uistenie, že postupy kontrol zabezpečujú zákonnosť výdavkov. Za rok 2024 generálny riaditeľ GR ECFIN poskytuje primerané uistenie o týchto troch prvkoch:

- a) zákonnosť a správnosť platieb z RRF v roku 2024;
- b) v oblasti štátnej pomoci a verejného obstarávania členské štáty pravidelne a účinne kontrolujú, či sa financovanie z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti použilo v súlade so všetkými platnými pravidlami a či opatrenia na vykonávanie reforiem a investičných projektov boli v súlade so všetkými platnými pravidlami, najmä pokiaľ ide o predchádzanie podvodom, korupcii a konfliktom záujmov, ich odhaľovanie a nápravu³⁸;
- c) zavedenie primeraného zníženia v prípadoch podvodov, korupcie a konfliktov záujmov, ktoré členský štát nenapravil, alebo závažného porušenia povinnosti vyplývajúcej z dohody o financovaní.

11.54. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch Komisia vo svojej VSČ za rok 2024 neodhaduje vyčísliteľné riziko pri platbe na základe toho, že nie je možné určiť zmysluplnú chybovosť. Namiesto toho Komisia priradzuje mieru rizika (nízku, strednú alebo vysokú) pre zákonnosť a správnosť každej platby v rámci RRF na základe výsledkov svojich *predbežných posúdení*, svojich *ex post* auditov a auditov EDA, keď s nimi súhlasí. Na platby z RRF s vysokým rizikom, ktoré presahujú *prahovú hodnotu de minimis*, by sa mala vzťahovať výhrada. Komisia posúdila všetky platby z roku 2024 ako platby s nízkym rizikom. To však nie je v súlade s našimi zisteniami.

³⁸ Nariadenie, článok 22 ods. 2.

11.55. Pokiaľ ide o uistenie v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, v [osobitnej správe 09/2025](#) sme Komisii odporučili, aby okrem iného klasifikovala platby členským štátom ako vysokorizikové, ak z auditov vyplynuli zásadne dôležité alebo veľmi dôležité zistenia za viac ako jeden vykonávací orgán a neexistujú dôkazy o tom, že členský štát prijal odporúčané nápravné opatrenia. Komisia však prijala toto odporúčanie len čiastočne a klasifikovala platby v tejto situácii ako stredné riziko³⁹. Urobila tak v prípade 17 z 27 grantových platieb z RRF⁴⁰. Zastávame názor, že týmto prístupom sa pravdepodobne podhodnotí úroveň rizika, keďže neexistuje uistenie, že členské štáty skutočne prijímajú nápravné opatrenia. Okrem toho z nášho auditu vyplynulo, že členské štáty vykonávajú odporúčania Komisie oneskorene (pozri [tabuľku 11.2](#)). Kým sa nedokončia potrebné nápravné opatrenia, systémy riadenia a kontroly členských štátov nemusia byť dostatočne účinné na odhaľovanie nezrovnalostí.

11.56. V našej [osobitnej správe 09/2025](#) sme uznali zlepšenia v kontrolách Komisie týkajúcich sa systémov členských štátov v súvislosti s verejným obstarávaním a štátnou pomocou. Komisia predovšetkým zaviedla posilnené kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci vo všetkých svojich auditoch. Vo VSČ za rok 2024 Komisia potvrdila, že systémy členských štátov boli predmetom týchto kontrol. Odporučili sme, aby Komisia zverejnila podiel vykonávacích orgánov s investíciami relevantnými z hľadiska verejného obstarávania a štátnej pomoci v každom kontrolovanom členskom štáte. Komisia to však neakceptovala, a preto tieto informácie nie sú zverejnené vo VSČ.

11.57. Pokiaľ ide o závažné nezrovnalosti, ktoré členský štát⁴¹ nenapravil, generálny riaditeľ GR ECFIN odôvodnil svoje uistenie výhradou v nadväznosti na vysoké riziko zistené v jednom členskom štáte (Česko) z dôvodu dvoch prípadov konfliktu záujmov, v súvislosti s ktorými členský štát odmietol prijať nápravné opatrenia. Táto výhrada sa týka dvoch platieb z RRF. Komisia takisto posúdila 20 platieb ako platby so stredným rizikom a päť platieb ako platby s nízkym rizikom závažných nezrovnalostí. Keďže kritériá hodnotenia rizika sú podobné kritériám, ktoré členské štáty používajú pri kontrolách verejného obstarávania a štátnej pomoci, zastávame názor, že pri tomto posúdení sa takisto podhodnocuje úroveň rizika (pozri bod [11.55](#)). V súčasnosti vykonávame audit systémov Komisie a členských štátov na kontrolu podvodov v rámci RRF (pozri bod [11.41](#)).

³⁹ GR ECFIN, VSČ za rok 2024, prílohy, s. 60 – 62.

⁴⁰ GR ECFIN, VSČ za rok 2024, prílohy, s. 207 – 208.

⁴¹ Nariadenie o RRF, článok 22 ods. 5.

Závery a odporúčania

Závery

11.58. Pravidlá, ktorými sa riadia výdavky z RRF, sa výrazne líšia od pravidiel pre výdavky v rámci všeobecného rozpočtu EÚ. V rámci RRF nie sú výdavky vynaložené konečnými príjemcami podmienkou na to, aby Komisia uhradila platby členským štátom. To má vplyv na rozsah nášho auditu správnosti a mieru uistenia, ktorú môžeme poskytnúť. Z našich celkových auditorských dôkazov, ktoré sú uvedené v tejto kapitole, vyplýva, že:

- a) 12 z 395 míľnikov a cieľov, ktoré sme preskúmali, nespĺňalo podmienky pre platby a podmienky oprávnenosti. Týka sa to šiestich platieb uhradených šiestim členským štátom (pozri body [11.11](#) – [11.26](#)). Minimálny finančný vplyv týchto 12 zistení je nad naším *prahom významnosti*;
- b) nedospeli sme k záveru o uspokojivom splnení dvoch míľnikov pre „audity a kontroly“ súvisiacich s reformou súdnictva v Poľsku (pozri bod [11.16](#)).
- c) zistili sme nedostatky v *ex ante* posúdení Komisie. V 13 prípadoch Komisia vychádzala z informácií a kontrol členských štátov bez toho, aby dostatočne testovala všetky požiadavky z vykonávacieho rozhodnutia Rady (pozri body [11.14](#) – [11.15](#));
- d) v štyroch prípadoch boli vágne vymedzené míľniky/ciele, čo prispelo k voľnejšiemu posúdeniu ich uspokojivého splnenia (pozri bod [11.17](#));
- e) v prípade väčšiny (64 %) odporúčaní z *ex post* auditov Komisie týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení dohodnuté lehoty už uplynuli. To poukazuje na pretrvávajúce nedostatky v systémoch kontroly členských štátov, čo môže potenciálne viesť k paušálnemu zníženiu (pozri body [11.29](#) – [11.31](#));
- f) informácie, ktoré členské štáty uviedli vo svojich vyhláseniach riadiaceho subjektu, neboli vždy spoľahlivé (pozri bod [11.40](#)).

11.59. Finančné prostriedky z RRF nie sú systematicky vysledovateľné vo všetkých členských štátoch, čo ohrozuje ochranu finančných záujmov EÚ (pozri body [11.44](#) – [11.49](#)). Okrem toho sa uskutočnilo päť reforiem a investícií, pre ktoré neboli vymedzené zodpovedajúce míľniky/ciele v súlade so zásadami navrhovania opatrení, míľnikov a cieľov, čo obmedzuje výsledky, ktoré možno dosiahnuť prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (pozri body [11.50](#) – [11.52](#)).

11.60. Vyhlásenie, ktoré poskytol generálny riaditeľ GR ECFIN, nie je v súlade s našimi zisteniami a závermi (pozri body **11.53** – **11.55**).

Odporúčania

11.61. V *prílohe 11.3* uvádzame zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili vo výročných správach za rok **2022** a **2023**. Na základe preskúmania našich predchádzajúcich odporúčaní a našich zistení a záverov za rok 2024 odporúčame Komisii:

Odporúčanie 11.1 – Rozšíriť rozsah kontrol vykonávaných počas predbežných posúdení

Pri posudzovaní míľnikov a cieľov podložených primárne monitorovacími alebo vykonávacími správami by Komisia namiesto spoliehania sa na údaje a kontroly členských štátov mala vykonať dostatočné testovanie vecnej správnosti s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť informácií na podporu toho, či členské štáty dodržiavajú požiadavky z vykonávacích rozhodnutí Rady.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.

Odporúčanie 11.2 – Riešiť oneskorenia členských štátov pri vykonávaní odporúčaní z auditov Komisie

Analyzovať dôvody oneskorení členských štátov pri vykonávaní odporúčaní súvisiacich so zásadne alebo veľmi dôležitými zisteniami a zvážiť uplatnenie paušálnych znížení.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.

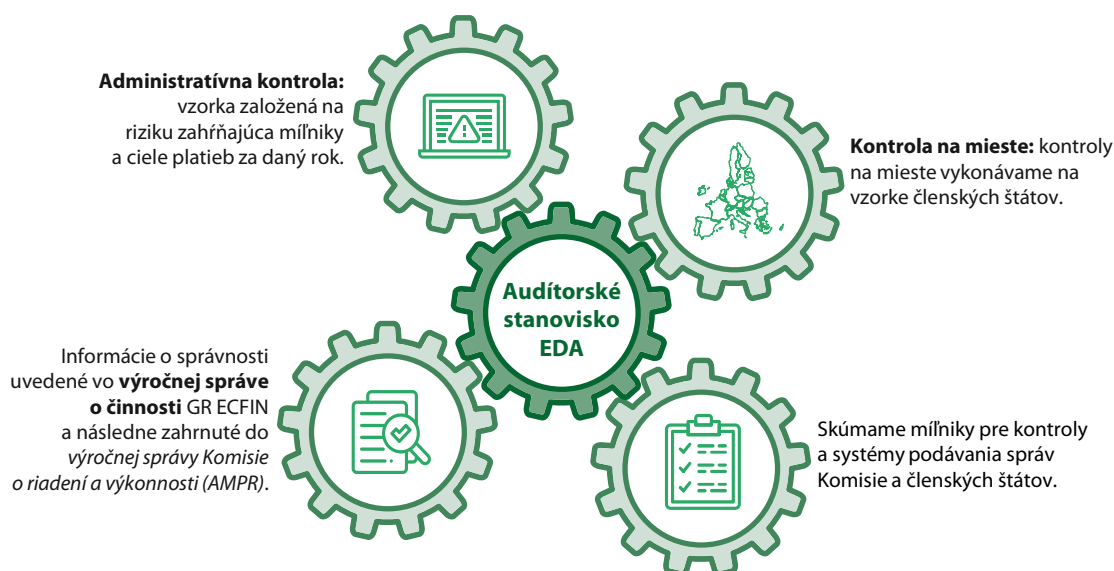
Prílohy

Príloha 11.1 – Audítorský prístup a metodika auditu

Všeobecné informácie

- 1) Táto príloha sa týka nášho audítorského prístupu a metodiky pre vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa správnosti výdavkov z RRF.
- 2) Vydávame samostatné stanovisko k správnosti výdavkov z RRF ako súčasť nášho vyhlásenia o vierohodnosti rozpočtu EÚ. Dôvodom je, že model vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti považujeme za iný a dočasný nástroj. Cieľom tohto stanoviska je poskytnúť primerané uistenie o platbách a poskytnúť podrobné informácie na základe tohto stanoviska vo vyhlásení o vierohodnosti.
- 3) Väčšinu nášho uistenia získavame z testovania vecnej správnosti a z posúdenia systémov dohľadu a kontroly. Naše uistenie dopĺňajú výročné správy o činnosti, výročná správa o riadení a výkonnosti a správy Útvoru pre vnútorný audit (pozri [ilustráciu 11.6](#)).

Ilustrácia 11.6 – Audítorské stanovisko

Zdroj: EDA.

- 4) Naša práca je v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi a zaručuje, že naše audítorské stanoviská sa zakladajú na dostatočných a primeraných audítorských dôkazoch.
- 5) Pokiaľ ide o naše audítorské postupy v súvislosti s podvodmi, postupujeme podľa prístupu podrobne opísaného v časti 3 **prílohy 1.1**.

Správnosť transakcií

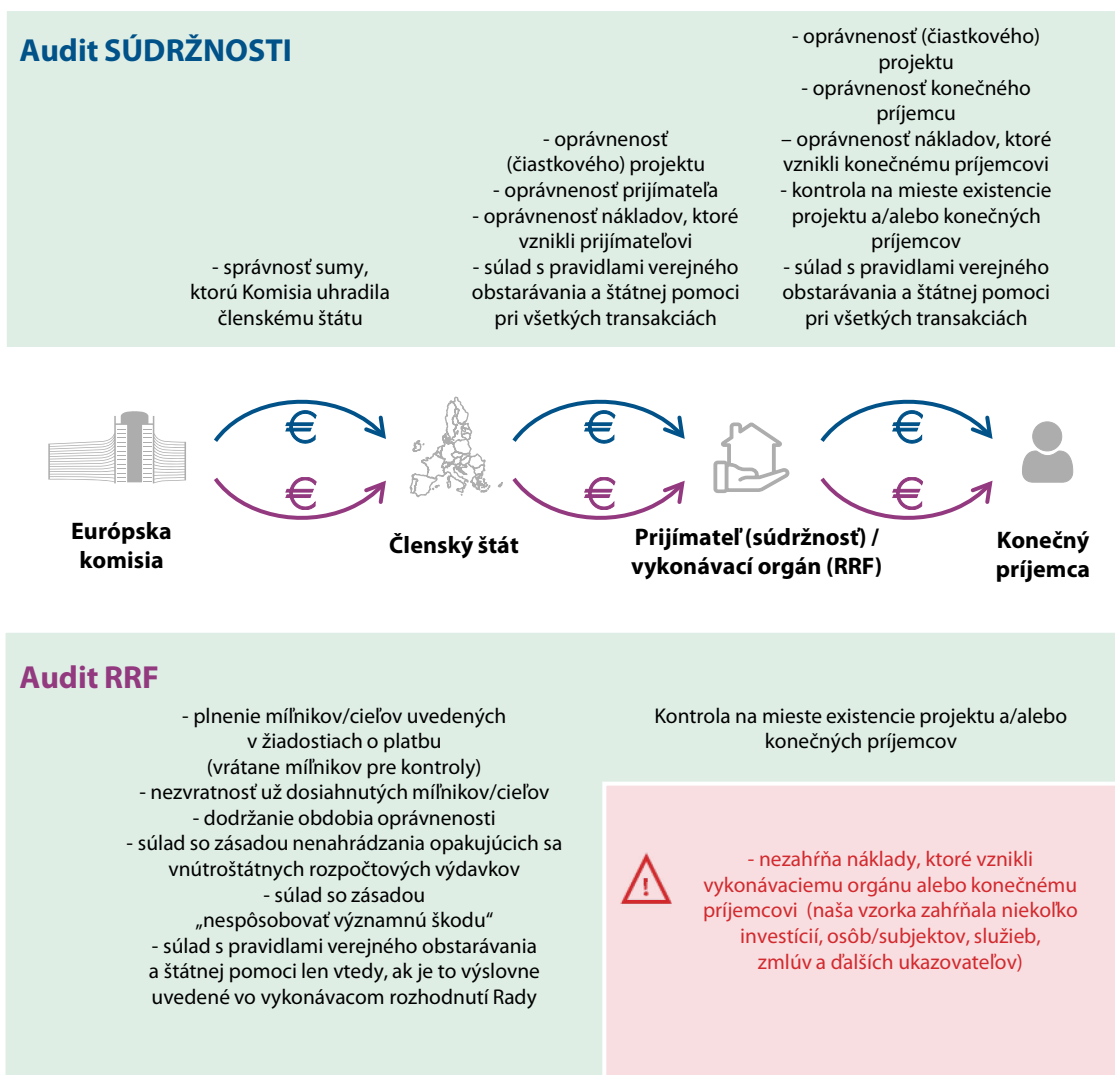
Ako vymedzujeme príslušné transakcie a ako ich testujeme

- 6) Príslušné transakcie relevantné pre prácu na vyhlásení o vierohodnosti v súvislosti s RRF sú grantové platby členským štátom a/alebo zúčtovanie predchádzajúceho predbežného financovania. Na rozdiel od väčšiny výdavkov v rámci *viacročného finančného rámca* nie sú žiadosti o platby v rámci RRF podporené vzniknutými nákladmi, ale odôvodnením uspokojivého splnenia mílnikov a cieľov. Keďže sa úvery RRF v účtovnej závierke EÚ nevykazujú ako výdavky, nie sú súčasťou nášho auditu.
- 7) Naše testovanie vecnej správnosti spočíva najmä v posúdení toho, či sa platby v rámci RRF vykonali v súlade s podmienkami pre platby stanovenými v [nariadení](#)⁴². Ak je to možné, kontrolujeme, či predtým splnené opatrenia neboli zrušené, a dvojité financovanie. Posudzujeme tiež splnenie ďalších podmienok oprávnenosti, ako je nenahrádzanie opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov, dodržiavanie obdobia oprávnenosti a zásady „výrazne nenarušiť“⁴³.
- 8) Náš audit správnosti grantových platieb z RRF členským štátom sa zameriava na to, či boli vopred stanovené mílniky a ciele uspokojivo splnené a či boli splnené podmienky oprávnenosti vymedzené v [nariadení](#). To predstavuje významný rozdiel v porovnaní s našou audítorskou prácou v iných oblastiach rozpočtu EÚ, kde posudzujeme súlad so všetkými príslušnými pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami až po úroveň konečného príjemcu (napr. oprávnenosť vzniknutých nákladov a súlad s pravidlami štátnej pomoci a verejného obstarávania). Na [ilustrácii 11.7](#) sa nachádza porovnanie toho, čo kontrolujeme v súvislosti s výdavkami v oblasti súdržnosti a výdavkami z RRF a znázornenie rozdielov medzi našou prácou v týchto dvoch oblastiach.

⁴² [Nariadenie](#), článok 24 ods. 3.

⁴³ [Tamže](#), články 5, 9 a článok 17 ods. 2.

Ilustrácia 11.7 – Naša audítorská práca týkajúca sa správnosti výdavkov v oblasti súdržnosti a RRF

Zdroj: EDA.

- 9) Na dosiahnutie nášho záveru sme najprv použili vzorku založenú na riziku, aby sme preskúmali, či Komisia počas svojich predbežných posúdení zhromaždila dostatočné a primerané dôkazy na podporu svojho posúdenia uspokojivého splnenia. Ak zastávame názor, že dôkazy dostupné v spisoch Komisie nie sú dostatočné na to, aby sme dospeli k záveru, žiadame priamo členský štát, aby poskytol ďalšie dôkazy. Tiež vykonávame kontroly na mieste na vzorke členských štátov.

- 10) Najprv vyberieme míľníky pre kontroly a míľníky týkajúce sa *všeobecného režimu podmienenosti* na ochranu rozpočtu Únie⁴⁴. Pri výbere zvyšnej vzorky potom uplatňujeme niekoľko kritérií rizika.
- 11) Na účely nášho posúdenia, či boli jednotlivé míľníky a ciele uspokojivo splnené, používame rámec Komisie⁴⁵. V súlade s týmto rámcom, ak povaha míľníka (a prípadne povaha cieľa) neumožňuje posúdenie na základe kvantitatívnych prvkov, akceptujeme minimálne odchýlky v podstate, forme a načasovaní. V prípade míľníkov alebo cieľov, pri ktorých je možné posúdenie založené na kvantitatívnych prvkoch, akceptujeme odchýlky pod úrovňou 5 %.
- 12) Môžeme odhaliť prípady podvodov, korupcie, konfliktov záujmov, dvojitého financovania alebo porušenia dohody o financovaní (napr. nedostupnosť informácií o konečných príjemcoch a finančných prostriedkoch z iných fondov EÚ). V týchto prípadoch posudzujeme (ak je to možné) vplyv týchto „závažných nezrovnalostí“ na zákonnosť a správnosť výdavkov v rámci RRF.

Ako hodnotíme výsledky testovania *transakcií*

- 13) Určujeme typ každého zistenia:
- 14) Kvantitatívne zistenia sa týkajú prípadov nedodržania podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti stanovených v [nariadení](#), t. j. neuspokojivé plnenie míľníkov a cieľov; zrušenie predtým splnených míľníkov a cieľov; nedodržanie obdobia oprávnenosti, zásady „výrazne nenarušiť“ a dvojitého financovania.

V súlade s audítorskými štandardmi by mal audítor zvážiť použitie existujúcich kritérií⁴⁶. Po tomto zvážení na vyčíslenie finančného vplyvu týchto zistení používame ako základ metodiku Komisie na pozastavenie platieb⁴⁷. Táto metodika zahŕňa trojfázový prístup na stanovenie sumy, ktorá sa má pozastaviť:

- i) určenie jednotkovej hodnoty míľníka alebo cieľa zahrnutého do plánu;
- ii) korigovanie jednotkových hodnôt použitím koeficientu;
- iii) úprava korigovanej jednotkovej hodnoty;

⁴⁴ Nariadenie (EÚ, Euratom) 2020/2092.

⁴⁵ COM(2023) 99 final.

⁴⁶ ISSAI 4000.

⁴⁷ COM(2023) 99 final – príloha II.

Finančný vplyv systematicky neodhadujeme, ak sa míľnik alebo cieľ uspokojivo splní do 6 mesiacov⁴⁸ od platby a v rámci kontrolovaného roka.

- 15) Zistenia súvisiace s podozrením z podvodu, korupcie a konfliktov záujmov sa vyčíslujú len vtedy, ak existujú dostatočné dôkazy, že majú vplyv na plnenie míľnika alebo cieľa (t. j. prípad podvodu, ktorý spochybňuje existenciu položiek, alebo úplne chýbajúci postup verejného obstarávania).
- 16) Zistenia bez finančného vplyvu sú kvalitatívne zistenia.

Preskúmanie systémov dohľadu a kontroly

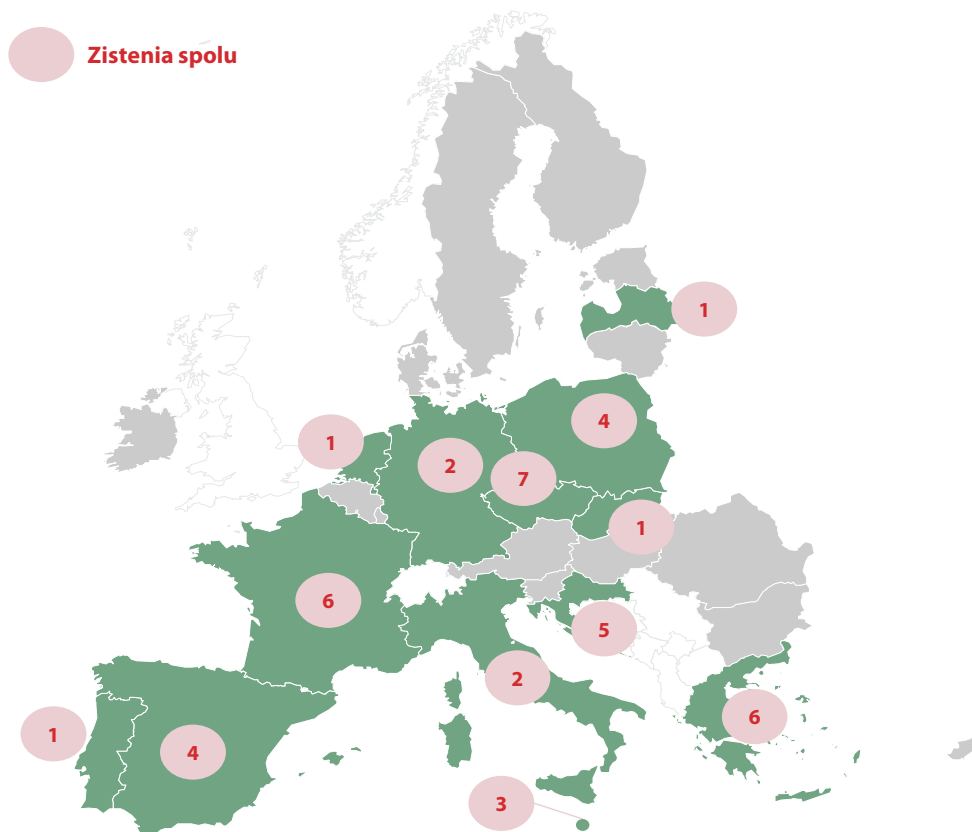
- 17) Pri našom preskúmaní systémov dohľadu a kontroly môžeme zistiť:
 - i) nedostatky v kontrolnej a audítorskej činnosti Komisie a členských štátov s cieľom zabezpečiť správnosť výdavkov v rámci RRF a chrániť finančné záujmy EÚ;
 - ii) nedostatky v dostupnosti zoznamu konečných príjemcov, dodávateľov, subdodávateľov a konečných užívateľov výhod;
 - iii) nedostatky v dostupnosti informácií o opatrení a celkovom príslušnom verejnom financovaní;
 - iv) nedostatky vo vedení záznamov.
- 18) Takéto nedostatky by mohli ovplyvniť správnosť výdavkov v rámci RRF na úrovni členských štátov a viesť k vymáhaniu finančných prostriedkov (t. j. k zníženiu celkovej sumy plánu) po tom, ako Komisia uhradila platbu členskému štátu. V dohodách o financovaní sa stanovujú paušálne opravy v prípade závažných porušení, pričom sa zohľadňuje frekvencia a rozsah takýchto porušení. Na účely nášho posúdenia považujeme systémové nedostatky a porušenia dohôd o financovaní za kvalitatívne zistenia.
- 19) Posudzujeme aj *ex post* audit Komisie. V rámci týchto auditov sa môžu zistiť míľniky a ciele, ktoré neboli uspokojivo splnené. Ak je to možné, pri formulovaní nášho stanoviska používame zistenia, ktoré neboli opravené počas roka, v ktorom bola uhradená platba.

⁴⁸ Nariadenie, článok 24 ods. 8.

Sformulovanie nášho audítorského stanoviska

- 20) Významnosť je základnou koncepciou, pretože stanovuje úroveň odchýlky, o ktorej sa domnievame, že pravdepodobne ovplyvní rozhodnutia našich zainteresovaných strán.
- 21) Významnosť vymedzujeme na kvantitatívnom aj kvalitatívnom základe.
- 22) Analogicky s inými auditmi používame úroveň 2 % ako prah významnosti pre naše stanovisko a zohľadňujeme aj povahu, výšku a kontext chýb a iné dostupné informácie.
- 23) Kvantitatívne zistenia sú dôležitým prvkom na dosiahnutie nášho záveru. S cieľom posúdiť správnosť výdavkov v rámci RRF dospejeme na základe kvantitatívnych zistení k záveru, či je odhadovaná suma chýb porovnateľná s prahom významnosti. Na výpočet celkového vplyvu kvantitatívnych zistení (vrátane tých, ktoré boli pôvodne zistené *ex post* kontrolami Komisie) používame ako základ metodiku Komisie na pozastavenie platieb.
- 24) Posudzujeme aj vplyv kvalitatívnych zistení a systémových nedostatkov. Okrem nášho odborného úsudku zohľadňujeme počet týchto zistení a významnosť ovplyvnených platieb.
- 25) V našom audítorskom stanovisku sa neuvádza výška chýb/chybovostí. Vzhľadom na model výdavkov RRF nie je možné určiť chybovosť porovnateľnú s chybovosťou uvedenou v iných kapitolách VFR. Dôvodom je, že medzi platbami z RRF a nákladmi, ktoré vznikli konečným príjemcom, neexistuje žiadna súvislosť. Okrem toho povaha míľnikov a cieľov a výber vzorky na základe rizika neumožňujú extrapoláciu našich výsledkov. Výsledok nášho testovania preto poskytuje len odhad minimálnej výšky chýb.

Príloha 11.2 – Výsledky auditu

(*) V roku 2024 boli zistenia vo viac než jednej platbe.

Zdroj: EDA.

Príloha 11.3 – Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich odporúčaní

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; žiadne informácie.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané; nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Rozsah vykonania	Poznámky
2022	Odporúčanie 1 písm. a): Zahrnúť do svojich predbežných posúdení a <i>ex post</i> auditov súlad s obdobím oprávnenosti a zásadou nenahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.			Predbežné posúdenia a <i>ex post</i> auditu Komisie zahŕňajú niektoré kontroly dodržiavania obdobia oprávnenosti, ale nie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov. Kritériom, ktoré používa Komisia na posúdenie začiatku opatrenia, je však začiatok fyzických prác na rozdiel od podpisu prvého právneho záväzku.
	Odporúčanie 1 písm. b): Zrevidovať svoje postupy <i>ex post</i> auditov tak, aby zabezpečovali kontroly s cieľom overiť, či kontrolované ciele, ktoré boli predtým posúdené ako splnené, neboli po platbe zrušené.			Komisia aktualizovala stratégiu <i>ex post</i> auditov tak, aby zahŕňala kontroly zrušenia cieľov. Kontrolné zoznamy auditov, ktoré sme preskúmali, nezahŕňali tieto kontroly, hoci v niektorých správach boli k tejto záležitosti pripomienky.
	Odporúčanie 2: Na základe skúseností získaných počas vykonávania RRF overiť, či sa v preskúmaných plánoch jasne vymedzujú všetky míľniky a ciele a či sú všetky hlavné prvky opatrenia zahrnuté do míľnikov a cieľov.			Pri našom audite v roku 2024 sme zistili šesť platieb s deviatimi nedostatkami vykonávacieho rozhodnutia Rady. Všetky boli opravené zmenou vykonávacieho rozhodnutia Rady.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku vykonávania odporúčania	
			Rozsah vykonania	Poznámky
2023	Odporúčanie 1: Uplatňovať prísnejšie kritériá na posudzovanie súladu s obdobím oprávnenosti.			Neprijaté a nevykonané.
	Odporúčanie 2: Vymedziť konkrétne kritériá pre posúdenie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.			V prílohe III k výročnej správe o RRF za rok 2024 sa uvádzajú kritériá, ktoré Komisia používa na posúdenie nahrádzania opakujúcich sa vnútroštátnych rozpočtových výdavkov.
	Odporúčanie 3: Vyriešiť zostávajúce nedostatky v systémoch kontroly členských štátov.			Väčšina odporúčaní z <i>ex post</i> auditov Komisie, ktoré nie sú nevykonané, je založená na zistených nedostatkoch v systémoch kontroly členských štátov. Tieto nedostatky predstavujú riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ s možným vplyvom na správnosť výdavkov. V prípade 64 % zásadne dôležitých alebo veľmi dôležitých odporúčaní, ktoré zostávajú otvorené, uplynula lehota stanovená v záverečnej audítorskej správe Komisie.
	Odporúčanie 4: Poskytovať uistenie o účinnom fungovaní systémov kontroly členských štátov.			Neprijaté a nevykonané.

Zdroj: EDA.

Kapitola 12

**Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní
predložených v našich osobitných správach z roku 2021**

Obsah

	Body
Úvod	12.1. – 12.3.
Stručný opis	12.1.
Rozsah a prístup	12.2. – 12.3.
Pripomienky	12.4. – 12.20.
Naše kontrolované subjekty prijali takmer všetky odporúčania z našej osobitnej správy z roku 2021	12.4.
Podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov sa zvýšil	12.5. – 12.6.
Z odporúčaní určených Európskej komisii bolo 77 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov	12.7. – 12.12.
Z odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom bolo 75 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov	12.13. – 12.16.
Podiel odporúčaní vykonaných včas sa zvýšil	12.17. – 12.18.
Odporúčania týkajúce sa fázy vykonávania politík alebo <i>programov</i> vykazujú najvyššiu mieru prijatia, vykonania aj včasnosti	12.19. – 12.20.
Záver	12.21.
Prílohy	
Príloha 12.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2021 – Európska komisia	
Príloha 12.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2021 – iné kontrolované subjekty	

Úvod

Stručný opis

12.1. Každý rok posudzujeme, do akej miery kontrolované subjekty prijali opatrenia v reakcii na naše odporúčania tri roky po tom, ako sme tieto odporúčania vydali. Kontrola prijatia opatrení na základe našich odporúčaní je dôležitým krokom v cykle auditu. Poskytuje nám spätnú väzbu o tom, či kontrolované subjekty vykonali opatrenia, ktoré sme im odporučili, a či vyriešili problémy, na ktoré sme upozornili. Je dôležitá aj pre koncipovanie a plánovanie našej auditorskej práce v budúcnosti a pre sledovanie rizík.

Rozsah a prístup

12.2. Tento rok sme analyzovali odporúčania zo všetkých 27 osobitných správ, ktoré sme uverejnili v roku 2021. Spolu sme skontrolovali vykonanie opatrení na základe 245 odporúčaní. 194 z nich bolo určených Európskej komisii. Zvyšných 51 odporúčaní bolo adresovaných Európskej centrálnej banke (ECB), *Európskej službe pre vonkajšiu činnosť* (ESVČ), *Európskemu orgánu pre bankovníctvo* (EBA), Európskej agentúre pre pohraničnú a pobrežnú stráž (*Frontex*), *Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva* (Europol) a Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií (SRB). Rovnako ako v minulosti odporúčania adresované výhradne členským štátom neboli predmetom našej analýzy.

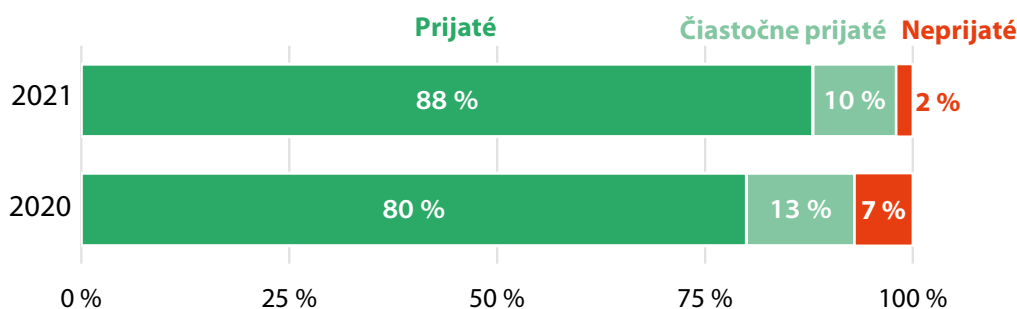
12.3. V rámci kontroly vykonania opatrení sme preskúmali dokumentáciu a uskutočnili rozhovory s kontrolovanými subjektmi. S cieľom zabezpečiť spravodlivé a vyvážené preskúmanie sme svoje zistenia zaslali kontrolovaným subjektom a ich odpovede sme zohľadnili v našej konečnej analýze. Aby sme sa vyhli opakovaniu, odporúčania uvádzame len pri tom kontrolovanom subjekte, ktorému boli určené v prvom rade. *Výsledky* našej analýzy odrážajú situáciu na konci apríla 2025.

Pripomienky

Naše kontrolované subjekty prijali takmer všetky odporúčania z našej osobitnej správy z roku 2021

12.4. Z 245 odporúčaní, pri ktorých sme kontrolovali prijatie následných opatrení, kontrolované subjekty v plnej miere alebo čiastočne prijali 239 (98 %) a neprijali šesť (2 %). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní v plnej miere vykonaných kontrolovanými subjektmi zvýšil z 80 % na 88 % (pozri [ilustráciu 12.1](#)).

Ilustrácia 12.1 – Prijatie odporúčaní z našich osobitných správ z rokov 2021 a 2020 kontrolovanými subjektmi

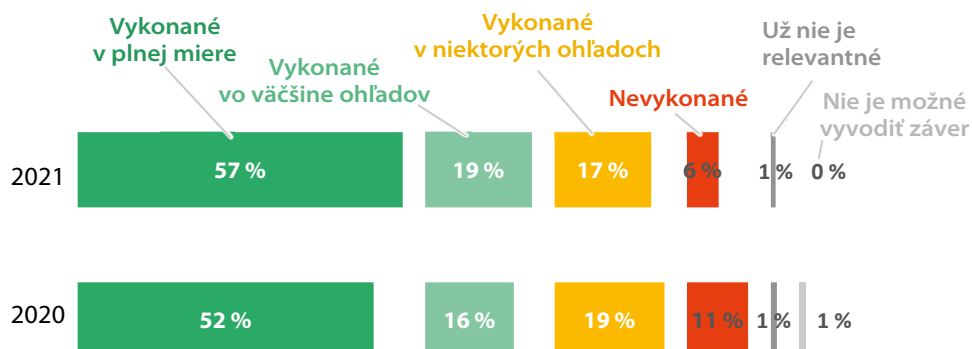
Zdroj: EDA.

Podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov sa zvýšil

12.5. Pri jedenástich z 245 odporúčaní, ktoré sme kontrolovali, ešte lehota na vykonanie v čase nášho preskúmania neuplynula. Zo zvyšných 234 odporúčaní kontrolované subjekty v plnej miere vykonali 134 (57 %). Vo väčšine ohľadov vykonali ďalších 44 (19 %) odporúčaní (pozri [ilustráciu 12.2](#)).

12.6. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov zvýšil zo 68 % na 76 %. Podiel odporúčaní, ktoré neboli vykonané, sa znížil z 11 % na 6 %. V prípadoch, keď kontrolované subjekty naše odporúčania nevykonali, v približne jednej tretine prípadov to bolo preto, že ich neakceptovali. Stav vykonávania odporúčaní je podrobnejšie analyzovaný v [prílohe 12.1](#) a [prílohe 12.2](#).

Ilustrácia 12.2 – Vykonanie odporúčaní z našich osobitných správ z rokov 2021 a 2020 kontrolovanými subjektmi

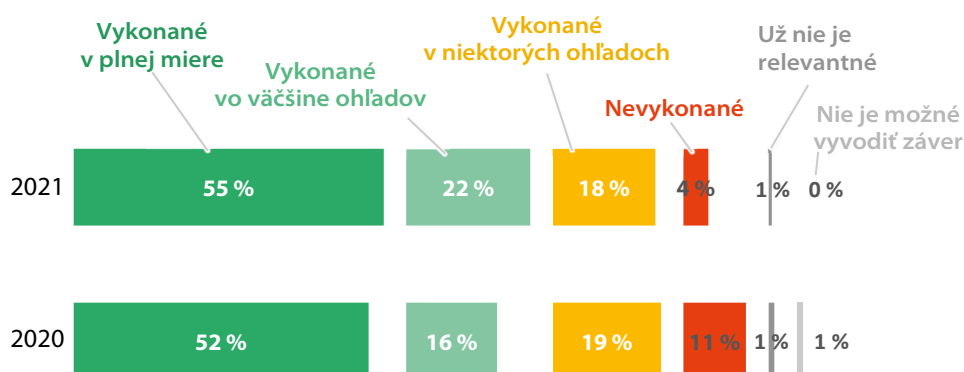
Zdroj: EDA.

Z odporúčaní určených Európskej komisii bolo 77 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov

12.7. Komisii bolo adresovaných celkovo 194 odporúčaní. Pri jedenástich odporúčaníach lehota na vykonanie v čase nášho preskúmania ešte neuplynula. Zo zvyšných 183 odporúčaní Komisia v plnej miere vykonala 100 (55 %) a vo väčšine ohľadov ďalších 40 (22 %) odporúčaní. Okrem toho Komisia vykonala v niektorých ohľadoch 34 (18 %) odporúčaní a vôbec nevykonala 8 (4 %) (pozri [ilustráciu 12.3](#)). V jednom prípade (1 %) nebolo potrebné uskutočniť žiadne posúdenie stavu vykonávania, pretože odporúčanie podľa nášho názoru už nebolo relevantné.

12.8. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov zvýšil zo 68 % na 77 %. Podiel odporúčaní, ktoré neboli vykonané, sa znížil z 11 % na 4 %.

Ilustrácia 12.3 – Vykonanie odporúčaní z našich osobitných správ z rokov 2021 a 2020 určených Komisii

Zdroj: EDA.

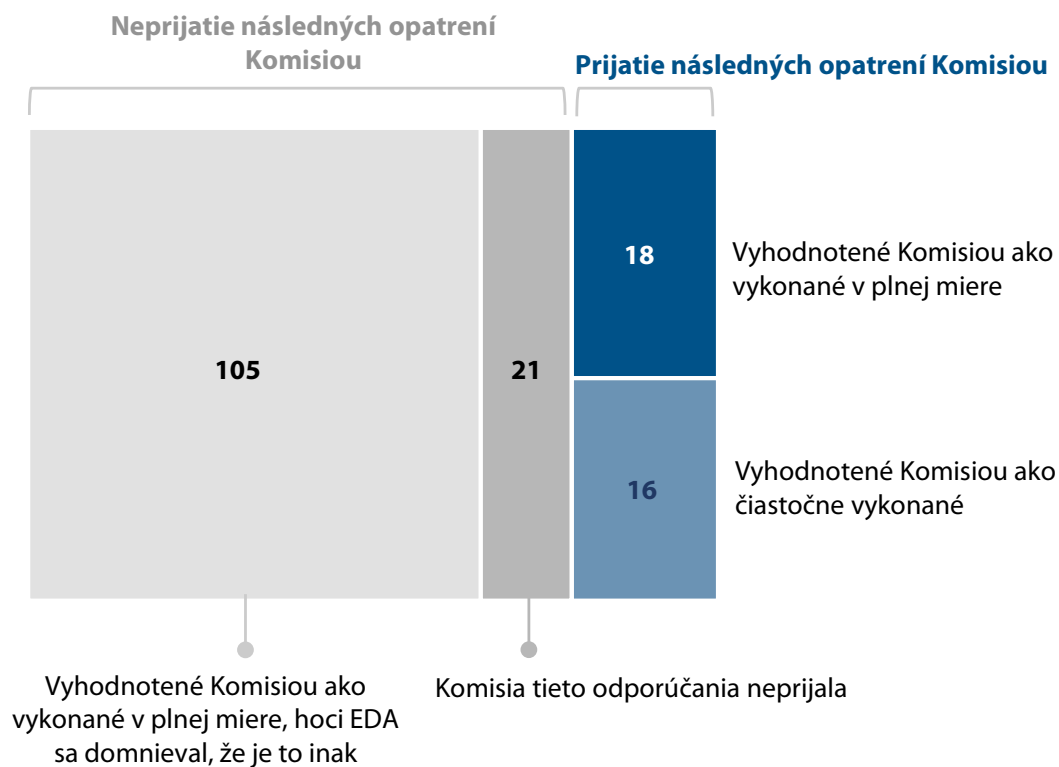
12.9. Stav vykonávania odporúčaní určených Komisii je podrobnejšie analyzovaný v [prílohe 12.1](#). Táto príloha obsahuje aj stručný opis zlepšení a zostávajúcich nedostatkov, ktoré napríklad ovplyvňujú odporúčania, ktoré boli vykonané len v niektorých ohľadoch.

12.10. Názor Komisie na to, či a do akej miery boli odporúčania vykonané, sa v niektorých prípadoch líši od názoru EDA. Ak sa Komisia domnieva, že odporúčanie bolo vykonané v plnej miere, zvyčajne ho už následne nekontroluje, aj keď sa naše posúdenie miery vykonania opatrenia líši.

12.11. 71 odporúčaní z našich osobitných správ z roku 2019 a 89 odporúčaní z osobitných správ z roku 2020 sme v rámci kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní v rokoch 2022 a 2023 vyhodnotili ako zatiaľ nevykonané¹. Tento rok zostalo nevykonaných 126 z týchto 160 odporúčaní a Komisia k nim už neprijíma žiadne ďalšie opatrenia (pozri [ilustráciu 12.4](#)). Z uvedených 126 odporúčaní Komisia neakceptovala 21 už v samotných osobitných správach. Podľa jej názoru bolo zostávajúcich 105 odporúčaní plne vykonaných už v čase našej kontroly v uplynulých dvoch rokoch, my sme však mali iný názor.

¹ Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rok 2022, body 3.89 – 3.95, a výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rok 2023, body 3.73 – 3.76.

Ilustrácia 12.4 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z rokov 2019 a 2020, ktoré Komisia nevykonala v plnej miere v čase našich kontrol v predchádzajúcich dvoch rokoch

Zdroj: EDA.

12.12. Komisia pokračovala v prijímaní následných opatrení k zvyšným 34 zo 160 odporúčaní, ktoré zatiaľ neboli vykonané v plnej miere. Komisia sa domnieva, že odvtedy vykonala 18 z týchto 34 odporúčaní. Takéto prípady naďalej monitorujeme na základe analýzy údajov Komisie, pričom uplatňujeme prístup následnej kontroly nevykonaných odporúčaní, ktorý sme použili pri posledných dvoch kontrolách (z osobitných správ z roku 2019 a 2020), neskúmali sme ich však podrobne.

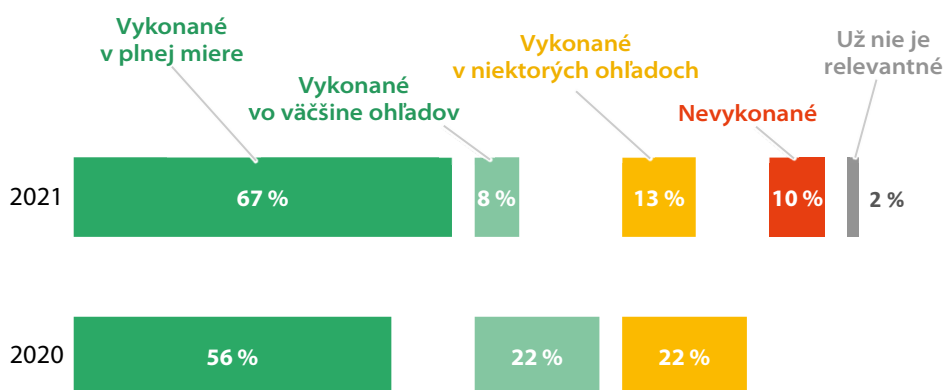
Z odporúčaní určených iným kontrolovaným subjektom bolo 75 % vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov

12.13. Osobitné správy 01/2021, 08/2021, 09/2021, 13/2021 a 19/2021 obsahovali spolu 51 odporúčaní adresovaných iným kontrolovaným subjektom ako Európskej komisii. Išlo o Európsku centrálnu banku (ECB), Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA), Európsku agentúru pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), Agentúru Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) a Jednotnú radu pre riešenie krízových situácií (SRB).

12.14. Tieto kontrolované subjekty v plnej miere vykonali 34 (67 %) odporúčaní, vo väčšine ohľadov vykonali ďalšie 4 (8 %) a v niektorých ohľadoch vykonali 7 (13 %) (pozri *ilustráciu 12.5*).

12.15. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa celkový podiel plne vykonaných odporúčaní a odporúčaní vykonaných vo väčšine ohľadov znížil zo 78 % na 75 %, zatiaľ čo celkový podiel odporúčaní, ktoré neboli vykonané alebo boli vykonané len v niektorých ohľadoch zostal pomerne stabilný.

Ilustrácia 12.5 – Vykonanie našich odporúčaní z osobitných správ z rokov 2021 a 2020 určených iným kontrolovaným subjektom ako Komisii

Zdroj: EDA.

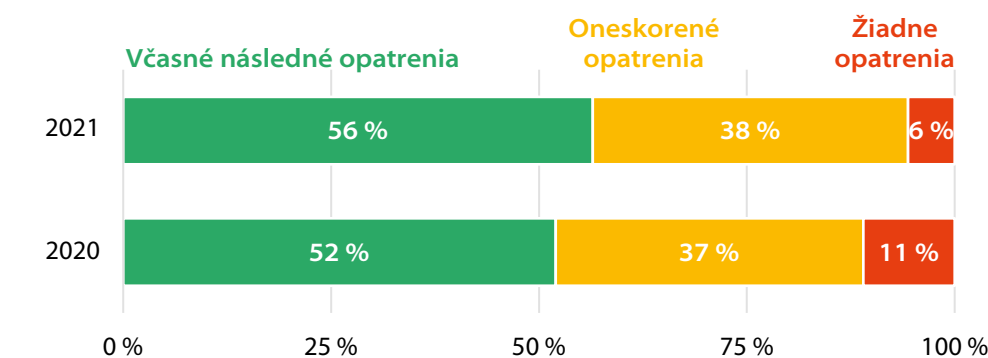
12.16. Podrobný prehľad stavu vykonávania týchto odporúčaní je uvedený v *prílohe 12.2*. Pri odporúčaní, ktoré boli vykonané v niektorých ohľadoch, sa uvádza aj stručný opis dosiahnutých zlepšení a zostávajúcich nedostatkov.

Podiel odporúčaní vykonaných včas sa zvýšil

12.17. Časový rámec na vykonanie odporúčaní je predmetom diskusie a dohodne sa s kontrolovaným subjektom a uvádza sa v osobitných správach, aby bol jasný všetkým zainteresovaným stranám.

12.18. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa podiel odporúčaní vykonaných včas zvýšil z 52 % na 56 %, zatiaľ čo podiel odporúčaní, pri ktorých neboli prijaté žiadne opatrenia, sa znížil z 11 % na 6 % (pozri [ilustráciu 12.6](#)). Včasnosť opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi v nadväznosti na naše odporúčania sa zatiaľ nevrátila na úroveň pred pandémie ochorenia COVID-19 (60 % alebo viac).

Ilustrácia 12.6 – Včasnosť opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi v nadväznosti na naše odporúčania z osobitných správ z rokov 2021 a 2020

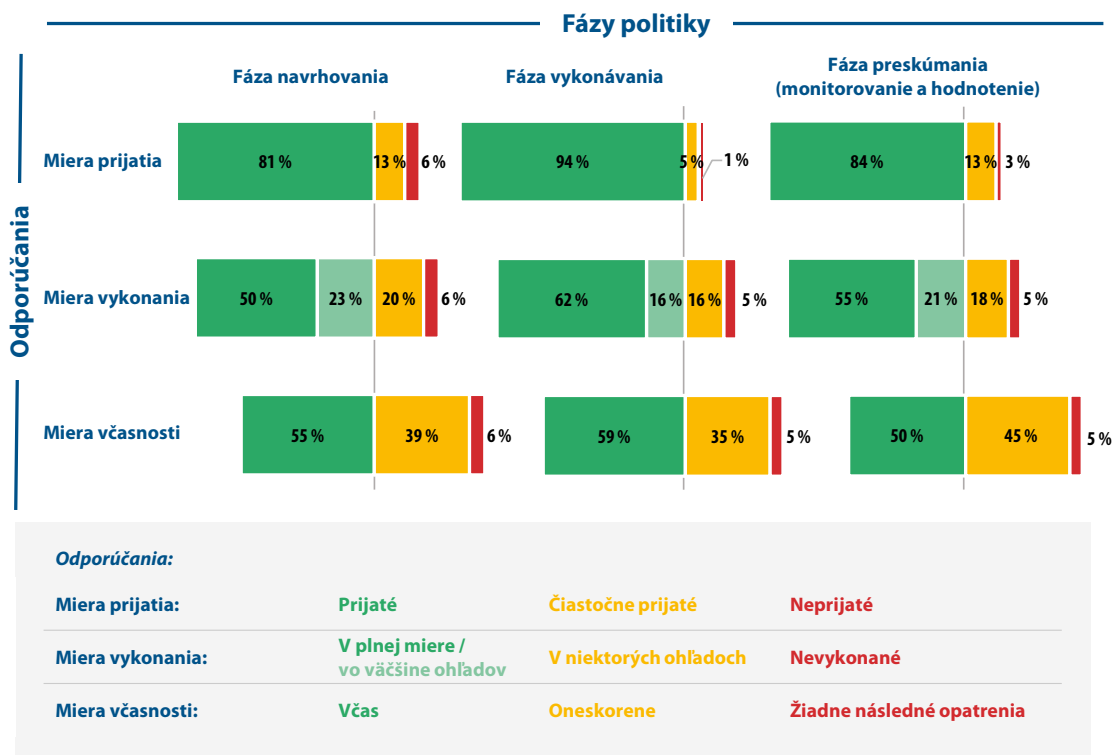
Zdroj: EDA.

Odporúčania týkajúce sa fázy vykonávania politík alebo programov vykazujú najvyššiu mieru prijatia, vykonania aj včasnosti

12.19. Odporúčania z osobitnej správy z roku 2021 sme klasifikovali podľa fázy cyklu politiky, na ktorú sú zamerané: fáza navrhovania, fáza vykonávania a fáza preskúmania (monitorovanie a hodnotenie). Táto klasifikácia nám umožnila analyzovať, či existujú rozdiely medzi týmito tromi fázami politiky z hľadiska miery prijatia, miery vykonania a včasnosti nápravných opatrení zavedených v reakcii na naše odporúčania.

12.20. Pokiaľ ide o fázy politiky, 28 % našich odporúčaní sa týkalo fázy návrhu, 56 % fázy vykonávania a 17 % fázy preskúmania. Odporúčania týkajúce sa fázy vykonávania politiky mali vyšší percentuálny podiel prijatia (94 %) v porovnaní s fázou preskúmania (84 %) alebo fázou navrhovania (81 %). Celkový percentuálny podiel úplne alebo prevažne vykonaných odporúčaní bol najvyšší vo fáze vykonávania (78 %). Včasnosť opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi v nadväznosti na naše odporúčania bola najnižšia vo fáze preskúmania a najvyššia vo fáze vykonávania. Podrobné výsledky našej analýzy sú uvedené na *ilustrácii 12.7*.

Ilustrácia 12.7 – Miera prijatia, vykonania a včasnosti podľa jednotlivých fáz v cykle politík

Zdroj: EDA.

Záver

12.21. Z našej analýzy vyplýva, že podiel odporúčaní z našich osobitných správ z roku 2021, ktoré kontrolované subjekty prijali v plnej miere alebo čiastočne, sa zvýšil z 93 % v minulom roku na 98 % v tomto roku. Podiel odporúčaní vykonaných v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov sa zvýšil z minuloročných 68 % na 76 % v tomto roku a podiel odporúčaní vykonaných načas stúpol z 52 % na 56 %. Podiel odporúčaní vykonaných načas sa ešte nevrátil na úroveň pred pandémie COVID-19 vo výške 60 % alebo viac. Z našej analýzy, ktorej cieľom bolo overiť, či existujú rozdiely medzi tromi fázami cyklu politík (fáza navrhovania, fáza vykonávania a fáza preskúmania), vyplynulo, že odporúčania týkajúce sa fázy vykonávania politík alebo programov vykazujú najvyššiu mieru prijatia, vykonania a včasnosti.

Prílohy

Príloha 12.1 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2021 – Európska komisia

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Miera včasnosti: včas; s oneskorením; lehota ešte neuplynula; žiadne následné opatrenia; včasnosť sa neposudzovala

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 01/2021: Plánovanie riešenia krízových situácií v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií	4	121			Komisia toto odporúčanie neprijala, ani nevykonala.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 02/2021: Humanitárna pomoc EÚ na vzdelávanie – Pomáha deťom v núdzi, no mala by byť dlhodobejšia a dostať sa k väčšiemu počtu dievčat	1	68	✓			
	2 písm. a)	68	✓			
	2 písm. b)	68	✓			
	2 písm. c)	68	✓			
	3 písm. a)	69	✓			
	3 písm. b)	69	✓			
	4 písm. a)	70	✓		Odborníci Komisie analyzujú náklady a nákladovú efektívnosť každého návrhu projektu. Do prehľadu nástrojov pridávajú aj stručnú poznámku k výsledku tohto posúdenia, čo je tabuľka, v ktorej sú uvedené všetky návrhy prijaté v rámci danej výzvy. Podrobnosti analýzy nákladov, ktorú vykonali odborníci, nie sú zdokumentované v prehľade ani v operačnom nástroji na sledovanie projektov humanitárnej pomoci (FichOp). Porovnávajú sa priemerné náklady na vzdelávanie v núdzových situáciách na <i>prijímateľa</i> stanovené v pláne humanitárnej reakcie národným klastrom pre vzdelávanie, a nie náklady na podobné projekty financované Komisiou. V prípade rozšírenia projektu odborníci porovnávajú náklady so skoršími fázami projektu.	
	4 písm. b)	70	✓		Pozri pripomienky k odporúčaniu 4 písm. a).	
	4 písm. c)	70	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5	71	✓			
Osobitná správa 03/2021: Výmena daňových informácií v EÚ – Pevný základ, ale medzery vo vykonávaní	1 písm. a)	108	✓		Hoci Komisia v plnej miere vykonala naše odporúčanie, spoluzákonnodarcovia podstatne zmenili jej legislatívny návrh.	
	1 písm. b)	108	✓		Pozri pripomienky k odporúčaniam 1 písm. a).	
	2 písm. a)	110	✓			
	2 písm. b)	110	✓			
	2 písm. c)	110	✓		Stále je potrebné vypracovať písomné usmernenie ku konkrétnym prvkom uvedeným v odporúčaní (vykonávanie právnych predpisov o administratívnej spolupráci (DAC), vykonávanie analýzy rizík a využívanie prijatých daňových informácií). Poznatky získané v súvislosti s návštevami členských štátov týkajúcimi sa DAC, ako aj príspevky k práci Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj sú dobrým základom pre vypracovanie tohto usmernenia.	
	5	120	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 04/2021: Colné kontroly – Nedostatočná harmonizácia bráni presadzovaniu finančných záujmov EÚ	1 písm. a)	63	✓			
	1 písm. b)	63	✓			
	1 písm. c)	63	✓			
	1 písm. d)	63	✓		Komisia v roku 2021 aktualizovala usmernenie ku kritériám finančného rizika doplnením niekoľkých podrobností o uplatňovaní rámca na zjednodušené colné vyhlásenia. V roku 2023 posúdila, do akej miery sa rizikové profily členských štátov vzťahovali na rôzne druhy vyhlásení. Komisia neprijala opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa existujúce nedostatky v uplatňovaní rámca kritérií finančného rizika členskými štátmi primerane riešili.	
	1 písm. e)	63	✓		Informácie o <i>hospodárskych subjektoch</i> , ktoré sú predmetom záujmu, možno získať z nového systému riadenia colných rizík (CRMS2) pre jednotlivé signály rizika. Komisia nevytvorila celoeurópske databázy rizík, ktoré by členské štáty mohli používať, napr. spoločné zoznamy hospodárskych subjektov, ktoré sú predmetom záujmu.	
	1 písm. f)	63	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. a)	64	✓		V návrhu Komisie o colnej reforme (COM(2023) 258 final) sa stanovuje vytvorenie centralizovanej funkcie na úrovni EÚ s cieľom lepšie usmerňovať celkové úsilie v oblasti colných kontrol (Colný orgán EÚ). V článkoch 238 a 265 navrhovaného nariadenia sa stanovuje, že Colný orgán EÚ bude plne funkčný do roku 2028 a Colné dátové centrum EÚ do 31. decembra 2037 (pričom niektoré <i>ustanovenia</i> sa budú uplatňovať od roku 2028). Hoci cieľom viacerých ustanovení návrhu Komisie je splniť naše odporúčanie, poznamenávame, že navrhované nariadenie ešte nebolo prijaté a jeho skutočné vykonávanie bude závisieť od dátumu jeho prijatia a konečných prijatých ustanovení.	
	2 písm. b)	64	✓		Pozri pripomienky k odporúčaniu 2 písm. a).	
	2 písm. c)	64	✓		Pozri pripomienky k odporúčaniu 2 písm. a).	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 05/2021: Infraštruktúra pre nabíjanie elektrických vozidiel – Pribudli nabíjacie stanice, no ich nerovnomerné zavádzanie komplikuje cestovanie po EÚ	1	72	✓			
	2	74	✓			
	3	77	✓			
	4 písm. a)	77	✓			
	4 písm. b)	77	✓			
	4 písm. c)	77	✓		Kedže štúdie neboli oprávnené v rámci výziev nástroja na budovanie infraštruktúry pre alternatívne palivá <i>Nástroja na prepájanie Európy</i> (NPE) na roky 2021 a 2023, Komisia nemala dôvod stanoviť objektívne kritériá počtu, typu a umiestnenia nabíjacích staníc, ktoré sú prijateľné pre takéto štúdie.	
	5 písm. a)	80	✓			
	5 písm. b)	80	✓			
	5 písm. c)	80	✓		Pred <i>ex post</i> analýzou využívania a <i>výkonnosti</i> podporovanej infraštruktúry na základe rizika/výberu vzoriek Komisia počká, kým sa nedosiahne pokročilá fáza zavádzania.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 06/2021: <i>Finančné nástroje</i> v politike súdržnosti pri ukončení obdobia 2007 – 2013 – Overovanie celkovo prinieslo dobré výsledky, niektoré chyby však pretrvali	1	88				
	2	88				
Osobitná správa 07/2021: Vesmírne programy EÚ <i>Galileo</i> a <i>Copernicus</i> – Služby sa spustili, ale je potrebné viac posilniť ich využívanie	1 písm. a)	93			Dôležitým prvým krokom ku komplexnej stratégii je uverejnenie <i>pracovného dokumentu útvarov</i> Komisie o stave využívania zo strany používateľov 15. júla 2024. Táto stratégia zatiaľ nebola prijatá.	
	1 písm. b)	93			V spolupráci s členskými štátmi sa podnikli prvé kroky na zlepšenie využívania zo strany používateľov prostredníctvom vnútroštátnych programov spolupráce, činností pre odberateľský vesmírny sektor a nového vedomostného centra pre pozorovanie Zeme. Komisia však neposkytla žiadne ďalšie informácie o tom, v ktorých oblastiach by vesmírne služby EÚ mohli zvýšiť <i>efektívnosť</i> a <i>účinnosť</i> verejnej správy s cieľom riešiť roztrieštenú štruktúru trhov.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. a)	96	✓		Komisia spolu s ďalšími subjektmi vypracovala a uverejnila koncepčný rámec na posúdenie prínosov Vesmírneho programu EÚ. V tomto rámci sa navrhuje priradiť peňažné hodnoty niektorým (nesociálno-ekonomickým) ukazovateľom, ktoré nie sú založené na prísnych metódach alebo spoľahlivých zdrojoch údajov, a preto nie sú spoľahlivé. Komisia okrem toho neposkytla údaje, ktoré by umožnili presnejšie posúdenie sociálno-ekonomických prínosov, čo je pre takýto rámec nevyhnutné.	
	2 písm. b)	96	✓		V nariadení (EÚ) 2021/696 sa vymedzujú hlavné a špecifické ciele Vesmírneho programu EÚ. Prepojenie medzi hlavnými a špecifickými cieľmi nie je vždy jasné a ukazovatele nemožno vždy prepojiť so špecifickými cieľmi. Komisia neposkytla čiastkové ciele ani cieľové hodnoty pre každý ukazovateľ. Metóda a zdroje údajov na ich výpočet nie sú vždy jasné.	
	3 písm. a)	101	✓			
	3 písm. b)	101	✓		Národné programy spolupráce vykonávané službami programu Copernicus, činnosti Agentúry EÚ pre vesmírny program pre odberateľský vesmírny sektor a vedomostné centrum pre pozorovanie Zeme sú dôležitými krokmi smerom k štruktúrovanému využívaniu a dopĺňajú opatrenia členských štátov. Značná časť odporúčania sa však ešte musí vykonať, aby sa zabezpečila komplementárnosť medzi programom Copernicus a iniciatívami členských štátov.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. c)	101	✓		Vďaka infraštruktúre dátového vesmírneho ekosystému programu Pernicu (CDSE) sa prijal integrovanejší prístup k poskytovaní prístupu k údajom programu Pernicu. Cieľom CDSE je aktívna integrácia s inými dátovými infraštruktúrami a zvýšenie počtu a kvality dátových služieb. Komisia však neposkytla informácie o tom, do akej miery sa zaoberala fragmentáciou údajov a produktov programu Copernicus.	
	4 písm. a)	104	✓			
	4 písm. b)	104	✓		Identifikácia prekážok a vytvorenie prehľadu s cieľom poskytnúť informácie o stratégii jednotlivých členských štátov v oblasti kozmického priestoru a základné hospodárske údaje súvisiace s vesmírom sú dôležitými krokmi k odstráneniu prekážok ich využívania. Prehľad sa ešte musí v plnej miere zaviesť. Komisia a členské štáty budú musieť potom konať a odstrániť existujúce prekážky (napríklad vhodným regulačným rámcom), a tým lepšie podporovať zavádzanie vesmírnych služieb.	
	4 písm. c)	104	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 08/2021: Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex – Zatiaľ nie je dostatočne účinná	1 písm. c)	90				
	2 písm. b)	92				
	3 písm. c)	94			Pri hodnotení nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii Komisia neanalyzovala potenciálne prínosy rozšírenia rozsahu posúdenia zraniteľnosti agentúry Fronte na regionálnu úroveň a na úroveň EÚ.	
Osobitná správa 09/2021: Dezinformácie s vplyvom na EÚ – Boj zatiaľ zvládame, ale ešte nie je vyhrané	1 písm. a)	111				
	1 písm. b)	111				
	1 písm. c)	111				
	1 písm. d)	111			V oznámení Komisie COM(2023) 630 sa uvádzajú informácie o rôznych zdrojoch financovania na podporu vykonávania akčného plánu pre európsku demokraciu proti dezinformáciám. Uverejnené informácie neobsahujú súhrnné informácie o výdavkoch, ktoré vznikli pri vykonávaní opatrení.	
	4 písm. a)	117				
	4 písm. b)	117				
	4 písm. c)	117				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5 písm. a)	119	✓		Hoci Komisia zlepšila svoje koordinačné činnosti týkajúce sa mediálnej gramotnosti a vypracovala dokument mapujúci existujúce iniciatívy, zatiaľ neexistuje žiadna všeobecná stratégia v oblasti mediálnej gramotnosti.	
	5 písm. b)	119	✓		V decembri 2023 Komisia podpísala zmluvu o vypracovaní štúdie s cieľom preskúmať existujúci výskum vplyvu činností v oblasti mediálnej gramotnosti. Z právnych dôvodov bola zmluva ukončená v polovici roka 2024. Komisia zatiaľ neprijala všeobecnú stratégiu v oblasti mediálnej gramotnosti.	
	5 písm. c)	119	✓		Komisia výrazne zlepšila koordináciu s cieľom podporiť synergie v boji proti dezinformáciám. Zatiaľ však nie je zavedená všeobecná stratégia v oblasti mediálnej gramotnosti.	
	6 písm. a)	120	✓			
	6 písm. b)	120	✓			
	6 písm. c)	120	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 10/2021: <i>Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ – Nastal čas premeniť slová na skutky</i>	1 písm. a)	103				
	1 písm. b)	103				
	1 písm. c)	103				
	1 písm. d)	103				
	2 písm. a)	104				
	2 písm. b)	104			Komisia aktualizovala svoje usmernenia a súbor nástrojov pre <i>lepšiu právnu reguláciu</i> . Cieľom tejto aktualizácie lepšej právnej regulácie je lepšie identifikovať, vybrať a kvalitatívne a kvantitatívne posúdiť v rámci dostupných údajov významné vplyvy na rodovú rovnosť v <i>posúdeniach vplyvu</i> a hodnoteniach pri dodržaní zásady lepšej právnej regulácie, ktorou je primeraná analýza. Komisia zatiaľ nevykonala rodové analýzy potrieb a vplyvov programov a nástrojov financovania EÚ, ani neinformovala o výsledkoch týchto analýz v posúdeniach vplyvu, hodnoteniach ani vo výročných správach o výkonnosti.	
	3 písm. a)	105				
	3 písm. b)	105				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. c)	105	✓		Odporúčanie bolo čiastočne vykonané prostredníctvom revidovaného súboru nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu z roku 2021 (nástroj #43 „mechanizmy a ukazovatele monitorovania“) a v kontexte nového <i>nariadenia o rozpočtových pravidlách</i> , ktoré sa uplatňuje od 30. septembra 2024. Komisia nebude môcť vykonať hlavné časti odporúčania, kým nezačne pripravovať obsah budúcich legislatívnych návrhov.	
	4 písm. a)	107	✓			
	4 písm. b)	107	✓		Nové nariadenie o rozpočtových pravidlách platné od 30. septembra 2024 by mohlo uľahčiť zohľadnenie rodovej rovnosti pri vypracúvaní budúceho <i>viacročného finančného rámca</i> (VFR). Komisia zatiaľ do budúcich legislatívnych návrhov nezahrnula ciele a ukazovatele výkonnosti týkajúce sa rodovej rovnosti, keďže návrhy VFR na obdobie po roku 2027 ešte neboli prijaté.	
	5 písm. a)	108	✓		Komisia vyvinula systém sledovania finančných prostriedkov pridelených a používaných na podporu rodovej rovnosti, ktorý možno uplatniť na všetky programy financovania EÚ vrátane <i>Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti</i> . Metodika sledovania systému nezohľadňuje potenciálne negatívne účinky a Komisia vo veľkej miere využíva rodové hodnotenie 0* (približne 20 % rozpočtu EÚ). Toto hodnotenie znamená, že príspevok programu k rodovej rovnosti je nejasný.	
	5 písm. b)	108	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5 písm. c)	108	✓	✗	Komisia nezačala analyzovať vhodnosť návrhu, aby sa určité percento rozpočtu EÚ použilo na podporu rodovej rovnosti. Domnieva sa, že časový harmonogram tejto analýzy závisí od prípravy budúceho VFR.	🕒
	6	109	✓	📊		🕒
Osobitná správa 11/2021: Výnimočná podpora pre výrobcov mlieka v EÚ v rokoch 2014 – 2016 – Potenciál na zlepšenie budúcej efektívnosti	1 písm. a)	83	✓	📊		🕒
	1 písm. b)	83	✓	📊		🕒
	2 písm. a)	87	✗	✗	Komisia toto odporúčanie neprijala, ani nevykonala.	🕒
	2 písm. b)	87	✓	📊		🕒
	3	89	✓	📊		🕒
Osobitná správa 12/2021: Zásada „znečisťovateľ platí“ – Nejednotné uplatňovanie v rámci politík a opatrení EÚ v oblasti životného prostredia	1 písm. a)	72	✓	📊		🕒
	1 písm. b)	72	✓	📊		🕒
	2 písm. a)	73	✓	📊	V hodnotení smernice o environmentálnej zodpovednosti, ktorého cieľom je posúdiť účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridanú hodnotu kritérií smernice o environmentálnej zodpovednosti pre EÚ, bolo schválené ako súčasť <i>medzirezortnej konzultácie</i> . Hodnotenie smernice o environmentálnej zodpovednosti ešte nebolo uverejnené.	🕒
	2 písm. b)	73	✓	📊	Pozri pripomienky k odporúčaniam 2 písm. a).	🕒

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. a)	74			Komisia iniciovala niekoľko informačných kampaní zameraných na svojich zamestnancov a ďalšie zamerané priamo na <i>riadiace orgány</i> . Je potrebné, aby Komisia v spolupráci s členskými štátmi podnikla konkrétnejšie opatrenia, aby sa zabezpečilo, že finančné prostriedky EÚ sa môžu použiť na odstránenie znečistenia len vtedy, ak sa pri kontrolách zistí, že príslušné orgány prijali všetky potrebné opatrenia na to, aby znečisťovateľ zaplatil za znečistenie, za ktoré je zodpovedný.	
	3 písm. b)	74			Komisia v obmedzenej miere prijala niekoľko opatrení na podporu využívania nástrojov finančného zabezpečenia pre záväzky vyplývajúce zo smernice o environmentálnej zodpovednosti (školiace materiály, semináre, analýza súčasného stavu využívania nástrojov finančného zabezpečenia). Mala by podniknúť konkrétnejšie kroky na dôkladné preskúmanie možnosti zmeny právnych predpisov s cieľom zaviesť pre prevádzkovateľov povinnosť používať finančné zabezpečenie na krytie environmentálnych rizík.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 13/2021: Úsilie EÚ v boji proti praniu špinavých peňazí v bankovom sektore je roztrieštené a vykonávanie je nedostatočné	1 písm. a)	115	✓		V roku 2022 Komisia uverejnila svoju správu o hodnotení rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, ktoré má vplyv na vnútorný trh a súvisí s cezhraničnou činnosťou (COM(2022) 554 final). V tomto uverejnenom súhrnnom posúdení sa v obmedzenej miere zohľadnil geografický rozmer a prioritné riziká (pre jeden sektor). V revízii rámca EÚ pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktorá bola uverejnená v júni 2024, bol mandát Komisie týkajúci sa posúdení rizík na úrovni Únie zmenený tak, aby zahŕňal osobitný odkaz na „oblasti a odvetvia“, ale v praxi sa to zatiaľ neuplatňuje. Celkovo je zahrnutie geografického rozmeru a stanovenie priorit rizík stále veľmi obmedzené.	
	1 písm. b)	115	✓		Komisia zaviedla novú metodiku tvorby zoznamu tretích krajín, ktorá by mala pomôcť lepšie integrovať rôzne zdroje informácií. V dôsledku toho bolo do autonómneho zoznamu EÚ zaradených niekoľko krajín, čo však zostáva výnimočné z dôvodu obmedzených zdrojov.	
	1 písm. c)	115	✓			
	2	117	✓			
	3 písm. a)	120	✓			
	3 písm. b)	120	✓			
	3 písm. c)	120	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 14/2021: Spolupráca v rámci programu Interreg – Potenciál cezhraničných regiónov Európskej únie zatiaľ nebol naplno využitý	1 písm. b)	97	✓			
	3 písm. a)	99	✓			
	3 písm. b)	99	✓			
Osobitná správa 15/2021: Práva cestujúcich v leteckej doprave počas pandémie COVID-19 – Kľúčové práva nechránené napriek úsiliu Komisie	1 písm. a)	76	✓			
	1 písm. b)	76	✓			
	1 písm. c)	76	✓			
	1 písm. d)	76	✓			
	2 písm. e)	76	✓		Komisia prijala niektoré opatrenia, no nepredložila legislatívne návrhy s cieľom zmierniť riziko krízy likvidity alebo platobnej neschopnosti dopravcov, napríklad preskúmaním pravidiel finančnej spôsobilosti leteckých spoločností.	
	2 písm. a)	78	✓			
	2 písm. b)	78	✓			
	3 písm. a)	79	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. b)	79	✓			
	3 písm. c)	79	✓		Komisia posúdila účinnosť presadzovania právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľa podľa nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa vrátane využívania právomocí príslušných orgánov. Komisia nepredložila návrhy na riešenie nedostatkov zistených pri presadzovaní nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa.	
	4	80	✓			
Osobitná správa 16/2021: Spoločná poľnohospodárska politika a klíma – Polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy vyčlenených na poľnohospodárstvo, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú	1 písm. a)	93	✓			
	1 písm. b)	93	✓			
	1 písm. c)	93	✓		Komisia informovala členské štáty o opatreniach, ktoré by boli najúčinnnejšie pri znižovaní emisií skleníkových plynov z hospodárskych zvierat a hnojív. Odhadovaný vplyv opatrení zahrnutých do konečných plánov <i>spoločnej poľnohospodárskej politiky</i> na zmiernenie emisií skleníkových plynov z hospodárskych zvierat a hnojív je príliš obmedzený na to, aby sa mohol považovať za účinný.	
	2 písm. a)	94	✓			
	2 písm. b)	94	✓			
	3 písm. a)	95	✗		Komisia toto odporúčanie neprijala, ani nevykonala.	
	3 písm. b)	95	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 17/2021: Spolupráca EÚ s tretími krajinami v oblasti readmisie – Relevantné opatrenia priniesli obmedzené výsledky	1 (prvá zarážka)	124	✓			
	1 (druhá zarážka)	124	✓			
	2 (prvá zarážka)	125	✓			
	2 (druhá zarážka)	125	✓			
	3	127	✓			
	4 (prvá zarážka)	135	✓			
	4 (druhá zarážka)	135	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 18/2021: Dohľad Komisie nad členskými štátmi, ktoré ukončujú program makroekonomických úprav – Vhodný nástroj, ktorý si vyžaduje zefektívnenie	1 písm. a)	94	✓			
	1 písm. b)	94	✓			
	1 písm. c)	94	✓			
	2 písm. a)	96	✓		Neexistujú žiadne dôkazy o tom, že dohľad po ukončení programu bude pozastavený pred dosiahnutím 75 % prahovej hodnoty. Komisia odpovedala, že Euroskupina nemá dostatočnú podporu na to, aby sa právne predpisy zodpovedajúcim spôsobom zmenili.	
	2 písm. b)	96	✓		Hoci činnosti dohľadu boli menej intenzívne, frekvencia a trvanie dohľadu po skončení programu zostávajú rovnaké. Preto sa zaťaženie Komisie a členských štátov v podstate nezmenilo.	
	2 písm. c)	96	✓		Pokiaľ ide o zníženie zaťaženia a zefektívnenie činností dohľadu, Komisia nenavrhol zmeniť právne predpisy ani svoje usmernenia. Zatiaľ neexistujú žiadne dôkazy o zníženej frekvencii podávania správ v rámci sprísneného dohľadu.	
	3 písm. a)	99	✓		Reformy, ktoré zostali po ukončení programu nedokončené, sa monitorujú prostredníctvom rôznych pracovných okruhov hospodárskeho dohľadu vrátane európskeho semestra a dohľadu po ukončení programu. Je ešte potrebné dokončiť revíziu internej príručky GR ECFIN o programoch makroekonomických úprav eurozóny a aktualizovať dohody o poskytovaní údajov medzi krajinami vykonávajúcimi dohľad po skončení programu a Komisiou.	
	3 písm. b)	99	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 20/2021: Udržateľné využívanie vody v poľnohospodárstve – Je pravdepodobnejšie, že finančnými prostriedkami z SPP sa bude podporovať väčšie než efektívnejšie využívanie vody	1	92				
	2 písm. a)	95				
	2 písm. b)	95				
	2 písm. c)	95				
	3 písm. a)	98				
	3 písm. b)	98			Komisia má v úmysle, aby hodnotenie vplyvu financovania rozvoja vidieka a podpory trhu na využívanie vody, ktoré sa začalo v novembri 2024, bolo súčasťou priebežného hodnotenia spoločnej poľnohospodárskej politiky. Toto priebežné hodnotenie sa má uskutočniť do decembra 2026, čo znamená, že termín stanovený v našej osobitnej správe na vykonanie tohto odporúčania sa môže dodržať.	
Osobitná správa 21/2021: Financovanie EÚ v súvislosti s biodiverzitou a zmenou klímy v lesoch EÚ – Pozitívne, ale obmedzené výsledky	1 písm. a)	74				
	1 písm. b)	74				
	2 písm. a)	74				
	2 písm. b)	74				
	3 písm. a)	74				
	3 písm. b)	74				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 22/2021: Udržateľné financovanie – Na presmerovanie financovania smerom k udržateľným investíciám sú potrebné súdržnejšie opatrenia EÚ	1 písm. a)	85	✓			
	1 písm. b)	85	✓			
	1 písm. c)	85	✓			
	2	86	✓			
	3 písm. a)	87	✓			
	3 písm. b)	87	✓			
	4 písm. a)	88	✓			
	4 písm. b)	88	✓			
	5 písm. a)	90	✓		V oddiele 6 pracovného dokumentu útvarov Komisie s názvom Architektúra začleňovania klimatického hľadiska do viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027 (SWD(2022) 225 final) sa vymedzujú spôsoby vykonávania zásady „(výrazne) nenarušiť“ v rozpočte EÚ. Uvádza sa v ňom, že táto zásada sa vzťahuje len na 25 z 36 rozpočtových programov EÚ a že programy, ako je program Digitálna Európa (určený na financovanie projektov v oblastiach, ako sú superpočítače alebo umelá inteligencia), nie sú relevantné.	
	5 písm. b)	90	✓			
	5 písm. c)	90	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	5 písm. d)	90	✓		Komisia podáva správy o výdavkoch EÚ, ktoré sa týkajú uplatňovania 100 % klimatického koeficientu na základe kritérií taxonómie EÚ len v niektorých vyhláseniach o výkonnosti programov za rok 2023. Preto nie je možné presne skonsolidovať celkovú sumu výdavkov EÚ, ktorá súvisí s uplatnením 100 % klimatického koeficientu.	
	6 písm. a)	91	✓		V súčasnosti prebieha vývoj spoločných ukazovateľov výkonnosti, ktoré by mali umožniť lepšie monitorovanie udržateľných investícií EÚ.	
	6 písm. b)	91	✓			
Osobitná správa 23/2021: Znižovanie veľkej korupcie na Ukrajine – Niekoľko iniciatív EÚ, no stále nedostatočné výsledky	1 písm. a)	91	✓			
	1 písm. b)	91	✓		Ukrajina zaviedla sankcie proti významným osobám podozrivým z ohrozovania národnej bezpečnosti a korupcie. Sankcie zahŕňajú zákaz cestovania a zmrazenie aktív, čím sa účinne obmedzujú činnosti týchto osôb na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni. V rámci procesu pristúpenia k EÚ Ukrajina zavádza spoľahlivé mechanizmy na boj proti veľkej korupcii, takže EÚ je menej nútená ukladať samostatné obmedzenia na tieto osoby. Okrem ukrajinských vnútroštátnych sankcií, ktoré sa uplatňujú na Ukrajine, neexistuje žiadny mechanizmus, ktorý by ukrajinským štátnym príslušníkom podozrivým z veľkej korupcie zabránil cestovať do EÚ a používať tam svoj majetok.	
	1 písm. c)	91	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. a)	92	✓			
	2 písm. b)	92	✓			
	3 písm. a)	93	✓			
	3 písm. b)	93	✓			
	3 písm. c)	93	✓			
	4 písm. a)	95	✓			
	4 písm. b)	95	✓			
	5 písm. a)	98	✓			
	5 písm. b)	98	✓			
	6	99	✓			
	7 písm. a)	102	✓			
	7 písm. b)	102	✓		V súčasnosti nie je možné toto odporúčanie vykonávať vzhľadom na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine. Komisia však ukrajinským orgánom poskytla podporu na uskutočnenie niekoľkých kľúčových reforiem, ktoré položili základy pre riešenie dlhových moratórií v budúcnosti.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 24/2021: Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti – Cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky	1 písm. a)	128			Komisia podnikla kroky na zabezpečenie toho, aby plnenie základných podmienok bolo stálym bodom programu zasadnutí monitorovacieho výboru. Keďže Komisia nevykonáva vlastné monitorovanie a analýzu, spolieha sa na informácie o dodržiavaní základných podmienok, ktoré jej poskytujú jednotlivé členské štáty a príslušné správne orgány.	
	1 písm. b)	128			Hoci Komisia odporúčanie prijala, vo <i>výročných správach o činnosti</i> vôbec neinformovala o činnostiach, ktoré prijala na presadzovanie dodržiavania základných podmienok členskými štátmi. Dôvodom bola celková nízka miera neplnenia a významný pokrok, ktorý sa dosiahol za posledné dva roky.	
	2 písm. a)	128			Komisia prijala opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby včas informovala členské štáty o prístupe, ktorý sa má uplatniť pri preskúmaní v polovici trvania. Informácie, ktoré Komisia poskytla členským štátom, nie sú dostatočne konkrétne na to, aby sa zabezpečilo, že sa pri preskúmaní všetkých programov v polovici trvania uplatní jasný a spoločný prístup. Nenašli sme dostatočné dôkazy o tom, ako majú členské štáty prideliť sumu flexibility na zvyšok obdobia.	
	2 písm. b)	128			Proces preskúmania v polovici trvania do roku 2025 ešte nebol dokončený. Nemôžeme teda posúdiť, či Komisia zohľadnila príslušné zistenia z hodnotenia využívania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členskými štátmi v roku 2024 na investície z fondov politiky súdržnosti v týchto členských štátoch. Lehota na vykonanie tohto odporúčania ešte neuplynula.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. a)	128	✓			
	3 písm. b)	128	✓		Komisia posudzuje odôvodnené žiadosti členských štátov o zmenu podmienok, ktoré sa majú splniť, alebo <i>výstupov/výsledkov</i> , ktoré sa majú dosiahnuť, ale nestanovila kritériá pre tieto posúdenia.	
	4 písm. a)	128	✓			
	4 písm. b)	128	✓		Komisia poskytla vnútroštátnym orgánom usmernenia o tom, ako poskytnúť uistenie o uplatňovaní pravidiel vnútorného trhu (<i>verejné obstarávanie a štátna pomoc</i>) v prípade schém „financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi“. Vysvetľujúca poznámka neobsahuje minimálne požiadavky na kontrolu, ktoré by umožnili riadiacim orgánom alebo vykonávacím orgánom poskytnúť uistenie o dodržiavaní pravidiel vnútorného trhu bez kontroly jednotlivých operácií. Nie je stanovená jasná úloha <i>orgánov auditu</i> a nie sú špecifikované dôsledky v prípade nedostatkov.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 25/2021: Podpora ESF na boj proti dlhodobej nezamestnanosti – Opatrenia musia cielenejšie, lepšie prispôsobené a monitorované	1	79	✓			
	2	79	✓			
	3	79	✓		Prebieha štúdia na hodnotenie účinnosti opatrení „prístupu k zamestnaniu“ pre dlhodobo nezamestnaných v rámci <i>ex post</i> hodnotenia za obdobie 2014 – 2020. Na základe záverov <i>ex post</i> hodnotenia za obdobie 2014 – 2020 neboli prijaté žiadne zodpovedajúce protiopatrenia.	
Osobitná správa 26/2021: Správnosť výdavkov v politike súdržnosti EÚ – Komisia zverejňuje každoročne minimálnu odhadovanú chybovosť, ktorá nie je konečná.	1	77	✗		Komisia toto odporúčanie neprijala, ani nevykonala.	
	2 písm. a)	83	✓		Komisia podnikla kroky na zlepšenie súladu svojho plánu <i>auditov zhody</i> s posúdením rizika a na zdokumentovanie a vysvetlenie dôvodov zmien vyplývajúcich zo zohľadnenia iných faktorov. Pretrvávajú nedostatky, pokiaľ ide o úplnosť posúdenia rizika a zachytenie historických údajov.	
	2 písm. b)	83	✓			
	2 písm. c)	83	✓			
	2 písm. d)	83	✗		Komisia toto odporúčanie neprijala, ani nevykonala.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. a)	86			V našej výročnej správe za rok 2021 (bod 5.62) a výročnej správe za rok 2022 (bod 6.70) sme uviedli, že Komisia zlepšila svoju metodiku odhadu maximálneho rizika zahrnutím navýšenia pre nekontrolované <i>operačné programy</i> . Nedostatky v metodike stále pretrvávajú.	
	3 písm. b)	86			Komisia zlepšila vypracúvanie výročných správ o činnosti GR EMPL a GR REGIO s cieľom objasniť, ako pre každý program získava uistenie. Uznávame najmä zlepšenia v návrhoch výročných správ o činnosti týchto dvoch generálnych riaditeľstiev za rok 2024, ktoré nám boli neformálne poskytnuté pred uverejnením, ale ešte neboli podpísané.	
	4	88			Správna rada poskytla ústredným útvarom usmernenia k vypracovaniu <i>výročnej správy o riadení a výkonnosti</i> (AMPR). Podľa nášho názoru by mal príslušné pokyny vydať vlastník výročnej správy o riadení a výkonnosti – t. j. kolégium komisárov, a nie správna rada. V rôznych správach sme tiež identifikovali opakujúce sa problémy s kvalitou údajov uvedených vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Osobitná správa 27/2021: Podpora cestovného ruchu zo strany EÚ – Potreba novej strategickej orientácie a lepšieho prístupu k financovaniu	1	74				
	2	76				

Zdroj: EDA.

Príloha 12.2 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2021 – iné kontrolované subjekty

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; žiadne informácie.

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Miera včasnosti: včas; s oneskorením; lehota ešte neuplynula; žiadne následné opatrenia; včasnosť sa neposudzovala.

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB)						
Osobitná správa 01/2021: Plánovanie riešenia krízových situácií v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií	1 písm. a)	112				
	1 písm. b)	112				
	1 písm. c)	112			Podľa príručky plánovania riešenia krízových situácií z roku 2022 sú interné tímy pre riešenie krízových situácií povinné oznamovať značné odchýlky od politik SRB, čo predtým neplatilo. Pojem „značný“ nie je v príručke plánovania riešenia krízových situácií vysvetlený a ponecháva sa na uváženie interných tímov pre riešenie krízových situácií.	
	2 písm. a)	115				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	2 písm. b)	115			Dokončenie cyklu plánovania riešenia krízových situácií na rok 2020 sa oneskorilo o 8 mesiacov. Cykly plánovania riešenia krízových situácií na roky 2021 a 2022 sa oneskorili o tri mesiace, čo predstavuje 5-mesačné zlepšenie v porovnaní s cyklom plánovania riešenia krízových situácií v roku 2020. Pre cyklus plánovania riešenia krízových situácií na rok 2023 nie sú k dispozícii žiadne údaje. SRB nedokončila ročné cykly plánovania riešenia krízových situácií v stanovenom časovom rámci (pozri body 9, 77 a 115 osobitnej správy 01/2021).	
	3 písm. a)	119				
	3 písm. b)	119			SRB vypracovala kvantitatívne kritériá na personálne obsadenie. Tieto kritériá neboli dohodnuté s vnútroštátnymi orgánmi pre riešenie krízových situácií. SRB nevypracovala kvalitatívne kritériá. Kvantitatívne aj kvalitatívne kritériá sú potrebné na zabezpečenie primeraného zloženia zamestnancov v interných tímoch pre riešenie krízových situácií.	

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)						
Osobitná správa 08/2021: Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex – Zatiaľ nie je dostatočne účinná	1 písm. a) bod i)	90				
	1 písm. a) bod ii)	90				
	1 písm. a) bod iii)	90				
	1 písm. a) bod iv)	90			Ešte nebola zavedená automatizovaná výmena informácií medzi vnútroštátnymi systémami a databázou EUROSUR, ako aj automatizovaný preklad; projekt prebieha.	
	1 písm. b)	90				
	2 písm. a) bod i)	92				
	2 písm. a) bod ii)	92				
	2 písm. a) bod iii)	92			Príslušníci pohraničnej stráže stále nemajú spoľahlivý prístup ku všetkým relevantným produktom analýzy rizík.	
	3 písm. a)	94				
	3 písm. b) bod i)	94				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	3 písm. b) bod ii)	94	✓		Hlavný proces posudzovania zraniteľnosti sa vykonáva osobitne pre každý členský štát. Hoci agentúra Frontex príležitostne vykonáva regionálne posúdenia zraniteľnosti, tieto posúdenia nie sú systematické.	
	3 písm. b) bod iii)	94	✓		Nebol vykonaný žiadny pokus o monitorovanie prípadov, keď opatrenia na riešenie zistených zraniteľných miest v konkrétnej krajine môžu viesť k dominovému efektu v susedných krajinách.	
	4 písm. a)	97	✓		Agentúra Frontex v rokoch 2020 až 2024 neorganizovala žiadne cvičenia rýchlej reakcie.	
	4 písm. b)	97	✓			
	4 písm. c)	97	✓			
	4 písm. d)	97	✓			
	5 písm. a)	101	✓			
	5 písm. b)	101	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ)						
Osobitná správa 09/2021: Dezinformácie s vplyvom na EÚ – Boj zatiaľ zvládame, ale ešte nie je vyhrané	2 písm. a)	113				
	2 písm. b)	113				
	2 písm. c)	113				
	2 písm. d)	113			Oddelenie StratCom ESVČ uverejňuje výročné správy o činnosti od marca 2022. Pripravuje aj plány na nasledujúci rok na základe výsledkov činností. Hoci niektoré projekty sú v súčasnosti predmetom individuálneho hodnotenia, na úrovni príslušných oddelení neexistuje formálny proces hodnotenia.	
	3 písm. a)	115			Odporučili sme, aby si ESVČ od členských štátov vyžiadala podrobnú spätnú väzbu o dôvodoch nízkej miery angažovanosti v systéme rýchleho varovania a prijala potrebné operačné kroky na riešenie týchto dôvodov. Domnievame sa, že toto odporúčanie už nie je relevantné, keďže v reakcii na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine v roku 2022 členské štáty zvýšili svoju úroveň angažovanosti v systéme rýchleho varovania.	
	3 písm. b)	115				
	3 písm. c)	115				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA)						
Osobitná správa 13/2021: Úsilie EÚ v boji proti praniu špinavých peňazí v bankovom sektore je roztrieštené a vykonávanie je nedostatočné	3 písm. d)	120	✓			
	3 písm. e)	120	✓			
	4 písm. a)	122	✓			
	4 písm. b)	122	✓			
	4 písm. c)	122	✓			
Európska centrálna banka (ECB)						
Osobitná správa 13/2021: Úsilie EÚ v boji proti praniu špinavých peňazí v bankovom sektore je roztrieštené a vykonávanie je nedostatočné	4 písm. d)	122	✓			
	4 písm. e)	122	✓			

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)						
Osobitná správa 19/2021: Podpora Europolu v boji proti prevádzkačstvu migrantov – Cenný partner, ale nedostatočné využívanie zdrojov údajov a meranie výsledkov	1 písm. a)	75				
	1 písm. b)	75				
	1 písm. c)	75				
	2 písm. a)	77				
	2 písm. b)	77				
	2 písm. c)	77				
	3 písm. a)	80				
	3 písm. b)	80			Europol nestanovil osobitné ukazovatele pre externé podávanie správ o svojom úsilí v boji proti <i>podvodom</i> v oblasti dokladov a praniu špinavých peňazí.	
	3 písm. c)	80				
	3 písm. d)	80				

Číslo a názov správy	Č.	Bod osobitnej správy	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania		
				Miera vykonania	Poznámky	Miera včasnosti
	4 písm. a)	82			Europol využíva mechanizmus operačnej pracovnej skupiny (OTF) na stanovenie priorít operačných činností, ktoré sa zameriavajú na trestnú činnosť cieľov vysokej hodnoty, ktoré predstavujú najvyššie riziko pre vnútornú bezpečnosť EÚ. Pod úrovňou cieľov s vysokou prioritou prebieha preskúmanie súčasných kritérií na určovanie priorít a klasifikáciu nových prípadov (na základné, nízko prioritné a prioritné prípady). Toto preskúmanie si vyžaduje zavedenie špeciálnej štandardizovanej aplikácie na sledovanie prípadov, ktorá bola prioritou. Má byť k dispozícii v roku 2025.	
	4 písm. b)	82			Pozri pripomienky k odporúčaniu 4 písm. a).	

Zdroj: EDA.

Dodatok

Správa

(podľa článku 92 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 806/2014)

**o podmienených záväzkoch za rozpočtový rok 2024
vyplývajúcich z toho, ako Komisia a Rada plnili svoje úlohy
podľa tohto nariadenia**

Úvod

Právny základ

01 V článku 92 ods. 4 [nariadenia](#) o jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (SRM) sa vyžaduje, aby Dvor audítorov podal správu o akýchkoľvek podmienených záväzkoch (či už Jednotnej rady (SRB), Rady, Komisie alebo iných) vyplývajúcich z toho, ako SRB, Rada a Komisia plnili svoje úlohy podľa tohto nariadenia. Tento dodatok sa týka podmienených záväzkov Komisie a Rady. Podmienené záväzky SRB sú predmetom našej výročnej správy o plnení rozpočtu agentúr EÚ za rozpočtový rok 2024. Podmienené záväzky Komisie a Rady v rámci SRM sú aj predmetom nášho stanoviska k spoľahlivosti konsolidovanej účtovnej závierky EÚ (pozri bod II vo vyhlásení EDA o vierohodnosti predkladaného Európskemu parlamentu a Rade – správa nezávislého audítora).

Podmienené záväzky: definícia a kritériá pre vykazovanie

02 Podmienený záväzok sa definuje ako:

- možný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí a ktorého existencia bude potvrdená jedine tým, či v budúcnosti nastane alebo nenastane jedna alebo viacero neistých udalostí, ktorých vznik nezávisí výlučne od Európskej únie,
- alebo súčasný záväzok, ktorý je dôsledkom minulých udalostí, ale nevykazuje sa, pretože nie je pravdepodobné, že na jeho vyrovnanie bude potrebný úbytok hospodárskych zdrojov predstavujúcich hospodárske úžitky, alebo preto, že nie je možné výšku záväzku dostatočne spoľahlivo stanoviť.

03 S cieľom určiť, či je potrebné zverejniť podmienený záväzok alebo vykázať rezervu, sa musí posúdiť pravdepodobnosť úbytku hospodárskych zdrojov (spravidla hotovosti). Ak je úbytok zdrojov v budúcnosti:

- pravdepodobný, musí sa vykázať rezerva,
- možný, musí sa zverejniť podmienený záväzok,
- málo pravdepodobný, zverejnenie nie je potrebné.

Základné informácie o podmienených záväzkoch súvisiacich s jednotným mechanizmom riešenia krízových situácií

04 SRB, Rade a Komisii môžu v súvislosti s plnením ich úloh podľa [nariadenia o SRM](#) vzniknúť podmienené záväzky spojené s prebiehajúcimi súdnymi konaniami (na súdoch EÚ alebo vnútroštátnych súdoch) v súvislosti:

- **s ich rozhodnutiami o riešení a neriešení krízovej situácie¹** – na súde možno napadnúť rozhodnutie použiť nástroje na riešenie krízových situácií, ako aj rozhodnutie nepoužiť ich,
- **so zásadou, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia** – na ochranu základných vlastníckych práv sa v [nariadení o SRM](#) stanovuje, že žiadny veriteľ sa počas riešenia krízovej situácie nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia, než do akého by sa dostal pri bežnom konkurznom konaní. V súlade s touto zásadou musí byť každému veriteľovi, s ktorým by sa pri bežnom konkurznom konaní zaobchádzalo lepšie, vyplatené odškodné z jednotného fondu na riešenie krízových situácií (SRF). Na posúdenie zaobchádzania s veriteľmi a akcionármi sa musí vykonať ocenenie rozdielu v zaobchádzaní.

¹ Súdny dvor v rozsudku z 18. júna 2024 (vec [C-551/22 P](#)) rozhodol, že na súdoch EÚ možno napadnúť len rozhodnutia Komisie o schválení (pozri bod [10](#)).

Pripomienky

Časť I: Podmienené záväzky Komisie

05 V *tabuľke 1* je uvedený počet súdnych konaní týkajúcich sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Komisiu v dôsledku toho, ako si Komisia plní svoje povinnosti v súlade s *nariadením o SRM*, a súvisiace podmienené záväzky vo výške 0 EUR uvedené v účtovnej závierke Komisie, ako aj súvisiace rezervy vo výške 0 EUR vykázané v tejto účtovnej závierke.

Tabuľka 1 – Súdne konania týkajúce sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Komisiu, a súvisiace podmienené záväzky a rezervy

Veci týkajúce sa	Počet konaní prebiehajúcich na súdoch EÚ	Súvisiace podmienené záväzky zverejnené v účtovnej závierke Komisie (mil. EUR)	Súvisiace rezervy vykázané v účtovnej závierke Komisie (mil. EUR)
		(Číselné údaje v zátvorkách sú údaje z našej správy za rok 2023)	
rozhodnutí o riešení a neriešení krízovej situácie	6 (12)	0 (0)	0 (0)
<i>riešenia krízovej situácie Banco Popular Español S.A. (BPE)</i>	<i>4 (8)</i>	<i>0 (0)</i>	<i>0 (0)</i>
<i>riešenia krízovej situácie Sberbank d.d. a Sberbank banka d.d. a neriešenie krízovej situácie Sberbank Europe AG</i>	<i>2 (4)</i>	<i>0 (0)</i>	<i>0 (0)</i>
rozhodnutí v súvislosti so zásadou, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia	2 (0)	0 (nevzťahuje sa)	0 (nevzťahuje sa)
SPOLU	8 (12)	0 (0)	0 (0)

Zdroj: Účtovná závierka Komisie za rok 2024 a dodatočné informácie, ktoré poskytla Komisia, ako aj informácie zo stránky curia.europa.eu.

06 7. júna 2017 Komisia schválila rozhodnutie SRB o riešení krízovej situácie v **Banco Popular Español S.A. (BPE)**. V polovici roka 2025 na súdoch EÚ prebiehali štyri konania², ktoré sa v tejto súvislosti týkali Komisie, zatiaľ čo v našej správe z roku 2023 sme uviedli, že bolo osem takýchto konaní. Tento pokles počtu prebiehajúcich konaní možno vysvetliť nasledujúcim vývojom:

- štyri nepilotné žaloby³ podané v roku 2017, ktoré ovplyvňovali Komisiu, neboli uvedené v našej správe z roku 2023,
- zo štyroch odvolaní, v ktorých bola Komisia žalovanou stranou, podaných proti rozhodnutiam Všeobecného súdu týkajúcim sa pilotných vecí BPE⁴, bolo jedno odvolanie vzaté späť účastníkom konania, ktorý podal odvolanie, a vymazané z registra⁵, jedno bolo vymazané z registra uznesením Súdneho dvora⁶ a dve boli zamietnuté⁷,
- všetky štyri veci o náhradu škody⁸ podané na Všeobecný súd v roku 2022 boli stiahnuté.

07 1. marca 2022 Komisia schválila rozhodnutie SRB o riešení krízovej situácie v **Sberbank banka d.d. a Sberbank d.d.** V ten istý deň SRB prijala rozhodnutie o neriešení krízovej situácie v **Sberbank Europe AG**. V polovici roka 2025 na súdoch EÚ prebiehali dve⁹ konania, ktoré sa v tejto súvislosti týkali Komisie, zatiaľ čo v našej

² Veci T-678/17, T-600/17, T-499/17 a T-498/17.

³ Veci T-678/17, T-600/17, T-499/17 a T-498/17.

⁴ Veci C-448/22 P, C-535/22 P, C-539/22 P a C-541/22 P.

⁵ Vec C-539/22 P.

⁶ Vec C-448/22 P.

⁷ Veci C-535/22 P, C-541/22 P.

⁸ Veci T-294/22, T-474/22, T-475/22 a T-477/22.

⁹ Veci T-523/22 a T-524/22.

správe z roku 2023 sme uviedli, že boli štyri takéto konania. Tento pokles počtu prebiehajúcich konaní možno vysvetliť nasledujúcim vývojom:

- o následné odvolania¹⁰ proti rozsudkom (uzneseniam) Všeobecného súdu a Súdneho dvora EÚ týkajúce sa dvoch návrhov¹¹ na zrušenie rozhodnutia Komisie o schválení boli zamietnuté. Tieto dva návrhy sú však stále nevyriešené.
- o ďalšie dva návrhy¹², tiež smerujúce k zrušeniu rozhodnutia Komisie o schválení, boli Všeobecným súdom vyhlásené za neprípustné, ale žalobca sa odvolal proti zamietavým uzneseniam¹³. Okrem toho jeden návrh¹⁴ z roku 2022 o neplatnosť rozhodnutia Komisie o schválení, ktorý Všeobecný súd vyhlásil za neprípustný, ale v súvislosti s ktorým sa žalobca odvolal¹⁵ proti zamietavému uzneseniu, nebol uvedený v našej správe z roku 2023,
- o tri odvolania, ktorými sa žalobcovia odvolali proti zamietavým uzneseniam vo veciach T-525/22, T-526/22 a T-527/22, boli v máji 2025 zamietnuté¹⁶.

08 V marci 2025 boli podané dva návrhy¹⁷ týkajúce sa rozhodnutí SRB v súvislosti so zásadou, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia v súvislosti so Sberbank banka d.d. a Sberbank d.d. Komisia intervenuje s cieľom obhájiť zákonnosť nariadenia o SRM a rozhodnutí SRB.

09 Komisia považuje nepriaznivý výsledok v týchto veciach za málo pravdepodobný, a preto nezverejnila žiadne podmienené záväzky ani nevykázala žiadne rezervy v tejto súvislosti.

¹⁰ Veci C-690/23 P(I), C-693/23 P(I), C-708/23 P a C-709/23 P.

¹¹ Veci T-523/22 a T-524/22.

¹² Veci T-525/22 a T-526/22.

¹³ Veci C-791/23 P a C-792/23 P.

¹⁴ T-527/22.

¹⁵ C-793/23 P.

¹⁶ Veci C-791/23 P, C-792/23 P a C-793/23 P.

¹⁷ Veci T-147/25 a T-149/25.

10 Okrem toho sa Komisia odvolala¹⁸ proti rozhodnutiu Všeobecného súdu v inej veci¹⁹ týkajúcej sa skutočnosti, že návrh bol podaný len proti rozhodnutiu SRB o riešení krízovej situácie, a nie proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa schvaľuje program SRB na riešenie krízovej situácie. Súdny dvor vo svojom rozsudku z 18. júna 2024 skonštatoval, že na súdoch EÚ možno napadnúť len rozhodnutia Komisie o schválení.

Časť II: Podmienené záväzky Rady

11 V *tabuľke 2* je uvedený počet súdnych konaní týkajúcich sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Radu v dôsledku toho, ako si Rada plní svoje povinnosti v súlade s *nariadením o SRM*, a súvisiace podmienené záväzky vo výške 0 EUR uvedené v účtovnej závierke Rady, ako aj súvisiace rezervy vo výške 0 EUR vykázané v tejto účtovnej závierke.

Tabuľka 2 – Súdne konania týkajúce sa SRM, ktoré majú potenciálny vplyv na Radu, a súvisiace podmienené záväzky a rezervy

Veci týkajúce sa	Počet konaní prebiehajúcich na súdoch EÚ	Súvisiace podmienené záväzky zverejnené v účtovnej závierke Rady (mil. EUR)	Súvisiace rezervy vykázané v účtovnej závierke Rady (mil. EUR)
	(Číselné údaje v zátvorkách sú údaje z našej správy za rok 2023)		
rozhodnutí o riešení a neriešení krízovej situácie	0 (0)	Nevzťahuje sa	
rozhodnutí v súvislosti so zásadou, že žiadny veriteľ sa nesmie dostať do nevýhodnejšieho postavenia	0 (0)	Nevzťahuje sa	
SPOLU	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Zdroj: Účtovná závierka Rady za rok 2024 a dodatočné informácie, ktoré poskytla Rada, ako aj informácie zo stránky curia.europa.eu.

¹⁸ Vec C-551/22 P.

¹⁹ Vec T-481/17.

12 Rada nezverejnila žiadne podmienené záväzky (ani nevykázala žiadne rezervy) vyplývajúce z toho, ako plnila svoje úlohy podľa nariadenia o SRM, pretože na súdoch EÚ neprebiehajú žiadne konania, v ktorých by bola Rada žalovanou stranou a z ktorých by mohli vyplynúť podmienené záväzky.

**Odpovede inštitúcií na výročnú správu
o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok
2024**

Obsah

		Strana
Kapitola 1	Vyhlásenie o vierohodnosti a podporné informácie	
	Odpovede Európskej komisie	447
Kapitola 2	Rozpočtové a finančné riadenie	
	Odpovede Európskej komisie	454
Kapitola 3	Rozpočet EÚ a výsledky	
	Odpovede Európskej komisie	459
Kapitola 4	Príjmy	
	Odpovede Európskej komisie	465
Kapitola 5	Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika	
	Odpovede Európskej komisie	468
Kapitola 6	Súdržnosť, odolnosť a hodnoty	
	Odpovede Európskej komisie	477
Kapitola 7	Prírodné zdroje a životné prostredie	
	Odpovede Európskej komisie	488
Kapitola 8	Migrácia a riadenie hraníc Bezpečnosť a obrana	
	Odpovede Európskej komisie	492

Kapitola 9	Susedstvo a svet	
	Odpovede Európskej komisie	497
Kapitola 10	Európska verejná správa	
	Odpovede Európskeho parlamentu	501
	Odpovede Európskej komisie	504
Kapitola 11	Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	
	Odpovede Európskej komisie	506
Kapitola 12	Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v našich osobitných správach z roku 2021	
	Odpovede Európskej komisie	519
	Odpovede Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)	534
	Odpovede Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol)	535

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 – KAPITOLA 1: VYHLÁSENIE O VIEROHODNOSTI A PODPORNÉ INFORMÁCIE

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

V roku 2024, uprostred útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a zvýšenej globálnej neistoty, humanitárnych kríz, prírodných katastrof a hospodárskych otrasov, zostala Európska únia a jej rozpočet zdrojom stability, odolnosti a strategických investícií. Komisia naďalej uprednostňovala čo najlepšie využívanie peňazí daňovníkov a zabezpečovala, aby sa rozpočet EÚ vynakladal zodpovedne a správne.

Komisia a orgány členských štátov v rámci zdieľaného riadenia vykonávajú státisíce kontrol¹. Na základe výsledkov týchto kontrol, a ako potvrdzuje celkový záver vnútorného audítora, sa Komisia domnieva, že rozpočet EÚ na rok 2024 bol dobre chránený pred chybami vo výdavkoch a podvodmi.

Od roku 2024 Komisia predkladá svoj záver o úrovni ochrany rozpočtu EÚ na úrovni okruhov viacročného finančného rámca (VFR). Dôvodom je skutočnosť, že pre spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP) na roky 2023 – 2027 už Komisia nemôže určiť kvantitatívne riziko pri platbe (a pri ukončení). To viedlo k používaniu nového ukazovateľa v prípade okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“: podiel výdavkov, ktoré sa považujú za nízkorizikové. Pri všetkých ostatných okruhoch VFR sa naďalej vyčísľujú riziká pri platbe a pri ukončení.

V roku 2024 zostalo uvedené riziko v prípade okruhov VFR, v ktorých sa určuje kvantitatívne riziko pri platbe, pod prahom významnosti 2 % s výnimkou okruhu „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“. Je to v súlade s vývojom za predchádzajúce roky. Túto stabilitu podporuje skutočnosť, že veľká časť výdavkov v roku 2024 sa stále týka obdobia 2014 – 2020 s nezmenenými pravidlami, systémami a vykonávacími orgánmi.

V okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“ predstavoval podiel nízkorizikových výdavkov 77 %, čo je viac ako priemer za posledných šesť rokov (64 %).

Komisia berie na vedomie odhadovanú vykázanú chybovosť uvádzanú Európskym dvorom audítorov (3,6 %), ktorá je nižšia ako v roku 2023 (5,6 %) a v roku 2022 (4,2 %), ale vyššia ako priemer za roky 2016 – 2021 (2,8 %).

Rozdiel medzi odhadovaným rizikom pri platbe uvádzaným Komisiou a chybovosťou uvádzanou Dvorom audítorov je výrazný v prípade okruhov „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“. Tento rozpor je spôsobený najmä rozdielnym výkladom faktov, platných pravidiel a metodických prístupov. Vzhľadom na tieto nezrovnalosti, a najmä v reakcii na žiadosť Parlamentu² Komisia a Dvor audítorov na jar 2025 zorganizovali sériu seminárov s cieľom diskutovať o týchto rozdieloch. Hoci rozdielne úlohy a mandáty Komisie a Dvora audítorov neumožňujú úplné zosúladenie uplatňovaných

¹ Podrobnosti pozri vo [výročných správach o činnosti](#) útvarov Komisie.

² Pozri uznesenie Európskeho parlamentu z 11. apríla 2024 o absolútoriu za plnenie rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2022, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry, odsek 134 bod i).

metodík³, cieľom tejto aktivity bolo podporiť spoločné chápanie príslušných metodík a obmedziť rozdiely v názoroch. Komisia je ochotná v tomto dialógu pokračovať.

V prípade všetkých okruhov, v ktorých sa určuje kvantitatívne riziko pri platbe, Komisia považuje za najreprezentatívnejší ukazovateľ opatrení prijatých členskými štátmi a jej útvarmi riziko pri ukončení, ktorým sa meria chybovosť zostávajúca po všetkých *ex post* kontrolách a opravách. Na rok 2024 sa v prípade všetkých príslušných okruhov VFR⁴ odhaduje, že riziko pri ukončení bude pod prahom významnosti 2 % a v súlade s vývojom za predchádzajúce roky.

Celkovo sa Komisia usiluje dosiahnuť primeranú rovnováhu medzi nízkou chybovosťou, rýchlymi platbami a primeranými nákladmi na kontroly pre všetkých aktérov vykonávacieho a kontrolného reťazca, aby včas dosiahla všetky svoje politické ciele.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY DVORA AUDÍTOROV

1. Zistenia auditu

Spôľahlivosť účtovnej závierky

Komisia víta skutočnosť, že v účtovnej závierke EÚ sa podľa Dvora audítorov už 18. rok za sebou nevyskytujú významné chyby.

Spôľahlivosť transakcií

Príjmy

Pokiaľ ide o príjmovú stranu rozpočtu EÚ [bod 1.12 písm. a)], Komisia víta skutočnosť, že podľa Dvora audítorov sú príjmy opäť bez významných chýb a že systémy na riadenie príjmov boli vo všeobecnosti účinné.

Výdavky

Komisia súhlasí s názorom Dvora audítorov, že spôsob vyplácania finančných prostriedkov má vplyv na riziko chýb (bod 1.15), a najmä, že riziko chýb je nižšie v prípade výdavkov, ktoré podliehajú zjednodušeným pravidlám (najmä pri platbách založených na nárokoch).

Komisia preto naďalej prijíma opatrenia na zjednodušenie pravidiel, čo je tiež v súlade s požiadavkami Parlamentu⁵. Tie zahŕňajú napríklad podporu zjednodušeného vykazovania nákladov a financovanie,

³ Pozri štúdiu Parlamentu *Error rates compared – Methodologies underpinning the European Commission's risk at payment/closure and the European Court of Auditors' estimated level of error* (Porovnanie chybovosti – Metodiky, na ktorých je založené riziko pri platbe/ukončení uvádzané Európskou komisiou a odhadovaná chybovosť uvádzaná Európskym dvorom audítorov) – oddelenie rozpočtovej podpory, generálne riaditeľstvo pre rozpočtové veci, PE 772.485, marec 2025.

⁴ V prípade okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“ sa nedá vyčíslieť, pretože pri platbe sa už nevyskytuje žiadne riziko.

⁵ Pozri napríklad uznesenie Parlamentu zo 7. mája 2025 o absolutóriu za plnenie rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2023, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry, odsek 53 bod viii).

ktoré nie je spojené s nákladmi. V roku 2024 sa zvýšilo využívanie zjednodušených schém financovania v rôznych oblastiach politiky vrátane využívania jednorazových platieb v rámci iniciatív v oblasti výskumu a zdravia. Pokiaľ ide o politiku súdržnosti, Komisia v rámci programov na roky 2021 – 2027 naďalej podporovala využívanie zjednodušeného vykazovania nákladov alebo „financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi“. Okrem toho prechod SPP na model, ktorý je viac založený na výkonnosti, je v súlade s týmto trendom smerujúcim k zjednodušeným prístupom k financovaniu.

Celkovo sa Komisia na základe podrobných informácií, ktoré má k dispozícii, domnieva, že úrovne rizika nie sú jednotné. Expozícia voči riziku sa môže líšiť v rámci tej istej oblasti politiky a dokonca aj v rámci toho istého výdavkového programu.

Komisia využíva spoľahlivé, overené a na dôkazoch založené informácie získané prostredníctvom svojich kontrol a podrobných analýz vrátane údajov o výsledkoch kontrol členských štátov. To Komisii umožňuje zaradiť príslušné výdavky do kategórií podľa troch úrovní rizika:

- **výdavky s nižším rizikom**, s rizikom pri platbe nižším ako 2 % alebo so systémami členských štátov pre výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027 vyhodnotenými ako „nízkorizikové“, ktoré predstavujú **54,7 %** celkových výdavkov rozpočtu EÚ (67 % v roku 2023),
- **výdavky so stredným rizikom**, s rizikom pri platbe od 2 % do 2,5 % alebo so systémami členských štátov pre výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027 vyhodnotenými ako „stredne rizikové“, ktoré predstavujú **24,5 %** celkových výdavkov (9 % v roku 2023), a
- **výdavky s vyšším rizikom**, s rizikom pri platbe vyšším ako 2,5 % alebo so systémami členských štátov pre výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027 vyhodnotenými ako „vysokorizikové“, ktoré predstavujú **20,8 %** celkových výdavkov na rok 2024 (24 % v roku 2023).

Zníženie podielu výdavkov s nižším rizikom v porovnaní s rokom 2023 sa vysvetľuje tým, že Komisia zámerne obozretne použila paušálnu sadzbu 2 % pre všetky programy politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, ako aj pre všetky programy politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, v prípade ktorých ešte neboli predložené balíky uisťujúcich dokumentov a v prípade ktorých sa minulý rok odhadovala chybovosť pod 2 %.

Konkrétnejšie, pokiaľ ide o preskúmanie úrovne rizika pre jednotlivé okruhy VFR:

- V prípade oblasti „**Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika**“ (bod 1.19) Komisia berie na vedomie chybovosť odhadovanú Dvorom audítov, ktorá zodpovedá úrovni z minulého roka. Komisia uznáva, že hlavným zdrojom chýb sú naďalej osobné náklady, čo je logickým dôsledkom toho, že tieto náklady predstavujú najväčší podiel na celkových nákladoch vykázaných prijímateľmi v rámci programov Horizont 2020 a Horizont Európa. Už program Horizont 2020 predstavoval významný krok vpred pri zjednodušovaní a harmonizácii pravidiel oprávnenosti nákladov vrátane výpočtu osobných nákladov. Intenzívnejším využívaním financovania jednorazovými platbami v rámci programu Horizont Európa a zavedením systému jednotkových nákladov pre osobné náklady sa znižuje administratívne zaťaženie prijímateľov a očakáva sa, že sa ešte viac zníži riziko chýb. V prípade ostatných priamych nákladov, podobne ako v prípade chýb v osobných nákladoch, Komisia naďalej zmierňuje riziko chýb tým, že komunikuje s prijímateľmi prostredníctvom informačných podujatí a webinárov, poskytuje usmernenia uvedené v anotovanej vzorovej dohode o grante pre program Horizont 2020 a anotovanej dohode o grante pre program Horizont Európa, ako aj tým, že podporuje využívanie informačnej služby pre oblasť výskumu.

- V prípade oblasti „**Súdržnosť, odolnosť a hodnoty**“ (bod 1.20) Komisia konštatuje, že chybovosť odhadovaná Dvorom audítorov sa v porovnaní s minulým rokom znížila a že rozdiel medzi rizikom pri platbe uvádzaným Komisiou a chybovosťou uvádzanou Dvorom audítorov sa v tomto roku znížil. Komisia ďalej odhaduje, že v roku 2024 zostane riziko pri platbe významné maximálne do výšky 2,9 % pre rôzne fondy a rozpočtové nástroje v rámci okruhu 2 VFR. Ide o mierny nárast v porovnaní s mierami vykázanými v predchádzajúcich rokoch, ale na nižšej úrovni, než vypočítal Dvor audítorov. Komisia pripisuje rozdiel medzi svojím rizikom pri platbe a chybovosťou uvádzanou Dvorom audítorov rozdielnym metodickým prístupom (body 1.31 – 1.34) a v niektorých prípadoch aj rozdielnym výkladom skutočností alebo platných pravidiel. Hoci sa Komisia nemusí nevyhnutne domnievať, že všetky prípady, ktoré Dvor audítorov uviedol ako vyčíslené chyby, predstavujú nezrovnalosti podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach, bude sa riadne následne zaoberať všetkými chybami uvádzanými Dvorom audítorov a požadovať nápravné opatrenia alebo finančné opravy, ak to bude považovať za potrebné a právne možné. Na základe všetkých dôkazov, ktoré posúdila, vrátane vlastných auditov Komisia dospela k záveru, že účinnosť systémov riadenia a kontroly a úroveň rizika sa medzi jednotlivými programami líšia, a programy so zistenými závažnými nedostatkami zverejnila v príslušných výročných správach o činnosti. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch Komisia podľa potreby takisto odporučila príslušným orgánom zodpovedným za program cielené opatrenia na ďalšie zlepšenie systémov riadenia a kontroly.
- V prípade oblasti „**Prírodné zdroje a životné prostredie**“ (bod 1.21) Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že priama pomoc poľnohospodárom, s výnimkou ekoschém, neobsahuje významné chyby. Pokiaľ ide o ekoschémy, posúdenie Dvora audítorov je v súlade s vlastným posúdením Komisie, v ktorom sa takisto identifikuje vyššie riziko chýb v tejto oblasti. Dôvodom je, že ekoschémy sú navrhnuté tak, aby sa dali prispôbiť rôznym regionálnym podmienkam v členských štátoch, pričom sa zohľadňujú rôzne klimatické podmienky, pôdne typy, krajinné oblasti a štruktúry poľnohospodárskych podnikov, aby sa dosiahli ambiciózne politické ciele. Podmienky oprávnenosti stanovené členskými štátmi preto môžu byť zložité, na základe čoho dochádza k ťažkostiam pri implementácii. Vysoká rozmanitosť a početné požiadavky na oprávnenosť poľnohospodárov zvyšujú riziko chýb pri týchto intervenciách. Zároveň je dôležité poznamenať, že v prípade ekoschém ide o nové intervencie v rámci SPP na roky 2023 – 2027 a ako pri každej novej iniciatíve je potrebné obdobie na prispôbenie. Komisia ponúka členským štátom značnú podporu pri navrhovaní, vykonávaní a zmene intervencií obsiahnutých v ich strategických plánoch SPP.
- V prípade oblasti „**Susedstvo a svet**“ (bod 1.22) sa Komisia domnieva, že výdavky s nízkym alebo so stredným rizikom v rámci tejto oblasti sa neobmedzujú len na platby rozpočtovej podpory a administratívne výdavky, ale zahŕňajú aj iné výdavky v rámci segmentov priameho a nepriameho riadenia. Podľa vlastného odhadu Komisie je teda riziko pri platbe v tomto okruhu nižšie ako prah významnosti 2 %. Komisia v súčasnosti prehodnocuje svoju stratégiu auditu a kontroly s cieľom znížiť celkovú chybovosť. Jedným z hlavných výsledkov je vytvorenie spoľahlivého a cieleného systému profilovania rizík na lepšie posúdenie a riešenie rizika chýb nielen na úrovni projektov, ale aj na úrovni prijímateľov.

Informácie Komisie o správnosti

Cieľom Komisie je odhaliť problémy a podľa toho prijať vhodné a cielené nápravné opatrenia. Komisia na tento účel vypracúva svoje **uistenie** od základu a dôsledne, t. j. podľa programu alebo iného príslušného segmentu výdavkov, keďže vykonávanie nie je v rámci programov a členských štátov jednotné. Je to potrebné aj na to, aby povoľujúci úradníci Komisie vymenovaní delegovaním mohli vykonávať svoje úlohy.

Komisia od roku 2024 používa **nový ukazovateľ pre výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027**, a teda aj v rámci okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“: podiel výdavkov, ktoré sú nízkorizikové. V prípade väčšiny výdavkov SPP (ktoré predstavujú 74,8 % výdavkov okruhu a takmer 24 % celkových rozpočtových výdavkov na daný rok) predstavuje právny rámec na roky 2023 – 2027 **posun od politiky založenej na dodržiavaní predpisov k väčšiemu zameraniu na výkonnosť**. Dôraz sa kladie aj na riadne fungovanie systémov správy a riadenia zavedených v členských štátoch s cieľom zabezpečiť zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, ako aj kvalitu výsledkov v oblasti výkonnosti. V súlade s týmto prístupom založeným na výkonnosti sa od členských štátov vyžaduje nové podávanie správ o výkonnosti a o posúdení systémov správy a riadenia. V nariadeniach o SPP sa neukladá členským štátom povinnosť oznamovať Komisii štatistické údaje o kontrolách na úrovni konečných prijímateľov. V dôsledku toho Komisia namiesto určenia chybovosti a rizika pri platbe zoskupuje výdavky do troch kategórií rizika: nízke, stredné a vysoké, a to na základe posúdenia fungovania systémov (správy a riadenia) členských štátov. Aby sa dospelo k záveru o tom, ako dobre je rozpočet EÚ chránený, podiel nízkorizikových výdavkov sa porovnáva s podielom nízkorizikových výdavkov z predchádzajúcich rokov.

V dôsledku tohto nového prístupu **nie je možné určiť riziko pri platbe a riziko pri ukončení** pre Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, pre okruh „Prírodné zdroje a životné prostredie“ ani pre Komisiu ako celok. Preto sa vo výročnej správe o riadení a výkonnosti uvádza kvantitatívne riziko pri platbe a riziko pri ukončení na úrovni okruhov VFR s výnimkou okruhu „Prírodné zdroje a životné prostredie“.

Riziká pri platbe, ktoré útvary Komisie zverejňujú vo svojich príslušných výročných správach o činnosti, predstavujú ich najlepší odhad na základe stoviek tisícov kontrol každoročne vykonaných Komisiou a členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia na základe starostlivo stanovených stratégií kontrol prispôbených osobitostiam každého z výdavkových programov.

Prístup Komisie ako správkyne rozpočtu EÚ sa líši od prístupu, ktorým sa riadi Dvor audítorov vo svojej úlohe externého audítora. Výsledkom môžu byť rozdiely medzi odhadmi chybovosti vykonanými týmito dvoma inštitúciami. Najmä, ako uvádza Dvor audítorov ([bod 1.30](#)), riziko pri platbe uvádzané Komisiou a chybovosť uvádzaná Dvorom audítorov nie sú totožné pojmy, a preto nie sú úplne porovnateľné. Komisia sa navyše nie vždy stotožňuje s posúdením Dvora audítorov, pokiaľ ide o jednotlivé chyby, ktoré prispievajú k výpočtu chybovosti Dvorom audítorov.

To vedie k situácii, keď riziko pri platbe uvádzané Komisiou patrí do rozsahu odhadovanej chybovosti uvádzanej Dvorom audítorov, napríklad v prípade okruhu rozpočtu „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“, ale nie v prípade okruhov „Súdržnosť, odolnosť a hodnoty“ a „Susedstvo a svet“.

V nedávnej štúdii⁶ z marca 2025, ktorú si nechal vypracovať Výbor Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu a v ktorej sa porovnávalo riziko pri platbe a ukončení uvádzané Komisiou a odhadovaná chybovosť uvádzaná Dvorom audítorov, sa zdôrazňuje užitočnosť a vhodnosť týchto dvoch prístupov, ktoré spĺňajú potreby a očakávania jednotlivých inštitúcií.

A napokon Komisia spolu s členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia v súlade s viacročnou povahou svojich výdavkov a diferencovaných stratégií kontroly vynakladá značné úsilie s cieľom vykonávať kontroly a opravy **po uskutočnení platieb a do konca programového cyklu**. V prípade,

⁶ Pozri štúdiu Parlamentu *Error rates compared – Methodologies underpinning the European Commission's risk at payment/closure and the European Court of Auditors' estimated level of error* (Porovnanie chybovosti – Metodiky, na ktorých je založené riziko pri platbe/ukončení uvádzané Európskou komisiou a odhadovaná chybovosť uvádzaná Európskym dvorom audítorov) – oddelenie rozpočtovej podpory, generálne riaditeľstvo pre rozpočtové veci, PE 772.485, marec 2025.

že sa určí riziko pri platbe, toto úsilie sa premietne do rizika pri ukončení programu. V prípade všetkých dotknutých okruhov sa riziko pri ukončení odhaduje na menej ako 2 %, pričom sa zohľadňujú dodatočné nápravné opatrenia, ktoré sa majú prijať.

Komisia pokračuje v prijímaní opatrení na zlepšenie účinnosti *ex post* kontrol. Pripomína však, že na to, aby kontroly zostali nákladovo efektívne, musia byť ciele a založené na riziku.

V prípade oblasti **politiky súdržnosti** Komisia berie na vedomie posúdenie Dvora audítorov, podľa ktorého **systémy riadenia a kontroly členských štátov** stále nie sú vždy účinné pri predchádzaní všetkým nezrovnalostiam alebo pri ich odhaľovaní ([bod 1.36](#)). Na základe komplexného a priebežného hodnotenia všetkých dostupných výsledkov auditu sa však Komisia domnieva, že na prácu orgánov auditu a ich kontrolných orgánov sa možno celkovo spoľahnúť s výnimkou obmedzeného počtu orgánov, v prípade ktorých každoročne identifikuje potrebu zlepšenia (v roku 2024 sa to týkalo 12 orgánov auditu alebo ich kontrolných orgánov z celkového počtu 116, ako sa uvádza vo výročných správach o činnosti). Ak zistené závažné nedostatky ovplyvňujú konkrétne prácu orgánov auditu, Komisia opätovne vykoná auditorskú prácu na posúdenie rizík alebo vyčíslí riziká na základe paušálnej sadzby, čo sa odráža v riziku pri platbe a maximálnych rizikách uvedených vo výročných správach o činnosti a vo výročnej správe o riadení a výkonnosti. V niektorých prípadoch chyby, ktoré predtým orgány auditu nezistili, aj keď ovplyvňujú prepočítanú chybovosť vo vykazovanom roku, nemusia nevyhnutne naznačovať systémový nedostatok v práci orgánu auditu. Komisia ďalej víta skutočnosť, že Dvor audítorov v tomto roku identifikoval zlepšenia a osvedčené postupy orgánu auditu (pozri [bod 6.50](#) a [rámček 6.12](#)).

Komisia naďalej úzko spolupracuje s orgánmi zodpovednými za programy s cieľom zabezpečiť spoločné chápanie právneho a vykonávacieho rámca. Na základe zistení a odporúčaní Dvora audítorov a svojich vlastných zistení a odporúčaní z posledných rokov sa Komisia a vnútroštátne orgány auditu a riadiace orgány dohodli na akčnom pláne so súborom 22 opatrení, ktoré môžu orgány prijať na ďalšie posilnenie svojich kapacít na odhaľovanie a riešenie zostávajúcich problémov pred ukončením programového obdobia 2014 – 2020 (viac informácií pozri v [bode 6.51](#) a v oddiele II bode 2 odpovedí Komisie na kapitolu 6). Komisia navyše v roku 2024 začala dialóg s Dvorom audítorov s cieľom lepšie pochopiť rôzne prístupy k posudzovaniu chybovosti na základe práce vykazovanej orgánmi auditu. V nadväznosti na závery Dvora audítorov Komisia napokon preskúmala aj svoj prístup k auditom zhody na programové obdobie 2021 – 2027 s cieľom zvýšiť pokrytie programov a orgánov auditu, ktoré podliehajú jej opätovnému vykonávaniu auditov (čo je účinnejší nástroj dohľadu, ako konštatoval Dvor audítorov), a zabezpečiť úplnosť a primeranosť kontrolných zoznamov pre audit, ktoré používajú orgány auditu.

V prípade oblasti politiky „**Susedstvo a svet**“ ([bod 1.37](#)) sa Komisia domnieva, že štúdia o zvyškovej chybovosti, ktorá nepredstavuje ani zákazku na uisťovacie služby, ani audit, je vhodná na daný účel a nepodlieha obmedzeniam, ktoré môžu prispieť k podhodnoteniu chýb. Komisia pracuje na aktualizácii svojej metodiky v oblasti zvyškovej chybovosti s cieľom zohľadniť odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa štúdie o zvyškovej chybovosti a revidovaná metodika sa bude uplatňovať od roku 2025.

Komisia ďalej zdôrazňuje, že chybovosťou uvádzanou Dvorom audítorov sa merajú okrem iného chyby v zmluvách, ktoré môžu byť predmetom kontrol a opráv zo strany Komisie aj v nasledujúcich účtovných rokoch. Prostredníctvom štúdie o zvyškovej chybovosti Komisia odhaduje chybovosť na základe reprezentatívnej vzorky uzavretých zmlúv – v tom čase už bude mnoho problémov vyriešených. Chybovosť uvádzaná Dvorom audítorov a zvyšková chybovosť používaná Komisiou pre výdavky GR INTPA a GR NEAR v roku 2024, ktoré predstavujú väčšinu výdavkov v okruhu „Susedstvo a svet“, preto nie sú priamo porovnateľné.

2. Správa o podozrení z podvodu

Komisia pripomína, že **nie všetky nezrovnalosti alebo prípady nedodržania pravidiel predstavujú podvod.**

Komisia ďalej pripomína, že na začiatku programového obdobia sa od orgánov zodpovedných za program vyžadovalo, aby na základe posúdenia rizika podvodu a s podporou Komisie zaviedli a uplatňovali účinné a primerané opatrenia na boj proti podvodom.

Komisia víta posúdenie Dvora audítorov, že odporúčanie 5.2 z výročnej správy za rok 2020, ktoré sa týka sledovania rizika podvodov pri auditoch operácií vykonávaných orgánmi auditu, bolo vo väčšine ohľadov vykonané. V rámci svojich auditov na programové obdobie 2021 – 2027 Komisia vykonáva špecializovaný audítorský prieskum s cieľom overiť vo všetkých hlavných orgánoch auditu, či kontrolné zoznamy, ktoré orgány auditu používajú pri vykonávaní auditov operácií, zahŕňajú všetky požadované audítorské otázky vrátane otázok týkajúcich sa podozrení z podvodu. To umožní riešiť zostávajúce prípady, v ktorých sa ešte očakáva zlepšenie v tomto smere.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 2: ROZPOČTOVÉ A FINANČNÉ RIADENIE

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia prijíma všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie **úplného a účinného plnenia rozpočtu EÚ** v súlade s existujúcim finančným a právnym rámcom. Komisia neustále **monitoruje plnenie rozpočtu a vývoj neuhradených záväzkov**, ako aj súvisiace základné faktory. Počas ročných rozpočtových postupov bude takisto naďalej navrhovať úrovne platobných rozpočtových prostriedkov, ktoré primerane uspokojujú platobné potreby. Pravidelne informuje Radu a Európsky parlament o predpokladaných potrebách (na daný rok, ako aj na nasledujúce roky) a o možných rizikách v budúcnosti a pravidelne predkladá a vysvetľuje stav plnenia rozpočtu.

Pokiaľ ide o **úroveň neuhradených záväzkov (RAL)** na konci roka 2024 a súvisiace riziká uvedené v príslušnej kapitole správy EDA, Komisia pripomína, že približne **jedna tretina** celkovej sumy pochádza z nenávratnej časti nástroja **NextGenerationEU (NGEU)**, pričom väčšina z nej sa poskytuje prostredníctvom **Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti**. V tejto súvislosti Komisia podporuje členské štáty, aby zabezpečili rýchle a účinné vykonávanie svojich plánov obnovy a odolnosti bez toho, aby znížili svoje ambície alebo oslabili kritické opatrenia. Pokiaľ ide o obavy týkajúce sa **čerpania prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti**, Komisia zdôrazňuje ťažkosti pri vykonávaní, ktoré spôsobilo **niekoľko krízových** udalostí a ktoré ovplyvnili alebo oneskorili vykonávanie opatrení mechanizmu. Komisia s cieľom plne zaviesť Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a využiť jeho výhody nedávno vydala oznámenie určené členským štátom, v ktorom im poskytuje usmernenie o tom, ako ďalej zefektívniť ich plány obnovy a odolnosti pred predložením **posledných žiadostí o platbu v roku 2026**.¹

Približne polovica neuhradených záväzkov súvisiacich s programami VFR na konci roka 2024 pochádza z **politiky súdržnosti**, a teda z čerpania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi. Keďže úroveň výberu projektov na mieste dosiahla približne polovicu dostupného finančného krytia na programy politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, **predpokladá sa, že aj finančné plnenie bude v krátkodobom horizonte prebiehať naplno**. Komisia pozorne sleduje súvisiace riziko zrušenia viazanosti na úrovni programu a spolupracuje s členskými štátmi na jeho zmiernení. Je presvedčená, že vďaka **novému legislatívnemu balíku** v rámci strednodobého preskúmania sa ďalej **zvýši úroveň využívania** prostriedkov z fondov, a preto očakáva, že riziko zrušenia viazanosti sa výrazne zníži.

Pokiaľ ide o **zvýšenú úroveň pôžičiek NGEU** a vyššiu úroveň **rozpočtovej angažovanosti**, Komisia zdôrazňuje, že splácanie pôžičiek NGEU sa začne od roku 2028, čím sa zabezpečí stabilné a predvídateľné znižovanie záväzkov. Splácanie záväzkov nástroja NextGenerationEU bude hradené z rozpočtu EÚ prostredníctvom jeho príjmov.

Na riešenie **zvýšenia nákladov na pôžičky** sa po prijatí strednodobého preskúmania viacročného finančného rámca (VFR) zaviedol nový kaskádový mechanizmus vrátane osobitného nástroja (EURI),

¹ COM(2025) 310: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: NextGenerationEU – Cesta do roku 2026.

ktorý teraz kryje prekročenie nákladov v porovnaní s pôvodným finančným krytím. Komisia je transparentná, pokiaľ ide o **vývoj podmienených záväzkov**, a zaobchádza s nimi v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi. Podmienené záväzky sa vykazujú v ročnej účtovnej závierke EÚ a ich riziká (najmä primeranosť tvorby rezerv) sa pravidelne posudzujú, najmä v kontexte tzv. článku 41 ods. 5 nariadenia o rozpočtových pravidlách a správ podľa článku 256 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Rozpočtové a finančné riadenie v roku 2024

Plnenie rozpočtu EÚ

Komisia konštatuje, že EDA zahrnul do analýzy všetky typy rozpočtových prostriedkov. Pri analýze **konečnej miery plnenia** rozpočtu EÚ Komisia pripomína, že v nariadení o rozpočtových pravidlách a v niektorých právnych základoch sa stanovuje možnosť preniesť do nasledujúceho roka viazané a platobné rozpočtové prostriedky, ktoré sa ku koncu roka nevyčerpali. Ide o bežnú prax najmä v prípade pripísaných príjmov.

Ako EDA uviedol v bode 2.7, približne 1 miliarda EUR schválených **viazaných rozpočtových prostriedkov** bola prenesená (z toho 50 miliónov EUR viazaných rozpočtových prostriedkov bolo prenesených na základe rozhodnutia Komisie² a 1 miliarda EUR viazaných rozpočtových prostriedkov bola prenesená automaticky). Po zohľadnení prenosov dosiahlo plnenie schváleného rozpočtu oddielu Komisie 99,4 % záväzkov. Z nevyčerpaných viazaných rozpočtových prostriedkov ku koncu roka prepadlo 40 miliónov EUR (z toho 26 miliónov EUR pre Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii, ktoré neboli mobilizované, zatiaľ čo zvyšná suma bola zapríčinená obmedzenými sumami, ktoré zostali nevyužitú po ukončení postupov verejného obstarávania alebo grantov).

Pokiaľ ide o **platobné rozpočtové prostriedky**, Komisia by chcela k prvkom uvedeným v bode 2.10 dodať, že 2,6 miliardy EUR schválených platobných rozpočtových prostriedkov na rok 2024 **preniesla do roku 2025** (0,1 miliardy bolo prenesených rozhodnutím a 2,5 miliardy EUR platobných rozpočtových prostriedkov bolo prenesených automaticky) a 0,9 miliardy preniesli ostatné inštitúcie. Po zohľadnení prenosu rozpočtových prostriedkov z roku 2024 do roku 2025 dosiahlo čerpanie 99,9 % celkových dostupných platieb. V dôsledku toho zostalo na konci roka nevyužitých len 78 miliónov EUR zo schválených platobných rozpočtových prostriedkov. Okrem toho sa do roku 2024 prenieslo 24,6 miliardy EUR pripísaných príjmov.

Plnenie rozpočtu fondov v rámci zdieľaného riadenia podľa NSU na roky 2021 – 2027

Komisia pripomína, že **programy** na roky 2021 – 2027 **boli** v dôsledku vonkajších faktorov **prijaté o 7 mesiacov neskôr ako** programy na programové obdobie 2014 – 2020. Miera čerpania na konci roka 2024 by sa preto mala skôr porovnávať s mierou čerpania v polovici roka 2017. Okrem toho pri porovnávaní oboch programových období treba zohľadniť aj skutočnosť, že **miery predbežného**

² C(2025) 808 final, 4.2.2025.

financovania v rokoch 2014 – 2020 boli vyššie a boli zúčtované v inom čase ako v rokoch 2021 – 2027. Ak vezmeme do úvahy mieru priebežných platieb na konci roka 2017 (za obdobie 2014 – 2020) a 2024 (za obdobie 2021 – 2027), bude to 7,96 %, resp. 2,84 % spolu za Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézny fond (KF) a Európsky sociálny fond plus (ESF+). Miera na konci júna 2017 pre EFRR, KF a ESF bola 3,49 %, čo je porovnateľné s mierou na konci roka 2024.

Využívanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NGEU

Tempo vyplácania prostriedkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo celkovo rýchle, pričom do konca mája 2025 bolo vyplatených takmer 50 % všetkých prostriedkov (315 miliárd EUR). Platí to najmä pre granty, z ktorých už bolo členským štátom vyplatených 57 % (205 miliárd EUR).

V roku 2024 bolo v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vyplatených takmer 56 miliárd EUR vo forme grantovej podpory, z toho 2,4 miliardy EUR v rámci predbežného financovania REPowerEU. Celkovo ku koncu roka 2024 dosiahli **vyplatené granty** v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti 197,5 miliardy EUR, čo **predstavovalo 55 % všetkých prostriedkov vyčlenených na granty** v rámci tohto mechanizmu.

Vývoj celkových neuhradených záväzkov

Komisia pripomína, že **približne jedna tretina** celkovej sumy pochádza z nenávratnej časti nástroja **NextGenerationEU** (NGEU), pričom väčšina z nej sa poskytuje prostredníctvom **Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti**. V tejto súvislosti Komisia podporuje členské štáty, aby zabezpečili rýchle a účinné vykonávanie svojich plánov obnovy a odolnosti bez toho, aby znížili svoje ambície alebo oslabili kritické opatrenia.

Približne polovica RAL súvisiacich s programami VFR na konci roka 2024 pochádza z **politiky súdržnosti**, a teda z čerpania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia s členskými štátmi. Keďže úroveň výberu projektov na mieste dosiahla približne polovicu dostupného finančného krytia na programy politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, **predpokladá sa, že aj finančné plnenie bude** v krátkodobom horizonte **prebiehať naplno**.

2. Riziká a výzvy

Zrušenie záväzkov a rýchlosť vykonávania

Vzhľadom na návrh Komisie týkajúci sa osobitných opatrení na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania³ a predpokladané využívanie navrhovaných flexibilit členskými štátmi sa očakáva, že riziko zrušenia záväzkov sa výrazne zníži. V nadchádzajúcej aktualizácii dlhodobej prognózy budúcich peňažných tokov do rozpočtu EÚ a z rozpočtu EÚ sa tento trend potvrdí.

Pokiaľ ide o politiku súdržnosti, Komisia v súlade s odporúčaním EDA prijať opatrenia týkajúce sa **rizika zrušenia záväzkov pozorne monitoruje** toto riziko na úrovni programov a spolupracuje s členskými štátmi na jeho zmiernení prostredníctvom vhodných opatrení prispôbených každej konkrétnej situácii. V neskoršej fáze bude vedieť, akým spôsobom pomohlo prijatie nového legislatívneho balíka v rámci strednodobého preskúmania znížiť toto riziko.

³ COM(2025) 123 final.

Včasné čerpanie prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Komisia zdôrazňuje, že **vyplácanie prostriedkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti** bolo v minulosti **rýchle** a do konca mája 2025 bolo vyplatených **takmer 50 %** všetkých vyčlenených prostriedkov (315 miliárd EUR zo 650 miliárd EUR). Platí to najmä pre granty, z ktorých už bolo členským štátom vyplatených 57 % (205 miliárd EUR).

Komisia však zdôrazňuje aj to, že vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prebieha v čase **viacerých kríz**. Nevypovokovaná útočná vojna Ruska proti Ukrajine a následná energetická kríza, vysoká inflácia, nedostatky v dodávateľskom reťazci a niektoré pohromy súvisiace s klímou **ohrozili alebo oneskorili vykonávanie** opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Je zrejmé, že na úplné zavedenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a využitie jeho výhod **je potrebné, aby členské štáty výrazne urýchlili vykonávanie**, pretože súčasné tempo nie je dostatočné na zabezpečenie splnenia všetkých mílnikov a cieľov do 31. augusta 2026. V oznámení vydanom 4. júna Komisia poskytla **členským štátom ďalšie usmernenie, ktoré sa týka zefektívnenia** ich plánov obnovy a odolnosti, **možností, ktoré majú členské štáty k dispozícii** pri revízii týchto plánov, a **plánovania pred predložením posledných žiadostí o platbu** v roku 2026.

Komisia vyslala členským štátom jasný signál, že je potrebné okamžite konať. Domnieva sa, že ak členské štáty nepoľavia zo svojho sústredenia a **plány obnovy a odolnosti sa** podľa potreby **urýchlene zrevidujú, je možné tieto plány vykonať v zostávajúcom čase**.

Úverové záväzky NGEU v rámci budúcich VFR

Komisia zdôrazňuje, že **splácanie pôžičiek NGEU** sa začne od roku 2028, čím sa zabezpečí stabilné a predvídateľné tempo znižovania úrovne záväzkov. Skutočný **profil splácania** bude vymedzený v **budúcich viacročných finančných rámcoch (VFR)**, ktoré v súčasnosti nemožno predvídať.

Komisia takisto zdôrazňuje, že splácanie záväzkov nástroja NextGenerationEU bude **hradené z rozpočtu EÚ prostredníctvom jeho príjmov**. V tomto ohľade nemusia byť budúce očakávané príjmy z nových vlastných zdrojov **také veľké ako potreby splácania**, ale ich zavedenie je pre Komisiu stále prioritou.

V dôsledku zvýšenia úrokových sadzieb od roku 2022 v porovnaní s prognózami v čase prijatia VFR budú **celkové náklady na financovanie nástroja NextGenerationEU** do konca roka 2027 **výrazne vyššie** ako 14,9 miliardy EUR, ktoré boli pôvodne vyčlenené vo finančnom pláne na celé obdobie. Na riešenie zvýšenia nákladov na pôžičky bol v rámci revízie VFR v polovici trvania zavedený **kaskádový mechanizmus** a nový osobitný nástroj (**EURI**), ktoré prispeli k **pokrytiu prekročenia nákladov** v porovnaní s pôvodným finančným krytím.

Komisia poukazuje na to, že vďaka nedávnomu **miernemu zníženiu úrokových sadzieb** sa znížilo prekročenie nákladov. Napriek tomu sa v návrhu rozpočtu na rok 2026 uvádzajú celkové náklady na financovanie vo výške približne 8 miliárd EUR, čo je o takmer 4,3 miliardy EUR viac ako pôvodné finančné krytie. Pokiaľ ide o strednodobý výhľad, najnovšie odhady **dodatkových potrieb nad rámec pôvodného finančného plánu** sa na rok 2027 pohybujú v rozmedzí 5,6 miliardy EUR a 7,0 miliardy EUR.

Úroveň expozície rozpočtu EÚ

Komisia plne je transparentná, pokiaľ ide o vývoj podmienených záväzkov, a zaobchádza s nimi v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi. Podmienené záväzky sa vykazujú v ročnej účtovnej závierke EÚ a ich riziká (t. j. primeranosť tvorby rezerv) sa pravidelne posudzujú, najmä v rámci výročných **správ** stanovených **v článku 41 ods. 5 a článku 256 nariadenia o rozpočtových pravidlách**. V **ročnej účtovnej závierke EÚ sa uvádza aj splátkový kalendár** všetkých programov finančnej pomoci až do ich ukončenia.

Komisia okrem toho uznáva, že do roku 2027 by expozícia rozpočtu EÚ mohla dosiahnuť až 567 miliárd EUR **podľa kapacity jednotlivých nástrojov**, ktoré sa vykonávajú, a za predpokladu ich úplného vykonania.

Inflácia v EÚ

Komisia súhlasí s pripomienkou EDA, že vzhľadom na fixný 2 % deflátor určený na úpravu ročných stropov VFR v bežných cenách má inflácia nad 2 % v prvých rokoch VFR **negatívny vplyv na kúpnu silu** rozpočtu EÚ. Zároveň súhlasí s tvrdením, že vzhľadom na **výrazné rozdiely medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o kumulatívnu infláciu** od začiatku VFR, **je vplyv** v jednotlivých členských štátoch **odlišný**.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 2.1 – Zabezpečiť, aby sa pri splácaní NGEU zohľadňovalo vykonávanie programov EÚ

Komisia by mala navrhnúť a zaviesť vhodné harmonogramy splácania pôžičiek na podporu NGEU, ktoré nie sú návratné, tak, aby sa pri tom zohľadňovalo vykonávanie existujúcich a budúcich programov EÚ.

(Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2026)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Zavedením Nástroja Európskej únie na obnovu (EURI) nad rámec stropov VFR pri revízii súčasného VFR v polovici trvania sa umožnilo včasné poskytnutie dodatočných rozpočtových prostriedkov v prípade zvýšenia na pokrytie nákladov na úrokové výdavky do roku 2027. Návrh ďalšieho VFR sa bude týkať aj splácania nenávratnej podpory z NGEU. Keďže návrh ďalšieho VFR sa pripravuje a v súčasnosti ho nemožno predvídať, Komisia takisto konštatuje, že štruktúra splatnosti dlhopisov NGEU je usporiadaná tak, aby sa zabezpečil stabilný a predvídateľný pokles záväzkov NGEU až do roku 2058.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 3: ROZPOČET EÚ A VÝSLEDKY

Časť 1 – Výsledky auditov výkonnosti EDA: hlavné odkazy

Závery uvedené v časti 1 kapitoly 3 sú odvodené z osobitných správ EDA uverejnených v roku 2024. Tieto osobitné správy boli v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách predmetom rozsiahleho zúčtovania a námietkových konaní. Podrobné odpovede Komisie, ktoré odrážajú jej stanovisko k osobitným správam a súvisiacim odporúčaniam, boli uverejnené spolu so správami a sú k dispozícii verejnosti.

Komisia berie na vedomie zhrnutia vyhlásení Európskeho parlamentu a Rady, ktoré EDA vydal po uverejnení osobitných správ z roku 2024 uvedených v časti 1 kapitoly 3.

Komisia zdôrazňuje, že miera prijatia odporúčaní EDA, ako sa uvádza v časti 1 ([bod 3.5](#)), je vo všeobecnosti veľmi vysoká (86 % úplne alebo čiastočne prijatých), čo svedčí o konštruktívnom prístupe Komisie k riešeniu problémov zistených Európskym dvorom audítorov. V roku 2024 Komisia neprijala len 14 % odporúčaní EDA, čo možno čiastočne vysvetliť zvýšeným počtom auditov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2024 a neprijatím niektorých súvisiacich odporúčaní.

Konkrétne by Komisia chcela pripomenúť svoje stanovisko k niektorým osobitným správam, na ktoré sa EDA odvoláva v časti 1 kapitoly 3.

EDA v súvislosti so svojou **osobitnou správou 14/2024 o zelenej transformácii** uvádza, že zistil, že došlo k „*možnému nadhodnoteniu súm vyčlenených na opatrenia v oblasti klímy*“. Hoci sa Komisia riadila ustanoveniami nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, ktoré spoluzákonodarcovia stanovili s cieľom odhadnúť, do akej miery prispievajú opatrenia mechanizmu k opatreniam v oblasti klímy, EDA nesúhlasil s niektorými koeficientmi uvedenými v prílohe VI k uvedenému nariadeniu. Rozhodol sa preto prepočítať príspevok k opatreniam v oblasti klímy, pričom použil nižšie koeficienty ako tie, ktoré sú uvedené v právnom predpise, čo viedlo k nižšiemu odhadovanému príspevku k opatreniam v oblasti klímy. Komisia nesúhlasí s prístupom EDA odchýliť sa od metodiky ustanovenej v právnom základe, ktorú sú Komisia a členské štáty povinné uplatňovať.

EDA v súvislosti so svojou **osobitnou správou 22/2024 o dvojitém financovaní z rozpočtu EÚ** uvádza, že „*využívanie finančných nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, vedie k vyššiemu riziku dvojitého financovania*“. Komisia by chcela pripomenúť, že tento záver vychádza z právneho výkladu EDA, ktorý podľa Komisie nie je v súlade s literou a duchom článku 9 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, v ktorom sa výslovne uvádza: „*Reformy a investičné projekty môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady*“. V súlade s týmto ustanovením Komisia zastáva pevný názor, že ak členský štát vopred uvedie, že na realizáciu opatrenia sa nepoužijú žiadne prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (opatrenie teda nemá vyčíslené žiadne náklady v rámci plánu obnovy a odolnosti, t. j. ide o opatrenie s nulovými nákladmi), podľa vymedzenia nemôže dôjsť k dvojitému financovaniu. To platí nezávisle od toho, či sa na realizáciu opatrenia použijú iné fondy EÚ. Komisia preto nevidí dôvod na záver EDA o riziku dvojitého financovania v súvislosti s nástrojmi založenými na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi.

V súvislosti s **osobitnou správou EDA 05/2024 o registri transparentnosti EÚ** by Komisia chcela pripomenúť, že po období auditu bolo prijatých niekoľko opatrení na zlepšenie registra transparentnosti¹ vrátane dokončenia úplného monitorovacieho cyklu databázy registra s cieľom zvýšiť celkovú kvalitu údajov a spustenia nového webového sídla a podpornej IT platformy v apríli 2024. Komisia a ostatné kontrolované inštitúcie ďalej pracujú na plnení ročných priorít registra transparentnosti na rok 2025², pričom zohľadňujú technické odporúčania EDA. Takisto treba poznamenať, že Komisia na začiatku svojho nového mandátu v roku 2024 prostredníctvom svojich rozhodnutí (EÚ) [2024/3081](#) a [2024/3082](#) prijala nové opatrenia na zabezpečenie transparentnosti, ktorými výrazne posilnila svoj vnútorný režim spojený s registrom transparentnosti.

Na záver by Komisia v súvislosti s **osobitnou správou EDA 03/2024 o právnom štáte v EÚ** chcela pripomenúť rôzne účely, rozsahy pôsobnosti a ciele troch hlavných nástrojov, ako sú uvedené v tejto správe EDA: nariadenie o podmienenosti, nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a nariadenie o spoločných ustanoveniach (NSU). Komisia zdôrazňuje, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a NSU nie sú špecifickými nástrojmi právneho štátu a môžu len nepriamo slúžiť na riešenie niektorých otázok právneho štátu v medziach príslušných nariadení. Nariadenie o podmienenosti umožňuje EÚ prijať opatrenia, napríklad pozastavenie platieb alebo finančné opravy, na ochranu rozpočtu len v prípadoch, keď porušenie zásad právneho štátu konkrétne ovplyvňuje alebo môže ovplyvniť finančné záujmy EÚ dostatočne priamym spôsobom, a len ak žiadny iný nástroj nemôže účinnejšie chrániť rozpočet Únie. Komisia víta posudok EDA, že sa pri identifikácii porušovania zásad právneho štátu v prípade Maďarska opierala o dôkladnú kvalitatívnu analýzu a v tejto súvislosti splnila požiadavky stanovené v nariadení o podmienenosti. Okrem toho Komisia víta posudok EDA, že účinne použila kombináciu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, NSU a nariadenia o podmienenosti v jednom prípade, v ktorom sa doteraz používalo nariadenie o podmienenosti.

Časť 2 – Výkonnosť programov v rámci okruhu 1 viacročného finančného rámca

Rámec vykazovania výkonnosti

Komisia víta posudok EDA, že jej rámec vykazovania výkonnosti bol stabilný v súlade s pokynmi a že väčšina kvantitatívnych odkazov na programy, ktoré EDA skúmal vo výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023, bola založená na relevantných podporných dôkazoch ([bod 3.44](#), [bod 3.46](#)). Rozpočtové údaje uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programov za programy zaradené do vzorky pochádzali z účtovného systému Komisie. V týchto vykázaných údajoch EDA nezistil významné chyby, okrem toho, že celkový rozpočet programu Horizont Európa na roky 2021 – 2027 bol podhodnotený o 367 miliónov EUR v dôsledku prerozdelenia finančných prostriedkov.

Koncepcia ukazovateľov výkonnosti

Komisia víta posudok EDA, že ukazovatele výkonnosti sú v období VFR na roky 2021 – 2027 navrhnuté lepšie, až na niektoré výnimky. Komisia by chcela zdôrazniť, že je veľmi dôležité rozlišovať medzi ukazovateľmi výkonnosti, ktorými sa merajú okamžité výstupy a výsledky programu,

¹ Register transparentnosti prevádzkujú spoločne Európsky parlament, Rada a Komisia na základe ich medziinštitucionálnej dohody z 20. mája 2021 (Ú. v. EÚ L 207, 11.6.2021, s. 1).

² Ročné priority registra transparentnosti sú uverejnené na webovom sídle registra: Riadenie – Európska únia.

a ukazovateľmi vplyvu, ktorými sa hodnotia dlhodobé zmeny a príspevky k širším strategickým cieľom po ukončení programu (bod 3.47), pretože slúžia na odlišné účely.

Komisia poznamenáva, že ukazovatele programu **Horizont Európa**, ktoré podľa EDA bolo ťažké interpretovať, nezodpovedajú nariadeniam programu Horizont Európa (bod 3.51 a rámček 3.1). Na účely vyhlásení o výkonnosti programu Komisia zlepšila terminológiu ukazovateľa uvedeného v SAP, aby uľahčila jeho interpretáciu. V rámci programu Horizont Európa na obdobie 2014 – 2020 Komisia zmenila spôsob merania niekoľkých ukazovateľov s cieľom zlepšiť kvalitu údajov z prechodného a pravidelného vykazovania na priebežné vykazovanie (body 3.54 až 3.55). To malo vplyv na vykazovanie a prvky, na ktoré EDA upozornil, sa v období 2021 – 2027 zlepšili.

Pokiaľ ide o **Nástroj na prepájanie Európy**, Komisia uznáva, že výsledky uvádzané vo vyhláseniach o výkonnosti programu zvyčajne odrážajú výstupy z ukončených projektov, priebežne však monitoruje projekty počas celého ich životného cyklu (tabuľka 3.1). Tento výhľadový prístup pomáha včas odhaliť riziká a umožňuje Komisii posúdiť, či sú ukazovatele na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľov, a to aj pri čiastočných výsledkoch. Pokiaľ ide o systémy monitorovania výkonnosti (bod 3.49), Komisia zlepšila výkonnostný rámec NPE na obdobie 2021 – 2027 tým, že začlenila viac ukazovateľov orientovaných na výsledky a zlepšila zber údajov, pričom zohľadnila výsledky hodnotenia NPE na obdobie 2014 – 2020 v polovici trvania. Systém monitorovania NPE bol navrhnutý tak, aby odrážal kľúčové ciele programu a poskytoval ucelený rámec na sledovanie vykonávania, a nie na to, aby zachytil všetky výsledky a vplyvy. V hodnotení NPE na obdobie 2014 – 2020 v polovici trvania sa zistili možnosti ďalšieho posilnenia ukazovateľov týkajúcich sa nadradených cieľov politiky.

V súvislosti s programom **InvestEU** (bod 3.52) Komisia uznáva, že v uvedených dvoch ukazovateľoch (t. j. zmobilizované investície a multiplikačný efekt) nie je jasne špecifikované, či sa vzťahujú na schválené, podpísané alebo vyplatené operácie, a že tieto informácie možno nájsť v metaúdajoch ukazovateľov v spise návrhu rozpočtu. Komisia preto v budúcnosti zahrnie tieto informácie aj do hlavného opisu vyhlásení o výkonnosti programu InvestEU. Komisia poznamenáva, že v dohodách o záruke podpísaných s Komisiou ani v nariadení o InvestEU sa od implementujúcich partnerov programu InvestEU nevyžaduje vykazovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti na úrovni projektov. Navyše v aktuálnom kontexte úsilia o zníženie administratívnej záťaže Komisia nemá v úmysle ďalej zvyšovať zložitosť a podrobnosť požiadaviek na vykazovanie v rámci programu InvestEU (bod 3.62).

Posudzovanie pokroku pri plnení cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti

Komisia sa domnieva, že pri posudzovaní pokroku ukazovateľov výkonnosti pri plnení ich cieľov by sa mali zohľadniť všetky relevantné informácie, ktoré sú k dispozícii, nielen minulé výsledky. Relevantné sú napríklad aj informácie o prebiehajúcich projektoch. Posudzovanie pokroku preto odráža očakávaný vývoj každého ukazovateľa na základe dostupných údajov. Napríklad počiatočné oneskorenia sa dajú riešiť a prekonať, ak sa zavedú vhodné opatrenia. Uplatňovanie ukazovateľov navyše nie je vždy lineárne; v mnohých prípadoch sa väčšina výsledkov prejaví až ku koncu obdobia vykonávania.

Komisia by takisto chcela zdôrazniť, že hoci sú ciele vo všeobecnosti užitočné na posudzovanie pokroku ukazovateľov, nie vždy je možné alebo užitočné ich stanoviť. Menej zmysluplné sú napríklad pre ukazovatele vplyvu, ktoré sú výrazne ovplyvnené vonkajšími faktormi mimo kontroly rozpočtu EÚ. Podobne sú na stanovenie cieľov menej vhodné ukazovatele, ktoré merajú výsledky založené na dopyte, ako je využívanie finančných produktov.

Pokiaľ ide o **Nástroj na prepájanie Európy**, Komisia priebežne monitoruje projekty počas celého ich životného cyklu, čo umožňuje uplatniť výhľadový prístup, ktorým možno včas odhaliť riziká (tabuľka 3.3). Pomáha to posúdiť, či sú ukazovatele na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľov, aj keď sú k dispozícii len čiastočné výsledky. Na základe toho sa Komisia domnieva, že 12 ukazovateľov bolo na dobrej ceste a v prípade štyroch ukazovateľov sa zaznamenal mierny pokrok; výsledky uvedené vo vyhláseniach o výkonnosti programu sa však obvykle vzťahujú na výstupy z dokončených projektov. Komisia uznáva, že to môže viesť k zdanlivému nesúladu.

Komisia zdôrazňuje, že projekty dopravnej infraštruktúry sa nerealizujú lineárne a väčšina výsledkov sa prejaví až ku koncu programu, čo je aj prípad príkladu uvedeného v [rámciku 3.2](#) týkajúceho sa dopravných tratí vybavených Európskym systémom riadenia železničnej dopravy. Niekoľko projektov bolo predĺžených do roku 2024 s vykazovaním konečných výstupov až 12 mesiacov po ich ukončení. To odôvodňuje hodnotenie na úrovni mierneho pokroku.

Pokiaľ ide o Nástroj na prepájanie Európy na obdobie 2021 – 2027, Komisia sa domnieva, že ukazovateľ pre čerpace stanice s alternatívnym palivom je na dobrej ceste napriek obmedzenému počiatočnému pokroku ([rámcik 3.3](#)). Keďže nástroj na budovanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (AFIF) v rámci NPE je stále v počiatočnej fáze, Komisia očakáva ďalšie výsledky do konca tohto obdobia. Do konca roka 2023 sa na 10 projektov s funkčnými čerpacími stanicami vynaložili 4 % (64 miliónov EUR) z celkového rozpočtu, pričom sa očakáva, že čerpacích staníc bude zriadených viac než 30 000.

Komisia sa nestotožňuje s názorom EDA, že v prípade 65 % ukazovateľov NPE na obdobie 2014 – 2020 sa pravdepodobne nedosiahnu ich cieľové hodnoty ([bod 3.72](#)). Priebežné monitorovanie životného cyklu všetkých projektov poskytuje presnejší prehľad, vďaka čomu je Komisia presvedčená, že hlavné ciele programu budú z veľkej časti splnené. Pokiaľ ide o NPE na obdobie 2021 – 2027, na základe prebiehajúcich projektov Komisia konštatuje, že väčšina ukazovateľov je na dobrej ceste alebo dosahuje mierny pokrok, pričom údaje sú v súlade s očakávanými harmonogramami ([bod 3.75](#)).

Komisia poznamenáva, že program **InvestEU** je orientovaný na trh a dopyt a pokrýva širokú škálu oblastí politiky, takže pokrok jeho ukazovateľov závisí od absorpcie programu trhom, čo obmedzuje možnosti Komisie stanoviť vopred vymedzené míľniky a ciele ([bod 3.68](#), [bod 3.76](#)). To sa podstatne líši od iných programov EÚ, najmä od priamo riadených programov poskytujúcich granty, kde Komisia môže vopred určiť kvantifikovateľné míľniky a ciele, ktoré sa majú dosiahnuť. V nariadení o InvestEU sa výslovne uznávajú osobitné charakteristiky programu, najmä jeho povaha orientovaná na dopyt a obmedzený počet kvantifikovateľných míľnikov a cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť.

Všetky ukazovatele uvedené v nariadení o InvestEU boli presne monitorované prostredníctvom ročných údajov o výkonnosti, ktoré poskytli implementujúci partneri programu InvestEU, a Komisia ich vykázala vo vyhláseniach o výkonnosti programu. Komisia sleduje aj pokrok pri dosahovaní cieľových hodnôt všetkých ukazovateľov, pre ktoré bol v nariadení o InvestEU stanovený cieľ.

Okrem toho, hoci niektoré ukazovatele programu InvestEU nie sú vzhľadom na povahu programu spojené s konkrétnymi cieľmi alebo míľnikmi, ich celkový pokrok pri dosahovaní cieľov programu je stále možné monitorovať a Komisia ho pozorne monitoruje prostredníctvom ročných údajov o výkonnosti, ktoré vykazujú implementujúci partneri programu InvestEU.

Na záver by Komisia chcela zdôrazniť, že v rámci programu InvestEU majú implementujúci partneri a Komisia vykazovať zmobilizované investície nielen na základe schválených operácií, ale aj na základe podpisov a vyplatených prostriedkov ([bod 3.76](#)).

Odporúčanie 3.1 – Ďalej zlepšiť výsledovateľnosť údajov na podporu vykazovania kľúčových ukazovateľov výkonnosti

Komisia by s cieľom ďalej zvýšiť spoľahlivosť kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré uvádza vo vyhláseniach o výkonnosti programov, mala zabezpečiť, aby existovalo jasné a zdokumentované prepojenie medzi podkladovými údajmi o výkonnosti a sumami vykázanými vo vyhláseniach o výkonnosti programu.

(Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2025)

Komisia **prijíma** odporúčanie 3.1.

Komisia uznáva význam zabezpečenia dôkladnej výsledovateľnosti a spoľahlivosti vykazovaných údajov o výkonnosti a neustále pracuje na zvýšení transparentnosti a konzistentnosti prepojenia medzi základnými údajmi o výkonnosti a sumami vykazovanými vo vyhláseniach o výkonnosti programov v súlade s pokračujúcim úsilím o zlepšenie kvality a spoľahlivosti vykazovania výkonnosti rozpočtu EÚ.

Odporúčanie 3.2 – Zlepšiť monitorovanie ukazovateľov

Na uľahčenie lepšieho vykazovania výkonnosti v priebehu vykonávania programu by Komisia mala pre tie ukazovatele, pri ktorých je relevantné merať priebežný pokrok, stanoviť viac ako jeden míľnik v priebehu programového obdobia.

(Cieľový dátum vykonania: pri vykazovaní výkonnosti ďalšieho VFR)

Komisia **čiastočne prijíma** odporúčanie 3.2.

Komisia uznáva význam stanovenia cieľov a míľnikov pre monitorovanie ukazovateľov výkonnosti a meranie priebežného pokroku v relevantných prípadoch.

Uskutočniteľnosť tohto odporúčania bude závisieť od návrhu viacročného finančného rámca po roku 2027 a príslušných programov, ktoré budú vymedzené v budúcich nariadeniach. Tie aj naďalej podliehajú súhlasu zákonodarcu a Komisia nemôže prejedikovať ich výsledok.

Okrem toho by Komisia chcela zdôrazniť potrebu zvážiť potenciálnu záťaž, ktorá s tým súvisí a ktorú môže stanovenie míľnikov a cieľov predstavovať pre členské štáty, implementujúcich partnerov a ďalších aktérov.

Odporúčanie 3.3 – Zlepšiť posudzovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti

Na zlepšenie posudzovania pokroku pri dosahovaní cieľových hodnôt kľúčových ukazovateľov výkonnosti zahrnutých vo vyhláseniach o výkonnosti programov by Komisia mala odôvodniť posúdenia, ktoré sa opierajú o iné informácie ako overené údaje.

(Cieľový dátum vykonania: výročná správa o riadení a výkonnosti za rok 2025)

Komisia **prijíma** odporúčanie 3.3.

Komisia už v prípade potreby poskytuje odôvodnenia posúdenia ukazovateľov výkonnosti v tabuľkách s údajmi o výkonnosti, ktoré sú priložené k návrhu rozpočtu.

Komisia súhlasí s tým, že poskytne odôvodnenia posúdení aj pre ukazovatele vybrané na webové sídlo s vyhláseniami o výkonnosti programov, ak budú založené na iných informáciách ako overených výsledkoch.

Časť 3 – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní zo správy EDA o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roku 2021

Komisia prikladá vykonávaniu všetkých prijatých odporúčaní maximálny význam. Následné opatrenia a vykonávanie sú neoddeliteľnou súčasťou systému riadenia Komisie.

Komisia by chcela zdôrazniť, že v prípade štyroch odporúčaní EDA sú cieľové dátumy vykonania spojené s prípravou VFR na obdobie po roku 2027, čo je proces, ktorý bude prebiehať počas roka 2025.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 4: PRÍJMY

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta, že Európsky dvor audítorov (EDA) sa domnieva, že chybovosť v príjmových transakciách sa naďalej nevyznačuje významnými chybami a že preskúmané systémy týkajúce sa príjmov boli vo všeobecnosti účinné. Komisia sa bude zaoberať problémami, ktoré EDA identifikoval, a to aj prostredníctvom vlastnej kontrolnej a audítorskej činnosti.

Pokiaľ ide o **hrubý národný dôchodok (HND)**, Komisia víta zistenie Európskeho dvora audítorov, že dodržala harmonogram a postupy stanovené pre cyklus overovania HND na obdobie 2020 – 2024 a že v porovnaní s predchádzajúcim cyklom skrátila obdobie na revíziu údajov o HND používaných na účely vlastných zdrojov. Komisia prikladá veľký význam podrobnému monitorovaniu lehôt na predloženie práce týkajúcej sa výhrad k HND členskými štátmi a zaviedla systém monitorovania súladu členských štátov s právnymi požiadavkami.

Pokiaľ ide o **vlastný zdroj založený na DPH**, Komisia pokračuje vo svojom úsilí zameranom na zníženie počtu otvorených výhrad a má v úmysle dokončiť prebiehajúcu revíziu administratívnych postupov, ktoré sa vzťahujú na jej riadenie výhrad k vlastnému zdroju založenému na DPH, v súlade so skúsenosťami získanými na konci prvého cyklu inšpekcií v rámci nového systému.

Pokiaľ ide o **tradičné vlastné zdroje (TVZ)**, Komisia bude pokračovať v monitorovaní otvorených bodov týkajúcich sa TVZ, pričom spoľahlivosť účtov A a B zahrnula ako osobitnú tému do programu inšpekcií na rok 2025 v prípade ďalších šiestich členských štátov (t. j. okrem dvanástich členských štátov, v ktorých bola táto téma zahrnutá už do programu inšpekcií na rok 2024). Komisia je plne odhodlaná realizovať colnú reformu čo najskôr a prijme všetky potrebné opatrenia, aby to dosiahla.

Pokiaľ ide o **príjmy EÚ z nerecyklovaného odpadu z plastových obalov**, Komisia aktívne pokračuje vo svojej práci na vykonávaní prvého cyklu inšpekcií tohto nového vlastného zdroja.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

Overovanie údajov o HND

Komisia víta zistenie Európskeho dvora audítorov, že dodržala harmonogram a postupy stanovené pre cyklus overovania HND na obdobie 2020 – 2024 (bod 4.11) a že v porovnaní s predchádzajúcim cyklom skrátila obdobie na revíziu údajov o HND používaných na účely vlastných zdrojov (bod 4.13).

Komisia prikladá veľký význam podrobnému monitorovaniu lehôt na predloženie práce týkajúcej sa výhrad k HND členskými štátmi (body 4.14 – 4.15). Komisia zaviedla systém monitorovania súladu členských štátov s právnymi požiadavkami a transparentným spôsobom informuje zainteresované strany o súčasnom stave výhrad k HND.

Posúdenie Komisie týkajúce sa zjednodušeného systému vlastného zdroja založeného na DPH nezahŕňalo vplyv na príspevky členských štátov

Komisia sa domnieva, že splnila svoje povinnosti podľa článku 13a nariadenia Rady (EÚ, Euratom) 2021/769. Komisia bola poverená vypracovaním správy o fungovaní systému vlastného zdroja založeného na DPH a táto správa bola uverejnená 12. decembra 2024, pričom sa v nej uvádza vplyv zmien zavedených nariadením Rady (EÚ, Euratom) 2021/769 na systém vlastného zdroja založeného na DPH.

V správe sa dospelo k záveru, že zavedené zmeny nemali významný vplyv na systém vlastného zdroja založeného na DPH, pričom sa dosiahli ciele zjednodušenia a zníženia administratívnej záťaže pre všetky zainteresované strany. Zrušenie opravy a kompenzácií malo len minimálny vplyv na hodnotu vlastného zdroja (menej ako 1 % základu DPH), zatiaľ čo vplyv použitia zmrazenej váženej priemernej sadzby viedol podľa odhadu Komisie k odchýlkam od prepočítaných sadzieb na rok 2024 v rozsahu od +4 % do –11 %.

Okrem toho sa počet výhrad časom mierne znížil, keďže väčšina kompenzácií a opráv bola zrušená a členské štáty uznali pozitívny vplyv reformy z hľadiska administratívnej záťaže, pričom ju podľa prieskumu, ktorý vykonala Komisia, ohodnotili známkou 8,9 z 10.

Údaje členských štátov o plastoch nie sú v plnom súlade s pravidlami EÚ

Komisia počas inšpekcií kontroluje, či sú zdrojové údaje na výpočet nerecyklovaného odpadu z plastových obalov vhodné, dostatočne kvalitné a majú dostatočné pokrytie, či sa tieto údaje zbierajú vhodným spôsobom, či sú metódy výpočtu nerecyklovaného odpadu z plastových obalov spoľahlivé a vysledovateľné a či sú výsledky koherentné. Ak Komisia po inšpekciách zistí nedostatky vo vykazovaných údajoch, vznesie výhrady s konkrétnymi lehotami, do ktorých by sa mali nedostatky odstrániť. Aktuálne Komisia vzniesla 23 výhrad na základe doteraz vykonaných inšpekcií, ktoré sa okrem iného týkajú výpočtu množstva vyprodukovaného odpadu z plastových obalov a dvoch metód použitých na jeho odhad. Komisia očakáva, že potom, ako členské štáty spracujú a vyriešia tieto výhrady, sa vyriešia aj problémy súvisiace so súladom s pravidlami EÚ. Do júna 2026 budú skontrolované všetky členské štáty.

Zavádzanie colnej reformy sprevádzajú riziká oneskorení

Pokiaľ ide o riziká oneskorení pri zavádzaní colnej reformy EÚ (body 4.27 – 4.30), Komisia je plne odhodlaná realizovať colnú reformu čo najskôr a prijme všetky potrebné opatrenia, aby to dosiahla. Už začala s prípravami a plánuje dopredu v čo najväčšej miere vzhľadom na to, že rokovania stále prebiehajú. Komisia dôsledne vykonáva svoje právo iniciatívy a predkladá veľmi ambiciózne návrhy na reformu colnej únie, pričom úzko spolupracuje s oboma spoluzákonodarcami, aby podporila dosiahnutie dohody a realizáciu riešení potrebných na vyriešenie problémov, na ktoré upozornil EDA.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 4.1 – Urýchliť prípravy na zavedenie navrhovanej colnej reformy

Zintenzívniť opatrenia na zabezpečenie včasného zavedenia colnej reformy po jej prijatí, a to vypracovaním plánu, v ktorom budú stanovené podrobné harmonogramy a rozdelenie zodpovednosti za monitorovanie pokroku, pokiaľ ide o:

- i) **zriadenie a počiatočnú prevádzku Colného orgánu EÚ dovtedy, kým nedosiahne prevádzkovú kapacitu na plnenie vlastného rozpočtu;**
- ii) **vývoj, prevádzkovanie a údržbu Colného dátového centra EÚ.**

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026)

Komisia **prijíma** obe čiastkové odporúčania.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 5: JEDNOTNÝ TRH, INOVÁCIE A DIGITÁLNA EKONOMIKA

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Platby v roku 2024 v rámci okruhu 1 viacročného finančného rámca „Jednotný trh, inovácie a digitálna ekonomika“ (VFR1) sa vzťahujú na niekoľko programov, ako sú Horizont Európa, ktorý je hlavným rámcovým programom pre výskum a inovácie v Európe, jeho predchodca Horizont 2020 a Nástroj na prepájanie Európy (NPE). Vzhľadom na zvyčajne viacročný charakter výskumných projektov sa dve tretiny kontrolovaných platieb na výskum v roku 2024 stále týkali programu Horizont 2020.

Komisia berie na vedomie chybovosť, ktorú odhadol Európsky dvor audítorov (EDA) (bod 5.10) v rozsahu hodnôt zistených v posledných rokoch, ale na mierne nižšej úrovni ako v roku 2023.

Spôsob vyplácania finančných prostriedkov má priamy vplyv na riziko chýb a zjednoduším pravidiel sa môže toto riziko znížiť. Preto sa v rámci programu Horizont Európa používa štandardná vzorová dohoda o grante priložená k interným pravidlám Komisie pre všetky programy financovania z prostriedkov EÚ, v širokom rozsahu sa využíva zjednodušené vykazovanie nákladov (jednotkové náklady, paušálna sadzba a jednorazové platby), využívajú sa jednoduchšie systémy uhrádzania nákladov vo vhodných oblastiach a uplatňuje sa zjednodušený systém auditu. Ďalšie usmernenia týkajúce sa vzorovej dohody o grante sú uvedené v anotovanej vzorovej dohode o grante. Komisia je stále plne odhodlaná ďalej zjednodušovať pravidlá a postupy s cieľom znížiť riziko chýb aj záťaž pre prijímateľov.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií

Komisia berie na vedomie chybovosť vo výške 3,2 %, ktorú odhadol EDA (bod 5.10), a bude sa zaoberať záležitosťami, ktoré EDA zistil (pozri body 5.10 až 5.33 správy EDA), ako sa uvádza v nasledujúcich častiach.

Komisia berie na vedomie prípady vyčísliteľných chýb uvedené EDA s cieľom prijať ďalšie opatrenia.

Chyby vo výskumných programoch

Osobné náklady

Komisia uznáva, že hlavným zdrojom chýb sú naďalej osobné náklady (bod 5.15), čo je logickým dôsledkom toho, že osobné náklady predstavujú najväčší podiel na celkových nákladoch vykázaných prijímateľmi v rámci programu Horizont 2020 a podobne aj v rámci programu Horizont Európa.

Komisia takisto berie na vedomie, že dve nevyčísľiteľné chyby vznikli v dôsledku nesprávneho uplatňovania pravidiel výpočtu osobných nákladov v projektoch programu Horizont Európa.

Program Horizont 2020 znamenal významný pokrok pri zjednodušovaní a harmonizácii pravidiel oprávnenosti nákladov vrátane tých, ktoré sa týkajú výpočtu osobných nákladov. V rámci anotovanej vzorovej dohody o grante pre program Horizont 2020 Komisia poskytla rozsiahle usmernenie a praktické príklady. Okrem toho realizovala iniciatívy zamerané na zvýšenie informovanosti prostredníctvom interaktívneho dotazníka určeného pre účastníkov s blížiacou sa fázou vykazovania, pričom ponúkla relevantné poradenstvo prispôbené podľa odpovedí prijímateľov. Komisia zorganizovala aj webinár určený špecificky poskytovateľom osvedčení o finančných výkazoch v rámci grantov programu Horizont 2020.

Zmeny zavedené pravidlami pre program Horizont Európa

Pre program Horizont Európa Komisia prijala inštitucionálnu vzorovú dohodu o grante, ktorá sa uplatňuje od začiatku viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027, a vydala komplexné inštitucionálne usmernenie pre praktické vykonávanie. Týmto usmernením sa zavádza zjednodušená metóda účtovania osobných nákladov na základe výpočtu dennej sadzby, ktorou sa nahrádzajú metodiky náchylné na chyby používané v rámci programu Horizont 2020. Anotovaná vzorová dohoda o grante, ktorá dopĺňa vzorovú dohodu o grante, obsahuje praktické usmernenia a príklady týkajúce sa výpočtu osobných nákladov. Komisia vo svojich usmerňovacích dokumentoch poskytla aj zoznam s podrobnými informáciami o riadení nákladov špecifických pre jednotlivé krajiny.

Okrem toho Komisia v rámci programu Horizont Európa zorganizovala sériu webinárov, ktoré sú nahraté a dostupné na požiadanie a ich cieľom je poučiť prijímateľov o presnom vykazovaní nákladov vrátane osobných nákladov (napr. Horizon Implementation Days). Okrem toho sa v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, uskutočnila séria informačných dní so zasadnutiami, ktoré boli venované vykazovaniu nákladov a vysvetľovalo sa na nich, ako efektívne vykazovať osobné náklady. Prijímatelia sa takisto vyzývajú, aby využívali informačnú službu pre oblasť výskumu na objasnenie otázok týkajúcich sa riadenia grantov, najmä výpočtu osobných nákladov. Všetky uvedené činnosti kladú dôraz na to, ako vykazovať osobné náklady.

V roku 2024 sa zaviedli jednotkové osobné náklady, čo výrazne uľahčilo vykazovanie osobných nákladov v prípade projektov financovaných z programu Horizont Európa, keďže denná sadzba je vopred stanovená na základe historických údajov prijímateľa. Toto zavedenie sprevádzalo vydanie podrobných usmerňovacích dokumentov obsahujúcich komplexné pokyny k novému postupu. Okrem toho sa uskutočnila séria webinárov venovaných tejto téme s cieľom zabezpečiť dôkladné pochopenie a zavedenie metodiky jednotkových osobných nákladov.

Komisia berie na vedomie skutočnosť, že niektorí prijímatelia stále používali metódu výpočtu z programu Horizont 2020 alebo nedodržovali nové pravidlá v rámci programu Horizont Európa ([bod 5.17](#) a [bod 5.18](#)). Ako už bolo vysvetlené, Komisia prostredníctvom spomínaných webinárov a informačných podujatí kladla a naďalej kladie dôraz na informovanie o nových pravidlách vrátane nového výpočtu dennej sadzby zavedeného v rámci programu Horizont Európa.

Náklady na výskumných pracovníkov vyslaných z iných organizácií

Pokiaľ ide o príklad chyby uvedený v [rámcu 5.1](#), Komisia súhlasí s týmto zistením. Konštatuje, že konkrétny prípad vyslania medzi prijímateľmi je výslovne upravený v anotovaných vzorových dohodách o grante pre programy Horizont 2020 aj Horizont Európa.

Ostatné chyby v osobných nákladoch

Komisia berie na vedomie zistené chyby týkajúce sa vykazovania osobných nákladov (bod 5.21, rámček 5.2). Okrem opatrení, ktoré už boli uvedené, Komisia pripomína, že podľa vzorovej dohody o grante pre program Horizont Európa môže orgán poskytujúci grant v prípade potreby a prostredníctvom monitorovania vykonávania akcie požiadať prijímateľa o dodatočné informácie, ktoré môžu viesť k identifikácii neoprávnených nákladov vrátane neoprávnených osobných nákladov.

Odpoveď na rámček 5.2

Príklad prijímateľa, ktorý požadoval náklady za čas, ktorý nebol strávený na kontrolovanom projekte

Komisia berie na vedomie, že EDA zistil osobné náklady, ktoré nespĺňali podmienky oprávnenosti, najmä pokiaľ ide o čas strávený na projekte. Komisia pripomína, že v anotovanej vzorovej dohode o grante pre program Horizont Európa sa jasne uvádza, že na výpočet osobných nákladov sa môže použiť len čas strávený na realizácii akcie.

Iné neoprávnené priame náklady

Komisia berie na vedomie, že EDA zistil prípady, v ktorých prijímatelia vykazovali ďalšie priame náklady, ktoré nespĺňali niektoré všeobecné podmienky oprávnenosti nákladov, a najmä také, ktoré nevznikli v súvislosti s akciou a neboli potrebné na jej realizáciu (bod 5.22). Okrem toho sa zistili prípady, keď sa prijímatelia dopustili chýb pri vykazovaní nákladov na zariadenia (bod 5.23, rámček 5.3).

Podobne ako v prípade chýb v osobných nákladoch Komisia zmierňuje tieto problémy prostredníctvom cielených usmernení a informačných podujatí a webinárov. Komisia okrem toho propaguje špecializované asistenčné pracovisko (informačnú službu pre oblasť výskumu) a nabáda prijímateľov, aby ho využívali a aby sa v prípade otázok a v rámci osvedčených postupov obracali na svojich projektových úradníkov. Okrem toho Komisia pravidelne organizuje stretnutia s právnickými a finančnými národnými kontaktnými miestami pre program Horizont Európa, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu, keďže prijímateľom poskytujú aj podporu a informácie o tom, ako správne vykazovať náklady.

Odpoveď na rámček 5.3

Príklad chyby v nárokováných nákladoch na zariadenia

Komisia súhlasí s týmto zistením. Pravidlom je, že náklady na prenájom alebo lízing zariadenia sú oprávnené, ale iba vtedy, ak skutočne nie sú vyššie ako náklady na odpisy podobného zariadenia. Uvádza sa to v článku 6.2.C.2 vzorovej dohody o grante pre program Horizont Európa a ďalej je to vysvetlené v anotovanej vzorovej dohode o grante pre tento program.

Komisia priznáva chyby zistené v iných kategóriách nákladov (bod 5.24). S cieľom zmierniť ich výskyt prostredníctvom zvyšovania informovanosti a vysvetľovania prijímateľom Komisia poskytla rozsiahle a podrobné vysvetlenia týkajúce sa odpočítateľnej DPH, pravidelného finančného vykazovania, potrebných podporných dokumentov na vedenie záznamov a používania správneho výmenného kurzu na prepočet finančných výkazov na EUR. Pravidlá k týmto témam sú uvedené v anotovaných vzorových dohodách o grante pre programy Horizont 2020 a Horizont Európa.

Navyše pravidlá pre interne fakturované tovary a služby sa v rámci programu Horizont Európa zjednodušili v porovnaní s programom Horizont 2020, aby sa rozšíril rozsah oprávnených nákladov. V tomto ohľade sa v programe Horizont Európa (v porovnaní s programom Horizont 2020) pri výpočte jednotkových nákladov vo väčšej miere spolieha na obvyklé postupy účtovania nákladov na strane prijímateľa, čo by malo v zásade viesť k menšiemu počtu chýb v tejto kategórii nákladov.

Zjednodušenie prostredníctvom paušálneho financovania

Pokiaľ ide o pripomienku v [bode 5.30](#), cieľom Komisie je do roku 2027 poskytovať aspoň 50 % rozpočtu na výzvy v uverejnených pracovných programoch vo forme jednorazových platieb. Komisia je odhodlaná nepretržite monitorovať a vyhodnocovať využívanie jednorazových platieb s cieľom zachovať súlad medzi prístupom, kvalitou a integritou.

Komisia pripomína, že podiely financovania prostredníctvom jednorazových platieb na rozpočte v uverejnených pracovných programoch a v podpísaných grantoch sa líšia. Dôvodom je skutočnosť, že granty vyplývajúce z realizácie výziev v jednotlivých pracovných programoch sa podpisujú po prijatí príslušného pracovného programu.

Odpoveď na rámček 5.4

Príklad auditu grantu vo forme jednorazovej platby

Z písomných dôkazov predložených prijímateľom vyplýva, že odhad nákladov predložený v rozpočte jednorazovej platby v súvislosti s návrhom na obstaranie príslušného zariadenia (viackanálové 24-jamkové automatizované zariadenie na meranie TEER) bol primeraný (doložený cenovou ponukou z januára 2020). Komisia sa preto domnieva, že v čase vyhodnotenia bolo prijatie tejto sumy opodstatnené. V procese hodnotenia ani v rámci dohľadu neboli zistené žiadne nedostatky zo strany hodnotiacich expertov.

Po audite EDA prijímateľ vysvetlil, že konkrétne zariadenie nezakúpil podľa plánu, pretože po začatí projektu sa ukázalo, že demonštračná verzia tohto zariadenia nie je kompatibilná s potrebami projektu a nasledujúca verzia bola k dispozícii príliš neskoro na to, aby sa mohla včas použiť. V súlade s technickými potrebami projektu sa prijímateľ rozhodol použiť jednoduchšiu verziu tohto zariadenia, ktoré bolo zakúpené pred začiatkom projektu, pričom pridelené zdroje na kompenzáciu väčšieho objemu manuálnej práce (dodatočné personálne zdroje a spotrebný materiál). Ide o odchýlku od opisu akcie (príloha 1 k dohode o grante), ktorú prijímateľ nevysvetlil a neodôvodnil v technickej správe. Na požiadanie prijímateľ poskytol uvedené odôvodnenie svojich rozhodnutí, ktoré sa považovalo za plne uspokojivé. Na základe tohto vysvetlenia sa na odchýlku v plnej miere vzťahuje flexibilita povolená v rámci grantov na výskum a inovácie. Táto odchýlka bola v skutočnosti potrebná na riadnu realizáciu projektu.

Komisia sa domnieva, že v tomto konkrétnom prípade je jediným nedostatkom proces podávania správ.

Komisia však pripomína, že tento grant bol podpísaný v rámci pilotného projektu jednorazových platieb v rámci programu Horizont 2020. Útvary pre vykonávanie a odborní hodnotitelia medzitým dostali rozsiahlejšie usmernenia k tomu, ako vyhodnocovať rozpočet jednorazových platieb a zdokumentovať tento proces v hodnotiacich správach a ako posúdiť dokončenie pracovného modulu, ktorým sa aktivujú platby. Celkovo sa Komisia domnieva, že súčasný prístup založený na jednorazových platbách zabezpečuje správne finančné riadenie a zároveň ponúka prijímateľom grantov výrazné zjednodušenie. Komisia však pozorne monitoruje financovanie prostredníctvom jednorazových platieb a podľa potreby upravuje usmernenia a metodiku. V tomto procese neustáleho

zlepšovania sa zohľadňujú odporúčania EDA a poznatky získané zo spätnej väzby od používateľov, z údajov týkajúcich sa realizácie a zistení vyplývajúcich z preskúmania.

V rámci grantov financovaných jednorazovou platbou samotná existencia akéhokoľvek rozdielu medzi skutočne vynaloženými nákladmi a nákladmi uvedenými v rozpočte, ktorý je podkladom k poskytnutiu jednorazovej platby, ako taká nemôže mať finančné dôsledky na predmetný grant.

Chyby v programoch v oblasti infraštruktúry

Pokiaľ ide o pripomienku v [bode 5.33](#), Komisia sa domnieva, že prijímateľ dodržal zásadu najlepšieho pomeru kvality a ceny v súlade s ustanoveniami dohody o grante. Komisia zistila, že dokumenty predložené vo fáze konečnej platby poskytovali primerané uistenie o tom, že výberové konanie sa uskutočnilo podľa vopred stanovených technických a ekonomických kritérií. Prijímateľ preukázateľne uplatnil transparentné a objektívne kritériá hodnotenia a dospel k odôvodnenému rozhodnutiu podporenému odbornou poradou.

2. Preskúmanie riadenia finančnej podpory tretím stranám (FSTP) v oblasti výskumu zo strany Komisie

Odôvodnenie FSTP nad rámec prahovej hodnoty 60 000 EUR stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách EÚ

Komisia uznáva, že je možné ešte viac zlepšiť odôvodnenia vyšších súm FSTP ako 60 000 EUR (pozri [bod 5.38](#) prvú zarážku). V tejto súvislosti sa bude Komisia zaoberať tým, ako zlepšiť formulovanie takéhoto odôvodnenia vyšších súm FSTP v jednotlivých častiach klastrov pracovných programov v rámci programu Horizont Európa.

V prípade akcií spolufinancovania programu Horizont 2020 ERA-NET sa však vo všeobecných prílohách k pracovnému programu Horizont 2020 uvádza, že „hranicu 60 000 EUR uvedenú v článku 204 ods. 2 písm. a) nariadenia 2018/1046 o rozpočtových pravidlách možno prekročiť v prípade finančnej podpory, ktorú poskytujú účastníci akcií spolufinancovaných v rámci nástroja ERA-NET (keďže táto finančná podpora je potrebná na dosiahnutie príslušných cieľov)“. Okrem toho sú ciele akcií spolufinancovaných v rámci nástroja ERA-NET podrobne opísané vo všeobecných prílohách k pracovnému programu Horizont 2020 na roky 2018 – 2020.

Povinnosti, ktoré sa majú preniesť na príjemcov FSTP

Komisia uznáva, že prijímatelia sú povinní zabezpečiť, aby sa určité povinnosti vyplývajúce z podmienok výzvy EÚ a/alebo dohody o grante EÚ vzťahovali aj na ich príjemcov FSTP ([bod 5.38](#) druhá zarážka). To sa dá dosiahnuť prevzatím týchto povinností do zmlúv uzavretých medzi prijímateľmi a ich príjemcami FSTP (ak existujú), ale dá sa to dosiahnuť aj prostredníctvom iných právnych mechanizmov (napr. podmienok výziev, ktoré navrhujú prijímatelia a ktoré obsahujú FSTP, pravidiel súťaže, ak má schéma FSTP skôr podobu ceny). Vo všeobecnosti Komisia v záujme zvýšenia informovanosti poskytla usmernenie a vysvetlenia v anotovanej vzorovej dohode o grante pre program Horizont Európa a uskutočnila osobitné prezentácie o FSTP pre právne a finančné národné kontaktné miesta. Komisia okrem toho plánuje zverejniť ďalšie usmernenie pre prijímateľov, ktoré im má pomôcť čo najlepšie riadiť ich schémy FSTP.

Účinnosť kontrol prijímateľov vo vzťahu k ich príjemcom FSTP s cieľom zabezpečiť správnosť výdavkov EÚ

Komisia uznáva, že prijímatelia, ktorí riadia FSTP, by na to mali mať dostatočné kapacity (bod 5.39). V tejto súvislosti Komisia zdôrazňuje, že takáto kapacita sa zohľadňuje vo fáze návrhu výzvy, keď sa povoľuje FSTP pre určité typy akcií a/alebo určité typy prijímateľov (napr. vnútroštátne alebo regionálne financujúce orgány v rámci akcií spolufinancovania programu). Táto kapacita sa má posúdiť vo fáze žiadosti pri hodnotení návrhu. Preto musia prijímatelia v programe Horizont Európa vo fáze návrhu vyplniť osobitnú prílohu, v ktorej podrobne opíšu riadenie svojich schém FSTP, aby sa zabezpečil súlad s podmienkami výzvy. Táto príloha sa stáva súčasťou prílohy I k dohode o grante a umožňuje monitorovať vykonávanie akcie vrátane úloh súvisiacich s FSTP (prostredníctvom výstupov, míľnikov a pravidelných technických správ). Okrem toho je v module priebežného podávania správ na portáli systému riadenia grantov k dispozícii špeciálna obrazovka FSTP, do ktorej konzorcium musí vložiť podrobnosti týkajúce sa výziev obsahujúcich FSTP a vybraných príjemcov.

ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z predchádzajúcich rokov

(bod 5.46, príloha 5.1)

Rok 2021, odporúčanie 1: Vývoj sprievodcu nákladmi pre program Horizont Európa je v poslednom kole testovacej fázy a cieľom Komisie je sprístupniť ho v prvej polovici roka 2025.

Rok 2022, odporúčanie 3: Komisia sa domnieva, že toto odporúčanie bolo do veľkej miery vykonané.

V rámci neustáleho zlepšovania Komisia pracuje na ďalšom zosúladiení terminológie vo všetkých usmerňovacích dokumentoch a na objasnení zásad vrátane prijímania pracovných modulov. Čoskoro bude znovu zverejnený celý balík usmernení a vzorov.

Komisia napokon pripomína, že výkonnosť grantov financovaných jednorazovou platbou sa neposudzuje prísnejšie ako výkonnosť grantov financovaných na základe skutočných nákladov. Platia rovnaké normy. Z našich údajov však vyplýva, že vykonávanie grantov financovaných jednorazovými platbami sa v skutočnosti posudzuje prísnejšie, pričom sa zistilo, že 5 % projektov nebolo úplne dokončených, a teda ani plne vyplatených. Je to oveľa viac ako v prípade grantov financovaných na základe skutočných nákladov, čo naznačuje, že vykonávanie grantov financovaných jednorazovými platbami sa sleduje prísnejšie.

Odporúčanie 5.1. – Preskúmať vykonávanie grantov formou jednorazovej platby

Preskúmať reprezentatívnu vzorku grantov formou jednorazovej platby a analyzovať poznatky získané z doterajšieho vykonávania týchto grantov a metód použitých na stanovenie finančnej podpory EÚ s cieľom poskytnúť vstupné informácie pre budúce využitie financovania formou jednorazovej platby.

(Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2026)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie pre granty formou jednorazovej platby v rámci programu Horizont Európa.

Odporúčanie 5.2. – Zlepšiť riadenie finančnej podpory pre tretie strany

- a) Stanoviť minimálne normy kontroly, ktoré majú prijímatelia uplatňovať s cieľom zabezpečiť účinné kontroly správnosti výdavkov EÚ.**

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Prijímatelia musia riadiť svoje schémy FSTP a majú zodpovednosť voči orgánu EÚ poskytujúcemu granty za zabezpečenie toho, aby sa finančné prostriedky poskytované formou FSTP využívali v súlade so všetkými podmienkami platnými pre FSTP stanovenými v príslušných podmienkach výzvy

EÚ a/alebo v dohode o grante EÚ. Prijímatelia môžu v zásade používať svoje vlastné obvyklé praktiky a postupy za predpokladu, že sa dodržia tieto osobitné podmienky FSTP.

V súlade s článkom 207 nariadenia o rozpočtových pravidlách (2024/2509) a ako sa ďalej uvádza v článku 6.2.D.1 vzorovej dohody o grante pre program Horizont Európa, podmienky FSTP musia zabezpečovať objektívne a transparentné výberové konania a obsahovať minimálne požiadavky, najmä pokiaľ ide o kritériá a postupy na tvorbu kritérií poskytovania finančnej podpory a výpočet presnej výšky finančnej podpory. Okrem toho sa na projekty programu Horizont vzťahujú aj ďalšie podmienky FSTP, ako sa uvádza v článku 15.1 vzorovej dohody o grante pre program Horizont 2020, článku 9.4 vzorovej dohody o grante pre program Horizont Európa, ako aj vo všeobecných prílohách k hlavnému pracovnému programu Horizont Európa, v ktorých sa najmä stanovuje, že prijímatelia musia rozsiahlym spôsobom zverejňovať svoje verejné výzvy obsahujúce FSTP a dodržiavať normy EÚ v oblasti transparentnosti, rovnakého zaobchádzania, konfliktu záujmov a dôvernosti.

Prijímatelia musia byť takisto schopní preukázať splnenie všetkých platných podmienok FSTP počas akýchkoľvek kontrol, preskúmaní, auditov alebo vyšetrovaní. V orientačnom programe auditu na portáli pre účastníkov sa zdôrazňuje, že overovania sa zamerajú na internú a externú dokumentáciu postupov alebo obvyklých praktík pri poskytovaní finančnej podpory a na zabezpečenie objektívnych a transparentných výberových konaní. Overovania sa budú týkať aj zosúladenia nákladov vo finančných výkazoch a podrobného rozpisu nákladov v účtovnom systéme prijímateľa. V tomto ohľade sú na zabezpečenie súladu s podmienkami FSTP vo vzťahu k orgánu EÚ poskytujúcemu granty potrebné minimálne štandardné postupy alebo obvyklé postupy.

Na zvýšenie informovanosti prijímateľov o zabezpečení súladu s platnými pravidlami EÚ uvedenými vo vzorovej dohode o grante a/alebo podmienkami výzvy Komisia plánuje uverejniť osobitné usmernenie opisujúce osvedčené postupy realizácie FSTP v rámci grantov EÚ. Toto usmernenie poskytne prijímateľom potrebné znalosti a osvedčené postupy na efektívne riadenie grantov obsahujúcich FSTP v rámci programov financovania EÚ.

- b) Požadovať, aby sa príslušné povinnosti vyplývajúce z dohody o grante EÚ takisto odrážali buď v dohodách uzavretých medzi prijímateľmi a tretími stranami, alebo v pravidlách prijímateľov oznámených tretím stranám.**

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Prijímatelia sú povinní zabezpečiť, aby sa na príjemcu FSTP vzťahovali určité povinnosti vyplývajúce z dohody o grante EÚ a/alebo z podmienok výzvy EÚ. Začlenenie týchto povinností do zmlúv uzatvorených medzi prijímateľmi a príjemcami FSTP je samozrejme z právneho hľadiska najjednoduchší prístup, ale prijímatelia si môžu zvoliť aj iné právne mechanizmy (napr. zahrnutie týchto povinností do pravidiel svojich výziev obsahujúcich FSTP, ktoré by boli rovnako záväzné pre ich príjemcov FSTP a boli by týmto príjemcom oznámené). To bude závisieť predovšetkým od rozsahu a cieľa schémy FSTP, a teda od toho, či sa FSTP poskytuje na základe (subdodávateľskej) zmluvy. Je to uvedené v aktuálnej inštitucionálnej anotovanej vzorovej dohode o grante (pozri verziu [2.0 z 1. apríla 2025](#), s. 165 – 166).

Komisia môže prostredníctvom svojho pripravovaného usmernenia týkajúceho sa osvedčených postupov pri vykonávaní FSTP v rámci grantov EÚ a počas informačných podujatí ďalej zdôrazňovať význam zabezpečenia toho, aby sa určité povinnosti vyplývajúce z dohody o grante EÚ alebo podmienok výzvy EÚ vzťahovali aj na príjemcov FSTP, a to aj prostredníctvom (subdodávateľských) zmlúv, ak ich prijímateľ využíva.

- c) Dostatočne odôvodniť, ak pracovné programy alebo výzvy umožňujú podporu jednotlivých tretích strán v sume nad 60 000 EUR.**

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Poskytnutie osobitného odôvodnenia v podmienkach výzvy v prípade, že finančná podpora tretím stranám je vyššia ako prahová hodnota 60 000 EUR, je vysvetlené v internom usmernení pre program Horizont Európa o príprave pracovných programov. Okrem toho je začlenené do štandardných podmienok systému CPS (Call Passport System), ktorý sa používa na prípravu výziev: „Prijímatelia môžu poskytnúť finančnú podporu tretím stranám. Podpora tretím stranám môže byť poskytnutá len vo forme grantov/cien. Maximálna suma, ktorá sa má poskytnúť každej tretej strane, je 60 000 EUR (ak je vyššia ako 60 000 EUR, uveďte aj odôvodnenie).“

V prípade niektorých akcií, ako je napríklad spolufinancovanie programu Horizont Európa, sa ciele odôvodňujúce vyššiu sumu FSTP ako 60 000 EUR podrobnejšie uvádzajú vo všeobecných prílohách k príslušným pracovným programom.

Existuje však priestor na systematickejšie zvyšovanie úrovne odôvodnenia v rámci rôznych akcií programu Horizont Európa, ktoré z politických dôvodov využívajú takéto vyššie sumy FSTP.

V tejto súvislosti boli v roku 2024 interné usmernenia ďalej rozpracované prostredníctvom usmernenia GR pre výskum a inováciu z 21. októbra 2024 o používaní FSTP v častiach klastrov pracovného programu Horizont Európa a prostredníctvom interného školenia pre zapisovateľov pracovných programov, ktoré sa uskutočnilo 23. mája 2024 na tému navrhovania tém zahŕňajúcich FSTP. Navyše v pripravovanom internom inštitucionálnom usmernení pre projektových úradníkov týkajúcom sa FSTP sa ešte viac zdôrazní potreba poskytovať dostatočné odôvodnenie.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 6: SÚDRŽNOSŤ, ODOLNOSŤ A HODNOTY

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia, vychádzajúc z deviatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti¹, konštatuje, že v posledných desaťročiach bola politika súdržnosti účinná pri znižovaní rozdielov medzi členskými štátmi a ich regiónmi², uskutočňovaní štrukturálnych reforiem ich hospodárstiev a budovaní vysoko konkurencieschopného sociálneho trhového hospodárstva v Európskej únii (EÚ) pri dodržiavaní zásady subsidiarity. EÚ v roku 2024 pokračovala v riešení minulých kríz, pričom politika súdržnosti zostala kľúčovou hnacou silou konvergenzie a stability. Komisia posilnila podporu členských štátov na pomoc vysídleným Ukrajincom prostredníctvom iniciatív Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE, CARE+) a Flexibilná pomoc územiám (FAST-CARE), pričom ponúkla flexibilitu, jednoduchšie postupy a viac predbežného financovania programov na roky 2021 – 2027. V oblasti politiky zamestnanosti a sociálnych vecí Komisia pokračovala v práci na vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a okrem iného predložila akčný plán na riešenie nedostatku pracovnej sily a zručností v EÚ.

Finančné prostriedky určené na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť v EÚ sa vynakladajú prostredníctvom systému zdieľaného riadenia medzi Európskou komisiou a vnútroštátnymi orgánmi. V prípade každého spolufinancovaného programu sú členské štáty zodpovedné za zavedenie systémov riadenia a kontroly, ktoré musia byť v súlade s kľúčovými požiadavkami vymedzenými v nariadení, a za predchádzanie nezrovnalostiam vo vykázanych výdavkoch, ich odhaľovanie a nápravu. Komisia dohliada na účinné fungovanie týchto systémov a posudzuje ich účinné fungovanie, a to na základe všetkých výsledkov auditov, ktoré jej poskytli orgány auditu a Európsky dvor audítorov (EDA), alebo na základe svojich vlastných auditov, pričom v prípade potreby vydáva odporúčania na zlepšenia alebo nápravné opatrenia a usiluje sa získať primerané uistenie, že ročná chybovosť za každý program je pod prahom významnosti vo výške 2 %. Ak to Komisia považuje za potrebné, využíva nástroje, ktoré má k dispozícii v právnom rámci, na zastavenie platieb až do vykonania požadovaných zlepšení a iniciuje postupy finančných opráv už vykázanych výdavkov (ktoré môžu dopĺňať postupy, ktoré už uplatnili členské štáty) s cieľom chrániť finančné záujmy Únie.

V rámci stratégie auditu Komisie pre politiku súdržnosti sa zohľadňuje zodpovednosť za riadenie a kontrolu v rámci zdieľaného riadenia, pričom za vykonávanie auditov kohéznych výdavkov a podávanie správ Komisii sú v prvom rade zodpovedné orgány auditu členských štátov. V záujme zníženia zaťaženia prijímateľov a správnych orgánov auditom a účinného využívania vlastných zdrojov je cieľom Komisie podľa prístupu jednotného auditu získať primerané uistenie prostredníctvom dôkladných administratívnych kontrol výsledkov a stanovísk vnútroštátneho auditu poskytovaných každý rok za všetky programy, doplnených o audity založené na riziku. Tieto audity založené na riziku zahŕňajú opätovné vykonanie kontrolnej práce orgánov zodpovedných za

¹ Inforegio – Deviatá správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (europa.eu).

² Pozri stranu xiii správy: „Tridsať rokov po súbežnom vytvorení jednotného európskeho trhu a posilnení politiky súdržnosti a dvadsať rokov po rozšírení v roku 2004 je dlhodobý trend zrejmy: v mnohých častiach Európy došlo k pozoruhodnému hospodárskemu vzostupu a nárastu sociálnej súdržnosti.“

programy vrátane orgánov auditu s cieľom posúdiť spoľahlivosť ich overovaní a podávania správ v súvislosti s programami identifikovanými prostredníctvom posúdenia rizík.

Audítorský prístup je doplnený aj o opatrenia na budovanie kapacity na úrovni riadiacich a audítorských orgánov vrátane používania spoločných metodík, odporúčaných nápravných opatrení, podpory partnerských výmen a spätnej väzby o zistených chybách, aby sa v prípade potreby zlepšila schopnosť odhaľovať chyby na všetkých úrovniach.

Priebežným posudzovaním kvality systému riadenia a kontroly jednotlivých programov môže Komisia identifikovať programy alebo časti programov, ktoré vykazujú nedostatky, a teda najvyššiu pravdepodobnosť chýb, a zamerať sa na potrebné nápravné opatrenia na nápravu minulých výdavkov a zlepšenie systémov do budúcnosti. Môže takisto posúdiť, či sa takéto nedostatky alebo nezrovnalosti vyskytujú v iných častiach programu, v iných programoch toho istého členského štátu alebo v iných členských štátoch, aby mohla konkrétne zamerať svoju audítorskú činnosť.

Okrem toho v nadväznosti na závery a odporúčania Dvora audítorov, že v politike súdržnosti zostáva neodhalených príliš veľa chýb napriek fungovaniu dvoch úrovní kontroly na vnútroštátnej úrovni, sa Komisia a spoločenstvo audítorov v oblasti súdržnosti v decembri 2024 spoločne dohodli na akčnom pláne (pozri oddiel II.2 odpovedí Komisie). V členských štátoch prebiehajú príslušné opatrenia a Komisia bude v rokoch 2025 a 2026 priebežne monitorovať ich účinné vykonávanie s cieľom znížiť riziko zostávajúcich významných chýb pri ukončovaní a počas programového obdobia 2021 – 2027.

Na základe dostupných výsledkov vnútroštátnych auditov a auditov Komisie dospela Komisia vo svojich výročných správach o činnosti (VSČ) a vo výročnej správe o riadení a výkonnosti k záveru, že riziko pri platbách pre politiku súdržnosti ako celok zostalo v roku 2024 významné (nad prahovou hodnotou 2 %). Výsledky Komisie však takisto preukazujú, že táto situácia sa v jednotlivých členských štátoch a v rámci programov líši: Komisia dospela k záveru, že systémy riadenia a kontroly fungujú dobre v prípade 91 % zo 431 otvorených programov politiky súdržnosti. Vo zvyšných 9 % (30 programov v plnom rozsahu a častí ďalších 7 programov) pretrvávali závažné nedostatky najmä na úrovni riadiacich orgánov alebo ich sprostredkovateľských orgánov (závažné nedostatky v overovaniach zo strany riadiaceho orgánu, v kontrolách prvej úrovne vedúcich k vyhláseniu významnej miery neoprávnených výdavkov). Komisia okrem toho zistila, že v roku 2024 niektoré orgány auditu chyby neodhalili. V prípade 12 orgánov auditu (alebo ich kontrolných orgánov) z celkového počtu 116 to vyvolalo pochybnosti o spoľahlivosti vykonanej audítorskej práce, a preto boli odporúčané konkrétne nápravné opatrenia na zlepšenie situácie.

Komisia je napokon presvedčená, že viacročná nápravná kapacita súdržnosti umožní znížiť riziko pri ukončovaní obdobia pod prah významnosti, a to aj nahradením neoprávnených alebo stiahnutých výdavkov inými výdavkami, ktoré sa považujú za oprávnené, ako sa to umožňuje v nariadení o spoločných ustanoveniach (NSU). Orgány zodpovedné za programy skutočne každý rok sťahujú z osvedčených účtov dôležité sumy, ktoré boli predtým vykázané a pri ktorých sa zistilo, že vykazujú nezrovnalosti alebo sú vystavené riziku. Od začiatku programového obdobia 2014 – 2020 sa kumulatívne stiahlo 16,2 miliardy EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu (KF) a 3,7 miliardy EUR z Európskeho sociálneho fondu (ESF), iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI) a Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD). Na základe spätnej väzby orgánov zodpovedných za programy sa Komisia domnieva, že existencia právneho ustanovenia o možných čistých finančných opravách v nariadení o spoločných ustanoveniach, ktoré v prípade uplatnenia právnych podmienok a prísnych kritérií vedú k priamej strate finančných prostriedkov pre dotknuté členské štáty, v praxi zvýšila množstvo preventívnych a nápravných opatrení členských štátov. Komisia v roku 2024 dospela k záveru, že takéto kritériá čistých finančných opráv boli splnené v troch prípadoch EFRR/KF alebo viacerých fondov a začala príslušné postupy. Ďalší postup, ktorý zahŕňa program ESF, je v štádiu záverečného posúdenia

v roku 2025. Napokon, v tom istom období Komisia v dôsledku svojej audítorskej činnosti a úlohy dohľadu a v nadväznosti na zistenia Dvora audítorov a úradu OLAF požiadala o dodatočné finančné opravy vo výške viac ako 1,36 miliardy EUR (v príspevku EÚ), ktoré mohli orgány zodpovedné za programy opätovne použiť podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach. Po vykonaní všetkých nápravných opatrení Komisia vo svojich výročných správach o činnosti odhadla, že riziko pri ukončovaní obdobia je v tejto fáze na úrovni 2 % alebo nižšej za všetky účtovné roky do roku 2023, pričom sa naďalej uplatňujú ďalšie nápravné opatrenia. To ilustruje viacročnú korekčnú schopnosť politiky súdržnosti.

Komisia preto dospela k záveru, že má primeranú istotu, že systémy riadenia a kontroly vo všeobecnosti fungujú dobre na to, aby sa zabezpečilo, že príslušné transakcie sú zákonné a správne, a že sú prijaté primerané a účinné nápravné opatrenia v súlade s právnym rámcom v prípade, keď sa identifikujú nedostatky v systéme alebo porušenia platných pravidiel, ktoré ohrozujú zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií (body 6.10 – 6.38)

Výsledky testovania transakcií zo strany EDA (body 6.10 – 6.15)

Komisia víta zlepšenie situácie v oblasti chybovosti odhadovanej Dvorom audítorov v porovnaní s minulým rokom a skutočnosť, že rozdiel v posúdení príslušných chybovostí sa v tomto roku zmenšil. Komisia takisto odhaduje, že v roku 2024 zostane riziko pri platbe významné, a to maximálne do výšky 2,9 % pre okruh 2 VFR, čo predstavuje mierny nárast v porovnaní s chybovosťami uvedenými v predchádzajúcich rokoch, avšak na nižšej úrovni, ako vypočítal Dvor audítorov. V súlade s metodikou Komisie a s povinnosťou povoľujúcich úradníkov vymenovaných delegovaním sa tento odhad zakladá na komplexnom preskúmaní všetkých audítorských stanovísk a chybovostí vykázaných orgánmi auditu programov, ktoré Komisia v prípade potreby upravila po svojom vlastnom posúdení, ako aj s prihliadnutím na výsledky auditu EDA. Prístup Komisie jej umožňuje dospieť k záveru o rizikách na úrovni členského štátu a dokonca aj na úrovni jednotlivých programov, čím sa preukáže diferencovaná situácia pre každý program.

Komisia odkazuje na kapitolu 1 správy (bod 1.27 až bod 1.34) a súvisiace odpovede EK, aby vysvetlila rozdiel medzi hodnotami chybovosti, ktoré uviedli obe inštitúcie a ktoré nemožno priamo porovnať.

Hoci nie je nutné domnievať sa, že všetky prípady, na ktoré upozornil Dvor audítorov, predstavujú nezrovnalosti podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach, Komisia bude riadne sledovať všetky chyby nahlásené Dvorom audítorov a požadovať nápravné opatrenia alebo finančné opravy, ak to bude považovať za potrebné a právne možné. Komisia takisto odporučí dotknutým orgánom zodpovedným za programy, aby podľa potreby ďalej zlepšovali systémy riadenia a kontroly, a to aj vzhľadom na vykonávanie programového obdobia 2021 – 2027.

Komisia v tejto súvislosti náležite zohľadňuje nedostatky, na ktoré Dvor audítorov upozornil, týkajúce sa práce a podávania správ niektorých orgánov auditu, okrem prípadov, ktoré už uviedol vo

výročných správach o činnosti. Komisia uznáva určité systémové problémy zistené Dvorom audítorov. Komisia takisto víta odkaz Dvora audítorov na prvky osvedčených postupov a zlepšenia v práci orgánov auditu v priebehu času (Rámček 6.12, Chorvátsko), pričom poukazuje na diferencovaný prístup v rámci členských štátov a programov a na schopnosť poučiť sa a zlepšiť na základe predchádzajúcich odporúčaní Dvora audítorov a Komisie.

Komisia zdôrazňuje dôležitosť úlohy orgánov auditu pri odhaľovaní chýb. Ako však zistil EDA vo svojej vzorke (bod 6.10) a v auditoch Komisie, stále existuje potenciál, aby boli tieto kľúčové orgány vo svojej práci ešte efektívnejšie. V analyzovanom účtovnom roku orgány auditu okrem toho vykázali celkovú chybovosť viac než 2 % v prípade každého štvrtého programu, z čoho vyplýva, že pri týchto programoch treba naďalej zlepšovať kontroly prvej úrovne. Orgány zodpovedné za programy uplatnili opravy, vďaka ktorým sa zvyšková chybovosť znížila pod 2 % vo všetkých programoch okrem troch³. Táto schopnosť odhaľovania na úrovni členského štátu viedla k významným finančným opravám a stiahnutiam predtým, ako boli účty programov predložené Komisii (pozri predchádzajúci oddiel I odpovede Komisie).

Komisia však zároveň uznáva, že na úrovni riadiacich orgánov a/alebo orgánov auditu neboli niektoré chyby odhalené alebo boli v konkrétnych prípadoch nesprávne zohľadnené vo výpočte vykázanej chybovosti. GR REGIO a GR EMPL z uvedeného dôvodu a po posúdení jednotlivých programov upravili chybovosť, ktorú vykázali členské štáty s cieľom odhadnúť riziko pri platbe a jeho maximálnu úroveň [kľúčový ukazovateľ výkonnosti (KPI) týkajúci sa zákonnosti a správnosti] vo svojich príslušných výročných správach o činnosti (VSČ), a to aj s prihliadnutím na výsledky EDA (pozri časť 2). Takto vykázaná maximálna úroveň rizika pri platbe (3,6 %) je nad prahom významnosti v prípade oboch generálnych riaditeľstiev v tomto roku, avšak nižšia ako úroveň vypočítaná Dvorom audítorov prostredníctvom štatistickej extrapolácie zistených a vyčíslených chýb.

Pokiaľ ide o typ chýb (bod 6.13), príspevok k chybovosti Komisie a orgánov auditu na základe ich spoločnej typológie pochádza v podstate z rovnakých kategórií nezrovnalostí ako v prípade EDA, konkrétne: neoprávnené náklady, verejné obstarávanie, audítorský záznam a v tomto roku v menšej miere štátna pomoc. Komisia bude naďalej spolupracovať s príslušnými orgánmi zodpovednými za programy, aby im pomohla zlepšiť ich kapacity na lepšie predchádzanie takýmto nezrovnalostiam a ich odhaľovanie. Okrem toho nedostatky zistené počas obdobia 2014 – 2020 a ich hlavné príčiny poslúžia ako vstupné údaje pre návrh jednoduchšieho, odolnejšieho a spoľahlivejšieho systému uistenia, ktorý sa navrhne spoluzákonodarcom na programové obdobie po roku 2027.

Komisia napokon zastáva názor, že dodatočné chyby, ktoré vykázal EDA, niekedy spôsobené tým, že riadiace orgány alebo prijímatelia úplne nepochopili zložité pravidlá, urobili chyby alebo chýbala podporná dokumentácia či bola nedostatočná, nemusia nevyhnutne spochybňovať výstup alebo vplyv spolufinancovaných projektov.

Zdieľané riadenie (body 6.16 – 6.31)

Neoprávnené náklady a projekty (body 6.16 – 6.22)

Pokiaľ ide o neoprávnené náklady a projekty, ktoré Dvor audítorov považuje za neoprávnené, Komisia konštatuje, že príslušné dohody o grante neboli vypracované jasne a vzniklo riziko rôznych výkladov alebo neboli včas aktualizované, keď došlo k chybám.

³ Komisia navyše opätovne posúdila chybovosť nad úrovňou 2 % v ďalších 23 programoch zo 439 dotknutých programov.

Komisia súhlasí s tým, že neoprávnené náklady sú najčastejším typom chýb zistených orgánmi auditu, a uznáva niektoré z dodatočných chýb vyčíslených Dvorom audítorov z tohto dôvodu, ale nie všetky.

Pokiaľ ide o transakcie podrobené auditu týkajúce sa nákupu vakcín proti ochoreniu COVID-19, Komisia berie na vedomie obmedzený počet chýb, ktoré Dvor audítorov vyčíslil v kontrolovaných členských štátoch. Komisia takisto zdôrazňuje, že členské štáty museli zaviesť systémy monitorovania a kontroly dodávok vakcín do očkovacích centier v mimoriadne ťažkých a náročných časoch. V súvislosti s jednotkovými nákladmi v Taliansku treba tento problém preskúmať globálne, pokiaľ ide o výdavky vykázané celkovo za všetky programy a regióny, a Komisia zabezpečí, aby si členský štát neuplatnil celkovo vyššie výdavky, ako boli vynaložené na vakcíny dotknutého výrobcu.

Pokiaľ ide o vykonávanie centralizovaných postupov obstarávania vakcín (bod 6.21), Komisia je pevne presvedčená, že tieto postupy vrátane predbežných výmen s dodávateľmi boli plne v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, a to v špecifickom kontexte mimoriadnej naliehavosti pandémie a s cieľom zabezpečiť dostatok bezpečných vakcín pre obyvateľstvo v členských štátoch v čase pandémie. Pokiaľ ide o rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-36/23, Všeobecný súd konštatoval, že Komisia mala vo svojom rozhodnutí poskytnúť podrobnejšie vysvetlenie, že požadované dokumenty nemá k dispozícii. Komisia už preto prijala nové rozhodnutie v plnom súlade s rozsudkom.

Dodržiavanie pravidiel vnútorného trhu: verejné obstarávanie a štátna pomoc (body 6.23 – 6.27)

Útvary Komisie konštatujú, že verejné obstarávanie (a v menšej miere v tohtoročných zisteniach Dvora audítorov aj štátna pomoc) zostáva zdrojom chýb, avšak nie sú nevyhnutne stotožnené s posúdením Dvora audítorov v súvislosti so všetkými chybami, ktoré Dvor audítorov vyčíslil z dôvodu nedodržiavania pravidiel EÚ alebo vnútroštátnych pravidiel verejného obstarávania a pravidiel štátnej pomoci (bod 6.24).

Pokiaľ ide o projekt, ktorý Dvor audítorov kontroloval vo Francúzsku (rámček 6.4), útvary Komisie by chceli zdôrazniť, že táto operácia nepodliehala vnútroštátnym právnym predpisom o verejnom obstarávaní ani smerniciam EÚ o verejnom obstarávaní. Komisia sa domnieva, že riadiace orgány správne akceptovali výber dodávateľa prepojenej strany zo strany prijímateľa a príslušné náklady na projekt. Okrem toho sa Komisia domnieva, že vzhľadom na pomer verejného financovania (10 % celkových nákladov projektu) a skutočnosť, že vykázané náklady boli zosúladené s trhovými cenami, by bol vplyv akéhokoľvek konfliktu záujmov minimálny.

Pokiaľ ide o projekt EFRR v Nemecku (rámček 6.5), ktorý poskytoval finančnú podporu v rámci schémy štátnej pomoci na regionálne investičné projekty malých a stredných podnikov (MSP), Dvor audítorov usúdil, že prijímateľ mal partnera aj prepojenú spoločnosť, čo sa malo zohľadniť pri výpočte veľkosti spoločnosti v čase podania prvej žiadosti a začatia projektu. Avšak v deň odoslania druhej žiadosti (o 2 roky neskôr) a podpísania dohody o grante už tieto dve spoločnosti neboli partnerskými podnikmi v zmysle článku 3 ods. 3 vymedzenia MSP [príloha 1 k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 651/2014]. Príslušné právne a skutkové okolnosti by sa mali posudzovať podľa stavu v čase prijatia rozhodnutia v súlade s nemeckým správnym právom, ako aj so zásadami práva EÚ v oblasti štátnej pomoci. Na základe dohody o grante, v ktorej sa stanovuje príspevok na počet vytvorených pracovných miest (45 v tejto operácii), sa Komisia domnieva, že v tomto prípade nedošlo k žiadnej alebo len k veľmi obmedzenej chybe.

V súvislosti s dodržiavaním pravidiel jednotného trhu bude Komisia naďalej podporovať orgány zodpovedné za programy prostredníctvom opatrení navrhnutých v rámci jej akčných plánov v oblasti

verejného obstarávania a štátnej pomoci, aby sa zabezpečilo dobré pochopenie a správne vykonávanie platných právnych ustanovení vnútorného trhu vrátane predchádzania možným situáciám konfliktu záujmov. Verejné obstarávanie zostáva dôležitým zdrojom dodatočných nezistených chýb, ktoré Komisia zistila pri svojich vlastných auditoch súladu, a zdrojom dodatočných finančných opráv požadovaných od členských štátov. Komisia v takýchto prípadoch systematicky vyžaduje zavedenie dodatočných opatrení na zlepšenie schopnosti dotknutých orgánov auditu odhaľovať nezrovnalosti vo verejnom obstarávaní (vylepšené audítorské kontrolné zoznamy, dodatočná cielená odborná príprava a písomné usmernenia pre audítorov, dialóg s audítormi o príčinách zistených dodatočných chýb).

Dostupnosť základných podporných dokumentov (body 6.28 – 6.29)

V súvislosti s bodom 6.28 a 6.29 Komisia súhlasí, že základné dokumenty sú v súlade s článkom 72 písm. g) nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2014 – 2020 potrebné na zabezpečenie primeraného audítorského záznamu výdavkov vykázaných za každú operáciu, inak môže byť spochybnená oprávnenosť podporenej operácie (pozri príklad uvedený v rámciku 6.6). Komisia konštatuje, že chýbajúce podporné informácie alebo dokumentácia zostávajú tretím zdrojom chýb, ktoré nahlásili orgány auditu aj audítori Komisie v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

Informácie požadované od prijímateľov a orgánov zodpovedných za programy by mali v každom prípade zostať primerané s prihliadnutím na vplyv a administratívne náklady na listinné žiadosti, výzvy zainteresovaných strán a úsilie v rámci vlastného programu Komisie v oblasti zjednodušenia na ďalšie zjednodušenie vykonávania fondov EÚ.

Pokiaľ ide o dokumentáciu audítorských procesov orgánmi auditu (bod 6.28), vyžaduje sa rešpektovanie audítorských štandardov, ktoré by však malo byť vyvážené s primeranými administratívnymi postupmi. Komisia v rokoch 2019 a 2020 zriadila spolu s orgánmi auditu pracovnú skupinu s cieľom zlepšiť audítorskú dokumentáciu a poskytnúť minimálne odporúčania pri rešpektovaní primeranosti administratívnych nákladov. To viedlo k vypracovaniu Diskusného dokumentu o audítorskej dokumentácii, ktorý EDA vo svojej výročnej správe za rok 2019 (rámcik 5.8) označil za pozitívny krok. Komisia v prípade potreby naďalej odporúča orgánom auditu, aby sa riadili dohodnutými usmerneniami, najmä v rámci svojich osobitných auditov súladu, pokiaľ ide o úplnosť audítorských kontrolných zoznamov a postupov.

Finančné nástroje (body 6.30 – 6.31)

Komisia berie na vedomie jednotlivé prípady konečných príjemcov, ktoré Dvor audítorov považoval za neoprávnené. Keďže v nariadení o spoločných ustanoveniach sa stanovuje, že oprávnenosť príslušných výdavkov pre finančné nástroje sa určuje pri ukončení (článok 42), akákoľvek nezrovnalosť zistená v tomto bode môže byť opravená a nahradená oprávnenými výdavkami až do ukončenia a nemá vplyv na oprávnenosť zálohových platieb, ktoré Komisia vyplatila počas vykonávania programu. Komisia vykonala v rokoch 2024 a 2025 audity prípravy na ukončenie s cieľom zabezpečiť, aby orgány zodpovedné za programy vykonali dostatočné overenia oprávnenosti výdavkov a konečných príjemcov v rámci finančných nástrojov do ukončenia.

Transakcie riadené priamo alebo nepriamo Komisiou (body 6.32 – 6.34)

V jednom prípade sa Komisia (CINEA) nestotožňuje s posúdením Dvora audítorov.

Správne finančné riadenie (bod 6.35)

V súvislosti s dvoma talianskymi prípadmi uvedenými v [rámčeku 6.9](#) Komisia konštatuje, že predmetné zákazky sú pod prahovou hodnotou na uplatňovanie smerníc EÚ o verejnom obstarávaní. Preto tieto zákazky podliehajú vnútroštátnym právnym predpisom o verejnom obstarávaní, ktoré boli riadne dodržané. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a bez toho, aby to malo finančný vplyv, ako potvrdil Dvor audítorov, Komisia opätovne upozorní dotknuté orgány zodpovedné za programy členského štátu, že 10 % váha kritéria ceny nie je osvedčeným postupom, ako pripomína vo svojej príručke o verejnom obstarávaní.

Iné výdavky (body 6.36 – 6.38)

Pokiaľ ide o [Fond solidarity Európskej únie](#), Komisia berie na vedomie oneskorenia pri predkladaní súvisiacich výročných správ o činnosti Európskemu parlamentu a Rade, ktoré sa v súčasnosti riešia.

2. Správa a riadenie (body 6.39 – 6.62)

Práca orgánov auditu (body 6.39 – 6.51)

Podiel balíkov dokumentov na účely uistenia so zvyškovou chybovosťou nad prahom významnosti v roku 2024 (body 6.40 – 6.44 a ilustrácia 6.9)

V prípade účtovných závierok schválených v roku 2024 Komisia na základe svojho posúdenia – a v prípade potreby úprav – chybovosti nahlásenej orgánmi auditu a po zohľadnení finančných opráv uplatnených členskými štátmi potvrdila vo výročných správach o činnosti GR REGIO a EMPL za rok 2024 zvyškovú chybovosť:

– pod prahom významnosti v prípade 95 % všetkých kohéznych programov (302 programov REGIO⁴ a 203 programov EMPL),

– nad prahom významnosti v prípade 5 % všetkých kohéznych programov (16 programov REGIO a 11 programov EMPL).

V prípade týchto programov s prepočítanou zvyškovou chybovosťou nad 2 %, vrátane prípadov nahlásených EDA ([bod 6.43](#)), Komisia žiada členské štáty, aby uplatnili dodatočné nápravné opatrenia vrátane finančných opráv, ak je to právne možné, tak aby „riziko pri ukončení“ za všetky programy na roky 2014 – 2020 bolo napokon pod prahom významnosti. Ak členské štáty neprijmú primerané opatrenia, Komisia má nástroje na to, aby uplatnila finančné opravy sama.

Komisia berie na vedomie, že Dvor audítorov prepočítal zvyškovú chybovosť nad 2 % v prípade šestnástich z tridsiatich balíkov dokumentov na účely uistenia, ktoré boli tento rok predmetom auditu. Hoci Komisia už niektoré z nich upravila nad 2 % ([bod 6.40](#)), domnieva sa, že prepočty, ktoré vykonal Dvor audítorov nad 2 %, možno čiastočne pripísať rozdielom v posúdení niektorých chýb (pozri oddiel II.1 odpovede Komisie). Komisia už v jednom prípade chybovosť upravila vo výročnej správe o činnosti. Požadované finančné opravy už členský štát vykonal počas auditu EDA.

⁴ [Financovaných v rámci EFRR, Kohézneho fondu alebo s podporou nástroja predvstupovej pomoci \(IPA – cezhraničná spolupráca\) alebo nástroja európskeho susedstva \(ENI – cezhraničná spolupráca\).](#)

Komisia naďalej úzko spolupracuje s orgánmi auditu s cieľom zabezpečiť spoločné chápanie spoločného právneho a vykonávacieho rámca (pozri podrobnosti o dohodnutom akčnom pláne v nasledujúcom oddiele) a v roku 2024 začala dialóg s EDA s cieľom pochopiť rôzne prístupy pri posudzovaní práce, ktorú vykazujú orgány auditu.

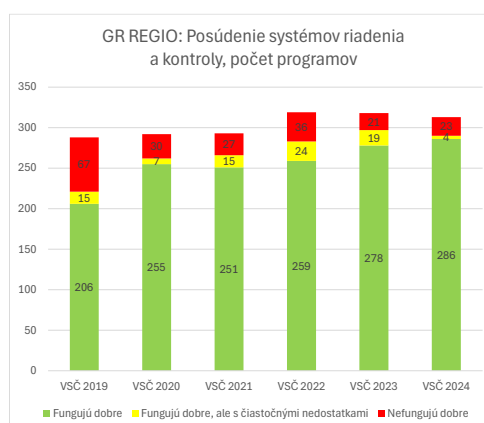
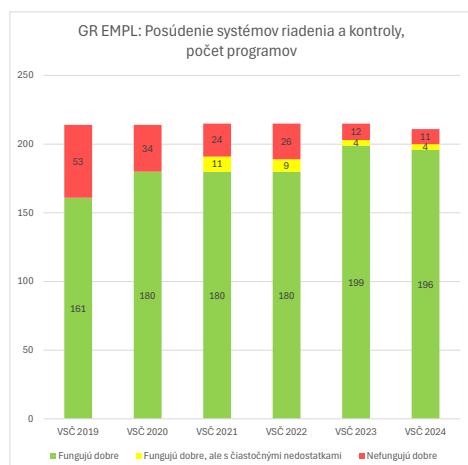
Komisia berie na vedomie závery Dvora audítorov o spoľahlivosti práce orgánov auditu, ktoré sú v zásade založené na kritériách prepočtu nahlásenej chybovosti nad 2 % v prípade dodatočných vyčíslených chýb Dvorom audítorov. Komisia pri posudzovaní účinnosti a spoľahlivosti práce orgánu auditu vychádza z viacerých aspektov, pričom chybovosť je jedným z nich, ale nie jediným. Napríklad niektoré chyby (alebo dokonca jedna jediná chyba), ktoré orgány auditu neodhalili z dôvodu zložitých alebo špecifických pravidiel, a to aj v prípade, že významne ovplyvňujú prepočítanú chybovosť vo vykazovanom roku, nevyhnutne nepoukazujú na systémový nedostatok v práci dotknutého orgánu auditu.

Práca Komisie v súvislosti s uistením a vykazovanie zvyškovej chybovosti v jej výročných správach o činnosti (body 6.52 – 6.62)

Pokiaľ ide o posúdenie Dvora audítorov, že na konci obdobia nie všetky systémy fungujú účinne (bod 6.53), Komisia odkazuje na svoje systematické a priebežné posúdenie účinnosti systémov prevádzkovaných riadiacimi orgánmi a orgánmi auditu na základe všetkých dostupných výsledkov auditu. Komisia zverejňuje aj jednotlivé chybovosti podľa programov, pričom vychádza z hlásení členských štátov, ale po náležitom posúdení a uplatnení požadovaných úprav a prepočtov, ak je to potrebné, na základe administratívnych kontrol auditov Komisie alebo na základe opätovného vykonania práce na mieste v prípade vzorky programov, ktoré sa považujú za rizikové. Komisia sa preto nespolieha len na chybovosť nahlásenú orgánmi zodpovednými za programy, ale starostlivo ju posudzuje vzhľadom na svoje vlastné správy. Ak zistené závažné nedostatky ovplyvňujú konkrétne prácu orgánov auditu, Komisia opätovne vykoná vlastnú prácu na posúdenie rizík alebo vyčíslí riziká paušálne, čo zodpovedá riziku pri platbe a maximálnym rizikám nahláseným vo výročných správach o činnosti a vo výročných správach o riadení a výkonnosti.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch audítori Komisie pri administratívnych kontrolách a auditoch naďalej venovali osobitnú pozornosť rizikám spojeným s výdavkami súvisiacimi s ochorením COVID-19, dvojitém financovaním a konfliktami záujmov, ktoré predstavujú štandardné kontrolné body v rôznych auditorských kontrolných zoznamoch Komisie. Ak sa v rámci súvisiacich problémov zistia nedostatky, vykonajú sa finančné opravy. Ako príklad možno uviesť výročnú správu o činnosti GR REGIO 2024 (strana 37), v ktorej sa opisuje niekoľko prípadov rizika konfliktu záujmov, ktoré odhalili audítori Komisie a ktoré buď zistil riadiaci orgán, ale nedostatočne ich zmiernil, alebo neboli zistené vôbec.

V príslušných výročných správach o činnosti za rok 2024 Komisia na základe posúdenia všetkých dostupných informácií z auditov členských štátov a auditov EÚ dospela k záveru o účinnosti systémov riadenia a kontroly (pozri nasledujúci graf). Pri programoch, v rámci ktorých sú potrebné podstatné zlepšenia, sa v každom prípade požadujú nápravné opatrenia.

Významná miera neoprávnených výdavkov v schválených účtovných závierkach (body 6.54 – 6.58)

Komisia navrhla svoj systém uistenia, ktorý umožňuje generálnym riaditeľom GR EMPL a REGIO poskytnúť uistenie za svoje platby na každý zo 431 programov v rámci politiky súdržnosti v súlade s ich povinnosťou ako delegovaných povoľujúcich úradníkov.

Na základe tohto podrobného posúdenia jednotlivých programov a agregovanej celkovej zvyškovej chybovosti (riziko pri platbe) v prípade fondov, ktoré spravujú, generálni riaditelia vo svojich príslušných výročných správach o činnosti (VŠČ) konštatovali, že významné nezrovnalosti pretrvávajú vo výdavkoch osvedčených Komisii za fondy v účtoch schválených v roku 2024 (bod 6.55). Dokázali takisto zistiť, ktoré programy (časti programov) vykazujú závažné nedostatky (pozri prílohy 7.F k príslušným výročným správam o činnosti) a v prípade ktorých sa požadovali nápravné opatrenia, a informovali o finančných opravách prijatých v nadväznosti na odhalené nezrovnalosti z predchádzajúcich rokov.

Zvýšenie rizika pri platbe a maximálneho rizika v porovnaní s predchádzajúcim rokom je spôsobené najmä obozretným prístupom v dôsledku zmeny nariadenia o spoločných ustanoveniach v súvislosti s platformou STEP, ktorou sa umožnilo predĺžiť kontrolné činnosti do februára 2026 (pozri časť II.1). Vzhľadom na vysoké sumy výdavkov vykázaných Komisii v roku 2024 a obmedzené kontroly a audity ukončené v deň podpisu výročných správ o činnosti Komisia uplatnila paušálnu sadzbu 2 % pre všetky programy, ktorých riziko pri platbe bolo v predchádzajúcom období vykázané pod 2 %, ale pre ktoré budú aktualizované výsledky auditu k dispozícii až po podpise výročnej správy o činnosti.

Komisia navyše uvádza aj odhadované obozretné maximum s cieľom zohľadniť potenciálne dodatočné riziká, pričom používa paušálne sadzby pre jednotlivé programy v závislosti od ich konkrétnej situácie. Na základe odporúčaní Dvora audítorov⁵ zahŕňa maximálna hodnota aj konzervatívny prístup s cieľom zohľadniť možné chyby vo výdavkoch, ktoré neboli predmetom auditu, napríklad keď sa vykonala len administratívna kontrola alebo keď je stále potrebná dodatočná audítorská práca v rámci prebiehajúcich protichodných postupov a/alebo takisto zohľadnenie výsledkov auditu z predchádzajúcich rokov, ktoré poukazujú na možné pretrvávajúce riziká v analyzovaných výdavkoch.

Komisia je preto presvedčená, že jej výpočty rizika pri platbe vrátane maximálneho rizika, v ktorých sa zohľadňujú výsledky EDA bez extrapolácie, ale po dôkladnom posúdení, či by mohli byť ovplyvnené ďalšie programy, predstavujú vernú prezentáciu reality v praxi s prihliadnutím na riziká identifikované za jednotlivé programy.

Uzatváranie programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 (body 6.59 – 6.62)

Komisia pripomína, že v nadväznosti na nedávne legislatívne zmeny⁶ boli administratívne lehoty na ukončenie programov predĺžené do februára 2026, aby orgány zodpovedné za programy mohli pred vyhlásením konečných výdavkov vykonať všetky riadne kontroly a preverenia. Komisia začala dôkladne posudzovať balíky dokumentov o ukončení programov a bude v tomto posudzovaní pokračovať s cieľom ubezpečiť sa, že pri ukončení boli vykonané primerané kontroly a pred

⁵ Pozri osobitnú správu EDA 26/2021, odporúčanie 3a a preskúmanie 03/2024, záver na s. 23.

⁶ Nariadenie (EÚ) 2024/795 – prijaté spoluzákonomcami 29. februára 2024 – ktorým sa zriaďuje Platforma strategických technológií pre Európu (STEP).

predložením konečných účtovných závierok boli riadne opravené zostávajúce významné hodnoty chybovosti. Posudzovanie zákonnosti a správnosti výdavkov vykázaných ako zákonné a správne pri ukončení môže pokračovať aj po formálnom schválení súvisiacich uzávierok a každý program bude informovaný o definitívnom ukončení až po tom, ako členské štáty náležite vyriešia všetky problémy týkajúce sa správnosti.

V súlade s odporúčaniami Dvora audítorov vydanými v predchádzajúcich výročných správach Komisia v roku 2024 vykonala preventívne audity pripravenosti na ukončenie na vzorke programov považovaných za rizikové s cieľom zabezpečiť, aby dotknuté orgány včas vykonali všetky požadované overenia v záujme predchádzania zostávajúcim nezrovnalostiam a ich napravenia, a aby do ukončenia riadne skontrolovali všetky nahlásené výsledky auditu. Podrobnejšie informácie o týchto auditoch sú k dispozícii v prílohách 71 k výročným správam o činnosti GR REGIO a GR EMPL za rok 2024. Komisia predloží správu o pokroku v súvislosti s ukončením obdobia 2014 – 2020 vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2025.

3. Závery správy (body 6.63 – 6.66)

Komisia súhlasí s Dvorom audítorov, že v roku 2024 zostala chybovosť v prípade výdavkov na súdržnosť celkovo významná. Na základe všetkých výsledkov auditov Komisia odhadla vo výročných správach o činnosti a vo výročných správach o riadení a výkonnosti celkovú úroveň rizika vrátane jeho maximálnej hodnoty založenej na možných dodatočných nezistených rizikách, ktorá je vyššia ako v predchádzajúcich rokoch, ale zostáva nižšia ako úroveň odhadovaná Dvorom audítorov (Komisia takisto odkazuje na kapitolu 1 správy, [bod 1.27](#) až [bod 1.36](#)). Komisia informovala aj o odlišnej situácii medzi jednotlivými programami a členskými štátmi.

S prihliadnutím na závery a odporúčania Dvora audítorov a Komisie za posledné roky sa Komisia spolu s orgánmi auditu dohodla na akčnom pláne nápravných opatrení, ktoré sa zaviazali prijať v reakcii na konkrétne audítorské odporúčania prijaté od Dvora audítorov alebo Komisie počas programového obdobia s cieľom zlepšiť svoju schopnosť odhaľovania v období 2021 – 2027 a vyriešiť zostávajúce problémy pred ukončením obdobia 2014 – 2020. Komisia okrem toho v nadväznosti na odporúčania Dvora audítorov zintenzívnila svoju činnosť týkajúcu sa opätovného vykonania na mieste s cieľom dôkladnejšie a preventívnejšie dohliadať na prácu orgánov auditu vrátane potvrdenia, že používajú vhodné a úplné audítorské kontrolné zoznamy a postupy, s cieľom zvýšiť spoľahlivosť výsledkov auditu, ktoré vykazujú.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 6.1 – Zabezpečiť, aby orgány auditu zlepšili spôsob, akým fungujú

Zabezpečiť, aby orgány auditu posilnili svoje kapacity v oblasti kontroly a odhaľovania nezrovnalostí tým, že budú pri administratívnych previerkach a auditoch Komisie overovať, či členské štáty:

a) správne plánujú výber vzoriek a vyberajú na audit reprezentatívnu, dostatočnú a relevantnú vzorku z výdavkov deklarovaných Komisii v súlade s nariadením o spoločných ustanoveniach;

b) **potvrdzujú, že splnenie kritérií oprávnenosti je preukázané dostatočnými, primeranými a spoľahlivými dôkazmi;**

c) **uchovávajú náležitú dokumentáciu na podporu audítorského záznamu vrátane audítorského spisu s jasným registrom a odkazmi na i) dôkazové dokumenty, ii) podrobné kontrolné zoznamy a iii) pracovné dokumenty vrátane opisu testovaných položiek, súvisiacich výpočtov a vzorcov.**

(Cieľový dátum vykonania: od začiatku roku 2026)

Komisia **prijíma** odporúčanie a bude konať v súlade s odporúčaním, najmä pri svojich budúcich auditoch, ale aj prostredníctvom monitorovania opatrení, ktoré sa majú prijať v kontexte akčného plánu, na ktorom sa Komisia a orgány auditu spoločne dohodli v decembri 2024 s cieľom posilniť schopnosť odhaľovania orgánov auditu.

Odporúčanie 6.2 – Obnoviť kontroly po uložení paušálnych sadzieb

Zabezpečiť, aby v prípade zistenia systematických nedostatkov v (operačných) programoch a následného uplatnenia paušálnej sadzby orgány členských štátov nepoužívali mechanizmus paušálnej opravy na to, aby sa vyhli povinnosti kontrolovať oprávnenosť výdavkov pred ich vykázaním Komisii a aby v prípade potreby vymáhali finančné prostriedky.

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025)

Komisia **prijíma** odporúčanie. Komisia sa domnieva, že paušálne opravy sú účinným nástrojom na opravu minulých nezrovnalostí, ktoré nie je možné presne vyčíslieť (a napríklad v osobitnom prípade verejných zákaziek, ktoré naďalej vytvárajú výdavky v rámci dotknutých zákaziek, aby sa zabránilo vykázaní ďalších neoprávnených výdavkov), bez toho, aby sa tým uložilo neprimerané administratívne zaťaženie. Pri uplatňovaní takýchto paušálnych sadzieb bude Komisia naďalej požadovať jasné písomné vymedzenie záležitostí, na ktoré sa vzťahuje paušálna oprava, a stanovenie konečného dátumu, po ktorom sa musia zlepšiť systémy riadenia a kontroly. Okrem toho v prípade, že audítorské vzorky obsahujú takéto výdavky, na ktoré sa už vzťahuje paušálna oprava, budú orgány auditu požiadané, aby systematicky vykonávali kontroly s cieľom vylúčiť prítomnosť iných problémov, na ktoré sa prípadne nevzťahuje paušálna oprava, alebo vylúčiť riziko neodhalených podozrení z podvodu a v prípade potreby umožniť jednotlivé vymáhanie finančných prostriedkov. Komisia objasní orgánom auditu prístup k odhadu extrapolovanej štatistickej chybovosti na základe štatistického výberu vzoriek, ak sa na časť posudzovanej populácie už vzťahuje paušálna oprava.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 7: PRÍRODNÉ ZDROJE A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Okruh 3 „Prírodné zdroje a životné prostredie“ viacročného finančného rámca (VFR) zahŕňa výdavky EÚ na spoločnú poľnohospodársku politiku, námornú a rybársku politiku a program LIFE pre životné prostredie a ochranu klímy.

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP), na ktorú sú v rámci tohto okruhu najväčšie výdavky, je pravou európskou politikou, pretože členské štáty združujú zdroje, aby realizovali jednotnú spoločnú politiku s jednotným európskym rozpočtom. V zmluve a v právnych predpisoch v oblasti SPP sú stanovené tieto ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky: zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva; zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov; stabilizovať trhy; zabezpečiť riadne zásobovanie; zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny. Od roku 2023 sa 77,7 % podpory poskytovanej v rámci SPP presunulo z politiky založenej na súlade s predpismi na politiku založenú na výkonnosti, ktorá členským štátom poskytuje väčšiu flexibilitu pri prispôbovaní intervencií SPP svojim špecifickým potrebám.

V roku 2024 má SPP 5,7 milióna prijímateľov a vykonáva sa v rámci zdieľaného riadenia prostredníctvom komplexného systému riadenia a kontroly. Ochrana finančných záujmov EÚ sa úspešne zabezpečila prostredníctvom spoľahlivého a viacúrovňového rámca uistenia, vrátane kontrol na vnútroštátnej úrovni, nezávislých auditov a dohľadu pod vedením Komisie, doplneného dvojročným preskúmaním výkonnosti.

V rámci SPP na roky 2023 – 2027 sa Komisia zameriava na výsledky výkonnosti a riadne fungovanie systémov správy a riadenia zavedených členskými štátmi, a to s cieľom zabezpečiť tak kvalitu výsledkov výkonnosti, ako aj zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. V súlade s tým a na rozdiel od predchádzajúceho programového obdobia nemajú členské štáty povinnosť podávať podrobné štatistiky o kontrole na úrovni príjemcov, ale sú povinné podávať správy o výkonnosti politiky na základe ukazovateľov výstupov a výsledkov. Komisia preto neuskutočňuje výpočet chybovosti ani rizika pri platbe za výdavky na základe strategických plánov SPP¹.

Komisia berie na vedomie chybovosť odhadovanú EDA v prípade celého okruhu 3 VFR (bod 7.43). V prípade výdavkov v rámci SPP (vrátane výdavkov založených na výkonnosti, ako aj výdavkov spojených s dodržiavaním predpisov) sa odhaduje, že 77 % výdavkov je v segmente s nízkym rizikom, zatiaľ čo 10 % výdavkov je v segmente so stredným rizikom a 13 % v segmente s vysokým rizikom. Hoci tieto výsledky nie sú priamo porovnateľné s chybovosťou odhadovanou EDA, naznačujú, že stupeň uistenia zostáva veľmi vysoký aj v rámci SPP na roky 2023 – 2027.

Komisia v tejto súvislosti víta záver EDA, že aj v rámci SPP na roky 2023 – 2027 sa pri priamych platbách (okrem ekoschémy) naďalej nevyskytujú významné chyby, čím sa opäť potvrdzuje dôležitá

¹ Komisia namiesto určenia chybovosti a rizika pri platbe zoskupuje výdavky v rámci SPP na roky 2023 – 2027 do troch rizikových kategórií (nízke, stredné a vysoké riziko) na základe konečného upraveného hodnotenia systémov správy a riadenia zavedených členskými štátmi. Toto hodnotenie každoročne určujú certifikačné orgány prostredníctvom kvalitatívneho posúdenia správneho fungovania zavedených systémov správy a riadenia za každú intervenciu a za každú platobnú agentúru, ktoré môže Komisia v jednotlivých prípadoch upraviť s prihliadnutím na vlastné zistenia auditu a zistenia Dvora audítorov.

úloha integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) vrátane systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS) pri predchádzaní chybám a znižovaní rizika chyby.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií

Výsledky testovania transakcií

Komisia berie na vedomie chybovosť odhadovanú EDA na úrovni 2,6 % pre okruh 3 VFR (bod 7.17).

Pokiaľ ide o vyčísliteľné chyby zistené EDA, Komisia v dvoch prípadoch identifikovala podobné zistenia v rámci svojich auditov, a to nezávisle od auditov EDA. V prípade týchto auditov v súčasnosti prebiehajú postupy overovania súladu a v závislosti od výsledku postupu bude riziko pre fondy kryté navrhovanou finančnou opravou.

Kľúčovým prvkom kontrolného rámca pre intervencie týkajúce sa plochy a zvierat v rámci SPP je integrovaný administratívny a kontrolný systém (IACS), ktorý v roku 2024 pokrýval 80 % výdavkov v rámci SPP, a preto naďalej zohrával veľmi dôležitú úlohu pri zabezpečovaní finančného dohľadu.

Priame platby

Komisia víta veľmi nízku úroveň chybovosti, ktorú EDA zistil v prípade priamych platieb (okrem ekoschémy) (bod 7.44).

Ekoschémy

Ekoschémy sú novým politickým nástrojom (v rámci priamych platieb) novej spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na programové obdobie 2023 – 2027. Predstavujú významný posun v európskej poľnohospodárskej politike smerom k posilneniu environmentálnej udržateľnosti a riešeniu zmeny klímy. Ekoschémy sú dobrovoľné intervencie, ktoré môžu poľnohospodári prijať výmenou za finančnú podporu postupov, ktoré prispievajú k environmentálnym cieľom EÚ vrátane ochrany biodiverzity, efektívnosti využívania zdrojov a znižovania uhlíkovej stopy.

Medzi takéto ekologické postupy patrí okrem iného diverzifikácia plodín, udržiavanie trvalých trávnych porastov, zlepšovanie zdravia pôdy prostredníctvom krycích plodín a vykonávanie agroekologických metód, ktorými sa znižuje závislosť od chemických vstupov. Cieľom týchto intervencií je zmierniť nepriaznivé vplyvy intenzívneho chovu, podporiť sekvestráciu uhlíka a chrániť vodné zdroje, a tým prispievať k odolnosti poľnohospodárskych systémov vzhľadom na zmenu klímy.

Environmentálne ciele a záväzky spojené s ekoschémy sú podrobne vymedzené v strategických plánoch SPP. Zložitosť, na ktorú sa poukazovalo, vyplýva z viacerých prvkov. Záväzky stanovené členskými štátmi sú niekedy veľmi podrobné, čo prináša výzvy v oblasti kontroly. Tieto intervencie musia byť vzhľadom na svoju povahu prispôsobiteľné rôznym regionálnym podmienkam v jednotlivých členských štátoch s prihliadnutím na rôzne podnebia, typy pôd, typy krajiny a štruktúry poľnohospodárskych podnikov. Len tak sa nimi môžu dosiahnuť zmysluplné výsledky v oblasti životného prostredia. Vzhľadom na veľkú rozmanitosť a vysoký počet záväzkov pre poľnohospodárov sú niektoré ekoschémy vystavené väčšiemu riziku chýb, ktoré sú pre jednotlivé členské štáty

špecifické. Veľká rozmanitosť ekoschém navrhnutých členskými štátmi z hľadiska počtu, ambícií, obsahu, cieľov a platieb je dôležitým faktorom, ktorý sa musí zohľadniť pri vyvodzovaní všeobecných záverov o ekoschémach na základe zistení v konkrétnych členských štátoch.

V posledných rokoch **Komisia poskytla členským štátom značnú podporu s cieľom umožniť návrh, zmenu a vykonávanie ekoschém.** Táto podpora zahŕňala ciele usmernenie prostredníctvom otázok a odpovedí (vrátane právnych objasnení), *ad hoc* stretnutia s členskými štátmi, výmeny informácií v rámci siete SPP EÚ a ďalšie špecializované nástroje a fóra zamerané na zabezpečenie plynulého zavádzania a konzistentného uplatňovania ekoschém v celej únii.

V rámci siete SPP EÚ sa v období od októbra 2023 do marca 2024 uskutočnila **tematická skupina na tému „návrh a vykonávanie ekoschém“** so zapojením širokého spektra zainteresovaných strán z EÚ. V rámci tejto tematickej skupiny sa preskúmali rôzne prístupy k ich návrhu a vykonávaniu v rôznych členských štátoch, čo sa osvedčilo počas prvého roka vykonávania, ako aj niektoré prekážky, ktorým bolo potrebné čeliť. Takisto sa v rámci tematickej skupiny identifikovali možné riešenia a odporúčania týkajúce sa ďalšieho rozvoja ekoschém, napríklad zabezpečenie ich prístupnosti pre poľnohospodárov bez ohľadu na typ a veľkosť poľnohospodárskeho podniku, zabezpečenie atraktívnosti platieb vrátane nákladov na vzdelávanie a zabezpečenie ich ambícií v oblasti životného prostredia.

Ekoschémy sú novou intervenciou určenou na riešenie environmentálnych a klimatických cieľov a, ako pri každej novej iniciatíve, prispôbenie sa tejto intervencii si vyžaduje určitý čas. Členské štáty od schválenia strategických plánov SPP už uskutočnili množstvo zmien ekoschém s cieľom objasniť a zlepšiť ich vykonávanie. Doladili a objasnili sa záväzky, zahrnuli sa nové schémy alebo postupy s cieľom rozšíriť katalóg ponúkaný poľnohospodárom a zvýšili sa úrovne prémie (jednotkové sumy) s cieľom zlepšiť atraktivnosť a osloviť široký rad poľnohospodárov.

Komisia ponúka členským štátom poradenstvo a podporu pri návrhu, vykonávaní a zmenách ich ekoschém prostredníctvom viacerých kanálov. Tie zahŕňajú časté zasadnutia venované otázkam a odpovediam (v písomnej forme aj prostredníctvom stretnutí), zasadnutia expertných skupín členských štátov a iniciatívy siete SPP EÚ, ktorými sa nielen uľahčuje optimalizácia ekoschém členských štátov, ale aj podporuje výmena osvedčených postupov.

2. Výročné správy o činnosti a ďalšie mechanizmy riadenia

Správy GR AGRI a GR CLIMA o správnom výdavkov

Audítorská práca certifikačných orgánov je naďalej kľúčovým prvkom uistenia, pokiaľ ide o výdavky v rámci SPP. Členské štáty majú povinnosť každoročne zasielať Komisii svoje „balíky uisťujúcich dokumentov“ vrátane nových výročných správ o výkonnosti a stanoviska a správ certifikačného orgánu. Komisia používa tieto informácie, výsledky svojich zistení auditu a zistení auditu Európskeho dvora audítorov na vyvodenie záveru o uistení, pokiaľ ide o výdavky v rámci SPP.

V prípade celkových výdavkov v rámci SPP (všetky príslušné kontrolné systémy vrátane výdavkov založených na výkonnosti, ako aj výdavkov spojených s dodržiavaním predpisov) sa odhaduje, že 77 % výdavkov je v segmente s nízkym rizikom, zatiaľ čo 10 % výdavkov je v segmente so stredným rizikom a 13 % v segmente s vysokým rizikom.

Odhadované výdavky za rok 2024 v segmente s nízkym rizikom sú v súlade s výsledkami kontrol za posledných šesť rokov. V priebehu rokov bol pozorovaný trend zlepšovania – čo je skutočnosť, ktorá potvrdzuje vyspelosť systémov správy a riadenia členských štátov, na základe ktorých vznikajú výdavky v rámci SPP.

GR AGRI nepretržite spolupracuje s členskými štátmi s cieľom riešiť hlavné výzvy pri vykonávaní SPP prostredníctvom rôznych opatrení na budovanie kapacít a presadzovania najlepších postupov.

Nové systémy vykazovania výkonnosti

Komisia berie na vedomie pripomienky EDA týkajúce sa systémov vykazovania výkonnosti a víta, že v prípade všetkých deviatich platobných agentúr s transakciami v rámci strategických plánov SPP, ktoré boli súčasťou vzorky EDA, dokázal EDA prepojiť uhradené platby a výstupy zaznamenané v ich informačných systémoch na vypracovanie výročných správ o výkonnosti. (bod 7.40, bod 7.42).

Komisia v roku 2024 pokračovala v monitorovaní a podpore platobných agentúr a koordinačných orgánov pri prispôbovaní ich IT systémov vykazovania výkonnosti. Časť programu auditu GR AGRI sa zamerala na systémy vykazovania výkonnosti, pričom sa posudzovalo, či je architektúra systémov spoľahlivá a či je mechanizmus spracúvania údajov z výročných správ o výkonnosti presný a pokrýva celú činnosť. Hoci boli systémy v čase týchto auditov výročných správ o výkonnosti stále vo vývoji, uvádzaný dosiahnutý pokrok bol v súlade s plánom. Najrelevantnejšie zistenia a odporúčania sa zameriavali na vykonávanie dobre zdokumentovaných pravidiel validácie a kontrol vo všetkých fázach spracúvania údajov v systémoch vykazovania výkonnosti s cieľom zabezpečiť úplnosť a presnosť údajov.

GR AGRI okrem poskytovania odporúčaní na zlepšenie vypracovalo účinnú metodiku auditu na posudzovanie systémov vykazovania výkonnosti a túto jednotnú metodiku poskytlo certifikačným orgánom, aby vykonávali tieto audity ako súčasť každoročnej certifikácie.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z predchádzajúcich rokov

Komisia víta posúdenie EDA, že odporúčanie 7.1 uvedené vo výročnej správe za rok 2022 týkajúce sa monitorovania kvality údajov o poľnohospodárskej ploche, ktoré sa malo vykonať do konca roka 2024, bolo vykonané v plnom rozsahu.

Odporúčanie 7.1 – Podporovať členské štáty pri navrhovaní ich ekoschém

Vzhľadom na význam ekoschém pri dosahovaní cieľov v oblasti životného prostredia a klímy poskytnúť dodatočnú podporu členským štátom pri navrhovaní menej zložitých schém bez toho, aby sa ohrozili ich ambície, a to na základe výmeny poznatkov a odborných znalostí získaných počas vykonávania pôvodných schém z obdobia 2023 – 2027.

(Cieľový dátum vykonania: 2026)

Komisia toto odporúčanie **prijíma**.

Komisia bude naďalej podporovať členské štáty pri návrhu, vykonávaní a zmenách ekoschém s cieľom zabezpečiť ich úspešné vykonávanie a dosiahnuť spoločné environmentálne a klimatické ciele na základe výmeny poznatkov a odborných znalostí získaných v priebehu rokov.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 8: MIGRÁCIA A RIADENIE HRANÍC – BEZPEČNOSŤ A OBRANA

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta závery, podľa ktorých kontrolované orgány auditu vypracovali a zaviedli podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ o svojej činnosti vo výročnej kontrolnej správe a že celkovo mali zavedené podrobné plány auditov a ich závery boli založené na podrobných kontrolných zoznamoch. Komisia bude v súvislosti s vykonávaním odporúčaní vydaných v tejto kapitole sledovať nedostatky uvedené v kapitole s cieľom znížiť riziko chýb v budúcnosti.

Pokiaľ ide o bod 8.20, Komisia považuje výdavky na migráciu, riadenie hraníc, bezpečnosť a obranu za výdavky s nízkym rizikom. Komisia odhaduje, že riziko pri platbe je pod úrovňou 2 %. Tento odhad vychádza zo všetkých kontrol a auditov, ktoré vykonala Komisia a členské štáty a pri ktorých sa testovalo množstvo transakcií.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EURÓPSKEHO AUDÍTOROV DVORA

Pokiaľ ide o pripomienku v bode 8.6, že finančné prostriedky je potrebné zúčtovať, kým sa neschváli konečná účtovná závierka členských štátov, Komisia by chcela poukázať na to, že celková suma vykázaná členskými štátmi v období 2014 – 2020 vrátane predloženia konečnej účtovnej závierky predstavovala 94 % pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) a 94 % pre Fond pre vnútornú bezpečnosť (ISF).

1. Správnosť transakcií

Pokiaľ ide o preskúmané transakcií, ktoré boli ovplyvnené chybami (bod 8.10 správy EDA), Komisia bude riešiť zistené problémy s cieľom znížiť v budúcnosti počet chýb.

Odpoveď na rámček 8.1

Výdavky mimo obdobia vykonávania

V súvislosti s neoprávnenými nákladmi vykázanými v prípade projektu v rámci zdieľaného riadenia v Portugalsku v rámci 8.1 portugalské orgány uznali, že náklady na dodávky elektrickej energie v období od 20. do 30. júna 2021 boli do výdavkov zahrnuté nesprávne.

Odpoveď na rámček 8.2

Nedostatky v postupoch udeľovania grantov

Francúzske orgány sa domnievajú, že zásady transparentnosti a rovnakého zaobchádzania boli dostatočne dodržané. Vnútroštátne rozpočtové pravidlá neukladajú povinnosť uvádzať podrobnosti o váhe kritérií; všetci kandidáti boli hodnotení rovnako.

V prípade nahlásenom v projekte v Portugalsku tento členský štát po audite Európskeho dvora audítorov prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v programovom období 2021 – 2027. Problém týkajúci sa metódy bodovania sa riešil vypracovaním podrobných pokynov pre hodnotiteľov, zavedením zásady „štyroch očí“ pre každé hodnotenie, začlenením systematických kontrol konzistentnosti a validácie na signalizáciu akýchkoľvek nezrovnalostí v bodovaní a poskytnutím odbornej prípravy externým hodnotiteľom.

Komisia okrem toho zdôrazňuje, že portugalský riadiaci orgán pre AMIF na programové obdobie 2021 – 2027 nie je ten istý orgán, ktorý bol za túto oblasť zodpovedný počas predchádzajúceho programového obdobia (2014 – 2020). Súčasný riadiaci orgán spolupracuje s Komisiou na vypracovaní metodiky hodnotenia. Okrem toho využil skúsenosti národnej agentúry, ktorá dohliada na implementáciu finančných prostriedkov iných kohéznych fondov.

Finančné prostriedky EÚ nie sú v plnom rozsahu využívané na zamýšľané účely

Pokiaľ ide o projekt v rámci zdieľaného riadenia vo Francúzsku, kontrolovaný projekt financovaný z ISF pozostával zo štúdie uskutočniteľnosti a definovania stabilného riešenia pre inštaláciu optroniky pre lietadlo Falcon 50M, ktoré sa používa na činnosti hraničného dozoru.

V neskoršej fáze sa mal na základe vyvinutého riešenia umožňujúceho integráciu výkonnejšieho optronického senzora vyrobiť prototyp, ktorý sa mal otestovať a posúdiť pred sériovou výrobou na vybavenie flotily francúzskeho námorníctva, ktorá zahŕňa osem lietadiel F50M. Tieto aspekty a inštalácia zariadenia neboli zahrnuté do kontrolovaného projektu, a teda sa v rámci neho ani nefinancovali. V dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 konečná zmluva nezahŕňala náklady na prototyp a inštaláciu.

Komisia sa domnieva, že kontrolovaný projekt zostal vo svojom referenčnom rámci a v rámci cieľov Fondu pre vnútornú bezpečnosť – hranice a víza, keďže sa v ňom podarilo úspešne vyvinúť technické riešenie využiteľné na lietadle F50M na zvýšenie bezpečnosti vonkajších hraníc, a preto boli náklady vykázané v rámci projektu financovaného z ISF oprávnené.

Na náklady spojené s inštaláciou v lietadlách a ich používaním sa vzťahuje iná dohoda o grante podpísaná v rámci Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (BMVI)¹, a nie v rámci kontrolovaného projektu financovaného z ISF. Projekt financovaný z nástroja BMVI, v rámci ktorého sa hradia náklady na zavedenie, Európsky dvor audítorov nekontroloval.

¹ Nariadenie (EÚ) 2021/1148, ktorým sa ako súčasť Fondu pre integrované riadenie hraníc zriaďuje Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.

Pokiaľ ide o transakcie, pri ktorých neboli dodržané zásady správneho finančného riadenia (pozri [bod 8.12](#) správy EDA), Komisia zdôrazňuje, ako uviedol Európsky dvor audítorov, že tieto transakcie neboli ovplyvnené chybami týkajúcimi sa správnosti.

Odpoveď na rámček 8.3

Nedostatočná ochrana vybavenia financovaného z prostriedkov EÚ

Komisia by chcela dodať, že zariadenia, ktoré audítori navštívili, boli vybudované a odovzdané orgánom v rokoch 2021 – 2022. Údržba zariadení vrátane opráv, ako aj prevádzka centier nepatria do rozsahu pôsobnosti kontrolovanej dohody o grante. Zodpovednosť za ich údržbu preto patrí do rámca zdieľaného riadenia a nevzťahuje sa na ňu príslušná dohoda o grante. To isté platí aj pre údržbu protipožiarneho vybavenia.

Pokiaľ ide o vybavenie, Komisia už tento problém zistila a prijala opatrenia na zabezpečenie dôkladnejšieho monitorovania a kontroly prijatia opatrení zo strany prijímateľa, najmä prostredníctvom:

- posilneného monitorovania prostredníctvom subdodávateľskej zmluvy (aj fyzické kontroly zariadení a vybavenia),
- pravidelných návštev zamestnancov Komisie nasadených na ostrovoch,
- diskusií o tejto téme v riadiacich výboroch pre riadenie migrácie,
- listu ministerstvu s návrhom akčného plánu.

Pokiaľ ide o otázku obmedzeného prístupu medzinárodných organizácií k dokumentom ([bod 8.13](#)), Komisia sa domnieva, že existujúce zmluvné dohody s medzinárodnými organizáciami už poskytujú rámec na zabezpečenie dostupnosti dokumentov spôsobom, ktorý umožňuje požadované kontroly. Komisia to opakovane pripomenula medzinárodným organizáciám, s ktorými podpísala dohody o príspevku.

Komisia podporuje Európsky dvor audítorov v tom, aby získal úplný prístup k dokumentom potrebným pre jeho audítorskú prácu. Komisia sa aktívne obrátila na medzinárodné organizácie a vyzvala ich na urýchléné vyriešenie tohto problému.

2. Preskúmanie prvkov systémov vnútornej kontroly

Preskúmanie práce orgánov auditu v súvislosti s ich výročnými kontrolnými správami a auditmi výdavkov

Komisia v súvislosti s [bodom 8.15](#) víta závery, že preskúmané orgány auditu vypracovali a zaviedli podrobné a dostatočne kvalitné postupy na predkladanie správ o ich činnosti vo výročnej kontrolnej správe.

Hoci sa berie na vedomie pripomienka Európskeho dvora audítorov, v ročnej účtovnej závierke fínskeho AMIF neboli vykázané žiadne výdavky na projekt. Jediný vykázaný výdavok sa týkal jednorazovej sumy na presídlenie a humanitárne prijatie. Orgán auditu následne prijal opatrenia v súvislosti s účtovnou závierkou za roky 2023 – 2024. Komisia zistila nedostatky v oblasti kontroly kritérií oprávnenosti; uvedený aspekt bol náležite zohľadnený v liste s pripomienkami týkajúcimi sa ďalšej kontroly prijatia opatrení, ktoré Komisia adresovala orgánu auditu.

Komisia zistila absenciu systémových auditov vo Švédsku už počas posudzovania balíka uisťujúcich dokumentov na roky 2023/2024 a v následnom liste adresovanom orgánu auditu zdôraznila „význam vykonania systémového auditu aspoň pri vykonávaní noviniek zavedených v období 2021 – 2027“.

Pokiaľ ide o [bod 8.16](#), Komisia víta záver, že orgány auditu mali podrobné plány auditov a ich závery boli založené na podrobných kontrolných zoznamoch.

Odpoveď na rámček 8.4

Nedostatky v práci orgánov auditu

Komisia zdôrazňuje, že v rámci 8.4 sa uvádza potenciálny vplyv zistených nedostatkov.

Orgán auditu v prípade švédskeho AMIF objasnil, že príslušný kontrolný zoznam obsahuje pole, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa vykonali kontroly, ktoré boli spochybnené.

Napriek tomu, že v prípade fínskeho nástroja BMVI neboli odkazy na právne predpisy v kontrolných zoznamoch aktuálne, orgán auditu sa domnieval, že pokrývajú všetky relevantné otázky týkajúce sa auditov na obdobie 2021 – 2027. Kontrolné zoznamy boli preskúmané pred začatím auditu projektu.

V prípade litovského nástroja BMVI Komisia nezistila žiadne nedostatky týkajúce sa primeranosti rozsahu vykonanej auditorskej práce.

3. Výročné správy o činnosti a iné mechanizmy riadenia

Pokiaľ ide o [bod 8.19](#), Komisia pripomína, že vyhlásenie generálnej riaditeľky o istote je založené na preskúmaní informácií z viacerých zdrojov (sebahodnotenie, *ex post* kontroly, správy Útvaru pre vnútorný audit a Európskeho dvora audítorov) a všetky z nich zabezpečujú spoľahlivosť tohto vyhlásenia.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Kontrola dodržiavania odporúčaní z minulých rokov

Komisia víta analýzu Európskeho dvora audítorov a potvrdenie ([bod 8.21](#) a [príloha 8.1](#)) úplného vykonania odporúčaní vydaných vo výročných správach za roky 2021 a 2022.

Odporúčanie 8.1 – Prijat' ďalšie opatrenia na zabezpečenie úplného prístupu k dokumentom

Prijat' ďalšie opatrenia, aby medzinárodné organizácie poskytli Európskemu dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebný na plnenie jeho úlohy v súlade so ZFEÚ. Zabezpečiť najmä to, aby sa v zmluvných dojednaniach s medzinárodnými organizáciami v plnej miere rešpektovalo právo Európskeho dvora audítorov dostať na jeho žiadosť akýkoľvek dokument alebo informácie potrebné na výkon jeho auditorských funkcií.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **čiastočne prijíma** toto odporúčanie.

Komisia prijíma prvú časť odporúčania. Komisia bude naďalej poskytovať podporu audítorom a spolupracovať s partnerskými organizáciami s cieľom uľahčiť audity EDA.

Komisia neprijíma druhú časť odporúčania, pretože sa domnieva, že existujúce zmluvné dojednania s medzinárodnými organizáciami už poskytujú rámec na zabezpečenie dostupnosti dokumentov spôsobom, ktorý umožňuje požadované kontroly.

Odporúčanie 8.2 – Poskytnúť členským štátom ďalšie usmernenie k platným pravidlám, ktorými sa riadia výzvy na predkladanie návrhov

Poskytovať riadiacim orgánom členských štátov v rámci zdieľaného riadenia ďalšie usmernenia týkajúce sa ich povinností dodržiavať zásady rovnakého zaobchádzania a transparentnosti pri vykonávaní výziev na predkladanie návrhov s cieľom riešiť nedostatky v postupoch udeľovania grantov.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.

Komisia toto odporúčanie **prijíma**.

Komisia ho vykoná spolu s podobným odporúčaním vydaným vo výročnej správe za rok 2023 (odporúčanie 8.1).

V druhej polovici roka 2025 plánuje zorganizovať zasadnutie s orgánmi členských štátov (ktoré vynakladajú finančné prostriedky v rámci zdieľaného riadenia). Počas tohto zasadnutia budú tieto orgány upozornené na nedostatky zistené počas auditov v roku 2024 ako na otázky, ktorým je potrebné venovať pozornosť pri organizovaní výziev na predkladanie návrhov a v procese výberu.

Odporúčanie 8.3 – Kontrola prijatia opatrení v súvislosti s nedostatkami v práci orgánov auditu

Kontrola prijatia opatrení v súvislosti s nedostatkami v práci orgánov auditu a v prípade, že spochybňujú auditorské stanovisko bez výhrad, zaviesť primerané kontrolné opatrenia na obmedzenie rizika, že nebudú zistené výdavky vykazujúce nezrovnalosti.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia toto odporúčanie prijíma.

Komisia bude monitorovať, či orgány auditu riadne kontrolujú prijatie opatrení v súvislosti so zistenými nedostatkami, a v prípade potreby bude naďalej poskytovať usmernenia, najmä počas stretnutí, ktoré sa pravidelne organizujú s orgánmi auditu.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 – KAPITOLA 9: SUSEDSTVO A SVET

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Okruh 6 rozpočtu EÚ „Susedstvo a svet“ obsahuje tri hlavné nástroje: Nástroj susedstva a rozvoje a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI – Globálna Európa), nástroj predvstupovej pomoci (IPA III), ktorý sprevádza kandidátske krajiny a potenciálnych kandidátov na ceste k pristúpeniu, a nástroj humanitárnej pomoci, ako aj ďalšie ciele programy (napríklad Európsky nástroj pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti). Prostredníctvom nástroja NDICI – Globálna Európa sa EÚ usiluje spolupracovať s partnerskými krajinami, najmä s tými, ktoré to najviac potrebujú, pri prekonávaní strednodobých a dlhodobých rozvojových výziev a pri presadzovaní hodnôt a záujmov EÚ, pričom rieši naliehavé a okamžité potreby. Nástroj NDICI – Globálna Európa sa vykonáva prostredníctvom priameho riadenia (Komisiou a delegáciami EÚ v tretích krajinách) a nepriameho riadenia (subjektmi, ako sú agentúry členských štátov EÚ, medzinárodné organizácie alebo partnerské krajiny). S cieľom maximalizovať vplyv financovania z prostriedkov Únie možno pomoc poskytovať prostredníctvom grantov, verejných zákaziek, rozpočtovej podpory, rozpočtových záruk, operácií kombinovaného financovania a finančnej pomoci. Pokiaľ ide o nástroj humanitárnej pomoci, jeho mandátom je záchrana a ochrana životov, prevencia a zmierňovanie ľudského utrpenia a ochrana integrity a dôstojnosti obyvateľstva postihnutého prírodnými katastrofami a krízami spôsobenými ľudskou činnosťou, a to aj v tých najťažších situáciách.

Komisia chce zdôrazniť, že implementácia nástroja NDICI – Globálna Európa a nástroja humanitárnej pomoci sa často uskutočňuje v rizikovom, zložitom a čoraz rýchlejšie sa vyvíjajúcom prostredí. Má rôznorodý charakter: z hľadiska geografického rozdelenia a odľahlosti pokrýva v prípade nástroja NDICI mnohé rozličné delegácie EÚ po celom svete, z hľadiska implementujúcich subjektov a partnerských krajín s rôznymi kapacitami riadenia a kontroly siaha od malých miestnych mimovládnych organizácií (MVO) až po medzinárodné organizácie a z hľadiska metód poskytovania pomoci zahŕňa tradičné projekty, rozpočtovú podporu, programy na podporu sektorových politík, príspevky ku globálnym nástrojom, kombinované financovanie, rozpočtové záruky, viacsektorovú humanitárnu pomoc a iné spôsoby implementácie pomoci.

Komisia víta skutočnosť, že v tejto kapitole výročnej správy EDA sú uvedené príklady účinných kontrol, ktoré vykonala Komisia. Komisia takisto berie na vedomie dané zistenia a zaväzuje sa k vykonávaniu vhodných nápravných opatrení, ak je to potrebné. Komisia konštatuje, že audítori EDA posúdili všetkých šesť odporúčaní vydaných vo výročných správach EDA za roky 2021 a 2022 (kapitola 9) ako vykonané v plnej miere a jedno odporúčanie z roku 2020 ako vykonané v niektorých ohľadoch. V tomto odporúčaní sa od Komisie požadovalo, aby zabezpečila, aby subjekty podrobené posúdeniu pilierov, najmä medzinárodné organizácie, poskytovali audítorom lepší prístup k dokumentom a konkrétnejšie aby audítorom umožnili uchovávať dokumenty potvrdzujúce ich zistenia. Komisia je v nadväznosti na nedávny vývoj v dialógu Komisie s hlavnými medzinárodnými organizáciami presvedčená, že zlepšenie sa prejaví už počas vyhlásenia o vierohodnosti na rok 2025.

Pokiaľ ide o niektoré pripomienky k správnosti kontrolovaných transakcií, Komisia poskytuje vysvetlenia chýb uvedených v tejto kapitole výročnej správy.

V roku 2024 zostáva zvyšková chybovosť vypočítaná GR INTPA, GR NEAR¹ a GR ECHO pod prahom významnosti 2 %. Hodnotenie úrovni rizika sa vykonáva podľa metodiky Komisie a uvádza sa vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti za rok 2024.

Ročnou mierou chybovosti EDA sa merajú okrem iného chyby v zmluvách, ktoré môžu v nasledujúcich účtovných rokoch ešte podliehať kontrolám a opravám zo strany Komisie. Komisia prostredníctvom štúdie o zostatkovej miere chybovosti odhaduje chybovosť na základe reprezentatívnej vzorky uzavretých zmlúv – v tom čase už budú mnohé problémy vyriešené. Chybovosť EDA a zostatková miera chybovosti Komisie v prípade výdavkov GR INTPA a GR NEAR v roku 2024, ktoré predstavujú väčšinu výdavkov v okruhu 6, preto nie sú priamo porovnateľné.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií

Komisia berie na vedomie chybovosť 4,9 %, ktorú odhadol EDA (bod 9.11). Komisia bude riešiť chyby, ktoré zistil EDA, prostredníctvom primeraných následných opatrení v spolupráci s prijímateľmi finančných prostriedkov EÚ. Ako sa uvádza v predchádzajúcom texte, zostatkové miery chybovosti vykázané útvarmi Komisie sú naďalej pod prahom významnosti.

Odpoveď na rámček 9.1

Neoprávnené výdavky: rezervy zahrnuté do mzdových nákladov

Komisia objasňuje, že príspevky do fondov súvisiacich so zamestnancami, ktorých účelom je výlučne plnenie stanovených zákonných práv, sa považujú za oprávnené náklady v súlade s platným zmluvným rámcom. Komisia preto tieto náklady nepovažuje za rezervy.

Odpoveď na rámček 9.2

Nejasné technické špecifikácie vo verejnom obstarávaní

Príklad opísaný v rámčeku 9.2 sa týka verejného obstarávania, ktorého technické špecifikácie Komisia považovala za dostatočne konkrétne na to, aby umožnili spravodlivú hospodársku súťaž. Vzhľadom na rýchly pokrok v oblasti informačných technológií niektorí uchádzači ponúkli počas procesu verejného obstarávania vlastnú kombináciu parametrov, ktorá umožnila dosiahnuť lepšiu výkonnosť. Výkonnosť vybratej služby bola oveľa lepšia ako požadované minimum.

¹ Od 1. februára 2025 je GR NEAR (GR pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení) rozdelené na dve samostatné generálne riaditeľstvá: Generálne riaditeľstvo pre rozširovanie a východné susedstvo (GR ENEST) a Generálne riaditeľstvo pre Blízky východ, severnú Afriku a Perzský záliv (GR MENA).

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Kontrola dodržiavania odporúčaní z minulých rokov

V rámci plnenia odporúčania 1 z výročnej správy EDA za rok 2020 Komisia zintenzívnila komunikáciu s medzinárodnými organizáciami s cieľom zvýšiť povedomie o potrebe zabezpečiť, aby audítori EDA získali prístup k dokumentom pri audite projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Komisia podnikla v tomto smere mnohé kroky: sprostredkovala diskusie medzi organizáciami OSN a EDA a podporila všetky iniciatívy na nájdenie trvalých riešení v oblasti prístupu k dokumentom a ich uchovávaní. Táto otázka je pravidelne zaradovaná do programu stretnutí s partnermi vrátane formálneho zasadnutia skupiny pre finančnú a administratívnu rámcovú dohodu (FAFA) medzi EÚ a OSN a operatívnejšej spoločnej referenčnej skupiny, ktorá systematicky diskutuje o otázkach auditu a kontroly.

Komisia však uznáva, že napriek všetkému úsiliu pretrvávajú niektoré obmedzenia týkajúce sa prístupu k dokumentom v dôsledku existujúcich právnych rámcov implementujúcich partnerov. Komisia bude naďalej poskytovať podporu audítorom a spolupracovať s partnerskými organizáciami s cieľom uľahčiť audit EDA.

Pokiaľ ide o všetky ostatné odporúčania uvedené v prílohe 9.2 k tejto kapitole, Komisia víta záver, že tieto odporúčania boli v plnej miere vykonané.

Odporúčanie 9.1 – Zabezpečiť, aby prijímatelia dodržiavali zmluvné limity nákladov nepriamej povahy

Komisia by mala stanoviť postupy na zabezpečenie toho, aby sa pred zúčtovaním predbežného financovania alebo uhradením platieb vykonali kontroly, pri ktorých sa overí, či prijímatelia nedeklarovali v rámci priamych nákladov nepriame náklady, ktoré vznikli organizáciám vykonávajúcim v mene prijímateľov projektové činnosti financované z prostriedkov EÚ. Pri týchto kontrolách je potrebné sa uistiť, že celková suma požadovaná ako platba za nepriame náklady nepresahuje zmluvne dohodnutú paušálnu sadzbu. V nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovuje, že pri dohodách o grante táto sadzba nesmie presiahnuť 7 %.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **neprijíma** toto odporúčanie.

Komisia vždy zastávala stanovisko, že pri nepriamom riadení so subjektmi podrobenými posúdeniu pilierov sa nepriame náklady vykázané prijímateľmi grantov majú započítať ako priame náklady organizácie/partnera podrobeného posúdeniu pilierov. V príručke Komisie k dohode o príspevku sa stanovuje, že „nepriame náklady, ktoré vykážu prijímatelia grantov udelených organizáciou a/alebo jej partnermi, sa majú pokryť z priamych oprávnených nákladov na akciu, a nie z náhrady“. Tento výklad sa vzťahuje na všetky útvary Komisie.

Odporúčanie 9.2 – Zaistiť jasné a jednotné vymedzenie pojmu „rezervy“ v zmluvných podmienkach a usmerneniach

V záujme odstránenia nejednoznačnosti, zaistenia jednotného výkladu a zníženia rizika chýb by Komisia mala vo svojich zmluvných podmienkach a usmerneniach pre prijímateľov jasne definovať a štandardizovať pojem „rezervy“.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia toto odporúčanie **prijíma**.

Zatiaľ čo „rezervy na budúce straty alebo dlhy“ sú pri grantoch v rámci priameho riadenia výslovne definované ako neoprávnené náklady, v nepriamom riadení by sa pojem „rezervy“ mohol bližšie objasniť. Komisia preto poskytne ďalšie vysvetlenie pojmu „rezervy“ prostredníctvom príslušného usmernenia.

Odporúčanie 9.3 – Zjednodušiť a štandardizovať v dohodách o grante pravidlá prepočtu meny

V záujme jednotnosti a zníženia administratívnej záťaže a rizika chýb by Komisia mala zjednodušiť a štandardizovať pravidlá prepočtu meny v dohodách o grante.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia toto odporúčanie **prijíma**.

Komisia sa domnieva, že zjednodušenie a štandardizácia pravidiel prepočtu meny v dohodách o grante (v rámci priameho riadenia) by pomohli znížiť riziko chýb na strane prijímateľov. Komisia začala túto otázku riešiť prostredníctvom ustanovenia zahrnutého do vzorovej dohody o grante pre podniky, ktoré sa bude používať aj pri projektoch v oblasti vonkajších vzťahov. Toto nové ustanovenie je v súlade s ustanovením vo vzorových dohodách o grante, ktoré sa používa v iných programoch financovania.

ODPOVEDE EURÓPSKEHO PARLAMENTU NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024

KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

I. ODPOVEDE PARLAMENTU NA PRIPOMIENKY

Správnosť operácií

10.7. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Podľa článku 1 pravidiel o používaní rozpočtových prostriedkov z rozpočtovej položky 400 (ďalej len „pravidlá 400“) politické skupiny riadia pridelené finančné prostriedky v súlade so zásadami nepriameho riadenia finančných prostriedkov, pričom sa analogicky uplatňuje článok 62 ods. 1 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách. Pravidlami 400 sa nahrádzajú tzv. dohody o príspevku (uvedené v článku 157 ods. 3 a článku 158 ods. 7 nariadenia o rozpočtových pravidlách).

Administratíva Parlamentu sa riadi nariadením o rozpočtových pravidlách a jeho pravidlami verejného obstarávania. Pokiaľ však ide o politické skupiny, Predsedníctvo prijalo pravidlá 400, ktoré obsahujú niekoľko osobitných ustanovení týkajúcich sa postupov verejného obstarávania so zreteľom na ich osobitnú situáciu a právnu povahu.

V súlade s článkom 1.4 pravidiel 400 nesú politické skupiny zodpovednosť voči inštitúcii za riadenie rozpočtových prostriedkov v medziach právomocí, ktoré im Predsedníctvo zverilo na účely uplatňovania týchto pravidiel. Zabezpečujú riadenie rozpočtových prostriedkov v súlade s uvedenými ustanoveniami a prijímajú potrebné opatrenia, aby sa zamedzilo výdavkom, ktoré nie sú v súlade s týmito pravidlami.

Administratíva Parlamentu už v minulosti prejavila snahu pomôcť politickým skupinám zlepšiť ich vnútorné finančné riadenie, napríklad formou školení zorganizovaných na túto tému v rokoch 2023 a 2024. Prispôbené poradenstvo týkajúce sa všeobecných otázok a jednotlivých prípadov vždy poskytujú príslušné útvary Parlamentu na žiadosť politických skupín. Administratíva Parlamentu bude politickým skupinám naďalej poskytovať poradenstvo a osobitné školenia.

10.8. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov a odkazuje na ne v bode 10.7.

Aby nedochádzalo k podobným prípadom, tieto otázky (potreba dosiahnuť požadovaný počet ponúk a možné predĺženie rámcových zmlúv) budú zdôraznené v nadchádzajúcich školeniach pre finančných zamestnancov politických skupín.

10.9. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

V nadväznosti na tieto zistenia administratíva zahrnie do svojej odbornej prípravy pre finančných zamestnancov politických skupín blok týkajúci sa DPH. S politickými skupinami sa bude diskutovať aj o otázke paušálnych náhrad za služobné cesty zamestnancov.

10.10. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Hoci celkový právny rámec môže v určitých situáciách skutočne poskytovať rôzne možnosti výkladu, Parlament sa domnieva, že opatrenia prijaté v súvislosti so spracovaním tejto transakcie sú v plnom súlade s článkom 221 nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018. Parlament zabezpečuje rovnaké zaobchádzanie so všetkými politickými stranami vďaka harmonizovanému výkladu pravidiel.

10.11. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

V snahe podporiť dodržiavanie pravidiel verejného obstarávania administratíva Parlamentu organizuje dvakrát ročne stretnutia so všetkými príjemcami s cieľom informovať ich a pripomenúť im požiadavky týkajúce sa postupov verejného obstarávania vrátane potreby riadne zdokumentovať všetky kroky. Okrem toho Parlament v júli 2023 zorganizoval špecializované školenie o verejnom obstarávaní pre všetky európske politické strany a nadácie.

Administratíva Parlamentu naďalej odhodlane podporuje európske politické strany a bude pokračovať aj v úsilí o posilnenie ich kapacít finančného riadenia prostredníctvom priebežného poradenstva a cielených vzdelávacích iniciatív.

10.12. Administratíva Parlamentu nepretržite poskytuje politickým stranám usmernenia, a to aj v súvislosti s vymedzením a riadením konfliktov záujmov. Parlament sa domnieva, že ustanovenia článku II.1 ods. 5 dohody o príspevku a článku 61 nariadenia o rozpočtových pravidlách sú pre príjemcov dostatočne zrozumiteľné a poskytujú im usmernenia na zabezpečenie dodržiavania platných pravidiel.

Administratíva Parlamentu berie na vedomie vyjadrenie Dvora audítorov, že by boli užitočné ďalšie usmernenia k výkladu vymedzenia konfliktu záujmov. Zároveň je dôležité zdôrazniť, že príjemcovia sú naďalej zodpovední za vykonávanie a udržiavanie účinných systémov vnútornej kontroly a preventívnych opatrení na zabezpečenie dodržiavania pravidiel a predchádzanie konfliktom záujmov.

10.13. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

S cieľom umožniť poskytovateľovi plnenie zmluvných služieb na požadovanej úrovni je vzhľadom na technickú a organizačnú zložitosť tejto rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb potrebné dlhé obdobie postupného zavádzania, aby poskytovateľ získal potrebné znalosti o infraštruktúre IKT Parlamentu. V praxi tento nevyhnutný vzdelávací proces spočíva v období prevzatia, ktoré sa prekrýva s obdobím odovzdávania, keď prichádzajúci aj odchádzajúci dodávateľ plnia zmluvu súbežne. Preto by bolo vhodné, aby bolo možné uzavrieť zmluvu o „dlhodobých službách“, v rámci ktorej môže verejný obstarávateľ využívať služby dodávateľa dlhšie ako štyri roky.

V dôsledku toho možno maximálne 6-ročné trvanie rámcovej zmluvy odôvodniť dlhým obdobím a tým, aké náročné je pre dodávateľa dôkladne sa oboznámiť s infraštruktúrou IKT Parlamentu, čo si vyžaduje počiatočné obdobie zavádzania a záverečné postupné odovzdávanie.

Vzhľadom na uvedené sa Parlament domnieva, že trvanie rámcovej zmluvy maximálne 6 rokov je oprávnené.

Parlament však pripúšťa, že v prípade odôvodnení poskytnutých na predĺženie trvania tejto rámcovej zmluvy je ešte čo zlepšiť. Preto budú vysvetlenia k možným budúcim rámcovým

zmluvám s trvaním dlhším ako štyri roky podrobnejšie.

II. ODPOVEDE PARLAMENTU NA ODPORÚČANIA

10.22. Opatrenia nadväzujúce na **odporúčanie** vyjadrené vo **výročnej správe Dvora audítorov za rok 2021:**

„**Odporúčanie 9.1** – Administratíva Európskeho parlamentu by mala zrevidovať svoje usmernenia k uplatňovaniu pravidiel verejného obstarávania politickými skupinami a mala by Predsedníctvu Parlamentu navrhnúť revíziu týchto pravidiel s cieľom lepšie ich zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách. Mala by lepšie monitorovať vykonávanie týchto pravidiel.

Harmonogram: do konca roka 2023“

Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Administratíva Parlamentu prijala niekoľko opatrení v súlade s bodmi uvedenými v odporúčaní 9.1:

1) Administratíva Európskeho parlamentu by mala zrevidovať svoje usmernenia k uplatňovaniu pravidiel verejného obstarávania politickými skupinami.

Pravidlá 400 sú hlavným dokumentom, ktorý sa vzťahuje na politické skupiny, a administratíva Parlamentu neposkytuje žiadny iný osobitný dokument, ktorý by mohol politickým stranám slúžiť ako jednotný referenčný dokument na výklad týchto pravidiel. Administratíva Parlamentu nemá právomoc vypracovať alebo prijať usmernenia v mene politických skupín k tomu, ako uplatňovať pravidlá verejného obstarávania.

Administratíva Parlamentu v rokoch 2023 a 2024 nepretržite poskytovala politickým skupinám pomoc a školenia, okrem iného zamerané na pravidlá verejného obstarávania, a v tomto prístupe bude pokračovať. Okrem toho sa politickým skupinám na požiadanie poskytujú ad hoc usmernenia týkajúce sa všetkých finančných otázok, a najmä postupov verejného obstarávania (pozri odpovede na pripomienky v bode 10.7).

2) Administratíva Európskeho parlamentu by mala Predsedníctvu Parlamentu navrhnúť revíziu týchto pravidiel s cieľom lepšie ich zosúladiť s nariadením o rozpočtových pravidlách.

Revízia pravidiel 400 patrí do pôsobnosti Predsedníctva Parlamentu.

3) Európsky parlament by mal lepšie monitorovať uplatňovanie týchto pravidiel.

Politické skupiny majú právomoci povoľujúceho úradníka, a preto sú povinné zaviesť systém vnútornej kontroly, aby sa zabezpečilo dodržiavanie rozpočtových pravidiel, ktoré sa na ne vzťahujú (pravidlá 400 a vnútorné vykonávacie predpisy politických skupín). Administratíva Parlamentu poskytla politickým skupinám pomoc a školenia a bude v tom pokračovať, okrem iného v oblasti dodržiavania zásad správneho finančného riadenia a najlepších postupov týkajúcich sa verejného obstarávania (pozri odpovede na pripomienky v bode 10.7).

10.23. Parlament berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov.

Pozri odpovede na pripomienky 10.7 a 10.22.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 10: EURÓPSKA VEREJNÁ SPRÁVA

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta záver, že odhadovaná chybovosť v administratívnych výdavkoch zostáva pod prahom významnosti (bod 10.5).

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Správnosť transakcií

Pripomienky k preskúmaným transakciám

V súvislosti s pripomienkou uvedenou v bode **10.14** Komisia poznamenáva, že nedostatok nedávnych potvrdení o žití partnerov dôchodcov nepredstavoval vyčísliteľnú chybu. Dvor audítorov nezistil žiadne neoprávnené platby. Komisia zlepšila svoj systém kontroly zavedením ukazovateľov žitia, ktoré nahrádzujú potvrdenia o žití a v priebehu roka 2025 sa rozšíria na manželov.

V súvislosti s pripomienkou uvedenou v bode **10.15** Komisia zastáva názor, že navrhovaný externý poskytovateľ služieb bol akceptovaný na správnej úrovni a so zodpovedajúcou dennou sadzbou.

V súvislosti s pripomienkou uvedenou v bode **10.16** o dĺžke predĺženého trvania rámcovej zmluvy Komisia zastáva názor, že právne podmienky pre prekročenie štvorročného limitu stanovený v nariadení o rozpočtových pravidlách boli splnené. Odôvodnenie prekročenia trvania rámcovej zmluvy nad rámec 4 rokov uvedené v súťažných podkladoch je komplexné a primerané. Hoci sa v nariadení o rozpočtových pravidlách vyžaduje odôvodnenie rámcových zmlúv presahujúcich štyri roky, nestanovuje sa v ňom odôvodnenie pre každý ďalší rok nad rámec štvorročného limitu.

V súvislosti s pripomienkou uvedenou v bode **10.17** Komisia zlepšila základné IT aplikácie.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 10.1 – Posilniť kontroly pred zadávaním zákaziek na IT služby v Komisii

S cieľom zabezpečiť, že Komisia bude platiť externým poskytovateľom za poskytovanie IT služieb správne sadzby, mala by zlepšiť zrozumiteľnosť požiadaviek týkajúcich sa kvalifikácií v súťažných podkladoch, aby sa tak zlepšili kontroly ich dodržiavania.

Cieľový dátum vykonania: pre postupy verejného obstarávania vyhlásené po 1. júni 2026.

Komisia toto odporúčanie **akceptuje**.

Komisia je odhodlaná naďalej zabezpečovať primerané kontroly kvalifikácií a zlepšovať zrozumiteľnosť požiadaviek týkajúcich sa kvalifikácií v súťažných podkladoch pri budúcich výzvach na predkladanie ponúk na IT služby poskytované externými poskytovateľmi služieb.

Odporúčanie 10.2 – Posilniť nezávislosť hodnotiacich výborov pre transakcie, ktoré sa týkajú predaja majetku

S cieľom posilniť nezávislosť hodnotiacich výborov pre transakcie, ktoré sa týkajú predaja majetku, by Komisia mala zabezpečiť, aby členovia výborov neboli hierarchicky podriadení príslušnému povolujuúcemu úradníkovi.

Cieľový dátum vykonania: pre hodnotiace komisie vymenované po 1. júni 2026.

Komisia toto odporúčanie **akceptuje**.

Pri budúcich transakciách týkajúcich sa predaja majetku sa vymenovanie osôb zodpovedných za hodnotenie vykoná v súlade s požiadavkami hlavy V spoločných pravidiel nariadenia o rozpočtových pravidlách a s ustanoveniami článku 153 o komisii pre vyhodnotenie, ktoré sa vzťahujú na priame riadenie.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 KAPITOLA 11: „Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti“

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Európska komisia berie na vedomie kapitolu 11 správy Európskeho dvora audítorov (EDA) týkajúcu sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF).

V roku 2024 Komisia posúdila 27 žiadostí o platbu, ktoré sa týkali 839 míľnikov a cieľov, pričom sa zistilo, že šesť z nich nebolo uspokojivo splnených. Vyplatila 85,3 miliardy EUR v grantoch a úveroch na základe 838 uspokojivo splnených míľnikov a cieľov vrátane piatich, ktoré súviseli so zrušením pozastavení vydaných v roku 2023. EDA preskúmal 395 míľnikov a cieľov, ktoré sa týkali všetkých grantových platieb. V rámci nich identifikoval zistenia „s finančným vplyvom“ len v prípade 12 míľnikov a cieľov, ktoré sa týkali šiestich platieb z RRF šiestim členským štátom. V prípade ostatných 383 kontrolovaných míľnikov a cieľov, ktoré predstavujú 97 % kontrolovaného súboru, EDA nezistil žiadne problémy s financovaním.

Pokiaľ ide o dodržiavanie podmienok pre platby a podmienok oprávnenosti, Komisia konštatuje, že 12 zistení EDA s finančným vplyvom (bod 11.11) predstavuje 1,6 % všetkých míľnikov a cieľov týkajúcich sa grantov, ktoré Komisia posúdila v roku 2024. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch všetkých 12 zistení vyplýva z rozdielov vo výklade medzi EDA na jednej strane a Komisiou a členskými štátmi na druhej strane. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi EDA zvýšil počet kontrolovaných míľnikov a cieľov a napriek tomu identifikoval nižší počet zistení v absolútnom aj relatívnom vyjadrení. Komisia sa domnieva, že to dokazuje vyspelosť modelu vykonávania RRF a odráža zlepšenia, ktoré členské štáty a Komisia v uplynulých rokoch zaviedli v systémoch monitorovania a kontroly RRF. Komisia v tejto súvislosti ďakuje EDA za jeho nepretržitú kontrolu a odporúčania, ktoré prispeli k tomuto pozitívnemu výsledku.

Šesť zistení EDA, v ktorých EDA nesúhlasí s posúdením „uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov“ zo strany Komisie, a jediné zistenie, ktoré EDA považuje za „zrušenie“ predtým splneného cieľa, sú spôsobené rozdielmi vo výklade právnych požiadaviek stanovených Radou alebo dôkazov poskytnutých príslušným členským štátom na preukázanie splnenia požiadaviek, pričom tieto rozdiely sú špecifické pre jednotlivé prípady. Komisia dôkladne posúdila analýzy a závery EDA pre každý prípad a trvá na svojom stanovisku, že míľniky a ciele boli uspokojivo splnené.

Komisia však uznáva, že v jednom prípade bola vďaka zisteniu EDA upozornená na určité problematické skutočnosti. Konkrétne išlo o prípad míľnika, v rámci ktorého sa vyžadovalo nadobudnutie účinnosti zákona, pričom EDA zistil, že orgány neskôr prvky tohto zákona nevykonávali. Hoci sa Komisia nedomnieva, že takéto následné udalosti spochybňujú zákonnosť a správnosť platby, domnieva sa, že môžu naznačovať zrušenie zo strany členského štátu. Na základe zistení EDA začala Komisia s príslušným členským štátom formálny proces preskúmania s cieľom zistiť všetky skutočnosti a poskytnúť základ pre ďalšie kroky.

Zvyšné štyri zistenia EDA týkajúce sa obdobia oprávnenosti RRF a jediné zistenie EDA týkajúce sa „dvojitého financovania“ vychádzajú z rozdielov vo výklade právnych ustanovení nariadenia o RRF. Tieto rozdiely vo výklade viedli k rovnakým zisteniam EDA v predchádzajúcich rokoch a pravdepodobne budú pretrvávať počas celého trvania RRF. V nadväznosti na odporúčania EDA

Komisia uverejnila nové usmernenie o dvojitom financovaní a oprávnenosti¹. Po konštruktívnych diskusiách medzi oboma inštitúciami EDA trvá v oboch otázkach (dvojité financovanie a oprávnenosť) na inom výklade, než aký uplatňuje Komisia a členské štáty. Komisia konštatuje, že v tejto fáze vykonávania RRF preto nemôže vyriešiť rozdiely, keďže do konca vykonávania zostáva už len 18 mesiacov. Navyše akékoľvek zmeny existujúceho právneho rámca alebo usmernení Komisie by tento problém nevyriešili, ale skôr vytvorili pre členské štáty nové právne neistoty týkajúce sa oprávnenosti opatrení. Komisia trvá na tom, že jej výklad právnych ustanovení je plne v súlade s právnym rámcom. Okrem toho pripomína, že podľa jej názoru zistenia týkajúce sa otázok oprávnenosti nemajú vplyv na zákonnosť a správnosť platieb z RRF. Ako sa uvádza v odpovedi Komisie na výročné správy EDA za roky 2022² a 2023³, po posúdení oprávnenosti opatrení Komisiou počas posudzovania plánov obnovy a odolnosti Rada prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Rady rozhodne, či je opatrenie oprávnené. Komisia nemôže vo fáze platby zrušiť rozhodnutie Rady o tom, či je opatrenie oprávnené alebo nie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia zastáva názor, že v prípade žiadnych míľnikov a cieľov nedošlo k chybnému úhrade. Pokiaľ ide o oneskorenia pri vykonávaní odporúčaní z auditu členskými štátmi, Komisia pozorne sleduje ich vykonávanie. K 30. aprílu 2025 bolo vykonaných 71 % odporúčaní z auditu, pričom niektoré odporúčania členské štáty vykonali ešte pred vydaním konečnej audítorskej správy, čo svedčí o ich aktívnom zapojení a odhodlaní zaviesť zmeny.

Komisia uznáva, že v prípade niektorých odporúčaní, ktoré Komisia adresovala členským štátom, došlo k oneskoreniu v ich vykonávaní niektorými členskými štátmi. Takéto prípady, ktoré predstavujú 22 % všetkých odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení, zostávajú otvorené aj po termíne dohodnutom s členskými štátmi. Komisia pri uzatváraní odporúčaní uplatňuje konzervatívny prístup. Odporúčania sú uzavreté až vtedy, keď členský štát poskytne úplné a primerané dôkazy o vykonaní všetkých častí odporúčania, čo znamená, že aj keď členský štát dokončí všetky časti odporúčania okrem jednej, odporúčanie zostáva „otvorené“. Komisia ďalej poznamenáva, že ak sa tieto oneskorenia týkajú jednotlivých zistení, nemusia nevyhnutne predstavovať porušenie dohody o financovaní alebo viesť k paušálnemu zníženiu. Navyše otvorené odporúčania týkajúce sa veľmi dôležitých alebo zásadne dôležitých zistení relevantných pre celkový systém auditu a kontroly môžu byť aj dôvodom na doplnenie míľnikov v oblasti auditu a kontroly počas revízií plánu.

Komisia víta uznanie EDA, že míľniky v oblasti auditu a kontroly predstavujú pozitívny krok smerom k posilneniu systémov kontroly členských štátov. Komisia sa domnieva, že tieto míľniky významne prispievajú k zlepšeniu systémov kontroly v členských štátoch bez toho, aby spochybňovali primeranosť systému kontroly členského štátu, keďže zabezpečujú riešenie zistených nedostatkov a zaisťujú ochranu finančných záujmov EÚ. Podobne, pokiaľ ide o systémy kontroly členských štátov na zabezpečenie dodržiavania pravidiel verejného obstarávania a štátnej pomoci, Komisia konštatuje, že EDA na základe vzorky postupov verejného obstarávania zistil určité nedostatky. Tieto nedostatky však nespochybňujú správnosť postupov ani zákonnosť a správnosť platieb. Komisia takisto poznamenáva, že členské štáty samy úspešne zistili a nahlásili nedostatky.

Pokiaľ ide o uistenie uvedené vo výročnej správe o činnosti (VSČ) za rok 2024 v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, Komisia zrevidovala svoju metodiku posudzovania rizika a členské štáty zaradila do kategórie so stredným rizikom v prípade, že prijali nápravné opatrenia, ktoré však ešte neboli

¹ COM(2024) 474, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti z roku 2024, príloha II „Oprávnenosť opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – dátum začatia oprávnených opatrení“ a príloha IV „Koncepcia dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti“.

² Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2022, strana 453.

³ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2023, strana 481.

potvrdené. Komisia zastáva názor, že tento prístup, ktorý sa dôsledne uplatňuje vo VSČ za rok 2024, poskytuje primerané uistenie, a nestotožňuje sa s názorom EDA, že podhodnocuje úroveň rizika.

EDA takisto informuje o novom pracovnom okruhu auditu zameranom na „vysledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF“ v piatich členských štátoch. Táto práca nespochybňuje zákonnosť ani správnosť platieb, ktoré Komisia vyplatila členským štátom. EDA požadoval informácie o výdavkoch vynaložených konečnými príjemcami, ktoré členské štáty nie sú povinné zhromažďovať a zverejňovať podľa právneho rámca RRF. Vlastná audítorská práca Komisie potvrdzuje, že týchto päť členských štátov zhromažďuje údaje požadované právnym rámcom RRF.

Komisia pripomína, že súčasťou RRF sú prísne kontroly, ktoré majú zabrániť závažným nezrovnalostiam vrátane podvodov. Hlavnú obrannú líniu pri ochrane finančných záujmov EÚ však predstavujú vnútroštátne systémy kontroly. Členské štáty môžu nahlasovať prípady podozrenia z podvodu rôznymi spôsobmi vrátane vyhlásenia riadiaceho subjektu, ktoré je priložené k žiadostiam o platbu, ako aj oznámením príslušným orgánom, najmä Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskej prokuratúre (EPPO). Skutočnosť, že 90 % novo začatých vyšetrovaní EPPO je výsledkom oznámení vnútroštátnych orgánov, dokazuje, že členské štáty si dôsledne plnia svoje oznamovacie povinnosti.⁴

EDA uviedol dve odporúčania, z ktorých jedno Komisia prijíma a druhé prijíma čiastočne.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Súlad s podmienkami pre platby a podmienkami oprávnenosti (body 11.11 – 11.26)

Plnenie niektorých míľnikov/cieľov (body 11.13 – 11.17)

Aby členský štát dostal platbu z RRF, musí splniť súbor vopred stanovených míľnikov (kvalitatívnych ukazovateľov) a cieľov (kvantitatívnych ukazovateľov), ktorými sa meria pokrok pri realizácii reforiem a investícií uvedených v pláne obnovy a odolnosti. V nariadení o RRF sa od Komisie vyžaduje, aby pri každom z nich posúdila, či bol „uspokojivo splnený“, pričom sa neuvádzajú žiadne kritériá, podľa ktorých sa má táto požiadavka vykladať. Komisia s cieľom zabezpečiť transparentný a zodpovedný prístup uverejnila rámec, v ktorom vymedzuje, ako rozhoduje o tom, že míľnik alebo cieľ je uspokojivo splnený v súlade s právnym základom.⁵ Pri každom míľniku alebo celi Komisia preskúma všetky dôkazy poskytnuté členským štátom a svoju analýzu uvedie vo verejnom „predbežnom posúdení“⁶. Pred prijatím rozhodnutia Komisie a uskutočnením platby Komisia dostane stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru k predbežnému posúdeniu a stanovisko špecializovaného výboru odborníkov

⁴ Výročná správa EPPO za rok 2024, strana 71.

⁵ COM(2023) 99, Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: dva roky vykonávania Jedinečný nástroj a ústredný prvok zelenej a digitálnej transformácie EÚ, príloha I „Rámec na posudzovanie míľnikov a cieľov podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti“.

⁶ Celá dokumentácia je k dispozícii prostredníctvom webových sídiel Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre jednotlivé krajiny; https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility/country-pages_sk.

z členských štátov⁷. Komisia sa preto domnieva, že každé rozhodnutie o platbe je transparentné a podlieha prísnej kontrole.

Z 395 míľnikov a cieľov, ktoré EDA kontroloval, dospel v šiestich prípadoch k inému názoru ako Komisia. Vo všetkých šiestich prípadoch bol tento názor výsledkom buď odlišného výkladu požiadaviek, alebo odlišného výkladu toho, či predložené dôkazy preukazujú splnenie týchto požiadaviek. Najmä v jednom prípade sa EDA domnieva, že Komisia mala vykonať dodatočné testovanie na základe vzorky (bod 11.14). Komisia poznamenáva, že na posúdenie každej požiadavky na míľniky a ciele uplatňuje dôsledný postup. Ako jednu z možností v tomto procese môže použiť testovanie vecnej správnosti na potvrdenie kvantitatívnych požiadaviek. Takéto testovanie sa však formálne nevyžaduje a nie je vždy potrebné na dosiahnutie primeraného uistenia. V jednom takomto prípade, keď Komisia považovala dostupné dôkazy za dostatočné, dospel EDA k odlišnému výkladu.

Pokiaľ ide o príklad španielskeho míľnika 408 „Zmena výpočtového obdobia na výpočet starobného dôchodku“ (rámček 11.1), v zákone o dôchodkoch, ktorý prijalo Španielsko, sa stanovil prechodný právny režim a odklad nadobudnutia účinnosti dvoch prvkov metódy výpočtu príspevkov na dôchodkové zabezpečenie až do 1. januára 2026. Tento postupný prístup k dôchodkovej reforme bol v súlade s plánom obnovy a odolnosti a praktickým vykonávaním takýchto reforiem v celej Únii. V súlade s rámcom na posudzovanie míľnikov a cieľov Komisia považovala prechodný prístup s odkladom konkrétnych prvkov za obmedzenú a primeranú minimálnu odchýlku založenú na povahe konkrétneho prípadu a na uznaní toho, že postupné vykonávanie bolo výslovne stanovené v španielskom pláne obnovy a odolnosti⁸. Naopak, EDA považoval čas medzi platbou a dátumom podania žiadosti za viac ako minimálnu odchýlku v načasovaní, keďže príslušné prvky právnych predpisov nenadobudli účinnosť do jedného roka od platby, ktorá bola predmetom audítorského stanoviska EDA. Na základe toho EDA usúdil, že míľnik nebol uspokojivo splnený. Metodika Komisie na určenie uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov neobsahuje také obmedzenia, ktoré by vyžadovali, aby sa minimálne odchýlky v načasovaní obmedzili na odchýlky v rámci jedného roka.

Komisia súhlasí s tým, že v niektorých prípadoch mohli byť míľniky a ciele stanovené vo vykonávacích rozhodnutiach Rady formulované jasnejšie (bod 11.17). Zároveň víta skutočnosť, že tento rok EDA zistil len štyri takéto prípady, čo je výrazne nižší počet ako v predchádzajúcom roku. Komisia však poznamenáva, že nepovažuje všetky tieto prípady za správne. Komisia sa zaväzuje pokračovať v úsilí o zjednodušenie a objasnenie míľnikov a cieľov v budúcich revíziách plánov obnovy a odolnosti, najmä odstránením akýchkoľvek nejednoznačných alebo nejasných formulácií alebo akýchkoľvek špecifikácií nad rámec požiadaviek potrebných na preukázanie splnenia opatrenia⁹.

EDA konštatuje, že zistil závažné nedostatky v dvoch míľnikoch, ale rozhodol sa nevysloviť záver o uspokojivom splnení týchto dvoch míľnikov (pozri bod 11.16). Poľský míľnik F1G „Nadobudnutie účinnosti reformy na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov“ (rámček 11.2) vyžaduje nadobudnutie účinnosti reformy na posilnenie nezávislosti a nestrannosti súdov prostredníctvom reformy disciplinárneho režimu platného pre sudcov. Komisia posúdila plnenie jednotlivých prvkov tohto míľnika ako uspokojivo splnené. EDA sa domnieva, že posúdenie Komisie v prípade štyroch z piatich požiadaviek míľnika F1G bolo správne, v súvislosti s jednou z týchto piatich požiadaviek míľnika však dospel k záveru, že spôsob, akým boli vymenovaní niektorí členovia komory pre profesijnú zodpovednosť „by mohol narušiť nezávislosť a nestrannosť“ komory. Pokiaľ ide o splnenie poľského míľnika F2G „Nadobudnutie účinnosti reformy na

⁷ Výbor pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti; všetky dokumenty zo zasadnutí sú k dispozícii na adrese <https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/committees/C102400/consult?lang=sk>.

⁸ Kladné predbežné posúdenie uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov týkajúce sa štvrtej žiadosti o platbu, ktorú predložilo Španielsko 20. decembra 2023, postúpené Hospodárskemu a finančnému výboru Európskou komisiou, 12. jún 2024, strana 293.

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, COM(2025) 310.

nápravu situácie sudcov ovplyvnených rozhodnutiami disciplinárnej komory Najvyššieho súdu v disciplinárnych veciach a veciach týkajúcich sa imunity sudcov (rámček 11.2), EDA v podstate opakuje svoje pripomienky týkajúce sa vymenovania sudcov do komory pre profesijnú zodpovednosť. Komisia nesúhlasí s tvrdeniami EDA o míľnikoch F1G a F2G.

Komisia pri posudzovaní príslušných míľnikov vychádzala z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, a to aj pokiaľ ide o vymenovanie sudcov. Výklad Komisie bol podporený stanoviskom generálneho advokáta Spielmanna z 29. apríla 2025 vo veci C-521/21 týkajúcej sa presne tejto témy, v ktorom dospel k záveru, že odporúčanie na vymenovanie vydané poľskou národnou súdnou radou v zložení zmenenom v roku 2018 samo osebe nediskvalifikuje vymenovaného sudcu vzhľadom na požiadavky nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom.

Komisia ďalej poznamenáva, že EDA nevydáva stanovisko k tejto záležitosti z dôvodu prebiehajúceho konania vo veci C-517/24, ktoré sa týka návrhu na začatie prejudiciálneho konania s cieľom posúdiť nezávislosť komory pre profesijnú zodpovednosť. Komisia však konštatuje, že v čase posudzovania musela overiť nezávislosť komory na základe existujúcej judikatúry. Na základe toho nemala dôvod spochybňovať nezávislosť a nestrannosť komory, a preto dospela k záveru, že míľniky boli uspokojivo splnené.

Komisia pripomína, že splnením míľnikov F1G a F2G sa posilnili viaceré aspekty nezávislosti súdov v Poľsku prostredníctvom reformy disciplinárneho režimu uplatniteľného na sudcov. Predchádzajúci disciplinárny režim, ktorý nahradila reforma prijatá Poľskom s cieľom splniť míľniky, ohrozoval nezávislosť sudcov napríklad tým, že sudcovia sa museli obávať disciplinárnych sankcií za postúpenie veci Súdnemu dvoru Európskej únie alebo za spochybnenie nezávislosti a nestrannosti iného sudcu. V súlade s míľníkmi F1G a F2G reforma teraz výslovne vylučuje disciplinárnu zodpovednosť za postúpenie veci Súdnemu dvoru Európskej únie alebo za overovanie nezávislosti iných sudcov.

Dvojité financovanie (body 11.18 – 11.21)

Ako sa uvádza v odpovedi na podobné zistenie vo výročnej správe EDA za rok 2022¹⁰ a v odpovedi na osobitnú správu EDA¹¹ venovanú tejto téme, EDA uplatňuje inú koncepciu „dvojitého financovania“ ako Komisia a členské štáty. EDA sa domnieva, že „*dvojité financovanie sa môže vyskytnúť, keď sa tie isté príslušné náklady na míľnik alebo cieľ financujú dvakrát a/alebo keď sa tie isté výstupy/výsledky vykazujú, a teda financujú dvakrát*“ (bod 11.19). Komisia sa naopak riadi koncepciou dvojitého financovania stanovenou v nariadení o RRF, podľa ktorej „*podpora v rámci mechanizmu dopĺňa podporu poskytovanú v rámci iných programov a nástrojov Únie. Reformy a investičné projekty môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady.*“ To znamená, že podpora Únie na jedno opatrenie môže pochádzať z viacerých nástrojov za predpokladu, že „*nepokrývajú rovnaké náklady*“. Z tohto hľadiska je v nariadení o rozpočtových pravidlách aj v nariadení o RRF pojem dvojitého financovania spojený s nákladmi. Komisia poskytla usmernenie¹², v ktorom vysvetľuje, ako uplatňovať koncepciu dvojitého financovania založenú na nákladoch z hľadiska logiky vykonávania RRF na základe výkonnosti.

Komisia takisto pripomína, že zahrnutie reforiem, ktoré väčšinou nevedú k vzniku nijakých nákladov, do plánov obnovy a odolnosti je základnou podmienkou kladného posúdenia týchto plánov, a teda sa v nariadení o RRF explicitne predpokladá a dokonca požaduje. Vo viacerých odôvodneniach nariadenia o RRF sú uvedené možné reformné opatrenia, ktoré pravdepodobne nebudú mať žiadne priame

¹⁰ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2022, strana 453.

¹¹ Odpoveď Komisie na osobitnú správu EDA 22/2025: *Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ*

¹² COM(2024) 474, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti z roku 2024, príloha IV „*Koncepcia dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti*“.

náklady, ako sú reformy na podporu softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, posilnenie sociálneho dialógu alebo minimalizáciu administratívnej záťaže, čím sa objasňuje, že spoluzákonodarcovia očakávali a dokonca vyžadovali, aby sa opatrenia s nulovými nákladmi zahrnuli do plánov obnovy a odolnosti. Keďže s vykonávaním týchto reforiem sa často nespájajú žiadne náklady, členský štát v odhade nákladov predkladanom počas prípravy plánu obnovy a odolnosti deklaruje „nulové náklady“. EDA v rámci svojej koncepcie považuje takéto opatrenia, ktoré sa členské štáty zaviazali vykonať z iných zdrojov ako z finančných prostriedkov RRF, za „financované“ alebo za „dvojito financované“, ak na ne prispievajú iné fondy EÚ.

Tento problém dokazuje jediné zistenie „dvojitého financovania“, ktoré EDA uvádza v súvislosti s chorvátskym cieľom 217 „Nové programy odbornej prípravy zavedené v rámci programu odbornej prípravy sudcov“ (rámček 11.3). Tento cieľ súvisí s rozsiahlou a ambicióznou reformou súdnictva v Chorvátsku, ktorá zahŕňa niekoľko nových právnych aktov, zriadenie nových mediačných centier a technologické zmeny. Chorvátsko uviedlo, že náklady na toto opatrenie vo vzťahu k RRF sú nula EUR, t. j. Chorvátsko sa zaviazalo, že toto opatrenie bude v plnej miere realizovať z iných finančných prostriedkov ako z RRF. EDA zistil, že niektoré z opatrení v oblasti odbornej prípravy, ktoré sa Chorvátsko zaviazalo realizovať, získali podporu z Európskeho sociálneho fondu. Zatiaľ čo EDA dospel k záveru, že „výstup tohto cieľa bol financovaný z rozpočtu EÚ dvakrát“ (rámček 11.3), Komisia sa domnieva, že nemohlo dôjsť k dvojitému financovaniu, keďže na toto opatrenie neboli použité žiadne finančné prostriedky z RRF.

Zrušenie (body 11.22 – 11.23)

Podľa nariadenia o RRF sa žiadny míľnik ani cieľ nemôže považovať za uspokojivo splnený, ak dotknutý členský štát zrušil „predtým uspokojivo splnené míľniky a ciele“.

EDA uvádza jediný zistený prípad „zrušenia“ gréckeho cieľa (cieľ 50) týkajúceho sa otvorenia 50 jednotiek duševného zdravia (pozri [bod 11.23](#)). EDA už tento cieľ uviedol vo svojej výročnej správe za rok 2023 ako zistenie „neuspokojivého splnenia“ s finančným vplyvom. Komisia s týmto zistením nesúhlasila a vo svojej odpovedi¹³ vysvetlila, že na to, aby sa grécka jednotka duševného zdravia považovala za zariadenie „v prevádzke“, EDA očakáva, že bude mať taký počet zamestnancov, ktorý zodpovedá teoretickému maximálnemu počtu pacientov, ktorých by táto jednotka mohla prijať, a dospel k záveru, že v prípade piatich jednotiek bol počet zamestnancov príliš nízky na to, aby boli „v prevádzke“. Komisia sa naopak domnievala, že jednotky musia mať dostatok zamestnancov, aby zvládli skutočný počet pacientov, a usúdila, že Grécko tento cieľ uspokojivo splnilo. EDA teraz uvádza, že počas kontroly na mieste zistil, že počet zamestnancov je príliš nízky (v porovnaní s teoretickým maximálnym počtom) v ďalších piatich jednotkách okrem tých, v ktorých považoval ich počet za príliš nízky už v predchádzajúcom roku.

Okrem argumentov, ktoré Komisia predložila minulý rok s cieľom preukázať, prečo je tento cieľ uspokojivo splnený, a ktoré sú naďalej relevantné, Komisia konštatuje, že podľa ustanovenia nariadenia o RRF sa zrušenie týka „predtým uspokojivo splnených míľnikov a cieľov“ a EDA vykazuje finančnú chybu pre ten istý cieľ dva roky po sebe: prvýkrát sa domnieva, že nie je splnený, a potom ho považuje za zrušený. Komisia okrem toho poznamenáva, že podľa ustanovenia nariadenia o RRF, ktoré je uvedené v usmerneniach Komisie, musí byť zrušenie pripísateľné konaniu alebo opomenutiu členského štátu. Pripomína teda svoju odpoveď na jediné predchádzajúce zistenie EDA týkajúce sa zrušenia, že „členský štát nemôže zabrániť určitým výkyvom počtu zamestnancov, napríklad tomu, že odborníci zmenia pracovné miesto. Členský štát podľa Komisie *nezrušil* tento cieľ z dôvodu dočasného zníženia počtu zamestnancov“¹⁴. Komisia ďalej poznamenáva, že príslušné orgány poskytli dôkazy o tom, že nahradili zamestnancov, ktorí odišli, čím zabezpečili, aby bol počet zamestnancov

¹³ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2023, strana 484.

¹⁴ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2022, strana 455.

vyšší ako úroveň, ktorú EDA považuje za minimálnu. To len podčiarkuje skutočnosť, že členský štát nezavinil dočasné zníženie počtu zamestnancov, a preto mu nemožno pripísať zodpovednosť. Komisia preto nesúhlasí s týmto zistením.

Začiatok opatrení v období oprávnenosti (body 11.24 – 11.26)

EDA uvádza štyri zistenia týkajúce sa rozdielného výkladu právneho základu. Ako sa uvádza v [bode 11.24](#), Komisia vychádza pri svojom prístupe z právneho ustanovenia v nariadení o RRF, podľa ktorého „Opatrenia, ktoré sa začali od 1. februára 2020, sú oprávnené“¹⁵. Ako Komisia pripomína vo svojich odpovediach na výročnú správu EDA za rok 2023, „legislatívny návrh týkajúci sa RRF bol predložený v máji 2020 a nariadenie nadobudlo účinnosť vo februári 2021. Ustanovenie o ‚oprávnenosti‘, ktoré zaviedli spoluzákonodarcovia, je v skutočnosti ustanovením o spätnej účinnosti, ktoré umožňuje zahrnúť do plánov obnovy a odolnosti opatrenia začaté od 1. februára 2020. Zámerom tohto ustanovenia o spätnej účinnosti bolo poskytnúť členským štátom už počas legislatívneho procesu týkajúceho sa RRF uistenie, že opatrenia budú zahrnuté, a zabezpečiť, aby členské štáty nezastavili alebo neznížili investície v súvislosti s vážnou hospodárskou a sociálnou krízou spôsobenou pandémiou, práve preto, aby sa hospodársky útlm ešte viac nezhoršil, Komisia poskytla členským štátom v januári 2021 (t. j. ešte pred nadobudnutím účinnosti nariadenia o RRF) usmernenie k tomu, ako bude uplatňovať toto ustanovenie, ktoré potom Komisia a členské štáty dôsledne uplatňovali“¹⁶.

Komisia v októbri 2024 v reakcii na predchádzajúce odporúčanie EDA¹⁷ uverejnila dodatočné usmernenie¹⁸, v ktorom uviedla dva testy, ktoré uplatnila s cieľom zaistiť konzistentný prístup: 1. „Začalo sa vykonávanie navrhovaného opatrenia až 1. februára alebo po tomto dátume?“ a 2. „Začali sa náklady vzniknuté v súvislosti s týmto vykonávaním vynakladať až 1. februára alebo po tomto dátume? Konkrétne, sú všetky náklady zaznamenané [podľa európskeho systému účtov (ESA2010)] po 1. februári 2020?“. Komisia konštatuje, že opatrenia, v prípade ktorých EDA uvádza tento typ zistení, spĺňajú obidva testy.

Týka sa to aj príkladu francúzskeho míľnika 7-22 „Investície na posilnenie digitálnych zariadení na ministerstve vnútra“ ([rámček 11.4](#)), v prípade ktorého EDA uvádza problém s oprávnenosťou v súvislosti s jedným zo šiestich prvkov míľnika. Francúzsko oznámilo, že v rámci opatrení na posilnenie varovného a informačného systému obyvateľstva boli nainštalované ďalšie núdzové sirény. Hoci EDA uvádza, že 13 zo vzorky 30 sirén bolo objednaných pred 1. februárom 2020, Komisia konštatuje, že všetky inštalačné práce boli nakoniec vykonané počas obdobia oprávnenosti, a sú teda oprávnené. Komisia okrem toho pripomína, že v míľniku 7-22 sa výslovne nevyžaduje inštalácia sirén ani konkrétny kvantitatívny cieľ pre takéto sirény, ale skôr sa všeobecne požaduje, aby Francúzsko vypracovalo ako jeden zo šiestich prvkov tohto míľnika „varovný a informačný systém obyvateľstva“, čo Francúzsko v každom prípade urobilo poskytnutím softvéru, ktorý umožňuje spustenie varovania a monitorovanie zariadení. Komisia preto konštatuje, že míľnik je v plnej miere splnený, aj keď sa vylúčia sirény, ktoré EDA podľa vlastného výkladu považuje za neoprávnené.

¹⁵ Nariadenie o RRF, článok 17 ods. 2.

¹⁶ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2023, strana 485.

¹⁷ Odpovede Komisie na kapitolu 11 výročnej správy EDA za rok 2023, strana 491.

¹⁸ COM(2024) 474, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti z roku 2024, príloha II: *Oprávnenosť opatrení v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – dátum začatia oprávnených opatrení*.

2. Preskúmanie systémov monitorovania a kontroly (body 11.27 – 11.43)

Reakcie členských štátov na kľúčové audítorské odporúčania Komisie (body 11.27 – 11.32)

Komisia dôsledne monitoruje vykonávanie odporúčaní z auditu, ktoré vydáva členským štátom. Podľa toho bola do 30. apríla 2025 vykonaná väčšina (71 %) všetkých doteraz vydaných odporúčaní z auditu bez ohľadu na ich klasifikáciu. Komisia udržiava úzky kontakt s príslušnými členskými štátmi, aby pochopila dôvody prípadných oneskorení alebo nedostatku informácií o stave vykonávania. V odôvodnených a relevantných prípadoch môže Komisia v jednotlivých prípadoch súhlasiť s predĺžením termínu na vykonanie, aby mal zodpovedný orgán dostatok času na riešenie podstaty odporúčania.

EDA uvádza údaje o počte otvorených „zásadne dôležitých“ a „veľmi dôležitých“ odporúčaní (*ilustrácia 11.5*). Komisia v tejto súvislosti zdôrazňuje, že z 384 vydaných odporúčaní týkajúcich sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení je 136 otvorených (čo predstavuje 35 % z celkového počtu vydaných veľmi dôležitých a zásadne dôležitých odporúčaní). V prípade 87 z nich uplynul termín na vykonanie stanovený v audítorskej správe, čo predstavuje len 22 % z celkového počtu vydaných veľmi dôležitých a zásadne dôležitých odporúčaní.

Komisia pripomína, že uplatňuje veľmi konzervatívny prístup a odporúčania označuje ako „vykonané“ až vtedy, keď členský štát poskytne primerané, dostatočné a spoľahlivé dôkazy o ich úplnom vykonaní. Z tohto hľadiska orgány členských štátov vo väčšine prípadov už poskytli spätnú väzbu k odporúčaniam, ktorú Komisia považovala za (zatiaľ) nie dosť úplnú alebo primeranú na uzavretie odporúčaní a ich vykonávanie naďalej prebieha.

Navyše Komisia pri každej revízii vykonávacieho rozhodnutia Rady systematicky posudzuje potrebu ďalších míľnikov v oblasti auditu a kontroly. Na tento účel zvažuje, či niektoré odporúčania, ktoré sú relevantné pre celkový systém auditu a kontroly a týkajú sa zásadne dôležitých a veľmi dôležitých zistení, zostávajú otvorené, pričom osobitnú pozornosť venuje zisteniam, ktoré členský štát neprijal alebo ktoré neboli vyriešené v rámci dohodnutého harmonogramu. Keď sa takéto míľniky v oblasti auditu a kontroly zavedú do vykonávacieho rozhodnutia Rady, zablokujú všetky ďalšie platby až do ich uspokojivého splnenia.

Účinnosť systémov kontroly členských štátov (body 11.33 – 11.40)

Potreba míľnikov pre kontroly (body 11.33 – 11.35)

Keď členské štáty predložia žiadosti o revíziu plánov obnovy a odolnosti, Komisia prehodnotí primeranosť navrhovaných systémov kontroly na základe kritéria 2.10 uvedeného v prílohe V k nariadeniu o RRF. Toto prehodnotenie vychádza najmä z informácií získaných prostredníctvom vlastnej audítorskej práce. Keď Komisia považuje kontrolné opatrenia členského štátu za primerané, domnieva sa, že sú plne funkčné a účinné pri ochrane finančných záujmov Únie.

Komisia sa domnieva, že prostredníctvom svojej čoraz intenzívnejšej audítorskej práce odhalila špecifické nedostatky, ktoré možno odstrániť zavedením míľnika v oblasti auditu a kontroly bez toho, aby sa spochybnila primeranosť systému kontroly členského štátu. Následné zlepšenia vnútroštátnych systémov kontroly členskými štátmi potom zvýšili úroveň uistenia. Okrem toho sa v rámci RRF správnosť výdavkov určuje výlučne na základe uspokojivého splnenia míľnikov a cieľov.

Preto Komisia, hoci víta uznanie EDA, že míľniky v oblasti auditu a kontroly predstavujú pozitívny krok smerom k posilneniu systémov kontroly členských štátov, nesúhlasí s tvrdením (bod 11.33), že „nedostatky v systémoch kontroly tých členských štátov, ktorých druhá alebo následná platba bola podmienená dosiahnutím míľnikov pre kontroly, predstavujú riziko pre ochranu finančných záujmov EÚ, kým nebudú splnené, čo môže mať vplyv na správnosť výdavkov“.

Zatiaľ čo Komisia posudzuje uspokojivé splnenie míľnikov v oblasti auditu a kontroly, členské štáty môžu prijať záväzky. Hoci EDA uvádza (bod 11.34), že cieľom týchto záväzkov je zlepšiť zavedené systémy, záväzky boli použité na zabezpečenie priebežného plnenia príslušného míľnika.

Systémy kontroly členských štátov zabezpečujúce súlad s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci (body 11.36 – 11.39)

EDA pripomína zistenia z nedávnej osobitnej správy EDA, v ktorej sa uvádzajú určité nedostatky v kontrolách verejného obstarávania a štátnej pomoci v niektorých členských štátoch (bod 11.36), čo podľa jeho názoru znamená, že práca, z ktorej vychádzajú vyhlásenia riadiaceho subjektu, neposkytuje dostatočné uistenie. Komisia zdôrazňuje, že hoci vyhlásenia riadiaceho subjektu poskytujú doplňujúce informácie, uistenie Komisie o súlade s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci je založené na vlastnej audítorskej práci Komisie. V uvedenej osobitnej správe EDA sa takisto uznáva, že Komisia posilnila svoje kontroly verejného obstarávania a štátnej pomoci, a považuje sa to za „pozitívny vývoj“¹⁹. Komisia navyše reviduje svoje usmernenie pre členské štáty s cieľom zlepšiť súvisiace kontroly na vnútroštátnej úrovni.

EDA v rámci svojej práce na vyhlásení o vierohodnosti za rok 2024 vybral aj vzorku 38 verejných obstarávaní v piatich členských štátoch (CZ, EL, DE, FR, ES) na testovanie vecnej správnosti. Berieme na vedomie zistené nedostatky a uznávame, že nespochybňujú správnosť postupov. Tieto nedostatky nemajú vplyv ani na zákonnosť a správnosť platieb.

Pokiaľ ide o štátnu pomoc, Komisia pripomína, že v osobitnej správe EDA 09/2025 sa zistilo, že „Kontroly členských štátov sa týkali hlavných rizík štátnej pomoci“²⁰ a zistili sa „dobré kontroly súladu s pravidlami štátnej pomoci“ a „dobrý súlad poskytovania pomoci“²¹. V súvislosti s používaním vlastných vyhlásení poznamenávame, že sa to týka len jedného členského štátu v osobitnej správe EDA 09/2025²².

Žiadosti o platbu (bod 11.40)

V prípade piatich platieb sa EDA domnieva, že členské štáty si uvedomovali nedostatočné dôkazy o uspokojivom splnení niektorých míľnikov a cieľov a nezdôraznili to vo svojich vyhláseniach riadiaceho subjektu. EDA to uvádza ako päť prípadov „nedostatkov v žiadosti o platbu“. Komisia pripomína, že podanie žiadosti o platbu je v kompetencii jednotlivých členských štátov a príslušné vyhlásenie riadiaceho subjektu by malo vychádzať z najlepších vedomostí členského štátu v čase podania žiadosti. Komisia ďalej konštatuje, že vo väčšine oznámených prípadov bola určitá informácia k dispozícii ako súčasť dôkazov poskytnutých členským štátom, ale nebola zdôraznená vo vyhlásení

¹⁹ Osobitná správa EDA 09/2025: *Systémy na zabezpečenie súladu výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s pravidlami verejného obstarávania a štátnej pomoci*, bod 16.

²⁰ Osobitná správa EDA 09/2025, podnadvpis pred bodom 69.

²¹ Osobitná správa EDA 09/2025, podnadvpis a bod 72.

²² Osobitná správa EDA 09/2025, bod 73.

riadiaceho subjektu ako výhrada. Komisia poznamenáva, že od vyhlásenia nemožno očakávať, že bude opakovať a zahŕňať všetky podrobnosti a informácie uvedené v sprievodných poznámkach a dôkazoch predložených pre konkrétne míľniky a ciele, ktoré by inak nemali veľký význam.

Informácie o odhalených podvodoch, ktoré má Komisia k dispozícii (body 11.41 – 11.43)

EDA uvádza, že členské štáty nahlásili vo vyhláseniach riadiaceho subjektu predložených spolu so žiadosťami o platbu nízky počet prípadov podvodu v porovnaní s výročnou správou Európskej prokuratúry (EPPO) za rok 2024 (pozri bod 11.42). Komisia by chcela pripomenúť, že členské štáty riadne využívajú vyhlásenia riadiaceho subjektu na nahlásovanie takýchto prípadov, ale môžu to robiť rôznymi spôsobmi. Členské štáty sú v každom prípade povinné nahlásiť prípady podozrenia z podvodu príslušným orgánom vrátane úradu OLAF a EPPO²³. Takisto musia uchovávať záznamy o týchto prípadoch počas piatich rokov od poslednej platby, ako sa uvádza v článku 11 ods. 1 písm. d) dohody o financovaní. Výročná správa EPPO²⁴ potvrdzuje, že 90 % novo začatých vyšetrovaní EPPO sa v skutočnosti začalo na základe oznámenia vnútroštátnych orgánov²⁵, čo naznačuje, že systémy členských štátov na odhaľovanie a nahlásovanie prípadov podozrenia z podvodu sú rozhodujúcim prvkom práce EPPO.

Od začiatku vykonávania RRF do 27. mája 2025 Komisia dostala od EPPO celkovo 75 oznámení, z ktorých 64 bolo aktívnych prípadov v súdnom konaní alebo prebiehajúcich vyšetrovaní, zatiaľ čo 11 prípadov bolo zamietnutých. Komisia pripomína, že 80 % oznámených prebiehajúcich prípadov sa týka jedného opatrenia v jednom členskom štáte. Rozdiel medzi počtom prípadov vo výročnej správe EPPO a prípadov nahlásených Komisii je spôsobený tým, že EPPO informuje Komisiu o svojich vyšetrovaniach, keď to považuje za potrebné, aby mohla prijať primerané preventívne opatrenia, alebo keď sa EPPO domnieva, že má dostatok informácií na to, aby podala obžalobu na vnútroštátny súd.

EDA konštatuje, že „viacero zhrnutí auditov, ktoré poskytli vnútroštátne orgány auditu, poukázalo na nedostatky vo vnútroštátnych systémoch riadenia a kontroly na zabezpečenie ochrany finančných záujmov“ (pozri bod 11.43). Komisia berie do úvahy tieto výsledky pri výbere míľnikov a cieľov, ktoré majú byť predmetom *ex post* auditu, a nadväzuje na tieto záležitosti s vnútroštátnymi orgánmi auditu.

3. Výsledovateľnosť finančných prostriedkov z RRF (body 11.44 – 11.49)

RRF je program založený na výkonnosti, ktorý poskytuje podporu členským štátom pri realizácii reforiem a investícií. Ako je uvedené v oddiele 1, všetky rozhodnutia o platbách a finančné toky z RRF do členských štátov ako prijímateľov, ako aj rozhodnutia sú plne transparentné. Okrem toho sa v nariadení o RRF vyžaduje, aby členské štáty zhromažďovali údaje na účely auditu a kontroly²⁶, najmä údaje o menách/názvoch konečných prijímateľov finančných prostriedkov z RRF a prípadne o ich dodávateľoch, subdodávateľoch a príslušných konečných užívateľoch výhod. Členské štáty musia takisto viesť zoznam všetkých opatrení využívaných na realizáciu reforiem a investičných projektov v rámci plánu obnovy a odolnosti s celkovou sumou verejného financovania týchto opatrení.

²³ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, článok 24 ods. 1.

²⁴ Výročná správa EPPO za rok 2024.

²⁵ Tamže, s. 71.

²⁶ Nariadenie o RRF, článok 22 ods. 2 písm. d).

Okrem toho musia dvakrát ročne zverejniť údaje o 100 konečných prijímateľoch, ktorí dostávajú najvyššiu sumu finančných prostriedkov²⁷.

Počas celého obdobia vykonávania RRF Komisia poskytuje podrobné usmernenia²⁸ a prostredníctvom odporúčaní z auditu a míľnikov v oblasti kontroly zabezpečuje dodržiavanie pravidiel členskými štátmi. Komisia pravidelne bilaterálne a v rámci špecializovanej expertnej skupiny spolupracuje s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť, aby prijali potrebné opatrenia a vymieňali si osvedčené postupy, pokiaľ ide o zhromažďovanie a zverejňovanie požadovaných údajov. Komisia takisto aktívne pripomína členským štátom ich existujúce povinnosti, prijíma ďalšie kroky, ak nie sú poskytnuté aktualizované údaje, a analyzuje poskytnuté údaje, aby mohla v prípade potreby ďalej komunikovať s vnútroštátnymi orgánmi.

EDA sa rozhodol za rok 2024 okrem svojej pravidelnej práce na vyhlásení o vierohodnosti posúdiť vnútroštátne systémy piatich členských štátov s cieľom „zistiť, či dokázali vysledovať finančné prostriedky z RRF zo štátneho rozpočtu až po konečných príjemcov a ďalej“ a „poskytnúť údaje o výdavkoch, ktoré vznikli konečným príjmom“ (bod 11.46). Komisia poznamenáva, že ani jeden z týchto prvkov sa v nariadení o RRF nevyžaduje a ani nespochybňuje zákonnosť a správnosť jej platieb členským štátom. Okrem toho, keďže finančné prostriedky z RRF sa po vyplatení členským štátom stávajú vnútroštátnymi finančnými prostriedkami, vo všeobecnosti sa očakáva, že sa budú distribuovať v súlade s vnútroštátnymi rozpočtovými postupmi, ktoré sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Presný spôsob pridelovania a vyplácania finančných prostriedkov závisí od rôznych faktorov, najmä od existujúcich vnútroštátnych štruktúr financovania (napr. centralizované alebo federálne štruktúry), konkrétnej reformy alebo investície (napr. obstarávanie stavebných prác, dotácie, nákup IKT pre školu alebo granty na zatepľovanie domov) a špecifických vnútroštátnych a odvetvových zákonov, pravidiel a zvyklostí, ako aj od toho, či členský štát prispieva alebo neprispieva na konkrétne opatrenie ďalšími vnútroštátnymi finančnými prostriedkami.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a na výslovné ustanovenie nariadenia o RRF, že členské štáty sa môžu spoliehať na existujúce vnútroštátne systémy kontroly, sa dostupnosť údajov nevyhnutne do určitej miery líši. Keďže Komisia sa nezúčastňovala na základných diskusiách s členskými štátmi, iba konštatuje, že EDA požadoval údaje nad rámec právnych požiadaviek nariadenia o RRF. Keďže prebieha špecializovaný audit výkonnosti na túto tému, Komisia sa zatiaľ nevyjadrí k záverom dosiahnutým v rámci tohto pracovného okruhu.

4. Otázky týkajúce sa návrhu opatrení, míľnikov a cieľov (body 11.50 – 11.52)

Komisia uznáva, že zabezpečenie dobrého pokrytia reforiem a investícií míľníkmi a cieľmi je kľúčom k meraniu ich pokroku, a zastáva názor, že to platí pre všetky plány obnovy a odolnosti. EDA rovnako ako v predchádzajúcom roku uvádza, že míľniky a ciele by sa mali „vzťahovať na všetky hlavné prvky príslušnej reformy alebo investície, najmä na jej dokončenie“ (bod 11.51). Ako už bolo uvedené,²⁹ v nariadení o RRF sú míľniky a ciele výslovne vymedzené ako „miery pokroku“³⁰. Komisia preto

²⁷ Nariadenie o RRF, článok 25a.

²⁸ Najnovšie: COM(2024) 474, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti z roku 2024, príloha V „Koneční prijímatelia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti“.

²⁹ Odpoveď Komisie na osobitnú správu EDA 26/2023, strana 4.

³⁰ Nariadenie o RRF, článok 2 ods. 4: „míľniky a ciele“ sú miery pokroku pri vykonávaní reformy alebo implementácii investície, pričom míľniky predstavujú kvalitatívne výsledky a ciele kvantitatívne výsledky“.

konštatuje, že zistenia vychádzajú z výkonnostnej normy EDA, a nie z právneho rámca RRF. V praxi nie je úplné pokrytie alebo zahrnutie míľnikov a cieľov týkajúcich sa dokončenia vždy relevantné alebo možné a v niektorých prípadoch môže spôsobiť značnú administratívnu záťaž s malým vplyvom na konečné výsledky. Komisia sa usiluje zabezpečiť míľniky alebo ciele týkajúce sa úplného dokončenia vždy, keď je to možné, a poznamenáva, že predchádzajúcou prácou EDA na osobitnej správe 26/2023³¹ sa potvrdilo, že míľnik týkajúci sa dokončenia je prítomný pri všetkých opatreniach s výnimkou 5 %. Komisia v tejto súvislosti víta zistenie EDA pre rok 2024, že to platí len pre päť opatrení súvisiacich s 395 kontrolovanými míľnikmi a cieľmi.

5. Výročné správy o činnosti a výročná správa o riadení a výkonnosti (body 11.53 – 11.58)

Komisia víta, že EDA uznáva zlepšenie kontrol systémov členských štátov týkajúcich sa verejného obstarávania a štátnej pomoci, ktoré vykonáva Komisia (bod 11.57). Pokiaľ ide o uistenie v týchto oblastiach (bod 11.56), Komisia pripomína, že v nadväznosti na odporúčanie uvedené v osobitnej správe 09/2025 o systémoch kontroly v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci súhlasila s preskúmaním svojej metodiky klasifikácie rizík členských štátov, ako sa uvádza v jej výročnej správe o činnosti za rok 2024. V prípadoch, keď členské štáty prijímú a zaviazujú sa vykonať odporúčané nápravné opatrenia týkajúce sa veľmi dôležitých alebo zásadne dôležitých zistení v oblasti verejného obstarávania a štátnej pomoci, ale Komisia ešte nepotvrdila ich vykonanie, bude členský štát zaradený do kategórie so stredným rizikom. Ako sa však uvádza v odpovedi Komisie na osobitnú správu 09/2025, Komisia nesúhlasila s kategorizáciou takýchto situácií ako prípadov s vysokým rizikom.

Tento prístup sa dôsledne uplatňoval počas celého posudzovania rizík vykonaného v kontexte výročnej správy o činnosti za rok 2024, na ktorej sa zakladá vyhlásenie o vierohodnosti. Kritériá použité na posúdenie rizika sú podrobne uvedené a dostupné v prílohe 5 k výročnej správe o činnosti za rok 2024.

Upravená metodika posudzovania rizika sa odráža vo zvýšenom podiele členských štátov zaradených do kategórie so stredným rizikom, pokiaľ ide o dodržiavanie článku 22 ods. 2 písm. a) a článku 22 ods. 5 nariadenia o RRF. Komisia sa domnieva, že výsledky vyplývajúce z revidovanej metodiky posudzovania rizika poskytujú primerané uistenie, pokiaľ ide o úroveň rizika priradenú jednotlivým členským štátom. V tomto ohľade Komisia nesúhlasí s tvrdením EDA, že tento prístup pravdepodobne podhodnocuje úroveň rizika.

³¹ Osobitná správa 26/2023: *Rámec monitorovania výkonnosti pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti*, bod 31.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 11.1 – Rozšíriť rozsah kontrol vykonávaných počas predbežných posúdení

Pri posudzovaní míľnikov a cieľov, ktoré sú podložené najmä správami o monitorovaní alebo vykonávaní, by Komisia namiesto spoliehania sa na údaje a kontroly členských štátov mala vykonať dostatočné testovanie vecnej správnosti s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť informácií, ktoré potvrdzujú, že členské štáty dodržiavajú požiadavky z vykonávacích rozhodnutí Rady.

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.)

Komisia **čiastočne prijíma** toto odporúčanie.

Komisia dôkladne a transparentne posudzuje každý míľnik a cieľ, aby získala primerané uistenie, že všetky požiadavky sú uspokojivo splnené. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné požiadavky z vykonávacích rozhodnutí Rady, Komisia sa vo všeobecnosti domnieva, že primerané uistenie, že požiadavky sú uspokojivo splnené, nemôže získať len zo správ o monitorovaní alebo vykonávaní. To platí najmä v prípade, že takéto správy vypracúvajú priamo orgány členských štátov a ich jediným cieľom je preukázať uspokojivé splnenie. Komisia preto súhlasí s tým, že v týchto prípadoch sú potrebné ďalšie dôkazy a v relevantných prípadoch aj testovanie vecnej správnosti. V ostatných prípadoch, keď sú správy o monitorovaní alebo vykonávaní súčasťou súboru dôkazov poskytnutých členskými štátmi, však Komisia musí v každom jednotlivom prípade posúdiť, či je tento súbor dôkazov dostatočný na to, aby získala primerané uistenie.

Odporúčanie 11.2 – Riešiť oneskorenia členských štátov pri vykonávaní odporúčaní z *ex post* auditov Komisie

Analyzovať dôvody oneskorenia členských štátov pri vykonávaní odporúčaní súvisiacich so zásadne alebo veľmi dôležitými zisteniami a zväžiť uplatnenie paušálnych znížení.

(Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2025.)

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Komisia vykonáva preskúmanie s cieľom posúdiť stav vykonávania všetkých nerealizovaných odporúčaní, aby sa zabezpečila vhodná kategorizácia zostávajúcich otvorených záležitostí.

Okrem toho si Komisia ponecháva možnosť uplatniť rámec pre znižovanie a vymáhanie. Vyhradzuje si teda právo v jednotlivých prípadoch preskúmať, či nevykonanie „zásadne dôležitých“ alebo „veľmi dôležitých“ odporúčaní Komisie z auditu, ktoré má systémový charakter, predstavuje závažné porušenie povinností vyplývajúcich z dohody o financovaní alebo dohody o úvere a môže viesť k paušálnemu zníženiu finančných prostriedkov pridelených členskému štátu z RRF v rozsahu od 5 % do 100 %.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024 – KAPITOLA 12: Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní predložených v osobitných správach EDA z roku 2021

Pokiaľ ide o odporúčania Európskeho dvora audítorov (EDA) určené Komisii (body 12.7 – 12.12), **Komisia pokladá za mimoriadne dôležité vykonať všetky prijaté odporúčania.** Komisia sleduje opatrenia, ktoré sa zaviazala vykonať a ktoré patria do jej mandátu. Nemožno však vylúčiť, že EDA posúdi odporúčania ako čiastočne vykonané, zatiaľ čo Komisia ich považuje za vykonané v plnej miere. EDA totiž posudzuje úroveň vykonania vzhľadom na sformulované odporúčanie, a to bez ohľadu na to, či ho Komisia prijala v plnej miere alebo nie. Na druhej strane Komisia hodnotí úroveň vykonania na základe záväzku, ktorý prijala v odpovediach na osobitné správy.

V tejto súvislosti Komisia berie na vedomie, že **úroveň vykonávania odporúčaní adresovaných Komisii sa v porovnaní s úrovňou z minulého roka zvýšila** (bod 12.8), pričom v porovnaní s minuloročnou úrovňou 68 % bolo v plnej miere alebo vo väčšine ohľadov vykonaných 77 % odporúčaní.

Pokiaľ ide o úroveň prijatia odporúčaní (bod 12.4), počet neprijatých odporúčaní v roku 2021 sa v porovnaní s rokom 2020 znížil (približne dve percentá vydaných odporúčaní v roku 2021 oproti siedmim percentám v roku 2020). **Neprijatie alebo čiastočné prijatie odporúčaní** môže mať niekoľko dôvodov. Patria medzi ne napríklad i) obmedzenia vyplývajúce z existujúceho regulačného rámca a/alebo problémy súvisiace s predbiehaním budúcich právnych predpisov EÚ; ii) rozdelenie úloh a kompetencií (vrátane dohôd o zodpovednosti a povinnostiach) medzi rôznymi inštitúciami, orgánmi, členskými štátmi a zainteresovanými stranami EÚ; iii) komplementárnosť s politikami, právnymi predpismi a programami; iv) posúdenie Komisie týkajúce sa uskutočniteľnosti odporúčaní a/alebo zdrojov a časových dôsledkov.

Pokiaľ ide o **včasné vykonanie odporúčaní** (bod 12.18), Komisia víta záver EDA, že podiel odporúčaní, ktoré Komisia vykonala včas, sa zvýšil. Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že včasnosť prijatia následných opatrení treba vnímať aj v spojení s úrovňou prijatia odporúčaní. Komisia je naďalej zaviazaná v plnej miere vykonať všetky prijaté odporúčania v časových rámcoch stanovených v osobitných správach EDA. To sa však neuplatňuje na odporúčania, ktoré Komisia najprv neprijala, a to z dôvodov uvedených v uverejnených odpovediach na príslušnú osobitnú správu.

V niektorých prípadoch si následné opatrenia môžu vyžadovať viac času, než sa pôvodne očakávalo, vzhľadom na zložitosť opatrení, legislatívny alebo politický vývoj, obmedzené zdroje, vonkajšie faktory alebo potrebu zapojiť ďalšie inštitúcie alebo subjekty. Skutočnosť, že odporúčanie nie je v plnej miere vykonané do pôvodne očakávaného dátumu dokončenia, neznamena, že sa toto odporúčanie nevykoná po tomto dátume. Vývoj okolností alebo zmeny v politike či politickom kontexte môžu zvyčajne viesť k zmene priorít opatrení.

V prílohe sú uvedené odpovede Komisie na odporúčania, ktoré podľa posúdenia EDA ešte neboli v plnej miere alebo včas vykonané.

Príloha – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní z osobitných správ z roku 2021 – Európska komisia

Osobitná správa 01/2021: Plánovanie riešenia krízových situácií v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií

Odpoveď na odporúčanie 4, bod 121: Komisia toto odporúčanie neprijala. Ako vyplýva z diskusného dokumentu Európskeho orgánu pre bankovníctvo o opatreniach včasnej intervencie, môže existovať niekoľko dôvodov, prečo sa opatrenia včasnej intervencie prípadne neuplatnia, pričom akékoľvek prahové hodnoty/spúšťacie mechanizmy sú len jedným z aspektov, ktoré sa musia pri navrhovaní ďalšieho postupu v tejto oblasti starostlivo zvážiť. Podobný argument platí aj v prípade spúšťacích mechanizmov zlyhania alebo pravdepodobného zlyhania (FOLTF). FOLTF predstavuje posúdenie orgánom dohľadu. Tvrdí kvantitatívne spúšťacie mechanizmy môžu zabrániť dostatočne včasnému konaniu alebo naopak viesť k prenáhlenému vyhláseniu FOLTF v situácii, keď orgán dohľadu neposúdi, že je takéto vyhlásenie opodstatnené. Spúšťacie mechanizmy FOLTF majú v skutočnosti poskytnúť orgánom dohľadu a orgánom pre riešenie krízových situácií dostatočnú flexibilitu pri prijímaní tohto rozhodnutia vzhľadom na to, že ide o úsudok orgánu dohľadu, ktorý musí zohľadňovať posúdenie orientované na budúcnosť. Komisia by tiež chcela pripomenúť, že Komisia má výhradné právo iniciatívy v súvislosti s legislatívnymi aktmi a pozmeňujúcimi návrhmi.

Osobitná správa 02/2021: Humanitárna pomoc EÚ na vzdelávanie: pomáha deťom v núdzi, no mala by byť dlhodobejšia a dostať sa k väčšiemu počtu dievčat

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. a) a b), bod 70: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Komisia v záujme zabezpečenia lepšej dokumentácie analýzy vylepšila interné usmernenia týkajúce sa spôsobu dokumentácie analýzy nákladovej efektívnosti. Okrem toho sa Komisia domnieva, že porovnávanie priemerných nákladov na vzdelávanie v núdzových situáciách na príjemcu stanovených národným klastrom pre vzdelávanie, a nie nákladov na iné osobitné projekty financované Komisiou, poskytuje širší a spoľahlivý základ pre porovnanie.

Osobitná správa 03/2021: Výmena daňových informácií v EÚ: pevný základ, ale medzery vo vykonávaní

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. c), bod 110: Útvary Komisie spolu s členskými štátmi vypracovali usmernenia a otázky a odpovede týkajúce sa smernice o administratívnej spolupráci (DAC) DAC6, DAC7 a DAC8. Táto práca sa uskutočnila v čase, keď členské štáty ešte smernicu nevykonali alebo ju vykonali len nedávno. Práca na podobnom usmernení týkajúcom sa smerníc DAC1 až DAC4 má iný charakter, keďže tieto smernice sa uplatňujú už niekoľko rokov, a preto si akékoľvek usmernenie vyžaduje podrobné pochopenie toho, ako členské štáty dané smernice vykonali, ako aj pochopenie ich potrieb, ktoré sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Projekt návštev Fiscalis (VISDAC) sa vzťahuje na smernice DAC1 až DAC4 práve preto, že na poskytnutie užitočných usmernení je potrebné hĺbkové preskúmanie toho, ako sa tieto smernice vykonali a uplatňovali vo všetkých členských štátoch. Výsledkom projektu VISDAC bude zoznam najlepších postupov v oblasti využívania údajov (pričom niektoré z nich sa budú týkať analýzy rizík) a zároveň sa poskytnú odporúčania týkajúce sa najvhodnejších opatrení. V prípade posudzovania rizík by to mohli byť semináre Fiscalis, na ktorých by sa prezentovali najlepšie postupy a na ktoré by nadväzovala projektová skupina, ktorá by mohla pracovať na usmerneniach.

Osobitná správa 04/2021: Colné kontroly: nedostatočná harmonizácia bráni presadzovaniu finančných záujmov EÚ

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. d), bod 63: Komisia vykonala plánované činnosti uvedené v odporúčaní 1 písm. d) osobitnej správy. Komisia poskytla osobitné usmernenie týkajúce sa tohto aspektu a v roku 2024 aktualizovala rozhodnutie o kritériách finančného rizika. Komisia zaslala dotazník a vypracovala analýzu stavu vykonávania rozhodnutia o kritériách finančného rizika, pokiaľ ide o štandardné a zjednodušené vyhlásenia. V správe o „aktualizácii vykonávania rozhodnutia o kritériách finančného rizika“ z decembra 2023 sa poukazuje na zlepšenia v niektorých členských štátoch. Rozhodnutie o kritériách finančného rizika bolo medzitým aktualizované a od apríla 2024 sa uplatňujú nové pravidlá. Očakáva sa, že monitorovacie návštevy sa uskutočnia do konca roka 2026.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. e), bod 63: Komisia prijala niekoľko príslušných opatrení na riešenie odporúčania EDA:

1. vytvorenie kapacity na extrahovanie zoznamov hospodárskych subjektov zo systému riadenia colných rizík (CRMS) (vykonané od januára 2022). EDA bol o tom informovaný;
2. aktualizácia rozhodnutia o kritériách finančného rizika s cieľom zahrnúť koncepciu hospodárskych subjektov, ktoré sú predmetom záujmu, a úrovne rizík (vykonané od apríla 2024); EDA bol o tom informovaný. Ďalšie objasnenia tejto koncepcie boli poskytnuté v usmernení ku kritériám finančného rizika zmenenom v decembri 2024;
3. prijatím nového vykonávacieho nariadenia o technických opatreniach 7. februára 2025 získala Komisia právny základ na spracúvanie čísel registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) na účely analýzy a riadenia rizík. Používanie čísel EORI umožní prepojiť anomálie zistené na úrovni EÚ s jednotlivými hospodárskymi subjektmi. Vyvíjané analytické kapacity budú využívať poznatky na úrovni EÚ na podporu členských štátov.

Osobitná správa 05/2021: Infraštruktúra pre nabíjanie elektrických vozidiel: pribudli nabíjacie stanice, no ich nerovnomerné zavádzanie komplikuje cestovanie po EÚ

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. c), bod 80: Dokončila sa príprava vykonávacích a delegovaných aktov a očakáva sa, že spoluzákonnodarca ich prijme v 2. štvrtroku 2025. Následne sa po zavedení začne *ex post* analýza využívania a výkonnosti podporovanej infraštruktúry na základe rizika/výberu vzoriek.

Osobitná správa 07/2021: Vesmírne programy EÚ Galileo a Copernicus: služby sa spustili, ale je potrebné viac posilniť ich využívanie

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 93: Komisia zastáva názor, že vývoj stratégie náležite pokročil, pričom sa už dosiahol jeden dôležitý míľnik, a to uverejnenie pracovného dokumentu útvarov Komisie o stave využívania zo strany používateľov 15. júla 2024. Komisia víta, že EDA uznal dosiahnutý pokrok, a súhlasí s úvahou, že toto odporúčanie je v niektorých ohľadoch vykonané.

Pokiaľ ide o obavy, ktoré EDA vyjadril v súvislosti s chýbajúcou konečnou komplexnou stratégiou, Komisia by chcela zdôrazniť, že načasovanie tejto iniciatívy v plnej miere závisí od zosúladenia so širšími prioritami Únie, čím sa poskytne súdržný rámec pre odvetvové iniciatívy. Je takisto dôležité pripomenúť, že vesmír patrí na základe článku 4 ods. 3 ZFEÚ do spoločnej právomoci Európskej únie a jej členských štátov. Vypracovanie účinnej stratégie si preto vyžaduje úzku koordináciu s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami, a to s cieľom objasniť úlohy, začleniť všetkých relevantných aktérov a stanoviť reálne a merateľné ciele. Komisia je naďalej odhodlaná vykonávať informačné aktivity a konštruktívne sa zapájať s cieľom zabezpečiť úspešné prijatie služieb Galileo a Copernicus.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 93: Komisia by chcela zopakovať, že vesmír patrí do spoločnej právomoci EÚ a členských štátov, čo si vyžaduje silnú koordináciu a spoluprácu. Konzultačný proces v prípade Vesmírneho programu EÚ je jasne stanovený v nariadení o Vesmírnom programe EÚ, ktoré nadobudlo účinnosť v máji 2021. S cieľom poskytnúť členským štátom ďalšiu podporu sa zvýšil rozpočet na národné programy spolupráce, vďaka čomu sa mohlo zrýchliť úsilie v rámci členských štátov, ako aj v rámci nadnárodných a prierezových iniciatív. Odráža to štruktúrovaný a koordinovaný prístup na podporu využívania zo strany používateľov v celej EÚ. O pokroku v tomto úsilí sa diskutuje na seminároch národných programov spolupráce. Komisia je naďalej odhodlaná zabezpečiť komplementárnosť medzi opatreniami programu Copernicus a iniciatívami členských štátov a víta akýkoľvek ďalší dialóg alebo objasnenie v záujme vyriešenia pripomienok Dvora audítorov.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 96: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Odporúčanie sa týkalo vytvorenia koncepčného rámca na odhadnutie prínosov a zlepšenie merania výkonnosti. Tento proces bol dokončený uverejnením záverečného dokumentu, ktorý EDA vzal na vedomie. Komisia navyše zabezpečila potrebný rozpočet na rok 2025 na posilnenie tohto rámca vykonaním skúšobnej prevádzky na základe vypracovanej metodiky. Tento krok, ktorý predstavuje ďalšie proaktívne následné opatrenie na základe prijatého odporúčania, umožní vytvoriť počiatočnú základňu s využitím nového koncepčného rámca na posúdenie prínosov vesmírnych programov EÚ. Komisia preto považuje vykonávanie za dokončené a teraz sa zaoberá využívaním vypracovaného koncepčného rámca.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 96: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Audit sa uskutočnil v inom kontexte, než je kontext stanovený v súčasnom nariadení o Vesmírnom programe EÚ (2021), čo samo osebe predstavuje vykonanie poskytnutého odporúčania. Hoci odporúčanie zahrnúť sociálno-ekonomické prínosy je skutočne relevantné, je dôležité zdôrazniť, že v čase uverejnenia správy EDA už spoluzákondarcovia dospeli k politickej dohode o ukazovateľoch, ktoré majú byť v rámci Vesmírneho programu EÚ predmetom podávania správ. Tieto ukazovatele boli dohodnuté v rámci legislatívneho procesu a Komisia je povinná ich uplatňovať a náležite sa nimi riadiť. Ukazovatele nie je možné revidovať bez toho, aby sa zmenilo súčasné nariadenie, a konečné rozhodnutie o schválení konkrétnych ukazovateľov zostane vždy výsadou spoluzákondarcov. Komisia však uznáva dôležitosť odporúčania EDA a aktívne pracuje na zlepšení kvality stanovených ukazovateľov s ohľadom na možné zmeny nariadenia v budúcich legislatívnych procesoch.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 101: Komisia súhlasí so stavom vykonávania, ako ho posúdil EDA. Iniciatívy opísané v poznámkach EDA sú príkladom prebiehajúceho úsilia o zabezpečenie komplementárnosti medzi opatreniami programu Copernicus a iniciatívami členských štátov. O pokroku v tomto úsilí sa bude diskutovať na seminároch národných programov spolupráce a následne sa o ňom bude informovať fórum používateľov.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 101: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Komisia víta uznanie pokroku dosiahnutého v oblasti infraštruktúry dátového vesmírneho ekosystému programu Copernicus (CDSE) pri podpore prístupu k údajom programu Copernicus. Pokiaľ ide o zmienku o fragmentácii údajov/produktov programu Copernicus, je dôležité zdôrazniť, že program Copernicus poskytuje svoje údaje a informácie viacerým komunitám: orgánom verejnej správy, výskumným pracovníkom, komerčným subjektom a širokej verejnosti. Konkrétne pre výskumných pracovníkov sú infraštruktúry programu Copernicus na šírenie informácií pripojené k sieti GÉANT, ktorá poskytuje služby prístupu k sieťam NREN (národné výskumné a vzdelávacie siete). Program Copernicus vyvíja svoje rozhrania pre používateľov v nadväznosti na technologický pokrok a ponúka im cloudové nástroje na využívanie. Prijímanie nových technológií uľahčuje a ešte

viac uľahčí funkcie interoperability. Komisia sa naďalej zameriava na uľahčenie udržateľného prístupu k údajom programu Copernicus a na zabezpečenie spolupráce s príslušnými aktérmi.

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. b), bod 104: Komisia súhlasí so stavom vykonávania, ako ho posúdil EDA. Od vykonania auditu vynaložili viaceré útvary Komisie značné úsilie na riešenie a odstránenie zistených prekážok. Proces riešenia takýchto prekážok si vyžaduje neustálu spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi. Okrem toho, keďže podľa ZFEÚ patrí vesmír do spoločnej právomoci Európskej únie a jej členských štátov, na zabezpečenie udržateľného pokroku v súvislosti s využívaním vesmírnych údajov a služieb EÚ v regulačných rámcoch EÚ je potrebná spolupráca medzi Komisiou a členskými štátmi a prijímanie cielených opatrení (čo bol konzistentný prístup). Dosiaľ vykonaná práca svedčí o jasnom odhodlaní dosiahnuť tieto ciele a úsilie o zabezpečenie komplexného vykonávania je nepretržité.

Osobitná správa 08/2021: Podpora na riadenie vonkajších hraníc poskytovaná agentúrou Frontex: zatiaľ nie je dostatočne účinná

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 94: Odporúčanie týkajúce sa potenciálnych prínosov rozšírenia rozsahu posúdenia zraniteľnosti agentúry Frontex na regionálnu úroveň a na úroveň EÚ nebolo možné v plnej miere vykonať, keďže v čase, keď EDA vykonával svoje posúdenie, neprebíhala žiadna revízia regulačného rámca európskej pohraničnej a pobrežnej stráže (EBCG). Hodnotenie vykonané v roku 2022 sa výslovne nevzťahovalo na rozsah pôsobnosti na regionálnej úrovni a na úrovni EÚ, keďže sa ukázalo, že táto otázka je predmetom záujmu členských štátov len v obmedzenej miere. V príslušnej diskusii (v rámci okrúhleho stola agentúry Frontex na vysokej úrovni o posúdení zraniteľnosti v roku 2021) členské štáty zdôraznili, že správy o posúdení zraniteľnosti (t. j. výsledky posúdenia zraniteľnosti) by mali zostať na úrovni jednotlivých členských štátov. A tak, keďže medzi členskými štátmi chýba dostatočná podpora na zmenu mandátu na posúdenie zraniteľnosti tak, aby bolo možné posudzovať zraniteľnosť na regionálnej úrovni, Komisia sa v rámci svojej diskrečnej právomoci rozhodla zamerať na prvky, ktoré by potenciálne mohli viesť k odporúčaniu na zlepšenie posudzovania zraniteľnosti – čím reagovala na potreby členských štátov. Komisia je v tomto ohľade naďalej otvorená akýmkoľvek návrhom, najmä v súvislosti s úvahami o možnom smerovaní agentúry Frontex po roku 2028 v súlade s politickými usmerneniami predsedníčky na roky 2024 – 2029, pokiaľ ide o posilnenie agentúry Frontex.

Osobitná správa 09/2021: Dezinformácie s vplyvom na EÚ: boj zatiaľ zvládame, ale ešte nie je vyhraný

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. d), bod 111: Komisia berie na vedomie pripomienky EDA týkajúce sa informácií uvedených v prílohe k oznámeniu COM(2023) 630 final o obrane demokracie. Chcela by zdôrazniť, že súhrnný prehľad vykonávania akčného plánu pre európsku demokraciu mala poskytnúť samotná príloha. V oznámení Komisie COM(2023) 630 sa poskytujú informácie o rôznych zdrojoch financovania na podporu vykonávania akčného plánu pre európsku demokraciu proti dezinformáciám. Uverejnené informácie síce nezahŕňajú súhrnné informácie o výdavkoch, ktoré vznikli pri realizácii opatrení, no pri konkrétnych financovaných činnostiach sú uvedené sumy a dané činnosti sú jasne identifikované.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. a), bod 119: Hoci Európska komisia zatiaľ formálne neprijala všeobecnú stratégiu v oblasti mediálnej gramotnosti, podporuje pravidelnú výmenu informácií s členskými štátmi o najdôležitejších postupoch a opatreniach v oblasti mediálnej gramotnosti prostredníctvom svojej skupiny expertov pre mediálnu gramotnosť (MLEG) a Európskej rady pre

mediálne služby (predtým ERGA). Vzhľadom na právomoci a kľúčovú úlohu členských štátov v súvislosti s politikou mediálnej gramotnosti si prijatie všeobecnej stratégie Komisiou bude vyžadovať úzku spoluprácu nielen medzi jej útvarmi, ale aj s členskými štátmi. S cieľom zabezpečiť inkluzívny proces vypracovania návrhu potenciálnej budúcej stratégie v oblasti mediálnej gramotnosti začala Komisia výmenu názorov a zahrnula konkrétne otázky o mediálnej gramotnosti do svojej verejnej konzultácie a výzvy na predkladanie podkladov v súvislosti s európskym štítom na obranu demokracie vydanéj 31. marca 2025 [https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14587-European-Democracy-Shield_sk]. Súbežne sa budú viesť diskusie s členskými štátmi, ktoré Komisii umožnia prepojiť jej opatrenia v oblasti mediálnej gramotnosti s prioritami politiky v rámci iniciatívy o štíte a určiť prioritné oblasti, v ktorých môže svojimi opatreniami doplniť opatrenia členských štátov.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. b), bod 119: S cieľom určiť jasné ciele, na základe ktorých by bolo možné posúdiť vplyv opatrení Komisie v oblasti mediálnej gramotnosti, by chcela Komisia v rámci prebiehajúcej konzultácie o európskom štíte na obranu demokracie zohľadniť spätnú väzbu získanú od zainteresovaných strán vrátane členských štátov. Tým sa zabezpečí, aby sa v cieľoch zohľadňovali najnaliehavejšie potreby a priority politiky.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. c), bod 119: Napriek tomu, že Komisia nemá formálnu stratégiu v oblasti mediálnej gramotnosti, zabezpečuje dobrú vnútornú koordináciu činností v oblasti mediálnej gramotnosti v rámci rôznych útvarov, ako aj s ostatnými inštitúciami EÚ. Komisia takisto konzultuje s členskými štátmi a ďalšími zainteresovanými stranami s cieľom zaistiť, aby boli tieto opatrenia relevantné a účinné.

Osobitná správa 10/2021: Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 104: Komisia toto odporúčanie čiastočne prijala.

Komisia v súlade so svojím záväzkom vyplývajúcim z medziinštitucionálnej dohody pripojenej k novému viacročnému finančnému rámcu posilní posudzovanie vplyvu na rodovú rovnosť v hodnoteniach a posúdeniach vplyvu príslušných budúcich programov a nástrojov financovania EÚ a zodpovedajúcim spôsobom aktualizuje svoje usmernenia pre lepšiu právnu reguláciu.

Komisia pri príprave budúcich návrhov výdavkových programov EÚ preskúma, či budú mať budúce programy a nástroje financovania EÚ významný potenciálny vplyv na rodovú rovnosť.

V prípade príslušných výdavkových programov EÚ Komisia predloží posúdenie vplyvu na rodovú rovnosť v hodnotení a posúdení vplyvu a počas každoročného podávania správ o výkonnosti, a to v rámci dostupných údajov.

Treba zohľadniť, že Komisia ako podporné sprievodné opatrenie takisto aktualizovala svoje usmernenia a súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, ktoré uverejnila do 25. novembra 2021. Cieľom tejto aktualizácie lepšej právnej regulácie je lepšie identifikovať, vybrať a kvalitatívne a kvantitatívne posúdiť v rámci dostupných údajov významné vplyvy na rodovú rovnosť v posúdeniach vplyvu a hodnoteniach pri dodržaní zásady lepšej právnej regulácie, ktorou je primeraná analýza.

Okrem toho je naďalej potrebné vo všetkých posúdeniach vplyvu uvádzať základné práva vrátane rodových vplyvov bez ohľadu na to, či sú pre danú iniciatívu relevantné, a pokiaľ sa ďalej neposudzujú, zdôvodniť to (revízia z roku 2021, nástroj #18 a 29 – Identifikácia vplyvov). Významné vplyvy na rodovú rovnosť sa v relevantných prípadoch uvádzajú aj v dôvodových správach k návrhom Komisie. Vykonanie v plnej miere sa dosiahne do 31. decembra 2025, keď sa dokončia priebežné hodnotenia a uskutočnia sa posúdenia vplyvu týkajúce sa návrhov programov

nasledujúceho VFR. Pokiaľ ide o spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP), vzhľadom na nadobudnutie účinnosti novej SPP v roku 2023 bude na konci roka 2025 na hodnotenie ešte príliš skoro. Do konca roka 2025 však bude k dispozícii rozdelenie výdavkov podľa rodového hľadiska na prvý rok vykonávania novej SPP v roku 2023. Komisia okrem toho v máji 2023 zorganizovala odbornú prípravu pre riadiace orgány zodpovedné za strategické plány SPP zameranú na začleňovanie rodového rozmeru do rozpočtu EÚ. Ďalej sieť SPP EÚ s podporou Komisie zorganizovala v novembri 2022 podujatie na tému „posilnenie rodovej rovnosti vo vidieckych oblastiach EÚ“, na ktorom sa zúčastnili riadiace orgány pre strategické plány SPP, s cieľom zvýšiť ich informovanosť o rodovej rovnosti a zabezpečiť, aby sa rodové aspekty riadne zohľadňovali pri vykonávaní SPP na roky 2023 – 2027. Sieť SPP – Európske poradenské centrum pre hodnotenie navyše zorganizovali v rámci svojich činností zameraných na budovanie kapacít skupinový praktický seminár o hodnotení generačnej obnovy v EÚ v rámci SPP vrátane aspektov rodovej rovnosti.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 105: Komisia toto odporúčanie prijala čiastočne, keďže v tejto fáze nemôže prijať záväzky týkajúce sa obsahu budúcich legislatívnych návrhov (ako sa uvádza v pôvodnej odpovedi).

Pokiaľ ide o časť odporúčania, ktorú Komisia prijala, odporúčanie sa v súčasnosti čiastočne vykonáva prostredníctvom revidovaného súboru nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu z roku 2021 – nástroja #43, Mechanizmy a ukazovatele monitorovania, v ktorom sa uvádza, že mechanizmy monitorovania a hodnotenia by sa mali analyzovať v správe o posúdení vplyvu týkajúcej sa uprednostňovanej možnosti, ak je taká možnosť určená, alebo inak na základe cieľov iniciatívy.

Táto časť posúdenia vplyvu by mala slúžiť ako podklad pre právne ustanovenia o monitorovaní a hodnotení, ktoré sa majú zahrnúť do samotného návrhu. Medzi hlavné prvky môžu patriť ukazovatele a/alebo požiadavky na regulačné podávanie správ, ktoré sú predpokladom na zabezpečenie včasného monitorovania iniciatív EÚ. V návrhu Komisie bude potrebné zohľadniť opatrenia na monitorovanie a hodnotenie, ktoré boli pôvodne identifikované v posúdení vplyvu. Neskôr bude možno potrebné sa k nim opäť vrátiť, aby sa zohľadnili zmeny návrhu vykonané v legislatívnom procese, a to s cieľom zabrániť tomu, že pôvodne zvolené ukazovatele už nebudú odrážať ciele iniciatívy.

Okrem toho sa v prepracovanom znení nariadenia o rozpočtových pravidlách pre viacročný finančný rámec (VFR) na obdobie po roku 2027 vyžaduje, aby sa v prípade potreby údaje zozbierané v súvislosti s ukazovateľmi výkonnosti rozdelili podľa rodu a aby sa zbierali spôsobom umožňujúcim agregáciu takýchto údajov vo všetkých príslušných programoch.

Vzhľadom na to, že toto odporúčanie sa týka prípravy budúcich legislatívnych návrhov, Komisia ho nemôže v plnej miere vykonať skôr, ako sa v rámci prvých posúdení vplyvu/hodnotení/prípravných krokov zanalyzuje vhodnosť zberu a vykazovania takýchto údajov pri príprave návrhov budúcich programov financovania EÚ.

Pokiaľ ide o údaje rozčlenené podľa pohlavia, ktoré sú k dispozícii v súlade s VFR na roky 2021 – 2027, vo vyhláseniach o výkonnosti programov (pripojených k výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2023) sa uvádzajú príslušné informácie rozčlenené podľa pohlavia, ktoré sú k dispozícii za každý rozpočtový program EÚ.

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. b), bod 107: Komisia toto odporúčanie prijala čiastočne, keďže sa nemôže zaviazovať k obsahu budúcich legislatívnych návrhov.

Komisia navrhuje ciele ku každému programu na základe ich relevantnosti pre hlavné aspekty daného programu. Komisia pri príprave návrhov budúcich programov financovania EÚ posúdi vhodnosť vrátane cieľov a súvisiacich ukazovateľov v rámci hodnotení a posúdenia vplyvu alebo v rámci iných prípravných krokov.

Ukazovatele výkonnosti sa potom vyberajú na základe relevantnosti pre daný cieľ, dostupnosti a kvality údajov, ako aj na základe nákladovej efektívnosti.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. a), bod 108: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. Komisia vypracovala metodiku sledovania rodovej rovnosti a od návrhu rozpočtu na rok 2023 ju uplatňuje na celý rozpočet EÚ vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Metodika bola inšpirovaná koeficientmi určenými Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. V priebehu času sa výsledky neustále zlepšujú, čo odráža pozitívny trend v príspevku rozpočtu EÚ k rodovej rovnosti (rodové hodnotenie 1 a 2) a zároveň výrazné zníženie používania rodového hodnotenia 0* (nejasný príspevok).

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. c), bod 108: Posúdenie určenia percentuálneho podielu rozpočtu EÚ na podporu rodovej rovnosti sa uskutoční v rámci prípravy viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027.

Osobitná správa 11/2021: Výnimočná podpora pre výrobcov mlieka v EÚ v rokoch 2014 – 2016 – Potenciál na zlepšenie budúcej efektívnosti

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 87: Komisia toto odporúčanie neprijala a neprijala žiadne ďalšie opatrenia. Ako uviedla vo svojej prvej odpovedi, trhové krízy nemožno vopred definovať operačnými prahovými hodnotami.

Osobitná správa 12/2021: Zásada „znečisťovateľ platí“: nejednotné uplatňovanie v rámci politík a opatrení EÚ v oblasti životného prostredia

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 74: Komisia považuje toto odporúčanie za čiastočne vykonané a pripomína, že lehota na vykonanie tohto odporúčania, ako sa uvádza v osobitnej databáze RAD, je stanovená na 31. decembra 2025 a ešte neuplynula.

Niekoľko činností Komisie sa priamo týkalo riadiacich orgánov (napr. konferencia Platformy pre spravodlivú transformáciu v októbri 2024 – zasadnutie „Konverzia, obnova a zmena účelu lokalít po ukončení ťažby uhlia“ – toto zasadnutie sa zaoberalo zásadou „znečisťovateľ platí“ v súvislosti s odstraňovaním znečistenia z priemyselných lokalít a zúčastnili sa na ňom aj riadiace orgány).

Osobitná správa 13/2021: Úsilie EÚ v boji proti praniu špinavých peňazí v bankovom sektore je roztrieštené a vykonávanie je nedostatočné

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 115: V revízii rámca Únie pre boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (AML/CFT), ktorá bola uverejnená v júni 2024, bol mandát Komisie týkajúci sa posúdenia rizík na úrovni Únie spresnený tak, aby zahŕňal osobitný odkaz na „oblasti a odvetvia“ vnútorného trhu, ktoré sú najviac vystavené rizikám, čo znamená uplatňovanie osobitného geografického rozmeru v prípadoch, keď činnosti nie sú spoločné pre všetky členské štáty alebo sa výrazne líšia z hľadiska objemu/rizika.

Komisia tiež v súčasnosti v spolupráci so Svetovou bankou reviduje metodiku posúdenia rizík na úrovni Únie, pričom okrem iného skúma možnosť lepšieho zberu štatistických údajov, ktorý by umožnil ešte účinnejšie uplatňovanie geografických prvkov.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 115: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané a chcela by zopakovať, že v autonómnom zozname EÚ sú zaradené tieto tretie krajiny: Afganistan, Panama, Vanuatu a Trinidad a Tobago. Finančná akčná skupina (FATF) tieto krajiny vyradila zo zoznamu, ale EÚ nie, a to vzhľadom na osobitné referenčné kritériá EÚ vypracované s týmito krajinami popri ich akčnom pláne FATF. Komisia na základe metodiky z roku 2020 výrazne zvýšila svoje zdroje, aby pokryla všetky štyri spoločné skupiny FATF zodpovedné za monitorovanie krajín uvedených v zozname FATF s cieľom aktívnejšie sa zapojiť do procesu FATF a zabezpečiť, aby sa všetky obavy, ktoré má EÚ, účinne riešili už v rámci daného procesu. Toto úsilie a aktívne zapojenie Komisie do pracovnej činnosti FATF vysvetľuje, prečo sa zaradenie do autonómneho zoznamu používa len výnimočne, v prípadoch, keď nie je možné účinne riešiť obavy EÚ priamo prostredníctvom procesu FATF. Komisia by chcela požiadať, aby sa v plnej miere uznali výhody tohto prístupu a aby sa závery o tomto odporúčaní upravili na „vykonané v plnej miere“.

Osobitná správa 15/2021: Práva cestujúcich v leteckej doprave počas pandémie COVID-19: kľúčové práva nechránené napriek úsiliu Komisie

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. e), bod 76: Komisia preskúmala nariadenia (ES) č. 261/2004 a (ES) č. 1107/2006. Komisia vykonala posúdenie, v ktorom sa preukázala úzka súvislosť medzi ochranou cestujúcich pred platobnou neschopnosťou leteckých spoločností a finančnou odolnosťou leteckých spoločností, čo viedlo k záveru, že táto otázka by sa mala riešiť spoločne s preskúmaním nariadenia č. 1008/2008 o leteckých dopravných službách, ktoré sa vzťahuje na finančnú spôsobilosť leteckých spoločností.

Komisia sa preto domnieva, že boli prijaté príslušné opatrenia, ktoré bolo možné prijať v rámci nariadení o právach cestujúcich. Budúce opatrenia v súvislosti s touto témou sa budú musieť prijať v rámci nariadenia o leteckých dopravných službách.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. c), bod 79: V súlade so zisteniami nedávnej správy o uplatňovaní nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa, a ako bolo uvedené v oznámení o elektronickom obchode, ktoré Komisia prijala 5. februára 2025 (<https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/library/e-commerce-communication-comprehensive-eu-toolbox-safe-and-sustainable-e-commerce>), Komisia uvažuje o preskúmaní uvedeného nariadenia s cieľom ďalej posilniť presadzovanie spotrebiteľského práva EÚ, najmä pokiaľ ide o rozšírené nezákonné praktiky.

Osobitná správa 16/2021: Spoločná poľnohospodárska politika a klíma – Polovica výdavkov EÚ v oblasti klímy vyčlenených na poľnohospodárstvo, ale emisie z poľnohospodárskych podnikov neklesajú

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. c), bod 93: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. Komisia vyvinula viacero snáh vo vzťahu k členským štátom s cieľom poskytnúť stimuly na riešenie emisií skleníkových plynov z hospodárskych zvierat a hnojív. Nedávno uverejnená štúdia *Rough estimate of the climate change mitigation potential of the Common Agricultural Policy (CAP) Strategic Plans (EU27) over the 2023-2027 period* [Hrubý odhad potenciálu zmiernenia zmeny klímy v rámci strategických plánov spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) (EÚ27) v období 2023 – 2027] naznačuje, že postupy strategických plánov SPP by viedli k zmierneniu na úrovni 35 miliónov ton ekvivalentu CO₂ ročne, a to v rozčlenení 5 miliónov ton zníženia emisií skleníkových plynov a 30 miliónov ton zvýšenej sekvestrácie uhlíka ročne. Väčšina potenciálu zmiernenia zmeny klímy spočíva v odstraňovaní uhlíka a znižovaní emisií z používania hnojív, a to v rozsahu, ktorý je významný v porovnaní s cieľmi EÚ v oblasti klímy. Aj keď je

odhadovaný zmierňujúci účinok strategických plánov SPP v prípade emisií z hospodárskych zvierat menej relevantný, musí sa posudzovať ako komplementárny s ostatnými vnútroštátnymi politikami.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 95: Komisia toto odporúčanie neprijala. Hoci naďalej platia dôvody uvedené v odpovedi Komisie na toto odporúčanie, Komisia hľadala alternatívu k ukazovateľom monitorovania. Sieť SPP EÚ – Poradenské centrum EÚ pre hodnotenie uverejnili 26. mája 2025 štúdiu *Rough estimate of the climate change mitigation potential of the CAP Strategic Plans (EU-27) over the 2023-2027 period | EU CAP Network* [Hrubý odhad potenciálu zmiernenia zmeny klímy v rámci strategických plánov SPP (EÚ27) v období 2023 – 2027 | Sieť SPP EÚ], v ktorej sa odhaduje potenciál viacerých intervencií strategických plánov SPP na zmiernenie zmeny klímy na úrovni EÚ na obdobie 2023 – 2027. V tejto štúdii sa skúma potenciálny príspevok strategických plánov SPP k zníženiu emisií skleníkových plynov, zvýšeniu odstraňovania uhlíka a zachovaniu existujúcich zásob uhlíka.

Osobitná správa 18/2021: Dohľad Komisie nad členskými štátmi, ktoré ukončujú program makroekonomických úprav: vhodný nástroj, ktorý si vyžaduje zefektívnenie

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), b) a c), bod 96: Komisia pri prijímaní týchto odporúčaní „zvážiť návrh na zmenu príslušného právneho aktu“ upozornila, že „nie je schopná konkrétne sa zaviazat' v súvislosti s možnými legislatívnymi návrhmi alebo s výsledkom legislatívnych rokovaní so spoluzákondarcami“. Komisia v súvislosti s preskúmaním správy hospodárskych záležitostí skutočne zvažovala legislatívne návrhy, ale rozhodla sa v danej fáze nepokračovať. Namiesto toho Komisia v súčasnosti opätovne skúma potrebu zmien nariadenia č. 472/2011 vrátane zmien týkajúcich sa dohľadu po skončení programu a sprísneného dohľadu, aby ho lepšie integrovala s fiškálnym rámcom po preskúmaní správy hospodárskych záležitostí a zjednodušila ho. Komisia okrem toho znižuje intenzitu dohľadu po skončení programu, a to aj pomocou ďalších krokov zefektívnenia od jarného kola dohľadu po skončení programu v roku 2025, čo má podobné účinky bez toho, aby sa vyžadovala legislatívna zmena. Z týchto dôvodov sa Komisia domnieva, že tieto odporúčania sú vykonané v plnej miere.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 99: Boli prijaté opatrenia s podobným účinkom ako opatrenia, ktoré odporučil EDA, pričom je potrebné ich formalizovať a zdokumentovať prostredníctvom revízií dokumentu *ECFIN internal Vade mecum on euro area economic adjustment programmes* (Interná príručka ECFIN o programoch makroekonomických úprav v eurozóne) a dohôd o poskytovaní údajov medzi krajinami vykonávajúcimi dohľad po skončení programu a Komisiou.

Osobitná správa 20/2021: Udržateľné využívanie vody v poľnohospodárstve: je pravdepodobnejšie, že finančnými prostriedkami z SPP sa bude podporovať väčšie než efektívnejšie využívanie vody

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 98: Vykonávanie tohto odporúčania prebieha. Hodnotenie vplyvu financovania rozvoja vidieka a podpory trhu na využívanie vody bude súčasťou priebežného hodnotenia spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ktoré sa má vykonať do decembra 2026. Okrem toho sa v novembri 2024 začala štúdia o adaptácii na zmenu klímy v poľnohospodárstve v EÚ s osobitným dôrazom na hospodárenie s vodami (konečný výstup má byť k dispozícii vo 4. štvrtroku 2025). Komisia vykonáva toto odporúčanie v súlade s cieľovým dátumom vykonania uvedeným v osobitnej správe (2026).

Osobitná správa 22/2021: Udržateľné financovanie: na presmerovanie financovania smerom k udržateľným investíciám sú potrebné súdržnejšie opatrenia EÚ

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. a), bod 90: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Komisia uverejnila 20. júna 2022 pracovný dokument útvarov Komisie s názvom *Climate Mainstreaming Architecture in the 2021-2027 Multiannual Financial Framework* (Architektúra začleňovania klimatického hľadiska do viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027) (pozri <https://europa.eu/GcQXcq>), ktorý obsahuje osobitnú prílohu venovanú spôsobu uplatňovania zásady „nenarušiť“ v rôznych výdavkových programoch EÚ.

Komisia zdôrazňuje, že v júni 2022, keď bol uverejnený pracovný dokument útvarov Komisie o začleňovaní klimatického hľadiska, programy na roky 2021 – 2027 ešte len začínali vyhlasovať prvé výzvy podľa nového rámca.

V dôsledku toho ešte nebolo jasné, ako sa bude zásada „výrazne nenarušiť“ uplatňovať v niektorých novších programoch vrátane programu Digitálna Európa. Napriek tomu sa príspevok programu Digitálna Európa k cieľom v oblasti klímy neustále monitoruje.

Očakáva sa, že viaceré činnosti podporia zelenú transformáciu, najmä projekt Destinácia Zem, v rámci ktorého sa vytvorí vysoko presný digitálny model Zeme, ktorý pomôže reagovať na závažné živelné pohromy, prispôsobovať sa zmene klímy a predpovedať jej sociálno-ekonomické dôsledky. Do programu sa takisto začlenilo a ešte sa začlení niekoľko ďalších iniciatív, aby sa zabezpečilo, že program Digitálna Európa prispeje k zelenej transformácii (napríklad dátový priestor pre Európsku zelenú dohodu, digitálny pas výrobu, referenčné zavádzanie riešení služieb založených na technológii *cloud-to-edge*, referenčný rámec EÚ pre úspory energie, dátový priestor pre poľnohospodárstvo a dátový priestor pre energetiku).

Komisia zároveň vydala nové usmernenia k súčasnému viacročnému finančnému rámcu (VFR), v ktorých sa požaduje, aby sa v príslušných pracovných programoch vysvetlil ich príspevok k zeleným prioritám. Útvarami Komisie to umožňuje v relevantných prípadoch vysvetliť uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“. Tento prístup pomáha zabezpečiť náležité zohľadňovanie cieľov v oblasti klímy vo všetkých príslušných programoch už od fázy programovania. Príkladom je najnovší pracovný program v rámci programu Digitálna Európa (pozri oddiel „Zelená Digitálna Európa“). V rámci programu sa zaviedlo aj nepovinné kritérium hodnotenia digitálnych projektov: rozsah, v akom sa projekt zaoberá environmentálnou udržateľnosťou a cieľmi Európskej zelenej dohody, a to z hľadiska priamych účinkov a informovanosti o vplyvoch na životné prostredie. V tomto kontexte zaujíma prvý modul exaflopového superpočítača JUPITER, ktorý sa financuje z programu Digitálna Európa, prvé miesto v zozname energeticky najúčinnějších superpočítačov na svete.

Odpoveď na odporúčanie 5 písm. d), bod 90: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Zatiaľ čo Komisia bude naďalej používať metodiku EÚ v oblasti klímy (pozri <https://europa.eu/GcQXcq>) na podávanie správ o pokroku pri dosahovaní cieľovej hodnoty 30 % výdavkov v oblasti klímy, poskytuje aj informácie o rozpočtových výdavkoch na činnosti patriace do oblastí intervencie so 100 % klimatickým koeficientom na základe splnenia kritérií technického preverovania taxonómie EÚ týkajúcich sa zmierňovania zmeny klímy alebo adaptácie na ňu. Tento postup sa uplatňuje od roku 2023 vo vyhláseniach o výkonnosti programov, ktoré sú pripojené k návrhu rozpočtu a výročnej správe o riadení a výkonnosti.

Komisia okrem toho zdôrazňuje, že vyhlásenie o výkonnosti programu sa vypracúva raz ročne a každý rok sú k dispozícii nové aktualizované informácie. Programy, ktoré pri prvom uplatnení tohto postupu v roku 2023 vykázali výdavky relevantné z hľadiska taxonómie, sú relevantné z hľadiska výdavkov, na ktoré sa vzťahuje taxonómia.

Odpoveď na odporúčanie 6 písm. a), bod 91: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané. Má interný informačný panel na monitorovanie aspektov udržateľného financovania v rámci zelenej transformácie, ktorý bol nedávno aktualizovaný a ďalej vylepšený. Obsahuje ukazovatele vzťahujúce sa na zelené dlhopisy, udržateľné fondy vrátane sledovania referenčných hodnôt EÚ v súvislosti so zmenou klímy v rámci fondov podľa článkov 8 a 9 nariadenia o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore financií, relatívnu výkonnosť zelených finančných nástrojov a využívanie taxonómie.

Existujú aj rôzne verejne dostupné posúdenia: v júni 2023 Komisia prijala balík o udržateľnom financovaní vrátane aktualizácie taxonómie EÚ a hodnotenia vykonávania rámca udržateľného financovania. Balík obsahoval posúdenie dovtedajšieho využívania rámca, prehľad niektorých výziev, ktoré zaznamenali organizátori trhu, a rad usmerňujúcich materiálov na uľahčenie vykonávania.

V nadväznosti na to bola platforma EÚ pre udržateľné financovanie, ktorá je poradným orgánom Európskej komisie (zriadeným podľa článku 20 nariadenia o taxonómii), poverená vypracovaním metodiky na monitorovanie finančných tokov do udržateľných investícií v Európskej únii.

V záverečnej správe platformy, ktorá bola uverejnená 11. marca 2025, sa navrhuje štruktúra na meranie účinného príspevku financovania k cieľom Európskej zelenej dohody, pričom sa vychádza z regulačného zverejňovania informácií, ako aj z trhových údajov. Prezентuje sa v nej prvá analýza založená na tejto metodike a dostupných údajoch a skúmajú sa v nej trendy, najmä medzi finančnými a nefinančnými spoločnosťami. Záverečná správa obsahuje odporúčania pre budúce činnosti zberu údajov a systematické monitorovanie kapitálových tokov.

Komisia zvaží, ako nadviazať na prácu platformy s cieľom vypracúvať pravidelné výročné správy o monitorovaní, v ktorých sa bude skúmať príspevok finančných tokov k udržateľným investíciám.

Komisia tiež 26. februára 2025 predstavila prvý súhrnný balík opatrení. V závislosti od výsledku rokovaní môže tento balík zmeniť rozsah povinností podnikov v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti, čo bude mať priamy vplyv na to, koľko údajov bude v budúcnosti k dispozícii na monitorovanie.

Osobitná správa 23/2021: Znižovanie veľkej korupcie na Ukrajine: niekoľko iniciatív EÚ, no stále nedostatočné výsledky

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 91: Komisia v júni 2023 prijala balík o udržateľnom financovaní vrátane aktualizácie taxonómie EÚ a hodnotenia vykonávania rámca udržateľného financovania na Ukrajine. Balík obsahoval posúdenie dovtedajšieho využívania rámca, prehľad niektorých výziev, ktoré zaznamenali organizátori trhu, a rad usmerňujúcich materiálov na uľahčenie vykonávania.

Odpoveď na odporúčanie 7 písm. b), bod 102: Vojna na Ukrajine zásadne zmenila hospodársku situáciu, takže realizácia tohto odporúčania je v súčasnosti neuskutočniteľná. Na štátom vlastnené ukrajinské podniky ťažko dolieha ruská invázia a krehká hospodárska situácia Ukrajiny. Aby bolo možné preskúmať podmienky odstránenia moratória na dlhy v štátom vlastnených podnikoch, situácia v krajine sa najprv musí stabilizovať. Treba poznamenať, že od 24. februára 2022 bolo na Ukrajine prezidentským dekrétom č. 64/2022 zavedené stanné právo. Vzhľadom na platné stanné právo sa od marca 2022 pozastavilo zverejňovanie finančných správ štátom vlastnených podnikov vrátane správ o dlhu. Odvtedy nie je k dispozícii konsolidovaná správa o všetkých štátom vlastnených podnikoch. Hoci niektoré aspekty tohto čiastkového odporúčania nebolo vzhľadom na uvedené okolnosti možné realizovať, Komisia poskytla ukrajinským orgánom podporu na uskutočnenie viacerých zásadných reforiem, ktoré vytvárajú základ pre riešenie moratória na dlhy v budúcnosti.

Osobitná správa 24/2021: Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti: cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. a), bod 128: Komisia považuje toto odporúčanie za čiastočne vykonané. Komisia sa v súvislosti s plnením základných podmienok neopiera výlučne o informácie poskytované jednotlivými členskými štátmi a vykonáva vlastné monitorovanie a analýzu. Komisia využíva všetky dostupné zdroje informácií a zhromažďuje informácie prostredníctvom monitorovacích výborov, ktoré sú zložené zo zástupcov regionálnych, miestnych, mestských a iných orgánov verejnej moci, hospodárskych a sociálnych partnerov, príslušných orgánov zastupujúcich občiansku spoločnosť, výskumných organizácií a univerzít.

Odpoveď na odporúčanie 1 písm. b), bod 128: Komisia vo výročných správach o činnosti informuje o plnení základných podmienok a neinformuje o svojich činnostiach na presadzovanie ich dodržiavania. Dôvodom je najmä veľmi nízka miera neplnenia a významný pokrok v posledných dvoch rokoch.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 128: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. Prístup k preskúmaniu v polovici trvania je stanovený v regulačnom rámci, konkrétne v článku 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1060. Okrem toho sa v odôvodnení 24 uvedeného nariadenia uvádza, že v rámci každého programu „by sa mala zabezpečiť plnohodnotná úprava programov na základe ich výkonnosti a zároveň by sa poskytla príležitosť na zohľadnenie nových výziev a príslušných odporúčaní pre jednotlivé krajiny“.

Tento prístup umožňuje flexibilitu v závislosti od kontextu každého programu. Útvary Komisie poskytli členským štátom konkrétne usmernenia vo forme odpovedí na otázky. Všetky otázky a odpovede sú zverejnené, a teda dostupné všetkým členským štátom, čím sa v čo najpotrebnejšej miere zabezpečuje jasný a spoločný prístup. Členským štátom bol vysvetlený postup a podrobnosti predkladania.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. b), bod 128: Komisia súhlasí s posúdením EDA. V súlade s článkom 18 ods. 1 písm. e) nariadenia (EÚ) 2021/1060 bude Komisia akceptovať akékoľvek relevantné hodnotenie ako súčasť dôkazového východiska pre preskúmanie v polovici trvania vrátane prípadného hodnotenia v polovici trvania týkajúceho sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 128: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. Posudzovanie odôvodnených žiadostí členských štátov o zmenu podmienok, ktoré sa majú splniť, alebo výstupov/výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť, vykonávajú útvary Komisie v súlade s príslušnými regulačnými ustanoveniami. Predovšetkým, pokiaľ ide o vhodnosť súm viazaných na splnenie príslušných podmienok alebo dosiahnutie výsledkov, Komisia a členský štát by mali zabezpečiť, aby použité zdroje boli primerané podniknutým investíciám. Preto keď členské štáty požiadajú o zmenu prijatej schémy financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, Komisia na základe aktualizovaného návrhu znovu overí primeranosť navrhovaných súm v porovnaní s navrhovanými podmienkami alebo výsledkami. Následne Komisia potvrdí, že dodržiavanie všeobecných kritérií stanovených regulačným rámcom v kombinácii s dôkladnou individuálnou analýzou odôvodnených žiadostí členských štátov o zmenu podmienok, ktoré sa majú splniť, alebo výstupov/výsledkov, ktoré sa majú dosiahnuť, je dostatočné.

Odpoveď na odporúčanie 4 písm. b), bod 128: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v plnej miere. V súlade so súčasným právnym rámcem sa audity a overovanie zo strany riadiaceho orgánu v prípade výdavkov vykázaných v rámci schém financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, obmedzujú na overenie toho, či boli splnené podmienky na úhradu Komisiou alebo či boli dosiahnuté výsledky. Komisia vypracovala dôvodovú správu, v ktorej podrobne opísala, ako získať uistenie o dodržiavaní platných pravidiel ich preskúmaním *ex ante*, a to v okamihu schválenia schémy financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi.

Počas auditov operácií Komisia kontroluje, či orgány získavajú uistenie v súlade s opatreniami opísanými v schéme. Komisia v tejto súvislosti vypracovala príslušné kontrolné zoznamy pre audit.

Osobitná správa 25/2021: Podpora ESF na boj proti dlhodobej nezamestnanosti: opatrenia musia byť cielenejšie, lepšie prispôsobené a monitorované

Odpoveď na odporúčanie 3, bod 79: Komisia považuje toto odporúčanie za vykonané v niektorých ohľadoch. Podporná štúdia v rámci *ex post* hodnotenia za programové obdobie 2014 – 2020 sa začala a je v záverečnej fáze, v ktorej sa vykonáva ďalšia potrebná revízia.

Uverejnenie sa očakáva v treťom štvrtroku 2025.

Osobitná správa 26/2021: Správnosť výdavkov v politike súdržnosti EÚ: Komisia zverejňuje každoročne minimálnu odhadovanú chybovosť, ktorá nie je konečná

Odpoveď na odporúčanie 1, bod 77: Komisia toto odporúčanie neprijala ani nevykonala.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. a), bod 83: Komisia víta skutočnosť, že EDA potvrdil zlepšenie v dokumentovaní pri vypracúvaní plánu auditov. Audity zahrnuté do plánu auditov sú výsledkom trojstupňového postupu, ktorý je v súlade so stratégiou auditu a s dostupnými zdrojmi Komisie/spoločného riaditeľstva pre audit v oblasti súdržnosti (DAC):

1. Dvojstupňové posudzovanie rizika: najprv na úrovni orgánov auditu, potom na úrovni programov.
2. Analýza pracovného zaťaženia s cieľom zosúladiť plán auditov s dostupnými zdrojmi auditu po odpočítaní zdrojov potrebných na povinné úlohy administratívneho auditu.
3. Vytvorenie prehľadov jednotlivých krajín, ktoré odrážajú kumulatívnu vykonanú auditorskú prácu a výsledky súčasného posudzovania rizík, s cieľom identifikovať zostávajúce nedostatky a potrebu stanovenia priorít a/alebo pokrytia.

Následne je kvantitatívny odraz v posúdení rizík doplnený kvalitatívnou analýzou, ktorá sa začlení do prehľadov krajín na základe odborného úsudku, a to aj so zohľadnením historických údajov.

Odpoveď na odporúčanie 2 písm. d), bod 83: Komisia toto odporúčanie neprijala ani nevykonala.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. a), bod 86: Komisia víta potvrdenie EDA, že Komisia zlepšila svoju metodiku odhadu maximálneho rizika. Komisia potvrdzuje, že toto odporúčanie neprijala, ale napokon prijala ďalšie opatrenia na zlepšenie metodiky s ohľadom na odporúčanie EDA. V prípade programov, v rámci ktorých vykonala audit Komisia alebo EDA (audity zhody) a v ktorých boli zistené chyby a orgány členských štátov boli v súvislosti s nimi požiadané o vykonanie dodatočných kontrol, sa maximálne riziko od výročnej správy o činnosti za rok 2022 v paušálnej miere zvýšilo.

Komisia preto vo výročných správach o činnosti uvádza maximálne riziká, ktoré zohľadňujú špecifickú situáciu každého programu a možné zostávajúce riziká.

Odpoveď na odporúčanie 3 písm. b), bod 86: Komisia víta potvrdenie EDA, že pri vypracúvaní najnovších výročných správ o činnosti dosiahla zlepšenie, pokiaľ ide o spôsob získavania uistenia pre každý program. Aktuálne sú tieto správy podpísané a uverejnené.

Odpoveď na odporúčanie 4, bod 88: Komisia toto odporúčanie prijala len čiastočne. Ako sa uvádza v odpovediach, Komisia sa domnieva, že príslušným orgánom na poskytovanie usmernení k obsahu výročnej správy o riadení a výkonnosti (AMPR) je správna rada. Kabinety predsedu a komisára zodpovedného za rozpočet ako pozorovatelia v správnej rade sú súčasťou týchto diskusií. Komisia zaviedla postupy, v rámci ktorých ústredné útvary vydávajú podrobné pokyny, poskytujú usmernenia a podporu a vykonávajú kvalitatívne preskúmania s cieľom zabezpečiť, aby informácie vo výročných správach o činnosti odborov Komisie predstavovali spoľahlivý a relevantný zdroj informácií pre výročnú správu o riadení a výkonnosti. Po vypracovaní návrhu výročnej správy o riadení a výkonnosti na základe informácií z týchto správ ústredné útvary organizujú medziútvarové konzultácie a úplný proces spoločného prijímania. Komisia sa preto domnieva, že kvalita údajov a informácií uvedených vo výročnej správe o riadení a výkonnosti je relevantná a spoľahlivá.

Súvislosť medzi úrovňou schválenia usmernenia k výročnej správe o riadení a výkonnosti a problémami s kvalitou údajov, ktoré uvádza EDA, je naďalej nejasná.

Komisia sa domnieva, že pokiaľ ide o časť odporúčania, ktorá bola prijatá, bolo toto odporúčanie vykonané s doplnením podrobných pokynov v prílohe k orientačnému dokumentu správnej rady organizácie k výročnej správe o riadení a výkonnosti a s uverejnením výročnej správy o riadení a výkonnosti za rok 2021 7. júna 2022.

ODPOVEDE AGENTÚRY FRONTEX NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024, KAPITOLA 12: NÁSLEDNÉ OPATRENIA V NADVÄZNOSTI NA ODPORÚČANIA UVEDENÉ V NAŠICH OSOBITNÝCH SPRÁVACH Z ROKU 2021

Príloha 12.2. Agentúra víta pozitívny výsledok následnej kontroly v rámci osobitnej správy 8/2021, keď 13 (72 %) odporúčaní bolo úplne splnených a ďalšie 2 (11 %) boli splnené čiastočne. Agentúra by chcela zdôrazniť, že v prípade regionálneho prístupu k posudzovaniu zraniteľnosti (odsek 3 písm. b) bod ii)) a pri organizácii cvičení rýchlej reakcie (odsek 4 písm. a)) sa v nariadení (EÚ) 2019/1896, ktoré sa v súčasnosti uplatňuje, nevyžaduje ani jedno z nich. Napriek tomu agentúra vykonala rýchly zásah na hraniciach, zorganizovala a zúčastnila sa na ďalších nácvikoch a rýchlych presunoch s podobným potrebným účinkom.

ODPOVEDE EURÓPSKEJ AGENTÚRY PRE SPOLUPRÁCU V OBLASTI PRESADZOVANIA PRÁVA
(EUROPOL) NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024,
KAPITOLA 12: KONTROLA PRIJATIA OPATRENÍ NA ZÁKLADE ODPORÚČANÍ UVEDENÝCH V
NAŠICH OSOBITNÝCH SPRÁVACH Z ROKU 2021

Odporúčanie 3b:

Na úrovni EÚ neexistuje žiadny rámec na nahlasovanie konkrétnych štatistických aspektov prania špinavých peňazí a podvodov v oblasti dokladov týkajúcich sa prevádzach migrantov.

Pri vyšetрованиach prevádzach migrantov sa náležite zohľadňujú aspekty prania špinavých peňazí a podvodov týkajúcich sa dokladov, ktoré sa v správe SOCTA 2025¹ identifikujú ako kľúčové faktory prevádzach. Okrem mnohých ďalších sa v tlačovej správe² Europolu o 18 zatknutiach v operačnej pracovnej skupine (OTF) podporovanej Europolom v Bulharsku zdôrazňuje zameranie vyšetровaní na používanie falošných dokladov a paralelných finančných systémov organizovanými zločincami zapojenými do prevádzach migrantov.

¹ <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf>

² <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/bulgarian-authorities-arrest-18-for-smuggling-migrants-across-its-southern-border>

**Výročná správa o aktivitách
financovaných z 9., 10. a 11.
Európskeho rozvojového fondu
za rozpočtový rok 2024**

Obsah

	Strana
Výročná správa o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024	536
Odpovede Európskej komisie	573

Obsah

	Body
Úvod	01 – 06
Stručný opis	02 – 06
Finančné plnenie 9., 10. a 11. ERF	07 – 09
Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu týkajúce sa 9., 10. a 11. ERF – správa nezávislého audítora	I. – 34
Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti	10 – 14
Rozsah auditu a audítorský prístup	10 – 14
Spoľahlivosť účtovnej závierky	15 – 18
Správnosť transakcií	19 – 34
Posúdenie výsledkov projektov počas našich audítorských návštev	35 – 37
Záver a odporúčania	38 – 41
Záver	38 – 39
Odporúčania	40 – 41
Prílohy	
Príloha I – Platby z ERF hlavným <i>prijímajúcim</i> krajinám: Afrika, Tichomorie a Karibik	
Príloha II – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní	

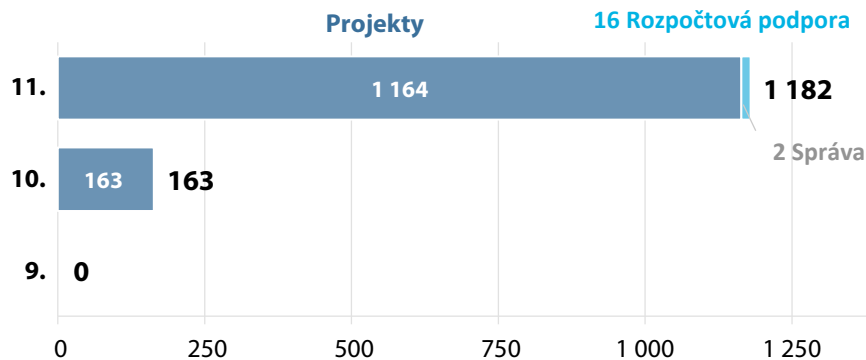
Úvod

01 V tejto výročnej správe sú uvedené naše zistenia týkajúce sa 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu (ERF). Na *ilustrácii 1* sa nachádza prehľad výdavkov podľa ERF a nášho kontrolovaného súboru v tejto oblasti v roku 2024. Náš kontrolovaný súbor za rok 2024 (2 864 mil. EUR) predstavoval viac ako dvojnásobok sumy platieb uskutočnených počas roka (1 345 mil. EUR), a to najmä z dôvodu zúčtovaných súm predbežného financovania.

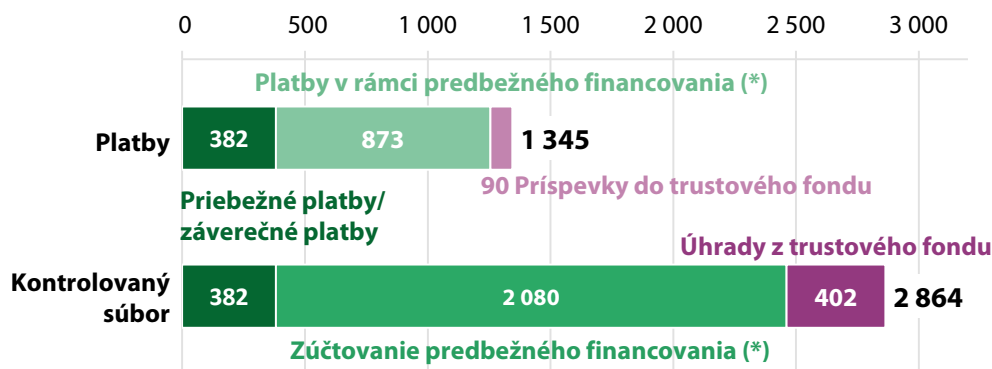
Ilustrácia 1 – Európske rozvojové fondy: finančný prehľad za rok 2024

(v mil. EUR)

Platby z ERF podľa rozpočtového riadku a typu

Platby z ERF a kontrolovaný súbor

(*) V súlade s jednotnou definíciou príslušných transakcií (podrobnosti pozri v *prílohe 1.1*, bode 19).

Zdroj: EDA na základe ročnej účtovnej závierky 9., 10. a 11. ERF za rok 2024.

Stručný opis

02 ERF boli od roku 1959 hlavným nástrojom financovania pomoci Európskej únie (EÚ) na rozvojovú spoluprácu africkým, karibským a tichomorským (AKT) štátom a *zámorským krajinám a územiám (ZKÚ)* až do konca roka 2020. Hlavným cieľom ERF je znížiť a v konečnom dôsledku odstrániť chudobu v súlade s prvoradým cieľom rozvojovej spolupráce stanoveným v článku 208 *Zmluvy o fungovaní Európskej únie* (ZFEÚ).
11. (a konečný) ERF zahŕňa *viacročný finančný rámec (VFR)* na roky 2014 – 2020.

03 Pokiaľ ide o VFR na roky 2021 – 2027, rozvojová spolupráca s krajinami AKT bola začlenená do *Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa* ako súčasť všeobecného rozpočtu EÚ a spolupráca so zámorskými krajinami a územiami bola začlenená do *rozhodnutia o pridružení zámoria vrátane Grónska*. 9., 10. a 11. ERF však nie sú začlenené do všeobecného rozpočtu EÚ a budú sa naďalej vykonávať a vykazovať až do ich *ukončenia* samostatne.

04 Európske rozvojové fondy sa využívajú v náročnom geopolitickom a organizačnom prostredí. Ich činnosti sa vykonávajú v rôznych regiónoch s odlišnými právnymi a inštitucionálnymi rámcami, čo si vyžaduje schopnosť prispôbiť sa rozličným regulačným a operačným podmienkam. Majú špecifický charakter:

- a) sú priamo financované z príspevkov členských štátov a Spojeného kráľovstva na základe kvót alebo „kľúčov príspevkov“;
- b) spravuje ich Komisia, mimo rámca všeobecného rozpočtu EÚ, a Európska investičná banka;
- c) z dôvodu medzivládnej povahy ERF má Európsky parlament obmedzenejší vplyv na ich fungovanie ako pri nástrojoch rozvojovej spolupráce financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ konkrétne v tom, že nezasahuje do stanovovania a prideľovania zdrojov ERF. Európsky parlament je však orgánom *udelujúcim absolutórium*, s výnimkou investičného nástroja, ktorý riadi Európska investičná banka. V trojstrannej dohode uzatvorenej v roku 2012 medzi Európskou investičnou bankou, Komisiou a EDA¹ sa stanovujú pravidlá upravujúce náš prístup k informáciám o týchto operáciách, ktoré má Európska investičná banka k dispozícii;

¹ Podľa článku 134 *nariadenia (ES) č. 215/2008* o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 10. ERF.

- d) na ERF sa nevzťahuje zásada *ročnej platnosti rozpočtu*: dohody o ERF sa zvyčajne uzatvárali na *záväzné* obdobie 5 až 7 rokov a platby možno uhrádzať v priebehu omnoho dlhšieho obdobia, keďže vnútorná dohoda, ktorou sa zriaďuje 11. ERF², zostane v platnosti tak dlho, ako to bude potrebné na vykonanie všetkých operácií v plnej miere.

05 ERF spravuje takmer výhradne Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA). Malý podiel (5 %) platieb ERF za rok 2024 riadilo Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR).

Od 1. februára 2025 je GR NEAR rozdelené na dve samostatné generálne riaditeľstvá: Generálne riaditeľstvo pre rozširovanie a východné susedstvo (GR ENEST) a Generálne riaditeľstvo pre Blízky východ, severnú Afriku a Perzský záliv (GR MENA).

06 Výdavky, na ktoré sa vzťahuje táto správa, sa týkajú podpory, ktorá sa poskytuje v 76 krajinách (pozri hlavné prijímajúce krajiny v [prílohe I](#)) prostredníctvom rôznych metód, ako sú zákazky na práce, tovar alebo služby, *granty*, *rozpočtová podpora*, *programové odhady* a *dohody o delegovaní* uzatvorené so subjektmi, ktoré boli podrobené *posúdeniu pilierov* (napr. medzinárodné organizácie).

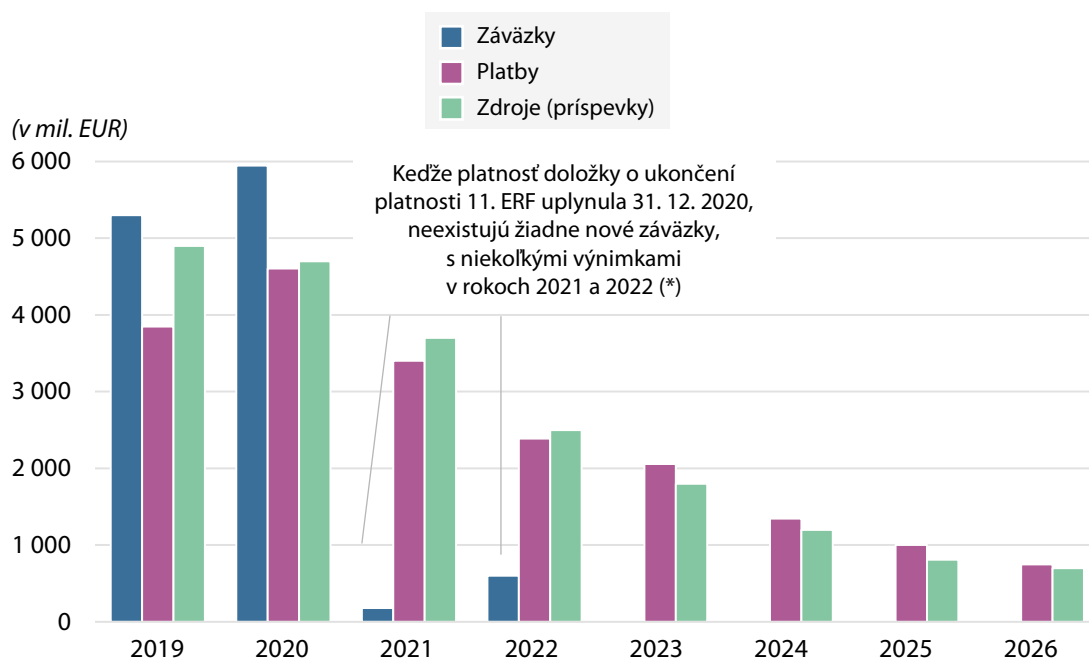
² Článok 14 ods. 3 *vnútornej dohody*, ktorou sa zriaďuje 11. ERF.

Finančné plnenie 9., 10. a 11. ERF

07 Výška rozpočtových prostriedkov v 9. ERF (2000 – 2007) bola 13,8 mld. EUR a v 10. ERF (2008 – 2013) 22,7 mld. EUR. [Vnútna dohoda, na základe ktorej sa zriaďuje 11. ERF \(2014 – 2020\)](#), nadobudla účinnosť 1. marca 2015. Celková výška prostriedkov v 11. ERF je 30,5 mld. EUR, z ktorých suma vo výške 29,1 mld. EUR je pridelená krajinám AKT a suma vo výške 0,4 mld. EUR zámorským krajinám a územiám, pričom administratívne náklady predstavujú 1 mld. EUR.

08 Zdroje ERF (t. j. príspevky členských štátov EÚ a Spojeného kráľovstva) a platby od roku 2019 a 2020 naďalej klesajú a od roku 2023 neboli prijaté žiadne nové záväzky. Očakáva sa, že platby budú naďalej klesať na nízku úroveň 0,75 mld. EUR v roku 2026 (pozri [ilustráciu 2](#)).

Ilustrácia 2 – Trend v záväzkoch, platbách a zdrojoch ERF (t. j. príspevky) vrátane prognóz na roky 2025 a 2026

(*) Mimoriadne záväzky sú:

- 1) spätné toky v rámci investičného nástroja AKT z operácií vykonávaných v rámci 9., 10. a 11. ERF
- 2) opätovné použitie rezervy 10. a 11. ERF podľa rozhodnutia Rady 2022/1223

Zdroj: EDA na základe výročných správ EDA za roky 2019 – 2023, [rozhodnutia Rady \(EÚ\) 2022/1223](#) a [COM\(2024\) 432 final](#).

09 Na [ilustrácii 3](#) je znázornené použitie prostriedkov ERF v roku 2024, ako aj kumulatívne za 9., 10. a 11. ERF.

Ilustrácia 3 – Využívanie zdrojov ERF k 31. decembru 2024

(v mil. EUR)

	Stav na konci roka 2023		Plnenie rozpočtu počas rozpočtového roka 2024 (čisté záväzky po zrušení viazanosti/čisté platby po vymáhaní)				Stav na konci roka 2024				
	Celková suma (zaokrúhlená)	Miera plnenia (% zdrojov)	9. ERF ²	10. ERF ²	11. ERF ²	Celková suma (zaokrúhlená)	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Celková suma (zaokrúhlená)	Miera plnenia (% zdrojov)
A – ZDROJE¹	65 990		-1	-92	45	-47	15 238	21 054	29 651	65 943	
B – VYUŽITIE											
1. Globálne záväzky (rozhodnutia o financovaní)	65 423	99,1 %	-1	-73	-297	-371	15 238	21 005	28 809	65 053	98,7 %
2. Individuálne záväzky (jednotlivé zmluvy)	64 605	97,9 %	-1	-35	77	41	15 237	20 964	28 444	64 646	98,0 %
3. Platby	59 489	90,1 %	0	163	1 182	1 345	15 221	20 640	24 973	60 834	92,3 %
C – Neuhradené záväzky (B1-B3)	5 934	9,0 %					17	365	3 836	4 219	6,4 %
D – Disponibilný zostatok (A-B1)³	567	0,9 %					0	49	842	890	1,3 %

¹ Vráťane počiatočných pridelených prostriedkov do 9., 10. a 11. ERF, spolufinancovania, úroku, ostatných zdrojov a prevodov z predchádzajúcich ERF.

² Záporné sumy zodpovedajú zrušeniu záväzkov.

³ Disponibilný zostatok zahŕňa „nemobilizovateľnú rezervu“ (nemožno ju použiť bez jednomyselného rozhodnutia Rady).

Zdroj: EDA na základe ročnej účtovnej závierky 9., 10. a 11. ERF za rok 2024 a dodatočných informácií poskytnutých Komisiou. Predložené číselné údaje nezahŕňajú časť ERF, ktorú spravuje Európska investičná banka.

Vyhlásenie EDA o vierohodnosti pre Európsky parlament a Radu týkajúce sa 9., 10. a 11. ERF – správa nezávislého audítora

Stanovisko

I. Kontrolovali sme:

- a) ročnú účtovnú závierku 9., 10. a 11. ERF, ktorá obsahuje súvahu, výkaz finančných *výsledkov*, výkaz peňažných tokov, výkaz zmien čistých aktív, poznámky k finančným výkazom a správu o finančnom hospodárení a ktorá bola schválená dňa 24. júna 2025, za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2024;
- b) zákonnosť a správnosť príslušných transakcií, ktorých finančné riadenie patrí do právomoci Komisie³.

Spoľahlivosť účtovnej závierky

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

II. Zastávame názor, že ročná účtovná závierka 9., 10. a 11. ERF za rok končiaci sa 31. decembra 2024 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu ERF k 31. decembru 2024, ako aj *výsledky* transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na ERF, a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

³ V súlade s článkami 43, 48 až 50 a 58 *nariadenia o rozpočtových pravidlách*, ktoré sa vzťahujú na 11. ERF, sa toto vyhlásenie o vierohodnosti nevzťahuje na zdroje ERF, ktoré spravuje EIB.

Zákonnosť a správnosť príslušných transakcií

Príjmy

Stanovisko k zákonnosti a správnosti príjmov

III. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2024 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne.

Výdavky

Záporný výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov

IV. Zastávame názor, že vzhľadom na dôležitosť skutočnosti opísanej v bode týkajúcom sa základu pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov sú výdavky schválené v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2024 významne ovplyvnené *chybami*.

Základ pre vyjadrenie stanoviska

V. Audit sme vykonali v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi (ISA) a etickým kódexom IFAC a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií INTOSAI (ISSAI). Naše povinnosti vyplývajúce z týchto štandardov a kódexov sú podrobnejšie opísané v časti tejto správy týkajúcej sa zodpovednosti audítora. Splnili sme tiež požiadavky nezávislosti a etické povinnosti v súlade s etickým kódexom účtovných odborníkov, ktorý vydala Medzinárodná rada pre etické štandardy pre účtovníkov. Sme presvedčení, že sme získali dostatočné a primerané audítorské dôkazy na vyjadrenie stanoviska.

Základ pre vyjadrenie záporného výroku k zákonnosti a správnosti výdavkov

VI. náš celkový *odhad chybovosti* výdavkov schválených v účtovnej závierke 9., 10., a 11. ERF za rok končiaci sa 31. decembra 2024 predstavuje 6,5 %. Účinky chýb, ktoré sme zistili, sú teda vo výdavkoch schválených za daný rok významné i rozšírené.

Hlavné záležitosti týkajúce sa auditu

VII. Hlavnými záležitosťami týkajúcimi sa auditu sú tie, ktoré sme podľa nášho odborného úsudku považovali za najvýznamnejšie v rámci nášho auditu finančných výkazov za príslušné obdobie. Týmto záležitostiam sme sa venovali v kontexte nášho auditu finančných výkazov ako celku, ako aj pri formulovaní nášho stanoviska k nim, no k týmto záležitostiam nevyjadrujeme osobitné stanovisko.

Časovo rozlíšené náklady

VIII. Posudzovali sme časovo rozlíšené náklady uvedené v účtovnej závierke, ktoré sú vo veľkej miere predmetom odhadu. Na konci roka 2024 Komisia odhadovala, že oprávnené výdavky, ktoré vznikli, ale prijímatelia ich ešte nevykázali, predstavovali 3 885 mil. EUR (na konci roka 2023: 5 074 mil. EUR).

IX. Preskúmali sme výpočet týchto odhadov výdavkov budúcich období a preverili vzorku 30 individuálnych platieb predbežného financovania a 24 faktúr zaznamenaných, ale ešte neskontrolovaných, s cieľom posúdiť riziko nesprávnosti súm časového rozlíšenia. Na základe vykonanej práce sme dospeli k záveru, že časovo rozlíšené náklady v konečnej účtovnej závierke boli primerané.

Povinnosti vedenia (Komisie)

X. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a s nariadením o rozpočtových pravidlách pre 11. ERF vedenie zodpovedá za vyhotovenie a predloženie ročnej účtovnej závierky ERF na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku *podvodu* alebo chyby. Vedenie nesie konečnú zodpovednosť za zákonnosť a správnosť príslušných transakcií účtovnej závierky ERF.

XI. Pri vyhotovovaní účtovnej závierky ERF je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti ERF zabezpečiť nepretržitosť činnosti, za zverejnenie všetkých relevantných záležitostí a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti, ak nezamýšľa účtovnú jednotku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo nemá inú reálnu možnosť, ako to uskutočniť.

XII. Vedenie zodpovedá za dohľad nad postupom finančného výkazníctva ERF.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky ERF a príslušných transakcií

XIII. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v účtovnej závierke ERF nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné transakcie zákonné a správne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade *vyhlásenie o vierohodnosti* týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite odhalia všetky významné nesprávnosti či porušenie pravidiel. Môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene očakávať, že by jednotlivito alebo súhrnne ovplyvnili ekonomické rozhodnutia prijaté na základe tejto účtovnej závierky ERF.

XIV. V súvislosti s príjmami preverujeme všetky príspevky členských štátov a vzorku ďalších druhov príjmových transakcií.

XV. V súvislosti s výdavkami preverujeme platobné transakcie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa vzťahuje na všetky kategórie platieb okrem záloh v momente, keď sa uhrádzajú. Zálohové platby sa skúmajú, keď *príjemca* prostriedkov poskytol dôkazy o ich riadnom využití a príslušná inštitúcia alebo orgán tieto dôkazy schválili zúčtovaním zálohovej platby, k čomu môže dôjsť až v nasledujúcom roku.

XVI. Uplatňujeme odborný úsudok a zachovávame profesionálny skepticizmus. Rovnako:

- určujeme a posudzujeme riziká významných nesprávností v účtovnej závierke ERF, ako i riziko významného nesúladu príslušných transakcií s požiadavkami právneho rámca ERF, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. Navrhujeme a vykonávame audítorské postupy prijímané v reakcii na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré predstavujú dostatočný a primeraný základ na vyjadrenie stanoviska. Prípady významných nesprávností alebo porušenia pravidiel vyplývajúce z podvodu sa zisťujú ťažšie ako prípady, ktoré vznikli v dôsledku chýb, pretože podvod môže zahŕňať kolúziu, falšovanie, úmyselné opomenutia, skresľovanie skutočností alebo obchádzanie vnútornej kontroly. V takýchto prípadoch je preto riziko, že sa neodhalia, vyššie.
- rozumieme vnútornej kontrole, ktorá je relevantná pre audit, s cieľom navrhnúť vhodné audítorské postupy, nie však na účel vyjadrenia stanoviska k *účinnosti* vnútornej kontroly;
- hodnotíme primeranosť účtovných postupov uplatnených vedením a primeranosť účtovných odhadov vedenia a súvisiacich zverejnených informácií;
- vyslovujeme záver o tom, či vedenie vhodne uplatnilo účtovníctvo založené na predpoklade nepretržitosti činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov o tom, či existuje významná neistota týkajúca sa udalostí alebo podmienok, ktoré môžu vyvolať závažnú pochybnosť o schopnosti ERF naďalej nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že takáto významná neistota existuje, sme povinní v našej audítorskej správe upozorniť na príslušné informácie zverejnené v účtovnej závierke ERF alebo ak tieto informácie nie sú dostatočné, vyjadriť modifikované stanovisko. Naše závery sa zakladajú na audítorských dôkazoch získaných do dátumu našej správy. Budúce udalosti či podmienky však môžu viesť k tomu, že ERF už nebude ďalej nepretržite pokračovať v činnosti.

- o hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah ročnej účtovnej závierky, vrátane všetkých zverejnených informácií, a posudzujeme, či ročná účtovná závierka verne odráža príslušné transakcie a udalosti.

XVII. S vedením komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a načasovaní auditu a o významných kontrolných zisteniach vrátane zistení o prípadných závažných nedostatkoch vo vnútornej kontrole.

XVIII. Zo záležitostí prediskutovaných s Komisiou určíme tie, ktoré boli pre audit účtovnej závierky ERF za bežné obdobie najvýznamnejšie, a predstavujú teda hlavné záležitosti týkajúce sa auditu. Tieto skutočnosti opisujeme v správe, ak zákon alebo právny predpis nezakazuje tieto skutočnosti zverejniť alebo keď v mimoriadne ojedinelých prípadoch určíme, že daná skutočnosť by nemala byť zverejnená v našej správe, pretože možno reálne predpokladať, že negatívne dôsledky tohto kroku prevážia nad výhodami zverejnenia pre verejný záujem.

4. júla 2025

Tony Murphy
predseda

Európsky dvor audítorov

12, rue Alcide De Gasperi L-1615 Luxembourg

Informácie na podporu vyhlásenia o vierohodnosti

Rozsah auditu a audítorský prístup

10 V **prílohe 1.1** k našej výročnej správe o plnení rozpočtu za rozpočtový rok 2024 je opísaný náš audítorský prístup a metódy, ktoré sa vzťahujú aj na audit ERF.

11 Naše pripomienky k spoľahlivosti účtovnej závierky ERF sú založené na finančných výkazoch⁴ 9., 10. a 11. ERF schválených Komisiou⁵, ktoré sme prijali spolu s vyhlásením účtovníka dňa 20. júna 2025. Testovali sme sumy a zverejnené údaje a posudzovali sme uplatnené účtovné zásady, ako aj podstatné odhady, ktoré uskutočnila Komisia, a celkovú prezentáciu účtovnej závierky.

12 Na účely auditu správnosti transakcií sme preskúmali vzorku 85 transakcií, ktorá je reprezentatívnou vzorkou celého spektra výdavkov v rámci ERF. Tvorilo ju 16 transakcií týkajúcich sa *Núdzového trustového fondu EÚ pre Afriku*, jedna transakcia týkajúca sa *Trustového fondu Bêkou*, 54 transakcií schválených 14 delegáciami EÚ⁶ a 14 transakcií schválených ústredím Komisie. Ak sme v transakciách zistili chyby, analyzovali sme základné príčiny, aby sme identifikovali nedostatky. Okrem toho sme v prípade transakcií kontrolovaných na mieste vykonali posúdenia výkonnosti, ak to bolo možné a relevantné.

13 Za rok 2024 sme preskúmali aj:

- a) všetky príspevky členských štátov;
- b) systémy používané v GR INTPA a delegáciách EÚ na účely: i) *ex ante* kontrol vykonávaných zamestnancami Komisie a externými audítormi (najatými Komisiou alebo prijímateľmi) pred uhradením platieb, ii) monitorovania a dohľadu, najmä následnej kontroly externých auditov a štúdie o *zvyškovej chybovosti*;
- c) informácie o správnosti vo *výročnej správe o činnosti (VŠČ)* GR INTPA, jednotnosť metód na odhad súm vystavených riziku, budúcich opráv a spätne získaných súm a ich začlenenie do *výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti*;
- d) následné opatrenia prijaté na základe našich predchádzajúcich odporúčaní.

14 Ako je uvedené v bode **05**, GR INTPA vykonáva väčšinu nástrojov vonkajšej pomoci financovaných zo všeobecného rozpočtu EÚ a z ERF. Naše pripomienky k výročnej správe o činnosti sa týkajú celej oblasti zodpovednosti GR INTPA, nielen ERF.

⁴ Podľa článku 39 [nariadenia \(EÚ\) 2018/1877](#) o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond, a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323.

⁵ V súlade s článkom 38 [nariadenia \(EÚ\) 2018/1877](#) o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond, a o zrušení nariadenia (EÚ) 2015/323.

⁶ Burundi, Konžská demokratická republika, Guinea-Bissau, Keňa, Malawi, Mauritánia, Maurícius, Mozambik, Namíbia, Nigéria, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambia.

Spôľahlivosť účtovnej závierky

15 Zistili sme, že účtovná závierka nebola ovplyvnená významnými nesprávnosťami.

16 K 31. decembru 2024, viac ako 17 rokov po zavedení *doložky o ukončení platnosti* v roku 2007, 9. ERF (2000 – 2007) stále nebol z účtovného hľadiska úplne uzavretý. To jasne poukazuje na zložitosť a dlhé trvanie niektorých *programov* ERF. Osem zmlúv v rámci 9. ERF stále prebieha.

17 Zistili sme, že Komisia pri výpočte odhadov rozdelenia účtovných období dôsledne zohľadňovala predĺženie obdobia plnenia zmlúv po skončení vykazovaného obdobia. Toto zlepšenie je spôsobené najmä tým, že Komisia vykonala odporúčanie uvedené v našej [výročnej správe za rok 2023](#).

18 Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sme zistili, že zúčtovanie niektorých platieb predbežného financovania trvalo až 16 rokov, z toho viac ako 446 mil. EUR zostalo nezúčtovaných viac ako 10 rokov. Tieto platby predbežného financovania sa týkajú najmä Trustového fondu EÚ pre infraštruktúru v Afrike (EU-AITF). Vzhľadom na dlhodobý charakter operácií podporovaných z tohto fondu sa každý rok zúčtuje len zlomok starého predbežného financovania AITF a takéto zúčtovanie trvá mnoho rokov.

Správnosť transakcií

Príjmy

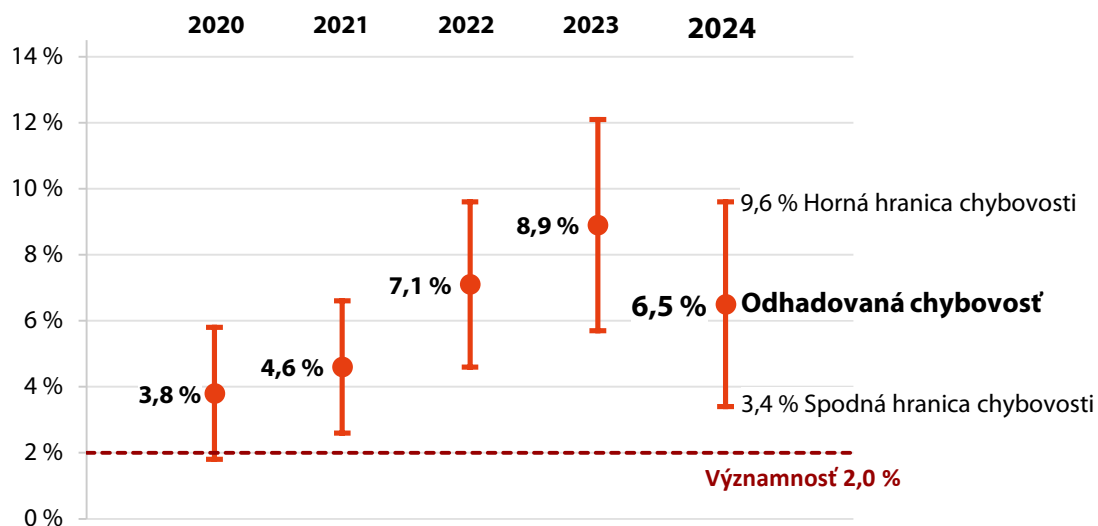
19 Príjmové transakcie neboli ovplyvnené významnou chybovosťou.

Výdavky

20 Z 85 transakcií, ktoré sme preskúmali, 34 (40,0 %) obsahovalo chyby. Na základe 27 chýb, ktoré sme vyčíslili, odhadujeme chybovosť na 6,5 % (pozri [ilustráciu 4](#)).

Ilustrácia 4 – Výsledky testovania transakcií

Odhadovaná chybovosť

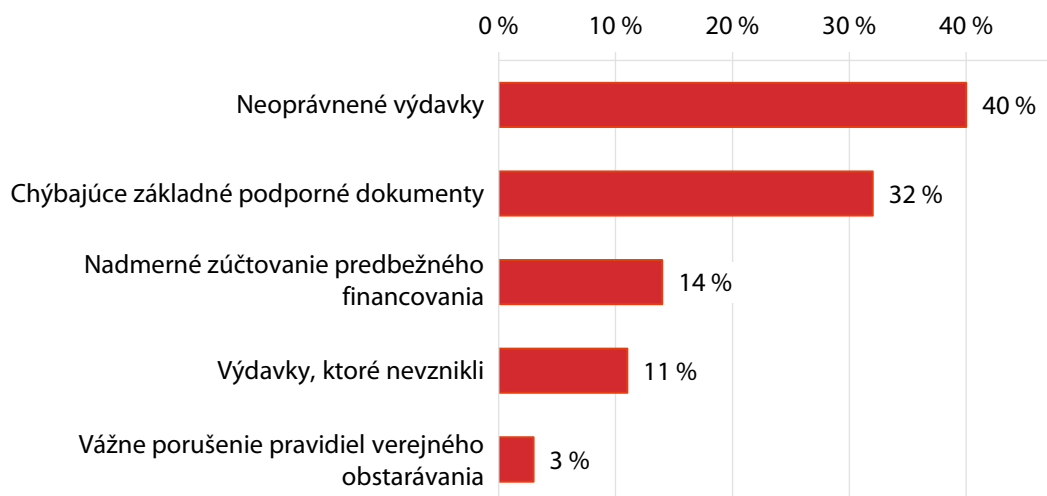
Veľkosť vzorky (transakcie)

2020	2021	2022	2023	2024
140	140	140	140	85

Zdroj: EDA.

21 Na *ilustrácii 5* je uvedený prehľad nami odhadovanej chybovosti za rok 2024 podľa typu chýb. Typy chýb, ktoré najviac prispeli k nami odhadovanej chybovosti, boli neoprávnené výdavky, chýbajúce základné podporné dokumenty, nadmerné zúčtovanie predbežného financovania, nevynaložené výdavky a závažné nedodržanie pravidiel verejného obstarávania.

Ilustrácia 5 – Rozdelenie odhadovanej chybovosti podľa typu chýb

Zdroj: EDA.

22 Príklady chýb, ktoré sme vyčíslili, sú uvedené v [rámčeku 1](#).

Rámček 1

Neoprávnené výdavky účtované v rámci projektu

Komisia uzavrela s jednou medzinárodnou organizáciou *dohodu o príspevku* na podporu ochrany a reintegrácie migrantov v severnej Afrike. Celkové náklady na opatrenie predstavovali 58 mil. EUR a v plnej miere ich financovala EÚ.

Medzinárodná organizácia vyfakturovala náklady na reintegračnú pomoc vo výške 7,2 mil. EUR pre 4 496 migrantov, vrátane *jednorazovej sumy* 250 EUR na každého migranta vracajúceho sa z Líbye do Čadu. Táto suma sa požadovala na pokrytie nákladov a služieb reintegračného asistenta zamestnaného v čadskej kancelárii organizácie.

V rozpore s požiadavkami všeobecných podmienok však táto jednorazová suma nebola v prílohe k dohode o príspevku jasne vymedzená ani odôvodnená. Okrem toho použitie tejto kategórie nákladov nebolo schválené prostredníctvom *ex ante* preskúmania Komisiou a nebolo špecifikované v osobitných podmienkach zmluvy.

V dôsledku toho sme považovali tieto náklady za neoprávnené.

Chýbajúce základné podporné dokumenty a výdavky, ktoré nevznikli počas obdobia plnenia zmluvy

Komisia podpísala dohodu o grante s cieľom poskytnúť organizácii inštitucionálnu podporu. Celková hodnota dohody bola 23 mil. EUR s príspevkom EÚ vo výške 17 mil. EUR.

Kontrolovali sme náklady súvisiace s prínosmi, ktoré niektorí zamestnanci získali po skončení platnosti svojich zmlúv, a zistili sme niekoľko chýb.

V jednom prípade sme nedostali základné podporné dokumenty, ako je pracovná zmluva a výplatná páska, ktoré by nám umožnili overiť, či mal zamestnanec nárok na požadované dávky v celkovej výške 0,1 mil. EUR. V dôsledku toho sme považovali tieto náklady za neoprávnené.

Okrem toho, hoci obdobie plnenia zmluvy trvalo od januára do decembra 2021, zistili sme, že niektoré požadované dávky vo výške 0,7 mil. EUR sa týkali zamestnancov, ktorých zmluvy sa skončili už v roku 2020. To znamená, že náklady súvisiace s týmito výhodami vznikli mimo obdobia plnenia zmluvy. Preto sme považovali tieto náklady za neoprávnené.

Nadmerné zúčtovanie predbežného financovania: výdavky, ktoré nevznikli, ale napriek tomu boli uznané ako oprávnené náklady

V rámci dohody o príspevku s medzinárodnou organizáciou sme vykonali audit transakcie vo výške 1,8 mil. EUR. Toto opatrenie sa vykonávalo v rámci *nepriameho riadenia* s príspevkom EÚ vo výške 3,2 mil. EUR.

Transakcia sa týkala zúčtovania predbežného financovania na základe finančnej správy predloženej medzinárodnou organizáciou za obdobie do 31. decembra 2023.

Počas nášho auditu sme zistili, že finančná správa obsahovala sumu 0,4 mil. EUR, ktorá bola nesprávne zúčtovaná, keďže sa týkala rozpočtových *prostriedkov*, a nie skutočných výdavkov. V dôsledku toho sme túto sumu považovali za neoprávnenú.

Závažné porušenia pravidiel verejného obstarávania: nedostatky v technických špecifikáciách a kritériách na vyhodnotenie ponúk pri obstarávaní solárnych čerpadiel

Komisia podpísala dohodu o grante s mimovládnu organizáciou (MVO) a jej partnermi na projekt vo východnej Afrike zameraný na posilnenie hodnotového reťazca produkcie zeleniny a posilnenie hospodárskeho postavenia mladých ľudí. Hodnota projektu sa odhadla na 0,6 mil. EUR, pričom finančné prostriedky EÚ predstavovali 0,5 mil. EUR.

V rámci projektu mimovládna organizácia nainštalovala na farmách príjemcov päť solárnych čerpadiel. Nákup týchto čerpadiel bol predmetom rokovacieho konania. Žiadosti o predloženie cenových ponúk, ktoré mimovládna organizácia zaslala trom spoločnostiam, však neobsahovali technické špecifikácie ani kritériá hodnotenia. Ponuky predložili dve spoločnosti a zákazka bola zadaná spoločnosti, ktorá predložila drahšiu ponuku. V hodnotiacej správe sa toto rozhodnutie zdôvodnilo na základe predchádzajúcich úspechov spoločnosti a jej povesti spoľahlivej spoločnosti.

Keďže v žiadostiach neboli definované technické špecifikácie a kritériá hodnotenia, nebolo možné spravodlivo vyhodnotiť uchádzača s nižšou cenou. V dôsledku toho neexistovala istota, že postupom verejného obstarávania sa zabezpečil najlepší pomer medzi kvalitou a cenou, a príslušné výdavky sme považovali za neoprávnené.

23 Z 27 transakcií obsahujúcich *vyčísliteľné chyby* 8 bolo ovplyvnených chybami v dôsledku toho, že prijímatelia nevykazovali samostatne jednorazové platby alebo iné náklady vykázané v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov, ale skôr ako súčasť členenia svojich osobných nákladov alebo výdavkov. V zmluvách nebolo jasné, čo predstavuje jednorazová platba. Táto nejasnosť zvyšuje riziko, že prijímatelia budú výdavky vykazovať nesprávne, a zdôrazňuje, že je potrebné, aby Komisia poskytla jasnejšie usmernenia k používaniu a vykazovaniu jednorazových platieb (pozri [rámček 1](#)).

24 Zistili sme, že tri transakcie boli ovplyvnené nadmerným zúčtovaním predbežného financovania, čo prispelo k odhadovanej chybovosti 0,9 percentuálneho bodu. V týchto prípadoch Komisia akceptovala finančné správy obsahujúce zálohové platby, ktoré nie sú vynaloženými nákladmi, a preto sú neoprávnené (pozri príklad v [rámčeku 1](#)). V našej [výročnej správe za rok 2023](#) sme odporučili, aby Komisia zaviedla dostatočné kontroly na zmiernenie rizika zúčtovania neoprávnených súm vyplatených organizáciám posudzovaným v rámci piliera. Komisia súhlasila, že toto odporúčanie vykoná do konca roka 2025.

25 Z 36 transakcií týkajúcich sa zmlúv v rámci nepriameho riadenia s organizáciami hodnotenými v rámci piliera (medzinárodnými organizáciami a štátnymi agentúrami) 15 bolo ovplyvnených vyčísliteľnými chybami, čo k odhadovanej chybovosti prispelo 2,8 percentuálnymi bodmi. V prípade takýchto zmlúv Komisia akceptuje výdavky na základe finančnej správy a vyhlásenia riadiaceho subjektu. Ide o vlastné vyhlásenie organizácie posúdennej v rámci piliera, v ktorom sa potvrdzuje, že poskytnuté finančné informácie sú riadne predložené, úplné a presné a v súlade s povinnosťami stanovenými v zmluve.

26 Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch niektoré medzinárodné organizácie odoslali požadovanú dokumentáciu s oneskorením, čo malo vplyv na výkon našej práce. Náš prístup k dokumentom obmedzili len na dočasné elektronické nahliadnutie bez toho, aby nám ich odovzdali. Skomplikovalo sa tým plánovanie, vykonávanie a kontrola kvality nášho auditu. Tieto ťažkosti pretrvávali napriek úsiliu Komisie riešiť ich prostredníctvom trvalého dialógu s príslušnými medzinárodnými organizáciami. V predchádzajúcich výročných správach⁷ sme odporučili, aby nám medzinárodné organizácie umožnili prístup k dokumentom, ktoré potrebujeme na vykonávanie našich úloh, ako sa stanovuje v ZFEÚ. Toto odporúčanie sme zopakovali aj vo [výročnej správe za rok 2023](#) a opäť sa touto otázkou zaoberáme v bode **8.13** v **kapitole 8** a v bode **9.15** v **kapitole 9** našej výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rok 2024.

27 V prípade 13 vyčísliteľných chýb mala Komisia dostatok informácií, aby im predišla alebo ich odhalila a napravila pred schválením výdavkov. Ak by Komisia všetky tieto informácie, ktoré mala k dispozícii, riadne využila, odhadovaná chybovosť by bola o 2,2 percentuálneho bodu nižšia.

28 Zistili sme aj 10 prípadov nedodržania právnych a finančných *ustanovení*, ale bez priameho finančného *vplyvu* na rozpočet EÚ. Tieto chyby, ktoré neboli vyčísliteľné, sa týkali napríklad nedodržiavania pravidiel EÚ týkajúcich sa viditeľnosti (pozri [rámcík 2](#)).

⁷ Výročné správy o ERF za roky 2018 a 2020.

Rámček 2

Nedodržiavanie pravidiel zabezpečenia viditeľnosti

Vykonalí sme audit zúčtovania predbežného financovania v celkovej výške 38 mil. EUR v rámci dohody o príspevku podpísanej s medzinárodnou organizáciou a realizovanej v rámci nepriameho riadenia. Cieľom projektu bolo posilniť systém zdravotnej starostlivosti na podporu všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom rôznych činností. Celkové náklady na opatrenie predstavovali 215 mil. EUR, pričom príspevok EÚ bol 208 mil. EUR (97 %).

Prijímatelia finančných prostriedkov EÚ musia jasne zverejniť skutočnosť, že EÚ financuje celú činnosť, ktorú vykonávajú, alebo jej časť. Zistili sme niekoľko prípadov nedodržania týchto pravidiel viditeľnosti: umelecké diela vytvorené pre globálne fórum o zdraví neboli označené odkazom na finančný príspevok EÚ. Takýto odkaz sa nenachádzal ani na oficiálnych webových sídlach finančne podporovaných podujatí v oblasti všeobecného zdravotného poistenia a v dokumentoch týkajúcich sa čiastkového grantu, ktorý medzinárodná organizácia poskytla udelila verejnému subjektu v krajine AKT.

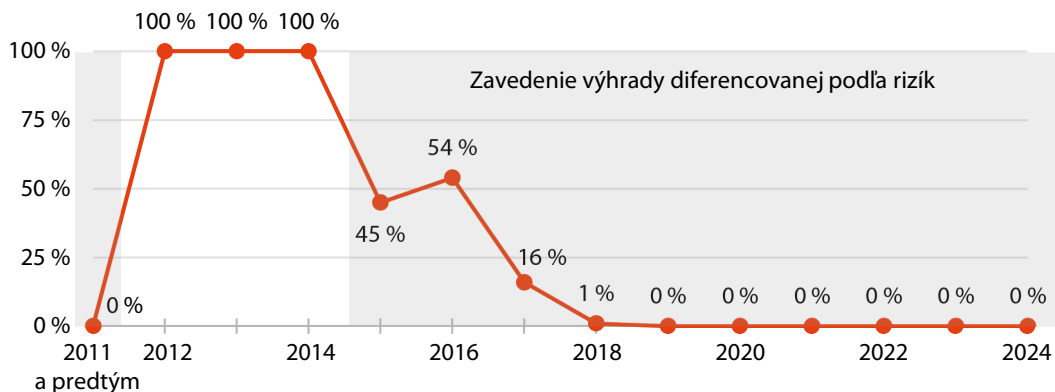
29 V priebehu rokov sme v dvoch výdavkových oblastiach neustále nachádzali menší počet chýb, ktorý súvisel so špecifickými platobnými podmienkami v týchto oblastiach. Týmito oblasťami sú: i) rozpočtová podpora a ii) projekty, pri ktorých sa uplatňuje tzv. *konceptuálny prístup*. V roku 2024 sme kontrolovali štyri transakcie „konceptuálneho prístupu“, ale naša vzorka nezahŕňala žiadne transakcie rozpočtovej podpory. Podrobné informácie o rozpočtovej podpore a konceptuálnom prístupe sa nachádzajú v bodoch **9.20 – 9.22** v kapitole 9 našej výročnej správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti GR INTPA

30 Vyhlásenie o vierohodnosti generálneho riaditeľa vo výročnej správe o činnosti GR INTPA za rok 2024 neobsahuje žiadne *výhrady*. GR INTPA výrazne znížilo rozsah výhrad (t. j. podiel výdavkov, na ktoré sa vzťahujú) z pôvodných 16 % v roku 2017 na 1 % v roku 2018 a následne na nulu od roku 2019. Na *ilustrácii 6* je uvedený rozsah výhrad uvedených vo výročných správach o činnosti za každý rok v období 2011 až 2024.

Ilustrácia 6 – Výhrady vo výročnej správe o činnosti GR INTPA za roky 2011 – 2024

Ročné výdavky, na ktoré sa vzťahuje výhrada vo VŠČ (% podiel)

Zdroj: EDA na základe údajov z výročných správ o činnosti GR INTPA, 2011 – 2024.

31 GR INTPA odhaduje celkovú sumu vystavenú riziku pri platbe na 89,7 mil. EUR (1,1 % výdavkov na rok 2024) a celkovú sumu vystavenú riziku pri ukončení na 78,6 mil. EUR (0,97 % výdavkov na rok 2024). Zo sumy vystavenej riziku pri platbe GR INTPA odhaduje na základe priemerných historických údajov, že 11,1 mil. EUR (12,4 %) bude opravených prostredníctvom jeho kontrol v nasledujúcich rokoch (táto suma sa označuje ako „*nápravná schopnosť*“). Z tejto odhadovanej sumy Komisia vykázala 5 mil. EUR, ktoré boli skutočne spätne získané v roku 2024. Po testovaní 60,9 % tejto vyčerpanej sumy (3,1 mil. EUR) sme zistili, že 0,2 mil. EUR nemalo byť vykázaných ako vykonaná nápravná schopnosť.

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2024

32 V roku 2024 vypracoval externý dodávateľ pre GR INTPA 13. štúdiu o zvyškovej chybovosti. Účelom štúdie je odhadnúť mieru tých chýb, ktoré unikli všetkým kontrolám vedenia GR INTPA v celej oblasti jeho zodpovednosti, aby bolo možné dospieť k záveru o účinnosti týchto kontrol. Štúdia je významný prvok pre *vyhlásenie* generálneho riaditeľa o *vierohodnosti* a zohľadňuje sa v rámci informácií o správnomosti v oblasti *vonkajších opatrení*, ktoré sú uverejňované vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.

33 V našich predchádzajúcich výročných správach⁸ o ERF sa už opísali obmedzenia v štúdiách, ktoré mohli prispieť k podhodnoteniu zvyškovej chybovosti, a v roku 2022 sme odporučili zlepšiť metodiku použitú v štúdii o zvyškovej chybovosti tak, aby sa položky s vysokou hodnotou správne extrapolovali. Štúdia o zvyškovej chybovosti vychádza z metodiky a príručky o zvyškovej chybovosti, ktoré poskytlo GR INTPA. Pokiaľ ide o štúdiu o zvyškovej chybovosti za rok 2024, GR INTPA uplatnilo veľkosť vzorky 401 transakcií. V štúdii sa celková zvyšková chybovosť odhadla na 0,48 %. Už deviaty rok po sebe bola zvyšková chybovosť pod 2 % *prahom významnosti* stanoveným Komisiou.

34 V roku 2024 sa Komisia rozhodla zrevidovať metodiku o zvyškovej chybovosti od roku 2025. Cieľom zmien je okrem iného jasnejšie vysvetliť, ako postupovať pri položkách s vysokou hodnotou, a odstrániť možnosť spoliehať sa výlučne na výsledky kontrol vedenia a prácu iných audítorov. Existujú však určité nedostatky. Revidovaná metodika stále umožňuje, aby sa chyby klasifikovali ako „izolované“, čo znamená, že ich možno vylúčiť z extrapolácie vo výpočte zvyškovej chybovosti. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa audit zameria len na uzavreté zmluvy, zatiaľ čo väčšina platieb GR INTPA sa týka prebiehajúcich zmlúv. Prebiehajú prípravné práce na implementáciu tejto revidovanej metodiky a na budúci rok by sme mali byť schopní overiť, či sa správne uplatňuje (pozri [prílohu II](#)).

⁸ Výročné správy o ERF za roky 2017, 2018, 2019 a 2020.

Posúdenie výsledkov projektov počas našich audítorských návštev

35 V rámci našich audítorských návštev sme posudzovali aj výsledky projektov, ktoré boli dokončené alebo takmer dokončené. Naším cieľom bolo predložiť pripomienky k aspektom *výkonnosti*, ktoré presahujú rámec správnosti transakcií. Súčasťou nášho posúdenia bolo okrem iného preskúmanie ukazovateľov *výstupov* a výsledkov, ako aj výsledkov projektov.

36 Výsledky našich kontrol sa líšili. V niektorých prípadoch bolo financovanie využité účinne a prispelo k dosiahnutiu cieľov projektu (pozri [rámcik 3](#)).

Rámček 3

Úspešná realizácia projektu

Komisia podpísala so štátnou agentúrou *dohodu o delegovaní* vo výške 8,65 mil. EUR na zlepšenie transparentnosti a účinnosti riadenia verejných zdrojov v krajine južnej Afriky a na podporu mobilizácie domácich príjmov. V externom hodnotení bol projekt hodnotený ako „veľmi úspešný“. Náš audit potvrdil, že projekt úspešne prispel k posilneniu rozpočtového plánovania a zlepšeniu riadenia investícií. Medzi významné úspechy patrí zavedenie zostavovania rozpočtu na základe výstupov, podpora databázy verejných investícií a pilotné projekty mobilných kancelárií s cieľom zlepšiť dosah vnútroštátneho daňového orgánu v odľahlých oblastiach.

37 Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch⁹ sme však zistili aj prípady, v ktorých projekty EÚ nedosiahli všetky svoje ciele (pozri [rámcik 4](#)). Konkrétne infraštruktúra vybudovaná v rámci projektov nebola vždy udržiavaná po dokončení projektu, čo vyvoláva vážne obavy o jej trvácnosť. Komisia pred uskutočnením záverečných platieb systematicky neposudzovala stav projektovej infraštruktúry a nemonitorovala ani to, aby sa zabezpečilo, že takáto infraštruktúra sa bude naďalej používať.

⁹ Výročné správy o ERF za roky 2022 a 2023.

Rámček 4

Projekty, v ktorých neboli dosiahnuté všetky ciele

a) Zrútené skleníky a opustené poľnohospodárske podniky

Kontrolovali sme projekt v hodnote 600 000 EUR na podporu zamestnanosti mladých ľudí prostredníctvom udržateľného skleníkového poľnohospodárstva v krajine západnej Afriky. Iniciatíva zahŕňala výstavbu skleníkov, zavlažovacích systémov a zariadení starostlivosti o deti na podporu mladých poľnohospodárov. Väčšina skleníkov, ktoré sme videli počas našich návštev v teréne, sa však zrútila krátko po ich predpokladanom dokončení z dôvodu konštrukčných nedostatkov a vystavenia extrémnym poveternostným podmienkam. Na niektorých miestach sa pokazili solárne čerpadlá, takže zavlažovacie systémy nefungovali a plodiny odumierali. Škôlky a zariadenia na triedenie plodín boli tiež vážne poškodené alebo opustené.

Fotografia 1 – Skleníky sa zrútili a schátrali

Zdroj: EDA, kontrola na mieste.

b) Centrum na činenie kože sa nikdy nepoužívalo a zariadenia na trhu s hydinou neboli uvedené do prevádzky

Kontrolovali sme projekt na podporu hospodárskej konkurencieschopnosti v severozápadnej africkej krajine. Projekt zahŕňal výstavbu infraštruktúry v celkovej hodnote 4 mil. EUR. Navštívili sme centrum na činenie kože a hydinný trh. Pri kontrolnej návšteve sa ukázalo, že toto centrum sa nikdy nepoužívalo, pretože nespĺňalo potreby zamýšľaných používateľov, keďže kade neboli vodotesné.

Podobne aj zariadenia na trhu s hydinou boli aj niekoľko mesiacov po ich dokončení stále nevyužívané. Chýbali zdroje potrebné na každodennú prevádzku: neboli zásobované elektrickou energiou, keďže miestne orgány po ukončení financovania zo strany EÚ už nehradili náklady na verejné služby. Okrem toho sa stále čakalo na potrebné administratívne rozhodnutia o pridelení priestoru na predaj hydiny.

Fotografia 2 – Centrum na činenie kože sa nikdy nepoužívalo

Zdroj: EDA, kontrola na mieste.

Záver a odporúčania

Záver

38 Celkovo z audítorských dôkazov vyplýva, že účtovná závierka ERF za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2024 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu, výsledky transakcií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za uvedený rozpočtový rok v súlade s ustanoveniami nariadenia o rozpočtových pravidlách ERF a účtovnými pravidlami vychádzajúcimi z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

39 Z audítorských dôkazov celkovo vyplýva, že za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2024:

- a) príjmy ERF neboli ovplyvnené významnou chybovosťou;
- b) platobné transakcie ERF boli ovplyvnené významnou chybovosťou (pozri body **20 – 27**). Odhadujeme chybovosť na 6,5 % na základe nášho testovania transakcií.

Odporúčania

40 V [prílohe II](#) uvádzame zistenia z kontroly prijatia opatrení na základe odporúčaní, ktoré sme predložili v našich predchádzajúcich výročných správach.

Odporúčanie 1 z [výročnej správy za rok 2020](#), ktoré sa týka úplného a včasného prístupu k dokumentom, stále považujeme za vykonané len v niektorých ohľadoch.

Preskúmali sme dve odporúčania uvedené v našej [výročnej správe za rok 2021](#).

Komisia vykonala obe odporúčania vo väčšine ohľadov.

41 Preskúmali sme aj šesť odporúčaní z našej [výročnej správy o ERF za rok 2022](#) a jedno odporúčanie z [výročnej správy o ERF za rok 2023](#), ktoré si vyžadovali okamžité opatrenia. Komisia vykonala dve odporúčania z roku 2022 v plnej miere, tri odporúčania vo väčšine ohľadov a jedno v niektorých ohľadoch a jedno odporúčanie z roku 2023 v plnej miere (pozri [prílohu II](#)). Na základe tohto preskúmania a našich zistení a záverov za rok 2024 predkladáme Komisii tieto odporúčania:

Odporúčanie 1 – Zabezpečiť dodržiavanie pravidiel zabezpečenia viditeľnosti

Posilniť kontroly s cieľom zaistiť, aby organizácie vykonávajúce zmluvy, ako aj ich vlastní implementujúci partneri dodržiavali pravidlá zabezpečenia viditeľnosti. Mohlo by to zahŕňať požiadavku dôkazu o takomto súlade pred zúčtovaním konečnej sumy predbežného financovania alebo uskutočnením záverečnej platby.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Odporúčanie 2 - Posilniť kontroly týkajúce sa jednorazových súm alebo iných nákladov deklarovaných v rámci zjednodušených možností nákladov

S cieľom znížiť riziko, že prijímatelia budú nesprávne žiadať jednorazové sumy alebo iné náklady vykázané v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov, by Komisia mala:

- a) poskytnúť im ďalšie usmernenia a objasniť, čo predstavuje jednorazovú platbu;
- b) zabezpečiť, aby v prípade nákladov vykázaných v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov bola základná metodika podrobená pozitívnemu *ex ante* posúdeniu v súlade s postupmi Komisie. Okrem toho by mala overiť, či sú takéto náklady, ak sú nárokované, v súlade so zmluvnými požiadavkami.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Odporúčanie 3 – Prijat' kroky na zvýšenie udržateľnosti projektu

Komisia by mala prijať opatrenia na zvýšenie udržateľnosti projektov, aby sa zachovala všetka infraštruktúra vybudovaná v rámci projektu. Mala by najmä:

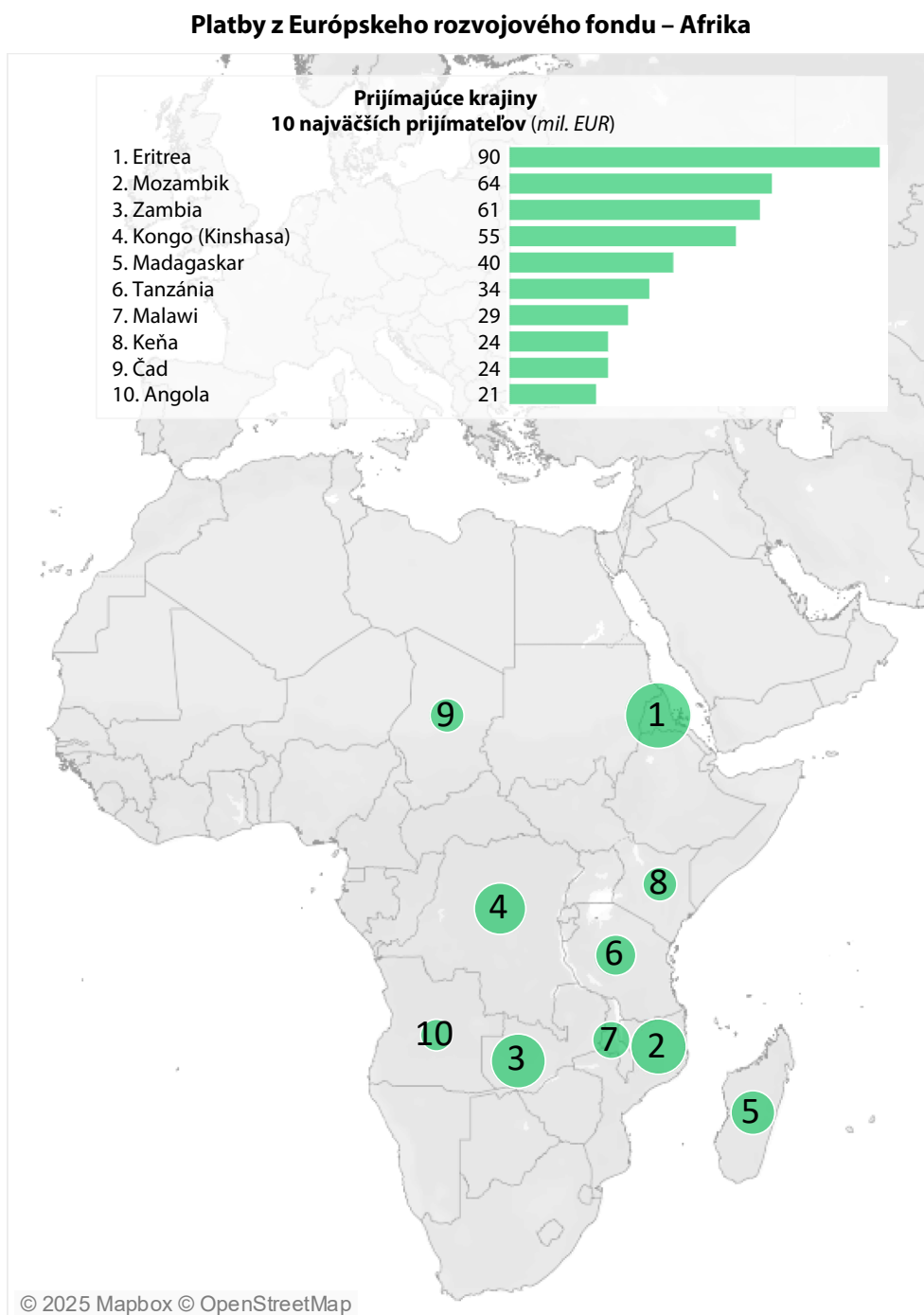
- a) lepšie spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi, aby mohla skontrolovať, či sú na projekty infraštruktúry vyčlenené dostatočné zdroje na každodennú prevádzku a údržbu a či koneční príjemcovia majú primeranú odbornú prípravu a odborné znalosti;
- b) posilniť kontroly, napríklad prostredníctvom kontrol na mieste, týkajúce sa skutočného využívania takejto infraštruktúry;
- c) zohľadniť zistenia týchto kontrol v podobných budúcich rozhodnutiach alebo nástrojoch financovania a uplatniť získané poznatky.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Prílohy

Príloha I – Platby z ERF hlavným *prijímajúcim* krajinám: Afrika, Tichomorie a Karibik

Platby z Európskeho rozvojového fondu v roku 2024 – Afrika

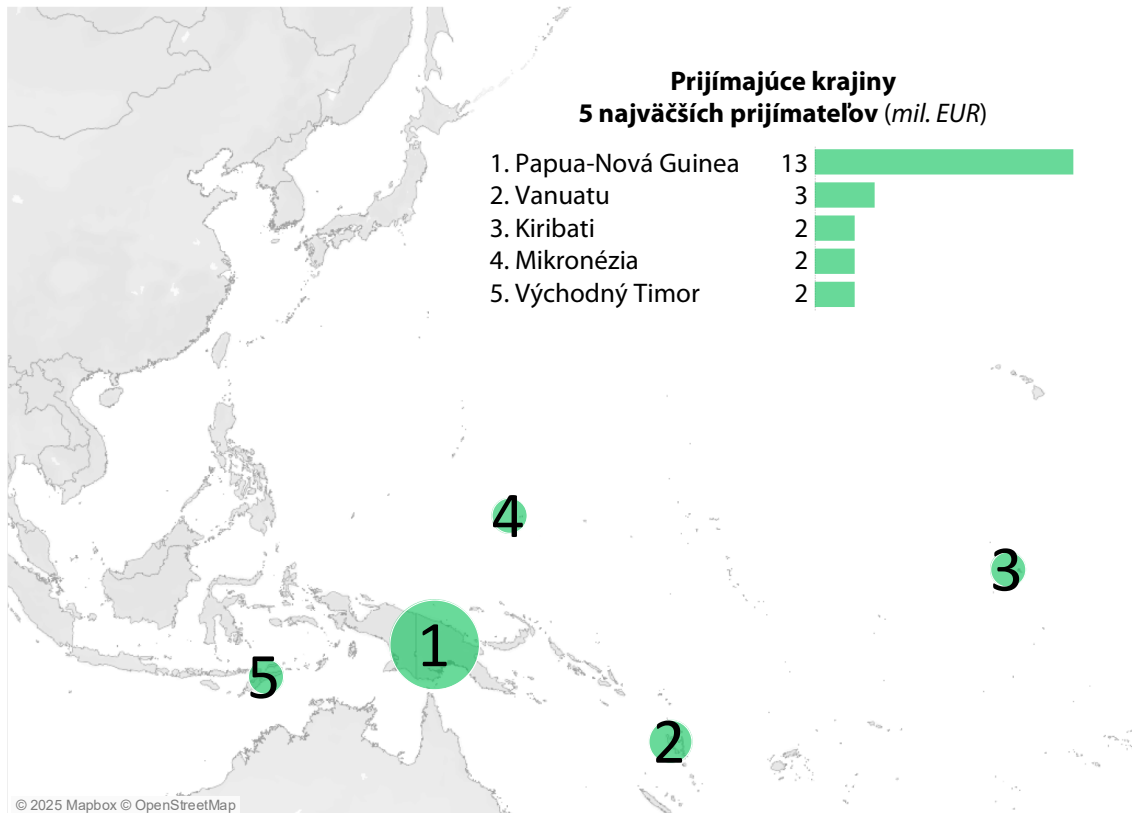

Zdroj: Mapy v pozadí © [Mapbox](#) a © [OpenStreetMap](#) s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license (CC BY-SA).

10 najväčších prijímajúcich krajín v predchádzajúcich rokoch (mil. EUR)							
2019		2020		2021		2022	
Nigéria	119	Senegal	141	Somálsko	219	Mozambik	104
Mali	103	Burkina Faso	141	Kongo (Kinshasa)	109	Sudán	100
Burkina Faso	94	Benin	116	Tanzánia	101	Uganda	60
Etiópia	91	Mozambik	114	Uganda	84	Kongo (Kinshasa)	57
Kongo (Brazzaville)	91	Nigéria	104	Niger	81	Zambia	56
Nigéria	91	Niger	104	Malawi	79	Malawi	51
Malawi	87	Ghana	100	Mozambik	74	Čad	48
Tanzánia	71	Čad	95	Sudán	70	Tanzánia	48
Uganda	64	Kongo (Kinshasa)	93	Nigéria	66	Burundi	48
Rwanda	60	Uganda	90	Keňa	65	Keňa	48
						Eritrea	40

Platby z Európskeho rozvojového fondu v roku 2024 – Tichomorie

Platby z Európskeho rozvojového fondu (ERF) – Tichomorie

Zdroj: Mapy v pozadí © [Mapbox](#) a © [OpenStreetMap](#) s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license (CC BY-SA).

5 najväčších prijímajúcich krajín v predchádzajúcich rokoch (mil. EUR)									
2019		2020		2021		2022		2023	
Papua-Nová Guinea	14	Východný Timor	19	Papua-Nová Guinea	29	Papua-Nová Guinea	23	Papua-Nová Guinea	24
Nová Kaledónia	13	Vanuatu	12	Východný Timor	9	Východný Timor	11	Východný Timor	7
Francúzska Polynézia	11	Fidži	11	Vanuatu	6	Fidži	5	Fidži	7
Východný Timor	7	Papua-Nová Guinea	10	Fidži	5	Vanuatu	4	Vanuatu	5
Šalamúnove ostrovy	4	Šalamúnove ostrovy	8	Marshallove ostrovy	3	Kiribati	4	Kiribati	3

5 najväčších prijímajúcich krajín v predchádzajúcich rokoch (mil. EUR)									
2019		2020		2021		2022		2023	
Haiti	35	Haiti	76	Haiti	47	Haiti	18	Haiti	1
Dominikánska republika	19	Jamajka	23	Jamajka	11	Jamajka	7	Surinam	
Jamajka	10	Dominikánska republika	15	Guyana	8	Dominikánska republika	6	Belize	
Dominika	9	Guyana	10	Belize	7	Belize	3	Dominikánska republika	
Curaçao	7	Surinam	3	Dominikánska republika	6	Dominika	3	Jamajka	

Príloha II – Kontrola prijatia opatrení na základe odporúčaní

Miera vykonania: v plnej miere; vo väčšine ohľadov; v niektorých ohľadoch; nevykonané;
 nie je možné vyvodiť záver alebo už nerelevantné.

Miera prijatia: prijaté; čiastočne prijaté; neprijaté; neuvádza sa.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
2020	Odporúčanie 1: Prijat kroky, aby medzinárodné organizácie poskytli Dvoru audítorov úplný, neobmedzený a včasný prístup k dokumentom potrebným na plnenie jeho úlohy v súlade so ZFEÚ, a nielen vo formáte na čítanie. Termín: do konca roka 2021.			Komisia zintenzívnila komunikáciu s medzinárodnými organizáciami o našom prístupe k dokumentom. Niektoré medzinárodné organizácie aj naďalej poskytujú prístup k podpornej dokumentácii len vo formáte na čítanie (pozri bod 26).
2021	Odporúčanie 1: Posilniť vnútornú kontrolu, aby neboli podpísané žiadne zmluvy bez existencie platného právneho základu. Termín: do konca roku 2023.			Komisia harmonizovala a zjednodušila postupy a zmluvné podmienky prijatím „vzorovej dohody o grante“ a prostredníctvom uzatvárania zmluvných vzťahov v systéme eGrants. Tieto opatrenia sa v súčasnosti dokončujú. Okrem toho sa posilnili príslušné kontrolné zoznamy, aby sa zabezpečilo, že žiadna zmluva nebude podpísaná bez platného právneho základu. V oznámení zaslanom v decembri 2023 boli tieto zmeny oznámené zamestnancom v ústredí a v delegáciách.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 2: prijať primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa všetky záväzky alebo zálohové platby, ktoré prijímatelia vo svojich finančných správach vykázali ako náklady, ktoré im vznikli, odpočítali pred uhradením platieb alebo zúčtovaním. Termín: do konca roku 2023.			Komisia prijala opatrenia, ako je vydanie usmernení, zavedenie dodatočného kontrolného zoznamu a zapojenie sa do zvyšovania informovanosti, najmä na zasadnutí spoločnej technickej referenčnej skupiny ES – OSN v roku 2024.
2022	Odporúčanie 1: Skontrolovať, či sa všetky účtovné zostatky uzavretých ERF zúčtujú včas a či sa informácie v ročnej účtovnej závierke včas aktualizujú. Termín: s dostatočným predstihom pred vypracovaním účtovnej závierky za rok 2023.			
	Odporúčanie 2: Skontrolovať, či sa predbežné financovanie a faktúry včas zúčtujú. Termín: koniec roka 2024.			V roku 2024 GR INTPA vykonalo analýzu rizík týkajúcu sa rozpočtových rizík a vydalo pokyny zamerané na ďalšie zníženie sumy starého predbežného financovania, ktoré ešte nebolo zúčtované.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 3: Prijatť vhodné opatrenia na zlepšenie kontrolných systémov delegácií EÚ tak, aby sa sumy, ktoré ešte neboli uhradené, ale nárokovali sa ako vzniknuté náklady, identifikovali pred uskutočnením platieb alebo zúčtovaním výdavkov. Termín: koniec roka 2024.			Komisia v súčasnosti skúma svoju stratégiu kontroly. Jedným z očakávaných výsledkov je lepšie usmernenie k finančnému vykazovaniu, ale aj zlepšené <i>ex ante</i> kontroly s cieľom lepšie predchádzať chybám (vrátane nadmerného zúčtovania).
	Odporúčanie 4: Pripomenúť prijímateľom projektov EÚ, že musia dodržiavať zmluvné podmienky týkajúce sa oprávnenosti DPH a vykonať potrebné kontroly s cieľom zabezpečiť, aby sa odpočítateľná DPH neúčtovala na projekty. Termín: koniec roka 2024.			
	Odporúčanie 5: Zohľadniť všetky dostupné technické a finančné informácie s cieľom predísť chybám alebo ich odhaliť a opraviť pred schválením výdavkov. Termín: koniec roka 2024.			Komisia skúma svoju stratégiu kontroly a s podporou konzultačnej spoločnosti začala v roku 2024 štúdiu s cieľom preskúmať <i>efektívnosť</i> a účinnosť súčasných kontrol a spôsoby ich zlepšenia. Závery by mali byť k dispozícii v roku 2025.

Rok	Odporúčanie EDA	Miera prijatia	Analýza EDA týkajúca sa pokroku pri vykonávaní odporúčania	
			Miera vykonania	Poznámky
	Odporúčanie 6: Zlepšiť metodiku používanú v štúdii o zvyškovej chybovosti s cieľom zabezpečiť, aby sa prvky s vysokou hodnotou správne extrapolovali, a skontrolovať, či ju dodávateľ správne uplatňuje. Termín: koniec roka 2024.			Komisia toto odporúčanie neprijala. V máji 2024 sa však po preskúmaní kontrolnej stratégie GR INTPA opätovne posúdila metodika zvyškovej chybovosti a objasnila sa metodika extrapolácie položiek s vysokou hodnotou. Nová metodika zvyškovej chybovosti by mala nadobudnúť účinnosť v roku 2025. Prípravné práce na jej vykonávaní prebiehajú a my by sme mali byť schopní posúdiť jej správne uplatňovanie od uvedeného roku (pozri bod 34).
2023	Odporúčanie 1: Pri výpočte odhadov rozdelenia účtovných období počas prípravy predbežnej účtovnej závierky zohľadňovať zmeny v zmluvách, ku ktorým došlo po skončení obdobia vykazovania. Termín: od účtovnej závierky za rok 2024.			

**Odpovede Európskej komisie
na výročnú správu o aktivitách
financovaných z 9., 10. a 11.
Európskeho rozvojového fondu
za rozpočtový rok 2024**

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE NA VÝROČNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO DVORA AUDÍTOROV ZA ROK 2024: VÝROČNÁ SPRÁVA O AKTIVITÁCH FINANCOVANÝCH Z 9., 10. A 11. EURÓPSKEHO ROZVOJOVÉHO FONDU ZA ROZPOČTOVÝ ROK 2024

I. STRUČNÉ ODPOVEDE KOMISIE

Komisia víta správu Európskeho dvora audítorov, berie na vedomie zistenia, ktoré sú v nej uvedené, a zaväzuje sa v prípade potreby vykonať príslušné nápravné opatrenia. Komisia s uspokojením konštatuje zníženie chybovosti, ktorú Dvor audítorov v tomto roku vykázal na úrovni 6,5 % v porovnaní s hodnotami 8,9 % v roku 2023 a 7,1 % v roku 2022. Komisia zintenzívňuje svoje úsilie o ďalšie zníženie chybovosti v budúcnosti. Komisia berie na vedomie príklad úspešnej realizácie projektu a pozorne monitoruje realizáciu projektov financovaných z prostriedkov EÚ. Komisia je odhodlaná prijať nápravné opatrenia v prípadoch, keď si implementujúci partneri neplnia svoje povinnosti.

Komisia chce zdôrazniť, že implementácia ERF sa uskutočňuje v rizikovom, zložitom a čoraz rýchlejšie sa vyvíjajúcom prostredí. Má rôznorodý charakter:

- z hľadiska geografického rozdelenia – pokrýva mnohé odlišné delegácie EÚ po celom svete,
- z hľadiska implementujúcich subjektov a partnerských krajín s rôznymi kapacitami riadenia a kontroly, od malých miestnych MVO až po medzinárodné organizácie, a
- z hľadiska metód poskytovania pomoci vrátane tradičných projektov, rozpočtovej podpory, programov na podporu sektorových politík, príspevkov ku globálnym nástrojom, kombinovaného financovania, rozpočtových záruk a iných spôsobov implementácie pomoci.

Okrem toho Komisia čelí problémom pri prideľovaní zamestnancov delegáciám v krajinách v ťažkostiach, ako aj nedostatku špecializovaných odborníkov v delegáciách Európskej únie aj v ústredí. Komisia prijíma všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie úplnej a efektívnej implementácie ERF v súlade s existujúcim právnym a finančným rámcom. Komisia naďalej prispôbuje a zdokonaľuje svoje postupy s cieľom ešte viac znížiť riziko chýb, pričom prihliada okrem iného na výsledky vyhlásenia EDA o vierohodnosti. Najmä Generálne riaditeľstvo Komisie pre medzinárodné partnerstvá (GR INTPA) upravuje svoju celkovú stratégiu kontroly s cieľom riešiť základné príčiny chýb a reagovať na odporúčania EDA.

Ročnou chybovosťou EDA meria okrem iného chyby v zmluvách, ktoré ešte môžu byť predmetom kontrol a opráv zo strany Komisie v nasledujúcich účtovných rokoch. Komisia prostredníctvom štúdie o zvyškovej chybovosti odhaduje úroveň chybovosti na základe reprezentatívnej vzorky uzavretých zmlúv – v tom čase však už budú mnohé problémy vyriešené. Chybovosť podľa EDA a zvyšková chybovosť podľa Komisie pre výdavky ERF v roku 2024 preto nie sú priamo porovnateľné.

II. ODPOVEDE KOMISIE NA HLAVNÉ PRIPOMIENKY EDA

1. Spol'ahlivosť účtovnej závierky

Komisia poznamenáva, že z celkovej sumy platieb predbežného financovania vo výške 446 miliónov EUR, ktoré zostávajú nezúčtované viac ako 10 rokov, sa 426 miliónov EUR týka dvoch zmlúv v rámci Trustového fondu EÚ pre infraštruktúru v Afrike (AITF). Cieľom tohto trustového fondu je poskytovať finančnú podporu prostredníctvom grantov na projekty infraštruktúry, pričom sa súčasne využíva dlhodobé financovanie poskytované subjektmi, ktoré financujú projekty (konkrétne rozvojové finančné inštitúcie, ktoré určili jednotliví darcovia trustového fondu). Tieto dve zmluvy sa skončia v roku 2030 a ročné zúčtovanie starého predbežného financovania AITF je veľmi obmedzené a rozložené do viacerých rokov. S úmyslom lepšie zohľadniť zmluvné podmienky bola suma 392 miliónov EUR preklasifikovaná na dlhodobé predbežné financovanie. Tieto dva prípady predstavujú 96 % celkového otvoreného predbežného financovania staršieho ako 10 rokov. Okrem toho celková suma 2,8 milióna súvisí s jedným starým súdnym sporom.

Komisia už na zníženie zostávajúceho starého otvoreného predbežného financovania zaviedla a bude naďalej vykonávať rôzne ročné kontroly. Navyše prehľad portfólia, ktorý Komisia zaviedla od októbra 2023, ešte viac podporí zníženie starého otvoreného predbežného financovania ERF tým, že sa prostredníctvom neho:

- zdôrazní úsilie, ktoré má vynaložiť každá delegácia alebo útvar, a
- určí, ktoré transakcie by mali byť spracované prednostne.

2. Správnosť transakcií

Výdavky

Komisia súhlasí s tým, že by boli prospešné ďalšie usmernenia týkajúce sa jednorazových platieb [pozri odporúčanie 2 písm. a) správy EDA]. Zároveň berie do úvahy, že štyri z ôsmich chýb sa týkajú transakcií spravovaných v režime nepriameho riadenia na základe zmlúv, ktoré realizujú subjekty posudzované v rámci piliera, pričom tieto subjekty predkladajú globálny finančný výkaz bez podrobného zoznamu výdavkov. V prípade zmlúv spravovaných v režime nepriameho riadenia sú tieto jednorazové sumy súčasťou iných nákladov (veľmi často personálnych nákladov) a vo výkaze nie sú viditeľné.

Komisia pokračuje v úsilí o riešenie chýb týkajúcich sa zmlúv spravovaných v rámci nepriameho riadenia s organizáciami posudzovanými v rámci piliera (pozri [bod 25](#)) pravidelným zvyšovaním informovanosti svojich zamestnancov prostredníctvom oznámení, informačných bulletinov a odbornej prípravy na tému správneho vykonávania zmluvného rámca a príslušných postupov pri zohľadňovaní dostupných technických a finančných informácií pred schválením výdavkov.

Komisia takisto posilnila svoju analýzu opakujúcich sa a systémových zistení s cieľom predchádzať chybám, odhaľovať ich a opraviť. O tejto analýze, ako aj o najčastejších chybách sa diskutuje s partnerskými organizáciami, najmä s OSN, na každoročných zasadnutiach pracovných skupín, ako je napríklad pracovná skupina pre finančnú a administratívnu rámcovú dohodu medzi EÚ a OSN (FAFA).

Komisia víta konštatovanie (pozri [bod 26](#)), že zintenzívnila komunikáciu s medzinárodnými organizáciami s cieľom zvýšiť povedomie o potrebe zabezpečiť, aby audítori EDA získali prístup k dokumentom pri audite projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Komisia podnikla v tomto smere mnohé kroky: Komisia sprostredkovala diskusie medzi organizáciami OSN a EDA a podporila všetky iniciatívy na nájdenie trvalých riešení v oblasti prístupu k dokumentom a ich uchovávaní. Táto otázka je pravidelne zaradovaná do programu stretnutí s partnermi vrátane formálneho zasadnutia skupiny pre finančnú a administratívnu rámcovú dohodu medzi EÚ a OSN (FAFA) a operatívnejšej spoločnej referenčnej skupiny, ktorá systematicky diskutuje o otázkach auditu a kontroly.

Komisia však uznáva, že napriek všetkému úsiliu pretrvávajú určité obmedzenia týkajúce sa prístupu k dokumentom v dôsledku existujúcich právnych rámcov na strane implementujúcich partnerov. Komisia bude naďalej poskytovať podporu audítorom a spolupracovať s partnerskými organizáciami s cieľom uľahčiť auditu EDA.

Preskúmanie výročnej správy o činnosti GR INTPA za rok 2024

GR INTPA postupuje podľa vnútorných pravidiel a usmernení Komisie, pokiaľ ide o vydávanie výhrad v rámci výročnej správy o činnosti. V roku 2024 zostáva zvyšková chybovosť podľa výpočtu GR INTPA pod prahom významnosti 2 %.

Štúdia o zvyškovej chybovosti za rok 2024

Štúdia o zvyškovej chybovosti je dôležitým prvkom, na ktorom sa zakladá vyhlásenie generálneho riaditeľa GR INTPA o vierohodnosti; nie je to však jediný zdroj vierohodnosti. GR INTPA má komplexný rámec vnútornej kontroly a stratégie kontroly, ktoré pokrývajú celý cyklus vykonávania. Všetky prvky rámca kontroly slúžia ako základné piliere jeho vierohodnosti, ktorá sa oznamuje vo výročnej správe o činnosti. Výročná správa o činnosti tvorí základ informácií o správnom uvoľňovaní vo výročnej správe o riadení a výkonnosti.

Komisia uznáva obmedzenia z hľadiska kontrol stanovené vo finančnej a administratívnej rámcovej dohode (FAFA) s OSN a hľadá realizovateľné riešenia prijateľné pre obe strany. Komisia naďalej pracuje na zlepšovaní metodiky zvyškovej chybovosti. V súvislosti s realizáciou štúdie o zvyškovej chybovosti za rok 2025 sa už používa nový prístup, ktorý reaguje na pripomienky Dvora audítorov.

3. Posúdenie výsledkov projektov počas audítorských návštev EDA

Komisia súhlasí s tým, že je dôležité zabezpečiť udržateľnosť projektov infraštruktúry (pozri [bod 37 a rámček 4](#) správy EDA). Na dosiahnutie tohto cieľa Komisia od začiatku systematicky zapája vnútroštátne (prípadne aj miestne) orgány, usiluje sa o dlhodobé záväzky, začleňuje udržateľnosť do návrhu projektov a vyhľadáva koordináciu a synergiu s inými partnermi, najmä s cieľom podporiť/posilniť inštitucionálne rámce pre údržbu.

Dlhodobá udržateľnosť projektov infraštruktúry však v konečnom dôsledku závisí od vnútroštátnych stratégií a politík, ako aj od trvalého záväzku vnútroštátnych orgánov prideľovať primerané finančné a ľudské zdroje, budovať existujúce technické kapacity a ďalej rozvíjať regulačný rámec. Táto otázka má strategický význam aj pre iných darcov, najmä členské štáty EÚ.

III. ODPOVEDE KOMISIE NA ODPORÚČANIA

Odporúčanie 1 – Zabezpečiť dodržiavanie pravidiel zabezpečenia viditeľnosti

Posilniť kontroly s cieľom zaistiť, aby organizácie vykonávajúce zmluvy, ako aj ich vlastní implementujúci partneri dodržiavali pravidlá zabezpečenia viditeľnosti. Mohlo by to zahŕňať požiadavku dôkazu o takomto súlade pred zúčtovaním konečnej sumy predbežného financovania alebo uskutočnením záverečnej platby.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2027.

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Odporúčanie 2 – Posilniť kontroly týkajúce sa jednorazových platieb alebo iných nákladov vykázaných v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov

S cieľom znížiť riziko, že prijímatelia budú nesprávne žiadať jednorazové sumy alebo iné náklady vykázané v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov, by Komisia mala:

- (a) poskytnúť im ďalšie usmernenia a objasniť, čo predstavuje jednorazovú platbu, a
- (b) v súvislosti s nákladmi vykázanými v rámci zjednodušeného vykazovania nákladov zabezpečiť, aby bola základná metodika podrobená kladnému *ex ante* posúdeniu v súlade s postupmi Komisie. Okrem toho by mala overovať, či sú takéto náklady, ak sú nárokové, v súlade so zmluvnými požiadavkami.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **prijíma** toto odporúčanie.

Odporúčanie 3 – Prijat' kroky na zvýšenie udržateľnosti projektu

Komisia by mala prijať opatrenia na zvýšenie udržateľnosti projektov, aby sa zachovala všetka infraštruktúra vybudovaná v rámci projektu. Mala by najmä:

- (a) lepšie spolupracovať s vnútroštátnymi orgánmi, aby boli na projekty infraštruktúry vyčlenené dostatočné zdroje na každodennú prevádzku a údržbu a aby koneční príjemcovia mali primeranú odbornú prípravu a odborné znalosti;
- (b) posilniť kontroly týkajúce sa skutočného využívania takejto infraštruktúry, napríklad prostredníctvom kontrol na mieste, a
- (c) zohľadniť zistenia týchto kontrol v podobných budúcich rozhodnutiach alebo nástrojoch financovania a uplatniť získané poznatky.

Cieľový dátum vykonania: koniec roka 2026.

Komisia **prijíma** toto odporúčanie. Komisia bude ďalej skúmať inovačné spôsoby posilnenia návrhu, efektívneho využívania a udržateľnosti podporovanej infraštruktúry.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2025

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Kapitola 3:

- [Ilustrácie 3.1, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8](#):
Pri vytváraní týchto ilustrácií boli použité ikony z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 6:

- [Ilustrácia 6.2](#):
Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- [Ilustrácia 6.3](#):
Pri vytváraní tejto ilustrácie bola použitá ikona z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- [Ilustrácia 6.4](#):
Pri vytváraní tejto ilustrácie bola použitá ikona z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.
- [Ilustrácia 6.5](#):
Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Kapitola 9:

- Príloha 9.1:
Vytvoril EDA v aplikácii Tableau, mapa v pozadí © [Mapbox](#)
a © [OpenStreetMap](#) s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Kapitola 11:

- Ilustrácia 11.5:

Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony , ,

a z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L.
Všetky práva vyhradené.

- Ilustrácia 11.6:

Pri vytváraní tejto ilustrácie boli použité ikony , a z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Použité koliesko upravil EDA, © [By Ramziia – stock.adobe.com](#)

- Ilustrácia 11.7:

Pri vytváraní ilustrácie 11.7 boli použité ikony , z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

ERF:

- Príloha I:
Vytvoril EDA v aplikácii Tableau, mapa v pozadí © [Mapbox](#)
a © [OpenStreetMap](#) s licenciou [Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license \(CC BY-SA\)](#).

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

AKO CITOVAŤ

Európsky dvor audítorov, výročné správy o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2024 a o aktivitách financovaných z 9., 10. a 11. Európskeho rozvojového fondu za rozpočtový rok 2024, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2025.

Vo výročnej správe uvádzame svoje stanovisko k tomu, či je ročná účtovná závierka EÚ spoľahlivá a či sú príslušné príjmové a výdavkové transakcie v súlade s platnými pravidlami a nariadeniami. Obsahuje aj našu analýzu rozpočtového a finančného riadenia a aspektov výkonnosti pri plnení rozpočtu EÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie